

DK

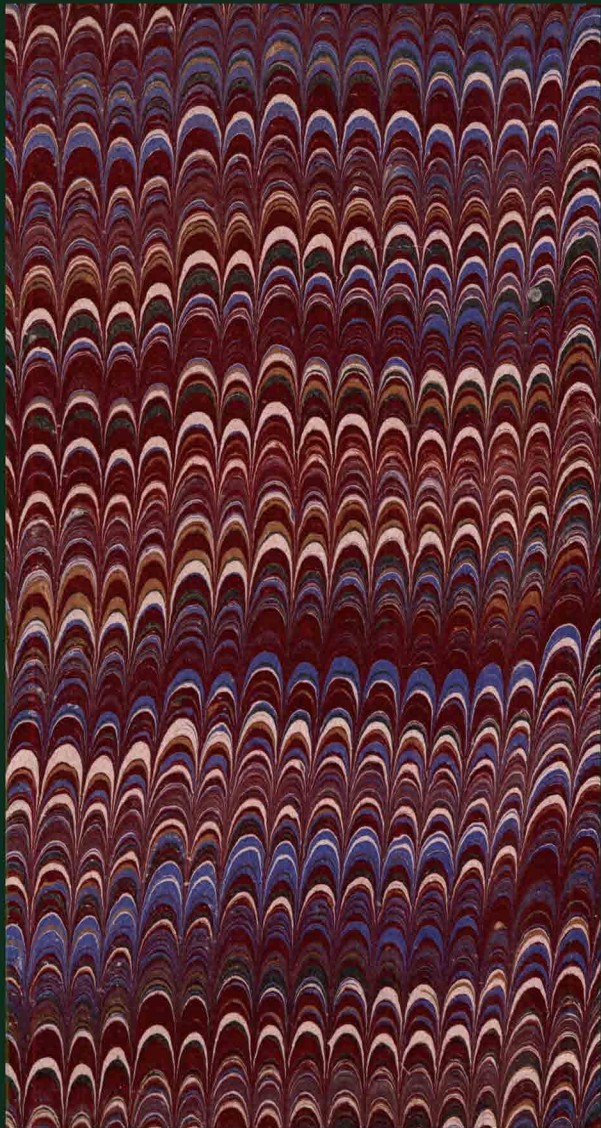
350

HORVÁTH
SÁNDOR

ERDÉSZETI
ZSEBNAPTÁR
XXXVIII.
1919.

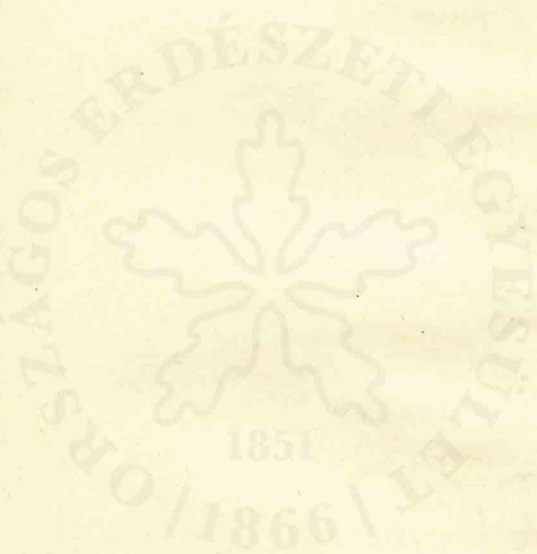

Érczhegyi Géza
könyvkötészete
Budapest, V. ker.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

DK. 510 tételsz.

Csop. H/53 ~~500~~. szám.

Barua fel

ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR

AZ 1919-İK RENDES ÉVRE.

HARMINCZNYOLCZADIK ÉVFOLYAM.

KIADJA:

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

SZERKESZTI:

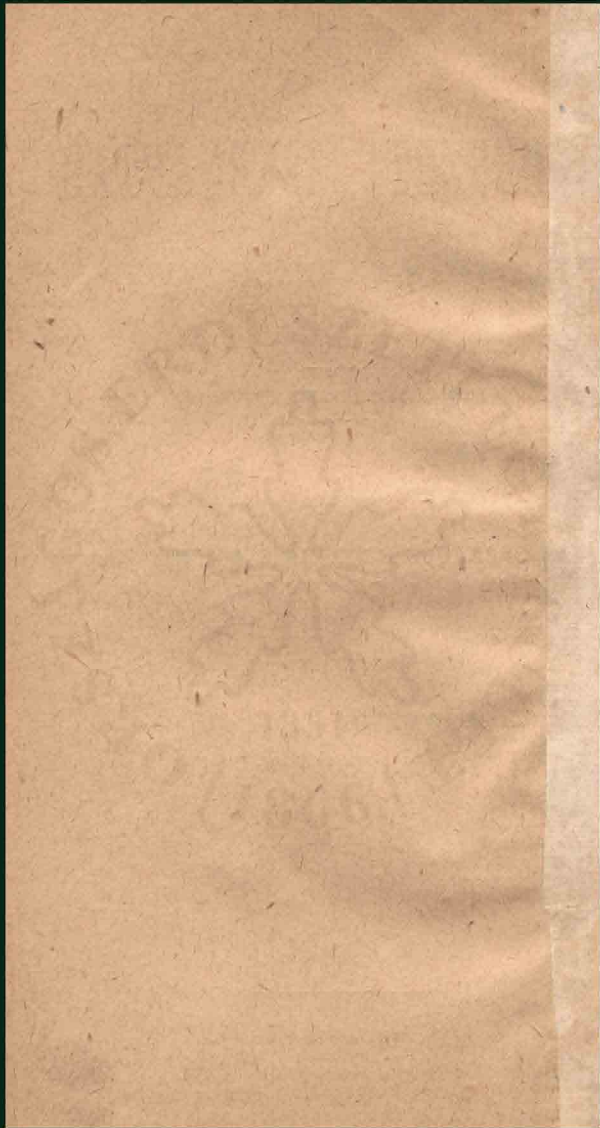
HORVÁTH SÁNDOR,

MINISTERI TANÁCSOS.

BUDAPEST,

MAGYAR ÁLLAMI NYOMDA.

1918.

TARTALOM.

Naptári rész.

Oldal

Az 1919-ik rendes év: Évszakok. — Nap- és holdfogyatkozások. — Normanapok. — Megjegyzések a zsidónaptárhoz	7
Polgári naptár róm. katolikusok, protestánsok, görögkeletiek és izraeliták számára, hónaponként, az erdészeti teendők felsorolásával és két fehér lappal feljegyzésekre	7
Vadásznaptár	56
Halásznaptár	57

Általános jegyzetek.

Törvényszerinti bélyegfokozat. I., II., III.	58
Posta és távirtda szabályok	59
A törvényes mértékrendszer. A méter és bécsi mérték közti viszony	73
Erdőtermények mértéke a magyar államerdők kezelésénél. Tutajfa. — Fűrészrönkök. — Gömbölyű épület- és szerszámfa. — Deszkák, léczek, lépcsők és egyéb apró fűrészárak. — Fűrészelt vagy faragott épületi fa. — Zsin-dely. — Tüzi- és szénfa. — Faszén. — Erdei melléktermé-nyek. Erdőterület és fakészlet	74

Vegyes táblázatok.

Fák és más anyagok faj- és általános súlya: Lekérgeszett törzsek. — Szerszám- és tűzifa-választékok kéreggel együtt. — Feldolgozott épület- és szerszámfa kiszaradva. — Cserkéreg. — Faszén, kőszén és tőzeg. — Építési anyagok	78
Átszámító táblázat kataszteri holdról hektárra és hektárról kataszteri holdra	83
A legfontosabb fa- és cserjefajok elterjedésének magassági határai a Magyar Állam területén	86
Fák- és más tüzelő anyagok tűzereje. A különböző fane-mek- és faválasztékok tűzereje. — A különböző szénfajok tűzereje egyenlő súly mellett	87
A fák tartóssága és ruganyossága	88
A fák súlyának és térfogatának apadása az összeszáradás folytán	89

Fa- és állabbecslés körébe tartozó adatok.

Fatömegbecslés: I. Fekvőfák fatömege. II. Állófák fatömege. III. Állabok fatömege	90
Körlaptábla	100
Hengertábla, egyszersmind körlapszorzási tábla	103
Fenyő rönkök köbtartalma felső átmérők szerint	130
Köb táblák, rudak, suhángok köbözésére az alsó átmérők szerint	131
Köb tábla luczfenyőrudak köbözésére, az alsó átmérő segítségével	132

	Oldal
Fűrészelt vagy faragott fák köbtartalma	133
Gömbölyű fából faragható négyzetgerendák	142
Gömbölyű fából faragható legerősebb gerendák	142
Faragott vagy fűrészelt négyélű gerendák előállítására szükséges gömbölyű fa	143
Ürmezetek köbtartalma	144
Alakszámok: Valódi alakszámok valamennyi főbb fanem számára. — Nem valódi alakszámok: A luczfenyő, erdei fenyő és bükk faalakszámai. — A luczfenyő, erdei fenyő és bükk tömörfa-alakszámai. — A tölgy tömörfa-alakszámai. — A jegenyefenyő fa- és tömörfa-alakszáma. — A jegenyefenyőtörzs alakszámai	147
Álló fák fatömege (táblázat)	152
Fermési táblák: Termési táblák tölgy-szálerdő számára. — Termési táblák bükk-szálerdő számára. — Termési táblák jegenyefenyő számára. — Termési táblák luczfenyő számára. — Termési táblák erdei fenyő számára. — Termési táblák fekete- és vörös fenyő számára. — Termési táblák nyír-szálerdő, tölgy- és bükk-sarjerdő, nyár- és éger-sarjerdő számára	173
A káczfa termési táblák	181
A fatömegek választék arányai közepes zárat mellett	182

Erdőtenyésztési adatok.

Magtermelés: A maggyűjtés és tisztítás költségei. — A tobozokból nyerhető magmennyiség. — A magvak súlya, száma és csírázó képessége	183
A csemetekertek és faiskolák költségei: A csemetes kertek bekerítéséhez szükséges munka és anyagmennyiség. — A talaj megműveléséhez és bevetéséhez szükséges munkamennyiség. — A csemeték ápolásához szükséges munkamennyiség. — A csemeték átiskolázásához szűks. munkam. — A csemeték kiszedéséhez, számlálásához és csomagolásához szűks. munkam. — A mag- és területszűkséglet. — Az elvetett mag betakarása	185
Az erdősités költségei: A talajmegművelés költségei. — A vetés költségei. — A fészkek vagy foltok száma és a hornyok vagy pászták hosszúsága egy k. holdon. — Az ültetés költségei. — Az ültetéshez szükséges csemetemennyiség	192

Erdőhasználat körébe tartozó adatok.

A különféle faválasztékok termeléséhez szükséges munkamennyiség: Épület-, műszer- és tűzifahántás. — Tűzifa termelés. — Fűrészrönkö termelés. — Szálfa termelés. — Épület- és műszerfa termelés folyóméterenként. — Épület- és műszerfa termelés köbméterenként. — Tűzifa szállítás — Rönkö szállítás. — Szálfa szállítás. — Apróbb faválasztékok termelése	198
Fűrészárú-termelés	212
Dongatermelési adatok: Francia donga. — Egy méter hosszú rönkökből nyerhető francia dongák. — Egész törzsekből nyerhető francia dongák. — Német donga. — Hektoliteres német dongák méretei centiméterekben. Akos német dongák méretei bécsi hüvelyekben	213
Vasuti talpfatermelés	223
Zsindelytermelés	224
Faszéntermelés	224
Cserkéreg-termelés	225

Építészeti körébe tartozó adatok.

Épületkő termelés	227
Téglatermelés	228
Csusztatók, vontató utak és közönséges erdei utak építéséhez szükséges munka- és anyagmennyiség: Rönkö-szálfá- és tűzifa-csusztatók. — Fa- és vaspályák. — Gyalogutak, lóösvények. — Vontató- és szántutak. — Rőzseutak. — Dorongutak. — Kövezett utak. — Atereszek és csatornák. — Terméskő-támfalak. — Kerékvetők és utkorlátok	229

Erdőértékszámítás körébe tartozó adatok.

Az erdőben fekvő tőkék értéke: I. A talaj értéke. — II. Az állab értéke. III. A növendék értéke. — IV. A szabályos fakészlet értéke. — V. Az erdő értéke. — VI. A szabályos állapotban levő erdő értéke. — VII. Járadékok	237
Kamatos kamattáblák: A tőke utóértéke. — A tőke előértéke. — A járadék végértéke. — A járadék kezdőértéke. — Örökösen ismétlődő korszaki járadékok kezdőértéke	242

Földmérési adatok.

Adatok a Reichenbach-féle távolságméréshez. I. Távolságmérővel megmért ferde vonalak átszámítása vízszintesre. II. Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása	254
Két pont szintkülönbségének meghatározása	270

Erdészeti statisztikai adatok.

Az erdő állomány kiterjedése és eloszlása a magyar államban	278
A földművelésügyi minisztérium: I. A. és B. főosztálya	288
Kincstári erdőhatóságok	291
Állami kezelésbe vett községi erdők ügyeit intéző erdőhatóságok	300
Erdőfelügyelőségek	311
Közigazgatási gazdasági bizottságok	313
Vallás- és közoktatásügyi minisztérium:	317
Magán erdőbirtokosok erdőtisztai személyzete:	
I. Magyarországon	318
II. Horvát- és Szlavonországban	338
Országos erdészeti egyesület	344
Selmeczi erdészeti főiskola	349
Erdészeti szakiskolák	350
Erdőéri és vadéri iskolák	353
Erdészeti kísérleti állomások	355

Törvények és rendeletek.

Erdőtörvény	359
Az 1898. évi XIX. törvényczikk	390

	Oldal
Az 1884-ik évi XXVI. törv.-czikk	401
Az 1890. évi XIX. törv.-czikk.	402
Vadászati törvény	404
Az 1900. évi XXVIII. törvényczikk	410
Erdészeti államvizsga	418
Erdőőri szakvizsga	423
Erdőtisztek és erdőőrök felesketése	425
Országos erdei alap	426
Hirdetések.	427

Az 1919-ik rendes év.

Rendes év, melynek 365 napjából 65 vasárnap- és ünnepnapokra esik.

Évszakok.

Tavaszkézdetete: márczius 21-én 5 órakor d. u. Ezen időben a nappal egyenlő az éjjel: tavaszi nap-éj-egyenlőség (aequinoctium vernale).

Nyárkezdetete: június hó 22-én 1 órakor délután. A mi földrészünkön leghosszabb, ez időtájt a nappal; nyári napfordulás. (solstitium aestivale).

Őszkezdetete: szeptember hó 24-én 3 órakor dél előtt. A nappal ez időben ismét egyenlő az éjjel: őszi nap-éj-egyenlőség (aequinoctium autumnale).

Télkezdetete: deczember hó 22-én 10 órakor d. u. Most a mi földünkön leghosszabb az éj: téli napfordulás (solstitium hyemale).

Norma-napok.

A katolikus egyház szabályai szerint sok norma-nap van rendelve, melyeken híveinek nyilvános bálaktól, lármás mulatságoktól, sőt a színházak látogatásától is tartózkodniok kell. Ezen egyházi norma-napok megtartása azonban egyedül a hívek vallásos érzületére van bízva s csak a következő norma-napok megtartása általános kötelesség: a nagyhétnek 3 utolsó napja, a husvét- és pünkösdvasárnap, az urnap, karácson elő-estéje és karácson első napja.

Megjegyzés a zsidónaptárhoz.

Az 1919-ik évvel a zsidóknak 5679-ik és 5680-ik éve esik szsze. Az első kezdődött 1918. szeptember 27-én s végződik 1919. szeptember 26-án. A második kezdődik 1919. szeptember 27-én és végződik 1920-ben.

A zsidó szabbath-napok azon bibliai szakasz kezdőszavától veszik nevüket, melyet ekkor a synagogákban felolvasni szoktak.

A zsidóknál összesen 109 férfi és 35 nő keresztnév van használatban s ezek a zsidónaptárban betűsoros rendben következnek.

J A N U A R.

(Bold. Asszony hava vagy télhó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár 5679 Tebeth Sebat
1	Sz. Ujév	Ujév Emán.	Ujév	
2	Cs. Makár ap.	A sz. k. vt. ●	Szilveszt. p.	
3	P. Genovéva sz. †	Gordius	Gordiusz	
4	Sz. Titus pk.	Titusz	Teoktiszusz	S. Vaera
5	V. E Jézus sz.	E. Simeon	E. Teona	
6	H. Vizker.	Három kir.	Epifánia	
7	K. Raimund hv.	Rajmund	Iván	
8	Sz. Szeverin ap.	Szeverin	Emilián	
9	Cs. Julián vt	Julián ○	Poliénkt. vt.	
10	P. Vilmos pk. †	Pál remete	Marczián	
11	Sz. Higin p. vt.	Fruktuóz	Teodóz	S. Bo
12	V. E. 1. Arkád. vt.	E. 1. Tacian	E. 1. Tatiana	
13	H. 40 katona vt.	Vidor	Hermil	
14	K. Bódog áld. vt.	Bódog	Raithi vtk.	
15	Sz. Pál remete	Laski János	Pál rem.	
16	Cs. Marczel p. vt.	Marczel ○	Sz. Péter lán.	Fák ün.
17	P. Antal rem.	Antal	N. Antal ap.	
18	Sz. Piroska sz. vt.	Piroska	N. Athanáz	S. Besal.
19	V. E. 2. Kan. k. vt.	E 2 Babil.	E. 2. Arzén	
20	H. Fáb. és S. vtk.	Fab. és Seb.	Eutim ap.	
21	K. Ágnes sz. vt.	Ágnes	Ágnes	
22	Sz. Vincze szp. vt.	Vincze	Timoth ap.	
23	Cs. B. Assz. elj.	Izaiás	Kelemen	
24	P. Timót pk. vt. †	Timót ○	Babilasz	
25	Sz. Pál fordulása	Pál fordulása	N. Gergely	24. S. Jitro
26	V. E. 2. Pol. pk.	E. 3. Polikarp	E. 3. Simon	
27	H. A. sz. J. pk. ea.	Krizoszt.	Krizosztóm	
28	K. Apollon sz. vt.	N. Károly	Efróm	
29	Sz. Szal. sz. Fer.	Juventin	Ignác erek.	
30	Cs. Mártonka sz.	Mártonka	N. Vazul	
31	P. Nol. Péter hv.	Vigil	Cir. és Ján.	R. Chad

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	7.50	4.17	d. e.	d. u.	17	7.44	4.35	6.18	7.57
2	7.49	4.17	7.37	4.44	18	7.43	4.37	7.28	8.25
3	7.49	4.18	8.16	5.53	19	7.43	4.38	8.34	8.49
4	7.49	4.20	8.48	7.05	20	7.42	4.39	9.40	9.11
5	7.49	4.21	9.16	8.21	21	7.42	4.41	10.44	9.32
6	7.49	4.22	9.42	9.32	22	7.41	4.43	11.47	9.54
7	7.49	4.23	10.07	11.47	23	7.40	4.44	d. e.	10.18
8	7.49	4.24	10.32	d. e.	24	7.39	4.45	12.49	10.44
9	7.48	4.25	11.00	12.02	25	7.38	4.47	1.51	11.15
10	7.48	4.26	11.30	1.18	26	7.37	4.49	2.52	11.51
11	7.48	4.28	d. u.	2.33	27	7.36	4.51	3.50	d. u.
12	7.48	4.29	12.52	3.47	28	7.35	4.52	4.43	1.28
13	7.47	4.30	1.45	4.55	29	7.33	4.54	5.30	2.28
14	7.47	4.31	2.47	5.58	30	7.32	4.55	6.12	3.35
15	7.46	4.32	3.55	6.44	31	7.31	4.56	6.47	4.47
16	7.45	4.34	5.08	7.25					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és díszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.
Árjegyzék kívánatra megküldetik.

J A N U Á R 16—31.

Január havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Magas hegységben a favágás, a nagy hó miatti rendszeren szünetel, déli vidékeken azonban, és pedig különösen az áradásoknak kitett, vagy posványos helyeken épen most van a favágás ideje, a természetes felújítás alatt levő, csemetékkal benőtt területeken mindazonáltal csak megfelelő magasságu hó mellett lehet vágni. Ugyancsak déli vidékeken a ritkítás, valamint cserkéreg erdőkben a lágyfák kivágása most eszközölhető.

A fának a farakodó- és szenítő helyekre, usztató vizekhez, vízi csuszlatókhöz való kiszállítása, tengelyen, szánon, vontató utakon, vagy a különféle száraz csuszlatókon mindenütt, de különösen az áradásoknak kitett, vagy posványos erdőkből, megfagyott földön, most eszközölendő.

Erdőművelés. Gyűjtsünk lúcz-, erdei- és fekete fenyő tobozokat, valamint kőrís, akác, és gyertyán magot. Fűtött magpergetőkben a munkát folytassuk. Az eladásra szánt mag, csiráztatási kísérletek alapján, szaklapokban hirdetendő. Más helyről beszerzendő magból most kell csiráztatáshoz próbákat hozatni. A csemetekertek kerítéseit vizsgáljuk meg mennél gyakrabban, nehogy azokba a nyul, vaddisznó s más vad behatolhasson, a ha egereket veszünk ott észre, pusztítsuk őket mérgezés által. Verőfényes napokon vizsgáljuk meg a teletetés végett elhelyezett tölgy- és bükkmakkot, s ha szükséges, lapátoljuk át. Déli vidékeken lágy időjárás mellett, kivált homokos talajon, ültető helyeket, határsánczokat is készíthetünk, a csemetekert talaját átforgathatjuk (rigolirozás), sőt enyhe teleken e hónapban homokterületeken erdőszítési is lehet. Hozzuk rendbe összes erdőművelési szerszámainkat.

Erdővédelem. E hónapban különösen a tűzifa tolvajokra kell felügyelni, azonfelül a favágókat ellenőrizni, nehogy magas tuskókat hagyjanak, hogy továbbá csakis a kijelölt fákat vágják, azokat jól kihasználják és megfelelő méretű anyagot termeljenek, a tűzifát tömören sarangolják s a sarangkárokat szilárdan állítsák. Nagy havazások, vagy erős zuzmara lerakódás után, sűrű zárlatu fiatalosainkról, hogy azokat össze ne törje, a havat, zuzmarát lerázathatjuk. Fenyvesekben, moha alatt megtaláljuk a *Lasioampa pini* hernyóit, valamint a *Lophirus pini* *Bupalus piniarius* és *Panolis piniperda* bábjaikat; ezeket sertések behajtása által is pusztíthatjuk. Gyűjthetjük a *Oeneria dispar* petéit is.

Mellékhaszonvételek. Déli vidékeken, tölgyesek- s bükkösökben a makkoltatás (téli legelő) még mindig tart. Mészégetéshez követ törethetünk, tűzifát szállíthatunk. Szalajházakban a szalajfőzés folytatandó. A szénégetés és szénfuvarozás, ha arra szerződéses köteleznek, folytatandó.

Építkezések. Új építkezésekhez, valamint a javításokhoz készítsük el a terveket és költségvetéseket, vágassuk a szükséges fát s szállítsuk ki azt az építés helyére. Út- s egyéb építkezésekhez útkavicsoláshoz töressünk és szállítsunk követ.

Erdőrendezés. Térképezés, a becslési adatok feldolgozása.

FEBRUÁR.

(Böjtelő hava vagy télutó.) — 28 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Sebat, Adar
1	Sz. Ignác p. vt.	Ignác	☉ Trifon	1 Ada
2	V. E. 4 Gy. B. A.	E. 4 Gy. B. - A.	E. 4 Jéz. b.	
3	H. Balázs p. vt.	Anszgár	Simeon	
4	K. Korz. A. p. hv.	Veronika	Izidor	
5	Sz. Ágota sz. vt.	Ágota	Ágota	
6	Cs. Dorottya sz.	Dorottya	Julian orv.	
7	P. Romuald ap. †	Rikárd	Partén p.	
8	Sz. Math. J. hv.	Salamon	Tódor vt.	S. Terum
9	V. E. 5 A., Cz. et	E. 5 Apollónia	E. Triod.	
10	H. Skolasztika sz.	Skolasztika	Pál vt.	
11	K. A sz. Szűz m.	Dezső	Balázs	
12	Sz. 7 sz. r. alap.	Eulália	Mélet p.	
13	Cs. Polyeukt vt.	Benignusz	Zoe	
14	P. Bálint áld. †	Bálint	Máro	
15	Sz. Fauszt. és J. vt.	Jovita	☽ Onezim ap.	S. Thezav
16	V. E. Hetv. v.	E. Julianna	E. Hetv. v.	
17	H. Donát vt.	Donát	Tódor Ty.	
18	K. Simeon p. vt.	Simeon	Leó pápa	
19	Sz. Konrád hv.	Konrád	Appia	
20	Cs. Eleuter p. vt.	Aladár	Leó p.	
21	P. Szever. p. vt. †	Meinrád	Eusztát	
22	Sz. Péter székf.	Didim	Eugen. vtk.	S. Ki Thiza
23	V. E. Hatv. v.	E. Damián	☉ E. Hush. v.	
24	H. Mátyás aps.	Mátyás	János f. m.	
25	K. Géza vt.	Géza	Taráz	
26	Sz. Sándor p.	Sándor	Porfir p.	
27	Cs. Leánder p.	Leánder	Prokóp	
28	P. Román ap. †	Román	Vazul	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	7.30	4:58	7.18	6.11	16	7.08	5.22	7.24	7.14
2	7.28	5.00	7.45	7.17	17	7.07	5.23	8.29	7.36
3	7.27	5.01	8.12	8.33	18	7.05	5.25	9.32	7.58
4	7.26	5.03	8.37	9.56	19	7.03	5.26	10.35	8.21
5	7.24	5.05	9.05	11.07	20	7.02	5.27	11.37	8.46
6	7.23	5.06	9.35	d. e.	21	7.00	5.29	d. e.	9.15
7	7.22	5.07	10.10	12.22	22	6.58	5.31	12.39	9.50
8	7.21	5.08	10.50	1.36	23	6.56	5.32	1.37	10.28
9	7.19	5.10	11.40	2.45	24	6.54	5.34	2.31	11.17
10	7.17	5.12	d. u.	3.47	25	6.52	5.36	3.20	d. u.
11	7.16	5.13	1.42	4.39	26	6.50	5.37	4.03	1.14
12	7.15	5.15	2.51	5.32	27	6.48	5.38	4.42	2.23
13	7.13	5.17	4.01	5.57	28	6.46	5.40	5.15	3.37
14	7.12	5.18	5.10	6.26					
15	7.10	5.20	6.18	6.51					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgyemlék, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és díszfenyők.

Árajánlással szívesen szolgálok.

Árjegyzék kívánatra megküldetük.

F E B R U Á R 16—28.

Február havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A favágást magas hegységben még e hóban sem kezdhetjük meg. Déli vidéken a vágást folytassuk, különösen gyekoznünk kell az áradásnak kitett, vagy posványos helyeken a favágást befejezni. A ritkítások és a cserkéreg-erdőkben a lágyfanekek kivágása folytatandó. A tutajkötéshez szükséges gúzsokat, hevedereket, nemkülönben evezőket most készítsük.

A fakiszállítás folytatandó; az áradásoknak kitett, vagy posványos helyekről e hónapban minden fát kikell szállítani.

Erdőművelés. Lucz-, erdei-, és feketefenyő tobozokat, valamint kőris, akác és gyertyán magot, még gyűjthetünk, a vörös fenyő tobozok gyűjtését megkezdhetjük. Fűtött magpergetőkben a munkát folytassuk. Kedvező időjárás mellett, különösen déli vidékeken, a hó vége felé, napos magpergetőkön is megkezdhető a munka. Hirdessük az eladásra szánt magot, makkot és csemetéket; szállítsuk el a megrendelt magvakat, rendeljük meg a más helyről beszerzendő magot s tegyünk vele csiráztatási kísérleteket, hogy az előbb hozott magpróbák csiráztatási eredményeivel összehasonlítást tehessünk s ellenőrizhessük a szállítmányt.

A teletetés végett elhelyezett tölgy makk gyakrabban megvizsgálandó, melegtől azonban óvandó, nehogy csirázásnak induljon. A csemetekertek kerítései s az erdőművelési szerszámok jó karba hozandók.

Déli vidékeken a csemetekertek üres ágyai feláshatók, a lomblevelű csemeték megnyeshetők s lágy időjárás mellett, kivált homokos talajon, a hó vége felé a csemete ültetés is megkezdhető. Fűz és nyár dugványokat legjobb e hóban metszetni s elültetésig pinczében elhelyezni, vagy beföldelni.

Erdővédelem. A tűzifa tolvajlások még mindég gyakoriak szoktak lenni. A *Lasiocampa pini* hernyói, a *Lophyrus pini*, *Bupalus piniarius* és *Panolis piniperda* bábjaikat fenyvesekben moha alatt találjuk s írthatjuk, úgy ezeket, mint az *Ocneria dispar* petéket. A korán rajzó szúk, különösen a *Hylesinus piniperda* részére, fogókat dönthetünk.

Mellékhaszonvételek. Déli vidékeken tölgyesekben és bükkösökben a makkoltatás (téli legelő) még mindig tart. A mészégetés nyitott kemenczékben a hó vége felé megkezdhető. Szalajfőzés folytatandó. Szénégetés, fuvarozás mint az előbbi hónapban.

Építkezések. Az építkezésekhez szükséges tervek és költségvetések elkészítése, továbbá a fa- és kő termelés, és szállítás szorgalmazandó. Usztató művek és vízi csuztatók kijavítandók; usztató folyók és patakok szabályozásához a szükséges rózséről gondoskodjunk; óvjuk a partvédműveket, gátakat, csatornákat, gerebeket jégzajlás ellen.

Erdőrendezés. Térképezés, a becslési adatok feldolgozása, műszerek előkészítése a külső munkákhoz.

Á P R I L I S.

(Szent-György hava vagy tavasz hó.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Nizan
1 K.	Hugó pk. †	Hugó	● Egypt. Mária	Nizan
2 Sz.	Paulai F. hv. †	Teodózia	○ Titusz	
3 Cs.	Rikárd pk. hv. †	Rikárd	Nikéta	
4 P.	Izidor pk. †	Izidor	József	
5 Sz.	Ferr. Vincez †	Diodór	Klandiusz	S. Thaszr.
6 V.	E. 5. Jud.	E. 5. Cöleszt.	E. Nb. 5. v.	
7 H.	Epifán pk. vt. †	Epifán	○ Kallióp vt.	
8 K.	Dénes pk. hv. †	Dénes	Herodion	
9 Sz.	Dömötör vt. †	Dömötör	Eupszik	
10 Cs.	Ezekiel pr. †	Ezekiel	Terencz	
11 P.	Fájd. Szűz †	Leó	Antipa	
12 Sz.	Gyula p. hv. †	Gyula	Vazul pk	S. Mezora
13 V.	E. 6. Palm.	E. 6. Hermen.	E. Nb. 6. v.	
14 H.	Jusztin vt. †	Tibor	Arisztark	
15 K.	Anaszt. vt. †	Neszte	⊕ Kreszczenz	Passzah 1.
16 Sz.	Lambert vt. †	Lambert	Irén	Passzah 2.
17 Cs.	Nagycsüt. †	Aniczét	Agapit	
18 P.	Nagypént. †	Nagyp.	Nagyp.	
19 Sz.	Nagyszom. †	Timon	Pafnuz	S.
20 V.	E. Husv. v.	E. Husv. v.	Husvét v.	
21 H.	Husv. h.	Husvét h.	Husvét h.	Sebil s. R.
22 K.	Szotérés C. vtk.	Szótér	Husvét k.	Ach. s. P.
23 Sz.	Béla pk. vt.	Béla	○ György	
24 Cs.	György vt.	György	Szabha vt.	
25 P.	Márk ev. †	Márk	Márk ev.	
26 Sz.	Klet. és M. vt.	Kilit	Vazul pk. vt.	S. Achare
27 V.	E. 1. Quas.	E. 1. Zita	E. 1. Simon	
28 H.	Ker. Pal hv.	Valeria	9 vértanu	
29 K.	Péter vt.	Szibilla	Jazon pk.	
30 Sz.	Szién. Kat. sz.	Zsófia	● Jakab ap.	R. Chod.

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.		kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.
1	5.43	6.26	5.34	7.41	16	5.13	6.48	8.17	5.21
2	5.41	6.28	6.07	9.02	17	5.12	6.49	9.18	5.52
3	5.38	6.30	6.46	10.19	18	5.10	6.51	10.14	6.27
4	5.36	6.31	7.32	11.29	19	5.08	6.52	11.05	7.09
5	5.34	6.32	8.28	d. e.	20	5.06	6.53	11.52	7.57
6	5.32	6.34	9.28	12.24	21	5.04	6.55	d. e.	8.52
7	5.30	6.36	10.35	1.17	22	5.02	6.57	12.32	9.53
8	5.28	6.37	11.44	1.58	23	5.00	6.58	1.08	10.58
9	5.26	6.38	d. u.	2.31	24	4.58	6.59	1.39	d u.
10	5.24	6.39	1.58	2.59	25	4.56	7.01	2.07	1.18
11	5.23	6.41	3.02	3.23	26	4.55	7.02	2.34	2.32
12	5.21	6.42	4.07	3.46	27	4.53	7.03	3.01	3.51
13	5.19	6.43	5.11	4.08	28	4.51	7.05	4.29	5.10
14	5.17	6.45	6.14	4.31	29	4.49	7.06	4.00	6.31
15	5.15	6.47	7.15	4.54	30	4.48	7.08	4.37	7.52

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.

Árjegyzék kívánatra megküldetik.

Á P R I L I S 16-30.

Április havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. — Magas hegységben, hol eddig a nagy hó miatt nem vághattunk, a favágást és ritkítást megkezdhetjük, a fakiszállítást pedig száraz és vizes csúsztatókon folytassuk, fejezzük be azonban a szabad eregetést és a földcsúsztatókon való közelítést, vontatást, kivált meredek hegyoldalokon, az erdőtalaj kimélése szempontjából.

Déli vidékeken a fának tengelyen való kiszállítása, a botoló és nyeső üzemben kezelt erdőkben pedig a fatermelés folytatandó. Cserkőreg-erdőkben a favágást kezdjük meg, Kosárfonó fűz vesszőt és a vízi építkezésekhez szükséges rőzsét most termeljük. A hasított faárúk, ugyminth: zsindey, dránicza, szőlőkaró és dongakészítést, valamint a tuskóírtás megkezdhető.

Az usztatás és tutajozás, kivált az oly vizeken, a hol hóvizre vagyunk utalva, a legnagyobb erővel megkezdendő.

Erdőművelés. — A vetésre, ültetésre, csemeték iskolázására, hiányos erdősítések kijavítására, eleven sövények telepítésére, csemeték kertek megművelése és trágyázására e hónap a legalkalmasabb, az elvetett magvak és elültetett csemeték ugyanis a tavaszi esőtől hamar esiráznak, illetőleg könnyen megerednek. A fenyővetéseket fedjük be, nehogy kikelő csemetéinket a madarak elpusztítsák. A vetések csakis a késői fagyoktól látogatott és a magas fekvésű, zord helyeken halasztandók még el. Az ezen hónapban még be nem erdősíthető zord helyekre szánt csemetéket, ha szelidebb termőhelyen vannak csemetékertjeink, szedessük ki és földeljük be árnyas helyen; ugyanazt tegyük akkor is, ha elegendő munkaerő hiányában, előreláthatólag, sokáig fog tartani az erdősítés, nehogy csemetéink nagyon megeredjenek.

A dugványozást fejezzük be. Napos és fűtött magpergetőkben folytassuk a munkát.

Erdővédelem. — E hónapban főleg az erdei tűzekre kell ügyelni, azonfelül a kéreg, háncs, csemete és ültetni való fiatal élőfa tolvajokra, valamint a legeltetésre. A tilalmazási jelek felállítandók.

A szű részére fogó fákat döntessünk, a *Hyllobius abietis* által megtámadott tuskók irtását fejezzük be. Ha a *Lasiocampa pini* hernyói még ki nem bujtak, ismételjük a fáknak kártevőgyűrűkkel való ellátását. A *Psilura monacha* fiatal hernyóinak pusztítása most még könnyű, mivel csoportokban a fa derekan tartózkodnak.

Mellékhaszonvételek. — A tölgy- és lúczkéreghántás, valamint hárs- és szilháncs termelés megkezdhető. Mészégetés, szalajfőzés folytatandó. A szénégetést most már mindenütt megkezdhetjük. Vadgyümölcs-csemeték elárúsíthatók.

Építkezések. — Utak, hidak, vízi építmények kijavítása folytatandó, új építések megkezdhetők; szorgalmazzuk különösen a rőzséből készítenő sarkantyuk, partvédő művek, gátak kiépítését, hogy a rőzse megeredjen.

Erdőrendezés. — Kedvező időjárás mellett a felmérési és becslési s egyéb külső munkák megkezdhetők.

M Á J U S.

(Pünkösöd hava vagy tavaszutó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Ijar, Szivan
1	Cs. Fül. és Jak. ap.	Fülöp, Jakab	Jeremiás	Ijar R. ch.
2	P. Atanáz pk.	Atanáz	N. Atanáz h.	
3	Sz. Sz. Ker. megt.	Ker. feltalál.	Timót és M.	S. Kedós
4	V. E. 2. Mis.	E. 2. Flórián	E. 2. Pelágia	
5	H. V. Pius p.	Gotthárd	Iréne vt.	
6	K. Olajba f. Ján.	Dam. János	Jób	
7	Sz. József oltalma	Szaniszló	Ákos	
8	Cs. Mihály főa. mj.	Arzén	N. Arzén	
9	P. Naz. Gerg. ea †	N. Gergely	Izaiás pr.	
10	Sz. Antonin pk. hv.	Antonin	Zel. Simon	S. Emor
11	V. E. 3. Jub.	E. 3. Mamert	E. 3. Mócz vt.	
12	H. Pongrácz vt.	Pongrácz	Germán	
13	K. Szervác pk.	Szervác	Gliczéria	
14	Sz. Bonifác vt.	Bonifác	Izidor vt.	
15	Cs. De la S. J. hv.	Mózes	Akill	
16	P. Nep. Ján. hv. †	Peregrin	Teodór	
17	Sz. Paskál hv.	Paskál	Júnia	S. Behar
18	V. E. 4. Cant.	E. 4. Erik	E. 4. Pét. s. t.	
19	H. Cölesztín p. hv.	Ivo	Patrik	
20	K. Szién. Bern. hv.	Bernadín	Talalé	
21	Sz. Timót vt.	Ilona	Ilona	
22	Cs. Julia sz.	Julia	Baziliszk	
23	P. Dezső pk. vt. †	Dezső	Mihály pk.	
24	Sz. Már. k. segít.	Eszter	Simeon	S. Bekh.
25	V. E. 5. Rog.	E. 5. Urban	E. 5. Sz. Ivan	
26	H. N. Fül. hv.	Béda	Kárpusz	
27	K. Béda et.	Luczián	Hellád	
28	Sz. Ágost pk.	Emil	Nicét	
29	Cs. Áld. csüt.	Áld. csüt.	Jézus m.	
30	P. Sz. Jobb. f. †	Nándor	Izsász ap.	Sziv. R. C.
31	Sz. Angela Mer. sz.	Petronella	Herma vt.	S. Bamid.

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	4.46	7.09	5.18	9.07	17	4.23	7.30	9.50	5.54
2	4.44	7.10	6.14	10.15	18	4.22	7.31	10.31	6.47
3	4.43	7.12	7.14	11.10	19	4.21	7.32	11.09	7.36
4	4.41	7.13	8.22	11.54	20	4.19	7.33	11.41	8.49
5	4.40	7.14	9.32	d. e.	21	4.18	7.34	d. e.	9.55
6	4.38	7.15	10.42	12.31	22	4.17	7.36	12.10	11.04
7	4.36	7.16	11.50	1.01	23	4.16	7.37	12.36	d. u.
8	4.35	7.18	d. u.	1.28	24	4.15	7.38	1.02	1.29
9	4.34	7.20	2.01	1.51	25	4.14	7.39	1.27	2.50
10	4.32	7.21	3.04	2.12	26	4.13	7.41	1.56	4.02
11	4.30	7.22	4.06	2.35	27	4.12	7.42	2.30	5.22
12	4.29	7.24	5.08	2.58	28	4.11	7.43	3.09	6.40
13	4.28	7.25	6.10	3.23	29	4.11	7.44	3.56	7.52
14	4.27	7.26	7.11	3.53	30	4.10	7.45	4.53	8.55
15	4.26	7.27	8.09	4.28	31	4.09	7.46	5.59	9.16
16	4.24	7.29	9.03	5.07					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.

Árjegyzék kívánatra megküldetik.

M Á J U S 16—31.

Május havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. — Magas hegységben a favágást és ritkítást, valamint a száraz és vizes esüsztatókon való közelítést és fuvarozást folytattassuk. Déli vidékeken a sarj- és középdőkben a fakiszállítás, nemkülönb a botoló- és nyeső-üzemben kezelt erdőkben a fatermelés az új sarjak kimélése szempontjából beszüntetendő, szálerdőkben azonban a fafuvarozás folytatható. Cserkéreg-erdőkben a tarolás, továbbá a kosárfonó fűzvesző vágás és rőzsetermelés folytatandó.

Az usztatást és tutajozást folytassuk. Hasított árúk, úgymint: zszindely, dránicza, szőlőkaró és dongatermelés, továbbá a tuskóirtás folytatandó.

Erdőművelés. — Erdősítési munkák, úgymint: a vetés, ültetés, iskolázás, eleven sövények telepítése, folytatandó a déli vidékeken lehetőleg befejezendő. A kikelt vetések takaróját szedjük le, tisztítsuk s egyengessük ki a csemetekertek utait és porhanyítsuk fel a régi csemeteágyakat; a gyomlálás megkezdhető; száraz időjárás mellett öntözzük és árnyékoljuk be a vetéseket. A télen gyűjtött kőrís- és gyertyán magot földeljük be; szil vetésekhez készítsük elő a csemeteágyakat, mivel kedvező időjárás mellett a hó vége felé már szilmagot gyűjthetünk.

Erdővédelem. — A legeltetésre, kéreg- és fütolvajokra, valamint a madárfészek-rablókra ügyeljünk; legeltetésre kiadott területeken a pásztorok szemeltartandók, nehogy tilosba menjenek, a tüzzel gondatlanul bánjanak és az élő fáknak kárt okozzanak. A szű-fogó fák megvizsgálandók és ha meg vannak támadva, lehántandók, a lehántott kéreg pedig elégetendő. A *Psilura monacha*, *Porthesia chrisorrhoea* és *Bombix neustria* csoportokban feltehető hernyóit irtsuk.

A *Hylobius abietis* fogóárkokban kitett friss kérgen és dorongokon elpusztítható. A cserebogarakat, különösen erdősítések és csemetekertek közelében, rázassuk le a fákról és pusztítsuk el. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott területek művelése ellenőrizendő.

Mellékhaszonvételek. — A tölgy- és lúczkéreghántást, hárs- és szilhánca termelést folytassuk.

Folytassuk a mész- és szénégetést valamint a fuvarozást; a szalajfőzést pedig addig, a míg hamukészletünk tart; a szalajfőzéshez való hamugyűjtés megkezdhető.

Építkezések. — Száraz és vízi építkezéseinket, az útépitéseket folytassuk. Új útháló, utak s másnemű építkezések tervezése, lejtmerése és kitűzése megkezdhető. Utakra, hidakra, vízáteresztőkre, áfarkokra, korlátokra ügyeljünk, nehogy a közlekedés ezek hiányossága miatt megakadjon; vízi építményeinket az usztatás és tutajozás tartama alatt folytonosan javítsuk ki a megsérülés után azonnal, hogy a nagyobb károknak elejét vegyük.

Erdőrendezés. — A külső becslési és felmérési munkáknak itt az ideje.

J U N I U S.

(Szent-Iván hava vagy nyárelő.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Szivan, Tamusz
1	V. E. 6. Ex.	E. 6. Jusztin	E. 6. Jusztin	
2	H. Erazmus pk.	Erazmus	Nicefor p.	
3	K. Paula sz. vt.	Klotild	Paula sz.	
4	Sz. Kar. Fer. hv.	Kerény	Metrofán	Sabuoth 1.
5	Cs. Bonif. pk. vt.	Benifác	Nikánder	Sabuoth 2.
6	P. Norb. pk. hv. †	Norbert	Tekla	
7	Sz. Róbert ap. †	Róbert	Teodót pk. vt.	S. Nassza
8	V. E. Pünk. v.	E. Pünk. v.	E. Pünk. v.	
9	H. Pünk. h.	Pünk. h.	Pünk. h.	
10	K. Margit kir.	Margit	Sándor	
11	Sz. Barnabás K. †	Barnabás	Bart., s. Barn.	
12	Cs. Ekb. János hv.	Antonina	Onufrius	
13	P. Pád. Antal †	Tóbiás	Aquillina	
14	Sz. N. Vaz. pk. ea. †	Vazul	Elizeus	S. Behal
15	V. E. 1. Szt. v.	E. Szent. v.	E. 1. Min. v.	
16	H. Reg. Fer. hv.	Jusztina	Tikon	
17	K. Rainer hv.	Rainer	Mánuel	
18	Sz. Már. és M. vtk.	Marezellán	Leonz vt.	
19	Cs. Urnapja	Gyárf. és Prot.	Judás T. ap.	
20	P. Szilvér p. vt. †	Szilvér	Method pk.	
21	Sz. Gonz. A. hv.	Albin	Julian vt	S. Selach
22	V. E. 2. Paul. pk.	E. 1. Paulin	E. 2. Özséb	
23	H. Ediltrud kir.	Ediltrud	Agrippina	
24	K. Ker. János sz.	Iván	Iván szül.	
25	Sz. Vilmos hv.	Vilmos	Febronja	
26	Cs. János és P. vtk.	János és Pál	Dávid rem.	
27	P. Jéz. sz. Szive †	László	Sámson p.	[R. Ch.]
28	Sz. Leó p. hv.	Ireneus	Czir. és I. er.	S. Korach
29	V. E. 3. P., P. a.	E. 2. Pét. s P.	E. 3. P. s P.	Thamusz
30	H. Pál apost. eml.	Pál eml.	12 apost.	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.		kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.
1	4.08	7.47	7.11	10.28	16	4.04	7.58	9.44	6.41
2	4.07	7.47	8.24	11.01	17	4.04	7.58	10.14	7.47
3	4.07	7.48	9.35	11.30	18	4.04	7.59	10.40	8.55
4	4.06	7.49	10.43	11.55	19	4.03	7.59	11.06	10.04
5	4.06	7.50	11.50	d. e.	20	4.03	7.59	11.31	11.15
6	4.05	7.50	d. u.	12.17	21	4.03	8.00	11.57	d. u.
7	4.05	7.51	1.57	12.40	22	4.03	8.00	d. e.	1.44
8	4.04	7.52	3.00	1.02	23	4.03	8.00	12.21	3.00
9	4.04	7.53	4.01	1.27	24	4.03	8.00	1.03	4.16
10	4.04	7.54	5.02	1.56	25	4.04	8.00	1.45	5.30
11	4.04	7.55	6.02	2.28	26	4.04	8.00	2.36	6.36
12	4.04	7.55	6.57	3.05	27	4.04	8.00	3.36	7.34
13	4.04	7.56	7.50	3.50	28	4.05	8.00	4.46	8.20
14	4.04	7.57	8.32	4.41	29	4.05	8.00	5.59	8.58
15	4.04	7.57	9.11	5.38	30	4.06	8.00	7.03	9.20

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vzetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.

Árjegyzék kívánatra megküldetik.

J U N I U S 16—30.

Junius havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. — A favágást, ritkítást, ugyszintén a csusztatón való közelítést és fuvarozást is folytassuk a magas hegységben. Az usztatás és tutajozásnál használjuk fel az esős időszakokat.

Déli vidékeken fejezzük be a cserkéreg-erdőkben a használatot, a ritkításokat és tuskóirtást azonban, valamint szálerdőkben a fafuvarozást, nemkülönb a zszindely, dránicza szőlőkaró és dongakészítést folytassuk.

Erdőművelés. — A vetések, ültetések a magas hegységben is befejezendők.

Csemetekertekben a csemeteágyakat, utakat, kerítések alját a gyomoktól tartjuk folyton tisztán, ügyeljünk kivált arra, hogy a gyomok lehetőleg még virágzás, de mindenesetre magérés előtt gyökereitől kiirtassanak; használjuk fel a gyomokat korhadtföld (Compost) készítésre; porhanyítsuk fel a csemeteágyak talaját s védjük azokat a nap heve ellen beárnyalás által. Tartós száraz időjárás mellett az öntözést el ne mulasszuk. Gyűjtsünk szilmagot és vessük el azt a már előkészített csemeteágyakba.

Erdővédelem. — E hóban is főleg a legeltetésre, fűtolvajokra és tűzekre kell ügyelni. Az erdő, tag és osztag határokat járjuk be s vegyük számba a határköveket, határdombokat s egyéb határjeleket, a hiányosakat cseréljük ki ujakkal.

Csemetekertekben s azok közelében a lötetű (*Gryllotalpa vulgaris*) fészkek, valamint a cserebogár pajorok felkeresendők és elpusztítandók. A szűfogófaakat vizsgáljuk meg gyakran s hámozassuk le azokat és égessük el a kérget, ha a szűk által meg vannak támadva; ha szükséges, döntessünk új fogófaakat. A *Hylobius abietis* irtása folytatandó. A *Lasiocampa pini*, *Oncophanes pini* és *Psilura monacha* által megtámadott állabokat, ha látjuk, hogy a hernyók táplálék hiányában vándorolni kénytelenek, vegyük körül fogóárkokkal, utakra helyezett friss fenyőgallyakkal s irtsuk a hernyókat. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott területeken a kapálás, töltögetési munka figyelemmel kísérendő, nehogy a vetésben vagy kiültetett csemetékben vigyázatlanságból vagy hanyagságból a bérlők kárt okozzanak.

Mellékhaszonvételek. — Mészégetés, szénégetés és szállítás, továbbá szalajfőzéshez való hamugyűjtés, mint az előző hóban. A lúczkéreghántás e hóban befejezendő. Vágásokban, erdősitett helyeken a fű megbizható embereknek kiszárlására eladható, mindazonáltal a használat csak szigorú felügyelet alatt gyakorolható.

Építkezések. — Utak, hidak építése, javítása, folyó- és patak-szabályozások, vízi építkezések, valamint a csak későbbben kiépítés alá kerülő új építkezések tervezése, felmérése, kitűzése folytatandó.

Az utakat, hidakat, korlátokat, vízáteresztőket, útarokokat tartjuk folyton jókarban, illetőleg tisztán.

Erdőrendezés. — A külső becsléai és felmérési munkák folytatandók.

J U L I U S.

(Szent-Jakab hava vagy nyárhó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Tamusz, Ab
1	K. Jéz. sz. vére	Theobald	Kozma és D.	
2	Sz. S. B.-Assz.	S. B.-Assz.	B. A. meze	
3	Cs. Jácint vt.	Jácint	Anatol	
4	P. Ulrik pk. hv. †	Ulrik	Kr. András	
5	Sz. Zacc. A. M. hv.	Cziril és Met. ☉	Atanáz	S. Chukat
6	V. E. 4. Domin.	E. 3. Izaiás	E. 4. Luczia	
7	H. Cziril és M.	Vilibald	Cziriaika	
8	K. Erzsébet kir.	Kilián	N. Prokóp	
9	Sz. Veronika sz.	Cziril	Cziril pk. vt.	
10	Cs. Rufina	Amália	Leonc	
11	P. Pius p. vt. †	Placzi	Eufémia	
12	Sz. G. János ap.	Henrik	Proklusz	S. Balak
13	V. E. 5. A. p. vt.	E. 5. Jenő ☽	E. 5. Gábor f.	
14	H. Bonav. pk. et.	Bonaventura	József pk.	
15	K. Henrik csász.	Apost. oszl.	Julitta vt.	T. e. büjt.
16	Sz. Karmelh. B.-A.	Rut	Atenogén	
17	Cs. Elek hv.	Elek	Marina	
18	P. Kamill hv. †	Frigyes	Jácint vt.	
19	Sz. Paul. Vin. hv.	Rufina	Makrina	S. Pinchás
20	V. E. 6. Margit	E. 5. Illés ☉	E. 6. Illés p.	
21	H. Dániel	Dániel	Simeon	
22	K. Már. Magdolna	Magdolna	Már. Magdolna	
23	Sz. Apollinár pk.	Apollinár	Ezekiel pr.	
24	Cs. Kriszt. sz. vt.	Krisztina	Román	
25	P. Jakab apost. †	Jakab	Anna	
26	Sz. Anna assz.	Anna	Hermolausz	S. Matoth
27	V. E. 7. Pantal.	E. 6. Pant. ☉	E. 7. Pantel.	
28	H. Incze p. hv.	Incze	Nikanor	Ab R. Ch.
29	K. Beatrix vt.	Márta	Teodota	
30	Sz. Judit vt.	Judit	János kat.	
31	Cs. Loy. Ignácz hv.	Germán	Eudoczim	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	4.06	8.00	8.24	9.57	17	4.19	7.52	9.37	9.07
2	4.06	8.00	9.33	10.21	18	4.20	7.51	10.04	10.19
3	4.07	7.59	10.40	10.44	19	4.21	7.49	10.31	11.31
4	4.08	7.59	11.46	11.07	20	4.22	7.48	11.03	d. u.
5	4.09	7.58	d. u.	11.31	21	4.23	7.47	11.41	2.01
6	4.09	7.58	1.52	11.58	22	4.24	7.46	d. e.	3.13
7	4.10	7.57	2.53	d. e.	23	4.25	7.45	12.27	4.21
8	4.11	7.57	3.53	12.28	24	4.27	7.44	1.23	5.21
9	4.12	7.57	4.50	1.03	25	4.28	7.43	2.26	6.11
10	4.12	7.56	5.43	1.45	26	4.29	7.42	3.37	6.53
11	4.13	7.55	6.29	2.34	27	4.30	7.41	4.50	7.27
12	4.14	7.55	7.11	3.30	28	4.31	7.40	6.03	7.59
13	4.15	7.55	7.46	4.31	29	4.33	7.39	7.14	8.23
14	4.16	7.54	8.18	5.37	30	4.34	7.37	8.22	8.46
15	4.17	7.53	8.45	6.41	31	4.35	7.35	9.33	9.11
16	4.18	7.52	9.17	7.55					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kétúően fejlődött csemeték, tölgyfak, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és díszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálók.
Árjegyzék kívánatra megküldetik.

J U L I U S 16—31.

Julius havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Magas hegységben a favágás és ritkítás, nemkülönb a fuvarozás és csusztatókon való közelítés folytatandó. Az usztatás és tutajozás, kivált duzzasztott vízzel és esős időben, még mindig tart. A ritkításokat, fafuvarozást, tuskóirtási a déli vidékeken is folytathatjuk.

A fokozatos felújítás alatt álló vágásokban a tarolás alá kerülő fák kiválasztása és megjelölése megkezdhető. Dolgoztassuk fel a szél által kidöntött és tövön kiszáradt fákat.

Kosárfonó fűvesző a hó vége felé, a második nedvkeringés beálltával, ismét nyeshető. A hasított faárúk készítését folytathatjuk.

Erdőművelés. A csemetekertek gyomoktól tisztán tartandók, száraz időjárás mellett különösen a vetések öntözendők és beárnyalándók; lazítsuk fel a csemeteágyak talaját. Készítsünk korhadt földet (Compost), gyephامت csemete kertjeink közelében.

Beerdősített területeken védjük a csemeteket a gyomok, lágy fanemek és cserjék elnyomása ellen, sarlózás, illetőleg a lágy fák és cserjék kivágása által. Az ősszel beerdősítendő területeken, különösen nagyon kötött talajon, az ültető helyek előre elkészíthetők. Nedves, posványos helyek vízlecsapoló árkokkal lecsapolandók.

Erdővédelem. Őrködjünk a legeltetési tilalmak megtartása felett; a fűtolvajokra és a mezőgazdasági köztes használatra kiadott területek művelőire ügyeljünk. A határok bejárandók, esetleg kijavítandók és a hiányos határjelek (birtok, tag, osztag) újakkal pótlandók.

Pusztítsuk csemetekertekben a lótetűt (*Grylotalpa vulgaris*) és cserebogár pajorokat. A *Hylobius abietis* irtása folytatandó, ugyancsak pusztítsuk a *Pissodes notatus* is. A szűk által ellepett fogófatát hámoztassuk le s égessük el a kérget, ha szükséges új fogófatát döntessünk.

A *Lasiocampa pini* és *Psillura monacha* lepkéket pusztítsuk, valamint a *Cnethocampa processionea* hernyófészkeket is, ez utóbbiak pusztításánál a hernyószőrök mérges volta miatt a legnagyobb óvatosságra van szükség.

Mellékhaszonvételek. Szénéégetés, mészégetés és fuvarozás, szalaj főzéshez való hamu gyűjtés folytatandó. Nagy városok közelében értékesítsük az erdei gyümölcsöket.

Építkezések. Az építkezési munkák, valamint a tervezések felmérések és kitűzések folytatandók.

Erdőrendezés. A becslési, felmérési és egyéb külső munkákat folytassuk.

AUGUSZTUS.

(Kisasszony hava vagy nyárutó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Ab, Elul
1 P.	Vasas sz. P. †	Vasas Péter	Sz. † kör.	
2 Sz.	Lig. Alf. pk.	Gusztáv	István erek.	S. Debar.
3 V.	E. 8. I. v. t. m.	E. 7. Eleáz. ○	E. 8. Izsác	
4 H.	Domonkos hv.	Domonkos	Ef. 7 gyermek.	
5 K.	Havi B.-Assz.	Ozvald	Fabius vt.	Jer. elp.
6 Sz.	Urunk színv.	Urunk színv.	Ur szín. v.	
7 Cs.	Donát pk. vt.	Kajetán	Pulkéria	
8 P.	Czir. szp. vt. †	Czirjék	Emilián	
9 Sz.	Román vt.	Román	Mátyas ap.	S. Voet.
10 V.	E. 9. L. szp. vt.	E. 9. Lőrincz	E. 9. Lőrincz	
11 H.	Tibor vt.	Tibor	Euplusz vt.	
12 K.	Klára sz.	Klára	Fotin vt.	
13 Sz.	Ber. János	Ipoly	Maxim hv.	
14 Cs.	Ózséb áld. hv. †	Ózséb	Mikeás pr.	
15 P.	N.-B.-A.	Nagy B.-A.	N.-B.-A.	
16 Sz.	Joakim hv.	Rókus	Diomed vt.	S. Ekev
17 V.	E. 10. A. hv.	E. 8. Liberát	E. 10. Miron	
18 H.	Ilona es.-né	Ilona	Laurusz	
19 K.	Tul. Lajos	Szebald	András	
20 Sz.	Sz. Ist. kir.	Istv. kir.	Sz. Ist. kir.	
21 Cs.	Bernát ap.	Sámuel	Táddé	
22 P.	Timót vt. †	Filibert	Zotik és t.	
23 Sz.	Ben. Fülöp hv.	Farkas	Kallinik	S. Reéh
24 V.	E. 11. B. aps.	E. 10. Bert.	E. 11. Eutik	
25 H.	Lajos kir.	Lajos	Bertal. aps.	
26 K.	Zefirin p. vt.	Zefirin	Natália	R. Chod.
27 Sz.	Kalaz. József	Gebhárd	Libér	Elul R. Ch.
28 Cs.	Agoston pk. ea.	Agoston	Mózes rem.	
29 P.	Ker. János f. †	János fejev.	Sz. Iv. fejev.	
30 Sz.	Lim. Róza sz.	Róza	Sándor pk.	S. Sottim
31 V.	E. 12. R. hv	E. 11. Rajm.	E. 12. B. A. ő.	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	4.36	7.34	10.34	9.33	17	4.57	7.10	9.30	11.51
2	4.37	7.33	11.39	10.00	18	4.58	7.08	10.26	d. v.
3	4.39	7.31	d. u.	10.30	19	4.59	7.06	11.17	2.11
4	4.40	7.30	1.41	11.03	20	5.00	7.04	d. e.	3.11
5	4.41	7.29	2.39	11.41	21	5.02	7.02	12.17	4.01
6	4.42	7.27	3.33	d. e.	22	5.03	7.00	1.23	4.49
7	4.44	7.25	4.23	12.27	23	5.04	6.59	2.33	5.36
8	4.45	7.24	5.05	1.19	24	5.06	6.57	3.39	5.25
9	4.46	7.22	5.46	2.18	25	5.08	6.55	4.55	6.24
10	4.48	7.21	6.24	3.23	26	5.09	6.53	6.04	6.43
11	4.49	7.19	6.49	4.31	27	5.10	6.51	7.12	7.18
12	4.50	7.18	7.15	5.42	28	5.12	6.49	8.18	7.37
13	4.51	7.17	7.42	6.54	29	5.13	6.47	9.23	8.02
14	4.52	7.15	8.07	8.07	30	5.14	6.45	10.26	8.31
15	4.54	7.13	8.36	9.20	31	5.16	6.43	11.27	9.03
16	4.56	7.11	9.07	10.36					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitünően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és díszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.
Árjegyzék kívánatra megküldetik.

AUGUSTUS 16—31.

Augusztus havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A favágás és ritkítás magas hegységekben még mindig folytatható.

A fafuvarozást és csuszatókon való közelítést, folytassuk. Az usztatás és tutajozás e hónapban rendszeren csak duzzasztott vízzel lehetséges.

A téli favágások kijelölését, valamint a fokozatos felujtás alatt levő vágásokban a tarolás alá kerülő fák kiválasztását és megjelölését, úgy szintén a szél által kidöntött és tővön elszáradt fák feldolgozását, kiszállítását szorgalmazzuk.

Kosárfonó fűveszőt e hóban is nyeshetünk.

A hasított faárak készítését folytassuk.

Erdőművelés. Csemetekertekben ugyanazok a teendők mint az előbbi hónapban: gyomlálás, öntözés, beárnyalás, talaj felporhanyítás. A beerdősített területeken a csemeték, a gyomok, cserjék és lágyfák elnyomása ellen védendő. Készítsük elő a legközelebbi erdősítésekhez az ültető helyeket, kivált kötött talajon.

Magas hegységben az őszi erdősítések, különösen lúczültetés e hó vége felé már megkezdhető.

Ha a nyár elég meleg, a hó vége felé már nyirmagot is gyűjthetünk.

Erdővédelem. Legeltetésre, tüzekre, fűtolvajokra stb. ügyeljünk. A határokat (erdő, tag, osztag) járjuk be, s pótoljuk ki a hiányos határjeleket. A mezőgazdasági köztes használatra kiadott vágás-területek bérlőit, különösen az aratásnál tartsuk szemmel.

A szű- fogó fák gyakran megvizsgálandók, valamint a beteges kinézésű álló fák is s ha szük által vannak ellepve, döntessük- és hámoztassuk le azokat is; szükség esetén döntessünk új fogó fákat. Pusztítsuk a *Hyllobius abietis* és *Pisodes natotus*t, csemete kertjeinkben pedig a lótetűt (*Gryllo-tolpa* v.) és cserebogár pajo-dokat. A *Psyllura monacha* lepék többnyire már lerakták petéiket, gyűjtsük tehát és semmisítsük meg azokat. A *Cnethocampa processionea* hernyófészkek szedése és elégetése folytatandó.

Mellékhaszonvételek. Folytassuk a szénégetést, mészégetést, hamugyűjtést. A makk- és gubacstermés felbecsülendő. A makkol-tatás és téli legelők bérbeadásáról, valamint a gubacsszedés, vagy eladásról gondoskodjunk.

Építkezések. Az építkezések folytatandók. Az utakat, hidakat, korlátokat, vízáteresztőket, útárkokat tartsuk rendben.

Erdőrendezés. A külső munkák még mindég folyamatban vannak.

S Z E P T E M B E R.

(Szent-Mihály hava vagy őszelő.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Elul, Thisri
1 H.	Farkas pk. hv.	Egyed	Évkezdet	
2 K.	Elpid ap.	Jusztusz	Mamánt	
3 Sz.	Manszy. pk. hv.	Hildegárd	Antim pk.	
4 Cs.	Rozália sz.	Rozália	Babilasz	
5 P.	Viktor. pk. vt. †	Herkules	Zakariás	
6 Sz.	Zakariás pr.	Zakariás	Mihály cs.	S. Ki Thez
7 V.	E. 13. Őr. ü.	E. 12. Regina	E. 13. Szozonj	
8 H.	Kisassz. n.	Korbinian	Kis B.-A.	
9 K.	Kláv. Péter hv.	Gorgon	Joakim	
10 Sz.	Told. M. hv.	Jodok	Menodóra	
11 Cs.	Teodóra	Teodóra	Teodóra	
12 P.	Mária neve †	Guidó	Antonóm	
13 Sz.	Amát pk. hv.	Amát	Kornél	S. Ki Thov.
14 V.	E. 14. Sz. k. f.	E. 13. K. f.	E. 14. K. f.	
15 H.	Eutrópia özv.	Nikoméd	Filoteusz	
16 K.	Editha sz.	Eufémia	Ludmilla	
17 Sz.	Lambert K. †	Lambert	Zsófia vt.	
18 Cs.	Kup. Józs. hv.	Titusz	Ariadne	
19 P.	Január vt. †	Január	Trofim	
20 Sz.	Euszták vt. †	Euszták	Euszták	S. Nizab.
21 V.	E. 15. F. Sz.	E. 14. Máté	E. 15. Jónás	
22 H.	Móricz vt.	Móricz	Fóka pk. vt.	
23 K.	Tekla sz. vt.	Tekla	Sz. Iván fog.	
24 Sz.	Mária Mercz.	Gellért	Tekla sz.	
25 Cs.	Gellért pk. vt.	Kleofás	Eufrózina	T. 5680
26 P.	Juszt. sz. vt. †	Jusztina	Nilus	Ujév 2. n.
27 Sz.	Adolf vt.	Kozma és D.	Kallisztrat	S. Haázin.
28 V.	E. 16. V. kir.	E. 15. Adolf	E. 16. Baruch	Ged. böjt
29 H.	Mihály főa.	Mihály	Kiriak rem.	
30 K.	Jerom. áld. ea.	Jeromos	Gergely pk.	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.		kelte ó. p.	nyugta ó. p.	kelte ó. p.	nyugta ó. p.
1	5.17	6.41	d. u.	9.38	16	5.37	6.11	10.12	1.08
2	5.18	6.39	1.22	10.20	17	5.38	6.09	11.15	2.02
3	5.20	6.37	2.13	11.10	18	5.40	6.07	d. e.	2.47
4	5.21	6.35	2.58	d. e.	19	5.41	6.05	12.23	3.26
5	5.22	6.33	3.40	12.06	20	5.43	6.03	1.33	3.58
6	5.24	6.31	4.16	1.06	21	5.44	6.01	2.43	4.26
7	5.25	6.29	4.47	2.12	22	5.45	5.59	3.51	4.52
8	5.26	6.27	5.15	3.21	23	5.47	5.57	4.58	5.16
9	5.28	6.25	5.43	4.34	24	5.48	5.55	6.04	5.41
10	5.29	6.23	6.10	5.47	25	5.50	5.52	7.10	6.05
11	5.31	6.21	6.38	7.03	26	5.51	5.50	8.14	6.32
12	5.32	6.19	7.09	8.20	27	5.52	5.48	9.15	7.03
13	5.33	6.17	7.44	9.38	28	5.54	5.46	10.15	7.38
14	5.34	6.15	8.25	10.52	29	5.55	5.44	11.17	8.17
15	5.36	6.13	9.15	d. u.	30	5.57	5.42	d. u.	9.03

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitünően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.

Árjegyzék kívánatra megküldetik.

S Z E P T E M B E R 16—30.

Szeptember havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A rendes favágásokat a magas hegységben igyekezzünk e hó folyamán befejezni; a ritkításokat, tuskó irtást, fafavazozást, csusztatókon való közelítést azonban még folytassuk. Az usztatás és tutajozás duzzasztott vízzel, vagy ha esős idő jár, a nélkül is, folytatandó.

A téli vágásterületek kijelölése, a fokozatos felújító vágásokban a kihasználás alá kerülő fák kiválasztása és megjelölése, valamint a tövön száradt és szeldöntött fák feldolgozása, kiszállítása még mindig eszközölhető. Hasított faárúk u. m. zsindey, dránicza, donga, szállókaró készítését folytassuk. Gondoskodjunk téli favágásainkhoz favágókról.

Erdőművelés. Csemetekertekben a gyomlálás és talajlazítás megszüntetendő, nehogy a fagy a csemetéket kihuzza, mindazonáltal a gyomot le kell vágni, hogy magot ne teremjen. A tavaszi és őszi-vetésekhez a csemeteágyak talaja előkészítendő, a természetes felújítás alatt levő vágásokban a természetes bevetés előmozdítása céljából a talaj felporhanyitható. Magas hegységben az őszi erdő-sítési munkáknak fenyőfélékkel itt az ideje. Nyír és korai juhar mag gyűjthető, sőt szedidebb éghajlat alatt, a jegenyé- és sima fenyő tobozok gyűjtését is megkezdhetjük, mindazonáltal csak ha azok érettségéről meggyőződünk.

Erdővédelem A legeltetésre, fű-, makk- és gubacs-tolvajlásra, valamint a tüzekre ügyeljünk; a határok kiigazítását, valamint a határjelek kijavítását, megújítását fejezzük be, azonban őrködjünk őszi szántásoknál a birtokhatárookra. Tűzzük ki a makkoltatásra és téli legeltetésre kiadott területek határait s lássuk el azokat tilalmi jelekkel.

A *Psillura monacha* és *Ocneria dispar* petéket gyűjtjük és pusztítsuk el; a *Trachea piniperda* bábjai és *Lida pratensis* álhernyói rendszeren már e hóban a moha alatt található, ezeket sertések behajtása által pusztíthatjuk. A szű irtását folytassuk.

Mellékhaszonvételek. Mészégetés, szénégetés, hamgyűjtés még mindég folytatható. Ha a gubacsszedést házilag eszközöljük, folytassuk és fejezzük be e munkát s gondoskodjunk a szellős száraz helyen való raktározásról, vagy értékesítsük készletünket. A makkoltatás és téli legeltetés rendszeren e hónapban veszi kezdetét.

Építkezések. Az építkezések, valamint a folyó szabályozási munkák és vízi építmények kijavításának befejezését sietessük, még mielőtt az őszi esőzések beállottak volna. Utak, hidak, utárkok, vízateresztőkre ügyeljünk.

A jövő évi építkezésekhez szükséges felmérések, adatgyűjtések folytatandók.

Erdőrendezés. A külső munkák e hóban még folytathatók.

O K T Ó B E R.

(Mindszent hava vagy őszhó.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Thisri, Markh.
1 Sz.	Remig pk. hv.	Remig	B.-A. véd	
2 Cs.	Leodegár	Leodegár	Jusztina	
3 P.	Kandid vt. †	Kandid	Ar. Dénes	
4 Sz.	Asz. Fer. hv.	Ferencz	Hierot	S. JomK.
5 V.	E. 17. P. vt.	E. 16. Placíd	E. 17. Mam.	
6 H.	Brunó hv.	Brunó	Tamás aps.	
7 K.	Rózsafűzér ű.	Amália	Szergiusz vt.	
8 Sz.	Magy. N. A.	Pelágia	Pelágia	
9 Cs.	Ar. Dénes vt.	Dénes	Jakab ap.	Szuk. 1. n.
10 P.	Borg. F. hv. †	Gedeon	Eulamp. vt.	Szuk. 2. n.
11 Sz.	Placidia sz.	Placidia	Teofanesz	S.
12 V.	E. 18. M. pk.vt	E. 17. Miksa	E. 18. Tarák	
13 H.	Ede kir. hv.	Kálmán	Papil	
14 K.	Kalliszt p. vt.	Kalliszt	Nazar és t.	
15 Sz.	Terézia sz.	Teréz	Luczián vt.	Hos. rab.
16 Cs.	Gallusz ap.	Gallusz	Longin vf.	S. Gem. a.
17 P.	Hedvig assz. †	Hedvig	Ozeás pr.	Sz. thora
18 Sz.	Lukács ev.	Lukács	Lukács ev.	S. Beres
19 V.	E. 19. A. P. hv.	E. 18. Luczius	E. 19. Joel	
20 H.	Vendel hv.	Iréne	Artémiusz	
21 K.	Hiláron ap.	Orsolya	Hiláron ap.	
22 Sz.	Kordula sz. vi.	Kordula	Abercz pk.	
23 Cs.	Ignác patr.	Kapisztrán	Jakab aps.	
24 P.	Ráfael főan. †	Ráfael	Proklusz	R. Ch. Teb
25 Sz.	Al. Margit sz.	Krizánt	Marczián	M. S. Noah
26 V.	E. 20. D. vt.	E. 19. Döm.	E. 20. Dem.	
27 H.	Szabina vt.	Szabina	Nesztor vt.	
28 K.	Simon és J. ap.	Simon és J.	Neonilla vt.	
29 Sz.	Narczisz pk.	Narczisz	Ábrahám	
30 Cs.	Rodr. Alf. hv.	Kolos	Zenób vt.	
31 P.	Luczil. sz. vt. †	Ref. eml.	Epimák vt.	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d			N a p		H o l d	
	kelte	nyugta	kelte	nyugta		kelte	nyugta	kelte	nyugta
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
1	5.58	5.40	12.51	9.55	17	6.21	5.09	d. e.	2.01
2	5.59	5.38	1.33	10.52	18	6.22	5.07	12.35	2.31
3	6.00	5.36	2.11	11.55	19	6.23	5.05	1.42	2.56
4	6.02	5.34	2.44	d. e.	20	6.25	5.03	2.50	3.20
5	6.03	5.32	3.13	1.01	21	6.27	5.01	3.55	3.42
6	6.04	5.30	3.40	2.11	22	6.28	4.00	4.58	4.09
7	6.06	5.28	4.08	3.22	23	6.30	4.58	6.02	4.34
8	6.08	5.26	4.36	4.37	24	6.31	4.56	7.05	5.04
9	6.09	5.24	5.06	5.55	25	6.32	4.55	8.06	5.38
10	6.10	5.22	5.42	7.13	26	6.34	4.53	9.05	6.15
11	6.12	5.20	6.21	8.32	27	6.36	4.51	9.58	6.58
12	6.14	5.18	7.10	9.47	28	6.37	4.49	10.47	7.48
13	6.15	5.16	8.05	10.57	29	6.38	4.47	11.30	8.48
14	6.16	5.14	9.09	11.57	30	6.40	4.45	12.09	9.42
15	6.17	5.13	10.16	d. u.	31	6.41	4.44	d. u.	10.45
16	6.19	5.11	11.26	1.27					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemétetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitünően fejlődött cseméték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.

Árjegyzék kívánatra megküldetik.

O K T Ó B E R 16—31.

Október havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Déli vidékeken, lombhullás után, a tűzifa termelés, rendszeresen már e hóban megkezdhető. A ritkítások, fafuvarozás és közelítés folytatható, a tuskóirtás, valamint a széldöntött és száraz fa feldolgozása pedig befejezendő.

Fejezzük be e hóban a téli vágások kitűzését is, valamint a fokozatos felújítással kezelt erdőkben a kihasználható fák kijelölését. Hasított faárúk készítése e hóban lehetőleg befejezendő.

Az usztatás és tutajozás az őszi esőzések beálltával a legnagyobb erővel szorgalmazandó s lehetőleg be is fejezendő.

Erdőművelés. Tölgy- és bükkmakkot, vetésre szánt szelid gesztenyét, gyertyán, hárs és fürtös juhar magot gyűjtsünk s azok télire való elhelyezéséről s megelőzőleg kellő megszáritásáról gondoskodjunk.

Jegyenye-, havasi- és simafenyő tobozokat szedessünk, siessünk különösen a havasi fenyő tobozok szedésével, nehogy azokat a *Corvus caryocatactes* (Tannenheher) elpusztítsa. A tölgy- és bükkmakk, valamint a jegyenye és juhar mag e hóban el is vethető, kivált ha télen át az egerek által való károsítástól nem kell tartanunk.

Fenyőfeléknél az őszi erdősítések folytatandók, lombhullás után pedig lomblevelű csemetékét is ültethetünk, különösen most kell az oly területeket égerrel beerdősíteni, melyek tavasszal áradások miatt nem erdősíthetők.

Tavaszi vetésekhez a csemeteágak talaja felásandó, korhadt földdel, gyephamuval, trágyával megjavítandó; az új csemetekerteknek szánt helyek, kivált nagyon kötött talajon, felszántandók vagy felásandók, hogy a téli fagy a földet felporhanyítsa. Természetes felújítás alatt álló erdőkben a talaj szűkség szerint meglazítandó.

Erdővédelem. E hóban a fű rendszeresen már elszárad, kevésbé kell tehát a legeltetési tilalom áthágóitól, mint inkább erdei tüzeket tartani. A gubics és makk tolvajlásra ügyeljünk. Az erdőbe vonuló egerek sertések áthajtása által pusztíthatók, ugyanez alkalommal a sertések igen sok káros rovar, ugymint a *Panolis piniperda* bábjaikat, a *Lophirus pini* álhernyőit, *Daschyhira pudibunda* hernyőit pusztítanak el túsásaik közben. Csemetekertekben szintén az egerek s kártékony rovarok, rovarálczák pusztítására fektetendő a főszűly.

Mellékhaszonvételek. Nyitott kemenczékben a mészégetés e hóban befejezendő, valamint a csak nyáron át fűzött szénéégetés is. A szalajfőzés megkezdhető. A téli legelő és makkeltetés folyamatban van.

Építkezések. Az építkezések, rendes körülmények között, e hóban befejezendők. Az utak kavicsolása, útsánczok kitisztítása, nidak, vízátteresztők megvizsgálása s ha szükséges, kijavitása, e hóban esz-közlendő.

Vizsgáljuk meg valamennyi épületeinket, s gyűjtsük össze az azokon szükséges javításokra vonatkozó adatokat.

Erdőrendezés. A külső munkák e hóban befejezendők.

N O V E M B E R.

(Szent-András hava vagy ősztót.) — 30 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Marchesv, Kisz
1	Sz. Mszt. ün.	Mindszent	○ Kozm. és D.	S. Lech
2	V. E. 21. V. pk.	E. 20. Vikt.	E. 21. Aczind.	Seni böjt
3	H. Halottak n.	Pirmin	Aczepszimasz	
4	K. Bor. Károly pk.	Károly	N. Joannicz	Ch. böjt
5	Sz. Imre hercz.	Imre	Episzteme	
6	Cs. Lénárd hv.	Lénárd	Pál pk.	S. Vajera
7	P. Willibr. pk. †	Engelbert	Lázár	
8	Sz. Gottfried pk.	Gottfried	⊕ Sz. M. főa.	
9	V. E. 22. Tiv. vt.	E. 21. Tivadar	E. 22. Porfir	
10	H. Avell. A. hv.	Lutt. Márton	Olimpa	
11	K. Márton pk. hv.	Márton	Géza	S. Cháje S.
12	Sz. Márton p. vt.	Jónás	Alam, János	
13	Cs. K. Szanis. hv.	Arkád	Ar. sz. János	
14	P. Szerapion vt. †	Jukund	○ Fülöp ap.	
15	Sz. Lipót hv.	Lipót	Guriasz	
16	V. E. 23. Oth. ap.	E. 22. Ödön	E. 23. Máté	
17	H. Csod. Gerg. pk.	Alfeus	Neoc. Gerg.	
18	K. Odo ap.	Ottó	Plátó vt.	S. Toldoth
19	Sz. Erzsébet	Erzsébet	Abdiász	
20	Cs. Val. Bódog hv.	Emilia	D. Gergely	
21	P. B.-A. bemut. †	B.-A. bem.	B.-A. fel.	
22	Sz. Czeczilia sz. vt.	Czeczilia	⊕ Filemon	
23	V. E. 24. Kel. p.	E. 23. Kel.	E. 24. Amfil.	Kiszlev
24	H. Ker. Ján. hv.	Krizogón	Kelemen pk.	
25	K. Katalin sz. vt.	Katalin	Katalin	
26	Sz. Konrád pk. hv.	Konrád	Nikon	S. Vajece
27	Cs. Virgil pk. hv.	Virgil	Per. Jakab	
28	P. Szoszthén vt. †	Szosztén	Irenark	
29	Sz. Szaturnin pk.	Szaturnin	Paramon	
30	V. E. 1. An. aps.	E. 1. Andr.	○ E. 25. And.	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

	N a p		H o l d		N a p		H o l d		
	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	
1	6.43	4.43	1.12	11.51	16	7.06	4.23	12.42	1.25
2	6.45	4.41	1.38	d. e.	17	7.07	4.22	1.49	1.49
3	6.46	4.40	2.06	1.01	18	7.08	4.20	2.52	2.13
4	6.48	4.38	2.33	2.12	19	7.10	4.19	3.55	2.30
5	6.49	4.36	3.01	3.26	20	7.12	4.18	4.57	3.07
6	6.51	4.35	3.33	4.43	21	7.14	4.17	5.58	3.38
7	6.52	4.34	4.11	6.02	22	7.15	4.16	6.51	4.13
8	6.53	4.33	4.55	7.21	23	7.16	4.15	7.53	4.56
9	6.55	4.31	5.50	8.36	24	7.17	4.14	8.44	5.44
10	6.56	4.29	6.52	9.43	25	7.19	4.14	9.28	6.37
11	6.58	4.28	8.01	10.38	26	7.20	4.13	10.14	7.35
12	7.00	4.27	9.05	11.24	27	7.22	4.12	10.43	8.36
13	7.01	4.26	10.24	d. u.	28	7.23	4.12	11.13	9.39
14	7.03	4.25	11.34	12.33	29	7.24	4.11	11.41	10.46
15	7.04	4.24	d. e.	1.01	30	7.25	4.11	d. u.	11.53

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.
Árjegyzék kívánatra megküldetik.

N O V E M B E R 16—30.

November havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. Déli vidékeken a tűzifa termelés, sőt a hó vége felé az épület- és műfa vágás is megkezdhető, még pedig úgy a tarvágásokban, mint nem különben a fokozatos felújítás alatt állókban, ez utóbbiakban azonban, ha már csemetékkel vannak benöve, csak elegendő magas hó mellett.

A ritkításokat folytassuk. Igyekezzünk a nyáron át szeldöntött és száraz fából készített és az erdőben elszórva levő fát, addig míg a havazások miatt lehetséges, legalább az utak mellé kiszállítani.

A téli fafuvarozás megkezdhető, megelőzőleg azonban a beerdősített helyeken, vágásokon keresztül vezetős és fakiszállításra szolgáló utakat jelöljük ki, még mielőtt hó esett.

Erdőművelés. Szedessünk jegenyefenyő s ha még lehet havasi fenyő tobozokat és tölgy makkot, továbbá éger, gyertyán és kőris magot; a hó vége felé néha lúcz-, erdei- és feketefenyő tobozok is gyűjthetők, mindazonáltal csak ha már eléggé érettek. A telelésre szánt tölgymakk kellően megszáritandó, a makkteleltetőkben elhelyezendő s gondosan kezelendő, nehogy megfúljon. A vetéseket és ültetéseket, ha az időjárás megengedi, még folytathatjuk, különösen déli vidékeken. Csemetekertjeinkben a talaj megművelést, trágyázást is folytathatjuk. Hozzuk rendbe a csemetekertek kerítéseit, hogy télen át a nyulak, s egyéb vad azokba ne hatolhasson be.

Csemetekertek talajának megjavítására, a kunyhókban telelő favágók és szénégetők által gyűjtessünk télen át hamut.

Fűtött magpergetőkben a munka e hóban már megkezdhető.

Erdővédelem. E hóban is, különösen déli vidékeken, ha tartós száraz idő jár, kivált a tűzekre kell ügyelni, azonfelül a makkoltásra és téli legelő gyanánt kiadott területek határait. A fatolvajlások is gyakoriabbakká lesznek.

A favágók és fuvarosok szemmel tartandók.

Pusztítsuk a *Lasiocampa pini*, *Lophirus pini*, *Panolis piniperda*, *Bupalus piniarius* hernyókat, illetőleg bábokat, valamint az *Ocnaria Dispar* és a *Daschyhira pudibunda* petéket.

Mellékhaszonvételek. A szénégetés e hónaptól kezdve, télen át csakis az oly helyeken üzendő, a hol a készlet mindenkor és azonnal értékesíthető, tehát gyárak, kohók közelében. A mézésgetés csak állandó, zárt kemenczékben folytatható.

A makkoltatás, téli legelő folyamatban van.

Építkezések. Az utak kavicsolásának főleg most van az ideje; útlárkokat, vízátereszeket tisztíttassuk ki, ha eddig meg nem tettük, nehogy a hóviz az úttestet elöntvén, télen át az út sikamlós legyen. Új építkezésekhez, javításokhoz gyűjtsük össze a szükséges adatokat.

Erdőrendezés. A felmérési és becslési adatok feldolgozása most veszi kezdetét.

D E C Z E M B E R.

(Karácson hava vagy télelő.) — 31 nap.

A hó és hét napjai	Római kath. naptár	Protestáns naptár	Görög kath. naptár	Zsidó naptár Kiszlev, Tebel
1 H.	Elig. pk. hv.	Eligiusz	Nahum pr.	
2 K.	Bibiana sz. vt.	Bibiana	Habakuk	
3 Sz.	Xav. Ferencz	Szofoniasz	Szofonias	
4 Cs.	Borbála sz. vt.	Borbála	Borbála	
5 P.	Szabbasz ap. †	Szabbasz	Szabbasz	
6 Sz.	Miklós pk. hv.	Miklós	Miklós a cs	S. Vajisl.
7 V.	E. 2. Amb. ea.	E. 2. Amb. (☉)	E. 26. Amb.	
8 H.	M./sz. fog.	B.-A. fog.	Patáp	
9 K.	Leokádia sz. vt.	Joakim	B.-A. fog.	
10 Sz.	Melkiades p.	Judit	Menna	
11 Cs.	Damaz p. hv.	Damaz	Dániel stíl.	
12 P.	Szinesz vt. †	Szpiridion	Szpiridion	
13 Sz.	Luczia sz. vt.	Lucza	Eusztrát	S. Vajes.
14 V.	E. 3. Nikáz pk.	E. 3. Nikáz (☉)	E. Tizrus vt.	
15 H.	Valérián vt.	Valérián vt.	Antia vt.	
16 K.	Albina sz. vt.	Albina	Aggeus	
17 Sz.	Lázár pk. K. †	Lázár	Dániel pr.	Chan. kez.
18 Cs.	Gráciajn pk.	Gráciajn	Sebestyén	
19 P.	Neméz vt. †	Neméz	Bonifác	
20 Sz.	Teofil vt. †	Teofil	Ignác	S. Mikecz
21 V.	E. 4. Tam. ap.	E. 4. Tamás	E. Julianna	
22 H.	Zeno vt.	Zeno (☉)	Anasztázia	Ros Chod.
23 K.	Viktória sz. vt.	Viktória	Krétai 10 vt.	Teb R. Ch.
24 Sz.	Ádám, Éva †	Ádám és Éva	Eugénia	
25 Cs.	N.-Kar.	Karács.	N.-Karács.	
26 P.	István 1. vt.	István 1. vt.	Isten. M.	
27 Sz.	János ap. ey.	János	István főd.	S. Vajigas
28 V.	E. Aprószent.	E. Aprószent.	E. T. ezer vt.	
29 H.	Tamás pk. vt.	Dávid	Aprószent.	
30 K.	Anizia vt.	Anizia (☉)	Anizia	
31 Sz.	Szilvesz. p. hv.	Szilveszter	Melania	

A nap és hold felkelte és lenyugta.

N a p		H o l d		N a p		H o l d			
kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta	kelte	nyugta		
ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.		
1	7.27	4.10	12.33	d. e.	17	7.44	4.08	2.48	1.09
2	7.28	4.10	12.59	1.05	18	7.45	4.08	3.49	1.40
3	7.29	4.09	1.28	2.17	19	7.45	4.08	4.50	2.14
4	7.30	4.08	2.02	3.33	20	7.46	4.08	5.47	2.54
5	7.31	4.08	2.41	4.50	21	7.47	4.09	6.40	3.40
6	7.32	4.08	3.31	6.07	22	7.47	4.09	7.29	4.32
7	7.33	4.08	4.28	7.19	23	7.48	4.10	8.15	5.29
8	7.34	4.08	5.36	8.22	24	7.48	4.10	8.48	6.28
9	7.36	4.07	6.49	9.14	25	7.48	4.11	9.20	7.32
10	7.37	4.07	8.04	9.58	26	7.49	4.12	9.48	8.37
11	7.38	4.07	9.18	10.33	27	7.49	4.13	10.14	9.43
12	7.39	4.08	10.29	11.02	28	7.49	4.13	10.39	10.51
13	7.40	4.08	11.37	11.30	29	7.49	4.14	11.04	d. e.
14	7.41	4.08	d. e.	11.54	30	7.50	4.15	11.30	12.01
15	7.42	4.08	12.41	d. n.	31	7.50	4.16	11.59	1.13
16	7.43	4.08	1.45	12.42					

Faiskolaterület 120 hold.

FARAGÓ BÉLA

magyar magpergetőgyára,
erdészeti csemetetelepek,

ZALA-EGERSZEG.

Az összes erdészeti magvak elsőrendű minőségben. Kitűnően fejlődött csemeték, tölgymakk, fűmagvak, gazdasági magvak, fűmagkeverékek, vadetető takarmánynövények, gyümölcsfák, rózsák és diszfenyők.

Árajánlattal szívesen szolgálok.
Árjegyzék kívánatra megküldetik.

DECEMBER 16—31.

December havi erdészeti teendők.

Erdőhasználat. A favágás és ritkítás déli vidékeken folytatandó, a fokozatos felújítás alatt levő vágásokban azonban az utónövedék miatt csak ha megfelelő magas a hó. Ha a föld megfagyott, taroljuk le a posványos és mocsaras, valamint az áradásnak kitett erdőkben, berkekben levő vágásokat. A fafuvarozásnak, nemkülönbén a csuszatókon, szánon és vontató utakon való fakiszállításnak, kivált az áradásnak kitett, a mocsaras és posványos helyekről, most az ideje.

Magas hegységben a nagy hó miatt, rendszeren minden használat szünetel; a fának az usztató patakokhoz és folyókhoz, vizes csuszatókhoz, valamint a farakodókra való kiszállítása azonban szorgalmazandó.

Erdőművelés. Gyűjtsünk fekete-, erdei- és lúczyenyő tobozokat, valamint éger, kőris és gyertyán magot. A fűtött magpergetőkben a munka egész télen át folytatandó. Déli vidékeken lágy időjárás mellett, kivált homokos talajon, a talaj megművelés úgy a csemeterkekben, mint a beerdősítendő helyeken folytatható, sőt néha az ültetés is.

Hamagyűjtésről gondoskodjunk mint a megelőző hóban.

Erdővédelem. Ügyeljünk a fatolvajokra, különösen a községekhez közel fekvő erdőkben. A favágók ellenőrzendők, hogy csakis a kijelölt fákat döntsek s azokat jól feldolgozzák, magas tuskókat ne hagyjanak és megfelelő méretű anyagot termeljenek. A fafuvarozásokra fel kell ügyelni, nehogy a kijelölt utakat elhagyják, erdősített területeken csapásokat készítsenek stb.

A földben, moha alatt telelő káros rovarokat, még pedig: a *Lasiocampa pini*, *Lophyrus pini*, *Panolis piniperda*, *Bupalus piniarius*-t pusztíthatjuk.

Mellékhaszonvételek. A szén- és mészégetésre ugyanaz áll, mint az előző hóban. Nyári mészégetéshez követ törethetünk és szállíthatunk, valamint a mészégetéshez szükséges tűzifa kiszállításáról gondoskodhatunk.

A téli legelő és makkoltatás kivált déli vidékeken, a hol a nagy havazások abban nem akadályoznak, még mindig tart.

Építkezések. Az építkezések e hóban rendszeren szünetelnek. A jövő tavaszon foganatosítandó új építkezések, javítások tervei és költségvetései télen át szerkesztendők, hogy ezen munka az építkezéseknek annak idején való megkezdésében ne akadályozzon bennünket.

Erdőrendezés. A felmérési és becslési adatok feldolgozása folytatandó.

Vadász-naptár.

Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptem-ber	Október	November	Decem-ber

Magyarország.

(Az 1883. évi XX. t.-cz. alapján összeállítva.)

Általános vadászati tilalom	
	Szarvasbika
	Dámszarka
Szarvas-, d	ámvad- és őztehén
	Őzbak
	Zergégida
Siket és	nyir-fajkakas
Siket és	nyir-fajdjérezé
	Császarmadár
	Fogoly
	Fácán és tuzók
Allandó szár	azföldi szárnyasok
Vándor és vízi	madarak a költés helyén
	Éneklő madarak

Szabad vadászat a ragadozók és seregekben vonuló vadludak, kacsák, galambok, verebek, szőlőkben és gyümölcsösökben található seregélyekre.

Horvát-Szlavon országok.

(Az 1893. évi IV/27-én kelt autonóm törvény értelmében.)

	Szarvasbika
	Dámszarka
Szarvas-, d	ámvad- és őztehén
	Zergébak
	Őzbak
Őz-, szarvas- és zergé-	ekeske
	Nyul
Siket és	nyir-fajkakas
Siket és	nyir-fajdtyúk
Fácán, tuzók, re-	znek, szirti fogoly
	Császarmadár
	Fogoly
Vadlud, vadkacsa, vad-	galam, b. mocsári és vízi szárnyasok
	Erdészalónka, fűrj
	Éneklő madarak

Serte és dúvad szabad területen és bármely időben és bárki által lehető, amennyiben azt a tulajdon megóvása szükségessé teszi. Fegyver- és vadászati adó mint Magyarország erdészeti és vadászati személyzet ez alul fel van mentve.

a d 1. 1000 k. h.-nál nagyobb kiterjedésű vadászterületek tulajdonosai tartományi kormány előzetes engedélyével cserkészve már április 1-től kezdve vadászhatnak őzbakra. — a d 2. Amerikai oltványokkal beültetett szőlőterületeken a nyul-lövés tilalmi ideje március hó 1-től július végeig tart.

Magyarországon. A zöld alnyomás a tilalom tartalmát jelzi, mely minden egyes vadnál a hónap első vagy 15-ik napjával kezdődik és a hónap utolsó vagy 14-ik napjával végződik.

Halász-naptár.

(Az 1888. évi XIX. t.-cikk alapján összeállítva.)

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	Deczember

Magyarásat. A zöld alapnyomás a tilalom tartamát jelzi, mely minden egyes halfajnál és a ráknál a hónap első vagy 15-ik napjával kezdődik és a hónap utolsó vagy 14-ik napjával végződik.

A nevek után lrt szám azon minimuma hosszúságot jelentí centiméte-
rekben, a mely méretnél kisebb halakat vagy rákot kifogni nem szabad.
Ezen hosszúságok a halaknál a fej elejétől a fark végéig, a ráknál pedig a
szentől a kiegészített fark végéig mérendők.

Törvényszerinti bélyegfokozat.

I.

Váltókat, a kereskedőktől és kereskedőkre szóló pénztalványokat, s végre az adóssági okmányokat illetőleg, melyek valamely nyilvános intézettől értékpapírokra vagy portékára — de csak 3 hónapra — adott vagy meghosszabbított előlegezésekre vonatkoznak.

Korona értékű		K	f	Korona értékű		K	f
	100 K-ig	.	10	6000 K-től 9000 K-ig	12	.	.
100 K-től	150 "	.	20	9000 "	12000 "	16	.
150 "	300 "	.	40	12000 "	15000 "	20	.
300 "	600 "	.	80	15000 "	18000 "	24	.
600 "	900 "	1	20	18000 "	21000 "	28	.
900 "	1200 "	1	60	21000 "	24000 "	32	.
1200 "	1500 "	2	.	24000 "	27000 "	36	.
1500 "	1800 "	2	40	27000 "	30000 "	40	.
1800 "	2400 "	3	20				
2400 "	3000 "	4	.				
3000 "	4500 "	6	.				
4500 "	6000 "	8	.				

30000 K-án túl minden 3000 K-től 4 K többlet rovandó le, úgy hogy a 3000 K-nál kisebb összeg teljesnek veendő.

II.

Minden jogügyletet illetőleg, melyekért fokozat szerint tétetik le a járandóság, s melyek itt sem az I., sem a III. fokozatban felhozva nincsenek, milyenek péld. a nyugták, biztosító szerződések stb.

Korona értékű		K	f	Korona értékű		K	f
	40 K-ig	.	20	3200 K-től 4000 K-ig	20	50	
40 K-től	80 "	.	40	4000 "	4800 "	24	.
80 "	120 "	.	60	4800 "	6400 "	32	.
120 "	200 "	1	.	6400 "	8000 "	40	.
200 "	400 "	2	.	8000 "	9600 "	48	.
400 "	600 "	3	.	9600 "	11200 "	56	.
600 "	800 "	4	.	11200 "	12800 "	64	.
800 "	1600 "	8	.	12800 "	14400 "	72	.
1600 "	2400 "	12	.	14400 "	16000 "	80	.
2400 "	3200 "	16	.				

16000 K-án túl minden 1600 K-től 8 K többlet rovandó le, úgy hogy az 1600 K-nál kisebb összeg teljesnek veendő.

III.

Kölcsönszerződéseket illetőleg, midőn a kötelezvények az általadóra szólnak, szolgálattételi szerződéseknél és részvénytársulatoknál, melyek több mint 10 évre alakulnak. Valamint a fiók-kereskedések, vagyonbevételeknél a részvényes, Commandit-társulatoknál tíz évnél többre, a lotteria-nyereményeknél, ingó dolgok reményvásáraitál, életjara-déki szerződéseknél, midőn ingó jószágok adatnak át, ingósági adási csere- és szállítási szerződéseknél.

Korona értékű		K	f	Korona értékű		K	f
	20 K-ig	.	20	1600 K-tól 2000 K-ig	20	.	
20	40	.	40	2000	2400	.	24
40	60	.	60	2400	3200	.	32
60	100	.	1	3200	4000	.	40
100	200	.	2	4000	4800	.	48
200	300	.	3	4800	5600	.	56
300	400	.	4	5600	6400	.	64
400	500	.	8	6400	7200	.	72
800	1200	.	12	7200	8000	.	80
1200	1600	.	16			.	

8000 K-án túl minden 800 K-tól 8 K többlet rovandó le, úgy hogy a 800 K-nál kisebb összeg teljesnek veendő.

Posta és távirda szabályok.

I. Általános határozatok.

Küldemények feladása. Az oly küldemények, melyekről vevény nem állítatik ki, mint pl. a levelező-lapok, levelek, nyomtatványok stb., egyszerűen a levélszekrénybe való bedobás által is feladhatók. A pénzes leveleket, csomagokat, utalványokat, ajánlott leveleket és táviratokat azonban az illető posta- és távirdahivatalban kell feladni. Ajánlott levelet is be lehet azonban a levélgyűjtőszekrénybe dobni, de az ezután utólag kért feladóvevényért 10 filler fizetendő.

Zárt távirat-lapok. Hogy oly községekben is, hol távirdahivatal nincs, posta azonban van, szintén lehessen táviratokat feladni, 1 K 02 f-es értékű zárt táviratlapok állanak a közönség rendelkezésére, melyeknek hátlapjára rövid útbaigazítás is van nyomva. Az ily táviratlapokra irt táviratok feladhatók bármely postahivatalnál, sőt a levélszekrényekbe is bedobhatók s a postahivatalnak kötelessége azokat a legelső postaindítással a legközelebbi távirdahivatalhoz elküldeni.

Táviratok feladása távbeszélő útján. Ha a feladó a távirda-hivattal távbeszélő-összeköttetésben van, vagy, ha a községben táviratok feladására felhatalmazott nyilvános távbeszélő állomás van, táviratát távbeszélőn is bemozdhatja a távirdahivatalnak. (Kivételnek az állami táviratok, ezeket távbeszélő útján feladni nem lehet.)

Czimzés. A czimzést úgy a postaküldeményeken, mint a táviratokon tisztán, olvashatóan és lehetőleg latin betűkkel kell írni és a czimnek oly adatokat kell tartalmaznia (nagyobb városoknál az utca,

hátszám, Budapesten a közigazgatási kerület is stb.), hogy a kézbesítést minden további kérdés nélkül lehessen eszközölni.

Az összes postai küldemények feladásakor bérmentesítendőek. Kivételt csak a portómentes küldemények képeznek.

Dijak lerovása. A postai és táviridai díjak megfizetésére a forgalomban levő 2, 3, 5, 6, 10, 15, 20, 25, 70, 80 filléres, 1 és 2 koronás frankojegyek használandók, melyeket még a feladás előtt fel kell ragasztani az illető küldeményre, illetve a szállítólevélre vagy a táviratra. Ha azonban a díj 40 koronát (táviratoknál 100 Kt) meghaladja, ez esetben az nem frankojegyek felragasztása által, hanem készpénzben fizetendő. Az említett frankojegyek minden posta- és táviridahivatalnál és frankojegyárusnál (dohánytőzsdékben) kaphatók.

Ajánlás. A lev. lapokat, leveleket, nyomtatvány- és áruminta-küldeményeket *ajánlás* is lehet feladni; az ajánlott küldeményről a feladó *vevényt* kap, melylyel a történt feladást igazolhatja. Ha az ajánlott küldemény elvész, a kinestár 50 koronát térít meg, kivéve a háboru, rablás vagy vismajor esélyeit.

Az ajánlott küldeményekben pénzt küldeni nem szabad; ily küldeményekre a címzet tentával, s a cím alá balról az „ajánlott” szót kell írni. Az ajánlásért *külön* díjat kell fizetni, mely mindenféle forgalomban 25 fillér.

Expressküldemények. Ha valaki azt kívánja, hogy küldeményét a rendeltetési helyen levő postahivatal a megérkezés után azonnal kézbesítse, ezért külön díjat kell fizetnie, a küldemény címoldalára pedig fel kell írnia az „express” szót s ezt alá kell huznia színes írónnal, hogy feltűnjék. Az express-kézbesítés rendes díja a postahivatal székhelyén belül levélpostai küldeményeknél és pénzes leveleknel 60 f, csomagoknál 100 f; ha a küldeményt valamely kívül eső helyre kell kézbesíteni, az express-díj ugy levélért, mint csomagért és táviratért 1 korona 50 fillér.

Az express feladott csomagok és pénzküldemények 5 kgr súlyig és 40 K értékig a házhoz vitetnek, — az ennél súlyosabb és értékesebb küldeményekről csak „értesítés” kézbesítettik.

Az express kézbesítési díj megfelelő frankojegyek felragasztása által a feladásakor egyenlítendő ki.

Helybe szóló küldemények express kézbesítését a posta el nem vállalja, kivéve Budapestet. *)

Térti vevény. Az ajánlás mellett feladott küldeményekről, a pénzes levelekről és csomagokról a feladási vevényen kívül a feladó *térti vevényt* is kaphat, mely a kézbesítés megtörténtét tudatja; ha ezt kívánja, a küldemény címoldalára fel kell jegyeznie e szavakat: „térti vevény”. A *térti vevény* külön díja minden viszonylatban 25 fillér.

H. A postai küldemények a belföldi forgalomban.

(Küldemények Ausztriába. Az alantabb következő határozatok nemcsak a magyar sz. korona országaira, hanem a feanálló egyezmények szerint általában az ausztriai tartományokra és Németországra nézve is érvényesek.)

Levelező lapok. Rövidebb közlésekre czélszerűen felhasználhatók: a posta posta által frankojegy benyomással kiadott levelezőlap díja . . . . . 10 fillér
minden más levelezőlapé . . . . . 15 „

*) Éjjel, vagyis Budapesten télen esti 9, nyáron esti 10 órán túl, reggel 5 óráig vidéken pedig télen-nyáron esti 9 órán túl reggel 6 óráig: nem kézbesítettnek express küldemények.

Ha a feladó azt kívánja, hogy express küldeménye a jelzett időn túl éjjel is kézbesíthessék, ezt „Éjjel is kézbesítendő” (külföldre szóló küldeményeknél „A remetre pendant la nuit”) felirással a küldemény címiratán olvashatóan és szembeűnően fel kell jegyezni.

2. A posta által kiadott levelezőlapok kiszolgáltatását a feladó, czégenek, üzleti hirdetéseknek stb. reányomatása czéljából, felvágatlan egész ivenkben is kérheti, ha a postaigazgatóságnál legalább 100 ily ivet rendel meg egyszerre.

3. A válaszos levelezőlap díja a posta által frankojegybenyomással kiadva . . . . . 20 fillér
egyébként . . . . . 30 "

Külföldi levelező lap ára 10 fillér.

Levelek. A levélalakú küldemények súlya korlátozva nincsen.

Egyszerű vagy ajánlott levélben pénzt vagy drágaságot küldeni nem szabad s az ily levelek kifosztásáért a kinstár nem szavatol.

1. A belföldön a levél bérmentesítési díja a távolsági forgalomban 20 gr-ig . . . . . 20 fillér és minden további 20 gr-ért . . . . . 5 " a helyi forgalomban pedig 20 gr-ig . . . . . 15 " és minden további 20 gr-ért . . . . . 5 "

2. Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba a levél díja szintén 20 gr-ig . . . . . 20 fillér és minden további 20 gr-ért . . . . . 5 "

3. A levél súlya korlátlan.

4. A levéllel egyenlő díjszabás alá esik a zárt levelezőlap.

Ajánlási díj. *) Ugy a belföldi, helyi és távolsági, mint a többi forgalomban az ajánlás díja egyaránt . . . . . 25 fillér.

Nyomatványok. Nyomatványok, melyeknek azonban semmiféle levelezésszerű közleményt tartalmazniok nem szabad, kereszt-kötés alatt, le nem zárt borítékban vagy tekercsben adandók fel. Kivételesen a nyomtatvány-küldeményeken is meg van engedve a kézírás pl. a nyomtatott látogatójegyeken a küldő teljes czimének és legfeljebb 5 szóból álló szerencsekívánat, részvétnyilatkozat, vagy egyéb udvariassági kifejezések, vagy a szokásos értelmű rövidítéseknek kiírása, mint „b. u. é. k.“, „b. u. k.“, „p. f.“ (gratulatio), „p. p. c.“ (elbúcsuzás), „p. r.“ (köszönet), „p. c.“ (részvét) stb., továbbá meghívókon, értesítéseken a meghívott nevének és az összejövétel czéljának, idejének és helyének megjelölése stb. stb. Mint nyomtatványok küldhetők: hírlapok, füzetek, kefelevonatok a hozzátartozó kéziratokkal, fényképek, árjegyzékek a beirott árakkal, stb. A nyomtatványküldemény legfeljebb 2 kg. súlyú és bármely irányban legfeljebb 45 cm. kiterjedésű lehet, (a németországi forgalomban 75 cm. hosszúságú is lehet). A nyomtatvány szállítási díja:

A belföldi forgalomban a 10 gr súlyt meg nem haladó nyomtatvány díja az alábbi feltételek mellett . . . . . 4 fillér minden más nyomtatvány díja 50 gr-ként . . . . . 8 "

A 4 fillérrel bérmentesített nyomtatványok azonban csak kártya (egyszerű vagy összehajtott) alaknak lehetnek, boríték nélkül magára a küldeményre irt czimirattal. E nyomtatványok a feladó nevéen kívül csak számjegyekre vonatkozó törléseket és helyesbítéseket tartalmazhatnak. Más kézírásos bejegyzések vagy szövegváltoztatások nincsenek megengedve.

2. Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba a nyomtatvány díja 50 gr-ként . . . . . 5 fillér.

*) Az ajánlott levélpostai küldemények (levelek, levelezőlapok, nyomtatványok, áraminták a belföldi forgalomban utánvétellel terhelve is feladhatók 1000 koronáig. — Felismerés: A czimlap felső bal sarkára Utánvétellel szö szembetűnően kiírandó, ezután feljegyzendő az utánvételi összeg koronákban és fillérekben; a koronák betűvel is kiírandók; az alá a feladó — olvashatóan kiírja a saját czimét, postosan, tüzetesen. — Szembetűnő vonással elkülönítve következik a czim, t. i. azon egyén neve, állása stb. — kinek a küldemény szól s kitől az utánvételi összeg beszedendő. — A kézbesítő postahivatal az összegből levonja a tarifális utalványozási díjat és az esetleges kifutási díjat s a megmaradt összeget postautalvánnyal megküldi az uv. aj. küldemény feladójának.

3. Ugyanezen országokba, valamint a belföldön a nyomtatvány sürgős szállításáért a fenti díjon felül, tekintet nélkül a küldemény súlyára, 2 fillér pótdíj jár, melyet külön e célra forgalomba bocsátott és más küldemény bérmentesítésére fel nem használható „sürgős” felíratu külön bélyeggel kell leróni.

Sürgős szállításban csak teljesen bérmentesített és nem tekercsalakú nyomtatvány részesülhet, a melyen 2 fillér pótdíj a „sürgős” felíratu külön frankójegygyel van leróva.

A nem sürgős nyomtatványokat naponta legfeljebb egyszer és csak személy- vagy tehervonattal küldik tovább. A nem sürgős nyomtatványok a rendeltetési helyen naponta csak egy alkalommal és csak köznapokon kézbesítetnek.

A sürgős nyomtatványok ezzel szemben a leggyorsabb módon úgy kezeltetnek, mint a levelek.

4. A nyomtatvány legmagasabb súlya az összes viszonylatokban . . . . . 2000 gr.

5. Nyomtatványokat hirlapjegyengedély alapján hirlapjegyekkel bérmentesíteni nem lehet;

A nyomtatványok ajánlva is feladhatók, miért még 25 fillér jár. Az ajánlás mellett tértívevény is kérhető külön 25 fillér díjért. Express kézbesítésükért a rendes express díjak járnak, (Lásd Express küldemények.) Mindezen díjak frankójegygyekkel rovandók le.

Áruminták. Az árumintákat zacskóba, dobozba vagy boritékba helyezve, úgy kell feladni, hogy tartalmukat könnyen lehessen megtekinteni. Folyadékok, zsír- és festékneműek csak úgy küldhetők áruminta gyanánt, ha megfelelően vannak csomagolva. A áruminta-küldemény súlya legfeljebb 350 gr., kiterjedése pedig a három irányban legfeljebb 10, 20, 30 cm tekercsalakban 30 cm hosszú és 15 cm átmérőjű lehet.

Küldhetők ajánlva és ez esetben tértívevény mellett is, ugyszintén express kézbesítésük is kívánható, a megfelelő külön díjaknak frankójegygyekkel való lefizetése mellett. A nyomtatványok és áruminták egybecsomagolva is feladhatók s az ily küldemények súlyhatár és díjra nézve úgy tekintetnek, mintha áruminták lennének.

Az áruminta bérmentesítési díja:

1. A belföldi és többi forgalomban 50 gr-ig	10 fillér;
azontul minden 50 gr-ért	5 fillér.
2. A legmagasabb súly	350 gr.

Üzleti papír. 1. Az üzleti papír, mint belföldön új küldeményfaj, kézzel írott közleményeket, (periratokat, rajzokat, régi leveleket, bankjegymásolatokat stb.) tartalmazhat, de személyes levelezés jellege nélkül.

2. Az üzleti papír bérmentesítési díja ugy a bel-, mint a többi forgalomban 50 gr-ig . . . . . 10 fillér, azontul minden 50 gr-ért . . . . . 5 „ de legalább . . . . . 25 „

3. Súlymaximum . . . . . 2000 gr.

Egybecsomagolt nyomtatvány, üzleti papír és áruminta.

1. A 3., 4. és 5. §-okban felsorolt küldemények egybecsomagolva is kerülhetnek feladásra.

Az ily küldemény bérmentesítési díja 50 gr-ként 5 fillér.

2. Ha az egybecsomagolt küldemény üzleti papírt is tartalmaz, a legkisebb díj 25 fillér; ha csak nyomtatványt és árumintát foglal magában, akkor a legkisebb díj belföldön 5, a többi forgalomban pedig 10 fillér.

3. Az egybecsomagolt küldemény legmagasabb súlya 2000 gr. Hozzácsatolt áruminta ez esetben sem lehet több 350 gr-nál.

Postai megbízások. A postahivatalok elvállalják az okmányokon alapuló vagy számlákkal, nyugtákkal igazolható követelések behajtását. A ki a posta ily közreműködését igénybe kívánja venni, az úgynevezett postai megbízást azon postahivatalhoz intézi, a hol az adós lakik. Az eljárás következő: mindenekelőtt szerzendő a frankojegyárudákban e célra szolgáló űrlap (jegyzék), minek az ára dronkiint 2 f, ennek rovatait pontosan ki kell tölteni, be kell jegyezni a követelés alapjául szolgáló okmányokat és azután alá kell írni; az okmányok első lapjának felső részére fel kell még jegyezni az adós nevét és lakását, nemkülönbén a behajtandó összeget (K és f) számokkal és betűkkel. Ez okmányokat a jegyzékhez csatolva, borítékba kell tenni, a borítékon pedig címül azon postahivatalt kell írni, hol az adós lakik, úgyszintén ezen szavakat „Postai megbízás”; Ausztriába szóló ily leveleknél: „Postauftrag”. Ezen postai megbízás zárt ajánlott levélként a postára adandó.

Egy megbízással legfeljebb 1000 K behajtása kérhető.

A postai megbízás különösen ajánlható kamatszelvények vagy sorsjegyek beváltásánál, mely esetben azon bankot vagy pénztárt kell megnevezni, mely a beváltást eszközli; — a kamatszelvényeknek csak összértékét kell a jegyzékbe beírni, az „adós” czimű rovatba pedig a szelvények darabszámát és nemét. Ha a fizető pénztár a szelvények beváltásánál ezekről kimutatást kíván, ilyen is csatolandó, még pedig a szelvényekhez fűzve. A posta csak oly szelvények beváltását eszközli, melyeknél az értékpapír bemutatása nem szükséges.

Egy postai megbízással a belföldön, Ausztriába, valamint Bosznia-Hercegovinába csak egy követelési okmányon alapuló követelés beszedése kérhető.

A postai megbízást tartalmazó ajánlott levélért járó díjon felül, 15 fillér előmutatási díjat kell már a feladáskor megfelelő frankójegyet a levélre ragasztani.

Nem okmányon alapuló, 20-ig terjedő követelés beszedésére a belföldön, továbbá az Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való forgalomban, ezentul ujonnan rendszeresített postai megbízási lapok szolgálnak. E megbízási lapok díja 25 fillér, a mely összegből 10 fillér szállítási díj és 10 fillér előmutatási díj fejében jár.

Ugy a rendes postai megbízás alapján, mint a postai megbízási lap alapján beszedett összegből, az utalványdíjon felül, ha az összeg belföldre, házhoz kifizető hivatalokhoz küldetik vissza, a kifizetési díj is kerül levonásba. Ezenkívül a beszedett összegből a belföldre szóló hivatalos postautalványűrlapért járó 2 fillér is levonandó.

4. Németországgal és a külfölddel való forgalomban egy adóstól 5 okmány alapján, vagy 5 különböző adóstól 5 okmány alapján legfeljebb ezer korona beszedhető.

Postautalványok. A pénzküldésnek legcélszerűbb és legolcsóbb módja a postautalvány.

Utalvány űrlapok árusítatnak nemcsak a postahivataloknál, de a frankojegyárusoknál (dohánytőzsdék) is; pénzutalványozásra a belföldi forgalomban rózsaszínű űrlap (egy darabnak ára 2 f), Ausztriába pedig sárgaszínű űrlap (1 darab ára 2 f), használandó. Ezen űrlapok kitöltve viendők a postahivatalhoz; a kitöltésre nézve mindenik űrlap kellő tájékoztatást nyújt. Az utalványűrlapot tisztán és olvashatóan, vakarás vagy kiigazítás nélkül, tentával kell kitölteni. Az Ausztriába szóló utalványoknál a koronákat német nyelven is lehet írni.

Az utalványozandó összeget a feladás alkalmával a postahivatalnál kell lefizetni. Egy utalvánnyal legfeljebb 1000 K-ig terjedő összeg utalványozható.

Az utalványok azonnali (express) kézbesítését is lehet kívánni még pedig Budapesten a helybe szóló utalványokét is. Ezért megfizetendő a 60 f külön díj.

Az utalványozó kívánhatja, hogy az utalvány kifizetéséről értesítést kapjon, a minek külön díja 25 f.

Mindezen díjak frankójegyek felragasztása által rovandók le.

Távirati utalványok. A ki azt kívánja, hogy címzett a pénztől gyorsabban megkapja, utalványát meg kell táviratoztatnia a rendeltetési postahivatalnak.

Távirati utalványozáshoz külön űrlapok használandók, melyek a postahivatalnál kaphatók. A rendes utalványozási díjon felül meg kell fizetni (szintén frankójegyekkel) a táviratozási díjat is, s ha a cím nem „poste restante” szól, az express kézbesítésért jár 60 f díjat is. Egy távirati utalvánnyal legfeljebb 1000 K-ig lehet utalványozni. A helyi forgalomban szintén küldhetők távirati postautalványok, melyekért a rendes utalvány és express díjon kívül a táviratozásért járó díjat is meg kell fizetni.

A postautalvány díja a belföldön 10 K-ig 20 fillér, azon felül a díj 20 fillér alapdíjből és az utalvány összegének minden 50 koronája, vagy ennek töredéke után 5 fillér értékdíjből alakul.

Az utalványösszegeket házhöz kézbesítő postahivatalok székhelyére szóló belföldi postautalványokért kifizetési díj fejében 10 K-ig 5 fillér, ezen túl pedig 10 fillér jár, melyet ugyancsak a feladáskor kell fizetni és a többi díjjal együtt frankójegyekben leróni. Nem jár kifizetési díj a portomentes és a legénységi állományba tartozó katonáknak szóló postautalványok után. Távirati utalványokért, melyek után expressdíj jár, kézbesítési díj nem jár.

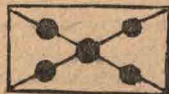
Ansztriába és Bosznia-Hercegovinába a postautalvány díja 15 fillér alapdíjből és az utalványösszeg minden 50 koronája vagy ennek töredéke után járó 5 fillér értékdíjből alakul.

Németországba szóló utalványokért a díj 50 koronánként 25 fillér.

Kifizetési díjak e viszonylatokban a feladásnál nem szedettek.

Értéklevelek. (Pénzeslevél.) Pénzt és értékpapírt levélben is lehet küldeni. A pénzt előbb külön papírba vagy borítékba téve, kell a külső rendes borítékba helyezni; óvatosságból czélszerű a nagyobbértékű bankjegyeket a belső borítékhoz hozzá is varrni; az ércpénzt külön papírban vagy papírhoz erősítve, úgy kell a borítékban elhelyezni, hogy szállítás közben ne mozoghasson.

Érték (Pénzes) levélborítékul használható ugyan bármely tiszta, vonalozatlan és szegély nélküli papír is, legegyszerűbb azonban a külön e célra készült 3 s 5 f-ért kapható pénzes levélborítékot használni.

A pénzes leveleket 2 illetve 5 pecsétel kell lezárni, úgy azonban, hogy a sarokpecséték szélei az öt pecsétes leveleknél a boríték széletől legalább $\frac{1}{2}$ centiméternyire essenek. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a lepecsételésre csak jó minőségű pecsétviasz használtassék, miután a közönségesebb fajták könnyen leválaszthatók a borítékról, a borítékon vastag vonásokat tenni illetve vastag alá húzókat alkalmazni nem szabad. A pénzeslevél tartalma a borítékon részletezendő s végül összegezendő.

1. Az értéklevél díja alakul:

a) ugyanoly súlyú ajánlott levél díjából,

b) a nyilvánított érték minden 300 koronája vagy ennek töredéke után 20 fillér értékdíjből.

Az értéklevelet bérmentesítve kell postára adni. (Frankókényszer.)

2. Minthogy a belföldi forgalomban a kézbesítési és értesítési díjak általában már a feladásnál szedetnek be frankójegyekben, a belföldre szóló értékvél után abban az esetben, ha az értékvél oly helyre szól, a hol a posta a levelet a címzettnek házhoz kézbesíti, a fent részletezett díjon felül már a feladáskor kézbesítési díj czímen 1000 K értéknyilvántásig 10 fillér, minden további 1000 K vagy ennek töredéke után pedig újabb 10—10 fillér jár. Más belföldi helyekre szóló értékvélnél a feladásnál 5 fillér értesítési díjat kell leróni.

A kézbesítési díj alól mentesek a portomentes hatóság vagy hivatalnak és a legénység állományához tartozó katonáknak szóló értékvélek.

3. Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba az értékvél díja szintén az a) és b) alatti tételből alakul.

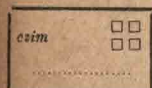
Értesítési vagy kézbesítési díjat ezen országokba szóló értékvéleknél a feladónak nem kell fizetnie.

4. A nyitva feladott pénzeslevél megszűnik; a posta értékvélevelet (pénzeslevelet) azontúl csak zártalakban fogad el szállításra.

A frankójegyeket a boríték czimoldalára kell felragasztani,

még pedig ezen ábra szerint, úgy, hogy az egyes frankójegyek körül 1 cm-nyi köz maradjon; ha itt elegendő hely nem volna, a boríték pecsételő oldalára ragasztandók, ide is úgy, hogy közvetlenül egymás mellé ne essenek s hogy a frankójegyek a boríték széleit át ne fogják s a boríték szarnyszéleit be ne fedjék, tehát a mintán látható módon. A pénzesleveleknél különös figyelmet kell fordítani arra is, hogy a frankójegyek olykép válogattassanak össze, miszerint lehetőleg kevés számú frankójegy használtassék fel s hogy ezek szabályosan illesztessenek a borítékra.

Csomagok. Egy-egy csomag súlya 20 kg-ig terjedhet.

A csomagok külalakjának és terjedelmének olyannak kell lennie, hogy a szállító postakocsikban elhelyezhetők legyenek.

Némely tárgyak csak feltételesén szállíthatók, így: adályok csak nedves zacskóban s ezen felül dobozban; méhek csak rostaszövevel befont fatartályokban; élő szárnyasok ragadozók, pávák, hattyúk kivételével), ha zárt kosarakban vagy trecekben, eleséggel s szivacsos víztartóval „express” adatnak; szőlőfürtők csak szőlőlevél nélkül; szőlővesszők csak megfelelő igazolvánnyal; gyűjtemények közül a puskagyutacsok, tetlen töltényhüvelyek, biztonsági gyújtó-zsinórok csak szilárd dobozban vagy hordóban, moha vagy kőz közé elhelyezve adhatók; sellaktüz, gyűjtők és fémtöltények csak külön engedély mellett fogadtatnak el, hogy a láda minősége és a csomagolás módja a 11299/885. közm. és közl. ministeri rendeletnek megfelelő és legfeljebb 5 kg súlyig. (A biztonsági gyújtó-zsinór és sellaktüz küldemények tartályára felismerhetős végett, vörös színű pirt kell ragasztani.)

Fegyverek és lőszer csak külföldre csak illetékes rendhatósági kíséreléssel adhatók fel. Folyadék csak, ha nem robbanószerű, nem robbanós s ha tartályuk pinczetokba, kosárba vagy ládába úgy van csomagolva, hogy az ne mozoghasson. Éles és éles tárgyak, csak, ha úgy vannak becsomagolva, hogy a többi küldeményeket meg nem rongálhatják. Vadak (vadhús) csakis a törvényben (1883: XX. t.-cz., 1870: XVIII. t.-cz.) megállapított tilalmi határon kívüli időben adhatók fel.

A szállításból egyáltalán ki vannak zárva a könnyen gyúlékony robbanó tárgyak, pl. a lőpor, dinamit, a villany, kőolaj stb.

A szállításból egyáltalán ki vannak zárva a könnyen gyúlékony robbanó tárgyak, pl. a lőpor, dinamit, a villany, kőolaj stb.

a szállítóke s annak minden alkatrésze (az igazolvánnyal ellátott szállóveszű kivételével); oly tárgyak, melyek alakjuk és kiterjedésüknel fogva a postakocsikban nem helyezhetők el; a magyar gyártmányu dohány és szivar Ausztriába vagy osztrák gyártmányu Magyarországra nem szállítható; oly küldemények, melyek biztosítva vannak s a biztosítást jelző ragcédulával el vannak látva szintén nem szállíthatók; ki vannak zárva a szállításból még a közegészséget veszélyeztető tárgyak, az élő állatok (a fent érintett kivétellel) és borkivonatok.

Csomagolás. A küldeményeket úgy kell csomagolni, hogy a göngyölet a belső tartalmat teljesen megvédje, hogy a tartalomhoz a burkolat és a pecsétek megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen s hogy a tartalom más küldeményekben kárt ne okozhasson. Az értékes tárgyak s pénzküldemények fonákjával kifordított viaszkos vászon borítékba, bőrbe vagy vászonnal burkolt dobozba helyezendők, jól körülkötözendők és jó minőségű pecsétviaszszal lepecsételendők.

Csekélyebb értékű tárgyakat elég csomagoló papírba göngyölni s körül kötni.

Csomagolás nélkül is feladhatók a lezárt utazó bőröndök és táskák; abróncsolt hordók; jól leszogezett ládák; a nem vérző, egy darabból álló vad; töltetlen vagy életlen fegyverek, szerszámok, géprészek, rudak s egy darabból álló más ilyenmű tárgyak egymásba helyezett üres kosarak; mindezek, ha (nyilvánított) értékük 100 K-nál nem több, — különben csomagolandók.

Ha a csomag folyékony vagy törékeny tárgyat tartalmaz, a tartályra valamely figyelmeztető idom, pl. egy palaczk festendő.

Ha keszpenz vagy drágaság más tárgyak köze csomagoltatnék azok elveszéseért a posta szavatosságot nem vállal.

Pecsételés. Minden csomagküldeménynél a varrasra, illesztésre az összekötő zsinórra stb. annyi pecsétet kell tenni, hogy a csomag a pecsétek megsértése nélkül felbontható ne legyen. Ugyanazon csomaghoz, ugyanazon pecsétviasz és pecsétnyomó használandó. Értéknyilvánítás nélküli csomagokat nem kell okvetlen pecsételni.

Címezés. A címet magára a göngyöletre kell írni s ha nem lehet, egy külön papírra, mely azonban egész hátlapjával a küldeményre, még pedig a zsinog alá felragasztandó. Aranyat, ezüstöt, pénzt, ékszeret, drágaságot és 100 K-án felüli értéket tartalmazó küldeményeknél a címezést minden esetben magára a göngyöletre kell írni; ha az ércpénz zacskóban van elhelyezve, a lemezpapírra vagy fatáblácskára irt címet a zacskó beiktetéséhez használt zsinórra kell fűzni és lepecsételni. Czélszerű, hogy a feladó a címirat teljes adatait, nevét és lakását feltüntető czédulát helyezzen el a csomagban.

Szállító levél. 500 grammnál súlyosabb csomaghoz szállító levelet is kell csatolni. (500 grmon alul is, ha nem levélalakú. Egy szállító levél ára 12 f. A szállító levelet pontosan kell kitölteni s oly pecsét teendő rá, minő magán a csomagon is van; 100 K-értékig pecsét helyett elegendő a szállító levélre azon betűk feljegyezni, melyek a csomag pecsétjén vannak, s ha a csomag címjegyzel (vignette) van lezárva, (mi csak érték nélkül feladott küldeményeknél van megengedve), a szállító levélre is ilyent kell alkalmazni.

Ha a küldemény gyorsan romló vagy törékeny árút tartalmaz, ezt a szállító levélen meg kell említeni, — ugyszintén azt is, ha vámnnyilatkozat van hozzá csatolva.

Ugyanazon feladó, ugyanazon egy címezett számára egy szállító levéllel két-három (utánvétel nélküli) küldeményt is feladhat, ha egyik sem gyorsan romló s valamennyi ugyanazon módon adatik fel;

a súly mindenik küldeményt illetőleg külön kiteendő, ugyanigy az érték is, ha nyilvánítva van.

Tartalom- és értéknyilvánítás. A tartalom ugy a küldemény czimoldalán, mint a szállító levélen szabatosan és részletesen jegyzendő fel, általános gyűjtő nevek lehető mellőzésével. Az értékpapír-küldeményeknél a darabszám is feljegyzendő. Az értéknyilvánítás pénz- és értékpapír-küldeményeknél kötelező és részletezendő ugy a czimlapon, mint a szállító levélen; más tárgyaknál a feladó tetszésére van bízva. Ha értékpapírok küldetnek, a feladó köteles azoknak számaát magának feljegyezni, hogy elveszés esetén megmondhassa; ha ezt nem tehetné, kártérítési igényt nem támaszthat.

Vámnyilatkozatok. A vámkülzetekbe: u. m. Fiume Ponto-Francoba egy vámnyilatkozatot, Triesztbe Riezlern és Mittelbergbe (Vorarlberg) és Jungholzba (Tirol) szóló küldeményekhez 3 kgig két, ezen felül 3 darab vámnyilatkozatot és 1 árunyilatkozatot kell csatolni. *A pénzküldeményekhez vámnyilatkozatot nem kell.*

Csomagok megdíjazása. Csomagoknál fizetni kell a súlyportót s ha érték van nyilvánítva, még az értékportót is.

1. A csomag díja, ha értéknyilvánítás nélkül adatik fel:

a) belföldön

5 kg-ig	90 fillér
5 kg-on felül 10 kg-ig	170 "
10 " " 15 "	270 "
15 " " 20 "	370 "

A belföldi czimzett azon csomagok után, melyek a 76-ik oldalon levő jegyzékben „cs.”-val megjelölt házhoz kézbesítő postahivatal székhelyére szólnak, már a feladás alkalmával kell a házhoz kézbesítési díjat megfizetni, a mely Budapestre szóló csomagnál 25 fillér, más házhoz kézbesítő postahivatalhoz czimzett csomagnál 20 fillér. Minden egyéb belföldi helyre szóló csomag után, ugyancsak a feladás alkalmával csomagonként 5 fillér értesítési díj szedetik. A kézbesítési és értesítési díj alól mentések a portomentes és a legénység állományába tartozó katonák részére feladott csomagok.

b) Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába:

5 kg-ig	100 fillér
5 kg-on felül 10 "	220 "
10 " " 15 "	320 "
15 " " 20 "	420 "

c) Németországba:

5 kg-ig bárhova 100 fillér.

Ezen súlyon felül az I. távolsági övbe, a melyhez Porosz-Szilézia, Porosz-Szászország, a Szász királyság, a thüringiai államok, Anhalt hercegség, Baden nagyhercegség, hohenzollerni országok, (Sigmaringen kormánykerület), a Bajor királyság (a Rheinpfalz kivételével) és Württemberg tartoznak:

5 kg-on felül 10 kg-ig	320 fillér
10 " " 15 "	520 "
15 " " 20 "	720 "

Németország egyéb részeibe szóló küldeményekért:

5 kg-on felül 10 kg-ig	360 fillér
10 " " 15 "	640 "
15 " " 20 "	920 "

A feladó, a ki az I. távolsági öv mérsékeltebb díjszabását igénybe venni kívánja, tartozik a czimiratban a rendeltetési hely alatt a tartományt (kormánykerületet) feltüntetni.

Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló csomagoknál az értesítési és kézbesítési díjak a feladásnál nem szedetnek,

d) Terjedelmes csomagért minden viszonylatban a súlydi másfélszerese jár.

2. Értéknyilvánítással ellátott csomagért az 1. alatti súlydíjakon felül értékdíj jár, a mely a belföldön, valamint Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba a nyilvánított érték minden 300 koronája vagy ennek töredéke után 10 fillér.

E csomagok után is, ha belföldre szólnak és az 1000 K érték nyilvánítást meg nem haladják, a feladásnál a 1. a) alatti kézbesítési, illetve értesítési díj szedetik. 1000 K át meghaladó értéknyilvánításnál ez a kézbesítési díj minden további 1000 K után még 10 fillérrel több.

3. A postán szállított csomagok súlya ezentúl a 20 kg-ot meg nem haladhatja.

4. A csomagok után esedékes összes szállítási díjakat teljes összegben a feladáskor kell leróni. (Frankókényszer).

A belföldre szóló csomagoknál a kézbesítési és értesítési díj is esedékes a feladásnál.

Terjedelmes küldemények. Az oly küldemények, melyeknek kiterjedése bármely irányban is egy és fél méternél több; vagy a melyeknek hossza egy méternél, szélessége pedig fél méternél több, de súlya a 10 kg-ot el nem éri, vagy melyek alakjuknál fogva aránytalanul nagy helyet foglalnak el, s más küldeményekkel össze nem rakhatók, vagy kezelésük kiváló gondot igényel; terjedelmeseknek tekintetnek, pl: növénynyel telt kosár, kalitka, velociped, törékeny tárgyak stb. Ilyenekért a súlyportó másfélszerese számítandó.

Utánvételes küldemények. A csomagok utánvétellel is feladhatók még az esetben is, ha érték nem is nyilvánítottatik. Egy-egy küldeményt 1000 K-ig terjedhető utánvétellel lehet terhelni. Az utánvételes csomagokat oly szállító-levéllel kell feladni, mely utánvétel lappal van ellátva; darabja 12 f s kapható minden frankójegy-árásnál. (Az Ausztriába szóló utánvételes küldeményekhez három nyelvű [magyar, francia, német] szállító-levelet kell használni.) Az utánvételi összeget fel kell jegyezni a küldemény czimére és a szállítólevélre is; az utánvételi lapra pontosan feljegyzendő a küldő neve és lakása. Kiigazított utánvételes szállítólevelek nem fogadtnak el.

Az utánvételes küldeményekért a rendes súly- és értékportó kivül, az utánvételi összeg utalványozásáért külön utalványdíj jár, a mit a postahivatal a beszedett utánvételből von le.

Az utánvétellel terhelt ajánlott levélpostai küldeményért, értéklevélért vagy csomagért, a megállapított díjakon felül, ugy a belföldön, mint Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba 10 fillér előmutatási díj jár, a melyet a feladáskor kell megfizetni a küldeményre, illetve csomagnál a szállítólevélre ragasztandó frankójegygyel leróni.

2. A beszedett utánvételi összegből a kézbesítő postahivatal levonja az utalványozási díjat s a belföldre utalványkifizető hivatalok székhelyére címzett utalványoknál, a kifizetési díjat, valamint az utalványürlapért járó 2 fillért, a maradványt pedig postautalványval (utánvételi lappal) küldi meg a feladónak.

A csomagutánvételi lap összeghasábját, nagyobb czögeket kivéve, azontúl az utánvételt beszedő hivatal tölti ki.

III. Táviratok.

Távirat-úrlapok. A távirat megírásához legcélszerűbb a 2 fillérért kapható úrlapokat használni, melyekből bárki az illető távirtdahivataloktól magának megfelelő készletet (100 dbot tartalmazó füzetekben) előzetesen beszerezhet. Egyébiránt a távirat bármely tiszta papírra is írható; ez esetben azonban a papír egyik lapja tisztán hagyandó. Az úrlap ára akkor is megterítendő, ha a feladó saját papírját használja. Ajánlatos, hogy a feladó a táviratlapra pontos címét is feljegyezze (a mi azonban a díjazásnál nem számítható és nem is táviratoztatik).

Zárt táviratlapok. Hogy oly helyeken is lehessen táviratot feladni, hol távirtdahivatal nincs, postahivatal azonban van, zárt táviratlapok vannak forgalomba hozva. Áruk: 1 K 2 fillér, mellyel egy belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába szóló 12 szóból álló távirat van megfizetve. E táviratlapok levélgyűjtő szekrénybe is bedobhatók.

Táviratok szerkesztése. Elöl irandó a cím (a címzett neve, közelebbi adatok: utca, házszám stb s végül a rendeltetési hely) utána a távirat szövege s végül az aláírás. Ha a rendeltetési helyen távirtda nincs, az utolsó távirtdahivatal is oda irandó, a cím elé pedig a továbbküldés módja, pl.: „Küldönczezel Tóth Sandornak Gomba Monor.“ Ha a továbbküldés módja megemlítve nincs, a távirat közönséges levélként továbbittatik. Ha a feladó a távirat bármely részéből valamit töröl vagy áthúz, alól ezt igazolnia kell, pl.: „két szót töröltem. N. N.“

Távirati válasz megfizetése. A ki a választávirat díját előre kifizetni kívánja, ezt a cím előtt meg kell jelölnie következőkép: (RP); ha pedig sürgős választ kíván: (RPD).

Távirati vételjelentés fizetés. A ki táviratának kézbesítéséről kíván jelentést, a cím elé kell írnia, ha táviratilag kívánja az értesítést (PC), ha posta útján (PCP).

Sürgős távirat. A ki táviratának sürgős kezelését kívánja, a cím elé kell írnia (D) jelt; ily táviratok zöld táviratúrlapra irandók.

Összeolvasott távirat. Ha valaki óvatosságból táviratát megcsontkítás ellen biztosítani akarja, ezt legcélszerűbben úgy éri el, ha összeolvasandó táviratot ad fel, ez esetben a cím elé (TC) jelt kell írnia.

Utánküldendő távirat. A távirat feladója kívánhatja, hogy távirata, ha a címzett elutazott volna, neki utána küldessék oda, hol a címzett a lakásán kapott értesítés szerint tartózkodik; ez esetben a cím elé kell írnia (FS) jelt. A helyet, a hova a távirat címzettnek utána küldessék, a feladó előre is megjelölheti ily alakban: „(FS) Horváth Ferenc Debreczen. Szatmár“; mely esetben távirata előbb Debreczenbe küldetik s ha a címzett ott nem található, Szatmára.

Több című távirat. A táviratok címmezhetők több címzettnek egy helyre vagy egy címzettnek ugyanazon egy helyre, de különböző lakásra; a cím elé ily esetben (TM) irandó, megtoldva a címek számát jelző számmal. A cím pl. következőkép irandó: 1. (TM2) „Okolicsányi Györgynek Sándor-utca 15. sz., Almási Péternek Köztelek Budapest.“ 2. (TM2) „Almási Péternek Köztelek, Bókuskórház Budapest.“

Küldöncz-fizetés. Ha címzett nem lakik a távirtdahivatal székhelyén és a feladó a táviratot küldönczezel kívánja kézbesíttetni, a távirat feladója, tekintet nélkül a távolságra, a belföldi forgalomban 1 K 50 f egységes küldönczdíjat köteles fizetni; mely díjért a távirat címzettnek pótdíj beszedése nélkül kézbesítetik. A cím elé (XP) irandó. Külföldre intézett táviratok után a küldönczdíjat akár a feladó, akár a címzett fizetheti. Ha a feladó kívánja fizetni, küldönczdíj fejében bizonyos összeget letétbe kell

tennie, melyből, ha a küldőnczdi meg tudatik, a letett összeg többletét vissza fizettetik. E táviratok czime elé (XPP) vagy (XPT) irandó a szerint, hogy postálva vagy táviratilag kívánatik a küldőnczdi közlése. Postai közlésért Ausztria és Bosz.-Hercegovinába nem kell fizetni, egyéb külföldre 25 ft. Távirati közlésért 5 szavu távirat díját.

(Mp.) saját kezéhez czimzett, (St) kliqazító fizetett hivatalos távirat jele.

Nyitva kézbesítendő távirat. Azt is kívánhatja a feladó, hogy távirata nyitva kézbesítették; ez esetben a czim elé (RO) jelt kell írnia.

Postán ajánlva. Ha a feladó azt kívánja, hogy távirata az utolsó táviradtól a rendeltetési helyig postán ajánlva küldessék, ez esetben a czim elé (PR) jelt kell írnia.

Mindezen említett jelek zárjel között a czim elé irandók.

Táviratok díja. Belföldön 12 szóig 120 fillér minden további szóért 8 fillér. (Helyi forgalomban is.)

Válasz fizetés 10 szóért (a czim előtti (RP) ennyit jelent 100 f. Lehet 12 szónál többért (legfeljebb 30) is megfizetni a választ, ez is a czim előtt jelölendő meg pl. „(RP₁₅)” s 15 szóért kell megfizetni a választ is.

Vételjelentésért egy 10 szavu távirat díja számítandó 100 fillér. Postai vételjelentésért a feladó 25 fillért fizet.

Sürgős táviratért az egyszerű díjnak háromszorosra fizetendő (Áll a válasza is.)

Az összeolvasásért az egyszerű távirat díjához meg annak negyed része hozzászámítandó.

Többczimért: az egyszerű távirat díjához 100 szavankint még annyiszor 50 fillér számítandó, a hányszor egynél több czim van a táviratban.

Az utánküldésért járó díjakat a czimzett fizeti, nem fizetés esetén a feladó.

Táviratok díjazása. A táviratok a szavak száma szerint díjaztatnak meg; mind az, a mit a feladó felír, hogy az táviratoztassék, a díj megállapításánál számításba jön; a czim elé írt különféle megjelölések szintén, (egy-egy szónak) számíttatnak. Minden különálló szó, betű vagy számjegy egy-egy dijszót képez. Egy dijszó 15 betűből állhat, az ennél hosszabb szavak 30 betűig két, azonfelül három dijszónak számítandók; a számjegy csoportok 5 jegyig egy, 10 jegyig két, 15 jegyig három dijszónak számítandók s így minden további 5 jegy még külön egy dijszót képez; a számjegyek közt előforduló pontok, vesszők, a törtjel, ugyszintén a számokhoz tartozó sorszámképző betűk külön-külön számjegyeknek számítandók. (Példa: „1869/69-ik” ezen csoportban van 9 jegy, tehát két dijszó; „2000” 1 dijszó; „20.000” már két dijszó, mert 6 jegyből áll, „6-ik” egy dijszó, „6-án” két dijszó.)

Telefon utján feladott táviratok díja. A „nyilvános telefon-állomások”-nál feladandó táviratokért a fentebbiek szerint kiszámítandó távirati díjon felül fizetni kell még 10 fillért a távirat közvetítésért, 20 fillért a nyilván. távbeszélő használatáért és 10 ft a távirat úrlapért, melyre a táviratot a távirat közvetítő telefon-állomás írja (Budapesten 20+20+10 = 50 fillér).

A telefon-hálózat előfizetői, kik saját telefonjaikon mondják be távirataikat, a rendes távirati díjon felül 10 ft és az úrlapért 10 ft fizetnek.

Hatóságoknak szóló távirati kérvények. A hatóságoknak hivataloknak, bíróságoknak szóló táviratokra, ha a tartalom bélyeg köteles, tartozik a feladó a frankojegyeken kívül, még 1 korona pénzügyi bélyegét is felragasztani.

Távirási díjak lerovása. A 100 koronán alóli távirási díjakat frankojegyekkel kell leróni, a frankojegyeket azon papírra kell felragasztani, melyre a távirat írva van; ha távirat-úrlap használatik, ennek felső közép részére s ha itt elegendő hely nincs, a táviratlap hátsó oldalára.

Vevények. A ki táviratáról vevényt kíván, ezért külön 10 ft kell fizetnie, mely frankoegyben a vevényre ragasztatik és lebetűztetik.

Kézbesíthetlen táviratok. Ha valamely távirat bármely okból nem kézbesíthető, a címállomás ezt visszajelenti.

Külföldre szóló táviratok. Az európai forgalomban a szavak hasonló módon számíttatnak, mint a belföldön; a díjak ép ugy rovatnak le, mint a belföldre szóló táviratoknál. A szódij a következő táblázatban van kimutatva:

Az ország neve	Szó-díj fillér	Az ország neve	Szó-díj fillér	Az ország neve	Szó-díj fillér
Belgium	22	Malta	38	Portugália	34
Bulgária	12	Montenegro	13	Románia	10
Dánia	23	Nagybritannia	28	Spanyolország	30
Franciaország	20	Norvégia	33	Svájc	12
Gibraltár	34	Olaszország*)	12	Svédország	26
Görögország	28		19	Törökország	32
Hollandia	20	Németország	10	Szerbia	07
Luxemburg	23	Oroszország	28		

*) Magyarországnak Fiume területén, Modrus-Fiume és Lika-Krbava megyében levő állomásától — Olaszországnak, a Pó, Ticino és a Lago Maggiore által határolt részébe.

A fent felsorolt díjak egy-egy szóznak a díjat jelentik fillérekben. Az egy szóért járó díjat annyiszor kell számítani, a hány díjazás alá eső szó van a táviratban; azonban a belföldi és az európai díjrendszerű forgalomban minden táviratért bizonyos legkisebb díj (díjminimum) szedendő: a) 100 fillér a belföldi forgalomban, továbbá Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával való forgalomban; (1—12 szóig) b) 1 korona a kimutatásban felsorolt országokkal való forgalomban.

Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába táviratoknál a díjszabás ugyanaz, mint a belföldön. Szerbiába küldőnczös távirat nem küldhető. Ausztria, Bosznia-Hercegovinára nézve a külföldre szóló küldőnczös táviratok szabályai mérvadóak.

Délután és éjjel feladott táviratok külön díjazása. A távirati forgalomnak az esti órákban való indokolatlan torlódásából felmerült súlyos zavarok kiküszöbölése céljából vásár- és ünnepnapok kivételével, a d. u. 4 órától esti 9 óráig az összes távirás- és távbeszélő-hivataloknál feladásra kerülő nem sürgős magántáviratok után, 1 korona pótdíj fizetendő a rendes távirási díjon felül.

Az este 9 órától reggel 7 óráig terjedő időben (éjjeli szolgálatot tartó hivataloknál), továbbá vásár- és ünnepnapokon a napnak bármely órájában, az összes hivataloknál csak „sürgős” magántáviratokat lehet feladni, a melyek után háromszoros távirási díj jár.

„Sürgős” táviratokért a fenti 1 K pótdíj nem jár,

E rendelkezések ugy a bel- mint a külföldre szóló távirat-forgalomra vonatkoznak, nem terjednek ki azonban az állami és a hírlaptáviratokra.

Jegyzéke

a postautalvány kifizető és értéklevel kézbesítő postahivatalok székhelyeinek.

A (esk)-val megjelölt helyeken lévő hivatal egyben csomagkézbesítő postahivatal is.

Abrudbánya, Ada, Alsókubin, Apalin, Arad (esk), Aranyosmarót. — Baja (esk), Balassagyarmat (esk), Balatonföldvár, Balazsfalva, Bács, Bártfa (csak értéklevelet kézbesít), Belényes, Belovár (l. Bjelovar alatt) Beregszász, Besztercze, Besztercebánya (esk), Békéscsaba, Bjelovar, Bonyhád, Brassó (esk), Bród Sz. m. (esk), Budapest (esk). — Csacza, Csáktornya, Csíkszereda, Czegléd. — Debreczen (esk), Dés, Déva, Dicsőszentmárton, Dombóvár, Dunaföldvár, Dunaszerdahely. — Eger (esk), Eperjes, Erzsébetfalva (esk), Esztergom, Eszék (l. Osijek alatt), Érsekújvár. — Fehértemplom, Fiume (esk), Fogaras. — Galgóc, Gospić, Gyöngyös (esk), Győr (esk), Gynja, Gyulafehérvár. — Hatvan, Herkulesfürdő, Hódmezővásárhely, Holics, Homonna. — Igló, Ipolyság. — Jászberény. — Kalocsa, Kaposvár, Kaproncza (l. Koprovnica alatt), Karánsebes, Karczag, Karlovac, Károlyváros (l. Karlovac alatt), Kassa (esk), Kecskemét (esk), Keszthely, Késmárk, Kézdivásárhely, Kiskunfélegyháza, Kismarton, Kistapolcsány (csak értéklevelet kézbesít), Kisújszállás, Kisvárda, Kolozsvár (esk), Komárom (esk), Koprivnica, Kőbánya (Budapest, X. ker.) (esk), Kőrmend, Kőrmöczbánya, Kőrös (l. Krizevci alatt), Kőszeg, Krapina, Krizevci, Kula. — Léva, Lippa, Liptószentmiklós, Losonc (esk), Lőcse, Lugos (esk). — Magyaróvár, Makó, Marczali, Marillavölgy, Marosvásárhely (esk), Máramarossziget (esk), Medgyes, Mezőtúr, Miskolc (esk), Mitrovica, Mohács, Moson, Munkács. — Nagybánya (esk), Nagybecskerek (esk), Nagyenyed, Nagykanizsa (esk), Nagykároly, Nagykikinda (esk), Nagykőrös, Nagymihály, Nagyszében (esk), Nagyszentmiklós, Nagyszombat, Narytapolcsány, Nagyvárad (esk), Naszód, Nova Gradiska, Nyíregyháza (esk), Nyitra. — Óbecse, Ogulin, Oraviczabánya, Orosháza, Orsova, Osijek (esk). — Paks, Palánka, Pancsova (esk), Pápa (esk), Petrinja, Petrozsény, Petrovaradin, Pécs (esk), Pétervárad (l. Petrovaradin alatt), Požega, Pozsony (esk), Pöstyén (esk), Püspöklány. — Resiczabánya (esk), Rimaszombat, Rózsashegy, Rozsnyó, Ruma. — Salgótarján, Sátoraljaújhely, Segesvár, Selmeczbánya, Senj, Sepsiszentgyörgy, Sisak, Sopron (esk), Szabadka (esk), Szarvas, Szatmárnémeti (esk), Szászrégen, Szászsebes, Szászváros, Szeged (esk), Szekszárd, Szeicz, Szentés, Szered, Szerencs, Székelyudvarhely, Székesfehérvár (esk), Szigetvár, Szilágyosmlyó, Sziszek (l. Sisak alatt), Szolnok, Szombathely (esk), — Tapolca, Tata, Temesvár (esk), Tokaj, Torda, Törökbecse, Trencsén, Turócszentmárton. — Ujgradiska (l. Novogradiska alatt), Ujpest (esk), Ujverbász, Ujvidék (esk), Ungvár. — Vajdahunyad, Varasd (l. Varaždin alatt), Varaždin (esk), Vác, Vágújhely, Verőcze (Slavon) (l. Virovitica alatt), Versecz (esk), Veszprém, Villány, Vinkovci, Virovitica, Vukovár. — Zalaegerszeg, Zágráb (l. Zagreb alatt), Zágreb (esk), Zemun (esk), Zengg (l. Senj alatt), Zenta, Zilah, Zimony (l. Zemun alatt), Zólyom, Zombor (esk), Zsolna, Zsombolya.

A törvényes mértékrendszer.

Magyarországon az 1876. év első napjától kezdve a méter-mérték van alkalmazásban.

E mértékrendszernek alapja a méter, tízes felosztással és többszörözéssel.

a) A hossz mérték egysége a méter.

A méter tizedrésze a deciméter, századrésze a centiméter, ezredrésze a milliméter.

Ezer méter a kilométer, tízezer méter a miriaméter.

b) A térmérték egysége a hektár, mely egyenlő 10.000 □ méterrel.

Megjegyzendő azonban, hogy a méter-mérték behozataláról szóló 1874. évi VIII. törvénycikk 18-ik szakasza szerint a földterület mennyisége jogügyletekben és mindennemű magánjogi okiratban, valamint a telekkönyvi bejegyzéseknél és a földadó kezelésénél a törvényhozás további intézkedéseig, a régi terület-mértékben, azaz kataszteri holdakban (1600 □ bécsi öl) fejeztetik ki; a feleknek azonban szabadságában áll az okiratokban a törvény szerint használt régi mértékhez az új mértéket is hozzáírni.

c) Az űrmérték egysége a liter, mely egyenlő a köbméter ezredrészeivel, vagyis egy köbdéciméterrel. — A liter tizedrésze: a deciliter, századrésze a centiliter. Száz liter a hectoliter.

d) A súlymérték egysége a kilogramm.

A kilogramm ezredrésze a gramm. A grammnak tizedrésze a decigramm; századrésze a centigramm; ezredrésze a milligramm. Tíz gramm: a dekagramm. Ezer kilogramm: a tonna.

e) Az erőmérték egysége a lóerő; alatta azon erő értetik, mely 75 kilogrammnak egy másodperc alatt egy méternyi magasságra emeléséhez megkívántatik.

A méter- és a bécsi mérték közti viszony.

a) Hosszmértékek.

1 méter = 0.52729 öl = 3.16375 láb = 37.965 hüvelyk.

1 öl = 1.89648 méter.

1 láb = 0.31608 méter.

1 hüvelyk = 2.6340 centiméter.

1 kilométer = 0.13182 postamértföld.

1 postamértföld = 7.5859 kilométer = 0.75859 miriaméter.

b) Térmértékek.

1 □ méter = 0.27804 □ öl.

1 □ méter = 10.00931 □ láb.

1 ár = 27.804 □ öl.

1 hektár = 1.738 kataszteri hold.

1 □ miriaméter = 1.738 ausztriai □ mértföld.

1 □ öl = 3.5966 □ méter.

1 □ láb = 0.0999 □ méter.

1 □ hüvelyk = 6.9379 □ centiméter.

1 kataszteri hold = 0.5755 hektár.

1 ausztria □ mértföld = 0.5755 □ miriaméter.

c) Kőbmértékek.

- 1 köbméter = 0.1466 köből = 31.6669 köbláb.
 1 hektoliter = 1.5992 pozsonyi mérő = 1.6264 bécsi mérő.
 1 köből = 6.8210 köbméter.
 1 köbláb = 0.0316 köbméter.
 1 köbhüvelyk = 18.2746 köbcentiméter.
 1 pozsonyi mérő = 0.6253 hektoliter.
 1 bécsi mérő = 0.6149 hektoliter.

d) Súlymértékek.

- 1 kilogramm = 1.7855 bécsi font = 2 vámfont.
 1 gramn = 0.05714 bécsi lat = 0.06 vámlat.
 1 tonna = 17.855 bécsi mázsa = 20 vámmázsa.
 1 bécsi font = 0.56006 kilogramm.
 1 vámfont = 0.5 kilogramm.
 1 bécsi lat = 17.502 gramm.
 1 vámlat = 16.666 gramm.
 1 bécsi mázsa = 56.006 kilogramm.
 1 vámmázsa = 50 kilogramm.

Erdőtermények mértéke a magyar államerdők kezelésénél.

Az erdőtermények mértékének egyöntetű használatára általános megállapodás a magyar erdőbirtokosok közt nem jött létre; a különböző erdőbirtokoknál, a métermérték alkalmazásáról szőlő törvény szabványain belől, az egyes faválasztékok képzése különbözően eszközöltetik.

A magyar államerdők kezelésénél jelenleg használatban levő mértékek szabályrendelet által megállapítva, a következők szerint vannak alkalmazásban:

Tutajfa.

A tutajfák a hosszúságra nézve méterenként, a közép-vastagságra nézve pedig centiméterenként osztályoztatnak, s azok felső átmérőire nézve az alábbi határok tartatnak be:

A tutajfának			A tutajfának		
hosszúsága	felső átmérője		hosszúsága	felső átmérője	
	legalább	legfeljebb		legalább	legfeljebb
méter	centiméter		méter	centiméter	
30	20	30	19	16	22
29	20	30	18	14	18
28	20	30	17	14	18
27	20	30	16	14	18
26	18	26	15	14	18
25	18	26	14	12	16
24	18	26	13	12	16
23	18	26	12	12	16
22	16	22	11	10	14
21	16	22	10	8	12
20	16	22			

Az ezeknél hosszabb tutajfák felső átmérője mindig úgy határozatik meg, hogy az a tutajfa kötés alkalmával eszközölt átfűrész vagy bevágás után is megfelelő erős és legalább a 30 méter hosszúságu szálfákra megállapított felső vastagsággal egyenlő legyen.

Mint hogy a tutajfa eladásánál csak a guzslukak, illetőleg a heveder-bevágások közt mutatkozó hosszúság vétetik számításba, ennél fogva a tutajfák oly hosszúságban termeltetnek, hogy azok a berovás után az illető osztálynak megfelelő hosszúsággal és felső átmérővel birjanak; s miután továbbá a guzslukakon, illetőleg a heveder berovásokon kívül eső, és csak a szállítás eszközeül szolgáló szálfavégek az eladásnál számba nem vétetnek, ezek sem a termelési, sem a szállítási bérek megállapításánál nem jöhetnek figyelembe, vagyis a termelési, szállítási stb. bér csak azon fatömeg után térítettik meg, a mely a tetteles eladás tárgyát képezi.

A szálfák köbtartalma köbméterekben és ezeknek, az utolsó helyen, a számtan szabályai szerint kikerekített, századrészeiben határozatják meg, a hivatalos használatra kiadott „Erdészeti segédtablák” szerint.

A közép átmérő átlazó segélyével azon ponton méretik, hova az illető szálfaosztály egész méterekben megállapított hosszának fele, a fa vastagabb végén lévő guzsluk, illetőleg heveder bevágás felső szélétől mérve, esik.

A közép átmérő egész centiméterekben fejeztetik ki, a centiméter tört részei számításán kívül hagyatnak.

Fűrészrönkök.

A fűrészrönkök, a mennyiben külön megrendelések vagy szerződések mást nem állapítanak meg, rendszerint négy, öt és hat méternyi hosszúságban termeltetnek.

A csusztatás és usztatás útján szállítandó rönkök, melyeknek végei a megjelölt szállítási mód folytán kisebb-nagyobb sérülésnek vannak kitéve, 30 centiméterrel hosszabbra hagyatnak, mely hosszúság a köbtartalom kiszámításánál tekinteten kívül hagyatik, s melyért sem termelési, sem szállítási bér nem számítható.

A fűrészrönkök vastagsági osztályozása az azok vékonyabb végén mért és a tört részek elhagyásával egész centiméterekben kifejezett átmérők szerint történik.

A köbözés a vékonyabb végén mért átmérő szerint az e célra szolgáló hivatalos köb tábla segélyével eszközöltetik.

Gömbölyű épület- és szerszámfa.

A tutajfához és fűrészrönkökhöz nem tartozó gömbölyű épület- és szerszámfa különleges méretei időről-időre szerződések vagy megrendelések által szabályoztatnak.

Álló fák vastagsága mellmagasságban, azaz a fának a földszintétől 1,5 méter magasságban (lejtős helyeken a magasabb oldalon mérve) fekvő pontján méretik.

A hosszúság méterekben s páros számú deciméterekben vétetik; a legközelebbi páros számú decimétert el nem érő végrész számításán kívül hagyatik.

A köbözés azon egész centiméterekben kifejezett valódi közép-átmérő szerint történik, mely az illető fadarab vastagabb végétől mért és a számbavett hosszúság felével egyenlő tetteles középre esik.

A köbtartalom köbméterekben és a köbméter századrészeiben fejeztetik ki.

Deszkák, léczek, lépcsők s egyéb apró fűrészárúk.

Amennyiben szerződések vagy megrendelések által különös eltérések nem tételzetnek fel, a fűrészárúk közönséges hosszúsága 3, 4, 5 és 6 méter; vastagsága és szélessége pedig a régebben hüvelykékben kifejezett szokásos méreteknél megfelelő kikerekítéssel átszámított centiméterek.

Igy az eddigi	$\frac{1}{2}$ hüvelyk helyett	=	1,5 centiméter.
" " "	$\frac{3}{4}$	"	" = 2 "
" " "	1	"	" = 2,5 "
" " "	$1\frac{1}{4}$	"	" = 3,5 "
" " "	$1\frac{1}{2}$	"	" = 4 "
" " "	$1\frac{3}{4}$	"	" = 4,5 "
" " "	2	"	" = 5 "
" " "	$2\frac{1}{2}$	"	" = 7 "
" " "	3	"	" = 8 "
" " "	4	"	" = 10 "
" " "	5	"	" = 13 "
" " "	6	"	" = 16 "
" " "	7	"	" = 18 "
" " "	8	"	" = 21 "
" " "	9	"	" = 24 "
" " "	10	"	" = 26 "
" " "	11	"	" = 29 "
" " "	12	"	" = 32 "
" " "	13	"	" = 34 "
" " "	14	"	" = 36 "
" " "	15	"	" = 39 "
" " "	16	"	" = 42 "

Ezen méretek a kiszáradt fűrészárúkra értetnek, minélfogva azok természetesen a metszés alkalmával a fanemnek s a fa szárazsági fokának megfelelőleg bővebbre szabotnak.

A köbtartalom köbméterekben és azoknak ezredrészeiben, a tizedes tört harmadik helyén álló számnak számtani kikerekítése mellett, fejeztetik ki.

Az eladás a helyi szokáshoz és a vevő kívánságához alkalmazva, úgy köbméterek, mint darabok szerint eszközöltetik.

Fűrészelt vagy faragott épületi fa.

A fűrészelt vagy faragott épületi fának méreteit esetről-esetre a használati cél szabja meg, igyekezet tárgyát képezi azonban, hogy oly méretek állapittassanak meg, és vétessenek általános használatba, melyek az észszerű szerkezet elméleti és gyakorlati követelményeinek leginkább megfelelnek.

Ily méretek például:

az eddigi	$\frac{4}{5}$ hüvelyk helyett	$\frac{9}{12}$ centiméter
" " "	$\frac{5}{6}$	" " $\frac{12}{16}$ "
" " "	$\frac{6}{7}$	" " $\frac{15}{20}$ "
" " "	$\frac{7}{8}$	" " $\frac{18}{24}$ "
" " "	$\frac{8}{10}$	" " $\frac{21}{28}$ "

A fűrészelt és faragott épületi fák köbegységére és köbözésére nézve azon szabály követtetik, mely a fűrészárúknál említettett.

Zsindelyek.

A zsindelyek egy fél (0,5) méter hosszúságban, hat, egész tíz (6-10) centiméter szélességben és a hornyolt oldalon másfél, egész két (1,5-2) centiméter vastagságban készítettnek.

Az eladás darabszám szerint törtévé, a köbtartalom nem jön számításba.

Tüzifa és szénfa.

Az űrtartalom szerint számbavett és eladott tüzi és szénfára következő szabályok tartatnak szem előtt:

1. A hasábok, dorongok és rőzsényalábok rendszerint egy méter hosszúságban készítettnek: ettől eltérő hasáb-hosszuság csak kivételesen, hol az átmeneti viszonyok mellőzhetlenül követelik, ideiglenesen fordul elő.

2. A rakatok magassága a vágásokban, meredek hegyoldalakon egy méter; kevésbé lejtős, vagy lapályos helyeken s az erdei rakodó

helyeken két méter, sőt, hol a hely szűke úgy kívánja, négy méter is lehet.

3. Vágásokban a nyersfából készült rakatok a magasság $10\frac{1}{10}$ -ának megfelelő „aszréteggel” láttatnak el, mely után azonban sem vágási, sem szállítási díj nem számítható: rakodó helyeken, s általában kiszáradt fából készített rakatoknál az aszréteg mellőztetik.

4. A rakatok hosszúsága a helyi viszonyok szerint bármilyen, de csak az egész méter többszöröse és egy méternél kisebb nem lehet.

5. Tűzifánál általában, minden fanemre nézve, a következő választékok szokásosak:

a) Galyfa. Minden öt centiméternél vékonyabb része a fának, tehát a csúcsok, a galyak és a rözse a galyfához tartozik, mely vagy kötetlenül, szabálytalan rakásokban, vagy kötve és szabályos űrméterekbe rakva, avagy a nyalábok száma szerint adatik el. Ily nyalábok vastagsága harmincz centiméter. Egy űrméterre tizenöt ily nyaláb számíttatik.

b) Vékony dorongfa alatt az 5—10 centiméternyi vastag darabok értetnek.

c) Vastag dorongfához a 10—15 centiméter vastag és hasítatlanul hagyott darabok számíttatnak.

d) Hasábfa a 15 centiméternél vastagabb darabok szét-hasítása által nyeretik.

A 15—20 centiméter vastag darabok csak egyszer t. i. a közepén át kétfelé hasíttatnak; a 20 centiméternél vastagabb darabok a vastagság szerint négy, hat, nyolcz vagy több hasábra osztatnak. Ezen osztásnál azon szabály tartandó szem előtt, hogy a hasábok kérges oldala megközelítőleg 15 centiméter legyen s ennél inkább nagyobb, mint kisebb szélességgel bírjon.

e) Az idomtalan és szabályos hasábokra nem hasítható görcsös, valamint a nedves és korhatag darabok a jóminőségű, illetőleg egészséges fától elkülönítve rakásoltatnak.

A tűzifa választékok osztályozására nézve általában felállított ezen szabályok a helyi viszonyok szerint különféle módosításoknak vannak alávetve. Így például hol a gulyfát és vékony dorongfát egyáltalában értékesíteni nem lehet, az nem is állíttatik elő; vagy ahol a vékony és vastag dorongfának elkülönítése előnnyel nem jár, ez mellőztetik, — sőt néha, például a szénégetés céljára termelt fa, sem a fanemek, sem a választékok szerint nem különíttetik el, hanem keverve, a mint jó, rakatik fel.

Munka- és költségkimelés tekintetéből a termelt tűzifa fanem és választékok szerint gyakran nem a vágásban, hanem csak az illető rakodóhelyen különíttetik el.

6. Vevőknek, mint legkisebb eladási egység, két méter tűzifa szolgáltatik ki.

Faszén.

A faszénnek átvétele és átadása, illetőleg eladása a vevő kívánsága szerint űrmérték vagy súlymérték szerint történik. A legkisebb űrmérték két hektoliter, legkisebb súlymérték pedig ötven kilogramm.

Erdei melléktermények.

Az erdei mellékhaszonvételekhez tartozó anyagok közül az épületi és terméskövek, a nyers mészkő, agyag, az alom, moha stb. köbméterek szerint, az égetett mész, a gubacs, a magvak és gyümölcsök ellenben, a helyi viszonyokhoz képest, vagy hektoliter, vagy kilogramm szerint méretnek. Az égetett mész eladásánál a mértékegység ötven kilogramm.

Erdőterület és fakészlet.

Az erdők becslésénél a fatömeg — még ezidőszert — holdankint, — és az eddigi 100 köblábat tartalmazó (eszményi) normálól helyett tömör köbméterekben fejeztetik ki.

Fák és más anyagok fajsúlya és köbméterenkénti súlya.

	Fajsúly		Egy köbméter súlya kilogramm		
	nyers	lég- száradt	nyers	lég- száradt	
a) Lekérgezett törzsek.					
á l l a p o t b a n					
Akácza	0.75—1.00 0.87	0.58—0.85 0.71	— 870	— 710	
Almafa	0.95—1.26 1.10	0.66—84 0.75	— 1100	— 750	
Berkenye {	barkoeza (sorbus terminalis)	0.87—1.13 1.00	0.69—0.89 0.79	— 1000	— 790
	lisztes (sorbus aria)	1.02	0.64	1020	640
	vörös (sorbus aucuparia) . .	0.98	0.58	980	580
Bükk	0.90—1.12 1.01	0.66—0.83 0.74	— 1010	— 740	
Czedrus, amerikai . .	—	0.56	—	561	
„ indiai	—	1.32	—	1320	
Czeltisz	1.32	0.85	1320	850	
Cseresznye	0.93	0.65	930	650	
Diófa	0.85	0.66	850	660	
Éger {	mezgés	0.63—1.01 0.82	0.42—0.64 0.53	— 820	— 530
	hamvas	0.61—1.00 0.80	0.43—0.55 0.49	— 800	— 490
	Eperfa	1.12	0.64	1120	640
Fenyő {	havasi	—	0.44	—	440
	erdei	0.38—1.03 0.70	0.31—0.74 0.52	— 700	— 520
	törpe	—	0.72—0.94 0.83	— —	— 830
	jégenye	0.77—1.23 1.00	0.37—0.60 0.48	— 1000	— 480
	lúc	0.40—1.07 0.73	0.35—0.60 0.47	— 730	— 470
	sima	0.45—1.02 0.73	0.31—0.56 0.43	— 730	— 430
	fekete	0.90—1.10 1.00	0.38—0.76 0.57	— 1000	— 570
	vörös	0.52—1.00 0.76	0.44—0.80 0.62	— 760	— 620
	Fűzfa	0.85	0.53	850	530
	Gesztenye {	szelid	0.84—1.14 0.99	0.60—0.72 0.66	— 990
vad		0.76—1.04 0.90	0.52—0.63 0.57	— 900	— 570

	Fajsúly		Egy köbméter súlya kilogramm		
	nyers	lég- száradt	nyers	lég- száradt	
	á l l a p o t b a n				
Gyertyán	0.92—1.25 1.08	0.62—0.82 0.72	— 1080	— 720	
Hársfa	0.61—0.87 0.74	0.32—0.59 0.45	— 740	— 450	
Ju- har {	fodros (a. camp.)	0.87—1.05 0.96	0.61—0.74 0.67	— 960	— 670
	fürtös (a. pseud.)	0.83—1.04 0.93	0.53—0.79 0.66	— 930	— 660
Kőris {	büdös	0.74—1.14 0.92	0.57—0.94 0.75	— 920	— 750
	virágos	—	0.85	—	850
Körte	0.96—1.07 1.01	0.71—0.73 0.72	— 1010	— 720	
	Nyarfa {	fehér (p. alba)	0.80—1.10 0.95	0.40—0.57 0.48	— 950
fekete (p. nigra)		0.74	0.46	740	460
Nyarfa {	jegenye (p. pi- ramidalis)	0.71	0.39	710	390
	rezgő (p. tre- mula)	0.61—0.99 0.80	0.43—0.56 0.49	— 800	— 490
Nyírfa	0.80—1.09 0.94	0.51—0.77 0.64	— 940	— 640	
	Szilfa {	kérges (ulm. suberosa)	1.12	0.80	1120
sima (u. cam- pestris)		0.73—1.18 0.95	0.56—0.82 0.69	— 950	— 690
Tölgy {	eser	1.02—1.17 1.10	0.83—0.87 0.85	— 1100	— 850
	kocsános	0.93—1.28 1.10	0.69—1.03 0.86	— 1100	— 860
	kocsántalan	0.87—1.16 1.01	0.53—0.96 0.74	— 1010	— 740
	magyar	1.20	0.94	1200	940
Tiszafa	0.97—1.10 1.03	0.74—0.94 0.84	— 1030	— 840	
	6) Szerszám- és tűzifa- választékok kéreggel együtt.				
Bükk szerszám-hasáb	0.99	—	990	—	
" tűzi hasáb	0.95—0.99	—	970	—	
" " dorong	1.00	—	1000	—	
Éger szerszám-hasáb	0.84	—	840	—	
" tűzi hasáb	0.84—0.86	—	850	—	
" " dorong	0.90	—	900	—	

	Fajsúly		Egy köbméter súlya kilogramm	
	nyers	lég- száradt	nyers	lég- száradt
Hárs szerszám-hasáb .	0.75	—	750	—
" tüzi hasáb . . .	0.75—0.77	—	760	—
" " dorong . . .	0.78	—	780	—
Nyír szerszám-hasáb .	0.93	—	930	—
" tüzi hasáb . . .	0.97	—	970	—
" " dorong . . .	1.00	—	1000	—
Tölgy szerszám-hasáb .	0.99—1.00	—	995	—
" tüzi hasáb . . .	0.99—1.00	—	995	—
" " dorong . . .	1.01	—	1010	—
Erd. fenyő szersz. hasáb	0.66	—	660	—
" " tüzi hasáb	0.78—0.81	—	795	—
" " dorong . . .	0.85	—	850	—
Jeg. fenyő szersz. hasáb	0.74	—	740	—
" " tüzi hasáb .	0.82—0.83	—	825	—
" " dorong . . .	0.88	—	880	—
Lúczfenyő szersz. hasáb	0.72	—	720	—
" " tüzi hasáb .	0.71—0.73	—	720	—
" " dorong . . .	0.73	—	730	—
Fekete fenyő szersz. hsb.	0.87	—	870	—
" " tüzi hasáb	0.82—0.89	—	855	—
" " " dorong	0.86	—	860	—
Vörös fenyő szersz. hsb.	0.74	—	740	—
" " tüzi hasáb	0.78—0.81	—	795	—
" " " dorong	0.82	—	820	—
c) Feldolgozott épület- és szerszámfa kiszá- radva.				
Bukk	—	0.61—0.79	—	700
Erdei fenyő	—	0.50—0.65	—	575
Gesztenye	—	0.64—0.68	—	660
Jegenyefenyő	—	0.40—0.62	—	510
Lúczfenyő	—	0.33—0.53	—	430
Tölgy, eser	—	0.76	—	760
" kocsános	—	0.78	—	780
" kocsántalan	—	0.81	—	810
" magyar	—	1.06	—	1060
Vörösfenyő	—	0.62—0.72	—	675
d) Cserzőkéreg.				
Jegenyefenyő-kéreg átl.	—	0.423	—	423
Lúcz " " " " " " " " " " " "	0.53—0.72	0.35—0.44	625	395
Tölgykér. ágakról, sima	0.911	0.830	911	830
" " " " " " " " " " " "	0.910	0.780	910	780
Tölgykéreg :				
16 éves ágakról, sima	0.934	0.860	934	860
24 " " " " " " " " " " " "	0.905	0.860	905	800
38 " " " " " " " " " " " "	0.849	0.740	849	740
55 60 éves " " " " " " " " " " " "	0.807	0.690	807	690

		Fajsúly	Egy köbm. súlya (kg)
e) Faszén, kőszén és tőzeg.			
Faszén (kihülve és levegővel telítve)	bükk hasábfából	0·241	241
	" dorongfából	0·248	248
	éger hasábfából	0·134	134
	erdei feayő hasábfából	0·159	159
	" " dorongfából	0·181	181
	gesztenye hasábfából	0·174	174
	" " dorongfából	0·195	195
	hárs hasábfából	0·106	106
	jegenyefenyő hasábfából	0·150	150
	juhar hasábfából	0·188	188
	kőris " "	0·200	200
	lúczfenyő gömbölyű fából	0·177	177
	" " hasábfából	0·204	204
	" " galyfából	0·213	213
	" " tuskókból	0·177	177
	nyár hasábfából	0·121	121
	nyír " "	0·216	216
	szil " "	0·180	180
	tölgy hasábfából	0·213	213
	" " dorongfából	0·241	241
vörösfenyő hasábfából	0·159	159	
" " dorongfából	0·177	177	
kemény fából (átlag)	0·241	241	
lágý " "	0·159	159	
kemény és lágý fából (átlag)	0·198	198	
Barna szén	rostos (lignit) fejtés után		
	" " frissen	1·200	1200
	" " légszárazon	0·771	771
	kagylóstörésű, frissen	1·300	1300
	" " légszárazon	0·833	833
földes, frissen	1·370	1370	
" " légszárazon	0·881	881	
Kőszén, fejtés után frissen	1·260—1·340	1283	
" " légszárazon	0·910—0·861	834	
Antracit, frissen	1·450	1450	
" " légszárazon	0·975	975	
Koksz., szárazon	0·300—0·500	400	
Gyeptőzeg " "	0·189	189	
Gyökértőzeg " "	0·420	420	
Földtőzeg " "	0·733	733	
Szuroktőzeg " "	0·780	780	
" " nedves	0·836	836	
f) Építési anyagok.			
Agyag, természetes nedvességében	1·520—2·850	2110	
" " száradt állapotban	1·417	1417	
Asfalt	1·037—1·160	1100	
Bazalt	2·415—3·300	2860	
Cement-vakolat	1·685	1685	
Építés-kövek (átlag)	2·500	2500	

		Fajsúly	Egy köbm. súlya (kg)
Föld	agyagos	1.685	1685
	homokkal és kavicscsal kevert	1.860	1860
	humus tartalmu	1.153	1153
	közönséges száraz	1.630	1630
	" nedves	1.950	1950
	kőtermelékekből álló	1.630	1630
	kővér, kavicscsal keverve	2.270	2270
Faltörmelék	márgás	2.447	2447
	puzzolán	1.290	1290
Falazat	téglából frissen	1.597	1597
	" kiszáradva	1.773	1773
	terméskőből frissen	1.532	1532
	" kiszáradva	2.460	2460
	homokkőből frissen	2.400	2400
Gipsz, öntött	" kiszáradva	2.120	2120
	égetett	2.050	2050
Gránit		0.375	973
		2.332	2332
Homok	2.539—2.956	2747	
	finom, szárazon	1.400—1.638	1520
	" nedvesen	1.900—1.950	1925
Homokkő	durva	1.430	1430
	agyagos	1.773	1773
Kavics, patakból	2.085—2.621	2350	
Márga	1.370	1370	
Márvány	2.500	2500	
Mész, égetett	2.516—2.838	2677	
" oltott (merev állapotban)	0.815	815	
Mészke	1.370	1370	
Mészvakolat	1.386—2.837	2110	
Ólom	1.640—1.870	1755	
Ön	11.352	11352	
Pala	7.360	7360	
Réz, kalapált	2.638—2.672	2654	
Vas	8.940	8940	
	öntött	7.917	7917
	kovácsolt	7.788	7788
	kemény aczél	7.816	7816
	lúgy	7.833	7833

Átszámító táblázat

kataszteri holdról hektárra és hektárról kataszteri holdra.

Az alábbi két táblázat használatának ismertetésére szolgáljon következő két példa.

1. Hány hektárnak felel meg 4598·3 k. hold?

Az I. táblázat szerint

	4·5 k. h.-nak	megfelel	2·589578.....,
	megfelel tehát	4500 k. holdnak	= 2589·58 hektár
	90	" "	= 51·79 "
	és 8·3	" "	= 4·78 "
	4598·3 h. holdnak	=	2646·15 hektár.

2. Fejtsessék ki 309149·3 hektár kataszteri holdakban egy tizedesjegynyi pontosságig.

A II. táblázat szerint:

	300000	hektár	=	521320·42 kh.
	9100	"	=	15813·39 "
	49	"	=	85·15 "
	és 0·3	"	=	0·52 "
	309149·3	hektár	=	537219·48 kh.

vagy kikerekítve 537219·5 k. hold.

Az átszámításnál a részadatokat mindig eggyel több tizedesjeggyel célszerű számításba venni, mint a hány tizedesre magát az eredményt kívánjuk; az eredményben azután az utolsó tizedesjegyet megfelelő lekerekítés után elhagyjuk.

I. Kataszteri hold átszámítása hektárra.

Kat. hold	Hektár		Kat. hold	Hektár	
0· 1	0·	0575 4618	5· 1	2·	9348 5530
2	0·	1150 9236	2	2·	9924 0148
3	0·	1726 3855	3	3·	0490 4766
4	0·	2301 8473	4	3·	1074 9384
5	0·	2877 3091	5	3·	1650 4002
6	0·	3452 7709	6	3·	2225 8621
7	0·	4028 2328	7	3·	2801 3239
8	0·	4603 6946	8	3·	3376 7857
9	0·	5179 1564	9	3·	3952 2475
1· 0	0·	5754 6182	6· 0	3·	4527 7094
1	0·	6330 0801	1	3·	5103 1712
2	0·	6905 5419	2	3·	5678 6330
3	0·	7481 0037	3	3·	6254 0948
4	0·	8056 4655	4	3·	6829 5566
5	0·	8631 9273	5	3·	7405 0185
6	0·	9207 3892	6	3·	7980 4803
7	0·	9782 8510	7	3·	8555 9421
8	1·	0358 3128	8	3·	9131 4039
9	1·	0938 7746	9	3·	9706 8658
2· 0	1·	1509 2365	7· 0	4·	0282 3276
1	1·	2084 6983	1	4·	0857 7894
2	1·	2660 1601	2	4·	1433 2512
3	1·	3235 6219	3	4·	2008 7130
4	1·	3811 0837	4	4·	2584 1749
5	1·	4386 5456	5	4·	3159 6367
6	1·	4962 0074	6	4·	3735 0985
7	1·	5537 4692	7	4·	4310 5603
8	1·	6112 9310	8	4·	4886 0222
9	1·	6688 3929	9	4·	5461 4840
3· 0	1·	7263 8547	8· 0	4·	6036 9458
1	1·	7839 3165	1	4·	6612 4076
2	1·	8414 7783	2	4·	7187 8694
3	1·	8990 2401	3	4·	7763 3313
4	1·	9565 7020	4	4·	8338 7931
5	2·	0141 1638	5	4·	8914 2549
6	2·	0716 6256	6	4·	9489 7167
7	2·	1292 0874	7	5·	0065 1786
8	2·	1867 5493	8	5·	0640 6404
9	2·	2443 0111	9	5·	1216 1022
4· 0	2·	3018 4729	9· 0	5·	1791 5640
1	2·	3593 9347	1	5·	2367 0258
2	2·	4169 3965	2	5·	2942 4877
3	2·	4744 8584	3	5·	3517 9495
4	2·	5320 3202	4	5·	4093 4113
5	2·	5895 7820	5	5·	4668 8731
6	2·	6471 2438	6	5·	5244 3350
7	2·	7046 7057	7	5·	5819 7968
8	2·	7622 1675	8	5·	6395 2586
9	2·	8197 6293	9	5·	6970 7204
5· 0	2·	8773 0911	10· 0	5·	7546 1823

II. Hektár átszámítása kataszteri holdra.

Hektár	Kataszteri hold		Hektár	Kataszteri hold	
0. 1	0. 1737	7347	5. 1	8. 8624	4717
2	0. 3475	4695	2	9. 0362	2064
3	0. 5213	2042	3	9. 2090	9412
4	0. 6950	9390	4	9. 3837	6759
5	0. 8688	6737	5	9. 5575	4107
6	1. 0426	4084	6	9. 7313	1454
7	1. 2164	1432	7	9. 9050	8801
8	1. 3901	8779	8	10. 0788	6149
9	1. 5639	6127	9	10. 2526	3496
1. 0	1. 7377	8474	6. 0	10. 4264	0844
1	1. 9115	0821	1	10. 6001	8191
2	2. 0852	8169	2	10. 7739	5538
3	2. 2590	5516	3	10. 9477	2886
4	2. 4328	2864	4	11. 1215	0233
5	2. 6066	0211	5	11. 2952	7581
6	2. 7803	7558	6	11. 4690	4928
7	2. 9541	4906	7	11. 6428	2275
8	3. 1279	2253	8	11. 8165	9623
9	3. 3016	9601	9	11. 9903	6970
2. 0	3. 4754	6948	7. 0	12. 1641	4318
1	3. 6492	4295	1	12. 3379	1665
2	3. 8230	1643	2	12. 5116	9012
3	3. 9967	8990	3	12. 6854	6360
4	4. 1705	6337	4	12. 8592	3707
5	4. 3443	3685	5	1. 0330	1054
6	4. 5181	1032	6	13. 2067	8402
7	4. 6918	8380	7	13. 3805	5749
8	4. 8656	5727	8	13. 5543	3097
9	5. 0394	3074	9	13. 7281	0444
3. 0	5. 2132	0422	8. 0	13. 9018	7791
1	5. 3869	7769	1	14. 0756	5139
2	5. 5607	5117	2	14. 2494	2486
3	5. 7345	2464	3	14. 4231	9834
4	5. 9082	9811	4	14. 5969	7181
5	6. 0820	7159	5	14. 7707	4528
6	6. 2558	4506	6	14. 9445	1876
7	6. 4296	1854	7	15. 1182	9223
8	6. 6033	9201	8	15. 2920	6571
9	6. 7771	6548	9	15. 4658	3918
4. 0	6. 9509	3896	9. 0	15. 6396	1265
1	7. 1247	1243	1	15. 8133	8613
2	7. 2984	8591	2	15. 9871	5960
3	7. 4722	5938	3	16. 1609	3307
4	7. 6460	3285	4	16. 3347	0655
5	7. 8198	0633	5	16. 5084	8002
6	7. 9935	7980	6	16. 6822	5350
7	8. 1673	5327	7	16. 8560	2697
8	8. 3411	2675	8	17. 0298	0045
9	8. 5149	0022	9	17. 2035	7392
5. 0	8. 6886	7370	10. 0	17. 3773	4739

A fontosabb fa- és cserjefajok elterjedésének magassági határai a magyar állam területén.

Az erdészeti növényföldrajzi megfigyelések adatai alapján összeállította: Blattny Tibor.

(A vastagabb számjegy az átlagos tenyészeti határt, a zárójelben levő az alsó határnál a minimumot, a felső határnál a maximumot jelenti. Az erdőt képező fafajoknál a határok a *faalakra* vonatkoznak.

	alsó határ	felső határ
	tengerszin feletti magasság méteirekben	
Tülevelűek:		
Lúcfenyő (<i>Picea excelsa</i> L.)	670 (159)	1540 (1880)
Jegenyefenyő (<i>Abies pectinata</i> DC)	640 (204)	1260 (1734)
Erdei fenyő (<i>Pinus silvestris</i> L.)	380 (164)	1180 (1650)
Vörösfenyő (<i>Larix decidua</i> Mill.)	680 (350)	1480 (1890)
Havasifenyő (<i>Pinus cembra</i> L.)	1420 (844)	1700 (1986)
Törpefenyő (<i>Pinus montana</i> Mill.)	1410 (752)	1970 (2305)
Tiszafa (<i>Taxus baccata</i> L.)	580 (91)	1070 (1436)
Közönséges boróka (<i>Juniperus communis</i> L.)	—	1190 (1521)
Törpe boróka (<i>Juniperus nana</i> Willd.)	1260 (622)	2020 (2296)
Lombosak:		
Kocsányos tölgy (<i>Quercus pedunculata</i>)	—	620 (1088)
Kocsánytalan tölgy (<i>Qu. sessiliflora</i>)	—	780 (1217)
Magyar tölgy (<i>Qu. conferta</i> Kit.)	—	480 (724)
Molyhos tölgy (<i>Qu. lanuginosa</i> Lam.)	—	590 (1130)
Csertölgy (<i>Qu. cerris</i> L.)	—	670 (1018)
Bákk (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	280 (52)	1310 (1617)
Közönséges gyertyán (<i>Carpinus betulus</i> L.)	—	760 (1188)
Közönséges nyír (<i>Betula verrucosa</i> Ehrh.)	—	1140 (1825)
Mezgés éger (<i>Alnus glutinosa</i> Gärtn.)	—	730 (1290)
Hamvas éger (<i>Alnus incana</i> Willd.)	—	920 (1350)
Havas éger (<i>Alnus vividis</i> DC.)	1030 (319)	1700 (2121)
Mogyoró (<i>Corylus avellana</i> L.)	—	1050 (1528)
Kecskefűz (<i>Salix caprea</i> L.)	—	1360 (1780)
Rezgőnyár (<i>Populus tremula</i> L.)	—	1200 (1637)
Hégyi szil (<i>Ulmus montana</i> With.)	430 (179)	1050 (1460)
Kislevelű hárs (<i>Tilia parvifolia</i> Ehrh.)	—	890 (1535)
Nagylevelű hárs (<i>Tilia grandifolia</i> Ehrh.)	—	780 (1180)
Ezüstlevelű hárs (<i>Tilia tomentosa</i> Mönch.)	—	690 (916)
Hégyi juhar (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)	—	1280 (1670)
Korai juhar (<i>Acer platanoides</i> L.)	—	1040 (1415)
Mezei juhar (<i>Acer campestre</i> L.)	—	740 (1196)
Közönséges kőris (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	—	1010 (1483)
Virágos kőris (<i>Fraxinus Ornus</i> L.)	—	780 (1304)
Közönséges berkenye (<i>Sorbus aucuparia</i> L.)	—	1520 (1987)
Barkócafa (<i>Sorbus torminalis</i> Cr.)	—	680 (1140)
Fekete bodza (<i>Sambucus nigra</i> L.)	—	1000 (1494)
Vörös bodza (<i>Sambucus racemosa</i> L.)	680 (236)	1410 (1774)

Fák és más tüzelő anyagok tüzeréje.

	Hasábfá	Selejtes hasáb	Dorong-fa	Galyfa	Tuskófa	
a) A különböző fa-nemek és faválasztékok tüzeréje.						
tüzeréjének arányszáma, ha a lúczfenyő hasábé = 1·00-nek vétetik						
Akác	1·166	0·985	0·860	0·685	0·763	
Berkenye	1·000	0·800	0·766	—	—	
Bákk	1·282	1·149	0·971	0·685	0·763	
Éger	0·971	0·877	0·781	0·387	—	
Füz	0·600	0·580	0·500	—	—	
Fenyő {	erdei	1·052	0·980	0·885	0·523	0·552
	jegenye	1·063	0·961	0·862	0·523	0·552
	lúcz	1·000	0·891	0·806	0·523	0·552
	vörös	1·100	1·020	0·926	0·523	0·552
Gesztenye (vad)	0·800	0·780	0·750	—	—	
Gyertyán	1·316	1·205	1·052	0·685	0·763	
Juhar	0·960	0·865	0·766	0·680	—	
Kóris	1·033	0·975	0·870	—	—	
Nyir	1·149	1·041	0·961	0·685	0·763	
Nyár (rezgő)	0·787	0·724	0·653	0·387	—	
Szil	1·150	0·980	0·873	0·685	0·763	
Tölgy, fiatal	—	—	1·075	—	—	
„ vén	1·111	1·020	0·893	0·685	0·763	
b) A különböző szénfajok tüzeréje.						
	Törzsfából	Dorong- és galyfából	Tuskó- és gyökérfából			
égetett szén tüzeréje, ha a lúczfenyő törzsfából készült széné 1·00-nek vétetik						
Berkenye	0·963	0·796	—			
Bákk	1·444	1·333	—			
Éger	0·751	—	—			
Fenyő {	erdei	1·200	—	1·311		
	jegenye	1·063	—	—		
	lúcz	1·000	—	—		
Füz, fehér	0·622	—	—			
„ kecske	0·740	—	—			
Gyertyán	1·214	1·111	—			
Hárs	0·777	0·740	—			
Juhar	0·888	0·770	—			
Kóris	1·185	1·148	—			
Nyir	1·263	1·044	—			
Nyár	0·770	0·790	—			
Szil	0·859	0·911	—			
Tölgy	1·118	1·125	—			

c) A fa és más tüzelőanyagok viszonylagos tüzeréje egyenlő súly mellett.

Fa		Fa- szén	T ö z e g			Barna- szén		Köszén		Koksz	
szikadva	légszárazon	átlag	nyersen 30 ^o / _o vizzel	szárazon 20 ^o / _o hama- tartalommal	szénitve 20 ^o / _o hamutarta- lommal	középszerű	legjobb	középszerű	legjobb	középszerű 15 ^o / _o hamuv.	legjobb 2 ^o / _o hamuval
100	119	200	105	150	180	130	225	230	285	195	230

A fák tartóssága és ruganyossága.

Fa ne m	Tartósság			Ruganyosság, ha az akácfa ruganyossága = 1·00	
	szabad levegőn	száraz helyen	nedves helyen		
	ha a tölgy tartóssága = 1·00-nek vétetik				
Akácfa	1·00	1·00	1·00	1·00	
Bükkfa	0·60	0·40	0·85	0·70	
Egerfa (mezgés)	0·40	0·40	1·00	0·60	
Fenyő {	erdei	0·90	0·90	0·90	0·40
	jegenye	0·65	0·80	0·30	0·50
	lúcz	0·65	0·75	0·55	0·70
	vörös	0·85	0·95	0·80	0·60
Fűzfa	0·30	0·50	0·30	0·30	
Gyertyánfa	0·65	0·40	0·70	0·80	
Hársfa	0·35	0·65	0·30	0·90	
Juharfa	0·55	0·45	0·75	0·60	
Kőrisfa	0·65	0·50	0·45	0·60	
Nyírfa	0·40	0·50	0·30	0·90	
Nyárfa	0·30	0·50	0·30	0·30	
Rezgőnyár	0·45	0·95	0·30	0·30	
Szilfa	0·95	1·00	0·95	0·80	
Tölgyfa	1·00	1·00	1·00	0·70	

A fák súlyának és térfogatának apadása az összeszáradás folytán.

(Pressler szerint.)

Fanem és választék	Egy kg vagy mázsa nyers fa lepad, ha		
	szikkadt	légszá- raz	aszalt
	állapotba megy át, kg-ra vagy mázsára		
Bükk, vastagfa	0.88	0.76	0.63
„ galyfa	0.84	0.69	.
Éger és hárs, vastagfa	0.83	0.67	0.50
„ „ „ galyfa	0.80	0.60	.
Gyertyán, vastagfa	0.87	0.74	0.61
„ galyfa	0.84	0.69	.
Juhar és szil vastagfa	0.87	0.74	0.61
„ „ „ galyfa	0.84	0.68	.
Nyar- és fűz, vastagfa	0.83	0.67	0.50
„ „ „ galyfa	0.78	0.57	.
Nyír, vastagfa	0.86	0.73	0.59
„ galyfa	0.82	0.65	.
Tölgy, vastagfa	0.87	0.73	0.60
„ galyfa	0.83	0.67	.
Erdi fenyő, vastagfa	0.84	0.69	0.53
„ „ galyfa	0.77	0.54	.
Luczfenyő, vastagfa	0.84	0.69	0.53
„ galyfa	0.78	0.57	.
Jegenyefenyő, vastagfa	0.85	0.70	0.55
„ galyfa	0.78	0.56	.
Vörösfenyő, vastagfa	0.84	0.68	0.52
„ galyfa	0.77	0.55	.

F a n e m	Egy köbméter nyers fa leapad, ha		
	szikkadt	légszá- raz	aszalt
	állapotba megy át, köb- méterre		
Bükk - fánál	0.97	0.92	0.84
Éger „	0.98	0.94	0.88
Gyertyán „	0.97	0.92	0.84
Juhar „	0.98	0.94	0.88
Nyár- és fűzfánál	0.98	0.94	0.88
Nyírfánál	0.98	0.94	0.88
Tölgy „	0.97	0.92	0.84
Erdei fenyőfánál	0.98	0.96	0.91
Lucfenyőfánál	0.98	0.96	0.91
Jegenyefenyőfánál	0.98	0.96	0.91
Vörösfenyő „	0.98	0.96	0.91

Mintán a fák összeaszása a rostok, vagyis a hosszúság irányában igen csekély, s tehát az apadás főleg a fák keresztszelvényében áll be, a köbtartalomra nézve kimutatott csökkenés a keresztszelvényekre (kőrlapokra) nézve is érvényes, azaz például a tölgnél a nyers állapotban megmért homloklapnak 1 □ deciméterre kiszikkadás után 0.97 □ deciméter lesz.

Fatömeg becslés.

I. Földön fekvő fák és faválasztékok fatömege.

I. Egész törzsek, szálfák és rönkök fatömege.

Az ágaktól megtisztított egész törzsek, továbbá a szálfák és rönkök köbtartalma a következő képletek szerint számítható ki:

1. Huber-féle képlet: $F = k h$;

2. Hossfeld-féle képlet: $F = \frac{3}{4} k \frac{1}{2} h$ (egész törzsek köbözésére);

$$F = \frac{h}{4} (3k \frac{1}{3} + k_f) \text{ (szálfák és rönkök köbözésére);}$$

3. Riecke- „ „ $F = \frac{h}{6} (k_a + 4 k_k)$ (egész törzsek köbözésére);

$$F = \frac{h}{6} (k_a + 4 k_k + k_f) \text{ (szálfák és rönkök köbözésére);}$$

4. Smalián- „ „ $F = \frac{1}{2} k_a h$, (egész törzsek köbözésére);

$$F = \frac{1}{2} (k_a + k_f) h. \text{ (szálfák és rönkök köbözésére);}$$

5. Simpson- „ „ $F = \frac{1}{3} [k_a + k_f + 4(k_1 + k_2 + \dots + k_{(n-1)}) + 2(k_2 + k_3 + \dots + k_{(n-2)})]$ (szálfák és rönkök köbözésére);

6. Pressler-féle képlet: $F = \frac{2}{3} k_m \left(I + \frac{m}{2} \right)$ (egész törzsek köbözésére);

7. Strzelicki „ „ $F = 0,55 a A h$ (egész törzsnek köbözésére)

Ezen képletekben $F =$ fatömeg (m^3 -ben); $k_k =$ középatmérőnek megfelelő körlap; $k_{\frac{1}{3}}$ a törzs $\frac{1}{3}$ -ad hosszúságában megmért átmérőnek-, $k_a =$ az alsó átmérőnek-, $k_f =$ a felső átmérőnek megfelelő körlap (m^2 -ben); $h =$ hosszúság (m -ben). Továbbá a Strzelicki-féle képletben $a =$ középatmérő, A alsó átmérő (m -ben kifejezve) és végül a Simpson-féle képletben, melynek alkalmazásakor a szálfapáros számú szakaszokra osztatik be és a szakaszok végén levő átmérők mind megmértnek, l a szakaszok hosszát (m -ben), k_a a legalsó, k_f a legfelső körlapot, $k_1, k_2, \dots, k_{(n-1)}$ a páratlan számú szakaszok felső átmérőinek megfelelő körlapokat, $k_2, k_4, \dots, k_{(n-2)}$ pedig a páros számú szakaszok felső átmérőinek megfelelő körlapot jelenti. Végül a Pressler-féle képletben k_m a gyökér vastagodás feletti, rendszeren a vágáslaptól $1,3$ méter magasságban megmért átmérőnek megfelelő körlapot, m ezen körlapnak a vágáslaptól való távolságát (tehát rendszeren $1,3$ métert) I pedig a törzs azon pontjának a vágáslaptól való távolságát jelenti, mely ponton az átmérő, az előbb említett átmérőnek (k_m -nek megfelelő átmérőnek) éppen felét teszi.

A gyakorlatban rendszeren az első (Huber-féle) képletet alkalmazzuk, mely egész törzsek és törzsrészek köbözésére egyaránt alkalmas. Ezen képlet szerint megmérjük a törzs, szálfá vagy rönkö hosszúságát (méterekben kifejezve) és a törzs, szálfá, vagy rönkö hosszúságának közepén az átmérőt (centiméterekben kifejezve) és ezen két adat segítségével a 141. oldalon adott utasítás szerint kikeressük a 142—167. oldalakon közölt henger-táblából a köbtartalmat köbméterekben kifejezve.

Ha a törzs, vagy szálfá köbtartalmát pontosabban akarjuk kapni, akkor azt több darabra osztjuk be s minden darabot az előbbi eljárás szerint külön-külön köbözve, az eredményeket összeadjuk.

Ha pedig teljesen pontos eredményt kívánunk kapni (mint például az átlagtörzsnek köbözésénél), a törzset 2—2 méteres szakaszokra osztjuk be s minden szakasz közepén megmérve az átmérőt, kikeressük a henger-táblából ezek körlapjait, összeadjuk őket és azután a nyert körlap összeget 2-vel (vagyis a szakaszok hosszával) szorozzuk. A szakaszokra való beosztásnál a törzs vagy szálfá végén megmaradó darab (csúcs) rendszeren rövidebb, mint a mekkorák a szakaszok. Ennek a köbtartalmát külön számítjuk ki és az előbbi módon nyert eredményhez adjuk. A kiszámítás úgy történik, mint fennebb mondva volt, t. i. megmérjük a fennmaradt csúcs hosszát és középatmérőjét és ezek alapján a henger-táblából kikeressük a köbtartalmát.

Nagyobb máglyákba összerakott fenyő-rönkök köbtartalmát, melyeknek középatmérőit közvetlenül nem lehet megmérni, a vékonyabb végen mért átmérő és a hosszúság alapján tapasztalati táblákból szokták kikeresni. Ilyen tapasztalati tábla van alább közölve a 168. oldalon.

2. Vastagabb ágak fatömege.

Rendes vágásokban a vastagabb ágaknak az a része, mely mint müfa értékesítették, a törzsek módjára köböztetik, t. i. a hosszúság és a középatmérő alapján kerestetik ki a hengertáblákból köbtartalmuk. Hosszabb, értékesebb darabok itt is szakaszokra oszthatók be. A tűzifába menő ágakat legjobb mindjárt hasáb- és dorongfára feldarabolni s mint mondani szokás, ölbe rakni, a rakások fa-

tömeg tartalmát pedig az 168—170. oldalon közölt tapasztalati tábl segítségével meghatározni.

Ha azonban az ágak köbtartalmát tudományos célra (kísérleti adatok gyűjtésére, vagy erdőrendezési célokra) pontosabban kell meghatározni, a kevésbé értékes ágfát is szakaszokra osztva a közép átmérő és hosszúság szerint kell köbözní. Leghelyesebb ilyenkor az ágakat, a galyaktól megtisztítva, egyenlő hosszúságu, rövidebb darabokra vágatni és a darabokat vastagság szerint külön csomókba rakni. Az egyenlő vastag darabokat tartalmazó csomók köbtartalmát azután egyszerűen úgy határozzuk meg, hogy egy darabnak a köbtartalmát, a hosszúság és közép átmérő szerint kikeresve, az eredményt szorozzuk a darabok számával.

3. Rudak és suhangok fatömege.

Ha pontos eredményt akarunk elérni, a rudakat, suhangokat is úgy kell köbözní, mint a törzseket. Tömeges felvételeknél azonban ez az eljárás sok időt venne igénybe és költséges is volna. Legjobb tehát ilyenkor a rudakat hosszúság és alsó vastagság szerint osztályozni, az egy vastagsági és hosszúsági osztályba tartozókat össze számlálni és azután az osztályok köbtartalmát a közös vastagság, közös hosszúság és a darabszám alapján, erre a célra készült táblákból, meghatározni. Ilyen, kísérleti adatok alapján összeállított táblázatok találhatók használati utasítással ellátva alább a 169—170. oldalakon.

4. A galyfa, rözse, tuskó- és gyökerfa köbtartalma.

A galyakat, rözset s a szabálytalan alakú tuskó- és gyökerfát az előbb ismertetett módok szerint nem lehet köbözní. Ezért rendes körülmények között a galyfa szekérszámra, vagy kötegekbe kötve, a rözse kévékben, vagy nyalábokban, a tuskó- és gyökerfa pedig méteres rakásokba rakva vétetik számba s ezen mértékek tömör fatömeg tartalma tapasztalati adatok alapján hozzávetőleg állapítatik meg. Ilyen tapasztalati adatok találhatók a 168—170. oldalon közölt táblázatban.

Ha azonban ezen anyagok köbtartalmának pontos meghatározása kívántatik, ez két módon eszközölhető, t. i. vízbemerítés útján, vagy a súly megmérése által. Az első esetben a köbözendő anyagot az ugynevezett xylométerbe, vagy pedig egy vízzel megtöltött egyszerű kádba meritjük be, melynek oldalába felső széle alatt mintegy 15 cm-re egy lefolyó csövet alkalmazunk. A besúlyesztett fa ezen a csőven ugyanannyi vizet szorít ki, amennyi saját köbtartalma. Elég tehát a kiszorított vizet megmérni, hogy megtudjuk az egymásután lesúlyesztett galyak stb. köbtartalmát. Minden liter víz ugyanis 0.001 m³-nek, minden hektoliter 0.1 m³-nek és minden 10 hektoliter 1.0 m³-fának felel meg. A második esetben a köbözendő anyag súlyát megmérjük valamely egyszerű mérleggel s azután abból egy bizonyos súlyú kis résznek köbtartalmát is meghatározzuk, például az előbbi módon, az egész anyag köbtartalmát pedig úgy számítjuk ki, hogy a köböztött kis résznek a köbtartalmát szorozzuk az egésznek súlyával és az eredményt elosztjuk a kis résznek súlyával. Ha például az összes megmért galyfa súlya 655 kg volt, a kis része pedig 28 kg, köbtartalma pedig 0.030 m³, akkor az egész tömeg

$$\text{köbtartalma} = 0.030 \frac{655}{28} = 0.701 \text{ m}^3.$$

5. Hasáb- és dorongfa rakások fatömege.

A kész hasáb- és dorongfát karók közé szabályosan felrakva, ugynevezett ürméterek szerint veszik számba és árusítják el. A rakások ürtartalmát, vagyis a rakások által elfoglalt ürt, ürköbméterekben kifejezve, úgy határozzuk meg, hogy a rakások hosszát és magasságát, méterekben kifejezve, megmérjük és e kettőnek szorzatát végül a hasábhosszal is szorozzuk. Ha például a rakás hossza 12 m, magassága 1.5 m, a hasábhosszuság pedig 1 m, akkor a rakás ürtartalma $= 12 \times 1.5 \times 1 = 18 \text{ ürm}^3$.

Gyakran azonban nemcsak az ürtartalmat kell tudnunk, hanem azt is, hogy abban mennyi a tömörfa, vagyis tudni kell, hogy bizonyos mennyiségű ürméter hasáb- és dorongfának mennyi a tömör fatartalma. Gyakorlati célokra ezt az átszámítást rendszeren tapasztalati táblák segítségével eszközöljük, a milyen például a 182—184. oldalon van közölve. Ha azonban tudományos kísérleti célokra kell adatokat gyűjtenünk, az ürmértékek tömör fatartalmát közvetlenül határozzuk meg, vagy úgy, hogy a fát még feldolgozása előtt, mint rönköt pontosan kőbőzzük s csak azután dolgoztatjuk fel dorong- és hasábfává és rakatjuk ürméterekbe, vagy pedig a már felrakott hasáb- és dorongfát vízbemélyítések által (xylometricus uton) kőbőzzük, úgy, mint az előbbi 4. pontban a galy-, rözse, tuskó- és gyökérfának pontos kőbőzésénél elmondtuk.

II. Álló fák fatömege.

1. A törzs fatömege.

Az álló fák törzsének kőbőzéseire elméletileg ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a földön fekvő törzsekre, csak hogy azok alkalmazása sok nehézséggel jár, mert a magasságot és vastagságot csak közvetve, erre a célra szerkesztett magasság- és vastagságmérő eszközökkel lehet megmérni. A magasságmérőt különben az álló törzsek kőbőzésénél ritkán lehet nélkülözni s ezért akinek gyakran kell álló fákat kőbőzni, jól teszi, ha ilyen eszközt beszerez, még pedig legjobb, ha olyant szerez, melylyel a magasságot és egyszersmind a vastagságot is meg lehet mérni*).

Ha ilyen eszközzel rendelkezünk, alkalmazhatjuk a 128. oldalon ajánlt képleteket is, és pedig első sorban a Hossfeld-félet $F = \frac{3}{4} k \frac{1}{3} h$,

mert itt a magasságon kívül csak egy átmérőt kell mérni s ezt is a törzs $\frac{1}{3}$ részében, ahol az ágak még nem akadályozzák a mérést. Ha pedig csak magasságmérővel rendelkezünk, elég jó eredménnyel használható a Pressler képlete: $F = \frac{2}{3} k_m \left(1 + \frac{m}{2}\right)$, mert itt

csak egy közvetlenül megmérhető átmérővel, a mellmagassági átmérővel s illetve az ennek megfelelő körlappal (k_m -el) számolunk. Igaz ugyan, hogy az ugynevezett iránymagasságot is (I) csak úgy tudjuk megmérni, ha a törzs hosszában felkeressük azt a pontot, a hol az átmérő a mellmagassági átmérőnek éppen felét teszi, de ezt a pontot egy kis gyakorlat után vastagságmérő nélkül is elég pontosan megtalálhatjuk, ha a törzstől 15—20 m távolságban felállva (lejtős oldalon lehetőségig úgy, hogy szemünk körülbelül a törzs magasságá-

*) Ilyen mérő eszközök: Pressler Messknocht-je, Hossfeld magasságmérője, Weise magasságmérője, a Faustmann-féle tükrös magasságmérő, Christen famagasságmérője, Ertl és Sa famagasságmérője, Gouller magasságmérője, Klausner magasságmérője, Winkler Dendrometere, a Sanville-féle famérő és Breymann távcsöves műsere, melyek közül a három utóbbival a vastagságot is meg lehet mérni. Az eszközök részletes leírása és beszerzési források megtalálható Soltz Gy. és Fekete Lajos Erdőbecslés-tanában.

nak egyharmadával egy színvonalba essék) élesen szemügyre vesszük a mellmagasságbeli átmérőt, azt szemmel felezzük s a fél átmérőt emlékezetbe vésve, ezzel a szemmértékkel többször végig futunk a törzsön felfelé s e közben megjegyezzük először is azt a pontot, ahol az átmérő még határozottan nagyobb, azután pedig azt, ahol már határozottan kisebb, mint a szemünkkel vitt mérték szerint a mellmagassági fél átmérő, végül pedig ezen két pont között felkeressük a középpontot. Ez lesz ugyanis az a pont, a hol az átmérő a mellmagassági átmérőnek a felét teszi. Tehát csak ennek a pontnak a mellmagassági átmérőtől való távolságát kell magasságmérővel megmérnünk, hogy a képletben I-vel jelölt iránymagasságot megkapjuk. A többi adatot közvetlen méréssel is megszerezhetjük. Sőt ezt a képletet magasságmérő nélkül is jó eredménnyel alkalmazhatjuk, mert az iránymagasságot is meghatározhatjuk mérőeszköz nélkül, úgy, hogy egy 4—6 méteres léczet, melyen az egyes méterek végpontjai szembetűnően jelezve vannak, a mellmagassági átmérőtől felfelé a törzshöz fektetünk s aztán szemmérték szerint meghatározzuk, hogy az egész lécz hányszor megy fel még teljesen az előbbi módon kikeresett és szemmel jól megjegyzett pontig, az esetleg fenmaradó kis részt pedig, melyre már az egész lécz nem megy fel, a léczen jelzett egyes méterekhez hasonlítva, szemmel megbecsüljük. Ha például azt találjuk, hogy a 6 méteres lécz még egyszer egészen felmegy, a maradékhoz pedig még csak egy méternyi kellene, hogy a lécz másodszor is elférjen, akkor a keresett magasság $= 3 \times 6 - 1$ m, vagyis 17 m.

Mindenesetre azonban úgy a Pressler, mint a Hossfeld-féle eljárás hosszadalmasabb, hogy sem gyakorlati célra, például nagyobb számu álló törzs köbözésére célszerűen alkalmazható volna. Ily célokra legegyszerűbb és legmegfelelőbb a köbtartalmat alakszámok segítségével a mellmagassági átmérők és a magasság alapján kiszámítani ezen képlet szerint: $F = k M a$, a hol k a mellmagassági átmérőnek megfelelő körlapot (m^2 -ben kifejezve) M a törzs egész magasságát (m -ben kifejezve) és a az alakszámot jelenti. Ezek közül k -t a 142. oldalon kezdődő henger-táblából, az alakszámot, a -t pedig a 185—189. oldalon közölt alakszám táblák törzs alakszám adatai közül lehet kikeresni a faemnek megfelelően. (Az ugynevezett valódi alakszámok használatánál az adatokat a 186. oldalon levő tábla szerint ki kell igazítani.) A magasságot azonban itt is mérőeszkővel kell megmérni, tömeges felvételnél azonban a mérést azoknál a törzsek-nél, melyek szemmel láthatólag egy magasságnak valamelyik előttünk álló, már megmért törzsszel, mellőzhetjük, sőt ha az erdőrészen egyenletes növesű, elég, ha szem szerint magassági osztályokba osztjuk be a törzseket s minden osztályból csak néhányat mérünk meg pontosan.

2. Az álló törzsek műfára alkalmas részének fatömege.

A fenyőfák törzsének rendszeren csak egy kis része nem képez műfát, ezért fenyő erdőkben a műfa külön nem szokott becsültetni, hanem az eljárás az, hogy a törzsfá összes fatömegéből bizonyos $\frac{0}{10}$ a tűzfára leszámítatik. A tűzifa $\frac{0}{10}$ -a az adott viszonyok szerint tapasztalati adatok alapján állapíttatik meg.

Lomblevelű erdőkben azonban, melyekben aránylag kevesebb a műfa, igen gyakran közvetlenül becsültetnek meg már a lábon álló fákban a műszaki célokra alkalmas törzsrészeket. Így bükk erdőkben a butorlécz gyártásra, vagy vasúti talpfa készítésre alkalmas tönkök, tölgy erdőkben pedig a dongára, vasúti talpfára, vagy fűrészáru készítésre alkalmas fatömeg.

A becslés oly módon történik, hogy a becselő a folyószámmal ellátott törzseken sorban megméri először a mellmagassági átmérőt,

után pedig gondos körültekintéssel felkeresi azt a pontot, a meddig törzs a szem előtt tartott célra alkalmas s azután ennek a pontnak a magasságát megméri magasságmérővel, vagy pedig tömeges felvételnél méterekre beosztott lécz segélyével oly módon, mint előbb Pressler-féle képlet alkalmazásánál leirtuk, csak hogy itt a lécz első végét nem a mellmagassági átmérő helyéhez, hanem a vágásphoz állítja be. Ha az erdőrész egyenletes s a törzsek műfára alkalmas része nem nagyon változó, a magasság egyenkénti megmérése helyett magassági osztályok képezhetők s csak az egyes osztályok magassága határozandó meg. Értékes tölgyesekben azonban minden egyes törzs magassága megméréendő.

Ha a becslés csak bizonyos megállapított hosszúsági mérettel mérő választékra, például vasuti talpfára történik, a magasság ezen értékeknek mindig többszöröse szerint becsültetik meg, a törzsnek az része tehát, mely minőségileg alkalmas volna ugyan még a szem előtt tartott választék előállítására, de a megkívántató hosszúsággal már nem bír, kihagyatik a becslésből.

Ha a mellmagassági átmérők és a magasságok fel vannak véve a köbtartalom a középátmérő szerint ($F = k_k h$ képlet szerint) a henger-táblákból határoztatik meg. Minthogy azonban a középátmérő nincs megmérve, ezt a mellmagassági átmérő alapján kell meghatározni, a mi oly helyeken, hol ilyen felvételek gyakran történnek, úgy történhetik, hogy nagyobb számú ledöntött törzsen eszközölt mérések adataiból megállapítatik, hogy az átmérő a mellmagassági átmérőtől felfelé méterenként vagy két méterenként hány centiméterrel szokott átlagosan apadni. Ezen tapasztalati adatokból azután könnyen megállapítható, hogy a mellmagasságban megmért műfa törzsrésznek középátmérője hány centiméter.

Az ágak és a rözse fatömegét lábon álló fákon közvetlenül nem lehet meghatározni, mivel az ágakon méréseket eszközölni nem lehet, de ha lehetséges volna is, a köbtartalomnak ily módon való meghatározása fáradságosabb és költségesebb volna, mint a mennyi fától és pénzt az ágak köbtartalmának meghatározására fordíthatunk.

3. Az ágak és rözse fatömege.

Az ágak és galyak fatömegét vagy egyszerűen megbecsüljük, vagy az alakszámok segélyével számítjuk ki a következő módon:

A 185–189. oldalon alább közölt táblázatokban ki vannak mutatva a főbb fajok egynevezett faalakszámai az egység ezredrészeiben kifejezve. Ha ezen alakszámok közül kikeressük azt, mely azon fa magasságának, melynek ág- és galya-tömegét meghatározni akarjuk megfelel s szorozzuk vele a fa mellmagassági átmérőjének és magasságának megfelelő henger köbtartalmát, melyet a 142. oldalon kezdődő henger-táblából keresünk ki, akkor megkapjuk a fa egész köbtartalmát, t. i. a törzs, ágak és galyak együttes köbtartalmát. Ha már most ebből a köbtartalomból levonjuk a tiszta törzs köbtartalmát, a mit a fentebb I. alatt leirt módok valamelyike szerint számíthatunk ki, akkor a különbség az ágak és a rözse köbtartalmát fogja adni. Például ha egy olyan jegenyefenyő fáról van szó, melynek mellmagassági átmérőjét 28 cm-nek, egész magasságát 26 m-nek, tiszta törzsének fatömegét pedig a Hossfeld vagy a Pressler-féle képlet szerint 0,819 m³-nek találtuk, akkor ennek ág- és rözse fatömegét a következőképen számítjuk ki: A mellmagassági átmérőnek (28 cm) és a magasságnak (26 m) megfelelő henger-köbtartalma a henger-tábla szerint 1,601 m³; a 26 m magasságu jegenyefenyő fák átlagos faalakszáma pedig a 188. oldalon levő tábla szerint 0,575; az egész fa köbtartalma tehát = 1,601 × 0,575 m³ = 0,921 m³. Le-

vonva már most ebből a tiszta törzs köbtartalmát, $0,819 m^3$ -t, kapjuk az ág- és rözse fatömegét, a mi $= 0,921 - 0,819 = 0,102 m^3$.

Megjegyezzük különben, hogy a gyakorlati életben egyfelől a törzsfa tömegét s másfelől az ágakét és galyakét nem igen szokták meghatározni, hanem gyakoribb az az eset, hogy az ugynevezett tömörfát (a törzs és vastagabb ágak azon részeit, melyek 7 cm-nél vastagabbak) és a rözsefát becsülik külön-külön.

Ebben az esetben először is meghatározzuk a tömörfa mennyiségét az ugynevezett tömörfa alakszámok segítségével, melyek a 185—189. oldalon közölt alakszám táblákban szintén megtalálhatók, azután pedig az egész fa tömegét a faalakszámok segítségével. Az utóbbiból levonva az elsőt, kapjuk a 7 cm-nél vékonyabb rözsefa tömegét.

A leggyakoribb eset azonban az, hogy a rözsefa tömegét számításon kívül hagyják és csak a 7 cm-nél vastagabb tömörfa anyagot, t. i. a mű fát és hasáb- és dörongfát becsülik meg. Ezt a fatömeget az előbb említett módon a tömörfa alakszámok segítségével, vagy pedig még egyszerűbb eljárással a 190—210 oldalakon közölt „Álló fák köbtartalma” című táblázat segítségével lehet meghatározni, a táblázat elején közölt utasítások szerint.

III. Erdőrészek fatömegének meghatározása.

1. Egyszerű szem-becsléssel.

A becslő minden irányban bejárja az erdőt, s midőn arról világos képet alkotott magának, emlékezetben összehasonlítja azt olyan erdőkkel, melyek ahhoz hasonlók voltak és amelyeknek fatömegét valamely módon korábban már meghatározta. Ezen összehasonlítás alapján azután hozzávetőleg megbecsüli egészben a holdankénti fatömeget és ennek alapján az egész erdőrészt. Vagy pedig pásztánként végig haladva az erdőn, minden egyes fát szemügyre vesz és annak fatömegét megbecsülve feljegyzi, s végül, midőn minden törzset megbecsült, a feljegyzett köbtartalmakat összeadja. Mindkét mód felületes és még megközelítőleg is csak akkor ad elfogadható eredményt, ha a becslő nagy gyakorlattal, jó emlékezettel és éles összehasonlító képességgel bír. Az első mód még legalább gyors és egyszerű, de az utóbbi hosszadalmas és majdnem annyi költséggel és fáradsággal jár, mint az alább ismertetett pontosabb becslés.

2. Termési táblák segítségével.

Ha az erdőrész, melynek fatömegét megbecsülni kell, egyetlen fanem által van alkotva, a fák mind egyenlő koruak és az erdő sűrűsége is teljes, megállapítjuk a termőhelyi osztályt és az erdő korát (ha feljegyzésekből nem lehet, egy-két levágott törzs évgyűrűinek megszámlálása útján) és azután kikeressük a termési táblákból (a melyeknek a 211—219. oldalakon találhatók) a megfelelő fanem és termőhelyi jóságra nézve ugyanazon korban kimutatott holdankénti fatömeget, mint a mily koru a megbecsülendő erdőrész és ezt szorozzuk ez utóbbinak területével. Ha azonban a sűrűség nem teljes, hanem például a teljes sűrűségnek csak 0·7-ére tehető, a nyert eredményt meg redukálni kell, ami úgy történik, hogy az előbbi módon kiszámított fatömeget 0·7-el szorozzuk. Ha az erdőrész nem egyenlő koru, de a korbelti különbségek nem nagyok, akkor először is meghatározzuk az egyes korosztályok által elfoglalt területeket, azután pedig minden egyes korosztály éveinek számát szorozzuk a terüle-

Először az eredményeket összeadjuk és az összeget annak egész területére elosztjuk. Ez az eredmény az erdőréz átlagos korát adja, a melytől azután a fatömeget a termési táblákból keressük ki. Ha azonban a korosztályok nagy különbségeket mutatnak, helyesebb az egyes fatömegeket külön-külön meghatározni, úgy, mintha külön erdőrézek volnának és azután az eredményeket összeadni.

Vegyes erdőkben pedig először is megállapítjuk az elegyarányt, vagyis azt a hányadrészt, melyet az egyes fanelek az egész területből elfoglalnak, azután pedig, mint előbb, a kort, sűrűséget, termőhelyi jóságot, s ezen adatok alapján kikeressük a termési táblákból mindenik fanelemre nézve a holdankénti fatömeget, ezt pedig szorozzuk az illető fanelem elegyarányával. Az így nyert eredményeket összeadva, megkapjuk a vegyes erdő holdankénti fatömegét, melyet még csak a területtel kell szorozni, hogy az egész erdőréz fatömegét nyerjük.

Végül, ha az erdőréz termőhelyi jósága nem egyenlő, megállapítjuk az egyes termőhelyi osztályok által képviselt területeket és számítás mindenik osztályra nézve külön tesszük meg.

A 211—219. oldalakon közölt termési táblák csak 10—10 évi különbségekkel mutatják a fatömeget; ha tehát olyan erdőréz fatömegét kell meghatározni, melynek kora valamely közbeeső évre esik, akkor a fatömeget a táblában szintén kiténtetett folyó növedék segítségével számítjuk ki, oly módon, hogy ha például egy 83 éves erdőrézről van szó, a termési táblákból kiírjuk a 80 éves erdő fatömegét és ehhez azután hozzáadjuk még a kiténtetett folyó növedék háromszorosát.

3. Átlagfa döntésével.

Hogy az átlagfát kiszámíthassuk és ennek köbtartalmából az egész erdőréz fatömegét kiszámíthassuk, előbb az összes fákat egyenként számba vesszük, oly módon, hogy az erdőn pásztánként végig haladva, minden egyes törzs vastagságát megmérjük mellmagasságban (1.3 m magasságban), vagy ha a törzsek nagyon vastagok, nyakmagasságon (1.5 m magasan a föld felett). Egyidejűleg bejegyzünk minden egyes törzset vonással vagy ponttal rovatozott jegyzőkönyvünkbe, úgy hogy az egyenlő vastagságú törzsek mind ugyanazon rovatba jussanak. Ha ez megtörtént, összeszámoljuk az egyes rovatokba bejegyzett törzsek számát, kikeressük a 142—167. oldalakon közölt hengertáblából minden rovatra nézve a körlapösszeget, s aztán összeadva a rovatok körlapösszegeit, az eredményt (az egész erdőréz körlapösszegét) elosztjuk az erdőréz összes fáinak számával. Az eredmény az erdőréz átlagos vastagságú fájának körlapját adja, mely után a hengertáblából, vagy a 139. oldalon közölt körlaptáblából könnyen kikereshetjük az átlagos fa vastagságát is centiméterekben. Ha ez is megtörtént, kikeressünk az erdőben egy olyan fát, melynek vastagsága 1.3 illetőleg 1.5 méter magasságban az átlagos fa vastagságával pontosan megegyezik, vagy ha ilyent nem találunk, keresünk egy olyant, melynek vastagsága az átlagos fa vastagságát legalább megközelíti.

Ezt a fát azután levágatjuk, törzsét szakaszokra osztva, pontosan köbözzük, s egyszersmind meghatározzuk az ág, galy és rözse fatömeget is, a fentebb leírt módok valamelyike szerint. Ezeket összeadva, nyerjük az erdőréz átlagos vastagságú fájának fatömegét, melyet ha szükséges, választékok szerint részletezhetünk. Az átlagos fa köbtartalmából az egész erdőréz fatömegét a következő képlet szerint számíthatjuk ki: F (erdőréz fatömege) = f (átlagfa tömege) $\times$ N (törzsek száma), vagy pedig $F = f \times \frac{A \text{ (az egész erdőréz körlapösszege)}}{a \text{ (az átlagos fa körlapja)}}$.

Ha a ledöntött átlagos fa vastagsága a kiszámított átlagos vastagsággal pontosan megegyezett, a két képlet egyenlő eredményt ad, ha azonban a ledöntött fa vastagsága csak megközelítette a kiszámítottat, akkor csak a második képlet ad helyes eredményt, ilyen esetben tehát ezt kell használni.

A fák egyenkénti számbavételénél, vagy mint mondani szokás, kiszámlálásánál, minden megmért fát azonnal meg kell jegyezni (hornyolással vagy krétával stb.), hogy egy se maradjon ki, s kétszer se vételessék tévedésből számba egy se. A vastagságot egész centiméterekben kifejezve vesszük fel, sőt a gyakorlatban rendszeren csak két-két centiméterekben (páros centiméterekben) fejeztetnek ki az átmérők; azok a fák tehát, melyeknek vastagsága két-két páros centiméter közé esik, abba a vastagsági rovatba jegyeztetnek be, amelyhez legközelebb áll a megmért vastagság. Pl. ha az átmérő 29·2 cm, akkor a törzs 30 cm-esnek, ha pedig csak 28·9 cm, akkor 28 cm-esnek véteik.

Lejtős oldalon az átmérőt a hegy felőli oldalon állva kell mérni, az összenyomott szabálytalan törzseken pedig keresztméréssel kell az átlagos átmérőt meghatározni.

Ha a fák magassága lényeges különbségeket mutat, s ez még az egyenlő vastagságú fáknál is szembetűnően észlelhető, az előbbi módon nem lehet pontos eredményt elérni.

Ily esetben a kiszámlálás előtt magassági osztályokat kell felvenni, s a vastagság megmérése alkalmával minden törzset be kell szem szerint sorozni egyik vagy másik magassági osztályba, s ennek megfelelően a jegyzékbe is elkülönítve kell felvenni a különböző magassági osztályokba besorozott fákat. A további eljárás azután ugyanaz, mint előbb, azzal a különbséggel, hogy az átlagfa kiszámítása, kikeresése, döntése, köbözése és ebből az összes fatömeg kiszámítása minden magassági osztályra nézve külön-külön történik, s végül az egész erdőrészt fatömege a magassági osztályok fatömegeinek összeadása útján határoztatik meg.

Ugyanez az eljárás követendő akkor is, ha az erdőrészen többféle fanem fordul elő, t. i. minden egyes fanemnek külön-külön kell a fatömegét meghatározni.

4. Vastagsági osztályok képzésével.

Ha az erdőrészen a vastagságok nagyon eltérők, az előbbi módon nem lehet pontos eredményt elérni. Ilyen esetekben a kiszámlált törzseket vastagsági osztályok szerint lehet csoportosítani, s azután minden vastagsági osztály fatömegét külön-külön határozni meg, az előbbi módon. Az erdőrészt fatömegét azután megkapjuk, ha a vastagsági osztályok fatömegét összeadjuk. A vastagsági osztályokat ezen eljárásnál rendszeren úgy képezzük, hogy a vastagságokat felülről lefelé, bizonyos számú centiméter különbséggel foglaljuk egy vastagsági osztályba. Pl. ha 60 centimétertől 20 centiméterig változnak a vastagságok, külön-külön vastagsági osztályba lehet foglalni a 60—51, továbbá az 50—41, 40—31 és a 30—20 centiméteres fákat.

5. Hartig Róbert módszere szerint.

Hartig R. módszere az eljárás tekintetében teljesen megegyezik az előbbivel, s csak abban különbözik attól, hogy ő a vastagsági osztályokat úgy alakítja, hogy minden vastagsági osztály körlapösszege egyenlő legyen. Pl. ha a kiszámlált összes törzsek körlapösszege $83\cdot380\text{ m}^2$ volt és összesen 6 vastagsági osztályt szándékozunk alkotni, akkor felülről lefelé annyi fát sorozunk egy-egy vastagsági osztályba, a mennyinek körlapösszege $\frac{83\cdot380}{6}\text{ m}^2\text{-t}$.

vagyis 13.90 m^2 -t ad. A vastagsági osztályok átlagfáját, fatömegét és az egész erdőrészt fatömegét azután az előbb ismertetett módon határozzuk meg.

6. Draudt módszere szerint.

Draudt eljárása szerint nem képezünk vastagsági osztályokat, hanem minden előforduló vastagság számára külön számítjuk ki a döntendő átlagfák számát és pedig abban az arányban, a mely arányban az összes átlagfák a fák összes számához állanak. Ha pl. az összes fák száma 850 és egészben véve 17 átlagfát akarunk dönteni, akkor az átlagfák száma az összes fának 2% -át tévé, minden vastagságból az előforduló fák számának 2% -át vesszük átlagfának. Önként értetik azonban, hogy ezen $\frac{1}{50}$ -os számítás eredményét előbb egészekre kell kerekíteni, oly módon, hogy a 0.5 -nél kisebb tört részeket elhanyagoljuk, a 0.5 -nél nagyobb tört részeket pedig egészeknek vesszük. Így pl., ha egy erdőrészben a 34 centiméteres fák száma 32 volna, az előbbi 2% szerint nem $32 \times 0.02 = 0.64$, hanem egy átlagtörzset, a 28 centiméteresekből pedig, ha azok száma 124 volna, nem $124 \times 0.02 = 2.48$ -et, hanem kettőt döntetnénk.

Az ekként kiszámított és ledöntött átlagfákat együttesen lehet feldolgoztatni és választékok szerint köbözni. Az erdőrészt fatömegét pedig szintén ezen képlet szerint lehet kiszámítani: $F = f \frac{A}{a}$.

7. Urich módszere szerint.

Urich eljárása szerint előre megállapítjuk a döntendő átlagfák számát és azután ugyanannyi vastagsági osztályt képezünk, még pedig oly módon, hogy minden vastagsági osztályban egyenlő számú fa legyen képviselve, t. i. annyi, a mennyi a fák összes számából egy átlag fára esik.

Ha pl. az erdőrészben a kiszámlálás után összesen 1,200 fák találtunk és összesen 10 átlagfát szándékozunk dönteni, akkor 10 vastagsági osztályt képezve, mindenik vastagsági osztályba 120 fát sorozunk be a legvastagabbtól lefelé, vagy a legvékonyabbtól felfelé. A vastagsági osztályok átlagfájának kiszámítása és a fatömeg meghatározása azután ugy történik, mint az előbbi módoknál.

8. Alakszámok segítségével.

A fák átmérőit ezen módszernél is egyenként meg kell mérni és vastagsági fokok szerint (például két-két centiméter különbséggel) jegyzékbe venni. Ha ez megtörtént, meghatározzuk néhány törzs megméréseivel minden vastagsági fok átlagos magasságát, s azután kikeressük egyfelől a hengertáblából az egyes vastagsági fokokba bejegyzett fák körlapösszegét és másfelől a 185—189. oldalakon közölt alakszám-táblákból a magasságoknak megfelelő alakszámot (tölgyesekben az alakszámot nem a magasság, hanem a vastagság szerint keressük ki az alakszám-táblák előtt közölt részletes táblázat szerint). A vastagsági fokok fatömegét azután ezen adatokból a következő képlet szerint számítjuk ki: Fatömeg = körlapösszeg $\times$ magasság $\times$ alakszám; az egész erdőrészt fatömegét pedig ugy nyerjük, hogy a vastagsági fokok fatömegeit összeadjuk.

9. Fatömegtáblák segélyével.

Az előmunkálatok itt is ugyanazok, mint előbb, de a körlapösszegeket és az alakszámokat nem kell kikeresni. Itt ugyanis a vastagsági fokok fatömegét ugy határozzuk meg, hogy a 190—210.

oldalakon közölt „Álló fák fatömege“ ezimű táblák közül abból, amely az erdőrészt fanemének megfelel, a tábla elején közölt utasítás szerint kikeressük minden egyes vastagsági fokra nézve az egyes fák tömegét és ezt szorozzuk az illető vastagsági fokba sorozott fák számával. Végül pedig a vastagsági fokok fatömegét összegezzük. Az eredmény az egész erdőrészt fatömegét fogja adni.

10. Próbatér segítségével.

Ha az erdőrészt nagyobb kiterjedésű, hogysem az előbbi módok valamelyike szerint az összes fákat kiszámlálni lehetne, a fatömeget agyis meghatározhatjuk, hogy abból egy kisebb $\frac{1}{2}$ –2 hold nagyságú részt, melynek minősége szem szerint megbecsülve, az egész erdőrészt átlagos minőségének felel meg, kijelölünk és ennek területét és fatömegét az előbbi módok valamelyike szerint meghatározzuk. Ennek a próba vagy mintatérnek a fatömegéből azután az egész erdőrészt fatömegét a következő képlet szerint számítjuk ki:

$$F = f \times \frac{T}{t}, \text{ mely képletben } F \text{ az egész erdőrészt fatömege}$$

f a próbatér fatömege, T az erdőrészt területét és t a próbatér területét jelenti.

Körlaptábla.

(Az „Erdészeti segéd táblák“-ból.)

Ez a tábla az 1–200 centiméterig terjedő átmérőknek és az ezekhez tartozó kerületeknek megfelelő körlapokat tartalmazza négyzetméterekben kifejezve.

Ha a körlapot négyzetcentiméterekben kívánjuk kifejezni, a táblából nyert számot 10000-el szorozzuk, vagyis az egészet jelző vesszőt négy helylyel jobbra mozdítjuk. Például egy 129 centiméter vastag átmérőnek megfelelő körlap négyzetcentiméterekben kifejezve $= 1,30698 \times 10000 = 13069,8$ négyzetcentiméter.

Ha a tábla határán túlmenő átmérőnek vagy kerületnek megfelelő körlap kerestetnének, akkor az adott átmérő vagy körlap felénel megfelelő körlapot négygyel kellene szorozni. Például egy 220 centiméter vastag átmérő körlapja $= (a \text{ 110 centiméternek megfelelő körlap}) 0,95033 \times 4 = 3,80132$ négyzetméter.

Ha növedék vagy másféle számításoknál milliméterekben kifejezett átmérők körlapját kellene keresni, akkor a táblában mindenképpel előtt felkeressük azon két átmérőt, melyek közé a milliméterekben adott átmérő esik, azután az ezen átmérőknek megfelelő körlapoknak különbségét képezve, azt 10-el osztjuk és a hányadost az adott átmérő egyes millimétereinek számával szorozva, a kisebb körlaphoz adjuk. Például egy 527 milliméter vastag átmérőnek megfelelő körlap az 52 és 53 centiméternek ($= 520$ – 530 millim.) megfelelő körlapokból az előbbieket szerint következően számítatik ki:

$$\frac{0,22062 - 0,21237}{10} \times 7 + 0,21237 = 0,005775 + 0,21237 = 0,218145 \text{ négyzetméter.}$$

Körlaptábla.

Átmérő	Kerület	Körlap		Átmérő	Kerület	Körlap	
		centiméter	négyzetméter			centiméter	négyzetméter
1	3,1	0.0000785		51	160,2	0.20428	
2	6,3	0.0003142		52	163,4	0.21237	
3	9,4	0.0007069		53	166,5	0.22062	
4	12,6	0.0012566		54	169,6	0.22902	
5	15,7	0.0019635		55	172,8	0.23758	
6	18,8	0.0028274		56	175,9	0.24630	
7	22,0	0.0038484		57	179,1	0.25518	
8	25,1	0.0050265		58	182,2	0.26421	
9	28,3	0.0063617		59	185,4	0.27340	
10	31,4	0.00785		60	188,5	0.28274	
11	34,6	0.00950		61	191,6	0.29225	
12	37,7	0.01131		62	194,8	0.30191	
13	40,8	0.01327		63	197,9	0.31172	
14	44,0	0.01539		64	201,1	0.32170	
15	47,1	0.01767		65	204,2	0.33183	
16	50,3	0.02011		66	207,3	0.34212	
17	53,4	0.02270		67	210,5	0.35257	
18	56,5	0.02545		68	213,6	0.36317	
19	59,7	0.02835		69	216,8	0.37393	
20	62,8	0.03142		70	219,9	0.38485	
21	66,0	0.03464		71	223,1	0.39592	
22	69,1	0.03801		72	226,2	0.40715	
23	72,3	0.04155		73	229,3	0.41854	
24	75,4	0.04524		74	232,5	0.43008	
25	78,5	0.04909		75	235,6	0.44179	
26	81,7	0.05309		76	238,8	0.45365	
27	84,8	0.05726		77	241,9	0.46566	
28	88,0	0.06158		78	245,0	0.47784	
29	91,1	0.06605		79	248,2	0.49017	
30	94,2	0.07069		80	251,3	0.50265	
31	97,4	0.07548		81	254,5	0.51530	
32	100,5	0.08042		82	257,6	0.52810	
33	103,7	0.08553		83	260,7	0.54106	
34	106,8	0.09079		84	263,9	0.55418	
35	110,0	0.09621		85	267,0	0.56745	
36	113,1	0.10179		86	270,2	0.58088	
37	116,2	0.10752		87	273,3	0.59447	
38	119,4	0.11341		88	276,5	0.60821	
39	122,5	0.11946		89	279,6	0.62211	
40	125,7	0.12566		90	282,7	0.63617	
41	128,8	0.13203		91	285,9	0.65039	
42	131,9	0.13854		92	289,0	0.66476	
43	135,1	0.14522		93	292,2	0.67929	
44	138,2	0.15205		94	295,3	0.69398	
45	141,4	0.15904		95	298,5	0.70882	
46	144,5	0.16619		96	301,6	0.72382	
47	147,7	0.17349		97	304,7	0.73898	
48	150,9	0.18096		98	307,9	0.75430	
49	153,9	0.18857		99	311,0	0.76977	
50	157,1	0.19635		100	314,2	0.78540	

Átmérő	Kerület	Körlap	Átmérő	Kerület	Körlap
centiméter		négyzetméter	centiméter		négyzetméter
101	317,3	0.80118	151	474,4	1.79079
102	320,4	0.81713	152	477,5	1.81458
103	323,6	0.83323	153	480,7	1.83854
104	326,7	0.84949	154	483,8	1.86265
105	329,9	0.86590	155	487,0	1.88692
106	333,0	0.88247	156	490,1	1.91134
107	336,2	0.89920	157	493,2	1.93593
108	339,3	0.91609	158	496,4	1.96067
109	342,4	0.93313	159	499,5	1.98556
110	345,6	0.95033	160	502,6	2.01062
111	348,7	0.96769	161	505,8	2.03583
112	351,9	0.98520	162	508,9	2.06120
113	355,0	1.00287	163	512,1	2.08672
114	358,1	1.02070	164	515,2	2.11241
115	361,3	1.03869	165	518,4	2.13825
116	364,4	1.05683	166	521,5	2.16424
117	367,6	1.07513	167	524,6	2.19040
118	370,8	1.09359	168	527,8	2.21671
119	373,9	1.11220	169	530,9	2.24317
120	377,0	1.13097	170	534,1	2.26980
121	380,1	1.14990	171	537,2	2.29658
122	383,3	1.16899	172	540,3	2.32352
123	386,4	1.18823	173	543,5	2.35062
124	389,6	1.20763	174	546,6	2.37787
125	392,7	1.22718	175	549,8	2.40528
126	395,8	1.24690	176	552,9	2.43285
127	399,0	1.26677	177	556,1	2.46057
128	402,1	1.28680	178	559,2	2.48845
129	405,3	1.30698	179	562,3	2.51649
130	408,4	1.32732	180	565,5	2.54469
131	411,5	1.34782	181	568,6	2.57304
132	414,7	1.36848	182	571,8	2.60155
133	417,8	1.38929	183	574,9	2.63022
134	421,0	1.41026	184	578,0	2.65904
135	424,1	1.43139	185	581,2	2.68802
136	427,3	1.45267	186	584,3	2.71716
137	430,4	1.47411	187	587,5	2.74646
138	433,5	1.49571	188	590,6	2.77591
139	436,7	1.51747	189	593,8	2.80552
140	439,8	1.53938	190	596,9	2.83529
141	443,0	1.56145	191	600,0	2.86521
142	446,1	1.58368	192	603,2	2.89529
143	449,2	1.60606	193	606,3	2.92553
144	452,4	1.62860	194	609,5	2.95592
145	455,5	1.65130	195	612,6	2.98648
146	458,7	1.67415	196	615,7	3.01718
147	461,8	1.69717	197	618,9	3.04805
148	465,0	1.72034	198	622,0	3.07907
149	468,1	1.74366	199	625,2	3.11025
150	471,2	1.76715	200	628,3	3.14159

Hengertábla, egyszersmind körlapszorozási tábla.

(Az „Erdészeti segédtablák“-ból.)

a) Ez a tábla a törzsek és törzsrészek köbmétereiben kifejezett köbtartalmát mutatja, ha a középmérfő centiméterekben, és a hosszúság egész méterekben van adva.

Például: egy 15 méter hosszú és 16 centiméter középmérfőjű törzsrész köbtartalma a 144. oldal szerint 0.302 köbméter.

Ha több egyenlő vastagságú törzset kell köbözní és ezeknek közös hossza a 100 métert meghaladja, akkor az adott hosszúságot az egységeknek levonása és a százasoknak tizzel való osztása által oly számokra bontjuk fel, melyek a tábla első rovatában már található, az ezen számoknak megfelelő köbtartalmat pedig a táblából kiolvastván, összeadjuk, s ekként a keresett köbtartalmat nyerjük.

Példá: 241 darab egyenkint 4 méter hosszúságú, tehát összesen $964 = (96 \times 10 + 4)$ folyó méter hosszú és 56 centiméter középmérfővel bíró rönkö köbtartalma lesz a 152. és 153. oldal szerint $= 23.645 \times 10 + 0.985 = 236.45 + 0.985 = 237.435$ köbméter.

Ha a hosszúság egész- és tizedméterekben van adva, az adott hosszúságot a tizedesjegynek egy helylyel való jobbra tolása által tizzel szorozzuk, az ezen tizzszeres hosszúságnak megfelelő köbtartalmat pedig a tizedesjegynek egy helylyel balra való tolása által tizzel osztjuk, mi által megint a keresett köbtartalmat nyerjük.

Példá: egy 9.4 méter hosszú és 46 centiméter középvastagságú törzsrész köbtartalmát megkapjuk, ha a 151. oldal szerint a 94 méter hosszúságnak megfelelő 15.622 köbméternyi köbtartalmat tizzel osztjuk, a mely tesz 1.5622 köbmétert.

b) Ez a tábla egyszersmind a centiméterekben kifejezett középmérfők körlapjainak sokszorosát is adja négyzetméterekben, ha a tábla első rovatában lévő számjelek a körlapok számául vétetnek.

Példá: egy próbatér kiszámlálása alkalmával a többek közt találtatott 74 darab, mellmagasságban 30 centiméter átmérfővel bíró törzs; ezek körlapjainak összege tesz a 147. oldal szerint 5.231 négyzetmétert.

A tábla csak 140 centiméter átmérfőig terjedvén, ha ennél nagyobb átmérfők körlapösszegeit keressük, akkor az adott átmérfő felét veszszük, s az ennek megfelelő körlapösszeget négygyel szorozzuk.

Példá: egy próbatér kiszámlálásánál találtatott 90 darab, mellmagasságban 160 centiméter átmérfővel bíró törzs. Ezen törzsek körlapösszege az előbb mondottak szerint egyenlő a 159. oldal, 90-es sora és 80-as rovata alatt kimutatott körlapösszeg négyszeresével, vagyis $45.239 \times 4 = 180.956$ négyzetméterrel.

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.000	0.000	0.001	0.001	0.002	0.003	0.004	0.005	0.006	0.008
2	0.000	0.001	0.001	0.002	0.004	0.006	0.008	0.010	0.013	0.016
3	0.000	0.001	0.002	0.004	0.006	0.008	0.011	0.015	0.019	0.023
4	0.000	0.001	0.003	0.005	0.008	0.011	0.015	0.020	0.025	0.031
5	0.000	0.002	0.003	0.006	0.010	0.014	0.019	0.025	0.032	0.039
6	0.000	0.002	0.004	0.007	0.012	0.017	0.023	0.030	0.038	0.047
7	0.000	0.002	0.005	0.009	0.014	0.020	0.027	0.035	0.044	0.053
8	0.001	0.003	0.006	0.010	0.016	0.023	0.031	0.040	0.051	0.063
9	0.001	0.003	0.006	0.011	0.018	0.025	0.035	0.045	0.057	0.071
10	0.001	0.003	0.007	0.012	0.020	0.028	0.038	0.050	0.064	0.078
11	0.001	0.003	0.008	0.014	0.021	0.031	0.042	0.055	0.070	0.086
12	0.001	0.004	0.008	0.015	0.023	0.034	0.046	0.060	0.076	0.094
13	0.001	0.004	0.009	0.016	0.025	0.037	0.050	0.065	0.083	0.102
14	0.001	0.004	0.010	0.017	0.027	0.039	0.054	0.070	0.089	0.110
15	0.001	0.005	0.011	0.019	0.029	0.042	0.058	0.075	0.095	0.118
16	0.001	0.005	0.011	0.020	0.031	0.045	0.061	0.080	0.102	0.126
17	0.001	0.005	0.012	0.021	0.033	0.048	0.065	0.085	0.108	0.133
18	0.001	0.006	0.013	0.023	0.035	0.051	0.069	0.090	0.114	0.141
19	0.001	0.006	0.013	0.024	0.037	0.054	0.073	0.095	0.121	0.149
20	0.001	0.006	0.014	0.025	0.039	0.056	0.077	0.100	0.127	0.157
21	0.002	0.006	0.015	0.026	0.041	0.059	0.081	0.105	0.133	0.165
22	0.002	0.007	0.015	0.028	0.043	0.062	0.085	0.110	0.140	0.173
23	0.002	0.007	0.016	0.029	0.045	0.065	0.088	0.116	0.146	0.181
24	0.002	0.007	0.017	0.030	0.047	0.068	0.092	0.121	0.153	0.188
25	0.002	0.008	0.018	0.031	0.049	0.071	0.096	0.126	0.159	0.196
26	0.002	0.008	0.018	0.033	0.051	0.073	0.100	0.131	0.165	0.204
27	0.002	0.008	0.019	0.034	0.053	0.076	0.104	0.136	0.172	0.212
28	0.002	0.009	0.020	0.036	0.055	0.079	0.108	0.141	0.178	0.220
29	0.002	0.009	0.020	0.036	0.057	0.082	0.112	0.146	0.184	0.228
30	0.002	0.009	0.021	0.038	0.059	0.085	0.115	0.151	0.191	0.236
31	0.002	0.010	0.022	0.039	0.061	0.088	0.119	0.156	0.197	0.243
32	0.002	0.010	0.023	0.040	0.063	0.090	0.123	0.161	0.203	0.251
33	0.002	0.010	0.023	0.041	0.065	0.093	0.127	0.166	0.210	0.259
34	0.003	0.011	0.024	0.043	0.067	0.096	0.131	0.171	0.216	0.267
35	0.003	0.011	0.025	0.044	0.069	0.099	0.135	0.176	0.223	0.275
36	0.003	0.011	0.025	0.045	0.071	0.102	0.138	0.181	0.229	0.283
37	0.003	0.012	0.026	0.046	0.073	0.105	0.142	0.186	0.235	0.290
38	0.003	0.012	0.027	0.048	0.074	0.107	0.146	0.191	0.242	0.298
39	0.003	0.012	0.028	0.049	0.076	0.110	0.150	0.196	0.248	0.306
40	0.003	0.012	0.028	0.050	0.078	0.113	0.154	0.201	0.254	0.314
41	0.003	0.013	0.029	0.051	0.080	0.116	0.158	0.206	0.261	0.322
42	0.003	0.013	0.030	0.053	0.082	0.119	0.162	0.211	0.267	0.330
43	0.003	0.013	0.030	0.054	0.084	0.121	0.165	0.216	0.273	0.338
44	0.003	0.014	0.031	0.055	0.086	0.124	0.169	0.221	0.280	0.345
45	0.003	0.014	0.032	0.056	0.088	0.127	0.173	0.226	0.286	0.353
46	0.004	0.014	0.032	0.058	0.090	0.130	0.177	0.231	0.293	0.361
47	0.004	0.015	0.033	0.059	0.092	0.133	0.181	0.236	0.299	0.369
48	0.004	0.015	0.034	0.060	0.094	0.136	0.185	0.241	0.305	0.377
49	0.004	0.015	0.035	0.061	0.096	0.138	0.188	0.246	0.312	0.385
50	0.004	0.016	0.035	0.063	0.098	0.141	0.192	0.251	0.318	0.393

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	0.004	0.016	0.036	0.064	0.100	0.144	0.196	0.256	0.324	0.400
52	0.004	0.016	0.037	0.065	0.102	0.147	0.200	0.261	0.331	0.408
53	0.004	0.017	0.037	0.067	0.104	0.150	0.204	0.266	0.337	0.416
54	0.004	0.017	0.038	0.068	0.106	0.153	0.208	0.271	0.343	0.424
55	0.004	0.017	0.039	0.069	0.108	0.155	0.212	0.276	0.350	0.432
56	0.004	0.017	0.039	0.070	0.110	0.158	0.215	0.281	0.356	0.440
57	0.004	0.018	0.040	0.072	0.112	0.161	0.219	0.286	0.363	0.448
58	0.004	0.018	0.041	0.073	0.114	0.164	0.223	0.291	0.369	0.455
59	0.005	0.018	0.042	0.074	0.116	0.167	0.227	0.296	0.375	0.463
60	0.005	0.019	0.042	0.075	0.118	0.170	0.231	0.302	0.382	0.471
61	0.005	0.019	0.043	0.077	0.120	0.172	0.235	0.307	0.388	0.479
62	0.005	0.019	0.044	0.078	0.122	0.175	0.239	0.312	0.394	0.487
63	0.005	0.020	0.044	0.079	0.124	0.178	0.242	0.317	0.401	0.495
64	0.005	0.020	0.045	0.080	0.126	0.181	0.246	0.322	0.407	0.503
65	0.005	0.020	0.046	0.082	0.128	0.184	0.250	0.327	0.413	0.510
66	0.005	0.021	0.047	0.083	0.129	0.187	0.254	0.332	0.420	0.518
67	0.005	0.021	0.047	0.084	0.131	0.189	0.258	0.337	0.426	0.526
68	0.005	0.021	0.048	0.085	0.133	0.192	0.262	0.342	0.432	0.534
69	0.005	0.022	0.049	0.087	0.135	0.195	0.265	0.347	0.439	0.542
70	0.005	0.022	0.049	0.088	0.137	0.198	0.269	0.352	0.445	0.550
71	0.005	0.022	0.050	0.089	0.139	0.201	0.273	0.357	0.452	0.558
72	0.006	0.023	0.051	0.090	0.141	0.203	0.277	0.362	0.458	0.565
73	0.006	0.023	0.052	0.092	0.143	0.206	0.281	0.367	0.464	0.573
74	0.006	0.023	0.052	0.093	0.145	0.209	0.285	0.372	0.471	0.581
75	0.006	0.023	0.053	0.094	0.147	0.212	0.289	0.377	0.477	0.589
76	0.006	0.024	0.054	0.095	0.149	0.215	0.292	0.382	0.483	0.597
77	0.006	0.024	0.054	0.097	0.151	0.218	0.296	0.387	0.490	0.605
78	0.006	0.024	0.055	0.098	0.153	0.220	0.300	0.392	0.496	0.612
79	0.006	0.025	0.056	0.099	0.155	0.223	0.304	0.397	0.502	0.620
80	0.006	0.025	0.056	0.100	0.157	0.226	0.308	0.402	0.509	0.628
81	0.006	0.025	0.057	0.102	0.159	0.229	0.312	0.407	0.515	0.636
82	0.006	0.026	0.058	0.103	0.161	0.232	0.315	0.412	0.522	0.644
83	0.007	0.026	0.059	0.104	0.163	0.235	0.319	0.417	0.528	0.652
84	0.007	0.026	0.059	0.105	0.165	0.237	0.323	0.422	0.534	0.660
85	0.007	0.027	0.060	0.107	0.167	0.240	0.327	0.427	0.541	0.667
86	0.007	0.027	0.061	0.108	0.169	0.243	0.332	0.432	0.547	0.675
87	0.007	0.027	0.061	0.109	0.171	0.246	0.335	0.437	0.553	0.683
88	0.007	0.028	0.062	0.110	0.173	0.249	0.339	0.442	0.560	0.691
89	0.007	0.028	0.063	0.112	0.175	0.252	0.342	0.447	0.566	0.699
90	0.007	0.028	0.064	0.113	0.177	0.254	0.346	0.452	0.572	0.707
91	0.007	0.028	0.064	0.114	0.179	0.257	0.350	0.457	0.579	0.715
92	0.007	0.029	0.065	0.116	0.181	0.260	0.354	0.462	0.585	0.722
93	0.007	0.029	0.066	0.117	0.183	0.263	0.358	0.467	0.592	0.730
94	0.007	0.029	0.066	0.118	0.184	0.266	0.362	0.473	0.598	0.738
95	0.007	0.030	0.067	0.119	0.186	0.269	0.366	0.478	0.604	0.746
96	0.007	0.030	0.068	0.121	0.188	0.271	0.369	0.483	0.611	0.754
97	0.008	0.030	0.068	0.122	0.190	0.274	0.373	0.488	0.617	0.762
98	0.008	0.031	0.069	0.123	0.192	0.277	0.377	0.493	0.623	0.770
99	0.008	0.031	0.070	0.124	0.194	0.280	0.381	0.498	0.630	0.777
100	0.008	0.031	0.071	0.126	0.196	0.283	0.385	0.503	0.636	0.785

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.009	0.011	0.013	0.015	0.018	0.020	0.023	0.025	0.028	0.031
2	0.019	0.023	0.026	0.031	0.035	0.040	0.045	0.051	0.057	0.063
3	0.028	0.034	0.040	0.046	0.053	0.060	0.068	0.076	0.085	0.094
4	0.038	0.045	0.053	0.061	0.071	0.080	0.091	0.102	0.113	0.126
5	0.047	0.056	0.066	0.077	0.088	0.100	0.113	0.127	0.142	0.157
6	0.057	0.068	0.080	0.092	0.106	0.121	0.136	0.153	0.170	0.188
7	0.066	0.079	0.093	0.108	0.124	0.141	0.159	0.178	0.198	0.220
8	0.076	0.090	0.106	0.123	0.141	0.161	0.182	0.204	0.227	0.251
9	0.085	0.102	0.119	0.138	0.159	0.181	0.204	0.229	0.255	0.283
10	0.095	0.113	0.133	0.154	0.177	0.201	0.227	0.254	0.283	0.314
11	0.104	0.124	0.146	0.169	0.194	0.221	0.250	0.280	0.312	0.346
12	0.114	0.136	0.159	0.185	0.212	0.241	0.272	0.305	0.340	0.377
13	0.123	0.147	0.172	0.200	0.230	0.261	0.295	0.331	0.368	0.408
14	0.133	0.158	0.186	0.215	0.247	0.281	0.318	0.356	0.397	0.440
15	0.142	0.170	0.199	0.231	0.265	0.302	0.340	0.382	0.425	0.471
16	0.152	0.181	0.212	0.246	0.283	0.322	0.363	0.407	0.454	0.503
17	0.161	0.192	0.225	0.262	0.300	0.342	0.386	0.433	0.482	0.534
18	0.171	0.203	0.239	0.277	0.318	0.362	0.409	0.458	0.510	0.565
19	0.180	0.215	0.252	0.292	0.336	0.382	0.431	0.483	0.539	0.597
20	0.190	0.226	0.265	0.308	0.353	0.402	0.454	0.509	0.567	0.628
21	0.199	0.237	0.279	0.323	0.371	0.422	0.477	0.534	0.595	0.660
22	0.209	0.249	0.292	0.338	0.389	0.442	0.499	0.560	0.624	0.691
23	0.218	0.260	0.305	0.354	0.406	0.462	0.522	0.585	0.652	0.723
24	0.228	0.271	0.318	0.369	0.424	0.483	0.545	0.611	0.680	0.754
25	0.237	0.283	0.332	0.385	0.442	0.503	0.567	0.636	0.709	0.785
26	0.247	0.294	0.345	0.400	0.459	0.523	0.590	0.662	0.737	0.817
27	0.256	0.305	0.358	0.415	0.477	0.543	0.613	0.687	0.765	0.848
28	0.266	0.317	0.371	0.431	0.495	0.563	0.636	0.713	0.794	0.880
29	0.275	0.328	0.385	0.446	0.512	0.583	0.658	0.738	0.822	0.911
30	0.285	0.340	0.398	0.462	0.530	0.603	0.681	0.763	0.850	0.943
31	0.294	0.351	0.411	0.477	0.548	0.623	0.704	0.789	0.879	0.974
32	0.304	0.362	0.425	0.492	0.565	0.643	0.726	0.814	0.907	1.005
33	0.313	0.373	0.438	0.508	0.583	0.664	0.749	0.840	0.935	1.037
34	0.323	0.384	0.451	0.523	0.601	0.684	0.772	0.865	0.964	1.068
35	0.332	0.396	0.464	0.539	0.618	0.704	0.794	0.891	0.992	1.100
36	0.342	0.407	0.478	0.554	0.636	0.724	0.817	0.916	1.021	1.131
37	0.351	0.418	0.491	0.569	0.654	0.744	0.840	0.942	1.049	1.162
38	0.361	0.430	0.504	0.585	0.671	0.764	0.863	0.967	1.077	1.194
39	0.370	0.441	0.517	0.600	0.689	0.784	0.885	0.992	1.106	1.225
40	0.380	0.452	0.531	0.616	0.707	0.804	0.908	1.018	1.134	1.257
41	0.389	0.464	0.544	0.631	0.724	0.824	0.931	1.043	1.162	1.288
42	0.399	0.475	0.557	0.646	0.742	0.845	0.953	1.069	1.191	1.320
43	0.408	0.486	0.571	0.662	0.760	0.865	0.976	1.094	1.219	1.351
44	0.418	0.498	0.584	0.677	0.777	0.885	0.999	1.120	1.247	1.382
45	0.427	0.509	0.597	0.692	0.795	0.905	1.021	1.145	1.276	1.414
46	0.437	0.520	0.610	0.708	0.813	0.925	1.044	1.171	1.304	1.445
47	0.446	0.531	0.624	0.723	0.830	0.945	1.067	1.196	1.332	1.477
48	0.456	0.543	0.637	0.739	0.848	0.965	1.090	1.222	1.361	1.508
49	0.465	0.554	0.650	0.754	0.866	0.985	1.112	1.247	1.389	1.539
50	0.475	0.565	0.663	0.769	0.883	1.005	1.135	1.272	1.417	1.571

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	0.484	0.577	0.677	0.785	0.901	1.026	1.158	1.298	1.446	1.602
52	0.494	0.588	0.690	0.800	0.919	1.046	1.180	1.323	1.474	1.634
53	0.503	0.599	0.703	0.816	0.936	1.066	1.203	1.349	1.502	1.665
54	0.513	0.611	0.716	0.831	0.954	1.086	1.226	1.374	1.531	1.697
55	0.522	0.622	0.730	0.846	0.972	1.106	1.248	1.400	1.559	1.728
56	0.532	0.633	0.743	0.862	0.989	1.126	1.271	1.425	1.588	1.759
57	0.541	0.645	0.756	0.877	1.007	1.146	1.294	1.451	1.616	1.791
58	0.551	0.656	0.770	0.893	1.025	1.166	1.317	1.476	1.644	1.822
59	0.560	0.667	0.783	0.908	1.042	1.186	1.339	1.501	1.673	1.854
60	0.570	0.679	0.796	0.923	1.060	1.207	1.362	1.527	1.701	1.885
61	0.579	0.690	0.809	0.939	1.078	1.227	1.385	1.552	1.729	1.917
62	0.589	0.701	0.823	0.954	1.095	1.247	1.407	1.578	1.758	1.948
63	0.598	0.712	0.836	0.969	1.113	1.267	1.430	1.603	1.786	1.979
64	0.608	0.724	0.849	0.985	1.131	1.287	1.453	1.629	1.814	2.011
65	0.617	0.735	0.862	1.000	1.148	1.307	1.475	1.654	1.843	2.042
66	0.627	0.746	0.876	1.016	1.166	1.327	1.498	1.680	1.871	2.074
67	0.636	0.758	0.889	1.031	1.184	1.347	1.521	1.705	1.899	2.105
68	0.646	0.769	0.902	1.046	1.201	1.367	1.544	1.731	1.928	2.136
69	0.655	0.780	0.916	1.062	1.219	1.387	1.566	1.756	1.956	2.168
70	0.665	0.792	0.929	1.077	1.237	1.408	1.589	1.781	1.984	2.199
71	0.674	0.803	0.942	1.093	1.254	1.428	1.612	1.807	2.013	2.231
72	0.684	0.814	0.955	1.108	1.272	1.448	1.634	1.832	2.041	2.262
73	0.693	0.826	0.969	1.123	1.290	1.468	1.657	1.858	2.069	2.294
74	0.703	0.837	0.982	1.139	1.307	1.488	1.680	1.883	2.098	2.325
75	0.712	0.848	0.995	1.154	1.325	1.508	1.702	1.909	2.126	2.356
76	0.722	0.859	1.008	1.170	1.343	1.528	1.725	1.934	2.155	2.388
77	0.731	0.871	1.022	1.185	1.360	1.548	1.748	1.960	2.183	2.419
78	0.741	0.882	1.035	1.200	1.378	1.568	1.771	1.985	2.211	2.451
79	0.750	0.893	1.048	1.216	1.396	1.589	1.793	2.010	2.240	2.482
80	0.760	0.905	1.062	1.231	1.414	1.609	1.816	2.036	2.268	2.514
81	0.769	0.916	1.075	1.246	1.431	1.629	1.839	2.061	2.296	2.545
82	0.779	0.927	1.088	1.262	1.449	1.649	1.861	2.087	2.325	2.576
83	0.788	0.939	1.101	1.277	1.467	1.669	1.884	2.112	2.353	2.608
84	0.798	0.950	1.115	1.293	1.484	1.689	1.907	2.138	2.381	2.639
85	0.807	0.961	1.128	1.308	1.502	1.709	1.929	2.163	2.410	2.671
86	0.817	0.973	1.141	1.323	1.520	1.729	1.952	2.189	2.438	2.702
87	0.826	0.984	1.154	1.339	1.537	1.749	1.975	2.214	2.466	2.733
88	0.836	0.995	1.168	1.354	1.555	1.770	1.998	2.240	2.495	2.765
89	0.845	1.006	1.181	1.370	1.573	1.790	2.020	2.265	2.523	2.796
90	0.855	1.018	1.194	1.385	1.590	1.810	2.043	2.290	2.551	2.828
91	0.864	1.029	1.207	1.400	1.608	1.830	2.066	2.316	2.580	2.859
92	0.874	1.040	1.221	1.416	1.626	1.850	2.088	2.341	2.608	2.891
93	0.883	1.052	1.234	1.431	1.643	1.870	2.111	2.367	2.636	2.922
94	0.893	1.063	1.247	1.447	1.661	1.890	2.134	2.392	2.665	2.953
95	0.902	1.074	1.261	1.462	1.679	1.910	2.156	2.418	2.693	2.985
96	0.912	1.086	1.274	1.477	1.696	1.930	2.179	2.443	2.722	3.016
97	0.921	1.097	1.287	1.493	1.714	1.951	2.202	2.469	2.750	3.048
98	0.931	1.108	1.300	1.508	1.732	1.971	2.225	2.494	2.778	3.079
99	0.940	1.120	1.314	1.524	1.749	1.991	2.247	2.519	2.807	3.110
100	0.950	1.131	1.327	1.539	1.767	2.011	2.270	2.545	2.835	3.142

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.035	0.038	0.041	0.045	0.049	0.053	0.057	0.062	0.066	0.071
2	0.069	0.076	0.083	0.090	0.098	0.106	0.114	0.123	0.132	0.141
3	0.104	0.114	0.125	0.136	0.147	0.159	0.172	0.185	0.198	0.212
4	0.138	0.152	0.166	0.181	0.196	0.212	0.229	0.246	0.264	0.283
5	0.173	0.190	0.208	0.226	0.245	0.265	0.286	0.308	0.330	0.353
6	0.208	0.228	0.249	0.271	0.294	0.318	0.343	0.369	0.396	0.424
7	0.242	0.266	0.291	0.317	0.344	0.372	0.401	0.431	0.462	0.495
8	0.277	0.304	0.332	0.362	0.393	0.425	0.458	0.492	0.528	0.565
9	0.312	0.342	0.374	0.407	0.442	0.478	0.515	0.554	0.594	0.636
10	0.346	0.380	0.415	0.452	0.491	0.531	0.572	0.616	0.660	0.707
11	0.381	0.418	0.457	0.498	0.539	0.584	0.630	0.677	0.726	0.777
12	0.416	0.456	0.498	0.543	0.589	0.637	0.687	0.739	0.793	0.848
13	0.450	0.494	0.540	0.588	0.638	0.690	0.744	0.800	0.859	0.919
14	0.485	0.532	0.582	0.633	0.687	0.743	0.801	0.862	0.925	0.989
15	0.519	0.570	0.623	0.679	0.736	0.796	0.859	0.923	0.991	1.060
16	0.554	0.608	0.665	0.724	0.785	0.849	0.916	0.985	1.057	1.131
17	0.589	0.646	0.706	0.769	0.834	0.902	0.973	1.047	1.123	1.202
18	0.623	0.684	0.748	0.814	0.884	0.956	1.030	1.108	1.189	1.272
19	0.658	0.722	0.789	0.859	0.933	1.009	1.088	1.170	1.255	1.343
20	0.693	0.760	0.831	0.905	0.982	1.062	1.145	1.231	1.321	1.414
21	0.727	0.798	0.872	0.950	1.031	1.115	1.202	1.293	1.387	1.484
22	0.762	0.836	0.914	0.995	1.080	1.168	1.260	1.354	1.453	1.555
23	0.797	0.874	0.955	1.040	1.129	1.221	1.317	1.416	1.519	1.626
24	0.831	0.912	0.997	1.086	1.178	1.274	1.374	1.478	1.585	1.696
25	0.866	0.950	1.038	1.131	1.227	1.327	1.431	1.539	1.651	1.767
26	0.900	0.988	1.080	1.176	1.276	1.380	1.489	1.601	1.717	1.838
27	0.935	1.026	1.122	1.221	1.325	1.433	1.546	1.662	1.783	1.908
28	0.970	1.064	1.163	1.267	1.374	1.486	1.603	1.724	1.849	1.970
29	1.004	1.102	1.205	1.312	1.424	1.540	1.660	1.785	1.915	2.050
30	1.039	1.140	1.246	1.357	1.473	1.593	1.718	1.847	1.981	2.120
31	1.074	1.178	1.288	1.402	1.522	1.646	1.775	1.909	2.047	2.191
32	1.108	1.216	1.329	1.448	1.571	1.699	1.832	1.970	2.114	2.262
33	1.143	1.254	1.371	1.493	1.620	1.752	1.889	2.032	2.180	2.333
34	1.178	1.292	1.412	1.538	1.669	1.805	1.947	2.093	2.246	2.403
35	1.212	1.330	1.454	1.583	1.718	1.858	2.004	2.155	2.312	2.474
36	1.247	1.368	1.496	1.629	1.767	1.911	2.061	2.216	2.378	2.545
37	1.281	1.406	1.537	1.674	1.816	1.964	2.118	2.278	2.444	2.615
38	1.316	1.444	1.579	1.719	1.865	2.017	2.176	2.340	2.510	2.686
39	1.351	1.482	1.620	1.764	1.914	2.070	2.233	2.401	2.576	2.757
40	1.385	1.520	1.662	1.810	1.964	2.124	2.290	2.463	2.642	2.827
41	1.420	1.558	1.703	1.855	2.013	2.177	2.347	2.524	2.708	2.898
42	1.455	1.596	1.745	1.900	2.062	2.230	2.405	2.586	2.774	2.969
43	1.489	1.634	1.786	1.945	2.111	2.283	2.462	2.647	2.840	3.039
44	1.524	1.672	1.828	1.990	2.160	2.336	2.519	2.709	2.906	3.110
45	1.559	1.710	1.869	2.036	2.209	2.389	2.576	2.771	2.972	3.181
46	1.593	1.748	1.911	2.081	2.258	2.442	2.634	2.832	3.038	3.251
47	1.628	1.786	1.953	2.126	2.307	2.495	2.691	2.894	3.104	3.322
48	1.662	1.824	1.994	2.171	2.356	2.548	2.748	2.955	3.170	3.393
49	1.697	1.862	2.036	2.217	2.405	2.601	2.805	3.017	3.236	3.463
50	1.732	1.900	2.077	2.262	2.454	2.654	2.863	3.078	3.302	3.534

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	köbirtalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
51	1.767	1.938	2.119	2.307	2.503	2.708	2.920	3.140	3.369	3.605
52	1.801	1.976	2.160	2.352	2.553	2.761	2.977	3.202	3.435	3.676
53	1.836	2.014	2.202	2.398	2.602	2.814	3.034	3.263	3.501	3.746
54	1.870	2.052	2.244	2.443	2.651	2.867	3.092	3.325	3.567	3.818
55	1.905	2.090	2.285	2.488	2.700	2.920	3.149	3.387	3.633	3.888
56	1.940	2.128	2.327	2.533	2.750	2.972	3.206	3.448	3.699	3.958
57	1.974	2.166	2.368	2.579	2.798	3.026	3.263	3.510	3.765	4.029
58	2.009	2.204	2.410	2.624	2.847	3.079	3.321	3.571	3.831	4.100
59	2.044	2.242	2.451	2.669	2.896	3.132	3.378	3.633	3.897	4.170
60	2.078	2.281	2.493	2.714	2.945	3.186	3.435	3.694	3.963	4.241
61	2.113	2.319	2.534	2.760	2.994	3.239	3.492	3.756	4.029	4.312
62	2.148	2.357	2.576	2.805	3.043	3.292	3.550	3.818	4.095	4.382
63	2.182	2.395	2.618	2.850	3.093	3.345	3.607	3.879	4.161	4.453
64	2.217	2.433	2.659	2.895	3.142	3.398	3.664	3.941	4.227	4.524
65	2.252	2.471	2.701	2.941	3.191	3.451	3.721	4.002	4.293	4.594
66	2.286	2.509	2.742	2.986	3.240	3.504	3.779	4.064	4.359	4.665
67	2.321	2.547	2.784	3.031	3.289	3.557	3.836	4.125	4.425	4.736
68	2.355	2.585	2.825	3.076	3.338	3.610	3.893	4.187	4.491	4.806
69	2.390	2.623	2.867	3.121	3.387	3.663	3.950	4.249	4.558	4.877
70	2.425	2.661	2.908	3.167	3.436	3.716	4.008	4.310	4.624	4.948
71	2.459	2.699	2.950	3.212	3.485	3.769	4.065	4.372	4.690	5.018
72	2.494	2.737	2.992	3.257	3.534	3.823	4.122	4.433	4.756	5.089
73	2.529	2.775	3.033	3.302	3.583	3.876	4.180	4.495	4.822	5.160
74	2.563	2.813	3.075	3.348	3.633	3.929	4.237	4.556	4.888	5.231
75	2.598	2.851	3.116	3.393	3.682	3.982	4.294	4.618	4.954	5.301
76	2.633	2.889	3.158	3.438	3.731	4.035	4.351	4.680	5.020	5.372
77	2.667	2.927	3.199	3.483	3.780	4.088	4.409	4.741	5.086	5.443
78	2.702	2.965	3.241	3.529	3.829	4.141	4.466	4.803	5.152	5.513
79	2.736	3.003	3.282	3.574	3.878	4.194	4.523	4.864	5.218	5.584
80	2.771	3.041	3.324	3.619	3.927	4.247	4.580	4.926	5.284	5.655
81	2.806	3.079	3.365	3.664	3.976	4.301	4.638	4.987	5.350	5.725
82	2.840	3.117	3.407	3.710	4.025	4.354	4.695	5.049	5.416	5.796
83	2.875	3.155	3.449	3.755	4.074	4.407	4.752	5.111	5.482	5.867
84	2.910	3.193	3.490	3.800	4.123	4.460	4.809	5.172	5.548	5.937
85	2.944	3.231	3.532	3.845	4.173	4.513	4.867	5.234	5.614	6.008
86	2.979	3.269	3.573	3.891	4.222	4.566	4.924	5.295	5.680	6.079
87	3.014	3.307	3.615	3.936	4.271	4.619	4.981	5.357	5.747	6.149
88	3.048	3.345	3.656	3.981	4.320	4.672	5.038	5.419	5.813	6.220
89	3.083	3.383	3.698	4.026	4.369	4.725	5.096	5.480	5.879	6.291
90	3.118	3.421	3.739	4.072	4.418	4.778	5.153	5.542	5.945	6.361
91	3.152	3.459	3.781	4.117	4.467	4.831	5.210	5.603	6.011	6.432
92	3.187	3.497	3.823	4.162	4.516	4.885	5.267	5.665	6.077	6.503
93	3.221	3.535	3.864	4.207	4.565	4.938	5.325	5.726	6.143	6.574
94	3.256	3.573	3.906	4.252	4.614	4.991	5.382	5.788	6.209	6.644
95	3.291	3.611	3.947	4.298	4.663	5.044	5.439	5.850	6.275	6.715
96	3.325	3.649	3.989	4.343	4.713	5.097	5.496	5.911	6.341	6.786
97	3.360	3.687	4.030	4.388	4.762	5.150	5.554	5.972	6.407	6.856
98	3.395	3.725	4.072	4.433	4.811	5.203	5.612	6.034	6.473	6.927
99	3.429	3.763	4.113	4.479	4.860	5.256	5.668	6.096	6.539	6.998
100	3.464	3.801	4.155	4.524	4.909	5.309	5.725	6.157	6.605	7.068

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.									
1	0.075	0.080	0.085	0.091	0.096	0.102	0.107	0.113	0.119	0.126
2	0.151	0.161	0.171	0.182	0.192	0.203	0.215	0.227	0.239	0.251
3	0.226	0.241	0.256	0.272	0.289	0.305	0.322	0.340	0.358	0.377
4	0.302	0.322	0.342	0.363	0.385	0.407	0.430	0.454	0.478	0.503
5	0.377	0.402	0.428	0.454	0.481	0.509	0.538	0.567	0.597	0.628
6	0.453	0.482	0.513	0.545	0.577	0.611	0.645	0.680	0.717	0.754
7	0.528	0.563	0.599	0.635	0.673	0.712	0.753	0.794	0.836	0.880
8	0.604	0.643	0.684	0.726	0.770	0.814	0.860	0.907	0.956	1.005
9	0.679	0.724	0.770	0.817	0.866	0.916	0.968	1.021	1.075	1.131
10	0.755	0.804	0.855	0.908	0.962	1.018	1.075	1.134	1.195	1.257
11	0.830	0.885	0.941	0.999	1.058	1.119	1.183	1.247	1.314	1.382
12	0.906	0.965	1.026	1.089	1.154	1.221	1.290	1.361	1.433	1.508
13	0.981	1.045	1.112	1.180	1.251	1.323	1.398	1.474	1.553	1.633
14	1.057	1.126	1.197	1.271	1.347	1.425	1.505	1.588	1.672	1.759
15	1.132	1.206	1.283	1.362	1.443	1.527	1.613	1.701	1.792	1.885
16	1.208	1.287	1.368	1.453	1.539	1.629	1.720	1.814	1.911	2.010
17	1.283	1.367	1.454	1.543	1.635	1.730	1.828	1.928	2.031	2.136
18	1.359	1.447	1.539	1.634	1.732	1.832	1.935	2.041	2.150	2.262
19	1.434	1.528	1.625	1.725	1.828	1.934	2.043	2.155	2.270	2.387
20	1.510	1.608	1.711	1.816	1.924	2.036	2.150	2.268	2.389	2.513
21	1.585	1.689	1.796	1.906	2.020	2.137	2.258	2.382	2.509	2.639
22	1.660	1.769	1.882	1.997	2.117	2.239	2.365	2.495	2.628	2.764
23	1.736	1.850	1.967	2.088	2.213	2.341	2.473	2.608	2.747	2.890
24	1.811	1.930	2.053	2.179	2.309	2.443	2.580	2.722	2.867	3.016
25	1.887	2.010	2.138	2.269	2.405	2.545	2.688	2.835	2.986	3.141
26	1.962	2.091	2.224	2.360	2.501	2.646	2.795	2.949	3.106	3.267
27	2.038	2.171	2.309	2.451	2.598	2.748	2.903	3.062	3.225	3.393
28	2.113	2.252	2.395	2.542	2.694	2.850	3.011	3.175	3.345	3.518
29	2.189	2.332	2.480	2.633	2.790	2.952	3.118	3.289	3.464	3.644
30	2.264	2.413	2.566	2.724	2.886	3.054	3.226	3.402	3.584	3.770
31	2.340	2.493	2.651	2.814	2.982	3.155	3.333	3.516	3.703	3.895
32	2.415	2.573	2.737	2.905	3.079	3.257	3.441	3.629	3.823	4.021
33	2.491	2.654	2.822	2.996	3.175	3.359	3.548	3.742	3.942	4.147
34	2.566	2.734	2.908	3.087	3.271	3.461	3.656	3.856	4.062	4.272
35	2.642	2.815	2.993	3.178	3.367	3.563	3.763	3.969	4.181	4.398
36	2.717	2.895	3.079	3.268	3.463	3.664	3.871	4.083	4.300	4.524
37	2.793	2.975	3.165	3.359	3.560	3.766	3.978	4.190	4.420	4.649
38	2.868	3.056	3.250	3.450	3.656	3.868	4.086	4.309	4.539	4.775
39	2.944	3.136	3.336	3.541	3.752	3.970	4.193	4.423	4.659	4.901
40	3.019	3.217	3.421	3.632	3.848	4.072	4.301	4.536	4.778	5.026
41	3.095	3.297	3.507	3.722	3.945	4.173	4.408	4.650	4.898	5.152
42	3.170	3.378	3.592	3.813	4.041	4.275	4.516	4.763	5.017	5.278
43	3.246	3.458	3.678	3.904	4.137	4.377	4.623	4.877	5.137	5.403
44	3.321	3.538	3.763	3.995	4.233	4.479	4.731	4.990	5.256	5.529
45	3.397	3.619	3.849	4.085	4.329	4.580	4.838	5.103	5.376	5.655
46	3.472	3.699	3.934	4.176	4.426	4.682	4.946	5.217	5.495	5.780
47	3.547	3.780	4.020	4.267	4.522	4.784	5.053	5.330	5.615	5.906
48	3.623	3.860	4.105	4.358	4.618	4.886	5.161	5.444	5.734	6.032
49	3.698	3.940	4.191	4.449	4.714	4.988	5.268	5.557	5.853	6.157
50	3.774	4.021	4.276	4.539	4.810	5.089	5.376	5.670	5.973	6.283

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben									
	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	köbtartalom, köbméterekb. v. körhalmazösszeg, négyzetméterekb.									
51	3.849	4.101	4.362	4.630	4.906	5.191	5.483	5.784	6.092	6.409
52	3.925	4.182	4.447	4.721	5.003	5.293	5.591	5.897	6.212	6.534
53	4.000	4.262	4.533	4.812	5.099	5.394	5.698	6.012	6.331	6.660
54	4.076	4.343	4.619	4.903	5.195	5.497	5.806	6.124	6.451	6.786
55	4.151	4.423	4.704	4.993	5.291	5.598	5.914	6.237	6.570	6.911
56	4.227	4.503	4.790	5.084	5.388	5.700	6.021	6.351	6.690	7.037
57	4.302	4.584	4.875	5.174	5.484	5.802	6.129	6.464	6.809	7.163
58	4.378	4.664	4.961	5.266	5.580	5.904	6.236	6.578	6.929	7.288
59	4.453	4.745	5.046	5.357	5.676	6.006	6.344	6.691	7.048	7.414
60	4.529	4.825	5.132	5.447	5.773	6.107	6.451	6.805	7.168	7.540
61	4.604	4.906	5.217	5.538	5.869	6.209	6.559	6.918	7.287	7.665
62	4.680	4.986	5.303	5.629	5.965	6.311	6.666	7.031	7.406	7.791
63	4.755	5.066	5.388	5.720	6.061	6.413	6.774	7.145	7.526	7.916
64	4.831	5.147	5.474	5.810	6.157	6.514	6.881	7.258	7.645	8.042
65	4.906	5.227	5.559	5.901	6.254	6.616	6.989	7.372	7.765	8.168
66	4.982	5.308	5.645	5.992	6.350	6.718	7.096	7.485	7.884	8.293
67	5.057	5.388	5.730	6.083	6.446	6.820	7.204	7.598	8.004	8.419
68	5.133	5.468	5.816	6.174	6.542	6.922	7.311	7.712	8.123	8.545
69	5.208	5.549	5.901	6.264	6.638	7.023	7.419	7.827	8.243	8.670
70	5.284	5.629	5.987	6.355	6.734	7.125	7.526	7.938	8.362	8.796
71	5.359	5.710	6.073	6.446	6.831	7.227	7.634	8.052	8.482	8.922
72	5.434	5.790	6.158	6.537	6.927	7.329	7.741	8.165	8.601	9.047
73	5.510	5.871	6.244	6.628	7.023	7.431	7.849	8.279	8.720	9.173
74	5.585	5.951	6.329	6.718	7.119	7.532	7.956	8.392	8.840	9.299
75	5.661	6.031	6.415	6.809	7.216	7.634	8.064	8.506	8.959	9.424
76	5.736	6.112	6.500	6.900	7.312	7.736	8.171	8.619	9.079	9.550
77	5.812	6.192	6.586	6.991	7.408	7.838	8.279	8.732	9.198	9.676
78	5.887	6.273	6.671	7.082	7.504	7.940	8.386	8.846	9.318	9.801
79	5.963	6.353	6.757	7.172	7.600	8.041	8.494	8.959	9.437	9.927
80	6.038	6.434	6.842	7.263	7.697	8.143	8.602	9.073	9.557	10.053
81	6.114	6.514	6.928	7.354	7.793	8.245	8.709	9.186	9.676	10.178
82	6.189	6.594	7.013	7.445	7.889	8.347	8.817	9.300	9.796	10.304
83	6.265	6.675	7.099	7.535	7.985	8.448	8.924	9.413	9.915	10.430
84	6.340	6.755	7.184	7.626	8.082	8.550	9.032	9.526	10.035	10.555
85	6.416	6.836	7.270	7.717	8.178	8.652	9.139	9.640	10.154	10.681
86	6.491	6.916	7.355	7.808	8.274	8.754	9.247	9.753	10.273	10.807
87	6.567	6.996	7.441	7.899	8.370	8.856	9.354	9.867	10.393	10.932
88	6.642	7.077	7.527	7.989	8.466	8.957	9.462	9.980	10.512	11.058
89	6.718	7.157	7.612	8.080	8.563	9.059	9.569	10.093	10.632	11.184
90	6.793	7.238	7.698	8.171	8.659	9.161	9.677	10.207	10.751	11.309
91	6.869	7.318	7.783	8.262	8.755	9.263	9.784	10.320	10.871	11.435
92	6.944	7.398	7.869	8.353	8.851	9.365	9.892	10.434	10.990	11.561
93	7.020	7.479	7.954	8.443	8.947	9.466	9.999	10.547	11.110	11.686
94	7.095	7.559	8.040	8.534	9.004	9.568	10.107	10.661	11.229	11.812
95	7.171	7.640	8.125	8.625	9.140	9.670	10.214	10.774	11.349	11.938
96	7.246	7.720	8.211	8.716	9.236	9.772	10.322	10.887	11.468	12.063
97	7.321	7.801	8.296	8.807	9.332	9.874	10.429	11.001	11.587	12.189
98	7.397	7.881	8.382	8.897	9.428	9.975	10.537	11.114	11.707	12.315
99	7.472	7.961	8.467	8.988	9.525	10.077	10.644	11.227	11.826	12.440
100	7.548	8.042	8.553	9.079	9.621	10.179	10.752	11.341	11.946	12.566

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben								
	41	42	43	44	45	46	47	48	49
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.								
1	0.132	0.138	0.145	0.152	0.159	0.166	0.173	0.181	0.188
2	0.264	0.277	0.290	0.304	0.318	0.332	0.347	0.362	0.377
3	0.396	0.416	0.436	0.456	0.477	0.498	0.520	0.543	0.566
4	0.528	0.554	0.581	0.608	0.636	0.665	0.694	0.724	0.754
5	0.660	0.693	0.726	0.760	0.795	0.831	0.867	0.905	0.943
6	0.792	0.831	0.871	0.912	0.954	0.997	1.041	1.086	1.131
7	0.924	0.970	1.017	1.064	1.113	1.163	1.214	1.267	1.320
8	1.056	1.108	1.162	1.216	1.272	1.329	1.388	1.448	1.508
9	1.188	1.247	1.307	1.368	1.431	1.496	1.561	1.628	1.697
10	1.320	1.385	1.452	1.520	1.590	1.662	1.735	1.809	1.886
11	1.452	1.524	1.597	1.672	1.749	1.828	1.908	1.990	2.074
12	1.584	1.662	1.743	1.825	1.908	1.994	2.082	2.171	2.263
13	1.716	1.801	1.888	1.977	2.067	2.160	2.255	2.352	2.451
14	1.848	1.939	2.033	2.129	2.226	2.327	2.429	2.533	2.640
15	1.980	2.078	2.178	2.281	2.386	2.493	2.602	2.714	2.828
16	2.112	2.217	2.324	2.433	2.545	2.659	2.776	2.895	3.017
17	2.244	2.355	2.469	2.585	2.704	2.825	2.949	3.076	3.206
18	2.376	2.494	2.614	2.737	2.863	2.991	3.123	3.257	3.394
19	2.508	2.632	2.759	2.889	3.022	3.158	3.296	3.438	3.583
20	2.640	2.771	2.904	3.041	3.181	3.324	3.470	3.619	3.771
21	2.772	2.909	3.050	3.193	3.340	3.490	3.643	3.800	3.960
22	2.904	3.048	3.195	3.345	3.499	3.656	3.817	3.981	4.148
23	3.036	3.186	3.340	3.497	3.658	3.822	3.990	4.162	4.337
24	3.168	3.325	3.485	3.649	3.817	3.988	4.164	4.343	4.526
25	3.300	3.463	3.631	3.801	3.976	4.155	4.337	4.524	4.714
26	3.432	3.602	3.776	3.953	4.135	4.321	4.511	4.705	4.903
27	3.564	3.740	3.921	4.105	4.294	4.487	4.684	4.886	5.091
28	3.696	3.879	4.066	4.257	4.453	4.653	4.858	5.067	5.280
29	3.828	4.018	4.211	4.409	4.612	4.819	5.031	5.247	5.468
30	3.961	4.156	4.357	4.561	4.771	4.986	5.205	5.428	5.657
31	4.093	4.295	4.502	4.713	4.930	5.152	5.378	5.609	5.846
32	4.225	4.433	4.647	4.866	5.089	5.318	5.552	5.790	6.034
33	4.357	4.572	4.792	5.018	5.248	5.484	5.725	5.971	6.223
34	4.489	4.710	4.938	5.170	5.407	5.650	5.899	6.152	6.411
35	4.621	4.849	5.083	5.322	5.566	5.817	6.072	6.333	6.600
36	4.753	4.987	5.228	5.474	5.725	5.983	6.246	6.514	6.788
37	4.885	5.126	5.373	5.626	5.884	6.149	6.419	6.695	6.977
38	5.017	5.264	5.518	5.778	6.043	6.315	6.593	6.876	7.166
39	5.149	5.403	5.664	5.930	6.202	6.481	6.766	7.057	7.354
40	5.281	5.542	5.809	6.082	6.362	6.648	6.940	7.238	7.543
41	5.413	5.680	5.954	6.234	6.521	6.814	7.113	7.419	7.731
42	5.545	5.819	6.099	6.386	6.680	6.980	7.286	7.600	7.920
43	5.677	5.957	6.245	6.538	6.839	7.146	7.460	7.781	8.108
44	5.809	6.096	6.390	6.690	6.998	7.312	7.633	7.962	8.297
45	5.941	6.234	6.535	6.842	7.157	7.478	7.807	8.143	8.486
46	6.073	6.373	6.680	6.994	7.316	7.645	7.980	8.324	8.674
47	6.205	6.511	6.825	7.146	7.475	7.811	8.154	8.505	8.863
48	6.337	6.650	6.971	7.298	7.634	7.977	8.327	8.686	9.051
49	6.469	6.788	7.116	7.450	7.793	8.143	8.501	8.867	9.240
50	6.601	6.927	7.261	7.602	7.952	8.309	8.674	9.047	9.428

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben								
	41	42	43	44	45	46	47	48	49
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.								
51	6.733	7.065	7.406	7.754	8.111	8.476	8.848	9.228	9.617
52	6.865	7.204	7.551	7.907	8.270	8.642	9.021	9.409	9.806
53	6.997	7.343	7.697	8.059	8.429	8.808	9.195	9.590	9.994
54	7.129	7.481	7.842	8.211	8.588	8.974	9.368	9.771	10.183
55	7.261	7.620	7.987	8.363	8.747	9.140	9.542	9.952	10.371
56	7.393	7.758	8.133	8.515	8.906	9.307	9.715	10.133	10.560
57	7.525	7.897	8.278	8.667	9.065	9.473	9.889	10.314	10.748
58	7.657	8.035	8.423	8.819	9.224	9.639	10.062	10.495	10.937
59	7.789	8.174	8.568	8.971	9.383	9.805	10.236	10.676	11.126
60	7.921	8.312	8.713	9.123	9.542	9.971	10.409	10.857	11.314
61	8.053	8.451	8.858	9.275	9.701	10.137	10.583	11.038	11.503
62	8.185	8.589	9.004	9.427	9.860	10.304	10.756	11.219	11.691
63	8.317	8.728	9.149	9.579	10.019	10.470	10.930	11.400	11.880
64	8.449	8.866	9.294	9.731	10.178	10.636	11.103	11.581	12.068
65	8.581	9.005	9.439	9.883	10.338	10.802	11.277	11.762	12.257
66	8.713	9.144	9.585	10.035	10.497	10.968	11.450	11.943	12.446
67	8.845	9.282	9.730	10.187	10.656	11.135	11.624	12.124	12.634
68	8.977	9.421	9.875	10.339	10.815	11.301	11.797	12.305	12.823
69	9.109	9.559	10.020	10.491	10.974	11.467	11.971	12.485	13.011
70	9.241	9.698	10.165	10.643	11.133	11.633	12.144	12.666	13.200
71	9.373	9.836	10.311	10.795	11.292	11.799	12.318	12.847	13.388
72	9.505	9.975	10.456	10.948	11.451	11.966	12.491	13.028	13.577
73	9.637	10.113	10.601	11.100	11.610	12.132	12.665	13.209	13.766
74	9.769	10.252	10.746	11.252	11.769	12.298	12.838	13.390	13.954
75	9.901	10.390	10.892	11.404	11.928	12.464	13.012	13.571	14.143
76	10.033	10.529	11.037	11.556	12.087	12.630	13.185	13.752	14.331
77	10.165	10.667	11.182	11.708	12.246	12.797	13.359	13.933	14.520
78	10.297	10.806	11.327	11.860	12.405	12.963	13.532	14.114	14.708
79	10.429	10.945	11.472	12.012	12.564	13.129	13.706	14.295	14.897
80	10.562	11.083	11.618	12.164	12.723	13.295	13.879	14.476	15.086
81	10.694	11.222	11.763	12.316	12.882	13.461	14.053	14.657	15.274
82	10.826	11.360	11.908	12.468	13.041	13.627	14.226	14.838	15.463
83	10.958	11.499	12.053	12.620	13.200	13.794	14.400	15.019	15.651
84	11.090	11.637	12.199	12.772	13.359	13.960	14.573	15.200	15.840
85	11.222	11.776	12.344	12.924	13.518	14.126	14.747	15.381	16.028
86	11.354	11.914	12.489	13.076	13.677	14.292	14.920	15.562	16.217
87	11.486	12.053	12.634	13.228	13.836	14.458	15.094	15.743	16.405
88	11.618	12.191	12.779	13.380	13.995	14.625	15.267	15.924	16.594
89	11.750	12.330	12.925	13.532	14.154	14.791	15.441	16.104	16.783
90	11.882	12.469	13.070	13.684	14.314	14.957	15.614	16.285	16.971
91	12.014	12.607	13.215	13.836	14.473	15.123	15.787	16.466	17.160
92	12.146	12.746	13.360	13.989	14.632	15.289	15.961	16.647	17.348
93	12.278	12.884	13.506	14.141	14.791	15.456	16.134	16.828	17.537
94	12.410	13.023	13.651	14.293	14.950	15.622	16.308	17.009	17.725
95	12.542	13.161	13.796	14.445	15.109	15.788	16.481	17.190	17.914
96	12.674	13.300	13.941	14.597	15.268	15.954	16.655	17.371	18.103
97	12.806	13.438	14.086	14.749	15.427	16.120	16.828	17.552	18.291
98	12.938	13.577	14.232	14.901	15.586	16.287	17.002	17.733	18.480
99	13.070	13.715	14.377	15.053	15.745	16.453	17.175	17.914	18.668
100	13.202	13.854	14.522	15.205	15.904	16.619	17.349	18.095	18.85

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	50	51	52	53	54	55	56	57
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.196	0.204	0.212	0.221	0.229	0.237	0.246	0.255
2	0.393	0.409	0.425	0.441	0.458	0.475	0.493	0.511
3	0.589	0.613	0.637	0.662	0.687	0.713	0.739	0.766
4	0.785	0.817	0.849	0.882	0.916	0.950	0.985	1.021
5	0.982	1.021	1.062	1.103	1.145	1.188	1.231	1.275
6	1.178	1.226	1.274	1.324	1.374	1.425	1.478	1.532
7	1.374	1.430	1.486	1.544	1.603	1.663	1.724	1.786
8	1.571	1.634	1.699	1.765	1.832	1.901	1.970	2.041
9	1.767	1.839	1.911	1.985	2.061	2.138	2.217	2.300
10	1.963	2.043	2.124	2.206	2.290	2.376	2.463	2.553
11	2.160	2.247	2.336	2.427	2.519	2.613	2.709	2.808
12	2.356	2.451	2.548	2.647	2.748	2.851	2.956	3.064
13	2.553	2.656	2.761	2.868	2.977	3.088	3.202	3.319
14	2.749	2.860	2.973	3.089	3.206	3.326	3.448	3.573
15	2.945	3.064	3.185	3.309	3.435	3.564	3.694	3.828
16	3.142	3.268	3.398	3.530	3.664	3.801	3.941	4.085
17	3.338	3.473	3.610	3.750	3.893	4.039	4.187	4.339
18	3.534	3.677	3.823	3.971	4.122	4.276	4.433	4.594
19	3.731	3.881	4.035	4.192	4.351	4.514	4.680	4.849
20	3.927	4.086	4.247	4.412	4.580	4.752	4.926	5.103
21	4.123	4.290	4.460	4.633	4.809	4.989	5.172	5.358
22	4.320	4.494	4.672	4.854	5.038	5.227	5.419	5.614
23	4.516	4.698	4.884	5.074	5.267	5.464	5.665	5.869
24	4.712	4.903	5.097	5.295	5.496	5.702	5.911	6.124
25	4.909	5.107	5.309	5.515	5.725	5.939	6.157	6.379
26	5.105	5.311	5.522	5.736	5.954	6.177	6.404	6.635
27	5.302	5.516	5.734	5.957	6.183	6.415	6.650	6.890
28	5.498	5.720	5.946	6.177	6.412	6.652	6.896	7.144
29	5.694	5.924	6.159	6.398	6.641	6.890	7.143	7.400
30	5.890	6.128	6.371	6.619	6.871	7.127	7.389	7.655
31	6.087	6.333	6.583	6.839	7.100	7.365	7.635	7.910
32	6.283	6.537	6.796	7.060	7.329	7.602	7.882	8.167
33	6.480	6.741	7.008	7.280	7.558	7.840	8.128	8.421
34	6.676	6.945	7.220	7.501	7.787	8.078	8.374	8.675
35	6.872	7.150	7.433	7.722	8.016	8.315	8.620	8.930
36	7.069	7.354	7.645	7.942	8.245	8.553	8.867	9.187
37	7.265	7.558	7.858	8.163	8.474	8.790	9.113	9.444
38	7.461	7.763	8.070	8.383	8.703	9.028	9.359	9.696
39	7.658	7.967	8.282	8.604	8.932	9.266	9.606	9.952
40	7.854	8.171	8.495	8.825	9.161	9.503	9.852	10.208
41	8.050	8.375	8.707	9.045	9.390	9.741	10.098	10.462
42	8.247	8.580	8.919	9.266	9.619	9.978	10.345	10.707
43	8.443	8.784	9.132	9.487	9.848	10.216	10.591	10.937
44	8.639	8.988	9.344	9.707	10.077	10.453	10.837	11.163
45	8.836	9.193	9.557	9.928	10.306	10.691	11.083	11.400
46	9.032	9.397	9.769	10.148	10.535	10.929	11.330	11.637
47	9.229	9.601	9.981	10.369	10.764	11.166	11.576	11.874
48	9.425	9.805	10.194	10.590	10.993	11.404	11.822	12.111
49	9.621	10.010	10.406	10.810	11.222	11.641	12.069	12.348
50	9.817	10.214	10.618	11.031	11.451	11.879	12.315	12.585

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	50	51	52	53	54	55	56	57
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	10.014	10.418	10.831	11.252	11.680	12.116	12.561	13.014
52	10.210	10.622	11.043	11.472	11.909	12.354	12.808	13.269
53	10.406	10.827	11.256	11.693	12.138	12.592	13.054	13.524
54	10.603	11.031	11.468	11.913	12.367	12.829	13.300	13.780
55	10.799	11.235	11.680	12.134	12.596	13.067	13.546	14.035
56	10.996	11.440	11.893	12.355	12.825	13.304	13.793	14.290
57	11.192	11.644	12.105	12.575	13.054	13.542	14.039	14.545
58	11.388	11.848	12.317	12.796	13.283	13.780	14.285	14.800
59	11.585	12.052	12.530	13.016	13.512	14.017	14.532	15.056
60	11.781	12.257	12.742	13.237	13.741	14.255	14.778	15.311
61	11.977	12.461	12.954	13.458	13.970	14.492	15.024	15.566
62	12.174	12.665	13.167	13.678	14.199	14.730	15.271	15.821
63	12.370	12.870	13.379	13.899	14.428	14.967	15.517	16.076
64	12.566	13.074	13.592	14.120	14.657	15.205	15.763	16.331
65	12.763	13.278	13.804	14.340	14.886	15.443	16.009	16.587
66	12.959	13.482	14.016	14.561	15.115	15.680	16.256	16.842
67	13.155	13.687	14.229	14.781	15.344	15.918	16.502	17.097
68	13.352	13.891	14.441	15.002	15.573	16.155	16.748	17.352
69	13.548	14.095	14.653	15.223	15.802	16.393	16.995	17.607
70	13.744	14.300	14.866	15.443	16.031	16.631	17.241	17.863
71	13.941	14.504	15.078	15.664	16.260	16.868	17.487	18.118
72	14.137	14.708	15.291	15.885	16.489	17.106	17.734	18.373
73	14.333	14.912	15.503	16.105	16.718	17.343	17.980	18.628
74	14.530	15.117	15.715	16.326	16.947	17.581	18.226	18.883
75	14.726	15.321	15.928	16.546	17.176	17.818	18.472	19.138
76	14.923	15.525	16.140	16.767	17.405	18.056	18.719	19.394
77	15.119	15.729	16.352	16.988	17.634	18.294	18.965	19.649
78	15.315	15.934	16.565	17.208	17.863	18.531	19.211	19.904
79	15.512	16.138	16.777	17.429	18.092	18.769	19.458	20.159
80	15.708	16.342	16.990	17.650	18.322	19.006	19.704	20.414
81	15.904	16.547	17.202	17.870	18.551	19.244	19.950	20.669
82	16.101	16.751	17.414	18.091	18.780	19.481	20.197	20.925
83	16.297	16.955	17.627	18.311	19.009	19.719	20.443	21.180
84	16.493	17.159	17.839	18.532	19.238	19.957	20.689	21.435
85	16.690	17.364	18.051	18.753	19.467	20.194	20.935	21.690
86	16.886	17.568	18.264	18.973	19.696	20.432	21.182	21.945
87	17.082	17.772	18.476	19.194	19.925	20.669	21.428	22.201
88	17.279	17.977	18.688	19.414	20.154	20.907	21.674	22.456
89	17.475	18.181	18.901	19.635	20.383	21.145	21.921	22.711
90	17.671	18.385	19.113	19.856	20.612	21.383	22.167	22.966
91	17.868	18.589	19.326	20.076	20.841	21.620	22.413	23.221
92	18.064	18.794	19.538	20.297	21.070	21.857	22.660	23.476
93	18.260	18.998	19.750	20.518	21.299	22.095	22.906	23.732
94	18.457	19.202	19.963	20.738	21.528	22.332	23.152	23.987
95	18.653	19.407	20.175	20.959	21.757	22.570	23.398	24.242
96	18.850	19.611	20.387	21.179	21.986	22.808	23.645	24.497
97	19.046	19.815	20.600	21.400	22.215	23.045	23.891	24.752
98	19.242	20.019	20.812	21.621	22.444	23.283	24.137	25.008
99	19.439	20.224	21.025	21.841	22.673	23.520	24.384	25.263
100	19.635	20.428	21.237	22.062	22.902	23.758	24.630	25.518

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	58	59	60	61	62	63	64	65
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.264	0.273	0.283	0.292	0.302	0.312	0.322	0.33
2	0.528	0.547	0.565	0.584	0.604	0.623	0.643	0.66
3	0.793	0.820	0.848	0.877	0.906	0.935	0.965	0.99
4	1.057	1.094	1.131	1.169	1.208	1.247	1.287	1.32
5	1.321	1.367	1.414	1.461	1.509	1.559	1.608	1.65
6	1.585	1.640	1.696	1.753	1.811	1.870	1.930	1.99
7	1.849	1.914	1.979	2.046	2.113	2.182	2.252	2.32
8	2.114	2.187	2.262	2.338	2.415	2.494	2.574	2.65
9	2.378	2.461	2.545	2.630	2.717	2.805	2.895	2.98
10	2.642	2.734	2.827	2.922	3.019	3.117	3.217	3.31
11	2.906	3.007	3.110	3.215	3.321	3.429	3.539	3.65
12	3.170	3.281	3.393	3.507	3.623	3.741	3.860	3.98
13	3.435	3.554	3.676	3.799	3.925	4.052	4.182	4.31
14	3.699	3.828	3.958	4.091	4.227	4.364	4.504	4.64
15	3.963	4.101	4.241	4.384	4.529	4.676	4.825	4.97
16	4.227	4.374	4.524	4.676	4.830	4.988	5.147	5.30
17	4.491	4.648	4.806	4.968	5.132	5.299	5.469	5.64
18	4.756	4.921	5.089	5.260	5.434	5.611	5.791	5.97
19	5.020	5.195	5.372	5.553	5.736	5.923	6.112	6.30
20	5.284	5.468	5.655	5.845	6.038	6.235	6.434	6.63
21	5.548	5.741	5.937	6.137	6.340	6.546	6.756	6.96
22	5.813	6.015	6.220	6.429	6.642	6.858	7.077	7.30
23	6.077	6.288	6.503	6.722	6.944	7.170	7.399	7.63
24	6.341	6.562	6.786	7.014	7.246	7.481	7.721	7.96
25	6.605	6.835	7.068	7.306	7.548	7.793	8.042	8.29
26	6.869	7.108	7.351	7.598	7.850	8.105	8.364	8.62
27	7.134	7.382	7.634	7.891	8.151	8.417	8.686	8.95
28	7.398	7.655	7.917	8.183	8.453	8.728	9.007	9.29
29	7.662	7.929	8.199	8.475	8.755	9.040	9.329	9.62
30	7.926	8.202	8.482	8.767	9.057	9.352	9.651	9.95
31	8.190	8.475	8.765	9.060	9.359	9.664	9.973	10.28
32	8.455	8.749	9.048	9.352	9.661	9.975	10.294	10.61
33	8.719	9.022	9.330	9.644	9.963	10.287	10.616	10.95
34	8.983	9.296	9.613	9.936	10.265	10.599	10.938	11.28
35	9.247	9.569	9.896	10.229	10.567	10.910	11.259	11.61
36	9.511	9.842	10.179	10.521	10.869	11.222	11.581	11.94
37	9.776	10.116	10.461	10.813	11.171	11.534	11.903	12.27
38	10.040	10.389	10.744	11.105	11.472	11.846	12.225	12.60
39	10.304	10.663	11.027	11.398	11.774	12.157	12.546	12.94
40	10.568	10.936	11.310	11.690	12.076	12.469	12.868	13.27
41	10.833	11.209	11.592	11.982	12.378	12.781	13.190	13.60
42	11.097	11.483	11.875	12.274	12.680	13.093	13.511	13.93
43	11.361	11.756	12.158	12.567	12.982	13.404	13.833	14.26
44	11.625	12.030	12.440	12.859	13.284	13.716	14.155	14.60
45	11.889	12.303	12.723	13.151	13.586	14.028	14.476	14.93
46	12.154	12.576	13.006	13.443	13.888	14.339	14.798	15.26
47	12.418	12.850	13.289	13.736	14.190	14.651	15.120	15.59
48	12.682	13.123	13.571	14.028	14.492	14.963	15.442	15.92
49	12.946	13.397	13.854	14.320	14.793	15.275	15.763	16.26
50	13.210	13.670	14.137	14.612	15.095	15.586	16.085	16.59

Átmérő, centiméterekben

58 59 60 61 62 63 64 65

köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.

Hossz
vagy szám

51	13.475	13.943	14.420	14.905	15.397	15.898	16.407	16.923
52	13.739	14.217	14.702	15.197	15.699	16.210	16.728	17.255
53	14.003	14.496	14.985	15.489	16.001	16.522	17.050	17.587
54	14.267	14.761	15.268	15.781	16.303	16.833	17.372	17.919
55	14.531	15.037	15.551	16.074	16.605	17.145	17.693	18.251
56	14.796	15.310	15.833	16.366	16.907	17.457	18.015	18.582
57	15.060	15.584	16.116	16.658	17.209	17.769	18.337	18.914
58	15.324	15.857	16.399	16.950	17.511	18.080	18.659	19.246
59	15.588	16.131	16.682	17.243	17.813	18.392	18.980	19.578
60	15.853	16.404	16.964	17.535	18.115	18.704	19.302	19.910
61	16.117	16.677	17.247	17.827	18.416	19.015	19.624	20.242
62	16.381	16.951	17.530	18.119	18.718	19.327	19.945	20.573
63	16.645	17.224	17.813	18.412	19.020	19.639	20.267	20.905
64	16.909	17.498	18.095	18.704	19.322	19.951	20.589	21.237
65	17.174	17.771	18.378	18.996	19.624	20.262	20.910	21.569
66	17.438	18.044	18.661	19.288	19.926	20.574	21.232	21.901
67	17.702	18.318	18.943	19.581	20.228	20.886	21.554	22.233
68	17.966	18.591	19.226	19.873	20.530	21.198	21.876	22.564
69	18.230	18.865	19.509	20.165	20.832	21.509	22.197	22.896
70	18.495	19.138	19.792	20.457	21.134	21.821	22.519	23.228
71	18.759	19.411	20.074	20.750	21.436	22.133	22.841	23.560
72	19.023	19.685	20.357	21.042	21.737	22.444	23.162	23.892
73	19.287	19.958	20.640	21.334	22.039	22.756	23.484	24.223
74	19.551	20.232	20.923	21.626	22.341	23.068	23.806	24.555
75	19.815	20.505	21.205	21.919	22.643	23.380	24.127	24.887
76	20.080	20.778	21.488	22.211	22.945	23.691	24.449	25.219
77	20.344	21.052	21.771	22.503	23.247	24.003	24.771	25.551
78	20.608	21.325	22.054	22.795	23.549	24.315	25.093	25.883
79	20.872	21.599	22.336	23.088	23.851	24.627	25.414	26.214
80	21.137	21.872	22.619	23.380	24.153	24.938	25.736	26.546
81	21.401	22.145	22.902	23.672	24.455	25.250	26.058	26.878
82	21.665	22.419	23.185	23.964	24.757	25.562	26.379	27.210
83	21.929	22.692	23.467	24.257	25.058	25.873	26.701	27.542
84	22.194	22.966	23.750	24.549	25.360	26.185	27.023	27.874
85	22.458	23.239	24.033	24.841	25.662	26.497	27.344	28.205
86	22.722	23.512	24.316	25.133	25.964	26.809	27.666	28.537
87	22.986	23.786	24.598	25.426	26.266	27.120	27.988	28.869
88	23.250	24.059	24.881	25.718	26.568	27.432	28.310	29.201
89	23.515	24.333	25.164	26.010	26.870	27.744	28.631	29.533
90	23.779	24.606	25.447	26.302	27.172	28.056	28.953	29.865
91	24.043	24.879	25.729	26.595	27.474	28.367	29.275	30.197
92	24.307	25.153	26.012	26.887	27.776	28.679	29.596	30.528
93	24.571	25.426	26.295	27.179	28.078	28.991	29.918	30.860
94	24.836	25.700	26.577	27.471	28.379	29.303	30.240	31.192
95	25.100	25.973	26.860	27.764	28.681	29.614	30.561	31.524
96	25.364	26.246	27.143	28.057	28.983	29.926	30.883	31.856
97	25.628	26.520	27.426	28.348	29.285	30.238	31.205	32.188
98	25.892	26.793	27.708	28.640	29.587	30.549	31.527	32.519
99	26.157	27.067	27.991	28.933	29.889	30.861	31.848	32.851
00	26.421	27.340	28.274	29.225	30.191	31.173	32.170	33.183

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	66	67	68	69	70	71	72	73
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.342	0.352	0.363	0.374	0.385	0.396	0.407	0.418
2	0.684	0.705	0.726	0.748	0.770	0.792	0.814	0.837
3	1.026	1.058	1.089	1.122	1.154	1.188	1.221	1.256
4	1.368	1.410	1.453	1.496	1.539	1.584	1.629	1.674
5	1.711	1.763	1.816	1.870	1.924	1.980	2.036	2.093
6	2.053	2.115	2.179	2.243	2.309	2.375	2.443	2.511
7	2.395	2.468	2.542	2.617	2.694	2.771	2.850	2.930
8	2.737	2.820	2.905	2.991	3.079	3.167	3.257	3.348
9	3.079	3.173	3.268	3.365	3.464	3.563	3.664	3.766
10	3.421	3.526	3.632	3.739	3.848	3.959	4.071	4.184
11	3.763	3.878	3.995	4.113	4.233	4.355	4.479	4.604
12	4.105	4.231	4.358	4.487	4.618	4.751	4.886	5.022
13	4.447	4.583	4.721	4.861	5.003	5.147	5.293	5.441
14	4.790	4.936	5.084	5.235	5.388	5.543	5.700	5.859
15	5.132	5.288	5.447	5.609	5.773	5.939	6.107	6.278
16	5.474	5.641	5.811	5.983	6.158	6.335	6.514	6.697
17	5.816	5.994	6.174	6.357	6.542	6.731	6.921	7.115
18	6.158	6.346	6.537	6.731	6.927	7.126	7.329	7.534
19	6.500	6.699	6.900	7.105	7.312	7.522	7.736	7.952
20	6.842	7.051	7.263	7.479	7.697	7.918	8.143	8.371
21	7.184	7.404	7.626	7.852	8.082	8.314	8.550	8.789
22	7.527	7.756	7.990	8.226	8.467	8.710	8.957	9.207
23	7.869	8.109	8.353	8.600	8.851	9.106	9.364	9.625
24	8.211	8.462	8.716	8.974	9.236	9.502	9.772	10.044
25	8.553	8.814	9.079	9.348	9.621	9.898	10.179	10.463
26	8.895	9.167	9.442	9.722	10.006	10.294	10.586	10.881
27	9.237	9.519	9.805	10.096	10.391	10.690	10.993	11.300
28	9.579	9.872	10.169	10.470	10.776	11.086	11.400	11.718
29	9.921	10.224	10.532	10.844	11.161	11.482	11.807	12.136
30	10.264	10.577	10.895	11.218	11.545	11.878	12.214	12.553
31	10.606	10.930	11.258	11.592	11.930	12.273	12.622	12.977
32	10.948	11.282	11.621	11.966	12.315	12.669	13.029	13.395
33	11.290	11.635	11.985	12.340	12.700	13.065	13.436	13.812
34	11.632	11.987	12.348	12.714	13.085	13.461	13.843	14.231
35	11.974	12.340	12.711	13.087	13.470	13.857	14.256	14.646
36	12.316	12.692	13.074	13.461	13.855	14.253	14.657	15.066
37	12.658	13.045	13.437	13.835	14.239	14.649	15.064	15.488
38	13.000	13.398	13.800	14.209	14.624	15.045	15.472	15.906
39	13.343	13.750	14.164	14.583	15.009	15.441	15.879	16.328
40	13.185	14.103	14.527	14.957	15.394	15.837	16.286	16.741
41	14.027	14.455	14.890	15.331	15.779	16.233	16.693	17.160
42	14.369	14.808	15.253	15.705	16.164	16.629	17.100	17.573
43	14.711	15.160	15.616	16.079	16.548	17.024	17.507	17.997
44	15.053	15.513	15.979	16.453	16.933	17.420	17.915	18.418
45	15.395	15.866	16.343	16.827	17.318	17.816	18.322	18.846
46	15.737	16.218	16.706	17.201	17.703	18.212	18.729	19.261
47	16.080	16.571	17.069	17.575	18.088	18.608	19.136	19.667
48	16.422	16.923	17.432	17.949	18.473	19.004	19.543	20.081
49	16.764	17.276	17.795	18.322	18.858	19.400	19.950	20.503
50	17.106	17.628	18.158	18.696	19.242	19.796	20.357	20.937

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	66	67	68	69	70	71	72	73
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	17.448	17.981	18.522	19.070	19.627	20.192	20.765	21.345
52	17.790	18.334	18.885	19.444	20.012	20.588	21.172	21.764
53	18.132	18.686	19.248	19.818	20.397	20.984	21.579	22.183
54	18.474	19.039	19.611	20.192	20.782	21.380	21.986	22.601
55	18.817	19.391	19.974	20.566	21.167	21.776	22.393	23.020
56	19.159	19.744	20.337	20.940	21.552	22.171	22.800	23.438
57	19.501	20.096	20.701	21.314	21.936	22.567	23.207	23.857
58	19.843	20.449	21.064	21.688	22.321	22.963	23.615	24.275
59	20.185	20.802	21.427	22.062	22.706	23.359	24.022	24.694
60	20.527	21.154	21.790	22.436	23.091	23.755	24.429	25.112
61	20.869	21.507	22.153	22.810	23.476	24.151	24.836	25.531
62	21.211	21.859	22.516	23.184	23.861	24.547	25.243	25.949
63	21.553	22.212	22.880	23.557	24.245	24.943	25.650	26.368
64	21.896	22.564	23.243	23.931	24.630	25.339	26.058	26.786
65	22.238	22.917	23.606	24.305	25.015	25.735	26.465	27.205
66	22.580	23.270	23.969	24.679	25.400	26.131	26.872	27.624
67	22.922	23.622	24.332	25.053	25.785	26.527	27.279	28.042
68	23.264	23.975	24.695	25.427	26.170	26.922	27.686	28.461
69	23.606	24.327	25.059	25.801	26.555	27.318	28.093	28.879
70	23.948	24.680	25.422	26.175	26.939	27.714	28.500	29.298
71	24.290	25.032	25.785	26.549	27.324	28.110	28.908	29.716
72	24.633	25.385	26.148	26.923	27.709	28.506	29.315	30.135
73	24.975	25.738	26.511	27.297	28.094	28.902	29.722	30.553
74	25.317	26.090	26.874	27.671	28.479	29.298	30.129	30.972
75	25.659	26.443	27.238	28.045	28.864	29.694	30.536	31.390
76	26.001	26.795	27.601	28.419	29.249	30.090	30.943	31.809
77	26.343	27.148	27.964	29.793	29.633	30.486	31.350	32.227
78	26.685	27.500	28.327	29.166	30.018	30.882	31.758	32.646
79	27.027	27.853	28.690	29.540	30.403	31.278	32.165	33.065
80	27.370	28.206	29.054	29.914	30.788	31.674	32.572	33.483
81	27.712	28.558	29.417	30.288	31.173	32.069	32.979	33.902
82	28.054	28.911	29.780	30.662	31.558	32.465	33.386	34.320
83	28.396	29.263	30.143	31.036	31.942	32.861	33.793	34.739
84	28.738	29.616	30.506	31.410	32.327	33.257	34.201	35.157
85	29.080	29.968	30.869	31.784	32.712	33.653	34.608	35.576
86	29.422	30.321	31.233	32.158	33.097	34.049	35.015	35.994
87	29.764	30.673	31.596	32.532	33.482	34.445	35.422	36.413
88	30.106	31.026	31.959	32.906	33.867	34.841	35.829	36.831
89	30.449	31.379	32.322	33.280	34.252	35.237	36.236	37.250
90	30.791	31.731	32.685	33.654	34.636	35.633	36.643	37.669
91	31.133	32.084	33.048	34.028	35.021	36.029	37.051	38.087
92	31.475	32.436	33.412	34.401	35.406	36.425	37.458	38.506
93	31.817	32.789	33.775	34.775	35.771	36.820	37.865	38.924
94	32.159	33.141	34.138	35.149	36.176	37.216	38.272	39.343
95	32.501	33.494	34.501	35.523	36.561	37.612	38.679	39.761
96	32.843	33.847	34.864	35.897	36.946	38.008	39.086	40.180
97	33.186	34.199	35.227	36.271	37.330	38.404	39.493	40.598
98	33.528	34.552	35.591	36.645	37.715	38.800	39.901	41.017
99	33.870	34.904	35.954	37.019	38.100	39.196	40.308	41.435
100	34.212	35.257	36.317	37.393	38.485	39.592	40.715	41.854

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	74	75	76	77	78	79	80	81
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.430	0.442	0.454	0.466	0.478	0.490	0.503	0.515
2	0.860	0.883	0.907	0.931	0.956	0.980	1.005	1.031
3	1.290	1.325	1.361	1.397	1.433	1.470	1.508	1.546
4	1.720	1.767	1.815	1.863	1.911	1.961	2.011	2.061
5	2.150	2.209	2.268	2.328	2.389	2.451	2.513	2.576
6	2.580	2.651	2.722	2.794	2.867	2.941	3.016	3.092
7	3.010	3.092	3.175	3.260	3.345	3.431	3.519	3.607
8	3.441	3.534	3.629	3.725	3.823	3.921	4.021	4.122
9	3.871	3.976	4.083	4.191	4.300	4.411	4.524	4.638
10	4.301	4.418	4.536	4.657	4.778	4.902	5.027	5.153
11	4.731	4.860	4.990	5.122	5.256	5.392	5.529	5.668
12	5.161	5.301	5.444	5.588	5.734	5.882	6.032	6.184
13	5.591	5.743	5.897	6.053	6.212	6.372	6.534	6.699
14	6.021	6.185	6.351	6.519	6.690	6.862	7.037	7.214
15	6.451	6.627	6.805	6.985	7.168	7.352	7.540	7.729
16	6.881	7.069	7.258	7.450	7.645	7.843	8.042	8.245
17	7.311	7.510	7.712	7.916	8.123	8.333	8.545	8.760
18	7.741	7.952	8.166	8.382	8.601	8.823	9.048	9.275
19	8.171	8.394	8.619	8.847	9.078	9.313	9.550	9.791
20	8.602	8.836	9.073	9.313	9.557	9.803	10.053	10.306
21	9.032	9.277	9.527	9.779	10.035	10.293	10.556	10.821
22	9.462	9.719	9.980	10.244	10.512	10.784	11.058	11.337
23	9.892	10.161	10.434	10.710	10.990	11.274	11.561	11.852
24	10.322	10.603	10.888	11.176	11.468	11.764	12.064	12.367
25	10.752	11.045	11.341	11.641	11.946	12.254	12.566	12.882
26	11.182	11.486	11.795	12.107	12.424	12.744	13.069	13.398
27	11.612	11.928	12.248	12.573	12.902	13.234	13.572	13.913
28	12.042	12.370	12.702	13.038	13.379	13.725	14.074	14.428
29	12.472	12.812	13.156	13.504	13.857	14.215	14.577	14.944
30	12.902	13.254	13.609	13.970	14.335	14.705	15.080	15.459
31	13.332	13.695	14.063	14.435	14.813	15.195	15.582	15.974
32	13.762	14.137	14.517	14.901	15.291	15.685	16.085	16.490
33	14.193	14.579	14.970	15.367	15.769	16.176	16.588	17.005
34	14.623	15.021	15.424	15.832	16.246	16.666	17.090	17.520
35	15.053	15.463	15.878	16.298	16.724	17.156	17.593	18.035
36	15.483	15.904	16.331	16.764	17.202	17.646	18.096	18.551
37	15.913	16.346	16.785	17.229	17.680	18.136	18.598	19.066
38	16.343	16.788	17.239	17.695	18.158	18.626	19.101	19.581
39	16.773	17.230	17.693	18.161	18.636	19.117	19.604	20.097
40	17.203	17.672	18.146	18.626	19.114	19.607	20.106	20.612
41	17.633	18.113	18.600	19.092	19.591	20.097	20.609	21.127
42	18.063	18.555	19.053	19.558	20.069	20.587	21.112	21.643
43	18.493	18.997	19.507	20.023	20.547	21.077	21.614	22.158
44	18.923	19.439	19.961	20.489	21.025	21.567	22.117	22.673
45	19.354	19.880	20.414	20.955	21.503	22.058	22.620	23.188
46	19.784	20.322	20.868	21.420	21.981	22.548	23.122	23.704
47	20.214	20.764	21.321	21.886	22.458	23.038	23.625	24.219
48	20.644	21.206	21.775	22.352	22.936	23.528	24.128	24.734
49	21.074	21.648	22.229	22.817	23.414	24.018	24.630	25.250
50	21.504	22.089	22.682	23.283	23.892	24.508	25.133	25.765

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	74	75	76	77	78	79	80	81
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	21.934	22.531	23.136	23.749	24.370	24.999	25.636	26.280
52	22.364	22.973	23.590	24.214	24.848	25.489	26.138	26.796
53	22.794	23.415	24.043	24.680	25.325	25.979	26.641	27.311
54	23.224	23.857	24.497	25.146	25.803	26.469	27.144	27.826
55	23.654	24.298	24.951	25.611	26.281	26.959	27.646	28.341
56	24.084	24.740	25.404	26.077	26.759	27.449	28.149	28.857
57	24.514	25.182	25.858	26.543	27.237	27.940	28.652	29.372
58	24.945	25.624	26.312	27.008	27.715	28.430	29.154	29.887
59	25.375	26.066	26.765	27.474	28.192	28.920	29.657	30.403
60	25.805	26.507	27.219	27.940	28.670	29.410	30.160	30.918
61	26.235	26.949	27.673	28.405	29.148	29.900	30.662	31.433
62	26.665	27.391	28.126	28.871	29.626	30.390	31.165	31.949
63	27.095	27.833	28.580	29.336	30.104	30.881	31.667	32.464
64	27.525	28.274	29.034	29.802	30.582	31.371	32.170	32.979
65	27.955	28.716	29.487	30.268	31.060	31.861	32.678	33.494
66	28.385	29.158	29.941	30.733	31.537	32.351	33.175	34.010
67	28.815	29.600	30.394	31.199	32.015	32.841	33.678	34.525
68	29.245	30.042	30.848	31.665	32.493	33.331	34.181	35.040
69	29.675	30.483	31.302	32.130	32.971	33.822	34.683	35.556
70	30.106	30.925	31.755	32.596	33.449	34.312	35.186	36.071
71	30.536	31.367	32.209	33.062	33.927	34.802	35.689	36.586
72	30.966	31.809	32.663	33.527	34.404	35.292	36.191	37.102
73	31.396	32.251	33.116	33.993	34.882	35.782	36.694	37.617
74	31.826	32.692	33.570	34.459	35.360	36.272	37.197	38.132
75	32.256	33.134	34.024	34.924	35.838	36.763	37.699	38.647
76	32.686	33.576	34.477	35.390	36.316	37.253	38.202	39.163
77	33.116	34.018	34.931	35.856	36.794	37.743	38.705	39.678
78	33.546	34.460	35.385	36.321	37.271	38.233	39.207	40.193
79	33.976	34.901	35.838	36.787	37.749	38.723	39.710	40.709
80	34.406	35.343	36.292	37.253	38.227	39.214	40.213	41.224
81	34.836	35.785	36.746	37.718	38.705	39.704	40.715	41.739
82	35.266	36.227	37.199	38.184	39.183	40.194	41.218	42.255
83	35.697	36.668	37.653	38.650	39.661	40.684	41.721	42.770
84	36.127	37.110	38.107	39.115	40.138	41.174	42.223	43.285
85	36.557	37.552	38.560	39.581	40.616	41.664	42.726	43.800
86	36.987	37.994	39.014	40.047	41.094	42.155	43.229	44.316
87	37.417	38.436	39.467	40.512	41.572	42.645	43.731	44.831
88	37.847	38.877	39.921	40.978	42.050	43.135	44.234	45.346
89	38.277	39.319	40.375	41.444	42.528	43.625	44.737	45.862
90	38.707	39.761	40.828	41.909	43.006	44.115	45.239	46.377
91	39.137	40.203	41.282	42.375	43.483	44.605	45.742	46.892
92	39.567	40.645	41.736	42.841	43.961	45.096	46.245	47.408
93	39.997	41.086	42.189	43.306	44.439	45.586	46.747	47.923
94	40.427	41.528	42.643	43.772	44.917	46.076	47.250	48.438
95	40.858	41.970	43.097	44.238	45.395	46.566	47.753	48.953
96	41.288	42.412	43.550	44.703	45.873	47.056	48.255	49.469
97	41.718	42.854	44.004	45.169	46.350	47.546	48.758	49.984
98	42.148	43.295	44.458	45.635	46.828	48.037	49.261	50.499
99	42.578	43.737	44.911	46.100	47.306	48.527	49.763	51.015
100	43.008	44.179	45.365	46.566	47.784	49.017	50.266	51.530

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	82	83	84	85	86	87	88	89
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
1	0.528	0.541	0.554	0.567	0.581	0.594	0.608	0.622
2	1.056	1.082	1.108	1.135	1.162	1.189	1.216	1.244
3	1.584	1.623	1.662	1.702	1.743	1.783	1.825	1.866
4	2.112	2.164	2.217	2.270	2.323	2.378	2.433	2.488
5	2.640	2.705	2.771	2.837	2.904	2.972	3.041	3.110
6	3.169	3.246	3.325	3.405	3.485	3.567	3.649	3.733
7	3.697	3.787	3.879	3.972	4.066	4.161	4.257	4.355
8	4.225	4.328	4.433	4.540	4.647	4.756	4.866	4.977
9	4.753	4.869	4.988	5.107	5.228	5.350	5.474	5.599
10	5.281	5.411	5.542	5.674	5.809	5.945	6.082	6.221
11	5.809	5.952	6.096	6.242	6.390	6.539	6.690	6.843
12	6.337	6.493	6.650	6.809	6.970	7.134	7.298	7.465
13	6.865	7.034	7.204	7.377	7.551	7.728	7.907	8.087
14	7.393	7.575	7.758	7.944	8.132	8.322	8.515	8.709
15	7.921	8.116	8.313	8.512	8.713	8.917	9.123	9.332
16	8.450	8.657	8.867	9.079	9.294	9.511	9.731	9.954
17	8.978	9.198	9.421	9.647	9.875	10.106	10.339	10.576
18	9.506	9.739	9.975	10.214	10.456	10.700	10.948	11.198
19	10.034	10.280	10.529	10.781	11.037	11.295	11.556	11.820
20	10.562	10.821	11.084	11.349	11.618	11.889	12.164	12.442
21	11.090	11.362	11.638	11.916	12.198	12.484	12.772	13.064
22	11.618	11.903	12.192	12.484	12.779	13.078	13.381	13.686
23	12.146	12.444	12.746	13.051	13.360	13.673	13.989	14.308
24	12.674	12.985	13.300	13.619	13.941	14.267	14.597	14.931
25	13.202	13.526	13.854	14.186	14.522	14.862	15.205	15.553
26	13.731	14.067	14.409	14.754	15.103	15.456	15.813	16.175
27	14.259	14.609	14.963	15.321	15.684	16.051	16.422	16.797
28	14.787	15.150	15.517	15.889	16.265	16.645	17.030	17.419
29	15.315	15.691	16.071	16.456	16.845	17.240	17.638	18.041
30	15.843	16.232	16.625	17.023	17.426	17.834	18.246	18.663
31	16.371	16.773	17.179	17.591	18.007	18.428	18.854	19.285
32	16.899	17.314	17.734	18.158	18.588	19.023	19.463	19.907
33	17.427	17.855	18.288	18.726	19.169	19.617	20.071	20.530
34	17.955	18.396	18.842	19.293	19.750	20.212	20.679	21.152
35	18.483	18.937	19.396	19.861	20.331	20.806	21.287	21.774
36	19.012	19.478	19.950	20.428	20.912	21.401	21.895	22.396
37	19.540	20.019	20.505	20.996	21.492	21.995	22.504	23.018
38	20.068	20.560	21.059	21.563	22.073	22.590	23.112	23.640
39	20.596	21.101	21.613	22.130	22.654	23.184	23.720	24.262
40	21.124	21.642	22.167	22.698	23.235	23.779	24.328	24.884
41	21.652	22.183	22.721	23.265	23.816	24.373	24.937	25.506
42	22.180	22.724	23.275	23.833	24.397	24.968	25.545	26.129
43	22.708	23.265	23.830	24.400	24.978	25.562	26.153	26.751
44	23.236	23.807	24.384	24.968	25.559	26.157	26.761	27.373
45	23.764	24.348	24.938	25.535	26.140	26.751	27.369	27.995
46	24.293	24.889	25.492	26.103	26.720	27.346	27.978	28.617
47	24.821	25.430	26.046	26.670	27.301	27.940	28.586	29.239
48	25.349	25.971	26.601	27.238	27.882	28.534	29.194	29.861
49	25.877	26.512	27.155	27.805	28.463	29.129	29.802	30.483
50	26.405	27.053	27.709	28.372	29.044	29.723	30.410	31.105

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	82	83	84	85	86	87	88	89
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	26.933	27.594	28.263	28.940	29.625	30.318	31.019	31.728
52	27.461	28.135	28.817	29.507	30.206	30.912	31.627	32.350
53	27.989	28.676	29.371	30.075	30.787	31.507	32.235	32.972
54	28.517	29.217	29.926	30.642	31.367	32.101	32.843	33.594
55	29.045	29.758	30.480	31.210	31.948	32.696	33.451	34.216
56	29.574	30.299	31.034	31.777	32.529	33.290	34.060	34.838
57	30.102	30.840	31.588	32.345	33.110	33.885	34.668	35.460
58	30.630	31.381	32.142	32.912	33.691	34.479	35.276	36.082
59	31.158	31.922	32.697	33.479	34.272	35.074	35.884	36.704
60	31.686	32.464	33.251	34.047	34.853	35.668	36.493	37.327
61	32.214	33.005	33.805	34.614	35.434	36.263	37.101	37.949
62	32.742	33.546	34.359	35.182	36.014	36.857	37.709	38.571
63	33.270	34.087	34.913	35.749	36.595	37.452	38.317	39.193
64	33.798	34.628	35.467	36.317	37.176	38.046	38.925	39.815
65	34.326	35.169	36.022	36.884	37.757	38.640	39.584	40.437
66	34.855	35.710	36.576	37.452	38.338	39.235	40.142	41.059
67	35.383	36.251	37.130	38.019	38.919	39.829	40.750	41.681
68	35.911	36.792	37.684	38.587	39.500	40.424	41.358	42.303
69	36.439	37.333	38.238	39.154	40.081	41.018	41.966	42.925
70	36.967	37.874	38.793	39.721	40.662	41.613	42.575	43.548
71	37.495	38.415	39.347	40.289	41.242	42.207	43.183	44.170
72	38.023	38.956	39.901	40.856	41.823	42.802	43.791	44.792
73	38.551	39.497	40.455	41.424	42.404	43.396	44.399	45.414
74	39.079	40.038	41.009	41.991	42.985	43.991	45.007	46.036
75	39.607	40.579	41.563	42.559	43.566	44.585	45.616	46.658
76	40.136	41.120	42.118	43.126	44.147	45.180	46.224	47.280
77	40.664	41.662	42.672	43.694	44.728	45.774	46.832	47.902
78	41.192	42.203	43.226	44.261	45.309	46.369	47.440	48.524
79	41.720	42.744	43.780	44.828	45.889	46.963	48.048	49.147
80	42.248	43.285	44.334	45.396	46.470	47.558	48.657	49.769
81	42.776	43.826	44.888	45.963	47.051	48.152	49.265	50.391
82	43.304	44.367	45.443	46.531	47.632	48.746	49.873	51.013
83	43.832	44.908	45.997	47.098	48.213	49.341	50.481	51.635
84	44.360	45.449	46.551	47.666	48.794	49.935	51.090	52.257
85	44.888	45.990	47.105	48.233	49.375	50.530	51.698	52.879
86	45.417	46.531	47.659	48.801	49.956	51.124	52.306	53.501
87	45.945	47.072	48.214	49.368	50.536	51.719	52.914	54.123
88	46.473	47.613	48.768	49.936	51.117	52.313	53.522	54.746
89	47.001	48.154	49.322	50.503	51.698	52.908	54.131	55.368
90	47.529	48.695	49.876	51.070	52.279	53.502	54.739	55.990
91	48.057	49.236	50.430	51.638	52.860	54.097	55.347	56.612
92	48.585	49.777	50.984	52.205	53.441	54.691	55.955	57.234
93	49.113	50.318	51.539	52.773	54.022	55.286	56.563	57.856
94	49.641	50.860	52.093	53.340	54.603	55.880	57.172	58.478
95	50.169	51.401	52.647	53.908	55.184	56.475	57.780	59.100
96	50.698	51.942	53.201	54.475	55.764	57.069	58.388	59.722
97	51.226	52.483	53.755	55.043	56.345	57.663	58.996	60.345
98	51.754	53.024	54.310	55.610	56.926	58.258	59.604	60.967
99	52.282	53.565	54.864	56.177	57.507	58.852	60.213	61.589
100	52.810	54.106	55.418	56.745	58.088	59.447	60.821	62.211

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	90	91	92	93	94	95	96	97
	köbtartalom, köbméterekh. v. körlapösszeg, négyzetméterekh.							
1	0.636	0.650	0.665	0.679	0.694	0.709	0.724	0.739
2	1.272	1.301	1.329	1.358	1.388	1.418	1.448	1.478
3	1.908	1.951	1.994	2.038	2.082	2.126	2.171	2.217
4	2.545	2.601	2.659	2.717	2.776	2.835	2.895	2.956
5	3.181	3.252	3.324	3.396	3.470	3.544	3.619	3.695
6	3.817	3.902	3.988	4.076	4.164	4.253	4.343	4.434
7	4.453	4.553	4.653	4.755	4.858	4.962	5.067	5.173
8	5.089	5.203	5.318	5.434	5.552	5.670	5.790	5.912
9	5.725	5.853	5.983	6.114	6.246	6.379	6.514	6.651
10	6.362	6.504	6.648	6.793	6.940	7.088	7.238	7.390
11	6.998	7.154	7.312	7.472	7.634	7.797	7.962	8.129
12	7.634	7.805	7.977	8.151	8.328	8.506	8.686	8.868
13	8.270	8.455	8.642	8.831	9.022	9.215	9.410	9.607
14	8.906	9.105	9.307	9.510	9.716	9.923	10.133	10.346
15	9.542	9.756	9.971	10.189	10.410	10.632	10.857	11.085
16	10.179	10.406	10.636	10.869	11.104	11.341	11.581	11.824
17	10.815	11.057	11.301	11.548	11.798	12.050	12.305	12.563
18	11.451	11.707	11.966	12.227	12.492	12.759	13.029	13.302
19	12.087	12.357	12.630	12.906	13.186	13.467	13.752	14.041
20	12.723	13.008	13.295	13.586	13.880	14.176	14.476	14.780
21	13.359	13.658	13.960	14.265	14.573	14.885	15.200	15.518
22	13.996	14.308	14.625	14.944	15.267	15.594	15.924	16.257
23	14.632	14.959	15.289	15.624	15.961	16.303	16.648	16.996
24	15.268	15.609	15.954	16.303	16.655	17.012	17.372	17.735
25	15.904	16.260	16.619	16.982	17.349	17.720	18.095	18.474
26	16.540	16.910	17.284	17.661	18.043	18.429	18.819	19.213
27	17.176	17.560	17.948	18.341	18.737	19.138	19.543	19.952
28	17.813	18.211	18.613	19.020	19.431	19.847	20.267	20.691
29	18.449	18.861	19.278	19.699	20.125	20.556	20.991	21.430
30	19.085	19.512	19.943	20.379	20.819	21.265	21.715	22.169
31	19.721	20.162	20.607	21.058	21.513	21.973	22.438	22.908
32	20.357	20.812	21.272	21.737	22.207	22.682	23.162	23.647
33	20.994	21.463	21.937	22.416	22.901	23.391	23.886	24.386
34	21.630	22.113	22.602	23.096	23.595	24.100	24.610	25.125
35	22.266	22.764	23.267	23.775	24.289	24.809	25.334	25.864
36	22.902	23.414	23.931	24.454	24.983	25.517	26.057	26.603
37	23.538	24.064	24.596	25.134	25.677	26.226	26.781	27.342
38	23.174	24.715	25.261	25.813	26.371	26.935	27.505	28.081
39	24.811	25.365	25.926	26.492	27.065	27.644	28.229	28.820
40	25.447	26.016	26.590	27.172	27.759	28.353	28.953	29.559
41	26.083	26.666	27.255	27.851	28.453	29.062	29.677	30.298
42	26.719	27.316	27.920	28.530	29.147	29.770	30.400	31.037
43	27.355	27.967	28.585	29.209	29.841	30.479	31.124	31.776
44	27.991	28.617	29.249	29.889	30.535	31.188	31.848	32.515
45	28.628	29.267	29.914	30.568	31.229	31.897	32.572	33.254
46	29.264	29.918	30.579	31.247	31.923	32.606	33.296	33.993
47	29.900	30.568	31.244	31.927	32.617	33.314	34.019	34.732
48	30.536	31.219	31.908	32.606	33.311	34.023	34.743	35.471
49	31.172	31.869	32.573	33.285	34.005	34.732	35.467	36.210
50	31.808	32.519	33.238	33.964	34.699	35.441	36.191	36.949

Hossz vagy szám	Átmérő, centiméterekben							
	90	91	92	93	94	95	96	97
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg, négyzetméterekb.							
51	32.445	33.170	33.903	34.644	35.393	36.150	36.915	37.688
52	33.081	33.820	34.567	35.323	36.087	36.859	37.639	38.427
53	33.717	34.471	35.232	36.002	36.781	37.567	38.362	39.166
54	34.353	35.121	35.897	36.682	37.475	38.276	39.086	39.905
55	34.989	35.771	36.562	37.361	38.169	38.985	39.810	40.644
56	35.625	36.422	37.226	38.040	38.863	39.694	40.534	41.383
57	36.262	37.072	37.891	38.719	39.557	40.403	41.258	42.122
58	36.898	37.723	38.556	39.399	40.251	41.111	41.981	42.861
59	37.534	38.373	39.221	40.078	40.945	41.820	42.705	43.600
60	38.170	39.023	39.886	40.757	41.639	42.529	43.429	44.339
61	38.806	39.671	40.550	41.437	42.333	43.238	44.153	45.078
62	39.442	40.324	41.215	42.116	43.027	43.947	44.877	45.817
63	40.079	40.974	41.880	42.795	43.721	44.656	45.601	46.556
64	40.715	41.625	42.545	43.474	44.415	45.364	46.324	47.295
65	41.351	42.275	43.209	44.154	45.109	46.073	47.048	48.034
66	41.987	42.926	43.874	44.833	45.803	46.782	47.772	48.773
67	42.623	43.576	44.539	45.512	46.497	47.491	48.496	49.512
68	43.259	44.226	45.204	46.192	47.191	48.200	49.220	50.251
69	43.896	44.877	45.868	46.871	47.885	48.908	49.943	50.990
70	44.532	45.527	46.533	47.550	48.579	49.617	50.667	51.729
71	45.168	46.178	47.198	48.229	49.272	50.326	51.391	52.467
72	45.804	46.828	47.863	48.909	49.966	51.035	52.115	53.206
73	46.440	47.478	48.527	49.588	50.660	51.744	52.839	53.945
74	47.076	48.129	49.192	50.267	51.354	52.453	53.563	54.684
75	47.713	48.779	49.857	50.947	52.048	53.161	54.286	55.423
76	48.349	49.430	50.522	51.626	52.742	53.870	55.010	56.162
77	48.985	50.080	51.186	52.305	53.436	54.579	55.734	56.901
78	49.621	50.730	51.851	52.985	54.130	55.288	56.458	57.640
79	50.257	51.381	52.516	53.664	54.824	55.997	57.182	58.379
80	50.894	52.031	53.181	54.343	55.518	56.706	57.906	59.118
81	51.530	52.681	53.845	55.022	56.212	57.414	58.629	59.857
82	52.166	53.332	54.510	55.702	56.906	58.123	59.353	60.596
83	52.802	53.982	55.175	56.381	57.600	58.832	60.077	61.335
84	53.438	54.633	55.840	57.060	58.294	59.541	60.801	62.074
85	54.074	55.283	56.505	57.740	58.988	60.250	61.525	62.813
86	54.711	55.933	57.169	58.419	59.682	60.958	62.248	63.552
87	55.347	56.584	57.834	59.098	60.376	61.667	62.972	64.291
88	55.983	57.234	58.499	59.777	61.070	62.376	63.696	65.030
89	56.619	57.885	59.164	60.457	61.764	63.085	64.420	65.769
90	57.255	58.535	59.828	61.136	62.458	63.794	65.144	66.508
91	57.891	59.185	60.493	61.815	63.152	64.503	65.868	67.247
92	58.528	59.836	61.158	62.495	63.846	65.211	66.591	67.986
93	59.164	60.486	61.823	63.174	64.540	65.920	67.315	68.725
94	59.800	61.137	62.487	63.853	65.234	66.629	68.039	69.464
95	60.436	61.787	63.152	64.532	65.928	67.338	68.763	70.203
96	61.072	62.437	63.817	65.212	66.622	68.047	69.487	70.942
97	61.708	63.088	64.482	65.891	67.316	68.755	70.210	71.681
98	62.345	63.738	65.146	66.570	68.010	69.464	70.934	72.420
99	62.981	64.389	65.811	67.250	68.704	70.173	71.658	73.159
100	63.617	65.039	66.476	67.929	69.398	70.882	72.382	73.898

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben			Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben		
	98	99	100		98	99	100
	köbtartalom, köbméter.				köbtartalom, köbméter.		
1	0.754	0.770	0.785	51	38.469	39.258	40.055
2	1.509	1.539	1.571	52	39.224	40.028	40.841
3	2.263	2.309	2.356	53	39.978	40.798	41.626
4	3.017	3.079	3.142	54	40.732	41.567	42.412
5	3.771	3.849	3.927	55	41.486	42.337	43.197
6	4.526	4.619	4.712	56	42.241	43.107	43.982
7	5.280	5.388	5.498	57	42.995	43.877	44.768
8	6.034	6.158	6.283	58	43.749	44.647	45.553
9	6.789	6.928	7.069	59	44.504	45.416	46.339
10	7.543	7.698	7.854	60	45.258	46.186	47.124
11	8.297	8.467	8.639	61	46.012	46.956	47.909
12	9.052	9.237	9.425	62	46.767	47.726	48.695
13	9.806	10.007	10.210	63	47.521	48.495	49.480
14	10.560	10.777	10.996	64	48.275	49.265	50.266
15	11.314	11.546	11.781	65	49.029	50.035	51.051
16	12.069	12.316	12.566	66	49.784	50.805	51.836
17	12.823	13.086	13.352	67	50.538	51.574	52.622
18	13.577	13.856	14.137	68	51.292	52.344	53.407
19	14.332	14.626	14.923	69	52.047	53.114	54.193
20	15.086	15.395	15.708	70	52.801	53.884	54.978
21	15.840	16.165	16.493	71	53.555	54.654	55.763
22	16.595	16.935	17.279	72	54.310	55.423	56.549
23	17.349	17.705	18.064	73	55.064	56.193	57.334
24	18.103	18.474	18.850	74	55.818	56.963	58.120
25	18.857	19.244	19.635	75	56.572	57.733	58.905
26	19.612	20.014	20.420	76	57.327	58.502	59.690
27	20.366	20.784	21.206	77	58.081	59.272	60.476
28	21.120	21.553	21.991	78	58.835	60.042	61.261
29	21.875	22.323	22.777	79	59.590	60.812	62.047
30	22.629	23.093	23.562	80	60.344	61.582	62.832
31	23.383	23.863	24.347	81	61.098	62.351	63.617
32	24.138	24.633	25.133	82	61.853	63.121	64.403
33	24.892	25.402	25.918	83	62.607	63.891	65.188
34	25.646	26.172	26.704	84	63.361	64.661	65.974
35	26.400	26.942	27.489	85	64.115	65.430	66.759
36	27.155	27.712	28.274	86	64.870	66.200	67.544
37	27.909	28.481	29.060	87	65.624	66.970	68.330
38	28.663	29.251	29.845	88	66.378	67.740	69.115
39	29.418	30.021	30.631	89	67.133	68.509	69.901
40	30.172	30.791	31.416	90	67.887	69.279	70.686
41	30.926	31.560	32.201	91	68.641	70.049	71.471
42	31.681	32.330	32.987	92	69.396	70.819	72.257
43	32.435	33.100	33.772	93	70.150	71.589	73.042
44	33.189	33.870	34.558	94	70.904	72.358	73.828
45	33.943	34.640	35.343	95	71.658	73.128	74.613
46	34.698	35.409	36.128	96	72.413	73.898	75.398
47	35.452	36.179	36.914	97	73.167	74.668	76.184
48	36.206	36.949	37.699	98	73.921	75.437	76.969
49	36.961	37.719	38.485	99	74.676	76.207	77.755
50	37.715	38.488	39.270	100	75.430	76.977	78.540

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	101	102	103	104	105	106	107	108
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	0.801	0.817	0.833	0.849	0.866	0.882	0.899	0.916
2	1.602	1.634	1.666	1.699	1.732	1.765	1.798	1.832
3	2.404	2.451	2.500	2.548	2.598	2.647	2.698	2.748
4	3.205	3.269	3.333	3.398	3.464	3.530	3.597	3.664
5	4.006	4.086	4.166	4.247	4.330	4.412	4.496	4.580
6	4.807	4.903	4.999	5.097	5.195	5.295	5.395	5.497
7	5.608	5.720	5.833	5.946	6.061	6.177	6.294	6.413
8	6.409	6.537	6.666	6.796	6.927	7.060	7.194	7.329
9	7.211	7.354	7.499	7.645	7.793	7.942	8.093	8.245
10	8.012	8.171	8.332	8.495	8.659	8.825	8.992	9.161
11	8.813	8.988	9.166	9.344	9.525	9.707	9.891	10.077
12	9.614	9.806	9.999	10.194	10.391	10.590	10.790	10.993
13	10.415	10.623	10.832	11.043	11.257	11.472	11.690	11.909
14	11.217	11.440	11.665	11.893	12.123	12.355	12.589	12.825
15	12.018	12.257	12.498	12.742	12.989	13.237	13.488	13.741
16	12.819	13.074	13.332	13.592	13.854	14.120	14.387	14.657
17	13.620	13.891	14.165	14.441	14.720	15.002	15.286	15.574
18	14.421	14.708	14.998	15.291	15.586	15.884	16.186	16.490
19	15.222	15.525	15.831	16.140	16.452	16.767	17.085	17.406
20	16.024	16.343	16.665	16.990	17.318	17.649	17.984	18.322
Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	109	110	111	112	113	114	115	116
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	0.933	0.950	0.968	0.985	1.003	1.021	1.039	1.057
2	1.866	1.901	1.935	1.970	2.006	2.041	2.077	2.114
3	2.799	2.851	2.903	2.956	3.009	3.062	3.116	3.170
4	3.733	3.801	3.871	3.941	4.011	4.083	4.155	4.227
5	4.666	4.752	4.838	4.926	5.014	5.104	5.193	5.284
6	5.599	5.702	5.806	5.911	6.017	6.124	6.232	6.341
7	6.532	6.652	6.774	6.896	7.020	7.145	7.271	7.398
8	7.465	7.603	7.742	7.882	8.023	8.166	8.310	8.455
9	8.398	8.553	8.709	8.867	9.026	9.186	9.348	9.511
10	9.331	9.503	9.677	9.852	10.029	10.207	10.387	10.568
11	10.264	10.454	10.645	10.837	11.032	11.228	11.426	11.625
12	11.198	11.404	11.612	11.822	12.034	12.248	12.464	12.682
13	12.131	12.354	12.580	12.808	13.037	13.269	13.503	13.739
14	13.064	13.305	13.548	13.793	14.040	14.290	14.542	14.796
15	13.997	14.255	14.515	14.778	15.043	15.311	15.580	15.852
16	14.930	15.205	15.483	15.763	16.046	16.331	16.619	16.909
17	15.863	16.156	16.451	16.748	17.049	17.352	17.658	17.966
18	16.796	17.106	17.418	17.734	18.052	18.373	18.696	19.023
19	17.729	18.056	18.386	18.719	19.055	19.393	19.735	20.080
20	18.663	19.007	19.354	19.704	20.057	20.414	20.774	21.137

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	117	118	119	120	121	122	123	124
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	1.075	1.094	1.112	1.131	1.150	1.169	1.188	1.208
2	2.150	2.187	2.224	2.262	2.300	2.338	2.376	2.415
3	3.225	3.281	3.337	3.393	3.450	3.507	3.565	3.623
4	4.301	4.374	4.449	4.524	4.600	4.676	4.753	4.831
5	5.376	5.468	5.561	5.655	5.750	5.845	5.941	6.038
6	6.451	6.562	6.673	6.786	6.899	7.014	7.129	7.246
7	7.526	7.655	7.785	7.917	8.049	8.183	8.318	8.453
8	8.601	8.749	8.898	9.048	9.199	9.352	9.506	9.661
9	9.676	9.842	10.010	10.179	10.349	10.521	10.694	10.869
10	10.751	10.936	11.122	11.310	11.499	11.690	11.882	12.076
11	11.826	12.029	12.234	12.441	12.649	12.859	13.071	13.284
12	12.902	13.123	13.346	13.572	13.799	14.028	14.259	14.492
13	13.977	14.217	14.459	14.703	14.949	15.197	15.447	15.699
14	15.052	15.310	15.571	15.834	16.099	16.366	16.635	16.907
15	16.127	16.404	16.683	16.965	17.248	17.535	17.823	18.114
16	17.202	17.497	17.795	18.096	18.398	18.704	19.012	19.322
17	18.277	18.591	18.907	19.226	19.548	19.873	20.200	20.530
18	19.352	19.685	20.020	20.357	20.698	21.042	21.388	21.737
19	20.427	20.778	21.132	21.488	21.848	22.211	22.576	22.945
20	21.503	21.872	22.244	22.619	22.998	23.380	23.765	24.153
Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	125	126	127	128	129	130	131	132
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	1.227	1.247	1.267	1.287	1.307	1.327	1.348	1.368
2	2.454	2.494	2.534	2.574	2.614	2.655	2.696	2.737
3	3.682	3.741	3.800	3.860	3.921	3.982	4.043	4.105
4	4.909	4.983	5.067	5.147	5.228	5.309	5.391	5.474
5	6.136	6.235	6.334	6.434	6.535	6.637	6.739	6.842
6	7.363	7.481	7.601	7.721	7.842	7.964	8.087	8.211
7	8.590	8.728	8.867	9.008	9.149	9.291	9.435	9.579
8	9.817	9.975	10.134	10.294	10.456	10.619	10.783	10.948
9	11.045	11.222	11.401	11.581	11.763	11.946	12.130	12.316
10	12.272	12.469	12.668	12.868	13.070	13.273	13.478	13.685
11	13.499	13.716	13.934	14.155	14.377	14.601	14.826	15.053
12	14.726	14.963	15.201	15.442	15.684	15.928	16.174	16.422
13	15.953	16.210	16.468	16.728	16.991	17.255	17.522	17.790
14	17.181	17.457	17.735	18.015	18.298	18.582	18.869	19.159
15	18.408	18.704	19.002	19.302	19.605	19.910	20.217	20.527
16	19.635	19.950	20.268	20.589	20.912	21.237	21.565	21.896
17	20.862	21.197	21.535	21.876	22.219	22.564	22.913	23.264
18	22.089	22.444	22.802	23.162	23.526	23.892	24.261	24.633
19	23.316	23.691	24.069	24.449	24.833	25.219	25.609	26.001
20	24.544	24.938	25.335	25.736	26.140	26.546	26.956	27.370

Hossz vagy szám	Átmérő centiméterekben							
	133	134	135	136	137	138	139	140
	köbtartalom, köbméterekb. v. körlapösszeg négyzetméterekb.							
1	1.389	1.410	1.431	1.453	1.474	1.496	1.517	1.539
2	2.779	2.821	2.863	2.905	2.948	2.991	3.035	3.079
3	4.168	4.231	4.294	4.358	4.422	4.487	4.552	4.618
4	5.557	5.641	5.726	5.811	5.896	5.983	6.070	6.158
5	6.946	7.051	7.157	7.263	7.371	7.479	7.587	7.697
6	8.336	8.462	8.588	8.716	8.845	8.974	9.105	9.236
7	9.725	9.872	10.020	10.169	10.319	10.470	10.622	10.776
8	11.114	11.282	11.451	11.621	11.793	11.966	12.140	12.315
9	12.504	12.692	12.883	13.074	13.267	13.461	13.657	13.854
10	13.893	14.103	14.314	14.527	14.741	14.957	15.175	15.394
11	15.282	15.513	15.745	15.979	16.215	16.453	16.692	16.933
12	16.671	16.923	17.177	17.432	17.689	17.949	18.210	18.473
13	18.061	18.333	18.608	18.885	19.163	19.444	19.727	20.012
14	19.450	19.744	20.039	20.337	20.638	20.940	21.245	21.551
15	20.839	21.154	21.471	21.790	22.112	22.436	22.762	23.091
16	22.229	22.564	22.902	23.243	23.586	23.931	24.280	24.630
17	23.618	23.974	24.334	24.695	25.060	25.427	25.797	26.169
18	25.007	25.385	25.765	26.148	26.534	26.923	27.314	27.709
19	26.397	26.795	27.196	27.601	28.008	28.418	28.832	29.248
20	27.786	28.205	28.628	29.053	29.482	29.914	30.349	30.788

Fenyőrönkök köbtartalma felső átmérők szerint.

Ebben a táblában a fenyőrönkök köbtartalma a felső átmérő szerint vannak meghatározva. Az eredmény ugyan csak megközelítő, de a gyakorlati célnak még mindig megfelelő. E tábla a magyar államerdők kezelésénél hivatalosan használatik.

Felső átmérő centiméter	Hosszuság méterekben				Felső átmérő centiméter	Hosszuság méterekben			
	3	4	5	6		3	4	5	6
	köbtartalom köbméterekben					köbtartalom köbméterekben			
13	0.05	0.06	0.08	0.10	57	0.83	1.13	1.43	1.75
14	0.05	0.07	0.09	0.12	58	0.85	1.17	1.48	1.81
15	0.06	0.08	0.11	0.14	59	0.88	1.21	1.53	1.87
16	0.07	0.10	0.13	0.16	60	0.91	1.25	1.58	1.93
17	0.08	0.11	0.14	0.18	61	0.94	1.29	1.63	2.00
18	0.09	0.12	0.16	0.20	62	0.97	1.33	1.69	2.07
19	0.10	0.14	0.17	0.22	63	1.00	1.37	1.75	2.13
20	0.11	0.15	0.19	0.24	64	1.03	1.41	1.80	2.19
21	0.12	0.16	0.21	0.26	65	1.06	1.46	1.85	2.26
22	0.13	0.18	0.23	0.28	66	1.10	1.50	1.91	2.33
23	0.14	0.19	0.25	0.30	67	1.13	1.54	1.96	2.40
24	0.15	0.21	0.27	0.33	68	1.16	1.59	2.02	2.46
25	0.16	0.22	0.29	0.36	69	1.19	1.63	2.08	2.52
26	0.18	0.25	0.32	0.39	70	1.23	1.67	2.13	2.60
27	0.20	0.27	0.35	0.42	71	1.26	1.72	2.19	2.67
28	0.21	0.29	0.37	0.45	72	1.30	1.77	2.25	2.74
29	0.22	0.31	0.39	0.48	73	1.33	1.82	2.31	2.82
30	0.24	0.33	0.42	0.51	74	1.37	1.87	2.37	2.89
31	0.25	0.35	0.45	0.54	75	1.40	1.92	2.43	2.96
32	0.27	0.37	0.47	0.57	76	1.44	1.97	2.49	3.04
33	0.29	0.39	0.50	0.61	77	1.48	2.02	2.56	3.11
34	0.30	0.42	0.53	0.64	78	1.52	2.07	2.62	3.19
35	0.32	0.44	0.56	0.68	79	1.55	2.12	2.69	3.27
36	0.34	0.47	0.59	0.72	80	1.59	2.17	2.75	3.35
37	0.35	0.50	0.62	0.75	81	1.63	2.22	2.82	3.43
38	0.37	0.52	0.65	0.79	82	1.67	2.27	2.88	3.51
39	0.39	0.55	0.68	0.83	83	1.71	2.33	2.95	3.59
40	0.41	0.58	0.72	0.87	84	1.75	2.38	3.02	3.67
41	0.44	0.61	0.76	0.92	85	1.80	2.44	3.09	3.76
42	0.46	0.64	0.80	0.97	86	1.84	2.49	3.16	3.84
43	0.48	0.66	0.84	1.02	87	1.88	2.55	3.23	3.93
44	0.50	0.69	0.88	1.07	88	1.92	2.61	3.30	4.02
45	0.52	0.72	0.92	1.12	89	1.96	2.67	3.37	4.10
46	0.55	0.75	0.96	1.17	90	2.01	2.73	3.45	4.19
47	0.57	0.79	1.00	1.22	91	2.05	2.79	3.52	4.28
48	0.59	0.80	1.04	1.27	92	2.10	2.85	3.60	4.37
49	0.62	0.85	1.08	1.32	93	2.14	2.91	3.67	4.46
50	0.64	0.88	1.12	1.38	94	2.18	2.97	3.75	4.55
51	0.67	0.92	1.16	1.43	95	2.23	3.03	3.83	4.65
52	0.69	0.95	1.20	1.48	96	2.28	3.09	3.90	4.74
53	0.72	0.99	1.24	1.53	97	2.32	3.15	3.98	4.84
54	0.74	1. 2	1.28	1.59	98	2.37	3.22	4.06	4.93
55	0.77	1. 6	1.33	1.64	99	2.41	3.27	4.14	5.02
56	0.80	1.09	1.38	1.70	100	2.46	3.34	4.22	5.12

Kőbözőtáblák rudak, suhángok kőbőzésére.

E táblák használatánál az alsó átmérőt kell mérni, még pedig a vágásiap felett 0-1 méter magasságban. Pontos eredményt e táblák különösen lücsfenyőrudak kőbőzésénél nyújtanak, de használhatók más fánemek kőbőztartalmának kiszámítására is.

(Pressler szerint.)

Vastagsági osztály (alsó átmérő)	I. 2 cm		II. 3 cm		III. 4 cm		IV. 5 centiméter		V. 6 centiméter			
	2 m alól	2 m és azon felül	4 m alól	4 m és azon felül	5 méteren alól	5 m és azon felül	5 méteren alól	5-7 m	7 méteren felül	5 méteren alól	5-7 m	7 méteren felül
Darab-szám.	kőbőztartalom (a csucsával együtt) köbméterekben											
10	0-002	0-005	0-01	0-02	0-02	0-04	0-03	0-07	0-09	0-05	0-09	0-14
50	0-01	0-03	0-05	0-09	0-11	0-20	0-16	0-33	0-47	0-27	0-46	0-70
100	0-02	0-05	0-10	0-18	0-21	0-39	0-33	0-66	0-93	0-54	0-93	1-39
Vastagsági osztály (alsó átmérő)	VI. 7-től 9 cm-éig			VII. 10-től 12 cm-éig			VIII. 13-15 cm-éig					
	6 m-en alól	6-8 m-ig	8 m-en felül	9 m-en alól	9-12 m-ig	12 m-en felül	11 m-en alól	11-15 m-ig	15 m-en felül			
Darab-szám	kőbőztartalom (a csucsával együtt) köbméterekben											
1	0-01	0-02	0-03	0-04	0-05	0-08	0-09	0-11	0-14			
2	0-02	0-03	0-05	0-07	0-10	0-15	0-17	0-21	0-28			
3	0-03	0-05	0-08	0-11	0-15	0-23	0-26	0-32	0-42			
4	0-04	0-07	0-11	0-14	0-20	0-30	0-34	0-42	0-56			
5	0-06	0-09	0-14	0-18	0-25	0-38	0-43	0-53	0-70			
6	0-07	0-10	0-16	0-21	0-30	0-45	0-51	0-63	0-84			
7	0-08	0-12	0-19	0-25	0-35	0-53	0-60	0-74	0-98			
8	0-09	0-14	0-22	0-28	0-40	0-60	0-68	0-84	1-12			
9	0-10	0-15	0-24	0-32	0-45	0-68	0-77	0-95	1-26			
10	0-11	0-17	0-27	0-35	0-50	0-75	0-85	1-05	1-40			
20	0-22	0-34	0-54	0-70	1-00	1-50	1-70	2-10	2-80			
30	0-33	0-51	0-81	1-05	1-50	2-25	2-55	3-15	4-20			
40	0-44	0-68	1-08	1-40	2-00	3-00	3-40	4-20	5-60			
50	0-55	0-85	1-35	1-75	2-50	3-75	4-25	5-25	7-00			
60	0-66	1-02	1-62	2-10	3-00	4-50	5-10	6-30	8-40			
70	0-77	1-19	1-89	2-45	3-50	5-25	5-95	7-35	9-80			
80	0-88	1-36	2-16	2-80	4-00	6-00	6-80	8-40	11-20			
90	0-99	1-53	2-43	3-15	4-50	6-75	7-65	9-45	12-60			
100	1-10	1-70	2-70	3-50	5-00	7-50	8-50	10-50	14-00			

Kőbözőlábba lúcfenyőrudak kőbőzésére.

(Judeich után.)

Hosszuság méter	Alsó átmérő (0.1 méter magasban a levágási lap felett) centiméter															Hosszuság méter
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	0.02	0.08	0.14	0.22												
2	0.04	0.12	0.21	0.33	0.45	0.52										
3	0.05	0.16	0.29	0.44	0.62	0.82										
4	0.07	0.20	0.36	0.55	0.77	1.03	1.05									
5	0.09	0.24	0.43	0.66	0.93	1.24	1.57	1.61								
6		0.28	0.50	0.77	1.08	1.44	1.83	2.25	2.31							
7			0.57	0.88	1.24	1.65	2.09	2.57	2.69	2.70						
8			0.64	0.99	1.39	1.85	2.36	2.90	3.05	3.05	3.02					
9				1.10	1.55	2.00	2.52	3.02	3.46	3.46	4.09					
10					1.70	2.26	2.88	3.22	3.85	4.50	5.17					7.16
11					1.86	2.47	3.14	3.54	4.23	4.95	5.68					7.90
12								4.18	4.62	5.40	6.20					8.82
13									5.00	5.85	6.72					9.33
14									5.89	6.30	7.23					10.05
15									6.16	6.75	7.75					10.77
16										7.20	8.27					11.49
17											8.78					12.21
18												10.51				12.92
19													12.87			13.64
20														13.02		14.36

Fűrészelt vagy faragott fák köbtartalma.

Ezen táblákból mindenféle szabályosan faragott vagy fűrészelt faválaszték köbtartalmát meg lehet határozni, a következő módon:

a) szabályos négyszögű keresztmetszettel bíró tárgyknál a szélességből levonjuk a vastagságot, és ennek a különbségnek és a vastagságnak megfelelő s a táblából leolvasható számot, mely egy méter hosszú darab köbtartalmát adja, a méterekben kifejezett egész hosszúsággal szorozzuk. Pld. egy 6 m hosszú, 35 cm széles és 5 cm vastag padló köbtartalmát megtaláljuk, ha a függőleges hasábok közül a $35-5 = 30$ -asnak és a vízszintes sorok közül az 5-ösnek megfelelő számot $= 0.0175$ -öt 6-al szorozzuk, nyervén $0.0175 \times 6 = 0.1050$ köbmétert. Hasonló módon számíthatjuk ki egy 5 m hosszú, 5 cm széles és 2 cm vastag lécznek köbtartalmát is, ha a $(5-2)$ 3-as hasábnak és 2-ös sornak megfelelő számot (0.0010) 5-el szorozzuk: $0.0010 \times 5 = 0.0050$ köbméter.

Ha a vastagság vagy a szélesség nem egész, hanem egész és tizedcentiméterekben volna adva, akkor ezt a méretet 10-el szorozzuk, s azután szigorúan a fennebb leirt módon járva el, a nyert eredményt 10-el osztjuk. Pld. egy 6 m h., 26 cm sz. és 2.5 cm vastag deszka köbtartalmát megtaláljuk, ha a kérdéses deszkát 26 cm széles és 25 cm vastagnak tekintvén, az $(26-25 = 1)$ -es hasábnak és 25-ös sornak megfelelő számot (0.0650) 6-al szorozzuk $= 0.0650 \times 6 = 0.3900$, és ezt az eredményt 10-el osztjuk $= 0.390 : 10 = 0.0390$, mely szám a kérdéses deszka köbtartalmát adja.

Ha a vastagság és a szélesség is egész és tizedcentiméterekben van adva, akkor mindkét méretet szorozzuk 10-el és az így nyert eredményt 100 l osztjuk. Pld.: Egy 4 m h., 2.5 cm v. 3.5 cm széles lécz köbtartalma $= ?$ A 10-es hasáb $(35-25 = 10)$ és a 25-ös sornak megfelelő szám $= 0.0875$; ezt szorozva 4-el: $0.0875 \times 4 = 0.3500$ és osztva 100-al: $0.3500 : 100 = 0.0035$ köbméter a kérdéses lécz köbtartalma.

Ha a vastagság a táblában található legnagyobb vastagságot (50 cm.) túlhaladja, vagy ha a szélesség oly nagy, hogy a vastagság levonása után is nagyobb számot ad 50-nél, akkor előbb az illető méretet felezzük, s azután az e szerint kikeresett köbtartalmat kettővel szorozzuk. Pld. egy 7 m hosszú, 54 cm vastag és 65 cm széles gerenda köbtartalmát találjuk, ha a $(65 - \frac{54}{2} = 38)$ -as hasáb és 27-es sornak megfelelő számot, előbb 7-el és azután 2-vel szorozzuk $= 0.1755 \times 7 \times 2 = 2.457$ köbméter. Ha mindkét méretet kellene felezni vagy más alkalmas számmal osztani, akkor az eredményt 4-el vagy az illető szám négyzetével szorozzuk.

b) Négy oldalról megfaragott, de él nélküli gerendák köbtartalmát az előbbiekné szerint keressük ki, az eredményből azonban le kell vonnunk egy lécz köbtartalmát, melynek szélessége és vastagsága egyenlő a lecsonkítás szélességével. Pld. egy 3 m hosszú, 25 cm vastag, 30 cm magas és 5 cm szélesen leélezett gerenda köbtartalmát pontosan a következő módon nyerjük: az ép élű gerenda köbtartalma az 5-ös hasáb és 25-ös sor szerint $= 0.0750 \times 3 = 0.2250$ kbm.; egy 5 cm vastag és széles léczét pedig ugyancsak a 3 m hosszúság mellett a 0-al jelzett hasáb és az 5-ös sor szerint $= 0.0025 \times 3 = 0.0075$ kbm.; a leélezett gerenda köbtartalma tehát egyenlő e kettő különbségével, vagyis: $0.2250 - 0.0075 = 0.2175$ köbméterrel. Ugyaníly módon köbözhetnek a durván, azaz gömbölyű éllel faragott gerendák is.

c) Trapéz keresztiszelvényű fák köbözésénél szélesség gyanánt a középszélesség veendő, és ennek és a vastagságnak segítségével a köbtartalom az a) pont alatt elmondottak szerint keresendő ki. Például egy 2.4 méter hosszú, fent 16, alant 24 cm széles és 15 cm magas trapéz-alaku ászokfa köbtartalma egyenlő egy ugyaníly hosszú és magas, de $\frac{16+24}{2} = 20$ cm. széles gerendáéval, mely az 5-ös hasáb és 15-ös sor szerint $= 0.0300 \times 2.4 = 0.072$ köbméter.

d) Háromélű fáknál a szélességnek vagy pedig az erősebb vastagságnak fele vétetik, és ezen félmérettel és a másik egész mérettel a köbtartalom úgy kerestetik ki, mint a négyélű fáknál. Pld. egy 6 m hosszú, 22 cm széles 12 cm magas háromélű parkánylécz köbtartalma az 1-es hasáb és 11-es sor vagy a 16-os hasáb és 6-os sor szerint $\times 0.0132 \times 5 = 0.0660$ köbméter.

e) Kérszelvényalakú keresztmetszettel bíró fáknál az egész szélesség és a magasságnak két harmada, vagy az egész magasság és a szélességnek két harmada veendő, s azután a köbtartalom úgy keresendő ki, mint a négyélű fáknál. Pld. egy 6 m hosszú, 30 cm széles és 6 cm vastag széldeszka köbtartalma a $(20-6=)$ 14-es hasáb és 6-os sor, vagy a $(30-4=)$ 26-os hasáb és 4-es sor szerint $= 0.0120 \times 6 = 0.072$ köbméter.

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben						Vastagság centiméter	
	0	1	2	3	4	5		6
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0001	0.0002	0.0003	0.0004	0.0005	0.0006	0.0007	1
1.5	0.0002	0.0004	0.0005	0.0007	0.0008	0.0010	0.0011	1.5
2	0.0004	0.0006	0.0008	0.0010	0.0012	0.0014	0.0016	2
2.5	0.0006	0.0009	0.0011	0.0014	0.0016	0.0019	0.0021	2.5
3	0.0009	0.0012	0.0015	0.0018	0.0021	0.0024	0.0027	3
3.5	0.0012	0.0016	0.0019	0.0023	0.0026	0.0030	0.0033	3.5
4	0.0016	0.0020	0.0024	0.0028	0.0032	0.0036	0.0040	4
4.5	0.0020	0.0025	0.0029	0.0034	0.0038	0.0043	0.0047	4.5
5	0.0025	0.0030	0.0035	0.0040	0.0045	0.0050	0.0055	5
6	0.0036	0.0042	0.0048	0.0054	0.0060	0.0066	0.0072	6
7	0.0049	0.0056	0.0063	0.0070	0.0077	0.0084	0.0091	7
8	0.0064	0.0072	0.0080	0.0088	0.0096	0.0104	0.0112	8
9	0.0081	0.0090	0.0099	0.0108	0.0117	0.0126	0.0135	9
10	0.0100	0.0110	0.0120	0.0130	0.0140	0.0150	0.0160	10
11	0.0121	0.0132	0.0143	0.0154	0.0165	0.0176	0.0187	11
12	0.0144	0.0156	0.0168	0.0180	0.0192	0.0204	0.0216	12
13	0.0169	0.0182	0.0195	0.0208	0.0221	0.0234	0.0247	13
14	0.0196	0.0210	0.0224	0.0238	0.0252	0.0266	0.0280	14
15	0.0225	0.0240	0.0255	0.0270	0.0285	0.0300	0.0315	15
16	0.0256	0.0272	0.0288	0.0304	0.0320	0.0336	0.0352	16
17	0.0289	0.0306	0.0323	0.0340	0.0357	0.0374	0.0391	17
18	0.0324	0.0342	0.0360	0.0378	0.0396	0.0414	0.0432	18
19	0.0361	0.0380	0.0399	0.0418	0.0437	0.0456	0.0475	19
20	0.0400	0.0420	0.0440	0.0460	0.0480	0.0500	0.0520	20
21	0.0441	0.0462	0.0483	0.0504	0.0525	0.0546	0.0567	21
22	0.0484	0.0506	0.0528	0.0550	0.0572	0.0594	0.0616	22
23	0.0529	0.0552	0.0575	0.0598	0.0621	0.0644	0.0667	23
24	0.0576	0.0600	0.0624	0.0648	0.0672	0.0696	0.0720	24
25	0.0625	0.0650	0.0675	0.0700	0.0725	0.0750	0.0775	25
26	0.0676	0.0702	0.0728	0.0754	0.0780	0.0806	0.0832	26
27	0.0729	0.0756	0.0783	0.0810	0.0837	0.0864	0.0891	27
28	0.0784	0.0812	0.0840	0.0868	0.0896	0.0924	0.0952	28
29	0.0841	0.0870	0.0899	0.0928	0.0957	0.0986	0.1015	29
30	0.0900	0.0930	0.0960	0.0990	0.1020	0.1050	0.1080	30
31	0.0961	0.0992	0.1023	0.1054	0.1085	0.1116	0.1147	31
32	0.1024	0.1056	0.1088	0.1120	0.1152	0.1184	0.1216	32
33	0.1089	0.1122	0.1155	0.1188	0.1221	0.1254	0.1287	33
34	0.1156	0.1190	0.1224	0.1258	0.1292	0.1326	0.1360	34
35	0.1225	0.1260	0.1295	0.1330	0.1365	0.1400	0.1435	35
36	0.1296	0.1332	0.1368	0.1404	0.1440	0.1476	0.1512	36
37	0.1369	0.1406	0.1443	0.1480	0.1517	0.1554	0.1591	37
38	0.1444	0.1482	0.1520	0.1558	0.1596	0.1634	0.1672	38
39	0.1521	0.1560	0.1599	0.1638	0.1677	0.1716	0.1755	39
40	0.1600	0.1640	0.1680	0.1720	0.1760	0.1800	0.1840	40
41	0.1681	0.1722	0.1763	0.1804	0.1845	0.1886	0.1927	41
42	0.1764	0.1806	0.1848	0.1890	0.1932	0.1974	0.2016	42
43	0.1849	0.1892	0.1935	0.1978	0.2021	0.2064	0.2107	43
44	0.1936	0.1980	0.2024	0.2068	0.2112	0.2156	0.2200	44
45	0.2025	0.2070	0.2115	0.2160	0.2205	0.2250	0.2295	45
46	0.2116	0.2162	0.2208	0.2254	0.2300	0.2346	0.2392	46
47	0.2209	0.2256	0.2303	0.2350	0.2397	0.2444	0.2491	47
48	0.2304	0.2352	0.2400	0.2448	0.2496	0.2544	0.2592	48
49	0.2401	0.2450	0.2499	0.2548	0.2597	0.2646	0.2695	49
50	0.2500	0.2550	0.2600	0.2650	0.2700	0.2750	0.2800	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	7	8	9	10	11	12	13	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0008	0.0009	0.0010	0.0011	0.0012	0.0013	0.0014	1
1.5	0.0013	0.0014	0.0016	0.0017	0.0019	0.0020	0.0022	1.5
2	0.0018	0.0020	0.0022	0.0024	0.0026	0.0028	0.0030	2
2.5	0.0024	0.0026	0.0029	0.0031	0.0034	0.0036	0.0039	2.5
3	0.0030	0.0033	0.0036	0.0039	0.0042	0.0045	0.0048	3
3.5	0.0037	0.0040	0.0044	0.0047	0.0051	0.0054	0.0058	3.5
4	0.0044	0.0048	0.0052	0.0056	0.0060	0.0064	0.0068	4
4.5	0.0052	0.0056	0.0061	0.0065	0.0070	0.0074	0.0079	4.5
5	0.0060	0.0065	0.0070	0.0075	0.0080	0.0085	0.0090	5
6	0.0078	0.0084	0.0090	0.0096	0.0102	0.0108	0.0114	6
7	0.0098	0.0105	0.0112	0.0119	0.0126	0.0133	0.0140	7
8	0.0120	0.0128	0.0136	0.0144	0.0152	0.0160	0.0168	8
9	0.0144	0.0153	0.0162	0.0171	0.0180	0.0189	0.0198	9
10	0.0170	0.0180	0.0190	0.0200	0.0210	0.0220	0.0230	10
11	0.0198	0.0209	0.0220	0.0231	0.0242	0.0253	0.0264	11
12	0.0228	0.0240	0.0252	0.0264	0.0276	0.0288	0.0300	12
13	0.0260	0.0273	0.0286	0.0299	0.0312	0.0325	0.0338	13
14	0.0294	0.0308	0.0322	0.0336	0.0350	0.0364	0.0378	14
15	0.0330	0.0345	0.0360	0.0375	0.0390	0.0405	0.0420	15
16	0.0368	0.0384	0.0400	0.0416	0.0432	0.0448	0.0464	16
17	0.0408	0.0425	0.0442	0.0459	0.0476	0.0493	0.0510	17
18	0.0450	0.0468	0.0486	0.0504	0.0522	0.0540	0.0558	18
19	0.0494	0.0513	0.0532	0.0551	0.0570	0.0589	0.0608	19
20	0.0540	0.0560	0.0580	0.0600	0.0620	0.0640	0.0660	20
21	0.0588	0.0609	0.0630	0.0651	0.0672	0.0693	0.0714	21
22	0.0638	0.0660	0.0682	0.0704	0.0726	0.0748	0.0770	22
23	0.0690	0.0713	0.0736	0.0759	0.0782	0.0805	0.0828	23
24	0.0744	0.0768	0.0792	0.0816	0.0840	0.0864	0.0888	24
25	0.0800	0.0825	0.0850	0.0875	0.0900	0.0925	0.0950	25
26	0.0858	0.0884	0.0910	0.0936	0.0962	0.0988	0.1014	26
27	0.0918	0.0945	0.0972	0.0999	0.1026	0.1053	0.1080	27
28	0.0980	0.1008	0.1036	0.1064	0.1092	0.1120	0.1148	28
29	0.1044	0.1073	0.1102	0.1131	0.1160	0.1189	0.1218	29
30	0.1110	0.1140	0.1170	0.1200	0.1230	0.1260	0.1290	30
31	0.1178	0.1209	0.1240	0.1271	0.1302	0.1333	0.1364	31
32	0.1248	0.1280	0.1312	0.1344	0.1376	0.1408	0.1440	32
33	0.1320	0.1353	0.1386	0.1419	0.1452	0.1485	0.1518	33
34	0.1394	0.1428	0.1462	0.1496	0.1530	0.1564	0.1598	34
35	0.1470	0.1505	0.1540	0.1575	0.1610	0.1645	0.1680	35
36	0.1548	0.1584	0.1620	0.1656	0.1692	0.1728	0.1764	36
37	0.1628	0.1665	0.1702	0.1739	0.1776	0.1813	0.1850	37
38	0.1710	0.1748	0.1786	0.1824	0.1862	0.1900	0.1938	38
39	0.1794	0.1833	0.1872	0.1911	0.1950	0.1989	0.2028	39
40	0.1880	0.1920	0.1960	0.2000	0.2040	0.2080	0.2120	40
41	0.1968	0.2009	0.2050	0.2091	0.2132	0.2173	0.2214	41
42	0.2058	0.2100	0.2142	0.2184	0.2226	0.2268	0.2310	42
43	0.2150	0.2193	0.2236	0.2279	0.2322	0.2365	0.2408	43
44	0.2244	0.2288	0.2332	0.2376	0.2420	0.2464	0.2508	44
45	0.2340	0.2385	0.2430	0.2475	0.2520	0.2565	0.2610	45
46	0.2438	0.2484	0.2530	0.2576	0.2622	0.2668	0.2714	46
47	0.2538	0.2585	0.2632	0.2679	0.2726	0.2773	0.2820	47
48	0.2640	0.2688	0.2736	0.2784	0.2832	0.2880	0.2928	48
49	0.2744	0.2793	0.2842	0.2891	0.2940	0.2989	0.3038	49
50	0.2850	0.2900	0.2950	0.3000	0.3050	0.3100	0.3150	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	14	15	16	17	18	19	20	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0015	0.0016	0.0017	0.0018	0.0019	0.0020	0.0021	1
1.5	0.0023	0.0025	0.0026	0.0028	0.0029	0.0031	0.0032	1.5
2	0.0032	0.0034	0.0036	0.0038	0.0040	0.0042	0.0044	2
2.5	0.0041	0.0044	0.0046	0.0049	0.0051	0.0054	0.0056	2.5
3	0.0051	0.0054	0.0057	0.0060	0.0063	0.0066	0.0069	3
3.5	0.0061	0.0065	0.0068	0.0072	0.0075	0.0079	0.0082	3.5
4	0.0072	0.0076	0.0080	0.0084	0.0088	0.0092	0.0096	4
4.5	0.0083	0.0088	0.0092	0.0097	0.0101	0.0106	0.0110	4.5
5	0.0095	0.0100	0.0105	0.0110	0.0115	0.0120	0.0125	5
6	0.0120	0.0126	0.0132	0.0138	0.0144	0.0150	0.0156	6
7	0.0147	0.0154	0.0161	0.0168	0.0175	0.0182	0.0189	7
8	0.0176	0.0184	0.0192	0.0200	0.0208	0.0216	0.0224	8
9	0.0207	0.0216	0.0225	0.0234	0.0243	0.0252	0.0261	9
10	0.0240	0.0250	0.0260	0.0270	0.0280	0.0290	0.0300	10
11	0.0275	0.0286	0.0297	0.0308	0.0319	0.0330	0.0341	11
12	0.0312	0.0324	0.0336	0.0348	0.0360	0.0372	0.0384	12
13	0.0351	0.0364	0.0377	0.0390	0.0403	0.0416	0.0429	13
14	0.0392	0.0406	0.0420	0.0434	0.0448	0.0462	0.0476	14
15	0.0435	0.0450	0.0465	0.0480	0.0495	0.0510	0.0525	15
16	0.0480	0.0496	0.0512	0.0528	0.0544	0.0560	0.0576	16
17	0.0527	0.0544	0.0561	0.0578	0.0595	0.0612	0.0629	17
18	0.0576	0.0594	0.0612	0.0630	0.0648	0.0666	0.0684	18
19	0.0627	0.0646	0.0665	0.0684	0.0703	0.0722	0.0741	19
20	0.0680	0.0700	0.0720	0.0740	0.0760	0.0780	0.0800	20
21	0.0735	0.0756	0.0777	0.0798	0.0819	0.0840	0.0861	21
22	0.0792	0.0814	0.0836	0.0858	0.0880	0.0902	0.0924	22
23	0.0851	0.0874	0.0897	0.0920	0.0943	0.0966	0.0989	23
24	0.0912	0.0936	0.0960	0.0984	0.1008	0.1032	0.1056	24
25	0.0975	0.1000	0.1025	0.1050	0.1075	0.1100	0.1125	25
26	0.1040	0.1066	0.1092	0.1118	0.1144	0.1170	0.1196	26
27	0.1107	0.1134	0.1161	0.1188	0.1215	0.1242	0.1269	27
28	0.1176	0.1204	0.1232	0.1260	0.1288	0.1316	0.1344	28
29	0.1247	0.1276	0.1305	0.1334	0.1363	0.1392	0.1421	29
30	0.1320	0.1350	0.1380	0.1410	0.1440	0.1470	0.1500	30
31	0.1395	0.1426	0.1457	0.1488	0.1519	0.1550	0.1581	31
32	0.1472	0.1504	0.1536	0.1568	0.1600	0.1632	0.1664	32
33	0.1551	0.1584	0.1617	0.1650	0.1683	0.1716	0.1749	33
34	0.1632	0.1666	0.1700	0.1734	0.1768	0.1802	0.1836	34
35	0.1715	0.1750	0.1785	0.1820	0.1855	0.1890	0.1925	35
36	0.1800	0.1836	0.1872	0.1908	0.1944	0.1980	0.2016	36
37	0.1887	0.1924	0.1961	0.1998	0.2035	0.2072	0.2109	37
38	0.1976	0.2014	0.2052	0.2090	0.2128	0.2166	0.2204	38
39	0.2067	0.2106	0.2145	0.2184	0.2223	0.2262	0.2301	39
40	0.2160	0.2200	0.2240	0.2280	0.2320	0.2360	0.2400	40
41	0.2255	0.2296	0.2337	0.2378	0.2419	0.2460	0.2501	41
42	0.2352	0.2394	0.2436	0.2478	0.2520	0.2562	0.2604	42
43	0.2451	0.2494	0.2537	0.2580	0.2623	0.2666	0.2709	43
44	0.2552	0.2596	0.2640	0.2684	0.2728	0.2772	0.2816	44
45	0.2655	0.2700	0.2745	0.2790	0.2835	0.2880	0.2925	45
46	0.2760	0.2806	0.2852	0.2898	0.2944	0.2990	0.3036	46
47	0.2867	0.2914	0.2961	0.3008	0.3055	0.3102	0.3149	47
48	0.2976	0.3024	0.3072	0.3120	0.3168	0.3216	0.3264	48
49	0.3087	0.3136	0.3185	0.3234	0.3283	0.3332	0.3381	49
50	0.3200	0.3250	0.3300	0.3350	0.3400	0.3450	0.3500	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	21	22	23	24	25	26	27	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0022	0.0023	0.0024	0.0025	0.0026	0.0027	0.0028	1
1.5	0.0034	0.0035	0.0037	0.0038	0.0040	0.0041	0.0043	1.5
2	0.0046	0.0048	0.0050	0.0052	0.0054	0.0056	0.0058	2
2.5	0.0059	0.0061	0.0064	0.0066	0.0069	0.0071	0.0074	2.5
3	0.0072	0.0075	0.0078	0.0081	0.0084	0.0087	0.0090	3
3.5	0.0086	0.0089	0.0093	0.0096	0.0100	0.0103	0.0107	3.5
4	0.0100	0.0104	0.0108	0.0112	0.0116	0.0120	0.0124	4
4.5	0.0115	0.0119	0.0124	0.0128	0.0133	0.0137	0.0142	4.5
5	0.0130	0.0135	0.0140	0.0145	0.0150	0.0155	0.0160	5
6	0.0162	0.0168	0.0174	0.0180	0.0186	0.0192	0.0198	6
7	0.0196	0.0203	0.0210	0.0217	0.0224	0.0231	0.0238	7
8	0.0232	0.0240	0.0248	0.0256	0.0264	0.0272	0.0280	8
9	0.0270	0.0279	0.0288	0.0297	0.0306	0.0315	0.0324	9
10	0.0310	0.0320	0.0330	0.0340	0.0350	0.0360	0.0370	10
11	0.0352	0.0363	0.0374	0.0385	0.0396	0.0407	0.0418	11
12	0.0396	0.0408	0.0420	0.0432	0.0444	0.0456	0.0468	12
13	0.0442	0.0455	0.0468	0.0481	0.0494	0.0507	0.0520	13
14	0.0490	0.0504	0.0518	0.0532	0.0546	0.0560	0.0574	14
15	0.0540	0.0555	0.0570	0.0585	0.0600	0.0615	0.0630	15
16	0.0592	0.0608	0.0624	0.0640	0.0656	0.0672	0.0688	16
17	0.0646	0.0663	0.0680	0.0697	0.0714	0.0731	0.0748	17
18	0.0702	0.0720	0.0738	0.0756	0.0774	0.0792	0.0810	18
19	0.0760	0.0779	0.0798	0.0817	0.0836	0.0855	0.0874	19
20	0.0820	0.0840	0.0860	0.0880	0.0900	0.0920	0.0940	20
21	0.0882	0.0903	0.0924	0.0945	0.0966	0.0987	0.1008	21
22	0.0946	0.0968	0.0990	0.1012	0.1034	0.1056	0.1078	22
23	0.1012	0.1035	0.1058	0.1081	0.1104	0.1127	0.1150	23
24	0.1080	0.1104	0.1128	0.1152	0.1176	0.1200	0.1224	24
25	0.1150	0.1175	0.1200	0.1225	0.1250	0.1275	0.1300	25
26	0.1222	0.1248	0.1274	0.1300	0.1326	0.1352	0.1378	26
27	0.1296	0.1323	0.1350	0.1377	0.1404	0.1431	0.1458	27
28	0.1372	0.1400	0.1428	0.1456	0.1484	0.1512	0.1540	28
29	0.1450	0.1479	0.1508	0.1537	0.1566	0.1595	0.1624	29
30	0.1530	0.1560	0.1590	0.1620	0.1650	0.1680	0.1710	30
31	0.1612	0.1643	0.1674	0.1705	0.1736	0.1767	0.1798	31
32	0.1696	0.1728	0.1760	0.1792	0.1824	0.1856	0.1888	32
33	0.1782	0.1815	0.1848	0.1881	0.1914	0.1947	0.1980	33
34	0.1870	0.1904	0.1938	0.1972	0.2006	0.2040	0.2074	34
35	0.1960	0.1995	0.2030	0.2065	0.2100	0.2135	0.2170	35
36	0.2052	0.2088	0.2124	0.2160	0.2196	0.2232	0.2268	36
37	0.2146	0.2183	0.2220	0.2257	0.2294	0.2331	0.2368	37
38	0.2242	0.2280	0.2318	0.2356	0.2394	0.2432	0.2470	38
39	0.2340	0.2379	0.2418	0.2457	0.2496	0.2535	0.2574	39
40	0.2440	0.2480	0.2520	0.2560	0.2600	0.2640	0.2680	40
41	0.2542	0.2583	0.2624	0.2665	0.2706	0.2747	0.2788	41
42	0.2646	0.2688	0.2730	0.2772	0.2814	0.2856	0.2898	42
43	0.2752	0.2795	0.2838	0.2881	0.2924	0.2967	0.3010	43
44	0.2860	0.2904	0.2948	0.2992	0.3036	0.3080	0.3124	44
45	0.2970	0.3015	0.3060	0.3105	0.3150	0.3195	0.3240	45
46	0.3082	0.3128	0.3174	0.3220	0.3266	0.3312	0.3358	46
47	0.3196	0.3243	0.3290	0.3337	0.3384	0.3431	0.3478	47
48	0.3312	0.3360	0.3408	0.3456	0.3504	0.3552	0.3600	48
49	0.3430	0.3479	0.3528	0.3577	0.3626	0.3675	0.3724	49
50	0.3550	0.3600	0.3650	0.3700	0.3750	0.3800	0.3850	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben								Vastagság centiméter
	28	29	30	31	32	33	34	35	
	egy méter hosszú darab köbirtartalma köbméterekben								
1	0.0029	0.0030	0.0031	0.0032	0.0033	0.0034	0.0035	0.0036	1
1,5	0.0044	0.0046	0.0047	0.0049	0.0050	0.0052	0.0053	0.0055	1,5
2	0.0060	0.0062	0.0064	0.0066	0.0068	0.0070	0.0072	0.0074	2
2,5	0.0076	0.0079	0.0081	0.0084	0.0086	0.0089	0.0091	0.0094	2,5
3	0.0093	0.0096	0.0099	0.0102	0.0105	0.0108	0.0111	0.0114	3
3,5	0.0110	0.0114	0.0117	0.0121	0.0124	0.0128	0.0131	0.0135	3,5
4	0.0128	0.0132	0.0136	0.0140	0.0144	0.0148	0.0152	0.0156	4
4,5	0.0146	0.0151	0.0155	0.0160	0.0164	0.0169	0.0173	0.0178	4,5
5	0.0165	0.0170	0.0175	0.0180	0.0185	0.0190	0.0195	0.0200	5
6	0.0204	0.0210	0.0216	0.0222	0.0228	0.0234	0.0240	0.0246	6
7	0.0245	0.0252	0.0259	0.0266	0.0273	0.0280	0.0287	0.0294	7
8	0.0288	0.0296	0.0304	0.0312	0.0320	0.0328	0.0336	0.0344	8
9	0.0333	0.0342	0.0351	0.0360	0.0369	0.0378	0.0387	0.0396	9
10	0.0380	0.0390	0.0400	0.0410	0.0420	0.0430	0.0440	0.0450	10
11	0.0429	0.0440	0.0451	0.0462	0.0473	0.0484	0.0495	0.0506	11
12	0.0480	0.0492	0.0504	0.0516	0.0528	0.0540	0.0552	0.0564	12
13	0.0533	0.0546	0.0559	0.0572	0.0585	0.0598	0.0611	0.0624	13
14	0.0588	0.0602	0.0616	0.0630	0.0644	0.0658	0.0672	0.0686	14
15	0.0645	0.0660	0.0675	0.0690	0.0705	0.0720	0.0735	0.0750	15
16	0.0704	0.0720	0.0736	0.0752	0.0768	0.0784	0.0800	0.0816	16
17	0.0765	0.0782	0.0799	0.0816	0.0833	0.0850	0.0867	0.0884	17
18	0.0828	0.0846	0.0864	0.0882	0.0900	0.0918	0.0936	0.0954	18
19	0.0893	0.0912	0.0931	0.0950	0.0969	0.0988	0.1007	0.1026	19
20	0.0960	0.0980	0.1000	0.1020	0.1040	0.1060	0.1080	0.1100	20
21	0.1029	0.1050	0.1071	0.1092	0.1113	0.1134	0.1155	0.1176	21
22	0.1100	0.1122	0.1144	0.1166	0.1188	0.1210	0.1232	0.1254	22
23	0.1173	0.1196	0.1219	0.1242	0.1265	0.1288	0.1311	0.1334	23
24	0.1248	0.1272	0.1296	0.1320	0.1344	0.1368	0.1392	0.1416	24
25	0.1325	0.1350	0.1375	0.1400	0.1425	0.1450	0.1475	0.1500	25
26	0.1404	0.1430	0.1456	0.1482	0.1508	0.1534	0.1560	0.1586	26
27	0.1485	0.1512	0.1539	0.1566	0.1593	0.1620	0.1647	0.1674	27
28	0.1568	0.1596	0.1624	0.1652	0.1680	0.1708	0.1736	0.1764	28
29	0.1653	0.1682	0.1711	0.1740	0.1769	0.1798	0.1827	0.1856	29
30	0.1720	0.1750	0.1800	0.1830	0.1860	0.1890	0.1920	0.1950	30
31	0.1729	0.1860	0.1891	0.1922	0.1953	0.1984	0.2015	0.2046	31
32	0.1920	0.1952	0.1984	0.2016	0.2048	0.2080	0.2112	0.2144	32
33	0.2013	0.2046	0.2079	0.2112	0.2145	0.2178	0.2211	0.2244	33
34	0.2108	0.2142	0.2176	0.2210	0.2244	0.2278	0.2312	0.2346	34
35	0.2205	0.2240	0.2275	0.2310	0.2345	0.2380	0.2415	0.2450	35
36	0.2304	0.2340	0.2376	0.2412	0.2448	0.2484	0.2520	0.2556	36
37	0.2405	0.2442	0.2479	0.2516	0.2553	0.2590	0.2627	0.2664	37
38	0.2508	0.2546	0.2584	0.2622	0.2660	0.2698	0.2736	0.2774	38
39	0.2613	0.2652	0.2691	0.2730	0.2769	0.2808	0.2847	0.2886	39
40	0.2720	0.2760	0.2800	0.2840	0.2880	0.2920	0.2960	0.3000	40
41	0.2829	0.2870	0.2911	0.2952	0.2993	0.3034	0.3075	0.3116	41
42	0.2940	0.2982	0.3024	0.3066	0.3108	0.3150	0.3192	0.3234	42
43	0.3053	0.3096	0.3139	0.3182	0.3225	0.3268	0.3311	0.3354	43
44	0.3168	0.3212	0.3256	0.3300	0.3344	0.3388	0.3432	0.3476	44
45	0.3285	0.3330	0.3375	0.3420	0.3465	0.3510	0.3555	0.3600	45
46	0.3404	0.3450	0.3496	0.3542	0.3588	0.3634	0.3680	0.3726	46
47	0.3525	0.3572	0.3619	0.3666	0.3713	0.3760	0.3807	0.3854	47
48	0.3648	0.3696	0.3744	0.3792	0.3840	0.3888	0.3936	0.3984	48
49	0.3773	0.3822	0.3871	0.3920	0.3969	0.4018	0.4067	0.4116	49
50	0.3900	0.3950	0.4000	0.4050	0.4100	0.4150	0.4200	0.4250	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben							Vastagság centiméter
	36	37	38	39	40	41	42	
	egy méter hosszú darab köbtartalma köbméterekben							
1	0.0037	0.0038	0.0039	0.0040	0.0041	0.0042	0.0043	1
1.5	0.0056	0.0058	0.0059	0.0061	0.0062	0.0064	0.0065	1.5
2	0.0076	0.0078	0.0080	0.0082	0.0084	0.0086	0.0088	2
2.5	0.0096	0.0099	0.0101	0.0104	0.0106	0.0109	0.0111	2.5
3	0.0117	0.0120	0.0123	0.0126	0.0129	0.0132	0.0135	3
3.5	0.0138	0.0142	0.0145	0.0149	0.0152	0.0156	0.0159	3.5
4	0.0160	0.0164	0.0168	0.0172	0.0176	0.0180	0.0184	4
4.5	0.0182	0.0187	0.0191	0.0196	0.0200	0.0205	0.0209	4.5
5	0.0205	0.0210	0.0215	0.0220	0.0225	0.0230	0.0235	5
6	0.0252	0.0258	0.0264	0.0270	0.0276	0.0282	0.0288	6
7	0.0301	0.0308	0.0315	0.0322	0.0329	0.0336	0.0343	7
8	0.0352	0.0360	0.0368	0.0376	0.0384	0.0392	0.0400	8
9	0.0405	0.0414	0.0423	0.0432	0.0441	0.0450	0.0459	9
10	0.0460	0.0470	0.0480	0.0490	0.0500	0.0510	0.0520	10
11	0.0517	0.0528	0.0539	0.0550	0.0561	0.0572	0.0583	11
12	0.0576	0.0588	0.0600	0.0612	0.0624	0.0636	0.0648	12
13	0.0637	0.0650	0.0663	0.0676	0.0689	0.0702	0.0715	13
14	0.0700	0.0714	0.0728	0.0742	0.0756	0.0770	0.0784	14
15	0.0765	0.0780	0.0795	0.0810	0.0825	0.0840	0.0855	15
16	0.0832	0.0848	0.0864	0.0880	0.0896	0.0912	0.0928	16
17	0.0901	0.0918	0.0935	0.0952	0.0969	0.0986	0.1003	17
18	0.0972	0.0990	0.1008	0.1026	0.1044	0.1062	0.1080	18
19	0.1045	0.1064	0.1083	0.1102	0.1121	0.1140	0.1159	19
20	0.1120	0.1140	0.1160	0.1180	0.1200	0.1220	0.1240	20
21	0.1197	0.1218	0.1239	0.1260	0.1281	0.1302	0.1323	21
22	0.1276	0.1298	0.1320	0.1342	0.1364	0.1386	0.1408	22
23	0.1357	0.1380	0.1403	0.1426	0.1449	0.1472	0.1495	23
24	0.1440	0.1464	0.1488	0.1512	0.1536	0.1560	0.1584	24
25	0.1525	0.1550	0.1575	0.1600	0.1625	0.1650	0.1675	25
26	0.1612	0.1638	0.1664	0.1690	0.1716	0.1742	0.1768	26
27	0.1701	0.1728	0.1755	0.1782	0.1809	0.1836	0.1863	27
28	0.1792	0.1820	0.1848	0.1876	0.1904	0.1932	0.1960	28
29	0.1885	0.1914	0.1943	0.1972	0.2001	0.2030	0.2059	29
30	0.1980	0.2010	0.2040	0.2070	0.2100	0.2130	0.2160	30
31	0.2077	0.2108	0.2139	0.2170	0.2201	0.2232	0.2263	31
32	0.2176	0.2208	0.2240	0.2272	0.2304	0.2336	0.2368	32
33	0.2277	0.2310	0.2343	0.2376	0.2409	0.2442	0.2475	33
34	0.2380	0.2414	0.2448	0.2482	0.2516	0.2550	0.2584	34
35	0.2485	0.2520	0.2555	0.2590	0.2625	0.2660	0.2695	35
36	0.2592	0.2628	0.2664	0.2700	0.2736	0.2772	0.2808	36
37	0.2701	0.2738	0.2775	0.2812	0.2849	0.2886	0.2923	37
38	0.2812	0.2850	0.2888	0.2926	0.2964	0.3002	0.3040	38
39	0.2925	0.2964	0.3003	0.3042	0.3081	0.3120	0.3159	39
40	0.3040	0.3080	0.3120	0.3160	0.3200	0.3240	0.3280	40
41	0.3157	0.3198	0.3239	0.3280	0.3321	0.3362	0.3403	41
42	0.3276	0.3318	0.3360	0.3402	0.3444	0.3486	0.3528	42
43	0.3397	0.3440	0.3483	0.3526	0.3569	0.3612	0.3655	43
44	0.3520	0.3564	0.3608	0.3652	0.3696	0.3740	0.3784	44
45	0.3645	0.3690	0.3735	0.3780	0.3825	0.3870	0.3915	45
46	0.3772	0.3818	0.3864	0.3910	0.3956	0.4002	0.4048	46
47	0.3901	0.3948	0.3995	0.4042	0.4089	0.4136	0.4183	47
48	0.4032	0.4080	0.4128	0.4176	0.4224	0.4272	0.4320	48
49	0.4165	0.4214	0.4263	0.4312	0.4361	0.4410	0.4459	49
50	0.4300	0.4350	0.4400	0.4450	0.4500	0.4550	0.4600	50

Vastagság centiméter	A szélesség és vastagság különbsége centiméterekben								Vastagság centiméter
	43	44	45	46	47	48	49	50	
	egy méter hosszú darab kőbtartalma köbméterekben								
1	0.0044	0.0045	0.0046	0.0047	0.0048	0.0049	0.0050	0.0051	1
1.5	0.0067	0.0068	0.0070	0.0071	0.0073	0.0074	0.0076	0.0077	1.5
2	0.0090	0.0092	0.0094	0.0096	0.0098	0.0100	0.0102	0.0104	2
2.5	0.0114	0.0116	0.0119	0.0121	0.0124	0.0126	0.0129	0.0131	2.5
3	0.0138	0.0141	0.0144	0.0147	0.0150	0.0153	0.0156	0.0159	3
3.5	0.0163	0.0166	0.0170	0.0173	0.0177	0.0180	0.0184	0.0187	3.5
4	0.0188	0.0192	0.0196	0.0200	0.0204	0.0208	0.0212	0.0216	4
4.5	0.0214	0.0218	0.0223	0.0227	0.0232	0.0236	0.0241	0.0245	4.5
5	0.0240	0.0245	0.0250	0.0255	0.0260	0.0265	0.0270	0.0275	5
6	0.0294	0.0300	0.0306	0.0312	0.0318	0.0324	0.0330	0.0336	6
7	0.0350	0.0357	0.0364	0.0371	0.0378	0.0385	0.0392	0.0399	7
8	0.0408	0.0416	0.0424	0.0432	0.0440	0.0448	0.0456	0.0464	8
9	0.0468	0.0477	0.0486	0.0495	0.0504	0.0513	0.0522	0.0531	9
10	0.0530	0.0540	0.0550	0.0560	0.0570	0.0580	0.0590	0.0600	10
11	0.0594	0.0605	0.0616	0.0627	0.0638	0.0649	0.0660	0.0671	11
12	0.0660	0.0672	0.0684	0.0696	0.0708	0.0720	0.0732	0.0744	12
13	0.0728	0.0741	0.0754	0.0767	0.0780	0.0793	0.0806	0.0819	13
14	0.0798	0.0812	0.0826	0.0840	0.0854	0.0868	0.0882	0.0896	14
15	0.0870	0.0885	0.0900	0.0915	0.0930	0.0945	0.0960	0.0975	15
16	0.0944	0.0960	0.0976	0.0992	0.1008	0.1024	0.1040	0.1056	16
17	0.1020	0.1037	0.1054	0.1071	0.1088	0.1105	0.1122	0.1139	17
18	0.1098	0.1116	0.1134	0.1152	0.1170	0.1188	0.1206	0.1224	18
19	0.1178	0.1197	0.1216	0.1235	0.1254	0.1273	0.1292	0.1311	19
20	0.1260	0.1280	0.1300	0.1320	0.1340	0.1360	0.1380	0.1400	20
21	0.1344	0.1365	0.1386	0.1407	0.1428	0.1449	0.1470	0.1491	21
22	0.1430	0.1452	0.1474	0.1496	0.1518	0.1540	0.1562	0.1584	22
23	0.1518	0.1541	0.1564	0.1587	0.1610	0.1633	0.1656	0.1679	23
24	0.1608	0.1632	0.1656	0.1680	0.1704	0.1728	0.1752	0.1776	24
25	0.1700	0.1725	0.1750	0.1775	0.1800	0.1825	0.1850	0.1875	25
26	0.1794	0.1820	0.1846	0.1872	0.1898	0.1924	0.1950	0.1976	26
27	0.1890	0.1917	0.1944	0.1971	0.1998	0.2025	0.2052	0.2079	27
28	0.1988	0.2016	0.2044	0.2072	0.2100	0.2128	0.2156	0.2184	28
29	0.2088	0.2117	0.2146	0.2175	0.2204	0.2233	0.2262	0.2291	29
30	0.2190	0.2220	0.2250	0.2280	0.2310	0.2340	0.2370	0.2400	30
31	0.2294	0.2325	0.2356	0.2387	0.2418	0.2449	0.2480	0.2511	31
32	0.2400	0.2432	0.2464	0.2496	0.2528	0.2560	0.2592	0.2624	32
33	0.2508	0.2541	0.2574	0.2607	0.2640	0.2673	0.2706	0.2739	33
34	0.2618	0.2652	0.2686	0.2720	0.2754	0.2788	0.2822	0.2856	34
35	0.2730	0.2765	0.2800	0.2835	0.2870	0.2905	0.2940	0.2975	35
36	0.2844	0.2880	0.2916	0.2952	0.2988	0.3024	0.3060	0.3096	36
37	0.2960	0.2997	0.3034	0.3071	0.3108	0.3145	0.3182	0.3219	37
38	0.3078	0.3116	0.3154	0.3192	0.3230	0.3268	0.3306	0.3344	38
39	0.3198	0.3237	0.3276	0.3315	0.3354	0.3393	0.3432	0.3471	39
40	0.3320	0.3360	0.3400	0.3440	0.3480	0.3520	0.3560	0.3600	40
41	0.3444	0.3485	0.3526	0.3567	0.3608	0.3649	0.3690	0.3731	41
42	0.3570	0.3612	0.3654	0.3696	0.3738	0.3780	0.3822	0.3864	42
43	0.3698	0.3741	0.3784	0.3827	0.3870	0.3913	0.3956	0.3999	43
44	0.3828	0.3872	0.3916	0.3960	0.4004	0.4048	0.4092	0.4136	44
45	0.3960	0.4005	0.4050	0.4095	0.4140	0.4185	0.4230	0.4275	45
46	0.4094	0.4140	0.4186	0.4232	0.4278	0.4324	0.4370	0.4416	46
47	0.4230	0.4277	0.4324	0.4371	0.4418	0.4465	0.4512	0.4559	47
48	0.4368	0.4416	0.4464	0.4512	0.4560	0.4608	0.4656	0.4704	48
49	0.4508	0.4557	0.4606	0.4655	0.4704	0.4753	0.4802	0.4851	49
50	0.4650	0.4700	0.4750	0.4800	0.4850	0.4900	0.4950	0.5000	50

Gömbölyü fából faragható négyzetgerendák.

Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter		Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter		Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter		Felső átmérő centiméter	Négyzet oldal cen- timéter	
	tisz- tán	dur- ván		tisz- tán	dur- ván		tisz- tán	dur- ván		tisz- tán	dur- ván
6	4.2	4.8	18	12.7	14.4	30	21.2	24.0	42	29.7	33.6
7	4.9	5.6	19	13.4	15.2	31	21.9	24.8	43	30.4	34.4
8	5.7	6.4	20	14.1	16.0	32	22.6	25.6	44	31.1	35.2
9	6.4	7.2	21	14.8	16.8	33	23.3	26.4	45	31.8	36.0
10	7.1	8.0	22	15.6	17.6	34	24.0	27.2	46	32.5	36.8
11	7.8	8.8	23	16.3	18.4	35	24.7	28.0	47	33.2	37.6
12	8.5	9.6	24	17.0	19.2	36	25.4	28.8	48	33.9	38.4
13	9.2	10.4	25	17.7	20.0	37	26.2	29.6	49	34.6	39.2
14	9.9	11.2	26	18.4	20.8	38	26.9	30.4	50	35.4	40.0
15	10.6	12.0	27	19.1	21.6	39	27.6	31.2	51	36.1	40.8
16	11.3	12.8	28	19.8	22.4	40	28.3	32.0	52	36.8	41.6
17	12.0	13.6	29	20.5	23.2	41	29.0	32.8	53	37.4	42.4

Gömbölyü fából faragható legerősebb
gerendák.

Felső átmérő cen- timéter	Tisztán				Felső átmérő cen- timéter	Durván				Felső átmérő cen- timéter	Tisztán				Felső átmérő cen- timéter	Durván											
	centiméter								centiméter								centiméter										
	vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség		vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség		vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség		vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség	vastag- ság	széles- ség						
6	4.9	3.5	5.6	4.0	21	17.1	12.1	19.6	13.9	36	29.4	20.8	33.6	23.8													
7	5.7	4.0	6.5	4.6	22	17.9	12.7	20.5	14.5	37	30.2	21.3	34.5	24.4													
8	6.5	4.6	7.5	5.3	23	18.8	13.3	21.5	15.2	38	31.0	21.9	35.5	25.1													
9	7.3	5.2	8.4	5.9	24	19.6	13.8	22.4	15.8	39	31.8	22.5	36.4	25.7													
10	8.2	5.8	9.3	6.6	25	20.4	14.4	23.3	16.5	40	32.6	23.1	37.3	26.4													
11	9.0	6.3	10.3	7.3	26	21.2	15.0	24.3	17.1	41	33.5	23.7	38.3	27.1													
12	9.8	6.9	11.2	7.9	27	22.0	15.6	25.2	17.8	42	34.3	24.2	39.2	27.7													
13	10.6	7.5	12.1	8.6	28	22.8	16.2	26.1	18.5	43	35.1	24.8	40.1	28.4													
14	11.4	8.1	13.1	9.2	29	23.6	16.7	27.1	19.1	44	35.9	25.4	41.1	29.0													
15	12.2	8.7	14.0	9.9	30	24.5	17.3	28.0	19.8	45	36.7	26.0	42.0	29.7													
16	13.1	9.2	14.9	10.6	31	25.3	17.9	28.9	20.5	46	37.5	26.5	42.9	30.4													
17	13.9	9.8	15.9	11.2	32	26.1	18.5	29.9	21.1	47	38.3	27.2	43.9	31.0													
18	14.7	10.4	16.8	11.9	33	26.9	19.0	30.8	21.8	48	39.1	27.7	44.8	31.7													
19	15.5	11.0	17.7	12.5	34	27.7	19.6	31.7	22.4	49	40.0	28.3	45.7	32.3													
20	16.3	11.5	18.7	13.2	35	28.5	20.2	32.7	23.1	50	40.8	28.8	46.6	33.0													

Ha az adott felső átmérő e két tábla határait túllépi, akkor azt felezzük és a nyert magassági és szélességi méreteket kétszeresen vesszük

Faragott vagy fűrészelt négyélű gerendák előállítására szükséges gömbölyű fa.

E táblákban a szélességi soroknak és magassági hasáboknak megfelelő számok azt az átmérőt mutatják, melylyel egy gömbölyű lörzsnek vékonyabb végén birnia kell, hogy az illető méretekkel bíró gerenda legyen belőle faragható. Ha a gerendák él nélkül (gömbölyű élekkel) faragandók, a táblában nyert átmérő egy nyolczadrészszer kisebbnek veendő. Ha a szélesség és magasság a tábla határát túlépi, mindkét méret felezendő és a nyert eredmény kétszeresen veendő.

Szélesség centimé- terekben	Magasság centiméterekben											
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	felső átmérő centiméterekben											
5	7.1	7.8	8.6	9.4	10.3	11.1	12.1	13.0	13.9	14.9	15.8	16.8
6	7.8	8.5	9.2	10.0	10.8	11.7	12.5	13.4	14.3	15.2	16.2	17.1
7	8.6	9.2	9.9	10.6	11.4	12.2	13.0	13.9	14.8	15.6	16.6	17.5
8	9.4	10.0	10.6	11.3	12.0	12.8	13.6	14.4	15.3	16.1	17.0	17.9
9	10.3	10.8	11.4	12.0	12.7	13.5	14.2	15.0	15.8	16.6	17.5	18.4
10	11.2	11.7	12.2	12.8	13.5	14.1	14.9	15.6	16.4	17.2	18.0	18.9
11	12.1	12.5	13.0	13.6	14.2	14.9	15.6	16.3	17.0	17.8	18.6	19.4
12	13.0	13.4	13.9	14.4	15.0	15.6	16.3	17.0	17.7	18.4	19.2	20.0
13	13.9	14.3	14.8	15.3	15.8	16.4	17.0	17.7	18.4	19.1	19.8	20.6
14	14.9	15.2	15.7	16.1	16.6	17.2	17.8	18.4	19.1	19.8	20.5	21.3
15	15.8	16.2	16.6	17.0	17.5	18.0	18.6	19.2	19.8	20.5	21.2	21.9
16	16.8	17.1	17.5	17.9	18.4	18.9	19.4	20.0	20.6	21.3	21.9	22.6
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
8	18.8	19.7	20.6	21.5	22.5	23.4	24.4	25.3	26.2	27.2	28.2	29.1
9	19.2	20.1	21.0	21.9	22.9	23.8	24.8	25.6	26.6	27.5	28.5	29.4
10	19.7	20.6	21.5	22.4	23.3	24.2	25.2	26.0	26.9	27.9	28.8	29.7
11	20.2	21.1	22.0	22.8	23.7	24.6	25.6	26.4	27.3	28.2	29.2	30.1
12	20.8	21.6	22.5	23.3	24.2	25.1	26.0	26.8	27.7	28.6	29.5	30.5
13	21.4	22.2	23.0	23.9	24.7	25.6	26.4	27.3	28.2	29.1	30.0	30.9
14	22.0	22.8	23.6	24.4	25.2	26.1	26.9	27.8	28.7	29.5	30.4	31.3
15	22.7	23.4	24.2	25.0	25.8	26.7	27.4	28.3	29.2	30.0	30.9	31.7
16	23.3	24.1	24.8	25.6	26.4	27.2	28.0	28.8	29.7	30.5	31.4	32.2
17	24.0	24.8	25.5	26.2	26.9	27.8	28.6	29.4	30.2	31.1	31.9	32.7
18	24.8	25.5	26.2	26.9	27.7	28.4	29.2	30.0	30.8	31.6	32.4	33.3
19	25.5	26.2	26.9	27.6	28.3	29.1	29.8	30.6	31.4	32.2	33.0	33.8
20	26.2	26.9	27.6	28.3	29.0	29.7	30.5	31.2	32.0	32.8	33.6	34.4
21	26.9	27.7	28.3	29.0	29.7	30.4	31.2	31.9	32.6	33.4	34.2	35.0
22	27.8	28.4	29.1	29.7	30.4	31.1	31.8	32.6	33.3	34.1	34.8	35.6
23	28.6	29.2	29.8	30.5	31.2	31.8	32.5	33.2	34.0	34.7	35.5	36.2
24	29.4	30.0	30.6	31.2	31.9	32.6	33.2	33.9	34.6	35.4	36.1	36.9
25	30.2	30.8	31.4	32.0	32.6	33.3	34.0	34.6	35.3	36.1	36.8	37.5
26	31.0	31.6	32.2	32.8	33.4	34.1	34.7	35.4	36.1	36.8	37.5	38.2
27	31.9	32.4	33.0	33.6	34.2	34.8	35.5	36.1	36.8	37.5	38.2	38.9
28	32.7	33.3	33.8	34.4	35.0	35.6	36.2	36.9	37.5	38.2	38.9	39.6

Szélesség centimé- terekben	Magasság centiméterekben											
	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	felső átmérő centiméterekben											
14	32.2	33.1	34.0	35.0	35.8	36.8	37.7	38.6	39.6	40.4	41.4	42.3
15	32.7	33.6	34.4	35.3	36.2	37.1	38.1	39.0	39.9	40.8	41.7	42.7
16	33.1	34.0	34.8	35.7	36.6	37.5	38.3	39.4	40.3	41.2	42.1	43.0
17	33.6	34.4	35.3	36.2	37.0	37.9	38.9	39.8	40.7	41.6	42.5	43.4
18	34.1	35.0	35.8	36.7	37.6	38.5	39.4	40.2	41.1	42.0	42.9	43.8
19	34.7	35.5	36.4	37.2	38.1	38.9	39.8	40.7	41.5	42.4	43.3	44.3
20	35.2	36.1	36.9	37.7	38.5	39.4	40.2	41.1	42.1	42.9	43.8	44.7
21	35.8	36.6	37.4	38.2	39.1	39.9	40.8	41.6	42.5	43.4	44.3	45.1
22	36.4	37.2	38.0	38.8	39.7	40.5	41.3	42.2	43.1	43.9	45.0	45.6
23	37.0	37.8	38.6	39.4	40.2	41.0	41.9	42.7	43.5	44.4	45.2	46.1
24	37.6	38.4	39.2	40.0	40.8	41.6	42.4	43.3	43.9	44.9	45.7	46.6
25	38.3	39.1	39.8	40.6	41.4	42.2	43.0	43.8	44.6	45.5	46.3	47.1
26	38.9	39.7	40.5	41.2	42.0	42.8	43.6	44.4	45.2	46.1	46.8	47.7
27	39.6	40.4	41.1	41.8	42.6	43.4	44.2	45.0	45.7	46.6	47.4	48.2
28	40.3	41.0	41.8	42.5	43.3	44.0	44.8	45.6	46.2	47.2	48.1	48.8
29	41.0	41.7	42.4	43.2	43.9	44.7	45.5	46.2	47.0	47.8	48.6	49.4
30	41.7	42.4	43.1	43.9	44.6	45.3	46.1	46.9	47.6	48.4	49.2	50.0
31	42.4	43.1	43.8	44.6	45.3	46.0	46.8	47.5	48.3	49.0	49.8	50.5
32	43.2	43.9	44.6	45.3	45.9	46.6	47.4	48.1	48.9	49.7	50.8	51.2
33	43.9	44.6	45.3	45.9	46.7	47.3	48.1	48.9	49.6	50.3	51.0	51.8
34	44.7	45.3	46.0	46.6	47.3	48.1	48.8	49.6	50.2	51.0	51.7	52.4
35	45.5	46.1	46.8	47.4	48.1	48.8	49.5	50.2	50.9	51.6	52.4	53.0
36	46.2	46.9	47.5	48.2	48.8	49.6	50.2	50.9	51.6	52.4	53.1	53.8
37	47.0	47.6	48.2	48.9	49.5	50.2	50.9	51.6	52.3	53.0	53.8	54.4
38	47.8	48.4	49.0	49.7	50.3	51.0	51.6	52.4	53.0	53.7	54.4	55.2
39	48.6	49.2	49.8	50.8	51.0	51.7	52.4	53.1	53.8	54.4	55.2	55.8
40	49.4	50.0	50.5	51.2	51.8	52.4	53.0	53.8	54.4	55.2	55.8	56.6

Ürmértékek köb tartalma.

E táblázat adatait közel 600 ürméter és mintegy 2000 köteg (kéve) fának, illetőleg rőzsének pontos köbözése útján a bécsi erdészeti kísérleti állomás számította ki. A választékokra nézve megjegyeztetik, hogy szerszám- és tűzifa-hasáb alatt 14 centiméternél vastagabb gömbölyű fából hasított darabok, dorongfa alatt 14 cm-nél vékonyabb és 7 centiméternél vastagabb gömbölyű farészek, ágfá alatt pedig 7 centiméternél vékonyabb, de alsó végükön 2—3 centiméternél vastagabb ágak és végül galyfa (rőzse) alatt a legvékonyabb ágak értendők. Az I. osztályu tűzifát az egyenes, és egészséges hasábok képezik, melyeknél a felületnek legfeljebb 0.1 része hibás; a II. osztályba azon hasábok sorozandók, melyek kevésbé egyenesek és melyeknek felülete legfeljebb 0.5 részben hibás, és végül a III-ikba a korhadt és a fel nem hasítható göröcsös darabok osztandók be. A galyfa-kévek alatt 1 méter hosszú és 1 méter kerületű kötegek értendők. A keményfa osztályba a tölgy, bükk és gyertyán, a lágyfa osztályba pedig a többi lomblevelű és tűlevelű fák sorozandók.

F a n e m	Szorszámfahasáb		I.		II.		III.		Dorongfa	Á g f a	Tus-kófa	Galéria, 100 kévként		
	osztályu tűzifa-hasáb		tartalalmaz ürméterenként		tartalalmaz ürméterenként		tartalalmaz ürméterenként							
	dara-bot	köb-mét.	dara-bot	köb-mét.	dara-bot	köb-mét.	dara-bot	köb-mét.	dara-bot	köb-mét.	dara-bot	köb-mét.	köbméter	
Bakk	0 43	0.755	49	0.680	57	0.650	33	0.589	76	0.573	207	0.447	0.393	1.503
Eger (mezgés)	0 47	0.831	54	0.748	63	0.715	36	0.648	84	0.630	228	0.492	0.432	1.669
Gyertyán	0 32	0.721	40	0.673	53	0.617	.	.	68	0.561	254	0.406	0.457	1.808
Nyir	0 34	0.793	44	0.740	58	0.679	.	.	75	0.627	279	0.447	0.503	1.754
Rezgönyár	0 31	0.713	37	0.653	58	0.604	29	0.579	87	0.589	207	0.434	0.407	1.778
Tölgy (kocsános)	0 34	0.784	41	0.718	64	0.664	32	0.637	96	0.648	228	0.477	0.432	1.468
Erdei fenyő	0 40	0.712	45	0.647	62	0.598	.	.	82	0.591	247	0.480	0.484	1.442
Jegenyefenyő	0 44	0.783	49	0.712	68	0.658	.	.	90	0.650	272	0.528	0.532	1.567
Lúczfenyő	0 33	0.768	38	0.684	60	0.622	.	.	79	0.604	356	0.403	0.488	1.582
Vörösfenyő	0 26	0.845	42	0.752	66	0.684	.	.	87	0.664	281	0.443	0.537	2.463
	0 37	0.724	39	0.670	51	0.576	31	0.572	73	0.560	205	0.393	0.419	0.647
	0 41	0.796	43	0.737	56	0.634	34	0.629	80	0.616	225	0.432	0.461	1.503
	0 30	0.800	37	0.681	47	0.646	.	.	66	0.648	216	0.423	0.460	1.442
	0 33	0.880	41	0.749	52	0.711	.	.	73	0.718	238	0.465	0.506	1.442
	0 34	0.761	39	0.679	53	0.659	.	.	95	0.647	243	0.454	0.442	1.567
	0 37	0.837	43	0.747	58	0.725	.	.	104	0.712	267	0.532	0.486	1.582
	0 34	0.781	42	0.698	53	0.677	.	.	94	0.734	306	0.636	0.517	1.582
	0 37	0.859	46	0.768	58	0.745	.	.	103	0.807	331	0.699	0.569	2.463
	0 28	0.768	36	0.690	66	0.665	.	.	93	0.693	256	0.596	0.589	0.647
	0 31	0.845	40	0.759	72	0.732	.	.	102	0.762	282	0.656	0.647	0.647

F a n e m	Aszréteg, centi- méter	Szerszámfa- hasáb		I.		-II.		III.		Dorongfa		Á g f a		Tus- kőfa	Galysa, 100 kővénként		
		t a r t a l m a z ü r m é t e r e n k é r t á t l a g o s a n										k ő b m é t e r t					
		dara, bot	kőb- mét.	dara, bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.	dara- bot	kőb- mét.			dara- bot	kőb- mét.
Keményfa átlag	0	38	0.731	43	0.670	59	0.628	34	0.581	84	0.573	207	0.439	0.399	1.613		
	10	42	0.802	47	0.737	65	0.691	37	0.639	92	0.630	223	0.483	0.439		1.648	
	0	32	0.760	39	0.683	55	0.646	.	.	84	0.637	251	0.502	0.470			.
	10	35	0.840	43	0.751	60	0.711	.	.	92	0.701	276	0.550	0.517			
Bűk	0	47	0.784	53	0.701	58	0.659	39	0.601	80	0.613	234	0.474	0.439	.		
	10	52	0.862	58	0.771	64	0.725	43	0.661	88	0.674	257	0.521	0.549		.	
	0	38	0.800	56	0.750	64	0.724	.	.	105	0.746	361	0.644	0.527			.
	10	42	0.880	62	0.825	70	0.796	.	.	116	0.821	397	0.708	0.580			
Lúcsfenyő	0	49	0.793	67	0.707	110	0.665	58	0.646	150	0.645	404	0.537	0.524	.		
	10	54	0.872	74	0.778	121	0.732	64	0.711	165	0.710	444	0.591	0.576		.	
	0	50	0.817	79	0.777	97	0.761	.	.	177	0.777	398	0.703	0.538			.
	10	55	0.899	87	0.855	107	0.837	.	.	195	0.855	438	0.773	0.614			
Bűk	0	65	0.800	88	0.741	151	0.715	85	0.676	180	0.696	527	0.565	0.538	.		
	10	72	0.880	97	0.815	166	0.787	94	0.744	198	0.766	580	0.622	0.592		.	
	0	67	0.832	95	0.797	133	0.765	.	.	180	0.804	502	0.722	0.635			.
	10	74	0.915	105	0.877	146	0.842	.	.	198	0.880	550	0.794	0.699			
Lúcsfenyő	0	47	0.784	53	0.701	58	0.659	39	0.601	80	0.613	234	0.474	0.439	.		
	10	52	0.862	58	0.771	64	0.725	43	0.661	88	0.674	257	0.521	0.549		.	
	0	38	0.800	56	0.750	64	0.724	.	.	105	0.746	361	0.644	0.527			.
	10	42	0.880	62	0.825	70	0.796	.	.	116	0.821	397	0.708	0.580			

A l a k s z á m o k.

a) Valódi alakszámok.

Az alábbi táblázatba foglalt valódi alakszámok csak abban az esetben alkalmazhatók helyesen álló törzsek vagy fák közbözésére, ha az átmérő a törzs egész magasságának $\frac{1}{20}$ -ad részében méretik meg. Abban az esetben, ha ez nem volna lehetséges és az átmérő más magasságban méretnék, az alakszám-tábla adatai, melyek százalékokat képviselnek, az alábbi kiigazító táblázat adatai szerint igazítandók ki, mielőtt a köbtartalom kiszámítására használtatnának. Pld. ha egy 20 méter magas, középkorú és közép vastagságú tölgyfa törzsének köbtartalmát kellene meghatározni, de az átmérőt a vágáslap felett az egész magasság $\frac{1}{20}$ -ad részében, vagyis 1 méter magasságban a törzs ezen részének szabálytalansága miatt nem lehetne mérni, akkor a mérést valamivel fennebb, pld. 1·3 méter magasságban tennek meg, s az alakszámot, mely az adott feltételeknél fogva a felveti esetben a törzsalakszámok II. osztálya szerint 50% -ot tenne, a kiigazító-tábla 20-as sorának és 1·3-es rovatának megfelelő számmal, 6-tal növelnök, miután a táblában e szám előtt + jegy áll. Az alakszám tehát ez esetben nem 50, hanem $50 + 6 = 56\%$ lenne, azaz a nyert átmérő körlapjának és a törzs magasságának szorzatából 56% -ot kellene venni, hogy a kérdéses tölgytörzs köbtartalmát nyerjük.

A törzsalakszámok csupán a törzs fatömegére, a fa-alakszámok ellenben, a tuskó kivételével, az összes föld feletti fatömegre vonatkoznak.

A l a k s z á m - t á b l a.

(Schindler szerint.)

F a n e m	Törzs-alakszámok			Fa-alakszámok		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
	vaskos	meg- lehető vaskos	sudar- lós	vaskos	meg- lehető vaskos	sudar- lós
	vág- ható	közép koru	fiatal	vág- ható	közép koru	fiatal
	törzsek számára			fák számára		
Jegenyefenyő . . .	55	49	43	62	57	52
Lúczfenyő	53	47	43	61	56	53
Erdei fenyő	53	47	42	60	56	53
Vörösfenyő	51	44	38	59	53	48
Tölgy	56	50	43	67	63	58
Bükk	55	48	41	65	60	55
Szil, juhar, kőris . .	53	48	43	62	59	56
Éger	52	47	42	61	57	53
Rezgő nyár	52	47	42	60	56	52
Nyír és fűz	50	43	36	67	51	45

A törzsalakszámok ritkás állásban felnött törzseknél $3-6\%$ -a kisebbitendők, nagyon sűrű zárlatban felnötteknél pedig $3-6\%$ -a nagyobbítandók.

A fa-alakszámok megfordítva szabad állásban felnött fáknál $3-6\%$ -kal növelendők, igen sűrű zárlatban felnött fáknál pedig $3-6\%$ -al apasztandók.

Kiigazító táblázat a valódi alakszámokhoz.

Magasság méter	Az átmérő megmérési helyének magassága m-ekben						
	0·6	0·8	1·0	1·1	1·3	1·4	1·6
	százalék, melylyel az alakszám növelendő v. apasztandó						
5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5			
6·5	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0	+18·0		
8·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5		
10·0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0	+18·0	
11·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5	
13·5	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0	+18·0
15·0	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5	+16·5
16·5	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0	+15·0
18·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5	+13·5
20·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0	+12·0
21·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5	+10·5
23·5	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0	+ 9·0
25·0	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5	+ 7·5
26·5	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0	+ 6·0
28·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5	+ 4·5
30·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0	+ 3·0
31·5	-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5	+ 1·5
33·5	-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0	0
35·0		-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5	- 1·5
36·5		-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0	- 3·0
38·5			-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5	- 4·5
40·0			-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0	- 6·0
41·5				-16·5	-13·5	-10·5	- 7·5
43·5				-18·0	-15·0	-12·0	- 9·0
45·0					-16·5	-13·5	-10·5
46·5					-18·0	-15·0	-12·0

b) Nem valódi alakszámok.

Az alább következő nem valódi alakszámok azon feléltre vannak alapítva, hogy a fák átmérője, tekintet nélkül a magasságra, minden esetben 1·3 magasságban a vágáslap felett méretik. A magasság alatt a törzs egész hossza a vágáslaptól a csücsig értendő. Az alakszámok itt ezredrészeknek értendők, tehát minden szám elé „0” egészszám képzelendő. A fa-alakszámok, a tuskó kivételével, az összes föld feletti fatömegre vonatkoznak, (kivéve az erdei fenyő fa-alakszámait, melyeknél a 3 centiméternél vékonyabb galyak számításán kívül maradtak). A tömör fa-alakszámok a 7 cm-nél vastagabb ág- és törzsrészekre, a törzsalakszámok ellenben csak a törzs fatömegére (csücszal együtt) vonatkoznak. A tölgy alakszámainál a vaskossági osztályok következően képezendők. Az I. osztályba sorozandók a kiterjedt és teljes koronájú, szabadon nőtt törzsek; a II. osztályba a jó termőhelyen ritkán ültetett és későn záródott fiatalabb erdőrészek törzsei, jó talaju közép erdők felfái, bükk erdőrészekben vágás után visszahagyott hosszú törzsű tölgyek, gyér állásban megerősödött szálas fák

és általában a vágható erdőrészek törzsei téres állás és középszer-magasság mellett; a III. osztályba téresen ültetett fiatalosok mérsékelt talajon, közép erdő fái hasonló talajon, középkorú erdőrészek törzsei mérsékelt magasság mellett és vágható erdőrészek fái, ha igen magasak; és végül a IV. osztályba az igen hosszú törzsű középkorú fák, rossz növésű fiatalosok és idősebb erdőrészek törzsei.

A lúczfenyő, erdei fenyő és bükk fa-alakszámái.

(Baur és Kunze szerint.)

Magasság méter	L u c z f e n y ő				Erdei fenyő	Bükk	Magasság méter
	21—40 éves	41—60 éves	61—80 éves	81 év-től felfelé	minden korban	minden korban	
7	877	813	.	.	787	713	7
8	840	790	.	.	737	691	8
9	805	765	740	.	694	670	9
10	776	746	720	.	663	653	10
11	750	728	703	.	640	635	11
12	722	712	686	641	619	623	12
13	700	695	672	630	601	610	13
14	675	682	660	620	584	600	14
15	658	671	647	611	569	591	15
16	631	660	636	603	556	584	16
17	613	647	624	594	544	579	17
18	594	636	614	587	537	573	18
19	.	626	605	580	525	569	19
20	.	616	595	573	518	565	20
21	.	608	586	567	512	563	21
22	.	598	579	561	508	561	22
23	.	592	572	557	505	560	23
24	.	581	565	550	502	560	24
25	.	572	560	545	500	561	25
26	.	563	553	541	498	563	26
27	.	558	546	535	496	565	27
28	.	547	540	528	494	567	28
29	.	542	536	525	492	571	29
30	.	536	528	518	490	575	30
31	.	.	525	515	489	580	31
32	.	.	520	510	487	584	32
33	.	.	515	508	486	589	33
34	.	.	510	500	484	593	34
35	.	.	504	494	.	600	35
36	.	.	497	492	.	.	36
37	.	.	493	490	.	.	37
38	.	.	490	488	.	.	38
39	.	.	486	483	.	.	39
40	.	.	478	475	.	.	40

A luczfenyő, bükk és erdei fenyő tömörfa-alakszámai.

(Baur és Kunze szerint.)

Magasság méter	Alakszám			Magasság méter	Alakszám			Magasság méter	Alakszám		
	lucz	bükk	erdei fenyő		lucz	bükk	erdei fenyő		lucz	bükk	erdei fenyő
5	.	.	066	17	480	440	478	29	473	503	446
6	172	.	130	18	481	452	470	30	470	507	444
7	220	160	192	19	483	460	467	31	466	510	443
8	264	188	254	20	487	465	464	32	461	513	442
9	305	210	310	21	487	470	463	33	458	515	441
10	341	237	366	22	487	475	461	34	452	517	440
11	376	265	412	23	486	480	458	35	448	520	.
12	413	300	452	24	485	484	456	36	442	.	.
13	438	332	471	25	484	488	454	37	440	.	.
14	454	369	479	26	482	492	452	38	436	.	.
15	468	400	480	27	480	496	450	39	429	.	.
16	478	422	476	28	477	499	448	40	420	.	.

A tölgy tömörfa-alakszámai.

(Burkhardt után.)

Átmérő cm.	I.	II.	III.	IV.	Átmérő cm.	I.	II.	III.	IV.
	vaskossági osztály					vaskossági osztály			
16	.	.	.	445	56	605	570	535	505
20	.	.	475	455	60	610	575	540	510
24	.	.	485	460	64	615	580	550	515
28	.	520	490	465	68	620	585	555	520
32	.	525	495	470	72	625	595	560	525
36	.	530	505	475	76	630	600	570	530
40	570	540	510	480	80	635	605	575	530
44	580	550	515	485	88	640	610	585	535
48	590	555	520	490	96	645	615	590	.
52	600	560	525	500	112	650	625	595	.

(A vaskossági osztályokra nézve lásd a nem valódi alakszámokra vonatkozó fennebbi magyarázatot.)

A jegenyefenyő fa- és tömörfa-alakszámai.

(Dr. Lorey szerint.)

Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa	Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa	Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa	Magas- ság	Fa-	Tö- mörfa
	alakszám			alakszám			alakszám			alakszám	
6	0.830	0.275	14	0.855	0.525	22	0.600	0.524	30	0.545	0.490
8	0.740	0.315	16	0.640	0.530	24	0.587	0.517	32	0.532	0.482
10	0.700	0.430	18	0.627	0.530	26	0.575	0.510	34	0.520	0.474
12	0.675	0.510	20	0.614	0.527	28	0.560	0.500	36	0.510	0.466

A jegenyefenyő törzsfalakaszai 50–100 éves korban. (Pausinger szerint.)

M. szám	Á t m é r ő c e n t i m é t e r e k b e n.																						
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	
8	590																						
9		575	555																				
10		574	555																				
11		574	554	540	530																		
12		578	553	540	530	526	522	518															
13		578	553	539	529	525	522	518	514	510													
14		572	552	538	528	525	521	517	514	510	506												
15		571	552	537	528	524	521	517	513	509	506	502	495	485	470								
16																							
17																							
18																							
19																							
20																							
21																							
22																							
23																							
24																							
25																							
26																							
27																							
28																							
29																							
30																							
31																							
32																							
33																							
34																							

Álló fák fatömege.

(Burkhardt után.)

Az itt következő táblázatokból a tölgy-, bükk-, lucz- és erdei fenyő törzsek fatömege a mellmagasságban (1.3 m) mért alsó átmérő és a famagasság segélyével közvetlenül kiolvasható. Hogy azonban az eredmény pontos legyen, a tölgy-, bükk- és lucz-fenyőnél előbb még a köbözendő törzsek vaskossági fok is megbecsülendő. A tölgyre nézve ugyanis e táblázatokban 4, a bükkre 3 és a luczfenyőre 2 vaskossági osztály állítottatott fel, melyek közül egyikbe vagy másikba az egyes törzsek az illető osztályok elején található utasítások szerint sorozandók be.

Magasság alatt a törzs egész hossza a vágási laptól a csúcsig értendő.

A kimutatott köbtartalomban csak a 7 cm-nél vastagabb részek tömege van befoglalva, a 7 cm-nél vékonyabb ágak és galyak tömegét tehát abban az esetben, ha ez is kívántatnék, külön kell megbecsülni.

A fennebb elősorolt fanemeken kívül a többi főbb fanemek köbözésére is használhatók e táblázatok. Nevezetesen:

a) j e g e n y e f e n y ő törzsek köbözésénél a bükk három vaskossági osztálya alkalmazható, a II. és III. osztály adatai azonban mintegy 5°/_o-al mérséklendők;

b) v ő r ő s f e n y ő törzsek köbtartalma az erdei fenyőre nézve kimutatott adatok szerint határozható meg, de ezekből 5–10°/_o előbb levonandó;

c) é g e r és n y í r törzsek fatömegének meghatározásánál a bükk I. vastagsági osztálya;

d) g y e r t y á n törzseknél általában a bükkre nézve kimutatott adatok és végül

e) n y á r f á k köbözésénél a tölgy adatai használhatók.

E táblázatok adatai átlagos adatok s azért különös előnnyel főleg egész erdőrészek fatömegének kiszámításánál használhatók, mintán az átlagtörzsek méreteinek meghatározását, kikeresését és köbözését egészen feleslegessé teszik.

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Átmérő mellmagas- ságban			
	8°	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28		30	32	34
I. Vaskossági osztály. Szabad állásban felnőtt tölgyek széles, kifejtett koronával.															
40	0,85	1,00	1,13	1,27	1,41	1,56	1,70	1,84	1,99	2,12	2,29				40
42	0,95	1,12	1,37	1,48	1,58	1,75	1,91	2,06	2,23	2,38	2,55				42
44	1,06	1,24	1,41	1,59	1,76	1,94	2,12	2,29	2,47	2,65	2,82	3,00			44
46	1,17	1,37	1,56	1,75	1,95	2,14	2,34	2,58	2,73	2,93	3,11	3,31			46
48	1,28	1,50	1,71	1,92	2,14	2,35	2,57	2,78	3,00	3,21	3,42	3,64			48
50	1,40	1,64	1,87	2,10	2,34	2,57	2,81	3,04	3,28	3,51	3,74	3,98			50
52	1,53	1,78	2,04	2,29	2,55	2,80	3,06	3,31	3,57	3,82	4,08	4,33			52
54	1,66	1,93	2,21	2,49	2,76	3,04	3,32	3,59	3,87	4,15	4,42	4,70			54
56	1,79	2,09	2,39	2,69	2,99	3,29	3,59	3,89	4,19	4,49	4,78	5,08			56
58	.	2,25	2,58	2,90	3,22	3,55	3,86	4,19	4,51	4,83	5,15	5,47			58
60	.	2,42	2,77	3,11	3,46	3,81	4,15	4,50	4,84	5,19	5,54	5,88			60
62	.	2,60	2,97	3,33	3,71	4,08	4,45	4,82	5,19	5,56	5,94	6,31			62
64	.	2,78	3,18	3,57	3,97	4,37	4,76	5,16	5,56	5,95	6,35	6,75			64
66	.	2,97	3,39	3,82	4,24	4,67	5,08	5,51	5,94	6,36	6,78	7,21			66
68	.	3,16	3,61	4,07	4,52	4,97	5,42	5,87	6,33	6,78	7,23	7,68			68
70	.	3,36	3,84	4,33	4,81	5,29	5,77	6,25	6,73	7,21	7,69	8,17			70
72	.	3,57	4,08	4,60	5,11	5,62	6,13	6,64	7,15	7,66	8,17	8,68			72
74	.	3,79	4,33	4,87	5,41	5,96	6,50	7,04	7,58	8,12	8,66	9,20			74
76	.	4,01	4,58	5,15	5,72	6,30	6,87	7,44	8,01	8,59	9,16	9,73			76
78	.	4,23	4,84	5,44	6,04	6,65	7,25	7,86	8,46	9,07	9,67	10,28			78
80	.	4,46	5,10	5,74	6,37	7,01	7,65	8,29	8,92	9,56	10,20	10,84			80
82	.	4,70	5,37	6,04	6,71	7,38	8,06	8,73	9,39	10,07	10,74	11,41			82

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő méllyen	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átlag száma		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
84	4.94	5.65	6.35	7.06	7.77	8.47	9.18	9.88	10.59	11.30	12.00	12.71	84		
86	5.19	5.94	6.68	7.42	8.16	8.90	9.64	10.39	11.13	11.87	12.61	13.35	86		
88	5.45	6.23	7.01	7.79	8.56	9.34	10.12	10.90	11.68	12.46	13.23	14.01	88		
90	5.71	6.53	7.34	8.16	8.97	9.78	10.61	11.42	12.23	13.06	13.86	14.68	90		
92	5.98	6.83	7.68	8.54	9.39	10.24	11.10	11.95	12.80	13.66	14.51	15.36	92		
94	6.25	7.14	8.03	8.93	9.81	10.71	11.60	12.49	13.39	14.28	15.18	16.06	94		
96	6.53	7.46	8.39	9.32	10.25	11.19	12.12	13.05	13.98	14.92	15.85	16.78	96		
98	6.81	7.78	8.75	9.72	10.69	11.67	12.64	13.61	14.58	15.56	16.53	17.50	98		
100	7.09	8.11	9.12	10.13	11.14	12.16	13.17	14.18	15.20	16.21	17.22	18.24	100		
102	.	8.44	9.50	10.55	11.61	12.67	13.72	14.78	15.84	16.89	17.94	19.00	102		
104	.	8.79	9.89	10.99	12.09	13.19	14.29	15.39	16.49	17.59	18.69	19.79	104		
106	.	9.15	10.29	11.43	12.58	13.72	14.87	16.02	17.16	18.31	19.45	20.59	106		
108	.	9.51	10.70	11.89	13.08	14.27	15.46	16.65	17.84	19.03	20.21	21.40	108		
110	.	9.88	11.11	12.35	13.58	14.82	16.05	17.29	18.52	19.76	20.99	22.22	110		
112	.	10.25	11.52	12.81	14.09	15.37	16.65	17.98	19.21	20.49	21.77	23.05	112		
114	.	10.62	11.94	13.27	14.60	15.93	17.25	18.58	19.91	21.23	22.56	23.89	114		
116	.	10.99	12.36	13.74	15.11	16.49	17.86	19.23	20.61	21.98	23.36	24.73	116		
118	.	11.37	12.79	14.22	15.64	17.06	18.48	19.90	21.33	22.74	24.17	25.59	118		
120	.	11.76	13.28	14.70	16.17	17.64	19.11	20.58	22.05	23.52	25.00	26.47	120		
122	.	12.17	13.69	15.21	16.73	18.25	19.77	21.29	22.81	24.34	25.86	27.38	122		
124	.	12.58	14.15	15.72	17.29	18.87	20.44	22.01	23.58	25.16	26.73	28.30	124		
126	.	12.99	14.61	16.23	17.86	19.49	21.11	22.73	24.35	25.98	27.60	29.23	126		
128	.	13.40	15.08	16.75	18.43	20.11	21.78	23.46	25.13	26.81	28.48	30.16	128		

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellékben ságván	M a g a s s á g m é t e r e k b e n													Átmérő mellékben ságván	
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32		34
	Kőbirtalom köbmétereiben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
130					13.82	15.56	17.28	19.01	20.74	22.47	24.20	25.93	27.66	29.38	31.11
132					14.25	16.04	17.82	19.60	21.38	23.16	24.94	26.73	28.51	30.29	32.07
134					14.69	16.53	18.36	20.20	22.03	23.87	25.70	27.54	29.38	31.21	33.06
136					15.13	17.02	18.91	20.81	22.70	24.59	26.48	28.37	30.26	32.15	34.05
138					15.58	17.53	19.47	21.43	23.37	25.32	27.27	29.21	31.16	33.10	35.06
140					16.03	18.04	20.04	22.05	24.05	26.06	28.06	30.06	32.07	34.07	36.08
142					16.49	18.56	20.62	22.68	24.75	26.81	28.87	30.93	32.99	35.05	37.12
144					16.96	19.08	21.20	23.32	25.45	27.57	29.69	31.81	33.93	36.05	38.17
146					17.44	19.61	21.79	23.97	26.16	28.34	30.52	32.70	34.88	37.06	39.24
148					17.92	20.16	22.40	24.64	26.88	29.12	31.36	33.60	35.84	38.08	40.32
150					18.42	20.72	23.02	25.33	27.63	29.93	32.23	34.53	36.83	39.14	41.44
152					18.93	21.30	23.66	26.03	28.39	30.76	33.13	35.49	37.86	40.23	42.59
26	0.27	0.32	0.38	0.43	0.48	0.54	0.59	0.65	0.70						
28	0.32	0.38	0.45	0.51	0.57	0.64	0.70	0.77	0.83						
30		0.44	0.52	0.59	0.66	0.74	0.81	0.89	0.96						
32		0.51	0.59	0.68	0.76	0.84	0.93	1.01	1.10	1.18					
34		0.58	0.67	0.77	0.86	0.96	1.06	1.15	1.25	1.34					
36		0.65	0.76	0.87	0.97	1.08	1.19	1.30	1.41	1.52	1.62				

II. Vaskossági osztály.

Térsen álló, meglehetősen magas vágható erdőrészek; egyes erdőrészekben visszahagyott szálas, öreg tölgyfák; jó talajon álló törzsek középerdő-üzemben kezelt erdőekben; térsen álló, későn záródott egyenlő koru, fiatalabb erdőrészek.

26	0.27	0.32	0.38	0.43	0.48	0.54	0.59	0.65	0.70						
28	0.32	0.38	0.45	0.51	0.57	0.64	0.70	0.77	0.83						
30		0.44	0.52	0.59	0.66	0.74	0.81	0.89	0.96						
32		0.51	0.59	0.68	0.76	0.84	0.93	1.01	1.10	1.18					
34		0.58	0.67	0.77	0.86	0.96	1.06	1.15	1.25	1.34					
36		0.65	0.76	0.87	0.97	1.08	1.19	1.30	1.41	1.52	1.62				

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
38			0.73	0.85	0.98	1.09	1.22	1.34	1.46	1.58	1.71	1.83				38
40			0.81	0.95	1.09	1.22	1.36	1.49	1.63	1.76	1.90	2.04	2.17			40
42			0.90	1.06	1.21	1.36	1.51	1.66	1.81	1.96	2.11	2.27	2.42			42
44			1.00	1.17	1.33	1.50	1.67	1.83	2.00	2.17	2.33	2.50	2.67	2.83	8.00	44
46			1.10	1.29	1.47	1.65	1.84	2.02	2.20	2.39	2.57	2.75	2.94	3.12	3.31	46
48			1.21	1.41	1.61	1.81	2.01	2.21	2.41	2.61	2.81	3.01	3.21	3.42	3.62	48
50			1.32	1.54	1.76	1.98	2.20	2.42	2.63	2.85	3.07	3.29	3.51	3.74	3.96	50
52			1.43	1.67	1.91	2.15	2.39	2.63	2.86	3.10	3.34	3.58	3.82	4.06	4.30	52
54			1.55	1.81	2.07	2.33	2.59	2.85	3.11	3.37	3.63	3.89	4.15	4.41	4.67	54
56			1.68	1.96	2.24	2.52	2.80	3.08	3.36	3.64	3.92	4.20	4.48	4.76	5.04	56
58				2.11	2.42	2.72	3.02	3.32	3.62	3.93	4.23	4.53	4.83	5.14	5.44	58
60				2.27	2.60	2.92	3.25	3.57	3.89	4.22	4.54	4.87	5.19	5.52	5.84	60
62				2.44	2.79	3.14	3.49	3.83	4.18	4.53	4.88	5.23	5.58	5.93	6.28	62
64				2.61	2.99	3.36	3.73	4.10	4.48	4.85	5.22	5.60	5.97	6.34	6.72	64
66				2.79	3.20	3.60	3.99	4.39	4.80	5.19	5.59	6.00	6.39	6.79	7.20	66
68				2.98	3.41	3.84	4.26	4.69	5.12	5.54	5.97	6.40	6.82	7.25	7.68	68
70				3.18	3.64	4.09	4.55	5.00	5.46	5.91	6.37	6.83	7.28	7.73	8.18	70
72				3.39	3.87	4.35	4.84	5.32	5.80	6.29	6.77	7.26	7.74	8.22	8.71	72
74				3.60	4.11	4.62	5.14	5.65	6.16	6.68	7.19	7.71	8.22	8.73	9.25	74
76				3.81	4.35	4.90	5.44	5.99	6.53	7.08	7.62	8.16	8.71	9.25	9.80	76
78				4.03	4.60	5.18	5.75	6.33	6.91	7.48	8.06	8.63	9.21	9.78	10.36	78
80				4.25	4.86	5.47	6.07	6.68	7.29	7.89	8.50	9.11	9.72	10.32	10.93	80
82				4.48	5.12	5.77	6.40	7.04	7.69	8.32	8.96	9.61	10.25	10.89	11.52	82

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á s m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	kőbirtalom köbmétereiben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
84	.	.	.	4.72	5.39	6.07	6.74	7.41	8.09	8.76	9.43	10.11	10.78	11.46	12.13
86	.	.	.	4.96	5.67	6.38	7.08	7.79	8.50	9.21	9.92	10.63	11.33	12.04	12.75
88	.	.	.	5.20	5.95	6.69	7.43	8.18	8.92	9.66	10.41	11.15	11.89	12.63	13.38
90	.	.	.	5.45	6.24	7.02	7.79	8.58	9.36	10.13	10.92	11.69	12.47	13.25	14.03
92	.	.	.	5.71	6.53	7.35	8.16	8.98	9.80	10.61	11.43	12.25	13.06	13.88	14.69
94	.	.	.	5.97	6.83	7.69	8.54	9.39	10.25	11.10	11.95	12.81	13.66	14.52	15.37
96	.	.	.	6.24	7.13	8.03	8.92	9.81	10.70	11.59	12.48	13.38	14.27	15.16	16.05
98	.	.	.	6.52	7.44	8.38	9.31	10.24	11.17	12.10	13.03	13.97	14.90	15.82	16.75
100	.	.	.	6.80	7.77	8.74	9.71	10.68	11.65	12.62	13.59	14.56	15.53	16.50	17.47
102	.	.	.	.	8.10	9.11	10.12	11.13	12.14	13.15	14.17	15.17	16.18	17.20	18.21
104	.	.	.	.	8.43	9.48	10.53	11.59	12.64	13.69	14.75	15.80	16.85	17.91	18.96
106	.	.	.	.	8.77	9.87	10.96	12.06	13.16	14.25	15.35	16.44	17.54	18.64	19.73
108	.	.	.	.	9.12	10.26	11.40	12.54	13.68	14.82	15.95	17.09	18.23	19.37	20.51
110	.	.	.	.	9.47	10.65	11.84	13.02	14.20	15.39	16.57	17.75	18.95	20.12	21.30
112	.	.	.	.	9.82	11.05	12.28	13.50	14.73	15.96	17.19	18.41	19.64	20.87	22.10
114	.	.	.	.	10.17	11.45	12.72	13.99	15.26	16.54	17.81	19.08	20.35	21.63	22.90
116	.	.	.	.	10.53	11.85	13.17	14.48	15.80	17.12	18.43	19.75	21.07	22.39	23.70
118	.	.	.	.	10.90	12.26	13.63	14.99	16.35	17.72	19.07	20.44	21.81	23.17	24.53
120	.	.	.	.	11.27	12.68	14.09	15.50	16.91	18.32	19.73	21.14	22.55	23.96	25.37
122	.	.	.	.	11.65	13.11	14.57	16.02	17.48	18.94	20.40	21.85	23.31	24.77	26.22
124	.	.	.	.	12.04	13.54	15.05	16.55	18.06	19.56	21.07	22.57	24.07	25.58	27.08

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Áltam- mélységben	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Áltam- mélységben				
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28		30	32	34	36
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
	III. Vaskossági osztály.															
	Középkorú erdőrészek mérsékelt magasság mellett. Igen magas, vágható erdőrészek; középerdőben álló tölgyfák és térsen ültetett fiatalabb erdőrészek mérsékelt jóságú talajon.															
20	0.14	0.18	0.21	0.24	0.27	0.30	0.33	0.36								20
22	0.18	0.22	0.26	0.29	0.33	0.37	0.40	0.44								22
24	0.22	0.26	0.31	0.35	0.39	0.44	0.48	0.53	0.57							24
26	0.26	0.31	0.36	0.41	0.46	0.52	0.57	0.63	0.68							26
28	0.30	0.36	0.42	0.48	0.54	0.61	0.67	0.73	0.79							28
30		0.42	0.48	0.56	0.63	0.70	0.77	0.84	0.91							30
32		0.48	0.56	0.64	0.72	0.80	0.88	0.96	1.04	1.12						32
34		0.54	0.64	0.73	0.82	0.91	1.00	1.09	1.18	1.27						34
36		0.61	0.72	0.82	0.92	1.02	1.13	1.23	1.33	1.43	1.54					36
38		0.69	0.81	0.92	1.03	1.14	1.27	1.38	1.49	1.61	1.73					38
40		0.77	0.90	1.02	1.15	1.28	1.41	1.54	1.66	1.79	1.92	2.05				40
42		0.85	1.00	1.13	1.28	1.42	1.56	1.71	1.85	1.99	2.13	2.28				42
44		0.94	1.10	1.25	1.41	1.57	1.72	1.88	2.04	2.19	2.35	2.51	2.66			44
46		1.03	1.21	1.38	1.55	1.73	1.89	2.07	2.24	2.41	2.59	2.76	2.93			46
48		1.13	1.32	1.51	1.70	1.89	2.07	2.26	2.45	2.64	2.83	3.02	3.21	3.39		48
50		1.23	1.44	1.65	1.85	2.06	2.26	2.47	2.68	2.88	3.09	3.30	3.51	3.71		50
52		1.34	1.57	1.79	2.01	2.24	2.46	2.69	2.91	3.13	3.36	3.58	3.81	4.03		52
54		1.40	1.70	1.94	2.19	2.43	2.67	2.92	3.16	3.40	3.65	3.89	4.14	4.38		54
56		1.58	1.84	2.10	2.37	2.63	2.89	3.16	3.42	3.68	3.95	4.21	4.47	4.73		56
58		1.99	2.27	2.56	2.84	3.12	3.41	3.70	3.98	4.27	4.55	4.83	5.12			58

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r é k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
60				2.14	2.45	2.75	3.06	3.36	3.67	3.98	4.28	4.59	4.89	5.20	5.51
62				2.30	2.63	2.96	3.29	3.62	3.95	4.28	4.61	4.94	5.26	5.59	5.93
64				2.47	2.82	3.17	3.53	3.88	4.23	4.58	4.94	5.29	5.64	5.99	6.35
66				2.64	3.02	3.40	3.78	4.15	4.53	4.91	5.29	5.67	6.04	6.42	6.80
68				2.82	3.23	3.63	4.03	4.43	4.84	5.24	5.64	6.05	6.45	6.85	7.26
70				3.00	3.44	3.87	4.30	4.73	5.16	5.59	6.02	6.46	6.88	7.31	7.75
72				3.20	3.66	4.12	4.58	5.03	5.49	5.95	6.41	6.87	7.32	7.78	8.24
74				3.40	3.89	4.38	4.86	5.35	5.83	6.32	6.81	7.30	7.78	8.27	8.76
76				3.61	4.12	4.64	5.15	5.67	6.18	6.70	7.21	7.73	8.24	8.76	9.28
78				3.82	4.37	4.91	5.45	6.01	6.55	7.10	7.64	8.19	8.73	9.28	9.83
80				4.04	4.62	5.19	5.77	6.35	6.93	7.50	8.08	8.66	9.23	9.81	10.39
82				4.26	4.87	5.48	6.09	6.70	7.31	7.92	8.53	9.14	9.75	10.36	10.97
84				4.49	5.13	5.78	6.42	7.06	7.70	8.34	8.98	9.63	10.27	10.91	11.55
86				4.73	5.40	6.08	6.76	7.43	8.11	8.78	9.46	10.14	10.82	11.49	12.17
88				4.97	5.68	6.39	7.10	7.81	8.52	9.23	9.95	10.66	11.37	12.08	12.79
90				5.21	5.96	6.70	7.45	8.20	8.97	9.69	10.44	11.18	11.98	12.67	13.42
92				5.46	6.24	7.02	7.80	8.59	9.37	10.15	10.93	11.71	12.49	13.27	14.05
94				5.71	6.53	7.34	8.16	8.98	9.80	10.61	11.43	12.25	13.06	13.88	14.70
96				5.97	6.82	7.67	8.53	9.38	10.23	11.08	11.94	12.79	13.64	14.49	15.35
98				6.23	7.11	8.00	8.90	9.78	10.67	11.56	12.45	13.34	14.23	15.12	16.01
100				6.49	7.41	8.34	9.27	10.19	11.12	12.05	12.97	13.90	14.83	15.76	16.68
102					7.73	8.69	9.66	10.62	11.59	12.56	13.52	14.49	15.46	16.43	17.38
104					8.05	9.05	10.06	11.06	12.07	13.08	14.08	15.09	16.09	17.10	18.10

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságnan	M a g a s s á g m é t e r e k b e n													Átmérő mellmagas- ságnan		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32		34	36
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
106	.	.	.	.	8.38	9.42	16.47	11.51	12.56	13.61	14.66	15.70	16.75	17.80	18.84	106
108	.	.	.	.	8.71	9.79	10.88	11.97	13.06	14.15	15.24	16.32	17.41	18.50	19.59	108
110	.	.	.	.	9.04	10.17	11.30	12.43	13.56	14.69	15.82	16.95	18.08	19.21	20.34	110
112	.	.	.	.	9.38	10.55	11.72	12.89	14.07	15.24	16.41	17.58	18.76	19.93	21.10	112
114	.	.	.	.	9.72	10.93	12.15	13.36	14.58	15.79	17.01	18.22	19.44	20.65	21.87	114
116	.	.	.	.	10.06	11.32	12.58	13.83	15.09	16.35	17.61	18.86	20.12	21.38	22.64	116
118	.	.	.	.	10.41	11.71	13.02	14.31	15.62	16.92	18.22	19.52	20.82	22.13	23.43	118
120	.	.	.	.	10.77	12.11	13.46	14.80	16.15	17.50	18.84	20.19	21.53	22.88	24.23	120
122	.	.	.	.	11.13	12.52	13.91	15.30	16.69	18.09	19.48	20.87	22.26	23.65	25.05	122
124	.	.	.	.	11.50	12.93	14.37	15.81	17.24	18.68	20.12	21.56	22.99	24.43	25.87	124

IV. Vaskossági osztály.																
Gyenge növekvést szálerdő sovány talajon ; tengődő felfák középerdőben ; igen kinyult középkorú és rosznövéstű fiatalabb erdőrészek.																
10	0.03	0.04	0.05	0.05	0.08	0.09	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10
12	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12
14	0.05	0.07	0.08	0.10	0.11	0.13	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14
16	0.07	0.09	0.11	0.13	0.15	0.17	0.18	.	.	.	.	.	.	.	.	16
18	.	0.11	0.14	0.16	0.19	0.21	0.3	.	.	.	.	.	.	.	.	18
20	.	0.14	0.17	0.20	0.23	0.26	0.29	0.34	.	.	.	.	.	.	.	20
22	.	0.17	0.21	0.24	0.28	0.31	0.35	0.38	0.42	.	.	.	.	.	.	22
24	.	0.21	0.25	0.29	0.33	0.37	0.41	0.45	0.50	0.54	.	.	.	.	.	24

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	kőbirtalom köbmétereiben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
26		0.25	0.29	0.34	0.39	0.44	0.49	0.54	0.59	0.64					
28		0.29	0.34	0.40	0.46	0.51	0.57	0.63	0.69	0.74					
30			0.39	0.46	0.53	0.59	0.66	0.73	0.80	0.86					
32				0.45	0.53	0.60	0.68	0.76	0.83	0.91	0.98				
34					0.60	0.69	0.77	0.86	0.95	1.03	1.12				
36					0.78	0.87	0.97	1.07	1.16	1.26	1.36				
38					0.87	0.98	1.09	1.20	1.30	1.42	1.53				
40					0.97	1.09	1.21	1.33	1.45	1.58	1.70				
42					1.08	1.21	1.34	1.48	1.61	1.75	1.88				
44					1.19	1.33	1.48	1.63	1.78	1.93	2.07				2.67
46					1.30	1.46	1.63	1.79	1.96	2.12	2.28				2.94
48					1.42	1.60	1.78	1.96	2.14	2.32	2.49				3.21
50					1.55	1.75	1.95	2.14	2.34	2.53	2.72				3.51
52					1.69	1.90	2.12	2.33	2.54	2.75	2.96				3.81
54					1.84	2.06	2.30	2.53	2.76	2.99	3.22				4.14
56					1.99	2.23	2.48	2.73	2.98	3.23	3.48				4.47
58					2.14	2.41	2.68	2.95	3.21	3.48	3.75				4.82
60					2.30	2.59	2.88	3.17	3.45	3.74	4.03				5.18
62					2.47	2.78	3.09	3.40	3.71	4.02	4.33				5.56
64					2.65	2.98	3.31	3.64	3.97	4.30	4.63				5.95
66					2.83	3.19	3.54	3.89	4.25	4.60	4.95				6.37
68					3.02	3.40	3.78	4.15	4.53	4.91	5.29				6.80
70					3.22	3.62	4.03	4.42	4.83	5.23	5.64				7.25

Álló tölgyfák fatömege.

(A kimutatott adatok alkalmazhatók nyárfákra is.)

Átmérő mellmérés sámban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmérés sámban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	köftartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
72				2.99	3.42	3.85	4.28	4.70	5.13	5.56	5.99	6.41	6.84	7.27	7.70
74				3.17	3.63	4.08	4.54	4.99	5.44	5.90	6.35	6.80	7.26	7.71	8.17
76				3.36	3.84	4.32	4.80	5.28	5.76	6.24	6.72	7.20	7.68	8.16	8.64
78				3.55	4.06	4.56	5.07	5.58	6.09	6.59	7.10	7.61	8.12	8.62	9.13
80				3.74	4.28	4.81	5.35	5.88	6.42	6.95	7.49	8.02	8.56	9.09	9.63
82				3.94	4.51	5.07	5.63	6.19	6.76	7.32	7.89	8.45	9.01	9.57	10.14
84				4.14	4.74	5.33	5.92	6.51	7.10	7.69	8.29	8.88	9.47	10.06	10.65
86				4.35	4.98	5.60	6.22	6.84	7.46	8.08	8.71	9.33	9.95	10.57	11.20
88				4.57	5.23	5.88	6.53	7.18	7.84	8.49	9.14	9.80	10.45	11.10	11.76
90				4.79	5.48	6.16	6.85	7.53	8.22	8.90	9.58	10.27	10.96	11.64	12.33
92				5.02	5.73	6.45	7.17	7.88	8.60	9.32	10.03	10.75	11.47	12.18	12.90
24		0.21	0.27	0.30	0.34	0.38	0.43	0.47	0.51	0.55	0.60	0.64			
26		0.25	0.31	0.36	0.41	0.46	0.51	0.56	0.61	0.66	0.71	0.76			
28		0.30	0.36	0.42	0.48	0.54	0.60	0.66	0.72	0.78	0.83	0.89	0.95		
30			0.42	0.48	0.55	0.62	0.69	0.76	0.83	0.90	0.96	1.03	1.10		

Álló bükkfák fatömege.

I. Vaskossági osztály.

24	0.21	0.27	0.30	0.34	0.38	0.43	0.47	0.51	0.55	0.60	0.64				
26	0.25	0.31	0.36	0.41	0.46	0.51	0.56	0.61	0.66	0.71	0.76				
28	0.30	0.36	0.42	0.48	0.54	0.60	0.66	0.72	0.78	0.83	0.89	0.95			
30		0.42	0.48	0.55	0.62	0.69	0.76	0.83	0.90	0.96	1.03	1.10			

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatjai jegenyefenyő- és gyertyánra is megfelelőnek, de jegy-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5%-al mérséklendőek.

Átmérő mollmagas ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mollmagas ságban	
	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32		34
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)													
82	.	0.48	0.55	0.63	0.71	0.79	0.87	0.95	1.03	1.11	1.19	1.27	1.35	1.42
84	.	0.54	0.63	0.72	0.81	0.90	0.99	1.09	1.18	1.26	1.35	1.45	1.54	1.64
86	.	0.61	0.72	0.82	0.92	1.02	1.12	1.23	1.33	1.43	1.53	1.64	1.74	1.84
88	.	0.69	0.81	0.92	1.04	1.15	1.26	1.38	1.50	1.61	1.72	1.84	1.96	2.07
40	.	0.77	0.90	1.03	1.16	1.29	1.42	1.54	1.67	1.80	1.93	2.06	2.19	2.32
42	.	.	1.00	1.15	1.29	1.44	1.58	1.72	1.86	2.00	2.15	2.29	2.44	2.58
44	.	.	1.11	1.27	1.43	1.59	1.75	1.91	2.06	2.22	2.38	2.54	2.70	2.86
46	.	.	1.22	1.40	1.57	1.75	1.93	2.10	2.27	2.44	2.62	2.79	2.97	3.15
48	.	.	1.34	1.53	1.72	1.92	2.11	2.30	2.49	2.68	2.87	3.06	3.26	3.45
50	.	.	1.46	1.67	1.88	2.09	2.30	2.51	2.72	2.93	3.13	3.34	3.55	3.76
52	.	.	1.59	1.81	2.04	2.27	2.50	2.72	2.95	3.18	3.40	3.63	3.86	4.08
54	.	.	1.72	1.96	2.21	2.46	2.71	2.95	3.19	3.45	3.68	3.93	4.18	4.42
56	.	.	1.86	2.12	2.39	2.66	2.92	3.19	3.45	3.72	3.98	4.25	4.51	4.78
58	.	.	2.00	2.26	2.58	2.87	3.15	3.43	3.72	4.01	4.29	4.58	4.86	5.15
60	.	.	2.15	2.46	2.77	3.08	3.38	3.69	4.00	4.31	4.61	4.92	5.23	5.54
62	.	.	2.31	2.64	2.96	3.30	3.62	3.96	4.28	4.62	4.95	5.28	5.61	5.94
64	.	.	2.47	2.82	3.17	3.53	3.88	4.23	4.58	4.94	5.29	5.64	5.99	6.35
66	.	.	2.63	3.01	3.38	3.76	4.14	4.51	4.89	5.27	5.64	6.02	6.39	6.77
68	.	.	2.80	3.20	3.60	4.00	4.40	4.80	5.20	5.60	6.00	6.40	6.80	7.20
70	.	.	2.97	3.39	3.82	4.24	4.67	5.09	5.51	5.94	6.36	6.79	7.21	7.63
72	.	.	3.14	3.59	4.04	4.49	4.94	5.38	5.83	6.28	6.73	7.18	7.63	8.08
74	.	.	3.32	3.80	4.27	4.75	5.22	5.69	6.16	6.64	7.12	7.59	8.06	8.54
76	.	.	3.50	4.01	4.51	5.01	5.51	6.01	6.51	7.01	7.51	8.01	8.51	9.01

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatai jegenyefenyő- és gyertyánra is megfelelőnek, de jeg-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5%_o-al mérséklendők.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban			
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36
	kőbirtalom kőbmétereiben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
78	.	.	.	3.69	4.22	4.75	5.28	5.80	6.33	6.86	7.38	7.91	8.44	8.96	8.49	78
80	.	.	.	3.88	4.44	4.99	5.55	6.10	6.66	7.21	7.77	8.32	8.88	9.43	9.99	80
82	.	.	.	4.08	4.67	5.25	5.84	6.41	7.01	7.59	8.17	8.75	9.34	9.92	10.50	82
84	.	.	.	4.29	4.90	5.51	6.13	6.74	7.36	7.97	8.58	9.19	9.81	10.42	11.03	84
86	.	.	.	4.50	5.14	5.78	6.43	7.07	7.71	8.35	9.00	9.64	10.28	10.92	11.57	86
88	.	.	.	4.71	5.38	6.05	6.73	7.40	8.07	8.74	9.42	10.09	10.76	11.44	12.11	88
II. Vaskossági osztály																
Vágható és közel vágható erdőrészek megfelelő záródás ² an és középszerű, majdnem jó magasság mellett: kigyérített vágások idősebb törzsei hiányos növekvés mellett.																
20	.	0.14	0.17	0.19	0.23	0.26	0.28	0.32	0.35	0.38	.	.	.	.	.	20
22	.	0.17	0.21	0.24	0.28	0.32	0.35	0.39	0.42	0.46	.	.	.	.	.	22
24	.	0.21	0.25	0.29	0.34	0.38	0.42	0.46	0.50	0.55	0.59	0.63	.	.	.	24
26	.	0.25	0.30	0.35	0.40	0.45	0.50	0.54	0.59	0.65	0.70	0.74	.	.	.	26
28	.	0.29	0.35	0.41	0.46	0.52	0.58	0.64	0.69	0.75	0.81	0.87	0.93	.	.	28
30	.	.	0.40	0.47	0.53	0.60	0.67	0.74	0.80	0.87	0.93	1.01	1.07	.	.	30
32	.	.	0.46	0.54	0.61	0.69	0.77	0.84	0.92	1.00	1.07	1.15	1.22	1.30	.	32
34	.	.	0.52	0.61	0.70	0.79	0.88	0.96	1.04	1.13	1.22	1.31	1.39	1.48	.	34
36	.	.	0.59	0.69	0.79	0.89	0.99	1.09	1.18	1.28	1.38	1.48	1.58	1.68	1.78	36
38	.	.	0.67	0.77	0.89	1.00	1.11	1.23	1.33	1.44	1.55	1.66	1.78	1.89	2.00	38
40	.	.	0.75	0.87	0.99	1.12	1.24	1.37	1.49	1.61	1.74	1.86	1.99	2.11	2.24	40
42	.	.	0.97	1.10	1.24	1.38	1.52	1.66	1.79	1.93	2.07	2.21	2.34	2.49	2.64	42

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatjai jegenyefenyő- és gyertyánra is megfelelnek, de jeg.-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5°/₆-al mérsékiendők.

Átmérő mollmagas ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mollmagas ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
	köbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél magasabb részek kivételével)														
44	1.07	1.22	1.37	1.52	1.68	1.83	1.98	2.13	2.29	2.44	2.59	2.74	2.89	3.04	3.19
46	1.17	1.34	1.51	1.68	1.85	2.01	2.18	2.34	2.52	2.68	2.85	3.01	3.18	3.34	3.51
48	1.28	1.47	1.65	1.84	2.02	2.20	2.39	2.57	2.75	2.94	3.12	3.30	3.48	3.66	3.84
50	1.40	1.60	1.80	2.01	2.20	2.40	2.60	2.80	3.00	3.21	3.40	3.60	3.81	4.01	4.21
52	1.53	1.74	1.96	2.18	2.40	2.62	2.83	3.05	3.27	3.49	3.70	3.92	4.13	4.34	4.55
54	1.66	1.89	2.13	2.37	2.60	2.84	3.07	3.31	3.54	3.78	4.02	4.25	4.48	4.71	4.94
56	1.79	2.05	2.30	2.56	2.81	3.07	3.32	3.58	3.83	4.09	4.35	4.60	4.85	5.10	5.35
58	1.93	2.21	2.48	2.76	3.03	3.31	3.59	3.86	4.13	4.42	4.69	4.96	5.23	5.50	5.77
60	2.08	2.37	2.67	2.97	3.27	3.56	3.86	4.16	4.45	4.75	5.05	5.34	5.63	5.92	6.21
62	2.23	2.55	2.87	3.19	3.51	3.83	4.14	4.47	4.78	5.11	5.42	5.74	6.05	6.36	6.67
64	2.39	2.73	3.07	3.42	3.76	4.10	4.44	4.78	5.12	5.47	5.81	6.15	6.48	6.82	7.15
66	2.55	2.91	3.28	3.65	4.01	4.37	4.74	5.10	5.46	5.83	6.20	6.56	6.92	7.28	7.64
68	2.71	3.10	3.49	3.88	4.27	4.65	5.04	5.43	5.82	6.21	6.59	6.98	7.36	7.74	8.12
70	2.88	3.29	3.70	4.12	4.53	4.94	5.35	5.76	6.18	6.59	6.99	7.41	7.84	8.26	8.68
72	3.05	3.48	3.92	4.36	4.79	5.23	5.66	6.10	6.54	6.97	7.41	7.84	8.28	8.71	9.14
74	3.22	3.68	4.14	4.60	5.06	5.52	5.98	6.44	6.90	7.36	7.83	8.28	8.74	9.19	9.64
76	3.40	3.88	4.37	4.85	5.34	5.82	6.31	6.80	7.28	7.77	8.25	8.74	9.22	9.70	10.18
78	3.58	4.09	4.60	5.12	5.63	6.14	6.66	7.17	7.68	8.19	8.70	9.22	9.71	10.20	10.69
80	3.77	4.31	4.85	5.39	5.93	6.47	7.01	7.54	8.08	8.62	9.16	9.70	10.23	10.76	11.29
82	3.96	4.53	5.10	5.66	6.23	6.80	7.36	7.92	8.49	9.06	9.63	10.19	10.75	11.31	11.87
84	4.16	4.75	5.35	5.94	6.54	7.13	7.72	8.32	8.91	9.51	10.10	10.69	11.28	11.87	12.46
86	4.36	4.98	5.61	6.23	6.85	7.47	8.09	8.72	9.34	9.96	10.58	11.21	11.83	12.45	13.07

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatai jegenyefenyő- és gyertyánra is megfelelőnek, de jeg.-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai $5^{10}/_{10}$ -a mérsékiendők.

Átmérő mellmag- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n													Átmérő mellmag- ságban					
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32		34	36			
	köbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																		
	III. Vaskossági osztály.																		
	Középkorú erdőrészek erős záródásban kiváló magasság és csekély vastagság mellett. Vágható és közel vágható erdőrészek szegény talajon. Csúcs száradt törzsek. Szálerdőként kezelt gyertyánfák. Középerdők felfői.																		
12	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09	0.10	0.11											12
14	0.05	0.07	0.08	0.09	0.11	0.12	0.14	0.15											14
16	0.07	0.09	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.19	0.21										16
18		0.11	0.13	0.15	0.18	0.20	0.22	0.24	0.27										18
20			0.16	0.19	0.22	0.25	0.27	0.30	0.33	0.36									20
22			0.20	0.23	0.27	0.30	0.33	0.37	0.40	0.44									22
24			0.24	0.28	0.32	0.36	0.40	0.44	0.48	0.52	0.56	0.60							24
26			0.28	0.33	0.37	0.43	0.47	0.52	0.57	0.62	0.67	0.71							26
28			0.33	0.39	0.44	0.50	0.55	0.61	0.67	0.72	0.78	0.83	0.89						28
30			0.38	0.45	0.51	0.57	0.64	0.71	0.77	0.84	0.90	0.96	1.03						30
32			0.44	0.51	0.59	0.66	0.73	0.81	0.88	0.96	1.03	1.10	1.18	1.25					32
34			0.50	0.58	0.67	0.75	0.83	0.92	1.00	1.09	1.17	1.26	1.34	1.43					34
36			0.57	0.66	0.76	0.85	0.94	1.04	1.13	1.23	1.32	1.42	1.51	1.61	1.70				36
38			0.64	0.74	0.85	0.95	1.06	1.17	1.27	1.38	1.48	1.59	1.69	1.80	1.91				38
40			0.71	0.83	0.95	1.06	1.18	1.30	1.42	1.54	1.65	1.77	1.89	2.01	2.13				40
42				0.92	1.05	1.17	1.31	1.44	1.57	1.70	1.83	1.96	2.09	2.22	2.36				42
44				1.01	1.16	1.30	1.45	1.59	1.73	1.88	2.02	2.17	2.31	2.46	2.60				44
46				1.11	1.27	1.43	1.59	1.75	1.91	2.06	2.22	2.39	2.54	2.71	2.86				46
48				1.22	1.39	1.57	1.74	1.92	2.09	2.26	2.44	2.61	2.79	2.96	3.13				48

Álló bükkfák fatömege.

A bükk adatjai jegenyefenyő- és gyertyánra is megfelelnek, de jeg.-fenyőnél a II. és III. oszt. adatai 5°/₁₀-al mörseklendők.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban		
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34
50	.	.	.	1.33	1.52	1.71	1.90	2.10	2.28	2.47	2.67	2.85	3.04	3.24	3.42
52	.	.	.	1.45	1.66	1.86	2.07	2.28	2.48	2.69	2.90	3.10	3.31	3.52	3.72
54	.	.	.	1.57	1.80	2.02	2.25	2.47	2.69	2.92	3.14	3.36	3.59	3.82	4.04
56	.	.	.	1.70	1.94	2.19	2.42	2.67	2.91	3.16	3.40	3.64	3.89	4.13	4.37
58	.	.	.	1.83	2.10	2.36	2.62	2.88	3.14	3.41	3.67	3.93	4.19	4.46	4.72
60	.	.	.	1.97	2.26	2.54	2.82	3.10	3.39	3.67	3.95	4.23	4.51	4.80	5.08

kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n												Átmérő mellmagas- ságban					
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30		32	34	36	38	40
20	.	.	0.18	0.21	0.25	0.27	0.31	0.34	0.37	0.40	0.43	0.46	0.49	.	.	.	.	20
22	.	.	0.22	0.25	0.30	0.33	0.37	0.41	0.44	0.48	0.52	0.56	0.59	.	.	.	.	22
24	.	.	0.26	0.30	0.35	0.39	0.43	0.48	0.52	0.56	0.61	0.65	0.69	.	.	.	.	24
26	.	.	.	0.35	0.40	0.45	0.50	0.56	0.61	0.65	0.71	0.76	0.81	.	.	.	.	26

kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)

I. Vaskossági osztály.

Jó záródásban és termőhelyen nőtt egészséges luczfenyő-állományok.

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n																Átmérő mellmagban	
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38		40
	kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																	
28	0.40	0.46	0.52	0.58	0.64	0.70	0.75	0.81	0.87	0.93	0.99	1.04						2.82
30	0.46	0.53	0.59	0.66	0.73	0.80	0.86	0.92	0.99	1.06	1.13	1.19						2.69
32	0.52	0.60	0.67	0.75	0.82	0.90	0.97	1.04	1.12	1.19	1.27	1.34						2.90
34				0.84	0.92	1.01	1.09	1.17	1.26	1.34	1.43	1.51						3.12
36			0.84	0.93	1.03	1.12	1.21	1.31	1.40	1.49	1.59	1.68						3.35
38			0.93	1.03	1.14	1.24	1.34	1.45	1.55	1.65	1.76	1.86						3.59
40			1.02	1.13	1.25	1.36	1.47	1.59	1.70	1.81	1.93	2.04						3.83
42			1.11	1.23	1.36	1.48	1.61	1.73	1.86	1.98	2.11	2.23						4.08
44			1.20	1.34	1.48	1.61	1.75	1.88	2.02	2.15	2.29	2.42						4.33
46			1.30	1.45	1.60	1.74	1.89	2.03	2.18	2.32	2.47	2.61						4.59
48			1.40	1.56	1.72	1.87	2.03	2.18	2.34	2.50	2.65	2.81						4.85
50			1.50	1.67	1.84	2.01	2.18	2.34	2.51	2.68	2.85	3.02						5.11
52			1.61	1.79	1.97	2.15	2.33	2.51	2.69	2.87	3.05	3.23						5.38
54			1.72	1.91	2.10	2.30	2.49	2.68	2.87	3.06	3.26	3.45						5.65
56			1.83	2.04	2.24	2.45	2.65	2.85	3.06	3.26	3.47	3.67						5.93
58			1.94	2.17	2.38	2.60	2.81	3.03	3.25	3.46	3.68	3.90						6.21
60			2.06	2.30	2.52	2.75	2.98	3.21	3.44	3.67	3.90	4.13						6.49
62			2.18	2.43	2.66	2.91	3.15	3.39	3.64	3.88	4.12	4.37						6.77
64			2.30	2.56	2.81	3.07	3.32	3.58	3.84	4.09	4.34	4.61						7.05
66			2.42	2.69	2.96	3.23	3.49	3.77	4.04	4.30	4.57	4.85						7.33
68			2.54	2.82	3.11	3.39	3.67	3.96	4.24	4.52	4.80	5.09						7.61
70			2.66	2.96	3.26	3.55	3.85	4.15	4.44	4.74	5.03	5.34						7.89
72			2.79	3.10	3.41	3.72	4.03	4.34	4.65	4.96	5.27	5.59						8.17

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n																Átmérő mellmagas- ságban	
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38		40
	kőbtartalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)																	
	II. Vaskossági osztály.																	
	Szabadon álló ágas törzsek. Bélkorhadásos erdőrészek. Szegény talajon álló sudaríos törzsek stb.																	
10	0.03	0.04	0.04	0.05	0.06	0.07	0.07	0.07										
12	0.04	0.05	0.06	0.08	0.09	0.10	0.11	0.12	0.13									
14	0.06	0.07	0.09	0.11	0.12	0.13	0.15	0.16	0.18									
16	0.08	0.10	0.12	0.14	0.15	0.17	0.19	0.21	0.23	0.25	0.27	0.29						
18	.	.	0.15	0.17	0.19	0.21	0.24	0.26	0.29	0.31	0.34	0.36						
20	.	.	0.18	0.20	0.23	0.26	0.29	0.32	0.35	0.38	0.41	0.44						
22	.	.	0.21	0.24	0.28	0.31	0.35	0.38	0.42	0.46	0.49	0.53						
24	.	.	0.25	0.29	0.33	0.37	0.41	0.45	0.50	0.54	0.58	0.62	0.66					
26	.	.	.	0.34	0.38	0.43	0.48	0.53	0.58	0.63	0.67	0.72	0.77					
28	.	.	.	0.39	0.44	0.50	0.55	0.61	0.66	0.72	0.77	0.83	0.88					
30	.	.	.	0.44	0.50	0.57	0.63	0.69	0.75	0.82	0.88	0.94	1.00					
32	.	.	.	0.50	0.57	0.64	0.71	0.78	0.85	0.92	0.99	1.06	1.13					

Álló luczfenyőfák fatömege.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Átmérő mellmagas- ságban				
	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28		30	32	34	36
	köbhatalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)															
34	.	.	.	.	.	0.71	0.79	0.87	0.95	1.03	1.11	1.19	1.27	1.50	1.59	34
36	.	.	.	.	.	0.79	0.88	0.97	1.06	1.15	1.23	1.32	1.41	1.50	1.59	36
38	.	.	.	.	.	0.87	0.97	1.07	1.17	1.27	1.36	1.46	1.56	1.66	1.76	38
40	.	.	.	.	.	0.96	1.07	1.18	1.28	1.39	1.50	1.60	1.71	1.82	1.93	40
42	.	.	.	.	.	1.05	1.17	1.29	1.40	1.52	1.64	1.75	1.87	1.99	2.10	42
44	.	.	.	.	.	1.14	1.27	1.40	1.52	1.65	1.78	1.90	2.03	2.16	2.28	44
46	.	.	.	.	.	0.23	1.37	1.51	1.64	1.78	1.92	2.05	2.19	2.33	2.46	46
48	.	.	.	.	.	0.32	1.47	1.62	1.76	1.91	2.06	2.21	2.36	2.50	2.65	48
50	.	.	.	.	.	1.42	1.58	1.74	1.89	2.05	2.21	2.37	2.53	2.68	2.84	50
52	.	.	.	.	.	1.52	1.69	1.86	2.02	2.19	2.36	2.53	2.70	2.87	3.04	52
54	.	.	.	.	.	1.62	1.80	1.98	2.16	2.34	2.52	2.70	2.88	3.06	3.24	54
56	.	.	.	.	.	1.72	1.91	2.11	2.30	2.49	2.68	2.87	3.07	3.26	3.45	56
58	.	.	.	.	.	1.83	2.03	2.24	2.44	2.64	2.85	3.05	3.26	3.46	3.66	58
60	.	.	.	.	.	1.94	2.15	2.50	2.58	2.80	3.02	3.23	3.45	3.66	3.88	60
62	.	.	.	.	.	2.05	2.27	2.63	2.72	2.96	3.19	3.41	3.64	3.86	4.10	62
64	.	.	.	.	.	2.16	2.39	2.77	2.87	3.12	3.36	3.59	3.83	4.07	4.32	64
66	.	.	.	.	.	2.27	2.51	2.91	3.02	3.28	3.53	3.78	4.03	4.28	4.54	66
68	.	.	.	.	.	2.38	2.64	3.05	3.17	3.44	3.70	3.97	4.23	4.49	4.76	68
70	.	.	.	.	.	2.49	2.77	3.19	3.32	3.60	3.88	4.16	4.43	4.71	4.99	70
72	.	.	.	.	.	2.61	2.90	3.37	3.48	3.77	4.05	4.35	4.64	4.93	5.22	72

Álló erdeifenyők fatömege.

Az erdeifenyők adatai 5-10% mérsékléssel vörösfenyőre is alkalmazhatók.

Átmérő méterekben	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Átmérő méterekben		
	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26		28	30
kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével)														
Az erdeifenyőre nézve többféle vastkossági osztály felállítására nem mutatkozott szükségesnek.														
10	0.02	0.03	0.04	0.05	0.05	0.06								10
12	0.03	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08								12
14		0.06	0.07	0.08	0.10	0.11								14
16		0.08	0.09	0.11	0.13	0.15	0.16	0.18						16
18			0.12	0.14	0.16	0.19	0.20	0.23	0.28					18
20			0.15	0.18	0.20	0.23	0.25	0.28	0.31	0.34	0.37	0.44		20
22			0.16	0.22	0.24	0.28	0.31	0.34	0.37	0.40	0.44	0.51		22
24			0.21	0.26	0.29	0.33	0.37	0.40	0.44	0.48	0.51	0.60		24
26			0.25	0.30	0.34	0.39	0.43	0.47	0.52	0.56	0.60	0.70		26
28			0.29	0.34	0.39	0.45	0.50	0.55	0.60	0.65	0.70	0.74		28
30				0.39	0.45	0.51	0.57	0.63	0.69	0.75	0.80	0.85		30
32				0.44	0.51	0.58	0.65	0.72	0.78	0.85	0.91	0.97	1.03	32
34				0.49	0.57	0.65	0.73	0.81	0.88	0.96	1.03	1.09	1.16	34
36				0.55	0.64	0.73	0.82	0.90	0.99	1.07	1.15	1.22	1.30	36
38				0.61	0.71	0.81	0.91	1.00	1.10	1.19	1.28	1.36	1.45	38
40				0.67	0.78	0.89	1.00	1.11	1.21	1.32	1.42	1.51	1.60	40
42					0.85	0.98	1.10	1.22	1.33	1.45	1.57	1.66	1.76	42
44					0.93	1.07	1.20	1.33	1.46	1.58	1.72	1.82	1.93	44
46					1.01	1.16	1.30	1.44	1.59	1.72	1.87	1.99	2.11	46

Álló erdei fenyők fatömege.

Az erdeifenyő adatai 5-10°/_o mérsékléssel vörösfenyőre is alkalmazhatók.

Átmérő mellmagas- ságban	M a g a s s á g m é t e r e k b e n											Átmérő mellmagas- ságban			
	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26		28	30	32
kőbirtalom köbméterekben (a 7 cm-nél vékonyabb részek kivételével).															
Az erdei fenyőre nézve többféle vastagsági osztály felállítása nem mutatkozott szükségesnek.															
48	.	.	.	.	1.09	1.25	1.40	1.56	1.72	1.87	2.02	2.16	2.30	2.43	48
50	.	.	.	.	1.17	1.34	1.51	1.68	1.85	2.02	2.18	2.34	2.50	2.64	50
52	.	.	.	.	1.26	1.43	1.62	1.80	1.98	2.17	2.35	2.53	2.70	2.85	52
54	.	.	.	.	.	1.52	1.73	1.92	2.12	2.32	2.52	2.72	2.91	3.08	54
56	.	.	.	.	.	1.62	1.84	2.05	2.26	2.48	2.70	2.92	3.12	3.31	56
58	.	.	.	.	.	1.72	1.95	2.18	2.41	2.65	2.88	3.12	3.34	3.55	58
60	.	.	.	.	.	1.82	2.06	2.31	2.56	2.82	3.07	3.32	3.57	3.79	60
62	.	.	.	.	.	.	2.18	2.44	2.71	2.99	3.27	3.54	3.80	4.04	62
64	.	.	.	.	.	.	2.30	2.58	2.86	3.17	3.47	3.76	4.03	4.30	64
66	.	.	.	.	.	.	2.42	2.72	3.03	3.36	3.68	3.98	4.27	4.56	66
68	.	.	.	.	.	.	2.55	2.86	3.20	3.55	3.89	4.21	4.51	4.82	68
70	.	.	.	.	.	.	2.68	3.01	3.37	3.74	4.10	4.44	4.70	5.08	70
72	.	.	.	.	.	.	2.81	3.17	3.55	3.94	4.32	4.67	5.01	5.34	72

Fatermés-táblák.

(Az „Erdészeti segéd táblák“-ból.)

Ezek a táblák, az uralkodó fanemek holdankénti fatömegét és növedékét mutatják teljes sűrűség mellett. A fatömeg magában foglalja a fának a levágási laptól számított földfeletti tömegét tömörkőbmé-
terekben kifejezve. A tuskó- és gyökérfa; s a legvékonyabb galyfa
azonban nincs befoglalva. Ha csak a tönk- és dorongfát kellene
egy erdőrészben meghatározni, akkor a fatermés-táblák illető tételeit
a 220. oldalon levő tábla értelmében kell mérsékelni, vagy abból
a galyfa százaléknak megfelelő részt le kell vonni.

A fatermés-táblák alkalmazásánál főleg arra kell figyelni, hogy
a termőhelyi jóság és a kor helyesen állapíttassék meg.

E táblákat fatömeg becslésre csak gyakorlott erdőbecslő hasz-
nálhatja, ki tényleg és próbavételek által annyira tájékozta már
magát, hogy a különféle fanemeknek megfelelő termőhelyi jóságokat
helyesen megítéli képes.

Ha például az a kérdés, hogy a bükktáblák, mely osztálya
alkalmazandó oly erdőrész becslésénél, mely teljes sűrűség mellett
90 éves korában 129 tömörkőbméter fatömeggel, vagy 185 tömörkőb-
méter átlagos növedékkel bír; erre feleletül a bükktáblák azt
mutatják, hogy a VII. termőhelyi osztály.

Vagy ha az a kérdés, hogy az erdeifenyőtáblák mely osztálya
alkalmazandó oly erdeifenyő-erdőrésznel, melynek 45 éves korában
107-ent becslésénél azt találjuk, hogy termőhelyi viszonyai a 100 éves
korában 360 köbméterrel bíró erdeifenyő-erdőével megegyezők ?
Felelet: a IV. termőhelyi osztály.

A kor alatt mindig az erdőrész átlagkora értendő. Az átlagkor
gyanánt abban az esetben, ha az erdőrészben előforduló korkülönbségek
nem nagyok, egyszerű középarányos számítható ki; például: ha a
korkülönbségek meglehetősen egyenlő mérvben 80, 90 és 100 évet
mutatnak, az átlagkor ezek átlaga, vagyis 90 év lesz. Ellenben ha
a korra nézve nagy különbségek, egyenetlen arányban fordulnak
elő, akkor mindenképp az egyes korkülönbségi osztályhoz tartozó
törzsek száma határozandó meg szembecslés útján, azután akár az
egész területre, akár egy holdra nézve, az előforduló törzsek szám-
aránya állapítandó meg, százalékokban kifejezve. Továbbá minden
ily korosztály egy-egy törzsének kora s köbtartalma és ezen adatok
nyomán a mintatörzsek átlagos köbtartalma és átlagos átlagnövedéke
puhatolandó ki. Ha már most a minta-törzsek átlagos köbtartalmát
az ugyanazon törzsek átlagos átlag-növedékével elosztjuk: az így
nyert hányados az átlagos kort fogja kifejezni.

Például, ha valamely jegenyefenyő erdőben 4 korkülönbségi
osztályt találunk, és az összes törzseknek 10%-a az I-ső, 30%-a a
II-ik, 40%-a a III-ik, 20%-a a IV-ik osztályba esik, és az I-ső
osztálynak 78 cm vastagságú mintafája 180 éves kort, 7.71 köbméter
köbtartalmat, a II-ik osztályé 57 centiméter átmérővel 120 éves kort,
4.25 köbméter köbtartalmat, a III-iké 42 cm-é 100 éves kort és
2.33 köbméter köbtartalmat, a IV-iké 34 cm-é 90 éves kort és
1.60 köbméter köbtartalmat mutat: az átlagkor a
fennebbi utmutatás szerinti következőleg számítandó ki:

osztály	köbtartalom	százalék	viszonyított köbtartalom	kor	átlagnövedék
I.	7.71	× 10%	= 0.771	: 180	= 0.00428
II.	4.25	× 30%	= 1.275	: 120	= 0.01063
III.	2.33	× 40%	= 0.932	: 100	= 0.00932
IV.	1.60	× 20%	= 0.320	: 90	= 0.00355

Átlagban 3.298 köbmét. 0.02778 köbmét.
és ebből továbbszámítva az átlagos kor leend: 3.298 : 0.02778 = 118.7
vagy kerekítve 119 év.

Fatermés-táblák tölgy-szálerdő számára.

Kor években	Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években
		folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben										
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely				
40	76	3.5	1.90	69	3.2	1.72	63	2.8	1.57	40
50	111		2.22	101		2.02	92		1.84	50
60	145		2.42	133		2.22	120		2.00	60
70	180	4.1	2.57	164	3.8	2.34	148	3.5	2.11	70
80	221		2.76	202		2.52	183		2.29	80
90	262		2.91	240		2.67	218		2.42	90
100	303	4.7	3.03	278	4.4	2.78	253	3.7	2.53	100
110	351		3.19	322		2.93	291		2.64	110
120	398		3.32	366		3.05	328		2.73	120
130	442	4.4	3.40	404	3.8	3.11	363	3.5	2.79	130
140	486		3.47	442		3.16	398		2.84	140
150	521		3.47	474		3.16	426		2.84	150
160	556	3.5	3.47	506	3.2	3.16	455	2.8	2.84	160
170	591		3.47	537		3.16	483		2.84	170
180	626		3.47	569		3.16	512		2.84	180
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely				
40	57	2.5	1.42	50	2.25	1.25	44	1.90	1.10	40
50	82		1.64	73		1.46	63		1.26	50
60	107		1.78	95		1.58	82		1.37	60
70	133	3.2	1.90	117	2.85	1.67	101	2.20	1.44	70
80	164		2.05	145		1.81	123		1.54	80
90	196		2.18	174		1.93	145		1.61	90
100	227	3.2	2.27	202	2.85	2.02	170	2.52	1.70	100
110	259		2.35	231		2.10	196		1.78	110
120	291		2.42	259		2.16	221		1.84	120
130	322	3.2	2.48	284	2.50	2.18	243	2.20	1.87	130
140	354		2.53	309		2.21	265		1.89	140
150	379		2.53	332		2.21	284		1.89	150
160	404	2.5	2.52	354	2.20	2.21	303	1.90	1.89	160
170	429		2.52	369		2.17	316		1.86	170
180	455		2.52	385		2.14	328		1.82	180
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely				
40	38	1.60	0.95	35	1.30	0.88	.	.	.	40
50	54		1.08	47		0.94	.		.	50
60	69		1.15	60		1.00	.		.	60
70	85	1.90	1.21	73	1.60	1.04	.	.	.	70
80	101		1.26	88		1.10	.		.	80
90	120		1.33	104		1.16	.		.	90
100	139	2.20	1.39	120	1.60	1.20	.	.	.	100
110	161		1.46	136		1.24	.		.	110
120	183		1.53	151		1.26	.		.	120
130	202	1.90	1.55	164	1.30	1.26	.	.	.	130
140	221		1.58	177		1.26	.		.	140
150	234		1.56	186		1.24	.		.	150
160	246	1.25	1.53	196	1.00	1.23	.	.	.	160
170	256		1.51	202		1.19	.		.	170
180	265		1.47	208		1.16	.		.	180

Fatermés-táblák bükk-szálerdő számára.

Kor években	Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Kor években
		folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben										
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely				
30	57		1.90	50		1.67	44		1.47	30
40	95	} 3.80	2.38	85	} 3.50	2.13	73	} 2.90	1.82	40
50	133		2.66	120		2.40	102		2.04	50
60	171	} 4.40	2.85	158	} 3.80	2.63	136	} 3.45	2.27	60
70	215		3.07	196		2.80	171		2.44	70
80	259	} 3.50	3.24	234	} 4.10	2.93	208	} 2.85	2.60	80
90	303		3.37	275		3.06	246		2.73	90
100	347	} 2.85	3.47	316	} 3.20	3.16	284	} 2.20	2.84	100
110	382		3.47	348		3.16	313		2.84	110
120	417	} 2.50	3.48	379	} 2.50	3.16	341	} 2.20	2.84	120
130	452		3.48	411		3.16	370		2.84	130
140	480		3.43	436		3.11	392		2.80	140
150	509		3.39	461		3.07	414		2.76	150
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely				
30	41	} 2.55	1.37	38	} 2.20	1.27	35	} 1.90	1.17	30
40	66		1.65	60		1.50	54		1.35	40
50	92	} 2.80	1.84	82	} 3.2	1.64	73	} 2.50	1.46	50
60	120		2.00	104		1.73	95		1.58	60
70	148	} 2.50	2.11	126	} 1.60	1.80	117	} 1.30	1.67	70
80	183		2.29	158		1.97	139		1.74	80
90	218	} 1.90	2.42	189	} 2.20	2.10	164	} 1.30	1.82	90
100	253		2.53	221		2.21	189		1.89	100
110	278	} 2.20	2.53	243	} 1.60	2.21	208	} 1.30	1.89	110
120	303		2.53	265		2.21	227		1.89	120
130	325	} 1.90	2.50	281	} 2.09	2.16	240	} 1.30	1.85	130
140	347		2.48	297		2.12	253		1.81	140
150	366		2.44	313		2.09	265		1.77	150
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely				
30	28	} 1.60	0.93	25	} 1.25	0.83	22	} 0.90	0.73	30
40	44		1.10	38		0.95	32		0.80	40
50	60	} 1.90	1.20	50	} 1.60	1.00	41	} 1.30	0.82	50
60	76		1.27	63		1.05	50		0.83	60
70	95	} 2.20	1.36	79	} 1.00	1.13	63	} 0.60	0.90	70
80	114		1.43	95		1.19	76		0.95	80
90	136	} 0.95	1.51	110	} 0.65	1.22	85	} 0.35	0.95	90
100	158		1.58	126		1.26	95		0.95	100
110	171	} 1.09	1.55	136	} 1.09	1.24	101	} 0.35	0.92	110
120	183		1.53	145		1.21	107		0.89	120
130	193	} 0.78	1.48	152	} 0.78	1.17	110	} 0.35	0.85	130
140	202		1.44	158		1.13	114		0.81	140
150	212		1.41	164		1.09	117		0.78	150

Fatermés-táblák jegenyefenyő számára.

Kor években	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években
	folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben									
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely			
20	51	2.55	47	4.80	2.35	41	2.05	20	
30	114	3.80	95	3.17	3.17	88	2.93	30	
40	177	4.43	161	6.60	4.68	136	4.80	40	
50	256	5.12	234	4.68	4.68	202	4.04	50	
60	335	5.58	306	7.30	5.10	268	6.60	60	
70	414	5.91	379	5.41	5.41	335	6.60	70	
80	493	6.16	452	5.65	5.65	401	5.07	80	
90	562	6.24	512	5.69	5.69	452	5.02	90	
100	632	6.32	572	6.00	5.72	502	5.10	100	
110	701	6.37	632	5.74	5.74	553	5.03	110	
120	742	6.18	670	5.58	5.58	588	4.90	120	
130	784	6.03	708	3.80	5.45	622	3.50	130	
140	825	5.89	746	5.33	5.33	657	4.69	140	
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely			
20	38	1.90	31	1.55	1.55	28	1.40	20	
30	79	2.63	63	2.10	2.10	57	1.90	30	
40	120	3.00	95	3.20	2.38	85	2.85	40	
50	177	3.54	145	2.90	2.90	123	2.46	50	
60	234	3.90	196	5.10	3.27	161	3.80	60	
70	291	4.16	246	3.51	3.51	199	2.84	70	
80	347	4.34	297	3.71	3.71	240	3.00	80	
90	395	4.39	338	3.76	3.76	281	4.10	90	
100	442	4.42	379	4.10	3.79	316	3.50	100	
110	490	4.45	420	3.82	3.82	351	3.19	110	
120	521	4.34	449	3.74	3.74	373	3.11	120	
130	553	4.25	477	2.80	3.67	395	2.20	130	
140	584	4.17	505	3.61	3.61	417	2.98	140	
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely			
20	25	1.25	22	1.10	1.10	18	0.90	20	
30	47	1.57	38	1.27	1.27	28	1.00	30	
40	69	1.73	54	1.60	1.35	38	0.95	40	
50	101	2.02	79	1.58	1.58	54	1.08	50	
60	133	2.20	104	2.50	1.73	69	1.15	60	
70	167	2.39	129	1.84	1.84	85	1.60	70	
80	202	2.52	155	1.93	1.93	101	1.26	80	
90	227	2.52	174	1.93	1.93	117	1.30	90	
100	253	2.53	193	1.90	1.93	129	1.29	100	
110	278	2.53	212	1.93	1.93	142	1.20	110	
120	297	2.48	221	1.84	1.84	145	1.21	120	
130	316	2.43	230	0.90	1.77	148	0.30	130	
140	335	2.39	240	1.71	1.71	152	1.09	140	

Fatermés-táblák lúczyenyő számára.

Kor években	Fatermés		Fatermés	Évi növedék		Fatermés	Évi növedék		Kor években	
	folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag		
kataszteri holdanként köbméterekben										
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely				
20	54		2·70	51		2·55	47		2·35	20
30	123		4·10	114		3·80	101		3·37	30
40	193	7·00	4·83	177	6·30	4·43	155	5·40	3·88	40
50	262		5·24	240		4·80	208		4·16	50
60	341		5·68	313		5·22	275		4·58	60
70	420	7·90	6·00	385	7·30	5·50	341	6·70	4·87	70
80	499		6·24	458		5·72	408		5·10	80
90	565		6·28	515		5·72	455		5·06	90
100	632	6·00	6·32	572	5·70	5·72	502	4·75	5·02	100
110	698		6·35	628		5·71	550		5·00	110
120	733		6·11	660		5·50	578		4·82	120
130	768	3·50	5·91	692	3·20	5·32	607	2·85	4·67	130
140	802		5·73	724		5·17	635		4·54	140
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely				
20	41		2·05	38		1·90	35		1·75	20
30	88		2·93	76		2·53	66		2·20	30
40	136	4·75	3·40	114	3·80	2·85	98	3·15	2·45	40
50	183		3·66	152		3·04	129		2·58	50
60	240		4·00	202		3·37	170		2·83	60
70	297	5·70	4·24	253	5·05	3·61	212	4·15	3·03	70
80	354		4·42	303		3·79	253		3·16	80
90	398		4·42	341		3·79	284		3·16	90
100	442	4·40	4·42	379	3·80	3·79	316	3·15	3·16	100
110	486		4·42	417		3·79	348		3·16	110
120	512		4·27	439		3·65	367		3·06	120
130	537	2·55	4·13	461	2·20	3·55	386	1·90	2·97	130
140	562		4·01	483		3·45	404		2·89	140
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely				
20	28		1·40	25		1·25	22		1·10	20
30	54		1·80	44		1·47	35		1·17	30
40	79	2·50	1·97	63	1·90	1·58	47	1·30	1·18	40
50	104		2·08	82		1·64	60		1·20	50
60	139		2·32	107		1·78	76		1·27	60
70	174	3·50	2·49	133	2·50	1·90	92	1·60	1·31	70
80	208		2·60	158		1·98	107		1·34	80
90	230		2·56	174		1·93	117		1·30	90
100	253	2·25	2·53	189	1·60	1·89	126	1·00	1·26	100
110	275		2·50	205		1·86	136		1·24	110
120	291		2·43	215		1·79	139		1·16	120
130	306	1·60	2·35	224	1·00	1·72	142	0·30	1·09	130
140	322		2·30	234		1·67	145		1·04	140

Fatermés-táblák erdeifenyő számára.

Kor években	Fatómeg		Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Fatómeg	Évi növedék		Kor években
	folyó	átlag	folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben											
I. termőhely			II. termőhely			III. termőhely					
20	70	} 5.00	3.50	63	} 4.70	3.15	57	} 4.40	2.85	20	
30	120		4.00	110		3.67	101		3.37	30	
40	170	} 6.10	4.25	158	} 5.35	3.95	145	} 4.80	3.63	40	
50	230		4.60	212		4.24	193		3.86	50	
60	291	} 5.65	4.85	265	} 5.10	4.42	240	} 4.50	4.00	60	
70	347		4.96	316		4.51	284		4.06	70	
80	404	} 4.75	5.05	366	} 4.45	4.58	329	} 4.10	4.11	80	
90	452		5.02	411		4.57	370		4.11	90	
100	499	} 3.15	4.99	455	} 2.80	4.55	411	} 2.50	4.11	100	
110	531		4.83	483		4.39	436		3.96	110	
120	562	4.68	512	4.27	461	3.84	120				
IV. termőhely			V. termőhely			VI. termőhely					
20	50	} 3.80	2.50	44	} 3.10	2.20	38	} 2.85	1.90	20	
30	88		2.93	76		2.53	66		2.20	30	
40	126	} 4.50	3.15	107	} 4.10	2.68	95	} 3.20	2.38	40	
50	170		3.40	148		2.96	126		2.52	50	
60	215	} 3.80	3.58	189	} 3.20	3.15	158	} 2.80	2.63	60	
70	253		3.61	221		3.16	186		2.66	70	
80	291	} 3.45	3.64	253	} 2.80	3.16	215	} 2.50	2.69	80	
90	325		3.61	281		3.12	240		2.67	90	
100	360	} 2.20	3.60	309	} 1.90	3.09	265	} 1.60	2.65	100	
110	382		3.47	329		2.99	281		2.55	110	
120	404	3.37	347	2.89	297	2.47	120				
VII. termőhely			VIII. termőhely			IX. termőhely					
20	32	} 2.20	1.60	25	} 1.90	1.25	19	} 1.30	0.95	20	
30	54		1.80	44		1.47	31		1.03	30	
40	76	} 2.85	1.90	63	} 2.20	1.58	44	} 1.60	1.10	40	
50	104		2.08	85		1.70	60		1.20	50	
60	133	} 2.20	2.22	107	} 1.90	1.78	76	} 1.25	1.27	60	
70	155		2.21	126		1.80	88		1.26	70	
80	177	} 1.90	2.21	145	} 1.25	1.81	101	} 1.00	1.26	80	
90	196		2.17	158		1.76	111		1.23	90	
100	215	} 1.25	2.15	170	} 1.00	1.70	120	} 0.65	1.20	100	
110	227		2.06	180		1.64	126		1.15	110	
120	240	2.00	189	1.58	133	1.11	120				

Fatermés-táblák feketefenyő és vörösfenyő számára.

Kor években	Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Fatömeg	Évi növedék		Kor években
		folyó	átlag		folyó	átlag		folyó	átlag	
kataszteri holdanként köbméterekben										

F e k e t e f e n y ő .

I. termőhely		II. termőhely		III. termőhely			
20	38	1·90	28	1·40	19	0·95	20
30	73	2·43	53	1·77	31	1·03	30
40	107	2·68	79	2·55	44	1·25	40
50	148	2·96	107	2·14	60	1·20	50
60	189	3·15	136	2·85	76	1·60	60
70	221	3·16	155	2·21	88	1·26	70
80	253	3·16	174	1·90	100	1·20	80
90	272	3·02	186	2·07	110	1·22	90
100	291	1·90	198	1·20	120	1·00	100
110	307	2·79	205	1·86	127	1·15	110
120	322	1·55	212	0·70	133	0·65	120

V ö r ö s f e n y ő .

I. termőhely		II. termőhely		III. termőhely			
20	76	3·80	63	3·15	.	.	20
30	152	5·07	123	4·10	95	3·17	30
40	227	5·68	183	4·58	139	3·47	40
50	284	5·68	231	4·60	174	3·48	50
60	341	5·68	278	4·63	208	3·47	60
70	382	5·46	313	4·47	234	3·34	70
80	423	5·29	347	4·34	259	3·24	80
90	461	5·12	376	4·18	281	3·12	90
100	499	4·99	404	4·04	303	3·03	100
110	531	4·82	430	3·91	322	2·93	110
120	562	4·68	455	3·79	341	2·84	120
130	591	4·55	477	3·67	357	2·75	130
140	619	4·42	499	3·56	373	2·66	140

IV. termőhely		V. termőhely		VI. termőhely			
30	66	2·20	37	1·23	.	.	30
40	95	2·38	50	1·25	.	.	40
50	117	2·34	63	1·26	.	.	50
60	139	2·32	75	1·25	.	.	60
70	158	2·26	85	1·21	.	.	70
80	177	2·21	95	1·19	.	.	80
90	193	2·14	105	1·17	.	.	90
100	208	2·08	114	1·14	.	.	100
110	221	2·01	120	1·09	.	.	110
120	234	1·95	126	1·05	.	.	120
130	244	1·88	130	1·00	.	.	130
140	253	1·81	133	0·95	.	.	140

Fatermés-táblák nyír-szálerdő, tölgy- és bükk-sarjerdő, nyár- és éger-sarjerdő számára.

Nyírszálerdő				Tölgy- s bükksarjerdő				Nyár- és égersarjerdő			
kora években	fatö- mege	folyó	átlag	kora években	fatö- mege	folyó	átlag	kora években	fatö- mege	folyó	átlag
		évi növedéke				évi növedéke				évi növedéke	
	kat. holdanként kőbméterekben		kat. holdanként kőbméterekben		kat. holdanként kőbméterekben						
I. termőhely				I. termőhely				I. termőhely			
30	101	} 3·80	3·37	10	28	2·80	2·80	10	44	4·40	4·40
40	139		3·48	20	60	3·20	3·00	20	95	5·10	4·75
50	171	} 3·15	3·42	30	95	3·50	3·17	30	152	5·70	5·07
60	202		3·37	40	126	3·10	3·15	40	202	5·00	5·05
70	228	} 2·55	3·26	50	152	2·60	3·04	50	240	3·80	4·80
80	253		3·16	60	170	1·80	2·83	60	265	2·50	4·42
II. termőhely				II. termőhely				II. termőhely			
30	82	} 3·20	2·73	10	22	2·20	2·20	10	38	3·80	3·80
40	114		2·85	20	47	2·50	2·35	20	79	4·10	3·95
50	139	} 2·50	2·78	30	76	2·90	2·53	30	123	4·40	4·10
60	164		2·73	40	101	2·50	2·53	40	164	4·10	4·10
70	183	} 1·90	2·61	50	120	1·90	2·40	50	196	3·20	5·92
80	202		2·53	60	133	1·30	2·22	60	215	1·90	3·58
III. termőhely				III. termőhely				III. termőhely			
30	63	} 2·50	2·10	10	16	1·60	1·60	10	23	2·80	2·80
40	88		2·20	20	35	1·90	1·75	20	60	3·20	3·00
50	107	} 1·90	2·14	30	57	2·20	1·90	30	92	3·20	3·07
60	126		2·10	40	76	1·90	1·90	40	120	2·80	3·00
70	139	} 1·30	1·99	50	88	1·20	1·76	50	142	2·20	2·84
80	153		1·90	60	95	0·70	1·58	60	155	1·30	2·58
IV. termőhely				IV. termőhely				IV. termőhely			
30	44	} 1·90	1·47	10	9	0·90	0·90	10	19	1·90	1·90
40	63		1·58	20	22	1·30	1·10	20	41	2·20	2·05
50	76	} 1·25	1·52	30	38	1·60	1·27	30	63	2·20	2·10
60	88		1·47	40	47	0·90	1·18	40	82	1·90	2·05
70	95	} 0·65	1·36	50	54	0·70	1·08	50	95	1·30	1·90
80	101		1·26	60	57	0·30	0·95	60	101	0·60	1·68
V. termőhely				V. termőhely				V. termőhely			
30	25	} 1·30	0·83	10	3	0·30	0·30	10	6	0·60	0·60
40	38		0·95	20	9	0·60	0·45	20	19	1·30	0·95
50	44	} 0·60	0·88	30	19	1·00	0·63	30	28	0·90	0·93
60	50		0·83	40	22	0·30	0·55	40	35	0·70	0·86
70	54	} 0·35	0·77	50	25	0·30	0·50	50	38	0·30	0·76
80	57		0·71	60	28	0·30	0·47	60	41	0·30	0·68

Fatermés-táblák akác sarjerdő számára.

(Coburg herczeg erdőrendezőségének összeállítása szerint.)

Kor	Törzs			Fatómeg	Folyó- évi Átlag- növe- dék	Kor	Törzs			Fatómeg	Folyó- évi Átlag- növe- dék
	át- mérő	ma- gas- ság	szám				át- mérő	ma- gas- ság	szám		
év	centi- meter	meter	drb.kat. holdan- ként	kat. holdan- ként töm. köbméter	év	centi- meter	meter	drb.kat. holdan- ként	kat. holdan- ként töm. köbméter		
I. Termőhelyi osztály						II. Termőhelyi osztály					
5	6·7	10·1	1130	23	4·6	5	5·8	8·8	1420	17	3·4
10	10·6	14·6	822	65	8·4	10	9·5	13·2	1050	49	6·4
15	14·0	17·8	635	110	.	15	12·6	16·2	810	87	.
20	16·8	20·2	520	147	8·2	20	15·2	18·5	665	122	7·3
25	19·3	22·3	445	175	.	25	17·5	20·4	554	152	.
30	21·2	23·8	410	199	5·2	30	19·4	21·7	482	173	5·1
35	22·8	24·9	382	217	.	35	20·9	22·8	448	188	.
40	24·2	25·9	370	230	3·1	40	22·1	23·6	423	198	2·5
45	25·2	26·6	363	242	.	45	23·0	24·2	408	206	.
50	26·1	27·1	360	250	2·0	50	23·7	24·7	397	212	1·4
III. Termőhelyi osztály						IV. Termőhelyi osztály					
5	5·1	7·8	1722	13	2·6	5	4·4	6·7	2000	10	2·0
10	8·4	11·6	1328	37	4·8	10	7·3	10·0	1622	28	3·6
15	11·4	14·5	1037	67	.	15	9·9	12·7	1320	51	.
20	13·6	16·7	863	98	6·1	20	12·0	14·7	1116	73	4·5
25	15·7	18·5	720	123	.	25	14·0	16·4	950	94	.
30	17·6	19·8	617	144	4·6	30	15·7	17·6	820	112	3·9
35	18·8	20·8	565	158	.	35	16·9	18·6	740	123	.
40	19·9	21·6	522	168	2·4	40	17·9	19·4	684	131	1·9
45	20·7	22·1	497	173	.	45	18·6	19·7	648	135	.
50	21·3	22·4	480	175	0·7	50	18·8	19·9	640	137	0·6
V. Termőhelyi osztály						VI. Termőhelyi osztály					
5	3·7	5·7	2300	7	1·4	5	3·0	4·7	2765	3	0·6
10	6·3	8·7	1928	18	2·2	10	5·2	7·3	2267	9	1·2
15	8·5	11·1	1650	33	.	15	7·2	9·5	1974	16	.
20	10·5	13·0	1410	49	3·1	20	8·9	11·3	1752	25	1·6
25	12·2	14·3	1223	65	.	25	10·3	12·4	1570	36	.
30	13·6	15·5	1093	79	3·0	30	11·4	13·1	1410	45	2·0
35	14·7	16·4	993	89	.	35	12·4	13·8	1323	51	.
40	15·5	16·9	930	95	1·6	40	13·2	14·3	1243	56	1·1
45	16·1	17·3	885	97	.	45	13·6	14·6	1201	58	.
50	16·3	17·6	867	98	0·3	50	13·9	14·9	1167	60	0·4

A fatömegek választékarányai közepes záródás mellett.

Átlag átmérő mellmagasság- ban centiméter	Lombfák ágastul			Erdei fenyő ágastul			A többi fenyő- félék ág nélkül		
	tönk- fa	do- rong- fa	galy- fa	tönk- fa	do- rong- fa	galy- fa	tönk- fa	do- rong- fa	galy- fa
	s	z	á	z	a	l	é	k	
5-7	.	.	100	.	.	100	.	.	100
8-9	.	18	82	.	18	82	.	18	82
10-12	.	65	35	.	65	35	.	65	35
13-15	.	85	15	.	86	14	.	86	14
16-18	30	60	10	30	63	7	33	62	5
19-20	54	40	6	47	48	5	48	48	4
21-23	64	30	6	63	33	4	65	33	2
24-25	71	23	6	76	20	4	79	20	1
26-28	76	18	6	82	14	4	85	14	1
29-31	80	14	6	85	11	4	92	7	1
32-33	82	12	6	87	9	4	95	4	1
34-36	83	11	6	88	9	4	95	4	1
37-38	83	11	6	89	7	4	96	3	1
39-41	84	10	6	89	7	4	97	3	.
42-44	84	10	6	89	7	4	97	3	.
45-46	84	10	6	89	7	4	98	2	.
47-49	85	10	5	89	7	4	98	2	.
50-52	85	10	5	89	7	4	98	2	.
53-54	85	10	5	89	7	4	98	2	.
55-57	85	10	5	89	7	4	99	1	.
58-60	86	10	5	89	7	4	99	1	.

Megjegyzés. A galyfa magában foglalja az 1-5 cméter vastag ágakat; a dorongfa a 6-15 cméter vastagokat; a tönkfa pedig a 15 cméternél vastagabbakat.

Sűrű erdőben a tönkfa százaléka nagyobb, a más két választék százaléka aránylag kisebb. Csekély sűrűségű erdőben megfordítva.

Magtermelés.

1. A maggyűjtés és tisztítás költségei.

	Napszám
1. Tölgymakk gyűjtéséhez válogatással szükséges hl-ként	1—4
2. Akáczmag szedéséhez hüvelylyel együtt	0.7—2.0
3. Kőrismag " a fákról	0.7—2.0
4. Juharmag " " " " " " " "	0.6—2.2
5. Szilmag lerázásához és összegyűjtéséhez	0.5—1.0
6. Égerfa toboz szedéséhez	0.7—2.0
7. Erdei fenyő toboz szedéséhez	0.4—2.0
8. Fekete " " " " " " " "	0.4—2.0
9. Lucz " " " " " " " "	0.4—2.0
10. Jegenye " " " " " " " "	0.5—2.0
11. Vörös " " " " " " " "	4.0—6.0
12. Az akáczhüvelyek szárításához, csépléséhez és tisztításához szükséges 1 kg tiszta mag után	0.1
13. Az éger tobozok forgatásához s a tiszta mag kiválasztásához 1 kg mag után számítva	0.01—0.03
14. A jegenyefenyő tobozok forgatásához s a mag kiválasztásához 1 kg tiszta mag után	0.01—0.03
15. A luczfenyőmag kipergetéséhez és a szárnyaktól való megszabadításához 1 kg után	0.1—0.3
16. Az erdei és fekete fenyőmag kipergetéséhez és szárnyaktól való megszabadításához 1 kg után	0.2—0.4
17. A vörös fenyőmag kipergetéséhez és szárnyaktól való megtisztításához 1 kg mag után	0.5—1.0

2. A tobozokból és (akác) hüvelyekből nyerhető magmennyiség.

Egy hl akáczhüvely ad	4—5	kg	tiszta magot.
" " éger toboz " "	3—5	"	" " "
" " erdei fenyő toboz ad	0.6—1.5	"	" " (szárnyatlan) mago
" " fekete fenyő " "	1.2—1.7	"	" " " "
" " havasi fenyő " "	6—9	"	" " " "
" " jegenyefenyő " "	3—5	"	" " " "
" " luczfenyő " "	1.2—1.8	"	" " " "
" " sima fenyő " "	1.6—2.0	"	" " " "
" " törpe fenyő " "	0.8—1.3	"	" " " "
" " vörös fenyő " "	2 3	"	" " " "

3. A magvak súlya, számszáma és csirázó képessége.

A mag neve	Súly		Szemek száma		Csirázó képesség	
	hl-enként	kg	1 hl-ben	1 kg-ban	igen jó	jó
			ezer		magnál ^{0/10}	
Lomblevelű fák						
Akác	70—80	—	—	40—60	75	50
	75	—	—	50		
Bálványfa	—	—	—	30—40	20	10
				35		
Bükk	35—50	150—200	—	4—6	65	55
	43	175	—	5		
Dió	—	—	—	—	—	80
				9—13		
Gesztenye, szelid	—	—	—	—	85	60
				11		
Gyertyán	46—50	—	—	10—20	70	50
	48	—	—	15		
Eger, hamvas	21—23	—	—	1400	25	15
	22	—	—			
" mezgés	28—36	—	—	700—900	25	15
	32	—	—	800		
Hárs, kislevelű	20—24	—	—	39—40	60	45
	22	—	—	35		
" nagylevelű	24—26	—	—	8—12	60	45
	25	—	—	10		
Juhar, fűrtős	—	—	—	8—10	75	50
				9		
" korai	12—18	—	—	9—11	75	50
	15	—	—	10		
Kőris	15—20	—	—	14—20	70	50
	17	—	—	17		
Nyir	8—10	—	—	6000—8000	30	10
Platán	—	—	—	230—260	—	—
Szil	5—6	—	—	80—150	30	20
Tölgy, cser	—	10—15	—	—	85	60
		13	—			
" kocsános	65—85	19—27	—	0.3—0.4	85	60
	75	23	—			
" csoportos	75—90	20—35	—	0.4—0.6	85	60
	83	28	—	0.5		
Tűlevelű fák						
Erdei fenyő leszárnyazva	46—52	—	—	140—180	75	50
	49	—	—	160		
Fekete " "	52—58	—	—	38—45	80	65
	55	—	—	41		
Havasi " "	54—62	—	—	3—5	80	60
	58	—	—	4		
Jegenye " "	25—35	—	—	15—30	65	45
	30	—	—	22		
Lucz " "	42—56	—	—	130—170	75	50
	49	—	—	150		
Sima " "	40—48	—	—	40—60	65	45
	44	—	—	50		
Törpe " "	46—50	—	—	120—170	50	40
	48	—	—	145		
Vörös " "	46—52	—	—	150—180	45	30
	49	—	—	165		

A csemetekertek és faiskolák költségei.

Az itt következő adatok az Erdészeti Zsebnaptár korábbi évfolyamaiban közölt adatok átvizsgálása után az irodalom újabb közlemé-
nyeinek s különösen Fekete Lajos és Tomcsányi Gusztáv adatainak
felhasználásával állították össze.

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között szükséges napszám			
1. A csemetekertek bekerítéséhez szükséges munka- és anyagmennyiség.			
1. Egy folyó méter sánczkerítés elő- állításához, a sáncz egyik oldalán fel- hányással szükséges:			
ha a sáncz felül 100 cm, alul 25 cm széles és 50 cm mély	0.05	0.15	0.20
ha a sáncz felül 150 cm, alul 25 cm széles és 100 cm mély	0.15	0.30	0.50
2. Egy folyó méter galagonya, luczfenő, gledits stb. élő sövény kerítés telepi- téséhez			
anyag: 15—18 drb 3 éves lucz, vagy 2 éves csonkitott galagonya, gledits stb. csemete.	0.05	0.06	0.08
3. Egy folyó-m sövénykerítés készí- téséhez:			
ha a kerítés 1.3—1.5 m magas az anyag és föld minősége szerint . .	0.15	0.2	0.3
ha a kerítés 2 m magas az anyag és föld minősége szerint	0.25	0.3	0.4
anyag: 3 drb 1.6—1.8—2.5 m hosszú, 8—10 cm vastag gömb vagy hasított karó és 1.5—2 köteg, 2.5—3 m hosszu fonóvessző.			
4. Egy f.-m 1.5 m magas sövénykeri- téshez			
anyag: 3 drb. 1.5—1.8 m h., 8—10 cm v. gömbölyű vagy hasított karó és 0.15 szekér tövis.	0.08	0.1	0.12
5. Egy f.-m 1.0—1.5 m magas rudkeri- téshez 3 rudból, melyek két-két m távolban, két-két földbe vert karóhoz guzszzsal erősíttetnek meg			
anyag: 3 f.-m 4—8 cm vastag rud, 1 drb. 1.3—1.8 m h., 6—8 cm vas- tag gömbölyű karó és 3 drb. guza.	0.05	0.08	0.10
6. Egy f.-m 1.0—1.5 m magas rudkeri- tés, 3 rudból, melyek minden 3 m távolságban földbe vert karókhöz szögez- tetnek faszögekkel			
anyag: 3 f.-m 4—8 cm vastag rud, minden 3 méterre 1 drb. 1.3—1.8 m hosszu 10—15 cm vastag gömb. karó.	0.1	0.15	0.20

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szükséges napszám		
7. Egy f.-m 1.2—1.8 m magas paticskerítéshez, 3 m távol álló földbe vert oszlopokból és ezekre faczövekekkel ráerősített 3 sor gömbölyű rudból, melyek közé a patics fonatik	0.25	0.30	0.35
anyag: 3 f.-m 8—10 cm vastag gömb. rud, minden 3 f.-m-re egy drb. 1.7—2.3 hosszú, 12—18 cm vastag gömb. oszlop és 12—15 drb. 3—5 cm vastag, 1.2—1.8 m hosszú patics.			
8. Egy f.-m 1.5—1.8 magas léczkerítéshez egymástól 3 méternyire álló földbe vert oszlopokra vasszögekkel meg erősített két sor gömbölyű rudból és ezekre szögezett gömbölyű erdei léczekből	0.25	0.30	0.50
anyag: 2 f.-m 12—15 cm vastag rud, minden 3 f.-m-re 1 drb. 2—2.3 m hosszú 15—18 cm vastag gömb. oszlop, 10—12 drb. 4.5 cm vastag, 1.5—1.8 m hosszú erdei lécz, 1 drb. padlószög és 25—30 drb. léczszög.			
9. Egy f.-m ugyanilyen szerkezetű léczkerítéshez, ha az oszlopok, hevederek és léczek gömbölyű fából faragtatnak, szükséges közönséges férfínapszám	0.15	—	0.20
ácsnapszám	0.40	—	0.50
anyag: 2 f.-m 15 cm vastag gömb. fa, minden 3 f.-m-re 1 drb. 1.7—2.3 m h., 20 cm vast. gömb. fa az oszlopokhoz, 10 drb. 1.2—1.8 m h. lécz, 1 padlószög és 20 léczszög.			
10. Egy f.-m 1.5—2 m magas deszka kerítéshez, egymástól 3 m-re álló gömbölyű fából faragott oszlopokból, ezekre szegekkel ráerősített, gömbölyű fából faragott 2 sor hevederből és ezekre szögezett deszkákból	0.15	—	0.20
közönséges férfínapszám	0.35	—	0.40
ácsnapszám			
anyag: 2 f.-m 15—20 cm vastag gömb. heveder, minden 3 f. m-re egy 2.4—3 m. h., 20—25 cm v. gömb. oszlop, 6—8 f. m, 25 cm széles deszka, 16 drb. léczszög és 1 drb. padlószög.			
11. Egy f.-m 1.6 m magas sodronykerítéshez, egymástól 2.5 m távol álló oszlopokból és ezekre 14 sorban kifeszített sodronyszálból	0.20	—	0.25
anyag: minden 2.5 f.-m-re egy 2.2 m h., 13 cm vastag, négy előre faragott oszlop, 0.5 kg 4 mm-es, 0.65			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szükséges napszám		
	100 m ² -enként szük- séges férfi-, női vagy eke-napszám		
kg, 3 mm-es sodrony, 6 db. sodronykampó és 0.2 kg kátrány, a sodrony bemázolásához.			
J e g y z e t. Az előbbi tételeknél az anyag termeléséhez szükséges munkamennyiség nem számítottatott be; az erre vonatkozó adatok megtalálhatók a 249. oldalon. A szállítás költségei az adott viszonyok között szintén külön veendőek számításba.			
2. A talaj megműveléséhez és bevetéséhez szükséges munkamennyiség.			
12. A tuskóknak, gyökereknek, cserjéknek kiirtásához és a nagyobb kövek eltávolításához, férfinapszám		3	6
13. A gyepléghántásához gyeplévágó-szerszámokkal és a gyeptéglák összehordásához, férfinapszám	0.5	0.8	1.0
14. A gyepléghántásához ásóval vagy kapával, a gyepléghántásához, férfinapszám	0.1	1.3	1.7
15. A gyepléghántásához és gyepléghántásához, férfinapszám	0.6	1.0	1.4
16. Be nem gyepesedett területről a gaznak, gyomnak és köveknek eltávolításához férfinapszám	0.2	0.6	1.0
17. A területnek egyszeri felszántásához, igás napszám	0.02	0.03	0.05
18. A területnek kétszeri felszántásához, igás napszám	0.04	0.06	0.10
19. A felszántott terület beboronálásához igás napszám	0.01	0.02	0.03
20. A talaj első megműveléséhez ásóval 30—40 cm mélyre, férfinapszám	1.5	1.8	3.0
21. Az ekével vagy ásóval már egyszer megművelt területnek másodszori felásásához és begereblyéléséhez	1.0	1.5	2.0
22. Marhatrágyának (100 m ² -re 1.25—2.25 métermázsát számítva) széttergetéséhez és bekapálásához szükséges	0.3	0.4	0.5
23. A területnek composttal vagy erdei televényfölddel 4—5 cm vastagon való feltöltéséhez és a földdel való összekeveréséhez férfi- és asszony-napszám	1.5	2.0	2.5
24. A talajnak 50—60 cm mélyre menő megforgatásához, a kövek, gyökerek kiszedéséhez és begereblyéléséhez	2.0	3.0	4.0

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között 100 m ² -enként szük- séges férfi-, női vagy eke-napszám		
25. A megművelt talaj ágyásokba való be- osztásához, az utak és gyomláló ösvények elkészítéséhez, férfi- vagy asszony-napszám	0.3	0.5	0.8
26. A vetésbarázdák elkészítéséhez, a mag elvetéséhez és betakarásához, asszony- napszám	0.5	1.0	1.5
27. A gyephantnak, alomnak, compost-készítés céljából kupaczkokba való rakásához, rétegenként 2—3 cm vastagon égetett mészszel való behintéséhez, befedéséhez és nyáron át kétszer való átrakásához szükséges 10 m ³ kész compost után számítva 2 hl égetett mész és 5—8 férfi- napszám.			
3. A csemeték ápolásához szükséges munka- mennyiség.	szüks. 100 m ² -enként asszony-napszám		
28. A csemetekert egyszeri meggyomlálásához	0.25	0.5	1.0
29. A csemetekert egyszeri gyomlálásához és a csemetesorok megkapálásához	0.4	0.8	1.5
30. A csemetekert egyszeri megöntözéséhez a csemetekertben vagy közvetlen-közelben található vízzel	0.1	0.2	0.3
31. A sorközöknek mohával vagy száraz fenyőtűkkel való kirakásához	0.5	0.6	0.7
32. Egy m ³ moha összegyűjtéséhez 0.5—1.0 asszony-napszám.			
4. A csemeték átiskolázásához szükséges munka mennyisége.	1000 darabonként asszony-napszám		
33. Fenyőcsemeték átültetéséhez ültetőfával, ha a csemeték 1 évesek	0.9	1.3	1.7
" " " 2 " "	0.1	1.4	1.9
34. Egy éves fenyőcsemeték átültetéséhez barázdákba, iskolázó lécczel, ha a csemeték 1 évesek	0.6	1.0	1.3
" " " 2 " "	0.7	1.1	1.4
35. Lomblevelű csemeték átültetéséhez baráz- dákba, iskolázó lécczel, ha a csemeték 1 évesek	1.0	1.4	1.8
" " " 2 " "	1.2	1.6	2.0
" " " 3—4 " "	3.0	4.0	5.0
" " " 5 és több évesek	4.0	6.0	8.0
5. A csemeték kiszedéséhez, megszámlálá- sához és csomagokba kötéséhez szükséges munka.			
36. 1 éves erdei, fekete- és vörös fenyő, vagy 2 éves lucz- és jegenye fenyő-csemete kiszedéséhez és számlálásához	0.4	—	0.5

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	1000 darabonként asszonynapszám		
37. 2 éves erdei, fekete és vörös fenyő, vagy 3—4 éves lucz és jegenye csemete kiszedéséhez, számlálásához és apró csomagokba való kötéséhez	0.6	—	0.8
38. Egy éves akác és 2 éves másfajta lomblevelű csemete kiszedéséhez megnyeséséhez és számlálásához	1.2	—	1.5
39. Két éves akác és 3 éves másfajta lomblevelű csemete kiszedéséhez, megnyeséséhez és számlálásához	1.5	—	3
40. Négy-öt éves iskolázott lomblevelű csemete kiszedéséhez, megnyeséséhez és számlálásához	3	—	4

A csemeteneveléshez szükséges magmennyiség és terület.

Ezen táblázatban a vetőmagszükséglet az első rovatban kitüntetett csirázó képességgel bíró igen jó mag alapul vétele mellett állapított meg. Kisebb ‰-u csirázó képességű magból tehát aránylagosan több veendő. A területszükséglet megállapításánál azon tételeknél, hol a vetésbarázdák sorköze 30 cm-nél kisebb 1 m szélességű ágyásokra beosztott terület vétetett számításba 30 cm széles gyomláló ösvényekkel az ágyások között. Ezen tételeknél az utolsó rovatban kitüntetett területbe a vetésbarázdák és ezek sorköze által elfoglalt területen kívül a gyomláló ösvények által elfoglalt terület is belefoglaltatott. A 30 cm-nél nagyobb sorköze mutató tételeknél feltételeztetett, hogy a bevetett táblákban gyomláló ösvények nincsenek, itt tehát a vetésbarázdák és ezek sorköze által elfoglalt terület vétetett. A szélesebb utak mindkét esetben számításon kívül hagyatnak, csemetekertek telepítésénél tehát az ezekre szükséges terület külön veendő számításba.

a) Vetőkertekben szükséges 1000 darab	Csirázó- képesség mellett	Vetőmag	Sor- távolság mellett	Meg- művelt terület
	‰	gram	cm	m ²
1 éves lucz fenyő csemete felneveléséhez	75	18	10	0.5
2 " " " " "		21	15	1.5
3 " " " " "		25	20	2.5
2 " jegenye fenyő " " "	65	230	10	1.0
3 " " " " " "		270	15	2.0
4 " " " " " "		310	15	3.0
1 " fekete fenyő " " "	65	62	10	0.8
2 " " " " " "		74	15	1.5
3 " " " " " "		86	20	4.0
1 " vörös fenyő " " "	50	27	15	1.5
2 " " " " " "		33	20	3.0

	Citrád- képeség mellől	Vetőmag	távolság mellől	Meg- művelt terület
		o/o	gram	cm
1 éves havasi fenyő csemete felneveléséhez	80	900	15	1.7
2 " " " " " "		1100	15	3.0
1 " erdei fenyő " " " "	75	18	10	0.8
2 " " " " " "		21	15	1.5
3 " " " " " "		25	20	4.0
1 " akác " " " "	50	70	40	5.0
1 " " " " " "		70	60	12.0
2 " " " " " "		80	60	12.0
2 " " " " " "		80	80	20.0
1 " éger " " " "	25	50	15	1.5
2 " " " " " "		57	25	3.5
3 " " " " " "		65	30	6.0
1 " juhar " " " "	75	500	20	2.5
2 " " " " " "		550	30	7.5
3 " " " " " "		650	50	20.0
1 " kőris " " " "	75	320	15	2.0
2 " " " " " "		370	20	5.0
3 " " " " " "		420	30	10.0
1 " szil " " " "	30	140	15	1.5
2 " " " " " "		160	25	5.0
3 " " " " " "		180	30	10.0
1 " szelid gesztenye csemete felneveléséhez		liter		
2 " " " " " " " "	75	15	15	2.5
2 " " " " " " " "		17	30	8.5
1 " kocsányos és csertölgy csemete felneveléséhez	85	8	20	6.0
2 " " " " " " " "		10	30	10.0
3 " " " " " " " "		11	35	17.0
1 " kocsánytalan, molyhos és magyar tölgy csemete felneveléséhez	85	5	20	4.0
2 " " " " " " " "		5.5	25	6.5
3 " " " " " " " "		6.5	35	12.0

b) A faiskolában szükséges

1000 darab

	Sor	Cse- mete	Szüksé- ges terület
	távolság mellől	cm	m ²
3 éves iskolázott lúcz fenyő csemete felneveléséhez	15	3	4.5
4 " " " " " " " "	20	5	10.0
5 " " " " " " " "	25	8	20.0
4 " " " jegenyefenyő " " " "	15	4	6.0
5 " " " " " " " "	20	8	16.0
6 " " " " " " " "	20	10	20.0
2 " " " erdei és feketefenyő csemete felneveléséhez	15	5	7.5
3 " " " erdei és feketefenyő csemete felneveléséhez	20	8	16.0

	Sor	Csemete	Számlálás terület	
			távolság mellett	m ²
			cm	
4 éves iskolázott erdei és fekete fenyő csemete felneveléséhez	30	20	60.0	
3 " " vörös fenyő csemete felneveléséhez	25	10	25.0	
4 " " " " " " " "	35	20	70.0	
5 " " " " " " " "	40	25	100.0	
4 " " havasi fenyő " " " "	20	15	30.0	
5 " " " " " " " "	20	20	40.0	
6 " " " " " " " "	25	25	62.5	
2 " " akác suháng " " " "	60	15	90	
2 " " " " " " " "	80	25	200	
3 " " " " " " " "	100	50	500	
4 " " " " " " " "	100	100	1000	
3 " " tölgy " " " "	30	20	60.0	
4 " " " " " " " "	40	30	120.0	
5 " " " " " " " "	50	40	200.0	
2 " " szelíd geszt. " " " "	30	15	45.0	
3 " " " " " " " "	40	25	100.0	
4 " " " " " " " "	50	30	150.0	
2 " " kőris " " " "	25	15	37.0	
3 " " " " " " " "	30	20	60.0	
4 " " " " " " " "	40	30	120.9	
2 " " juhar " " " "	30	20	60.0	
3 " " " " " " " "	40	30	120.0	
4 " " " " " " " "	50	40	200.0	
3 " " szil " " " "	30	20	60.0	
4 " " " " " " " "	35	25	87.5	
2 " " éger " " " "	30	10	30.0	
3 " " " " " " " "	35	15	52.5	

Az elvetett mag betakarása.

A takarás vastagsága változik aszerint, amint takarásra kötöttebb vagy porhanyósabb talajt használunk s aszerint, amint tavasszal vagy ősszel vetünk. Az átlagos adatok a következők:

a takarás	kötött	porhanyó földdel
az akácznál	2-3	4-5 cm lehet
az égernél	0.5	1.0 " "
a gesztenyénél	3-4	5-6 " "
a juharnál	1.0	1.5 " "
a kőris és gyertyannál . . .	1-1.5	1.5-2 " "
a szilnál	0.3	0.5 " "
az erdei fenyőnél	1.0	2.0 " "
a fekete "	1-1.5	1.5-2 " "
a lucz "	1.0	2.0 " "
a jegenye "	1.5	2.0 " "
a havasi "	1.5	2.0 " "
a vörös "	0.8	1.0 " "

Ha a vetés ősszel történik, kötöttebb földdel is lehet oly mélyen takarni, mint porhanyó földdel.

Az erdősítés költségei.

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
I. A talaj megművelés költségei.			
a) Teljes magművelés.			
1. A talajt borító gyomnövényzet lekaszálásához szükséges kézi napszám	3	4	6
2. Az alom, moha és másféle gaz összegereblyéléséhez szükséges kézi napszám	3	4	7
3. A talajról a gyom vagy gyeper könnyű ledarasolásához kézi napszám	11	17	22
4. A talaj felkarcolásához vasgereblyével kézi napszám	3	4	6
5. A nyers talaj megfogásához ígás n.	0.3	4	0.6
6. Gyomos, gyeperes és itt-ott vékonyabb gyökerekkel átszött talaj egyszeri felszántásához 15—20 cm mélyen járó ekével a talaj minősége szerint ígás napszám	1.2	2.4	3.6
7. Ugyanilyen talaj felszántásához 40 cm mélyen járó ekével ígás napszám	2.8	3.7	4.8
8. A felszántott föld megfogásolása ígás n.	0.10	0.15	0.20
9. Felszántott területen vető és ültető sorok készítése az lhrig-féle vonalozó ekével ígás napszám	0.10	0.20	0.30
10. A talaj teljes megműveléséhez kapával 10—15 cm mélyre kézi napszám	17	30	50
11. A talaj mély megműveléséhez mezőgazdasági köztes használattal való erdősítéseknel kapával kézi napszám	40	52	65
12. Vágás terület kiirtásához a tuskók és gyökerek mennyisége és a föld kötöttségéhez képest kézi napszám	20	60	100
b) Részleges megművelés.			
13. Horonyvetés számára a pászták kétszeri felszántásához szükséges eke napszám : ha a pászták 50 cm szélesek és egymástól 1.5 m-re fekszenek	0.8	1.6	2.4
ha a pászták 75 cm szélesek és egymástól 1.5 m-re fekszenek	1.2	2.4	3.6
1000 f.-m-enként kézi napszám			
14. Pásztás vetés számára a pászták megműveléséhez kapával : ha a pászták szélessége 30 cm	3	5	6
" " " " 40 "	4	6	8
" " " " 50 "	6	7	9
15. Bogárhátas pászták készítéséhez jegenye fenyő vetés számára alátélepitéseknel	8	10	12

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	talajviszonyok között kéai napszám		
	1000 f.-m-enként		
16. Horony készítéséhez kapával megművelet- len talajon 15 cm mély és ugyanily széles megműveléssel	3	5	6
17. Horony húzására kapával felszántott föld- ben vagy már megművelt pásztaon 5 cm mélyen	1	1.5	2.0
18. Foltok készítéséhez a talajnak 10 cm mélyen való felporhanyításával kapával: ha a foltok 20 cm átmérőjűek	0.7	1.2	1.7
" " 30 " "	1.0	1.7	2.5
" " 40 " "	2.0	3.2	4.5
19. Dombos fészkek készítéséhez jegenyefenyő- vetés számára, alátelepítéseknel	4.0	5.0	6.0

II. A vetés költségei.

1. Teljvetés.

Kat, holdanként
kézi napszám

20. Tölgymakk egyenletes szétszórásához szük- séges: begereblyélés nélkül	3.5	4	4.5
begereblyéléssel	5.7	8	10
Makkszükséglet: 6—8 hl.			
21. Tölgymakk-vetéshez és a makk betakará- sához megműveletlen területen oly módon, hogy 4—5 méter távolságban húzott árkok- ból a kiásott föld a sorközökben egyenle- tesen elvetett makkra szóratik	10	14	18
Makkszükséglet: 5—6 hl.			
22. Fenyőmagvak elvetéséhez és begereblyélé- séhez	3.5	4.5	5.5
Magszükséglet: 4.0 kg erdei, 8 kg lucz-, 9 kg fekete-, 9 kg vörös és 30 kg jegenye fenyő szárnyatlan mag.			
23. Bükkmakk, gyertyán-, juhar- és kőrismag elvetéséhez és betakarásához	5	6	7
Magszükséglet: 2.5 hl bükkmakk, 24 kg gyertyán-, 28 kg juhar- és 25 kg kőrismag.			
24. Nyír-, éger- és szilmag elvetéséhez és könnyű betakarásához	4	5	6
Magszükséglet: 19 kg szil-, 11 kg éger-, 23 kg szilmag.			

2. Lyukvetés.

25. Makkrakáshoz ültető fával megműveletlen talajon:			
ha a lyukak 1 m sortávolságban egymás- tól 0.5 m távol üttetnek	6	9	12
" " " 1 m sortávolságban egymás- tól 0.75 m távol üttetnek	4	6	8
" " " 1 m sortávolságban egymás- tól 1.00 m távol üttetnek	3	4.5	6

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
talajviszonyok között kézi napszám			
kat. holdanként			
Makkszükséglet ha egy lyukba egy makk tétetik:			
0.6—0.4—0.3 hl csoportos tölgy.			
0.8—0.6—0.4 „ kocsános „			
1.2—0.9—0.6 „ cser „			
26. Makkrakás ültető bottal, ültető furóval vagy ültető saruval (oly eszközökkel, hol a makk az eszköz üregében vagy csatornáján eresztetik be a lyukba) szükséges:			
ha a lyukak 1 m sortávolságban egymás- tól 0.5 m távol ültetnek . . .	4	6	8
„ „ „ 1 m sortávolságban egymás- tól 0.75 m távol ültetnek . . .	3	4.5	6
„ „ „ 1 m sortávolságban egymás- tól 1.00 m távol ültetnek . . .	2	3	4
Makkszükséglet: ha minden lyukba 1 makk helyeztetik az előbbi tétel alatt kimutatott mennyiség; ha minden lyukba 2—3 makk helyeztetik, annak két-három- szorosa.			
3. Fészkes vetés.			
27. Makkrakáshoz kapa után megműveletlen talajon szükséges: ha a kapával készített fészkek 1 m távol álló sorokban egymástól 0.5 m távolságban készítettnek	8	12	16
0.75 „ „ „ „	6	8	11
1.00 „ „ „ „	4	6	8
Makkszükséglet: mint a 26. tét. alatt.			
4. Fészkes- és foltvetés.			
28. 1000 elkészített fészkes vagy folt bevetésé- hez és a mag betakarásához szükséges:			
fenyőmagvagnál	0.2	0.3	0.4
nyír-, éger-, szilmagnál	0.3	0.4	0.5
más lomblevelű fák magvainál	1.0	1.3	1.6
Magszükséglet a szerint a mint a foltok 20, 30 vagy 40 cm átmérőjűek:			
erdei fenyőből . . . . . 0.2 0.25 0.3 kg			
lucz- és vörös fenyőből 0.4 0.6 0.8 „			
fekete fenyőből . . . . . 0.25 0.4 0.6 „			
jegenye „ . . . . . 1.25 2.0 2.5 „			
nyirből . . . . . 0.60 0.9 1.1 „			
égerből . . . . . 0.30 0.45 0.5 „			
szilből . . . . . 1.00 1.5 1.9 „			
juharból . . . . . 1.4 1.8 2.0 „			
kőris- és gyertyánból 1.1 1.3 1.6 „			
tölgyből . . . . . 0.2—0.3 hl			
bükkből . . . . . 0.1—0.1 „			
	1000 fészkes vagy folt után kézi napszám		

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	talajviszonyok között kési napszám		
	1000 fészkek vagy folt után		
29. 1000 f.-m elkészített pászta vagy horony bevetéséhez és a mag betakarásához szükség- séges:			
fenyőmagvaknál	0.3	0.4	0.5
nyír-, éger-, szilvagnál	0.5	0.7	0.9
tölgy-, bükk-, kőris-, juhar- és gyertyán- magnál	1.2	1.6	2.0
Magszükséglet a pászták szélességé- hez képest erdei fenyőtől: 0.3—0.5; fekete fenyőtől: 0.6—0.8; lucz- és vörös fenyőtől: 0.8—0.9; jegenye fenyőtől: 2.7—3.3; ju- harból: 1.4; kőris- vagy gyertyánból: 1.6 —2.0; szilvától: 1.9—2.1; égerből: 0.7—0.9; nyirből: 1.2—1.7 kg, továbbá tölgyből: 0.3—0.5; bükkből: 0.16—0.25 hl.			

III. A fészkek vagy foltok száma és a hornyok vagy pászták hosszúsága egy kat. holdon.

A fentebb I. 14—19. és II. 28—29. tételek alatt közölt munka- és
magmennyiségből az egy kat. holdra eső mennyiséget az itt következő
táblázat adatai segítségével lehet kiszámítani egyszerű szorzás által.

Asorok távolsága középtől kö- zépig mérve	A fészkek vagy foltok száma egy kat. holdon, ha azok a sorokban kö- zéptől középig mérve						A hornyok és pászták összes hossza egy kat. holdon	Asorok távolsága középtől kö- zépig mérve
	0.75	1.0	1.25	1.5	2.0	2.5		
m	m távol készítettnek egymástól.						folyó m	m
1.0	7678	5755	4600	3837	2558	2302	5755	1.0
1.5	5115	3837	3069	2558	1918	1535	3837	1.5
2.0	3837	2878	2302	1918	1439	1151	2877	2.0
3.0	3074	1918	1535	1279	959	767	1918	3.0

IV. Az ültetés költségei.

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között 1000 darabonként kézi napszám			
a) Közönséges kapával való ültetésnél.			
1. A csemeték kiemeléséhez, a föld felkapálásához, ültető lyukak készítéséhez és a csemeték elültetéséhez szükséges:			
1—2 éves tülevelű csemetéknél	1.2	1.6	2.0
3—4 " " " "	2.5	3.0	3.5
5—6 " " " "	4.5	5.0	6.0
1—2 " apró lomblevelű csemetéknél	1.5	2.0	3.0
2—3 " iskolázott " " " "	3.0	4.0	7.0
4—5 " " " " " " " "	8	10	12
Nagyobb (1.0—1.5 m magas) suhángoknál	10	15	20
b) Tincses ültetésnél.			
2. Ha az előbbi ültetési módnál a csemeték tincsekben (3—4 db.) ültetettnek ki, szükséges:			
1—2 éves fenyőcsemetéknél	1.4	1.8	2.2
2—3 " " " " " " " "	2.6	3.3	3.8
c) Ültetővas használatánál.			
3. A csemeték kiemeléséhez, a Buttlár-féle, Wartomberg-féle vassal, vagy ültető lándzsával, homoru ásóval stb. lyukütéshez és a csemeték elhelyezéséhez szükséges:			
1—2 éves csemetéknél	0.8	1.0	1.2
3—4 " " " " " " " "	2.0	3.0	4.0
d) Dombos ültetésnél.			
4. Sekély talajon, vagy vizenyős helyeken megfelelő nagyságú dombok kiszítéséhez, a csemeték elültetéséhez, és megerősítéséhez szükséges:			
2—3 éves tülevelű csemetéknél	10.0	15.0	20.0
1—2 " lomblevelű " " " "	15.0	20.0	25.0
e) Árkos ültetésnél.			
5. Ha a talaj alsó rétege silány se miatt 0.65 m mély és ugyanily széles árkok hányatnak ki s a felsőbb rétegek jobb földjével töltetnek ki, a talaj ezen előkészítéséhez és a csemetéknek egymástól 1.25 m távolságban való elültetéséhez szükséges:			
1—2 éves csemetéknél, ha ezek az árkokban			
csak egy sorban ültetettnek el	32	36	40
két " " " " " " " "	18	21	24
három " " " " " " " "	14	17	20
2—3 éves csemetéknél, ha ezekből ugyanazon árkokban			
csak egy sor ültetetik	35	40	45
két " " " " " " " "	22	27	32

	Jó	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
f) Gumós ültetésnél.			
viszonyok között kézi napszám 1000 darabonként			
6. A csemeték kiemeléséhez, ültető lyukak készítéséhez és a csemeték elültetéséhez csemete-furóval vagy homoru ásóval szükségesség:			
2—3 éves csemetéknél	1.5	2.0	2.5
4—5 " " "	2.0	2.5	3.0
g) Dugványozásnál.			
7. 1000 drb. 0.3—0.5 m hosszú dugványvessző elkészítéséhez 1—2 éves hajtásokból és a dugványok elültetéséhez szükséges	3	4	5
1000 drb. 0.6—1.0 m hosszú dugvány készítéséhez és elültetéséhez	4	5	7
1000 drb. 1.0—1.5 m hosszú dugvány készítéséhez és elültetéséhez	8	11	15
1000 drb. 1.6—2.5 m hosszú dugvány készítéséhez és elültetéséhez	10	14	18
1000 drb. 2.6—3.0 m hosszú dugvány készítéséhez és elültetéséhez	14	18	24

V. Az ültetéshez szükséges csemetemennyiség.

A szükséges csemetemennyiség (M) a következő képletek szerint számítható ki:

1. A hármass kötésű ültetésnél:	$M = \frac{T}{cs^2} \times 1.155$	} T alatt a beültetendő terület m ² -ekben, cs alatt a csemeték egymástól való távolsága és s alatt a csemetesorok egymástól való távolsága m-ekben értendő.
2. Négyes hálózatnál:	$M = \frac{T}{cs^2}$	
3. Ötös hálózatnál:	$M = \frac{2T}{cs^2}$	
4. Soros ültetésnél:	$M = \frac{T}{cs \times s}$	

Még egyszerűbb a csemetemennyiség kiszámítása az itt következő táblázat segítségével, mely a gyakorlatban előforduló csemete- és sorotávolságoknak megfelelő holdankénti szükségletet mutatja.

Csemete távolság mellett m	Egy kat. holdra szükséges csemete-mennyiség						Csemete távolság mellett m
	a hármass			a soros ültetésnél, ha a sorok távolsága			
	négyes	ötös	1.0 m	1.5 m	2.0 m		
	h á l ó z a t n á l						
0.75	11.817	10.231	20.462	7.678	5.115	3.837	0.75
1.00	6.647	5.755	11.510	5.755	3.837	2.878	1.00
1.25	4.254	3.680	7.360	4.604	3.069	2.302	1.25
1.50	2.954	2.558	5.116	3.837	2.558	1.918	1.50
2.00	1.662	1.439	2.878	2.878	1.918	1.439	2.00

A különféle faválasztékok termeléséhez szükséges munkamennyiség.

(Förster G. R. és Wagner Vilmos adatai szerint.)

Az itt következő táblázatok közül azok, melyeket Förster-nek a „Centralblatt für das gesammte Forstwesen“ 1880. és 1881. évfolyamában megjelent tanulmánya után közlünk, a Salzkammergut magas hegységi erdeiben gyűjtött tapasztalati adatok alapján állítottak össze; hazánkban is tehát főleg a magas hegységi erdőgazdaságokban lesznek alkalmazhatók. Wagner adatai ellenben átlagos adatok, melyek természetesen kevesebb pontossággal másutt is használhatók.

A táblázatokban előforduló következő megkülönböztetéseket „kedvező“, „középszerű“, „kedvezőtlen“, a vágás- és szállításra befolyó helyi viszonyokra vonatkoznak.

A munka-napszám mindenütt 8 órai munkaidővel számított.

I. Épület-, műszer- és tűzifa-hántás.

(Förster G. R. szerint.)

Faválaszték és annak minősége	Egy darab lehántásához szükséges	
	nedv-keringés idejében	nedv-keringés idején kívül
	favágó napszám	
1. Szálfa:		
23 m hosszúságon felül, ha az 3.5 kbm nagyobb tömör tartalmu	0.058	0.115
21 m hossz. felül, ha az 3.49—2.10 kbm tart.	0.053	0.105
17 " " " " " 2.09—1.10 " "	0.043	0.085
15 " " " " " 1.09—0.75 " "	0.038	0.075
13 " " " " " 0.74—0.50 " "	0.034	0.068
13 " " " " " 0.49—0.30 " "	0.033	0.065
12 " " " " " 0.29—0.14 " "	0.030	0.060
2. Rönkö.		
3 méter hosszú, tekintet nélkül a vastagságra	0.005	0.011
4 " " " " " " "	0.009	0.018
5 " " " " " " "	0.013	0.026
6 " " " " " " "	0.015	0.030
7 " " " " " " "	0.018	0.035
8 " " " " " " "	0.020	0.040
3. Tűzifa:		
1—2 méter hossz a rönkökben ürméterenként	0.025	0.050

II. Tűzifa termelés.

(Förster G. R. adatai szerint.)

A termelt fa minősége		Egy úrméter tűzifa termeléséhez szükséges : hosszútörzsű, kevés ágú törzsekből								
		tarvágásban		száraló és ritkító vágásban						
		ked- vező	közép- szerű	ked- vező	közép- szerű					
		zölden	zölden	zölden	zölden					
		helyi viszonyok között favágó napszám								
Egy méter hosszú:										
kemény hasábfa	.	0.37	0.46	0.55	0.49	0.56	0.63	0.57	0.65	0.72
dörongfa	.	0.33	0.42	0.51	0.45	0.52	0.59	0.53	0.61	0.68
lágý hasábfa	.	0.31	0.39	0.47	0.41	0.48	0.54	0.47	0.55	0.62
dörongfa	.	0.27	0.35	0.43	0.37	0.44	0.50	0.43	0.51	0.58
kemény tűzifa rönkö	.	0.30	0.39	0.48	0.42	0.49	0.56	0.50	0.58	0.65
lágý	.	0.24	0.32	0.40	0.34	0.41	0.47	0.40	0.48	0.55
80 ⁰ / ₀ kemény, 20 ⁰ / ₀ lágý fából készített tűzifa rönkö	.	0.29	0.38	0.46	0.40	0.47	0.54	0.48	0.56	0.63
80 ⁰ / ₀ lágý, 20 ⁰ / ₀ kemény	.	0.25	0.33	0.42	0.36	0.42	0.49	0.42	0.50	0.57
1/2 részben lágý, 1/2 részben kemény fából készített tűzifa rönkö	.	0.27	0.34	0.44	0.38	0.45	0.52	0.45	0.53	0.60
Két méter hosszú:										
kemény rönkö	.	0.25	0.30	0.45	0.36	0.44	0.51	0.45	0.52	0.60
lágý	.	0.20	0.28	0.35	0.34	0.36	0.41	0.40	0.45	0.50
80 ⁰ / ₀ kemény, 20 ⁰ / ₀ lágý fából készült tűzifa rönkö	.	0.24	0.33	0.41	0.35	0.42	0.48	0.44	0.51	0.58
80 ⁰ / ₀ lágý, 20 ⁰ / ₀ kemény	.	0.21	0.29	0.37	0.32	0.38	0.43	0.41	0.47	0.52
50 ⁰ / ₀ kemény, 50 ⁰ / ₀ lágý	.	0.23	0.31	0.40	0.34	0.40	0.46	0.43	0.49	0.55

Jegyzet. A tűzifatermelési munkához számítandó: a döntés legalyazás, darabolás, 50 méter átlagos távolságból való összehordás és összerakás. Középvastagu, ágas fánál a munkamennyiség 10⁰/₀-kal vékonyabb, rövid törzsű fánál 30⁰/₀-kal emelendő.

Az előbbi adatok a magas hegységi erdők nehezebb viszonyaira vonatkoznak. A közép- és előhegységi erdőkben a munkaszükséglet Förster szerint kevesebb, nevezetesen: 1 méter kemény tűzifa előállítására a rendes vágásokban átlag 0.30–0.35 napszám, áterdőlésekben 0.32–0.40 napszám, tisztító vágásokban 0.42–0.45 napszám szükséges; 1 méter lágy tűzifa előállítására ellenben rendes vágásokban 0.25–0.32, áterdőlésekben 0.30–0.37, tisztító vágásokban 0.42–0.45 napszám.

Rakodóhelyeken 2 méter hosszú rönkökből 1 m hosszú hasábfára készítésére kemény fánál 0.26–0.32, lágy fánál 0.24–0.29; egy méter hosszú dorongra készítésére kemény fánál 0.16–0.23, lágy fánál 0.14–0.21 napszám szükséges. 1 méter hosszú rönköknek ugyanolyan hosszú hasábfára való feldolgozása végül űrméterenként 0.9–1.0 napszámot vehet igénybe.

III. Tűzifa termelés.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

A vágás neve és a törzsek minősége	Egy űrméter tűzifa termeléshez szükséges favágó napszám					
	kedvező		középszerű		kedvezőtlen	
	helyi viszonyok között, ha a tűzifa					
	ke- mény	lág y	ke- mény	lág y	ke- mény	lág y
fanemekből állítottak elő						
T a r v á g á s b a n :						
Vastag, hosszú, ág nélküli törzsekből	0.260	0.235	0.365	0.330	0.420	0.375
Kevesbé vastag, nem nagyon hosszú, ágakkal bíró törzsekből	0.365	0.330	0.470	0.420	0.575	0.520
Rövid vagy vékony és sok ággal bíró törzsekből	0.630	0.570	0.705	0.635	0.775	0.700
S z á l a l ó v á g á s o k b a n é s á t e r d ő l é s e k n é l :						
Vastag, hosszú ág nélküli törzsekből	0.470	0.420	0.525	0.470	0.680	0.610
Kevesbé vastag és hosszú, ágakkal bíró törzsekből	0.630	0.565	0.680	0.610	0.735	0.665
Rövid, vékony, sok ággal bíró törzsekből	0.775	0.700	0.840	0.765	0.890	0.810

A tűzifa termeléshez tartozó munkához számítandó a fatermelés döntése, leágazása, feldarabolása, felhasználása, összehordása és 10 cm magas aszréteggel való felrakása.

IV. Fűrészrönkö termelés.

(Förster G. K. adatai szerint.)

		Egy darab fűrészrönkö termelésére hosszú, kevés águ törzsektől									
		tarvágásban			szálatló és ritkító vágásban			egyed- szeltörésekben			
		ked- vezető	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vezető	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vezető	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vezető
helyi viszonyok között szükséges favágó napszám											
ha az	6	0.25	0.30	0.35	0.30	0.35	0.30	0.35	0.40	0.26	0.34
" "	3-5	0.16	0.20	0.24	0.25	0.27	0.29	0.27	0.29	0.20	0.27
Kemény rönköknél:											
ha az	6	0.18	0.23	0.28	0.23	0.27	0.31	0.27	0.31	0.26	0.34
" "	3-6	0.16	0.19	0.22	0.18	0.22	0.25	0.22	0.25	0.20	0.27
" "	3-6	0.08	0.10	0.12	0.10	0.12	0.14	0.12	0.14	0.12	0.16
" "	7-8	0.23	0.28	0.33	0.29	0.34	0.38	0.34	0.38	0.31	0.39
" "	7-8	0.18	0.23	0.28	0.23	0.27	0.30	0.27	0.30	0.25	0.31
" "	9-12	0.28	0.33	0.38	0.34	0.38	0.41	0.38	0.41	0.36	0.42
" "	9-12	0.20	0.25	0.30	0.26	0.29	0.32	0.29	0.32	0.28	0.33
" "	3-6	0.28	0.33	0.38	0.32	0.37	0.42	0.37	0.42	0.37	0.47
" "	7-8	0.40	0.48	0.55	0.55	0.60	0.65	0.60	0.65	0.60	0.70
" "	9-12	0.45	0.53	0.60	0.60	0.65	0.70	0.65	0.70	0.65	0.75
Lágy rönköknél:											
ha az	6	0.18	0.23	0.28	0.23	0.27	0.31	0.27	0.31	0.26	0.34
" "	3-6	0.16	0.19	0.22	0.18	0.22	0.25	0.22	0.25	0.20	0.27
" "	3-6	0.08	0.10	0.12	0.10	0.12	0.14	0.12	0.14	0.12	0.16
" "	7-8	0.23	0.28	0.33	0.29	0.34	0.38	0.34	0.38	0.31	0.39
" "	7-8	0.18	0.23	0.28	0.23	0.27	0.30	0.27	0.30	0.25	0.31
" "	9-12	0.28	0.33	0.38	0.34	0.38	0.41	0.38	0.41	0.36	0.42
" "	9-12	0.20	0.25	0.30	0.26	0.29	0.32	0.29	0.32	0.28	0.33
" "	3-6	0.28	0.33	0.38	0.32	0.37	0.42	0.37	0.42	0.37	0.47
" "	7-8	0.40	0.48	0.55	0.55	0.60	0.65	0.60	0.65	0.60	0.70
" "	9-12	0.45	0.53	0.60	0.60	0.65	0.70	0.65	0.70	0.65	0.75

A faválaszték megjelölése

Kemény rönköknél:

Lágy rönköknél:

Jegyzet. A termelési munkához számítandó: a döntés, legalyazás, hántás, darabolás és 50 méter átlagos távolságra való összehordás és a felületes máglyázás.

Középvastagságú ágasabb törzsek feldolgozásánál a kimutatott munkaszükséglet 10⁰/₀-al, vékony rövidtörzsű vastagabb ágakkal bíró fánál pedig 30⁰/₀-kal emelendő.

E táblázat adatai is a magas hegységi erdőkre vonatkoznak. Közép és előhegységi erdőkben a munkaszükséglet kevesebb. Nevezetesen egy 32 cm-nél vastagabb kemény rönkö előállítására 4–5 m hosszúság mellett 0·13–0·18, 5–6 m hossz. mellett 0·19–0·22, 6–8 hossz. mellett 0·23–0·26; egy 32 cm-nél vékonyabb kemény rönkö előállítására ugyanilyen hosszúságok mellett 0·05–0·13, 0·14–0·16 és 0·16–0·20; egy 32 cm átlagos vastagságú lágy rönkőnél: 0·10–0·13, 0·13–0·15, 0·16–0·20; egy 21–31 cm vastagnál: 0·06–0·08, 0·09–0·10, 0·10–0·12 és végül egy 21 cm átlagos vastagságúnál: 0·03–0·04, 0·04–0·05 és 0·05–0·06 favágó napszám szükséges.

A máglyázás, ha a rönkökből legalább 10 rakatlik egy rakásra 32 cm-nél vastagabb anyagnál 0·025 napszámot, 32 cm-nél vékonyabb anyagnál pedig 0·012 napszámot igényel darabonként.

V. Szálfatermelés.

(Förster G. R. adatai szerint.)

A szálfa minősége és méretei	Egy drb szálfa termeléséhez szükséges					
	tarvágásban			szálaló és ritkító vágásban		
	ked-vező	kő-sép-szerű	ked-ve-zőt.	ked-vező	kő-sép-szerű	ked-ve-zőt.
Szálfa legalább 23 m hosszúság és 3·5 kbm köbtartalom mellett . . .	0·84	0·92	1·00	0·90	1·07	1·24
Szálfa legalább 21 m hossz. és 2·10–3·49 kbm köbtartalom mellett . . .	0·60	0·68	0·75	0·65	0·73	0·80
Szálfa legalább 17 m hossz. és 1·10–2·09 kbm köbtartalom mellett . . .	0·41	0·49	0·56	0·46	0·54	0·61
Szálfa legalább 15 m hossz. és 0·75–1·09 kbm köbtartalom mellett . . .	0·31	0·36	0·41	0·36	0·41	0·46
Szálfa legalább 13 m hossz. és 0·50–0·74 kbm köbtartalom mellett . . .	0·22	0·26	0·30	0·27	0·31	0·35
Szarufa legalább 13 m hossz. és 0·30–0·49 kbm köbtartalom mellett . . .	0·12	0·16	0·20	0·16	0·20	0·24
Szarufa legalább 12 m hossz. és 0·14–0·29 kbm köbtartalom mellett . . .	0·07	0·09	0·11	0·10	0·13	0·15
Szarufa legalább 9 m hosszúság és 0·14 kbm köbtartalom mellett . . .	0·05	0·07	0·08	0·07	0·09	0·10
Rudfa, vastagabb	.	.	.	0·05	0·07	0·08
Rudfa, középvastagságú	.	.	.	0·02	0·04	0·06
Rudfa, vékony	.	.	.	0·01	0·03	0·04

Jegyzet. A termelési munkához számítandó: a döntés, legalyazás, hántás, csucslevágás és 50 m átlagos távolságra való közelítés. E táblázat adatai is a magas hegységi erdőkre vonatkoznak. A közép- és előhegységekben e munka átlagosan 45 cm-nél vastagabb törzseknél (mellmagasságban mérve): 0·31–0·45; 41–45 cm vastagoknál: 0·25–0·33; 36–40 cm vastagoknál: 0·19–0·25; 31–35 cm vastagoknál: 0·13–0·19; 26–30 cm vastagoknál: 0·08–0·13; 21–25 cm vastagoknál: 0·06–0·08; 11–20 cm vastagoknál: 0·03–0·05; és 10 cm vastagoknál 0·01 napszámra tehető.

VI. Épület- és műszerfa termelés folyó méterenként.
(Wagner Vilmos adatai szerint.)

A fa átmérője	Egy folyóméter épületfa termeléséhez szükséges napszám		A fa átmérője	Egy folyóméter épületfa termeléséhez szükséges napszám	
	lágý	ke- mény		lágý	ke- mény
	fanemeknél			fanemeknél	
10 cm vastagságig .	0.010	0.013	25 cm-től 30 cm-ig	0.030	0.040
10 cm-től 15 cm-ig	0.015	0.020	30 cm-től 35 cm-ig	0.040	0.053
15 cm-től 20 cm-ig	0.020	0.025	35 cm-től 40 cm-ig	0.050	0.066
20 cm-től 25 cm-ig	0.025	0.033	minden 5 cm után még	0.010	0.013

A termelési munkához tartozik a fa ledöntése, legalyazása, lekérgezése és a végek levágása.

VII. Épület- és műszerfa termelés köbméterenként.
(Wagner Vilmos adatai szerint.)

A vágás neme és a törzsek minősége	Egy köbméter épületfa termeléséhez szükséges favágó napszám					
	kedvező		középszerű		kedvezőtli.	
	helyi viszonyok között					
	tavas- szal	télen	tavas- szal	télen	tavas- szal	télen
Tarvágásban:						
Nyulánk, ág nélküli törzsekből .	0.24	0.27	0.28	0.30	0.32	0.35
Kevésbé nyulánk, ágas törzsekből	0.32	0.35	0.36	0.40	0.40	0.44
Rövid, vastag águ törzsekből .	0.43	0.48	0.47	0.53	0.55	0.60
Szálaló vágásokban és áterdöléseknél:						
Nyulánk, ág nélküli törzsekből .	0.36	0.40	0.43	0.48	0.51	0.57
Kevésbé nyulánk, ágas törzsekből	0.43	0.48	0.51	0.57	0.59	0.66
Rövid, vastag águ törzsekből .	0.55	0.60	0.63	0.70	0.71	0.80

VIII. Tűzifa szállítás.

(Förster G. B. adatai szerint.)

1. Természetes földcsuszátatokon, 1—2 méter hosszú rönkökben.

A szállítási távolsága méterek- ben	Egy úrméter tűzifának 1—2 m hosszú rönkökben való leszállításához														
	egyenletes						sziklás hegyoldalon								
	állabokon keresztül			széles árkokban			állabokon keresztül			meredek részekben át					
	meghatározott irányú csuszátatokon	szűk árkokban fecsuszátatok segítségével	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen	kedvező zőtlen			
40	0.058	0.044	0.051	0.066	0.044	0.036	0.044	0.044	0.044	0.044	0.051	0.066	0.088	0.029	0.044
40—60	0.066	0.058	0.062	0.073	0.044	0.058	0.051	0.058	0.051	0.051	0.066	0.080	0.095	0.036	0.051
60—80	0.073	0.066	0.073	0.080	0.051	0.066	0.058	0.066	0.058	0.066	0.073	0.095	0.106	0.043	0.066
80—100	0.080	0.073	0.080	0.088	0.066	0.073	0.066	0.073	0.066	0.066	0.080	0.103	0.117	0.058	0.073
100—120	0.088	0.080	0.088	0.095	0.073	0.080	0.073	0.080	0.073	0.073	0.088	0.112	0.128	0.066	0.080
120—140	0.103	0.088	0.095	0.110	0.080	0.088	0.088	0.088	0.088	0.088	0.095	0.124	0.139	0.073	0.088
140—160	0.110	0.103	0.106	0.117	0.088	0.103	0.095	0.095	0.095	0.095	0.110	0.136	0.150	0.088	0.103
160—180	0.124	0.110	0.117	0.124	0.103	0.110	0.110	0.110	0.110	0.110	0.117	0.144	0.161	0.095	0.110
180—200	0.131	0.124	0.124	0.139	0.110	0.124	0.117	0.117	0.117	0.117	0.124	0.153	0.170	0.110	0.117
200—300	0.183	0.176	0.176	0.191	0.161	0.176	0.169	0.169	0.169	0.169	0.176	0.204	0.219	0.161	0.168
300—400	0.234	0.227	0.227	0.241	0.212	0.227	0.220	0.220	0.220	0.220	0.227	0.256	0.271	0.212	0.220
400—500	0.285	0.278	0.278	0.292	0.263	0.278	0.271	0.271	0.271	0.271	0.278	0.307	0.322	0.263	0.270
500—600	0.336	0.329	0.329	0.343	0.314	0.329	0.322	0.322	0.322	0.322	0.329	0.358	0.373	0.314	0.321
600—700	0.387	0.380	0.387	0.394	0.365	0.380	0.373	0.373	0.373	0.373	0.380	0.409	0.424	0.365	0.372
700—800	0.438	0.423	0.430	0.445	0.416	0.423	0.416	0.416	0.416	0.416	0.423	0.460	0.475	0.416	0.423

2. Száraz csusztatókon 1–2 m hosszú rönkökben.

Szállítási távolság méterekben	Egy ürméter tűzifa lecsusztatásához szükséges							
	verőfényes oldalon fekvő				árnyas oldalon fekvő			
	nagy		mérsékelt		nagy		mérsékelt	
	esésű csusztatón, ha a fa							
	fagyos	száraz	fagyos	száraz	fagyos	száraz	fagyos	száraz
	f a v á g ó n a p s z á m							
70	0·022	0·026	0·033	0·040	0·015	0·022	0·026	0·033
140	0·026	0·029	0·040	0·051	0·022	0·026	0·029	0·037
210	0·029	0·040	0·051	0·058	0·026	0·029	0·037	0·040
280	0·037	0·051	0·058	0·073	0·029	0·037	0·040	0·051
350	0·044	0·058	0·073	0·080	0·040	0·044	0·051	0·062
420	0·058	0·073	0·080	0·091	0·051	0·058	0·062	0·073
490	0·062	0·076	0·084	0·096	0·054	0·062	0·067	0·076
560	0·066	0·080	0·091	0·102	0·058	0·066	0·073	0·080
630	0·071	0·086	0·096	0·106	0·065	0·071	0·076	0·086
700	0·077	0·092	0·102	0·110	0·073	0·077	0·080	0·092
870	0·088	0·103	0·110	0·125	0·080	0·087	0·091	0·103
1050	0·095	0·117	0·124	0·131	0·092	0·095	0·103	0·110
1230	0·110	0·132	0·139	0·143	0·098	0·110	0·114	0·125
1400	0·125	0·143	0·150	0·157	0·107	0·125	0·125	0·132

3. Vizes csusztatókon. 1–2 m hosszú rönkökben vagy hasábokban.

E munkához, beleértve a bedobást, lecsusztatást, a csusztatóba vezetett víz szabályozását, kunyhók építését és a felügyeletet, szükséges:

1000 méter távolságig átlagosan	0·05–0·10 napszám,
1500 " " " "	0·08–0·14 " "
2000 " " " "	0·11–0·18 " "
2500 " " " "	0·14–0·22 " "
3000 " " " "	0·17–0·25 " "
3500 " " " "	0·20–0·28 " "
4000 " " " "	0·23–0·31 " "
4500 " " " "	0·26–0·34 " "

4. Kézi szánon.

Egy ürméter kemény vagy lágy hasáb- és dorongfa leszállításához

méter távolságára	kedvező	középszerű	kedvezőtlen	méter távolságára	kedvező	középszerű	kedvezőtlen	méter távolságára	kedvező	középszerű	kedvezőtlen
	viszonyok közt				viszonyok közt				viszonyok közt		
	napszám				napszám				napszám		
200	0·05	0·07	0·09	1000	0·25	0·37	0·50	2600	0·43	0·66	0·89
300	0·06	0·09	0·12	1200	0·28	0·42	0·56	2800	0·45	0·69	0·93
400	0·08	0·12	0·15	1400	0·31	0·46	0·62	3000	0·47	0·71	0·96
500	0·10	0·14	0·18	1600	0·33	0·50	0·67	3500	0·51	0·76	1·01
600	0·13	0·18	0·24	1800	0·35	0·53	0·72	4000	0·56	0·81	1·07
700	0·16	0·23	0·30	2000	0·37	0·57	0·77	4500	0·59	0·85	1·12
800	0·19	0·27	0·36	2200	0·39	0·60	0·81	5000	0·63	0·90	1·17
900	0·22	0·32	0·43	2400	0·41	0·63	0·85	6000	0·70	0·97	1·25

IX. Tüzifa szállítás.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

1. Csusztatókon.

Ha az ut hossza	Egy űrméter tűzifa lecsusztatásához szükséges a mellékmunkálatokkal együtt			
	igen kedvező	kedvező	közép-szerű	kedvezőtlen
	helyi viszonyok között favágó napszám			
60 méter	0.033	0.040	0.055	0.083
60 — 120 "	0.039	0.052	0.071	0.110
120 — 180 "	0.047	0.067	0.092	0.143
200 — 300 "	0.056	0.087	0.119	0.186
300 — 400 "	0.063	0.113	0.154	0.241
400 — 600 "	0.076	0.146	0.200	0.313
600 — 800 "	0.091	0.189	0.260	0.406
800 — 1000 "	0.109	0.245	0.338	0.506

2. Kézi szánon.

Ha az ut hossza	Egy űrméter tűzifa elszállításához szükséges a mellékmunkálatokkal együtt			
	igen kedvező	kedvező	közép-szerű	kedvezőtlen
	helyi viszonyok között napszám			
100 méter	0.050	0.066	0.100	0.200
100 — 200 "	0.065	0.092	0.140	0.280
200 — 300 "	0.082	0.128	0.196	0.392
300 — 400 "	0.106	0.179	0.274	0.548
400 — 600 "	0.137	0.250	0.393	0.767
600 — 800 "	0.178	0.350	0.550	0.975
800 — 1000 "	0.231	0.490	0.715	1.180

X. Rönkö szállítás.

(Förster G. R. adatai szerint.)

1. Csusztató utakon.

Egy darab 4—8 méter hosszú rönkö lecsusztatására szükséges
 500 méter távolságra: 0.12—0.20; 1000 méterre: 0.25—0.30
 1500 " " 0.33—0.40; 2000 " " 0.40—0.50
 2500 " " 0.48—0.60; 3000 " " 0.60—0.70

2. Természetes földcsuszátatókon és kézi szánon.

A szállítás távolsága	4—5 méter			6—8 méter			9—12 méter		
	hosszu rönkö elszállításához szükséges darabonként								
	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen
viszonyok között, tekintet nélkül a vastagságra, n a p s z á m									

a) természetes földcsuszátatókon :

100	0.05	0.08	0.12	0.07	0.11	0.15	0.08	0.12	0.16
200	0.07	0.10	0.14	0.10	0.13	0.17	0.12	0.15	0.19
300	0.09	0.13	0.16	0.12	0.16	0.19	0.14	0.18	0.21
400	0.12	0.16	0.19	0.15	0.19	0.22	0.17	0.21	0.24
500	0.14	0.18	0.21	0.18	0.22	0.25	0.20	0.24	0.27
600	0.16	0.20	0.23	0.21	0.24	0.28	0.23	0.27	0.30
700	0.18	0.22	0.25	0.24	0.28	0.31	0.26	0.30	0.33
800	0.21	0.25	0.28	0.27	0.31	0.34	0.29	0.33	0.36
900	0.23	0.27	0.32	0.30	0.34	0.37	0.32	0.36	0.39
1.000	0.25	0.30	0.36	0.33	0.38	0.41	0.35	0.39	0.42

b) kézi szánon :

100	0.08	0.13	0.17	0.12	0.23	0.34	0.18	0.26	0.38
200	0.09	0.14	0.18	0.13	0.24	0.35	0.14	0.27	0.39
300	0.10	0.15	0.19	0.14	0.25	0.36	0.15	0.28	0.40
400	0.11	0.16	0.21	0.15	0.26	0.37	0.16	0.29	0.41
500	0.12	0.17	0.22	0.16	0.28	0.39	0.17	0.30	0.43
600	0.13	0.18	0.23	0.17	0.29	0.41	0.18	0.32	0.45
700	0.14	0.20	0.25	0.18	0.31	0.44	0.19	0.34	0.48
800	0.15	0.21	0.27	0.19	0.33	0.47	0.20	0.36	0.51
900	0.16	0.23	0.29	0.20	0.35	0.50	0.22	0.38	0.54
1.000	0.17	0.24	0.31	0.21	0.37	0.53	0.24	0.41	0.57

3. Facsusztatókon.

A szállítás távolsága	32 centiméternél vékonyabb			32—45 cm vastag			45 centiméternél vastagabb		
	rönkö lecsusztatásához szükséges darabonként								
	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen	ked- vező	közép- szerű	kedve- zőtlen

helyi viszonyok között napszám

a) ha a rönkök 3—5 méter hosszuk :

280	0.01	0.03	0.04	0.02	0.04	0.07	0.03	0.06	0.09
560	0.02	0.04	0.05	0.04	0.06	0.08	0.05	0.08	0.11
840	0.03	0.05	0.06	0.05	0.08	0.10	0.07	0.11	0.14
1.100	0.04	0.06	0.07	0.07	0.09	0.12	0.09	0.13	0.17
1.400	0.05	0.07	0.08	0.08	0.11	0.14	0.11	0.15	0.19
1.700	0.06	0.08	0.09	0.10	0.13	0.15	0.14	0.18	0.21
2.000	0.07	0.09	0.10	0.12	0.15	0.17	0.17	0.20	0.23

b) ha a rönkök 5—7 méter hosszuk :

280	0.02	0.03	0.05	0.03	0.06	0.09	0.05	0.11	0.17
560	0.03	0.05	0.06	0.05	0.08	0.11	0.09	0.15	0.21
840	0.04	0.06	0.08	0.07	0.10	0.13	0.13	0.20	0.26
1.100	0.05	0.07	0.10	0.09	0.12	0.16	0.17	0.24	0.31
1.400	0.06	0.09	0.11	0.11	0.14	0.18	0.21	0.28	0.35
1.700	0.08	0.10	0.12	0.13	0.17	0.20	0.26	0.33	0.39
2.000	0.10	0.12	0.14	0.16	0.19	0.22	0.31	0.37	0.43

4. Vizes csusztatókon.

Egy darab 3—8 m hosszú rönkö lecsusztatásához szükséges, a vízbedobással, kiszedéssel s a víz szabályozásával együtt:

1000 m táv.	0.05—0.09 napszám	3000 m táv.	0.15—0.18 napszám
1500 " "	0.07—0.10 " "	3500 " "	0.17—0.20 " "
2000 " "	0.10—0.13 " "	4000 " "	0.19—0.22 " "
2500 " "	0.13—0.16 " "	4500 " "	0.21—0.24 " "

XI. Szálfa szállítás.

(Fürster G. R. adatai szerint.)

1. Természetes földcsusztatásokon.

Egy darab szálfa lecsusztatásához, ha annak minimális hossza

és köbtartalma köbméterekben kifejezve

méter távol- ságra	23 méter			21 méter			17 méter			15 méter			13 méter			12 méter					
	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen			
	3.5-nél több			2.10—3.49			1.1—2.09			0.75—1.09			0.5—0.74			0.3—0.49			0.14—0.29		
50	0.50	0.60	0.70	0.36	0.54	0.73	0.18	0.24	0.30	0.12	0.16	0.20	0.08	0.10	0.11	0.05	0.06	0.07	0.03	0.04	0.04
100	0.66	0.93	1.20	0.50	0.74	0.98	0.28	0.40	0.52	0.20	0.25	0.30	0.12	0.14	0.16	0.08	0.09	0.11	0.04	0.05	0.06
150	0.80	1.30	1.70	0.62	0.96	1.31	0.40	0.55	0.69	0.30	0.37	0.45	0.18	0.21	0.25	0.12	0.14	0.16	0.05	0.07	0.08
200	0.94	1.61	2.20	0.72	1.16	1.59	0.49	0.67	0.84	0.41	0.49	0.57	0.24	0.29	0.34	0.16	0.19	0.22	0.07	0.09	0.11
250	1.06	1.85	2.64	0.81	1.32	1.84	0.59	0.79	0.99	0.48	0.58	0.67	0.28	0.35	0.40	0.19	0.22	0.26	0.08	0.11	0.13
300	1.20	2.10	3.10	0.90	1.55	2.19	0.68	0.93	1.18	0.54	0.67	0.79	0.32	0.40	0.47	0.22	0.26	0.31	0.09	0.13	0.15
350	1.32	2.41	3.52	0.99	1.73	2.46	0.78	1.05	1.32	0.60	0.75	0.89	0.36	0.45	0.53	0.24	0.29	0.35	0.10	0.14	0.17
400	1.44	2.68	3.92	1.08	1.91	2.74	0.86	1.17	1.47	0.66	0.82	0.98	0.40	0.50	0.59	0.26	0.33	0.39	0.12	0.16	0.19
450	1.54	2.87	4.20	1.17	2.02	2.86	0.94	1.26	1.57	0.70	0.87	1.03	0.44	0.54	0.63	0.28	0.35	0.42	0.13	0.17	0.20
500	1.60	3.04	4.48	1.26	2.13	2.99	1.00	1.33	1.66	0.74	0.91	1.08	0.46	0.56	0.66	0.30	0.37	0.44	0.14	0.18	0.21
600	1.80	3.24	4.68	1.35	2.31	3.27	1.08	1.41	1.74	0.79	1.03	1.26	0.48	0.59	0.70	0.32	0.39	0.46	0.16	0.19	0.22

helyi viszonyok között szükséges napszám

2. Csusztató utakon.

Egy darab szálfa lecsusztatásához, melynek					
méter távol- ságra	3·5-nél több	2·1—3·5	1·1—2·1	0·5—1·1	0·3—0·5
	köbméter a köbtartalma, szükséges				
	a helyi viszonyok szerint napszám				
500	0·25—0·35	0·21—0·29	0·17—0·23	0·14—0·21	0·08—0·13
1000	0·55—0·65	0·31—0·39	0·27—0·33	0·18—0·28	0·13—0·17
1500	0·85—0·95	0·46—0·54	0·34—0·37	0·28—0·38	0·18—0·27
2000	1·30—1·40	0·65—0·75	0·56—0·64	0·37—0·59	0·27—0·33
2500	1·50—1·70	0·85—0·95	0·75—0·85	0·56—0·75	0·36—0·55
3000	1·80—2·20	1·10—1·30	0·90—1·10	0·75—0·85	0·55—0·75

XII. Szálfa szállítás.

(Wagner Vilmos adatai szerint.)

Ha az ut hossza	Egy köbméter épületfa továbbításához szükséges		
	kedvező	közép- szerű	kedve- zőtlen
	helyi viszonyok között napszám		
50 méter	0.030	0.060	0.200
50 — 100 "	0.040	0.100	0.400
100 — 150 "	0.060	0.130	0.600
150 — 200 "	0.100	0.160	0.830
200 — 300 "	0.150	0.200	0.930
300 — 400 "	0.200	0.300	1.030
400 — 500 "	0.235	0.360	1.130
500 — 600 "	0.270	0.430	1.230
600 — 700 "	0.300	0.490	1.330
700 — 800 "	0.330	0.560	1.430
800 — 900 "	0.350	0.600	1.490
900 — 1000 "	0.370	0.630	1.560

XIII. Apróbb faválasztékok termelése.

F a v á l a s z t é k	Szükséges napszám
100 drb 3 m hosszú, 15—18 cm vastag kerítés karó termeléséhez kemény fából	5—6
100 drb 3 m hosszú, 12—15 cm vastag kerítés karó termeléséhez kemény fából	3—4
100 drb kerítés támparó termeléséhez kemény fából	2,5—3
100 drb " " " " lágy fából	2—2,5
100 drb 2,5—3 m hosszú, 8 cm vastag kerítés vessző termeléséhez	2,5—3
100 drb 2 m hosszú mogyoróvesszőnek vágásához, hasításához és abroncsnak való előkészítéséhez	0,5—1
100 kötés kerítés rózse termeléséhez	3—4
100 drb 4 m hosszú erdei lécz termeléséhez kemény fából	3
100 drb 1 m hosszú, 5—6 cm vastag faszög termeléséhez	2
1 drb 3 m hosszú 26—28 cm átmérőjű kerítés oszlop termeléséhez, kemény fából	0.09
1 szekér vessző vagy tövis termeléséhez	0,5—1,0
1 drb 2,5—4 m hosszú, alsó végén 30 cm, felső végén 26 cm vastag rózse kötés termeléséhez és kötéséhez, tölgyvesszőből	0.12
1 drb hasonló méretű rózsekötés termeléséhez fűzfa vesszőből	0.08
1 folyóméter 15 cm vastag, 30 cm széles rózse kötél fonásához, a rózse termelésével együtt:	
a) tölgyvesszőből	0.06
b) fűzvesszőből	0.03
100 drb 1—1,25 m hosszú, 5 cm vastag rózse-karó előállításához, a falevágással együtt	1,5—2,0
1 méter tűzifának kétrészre való fűrészeléséhez és felhasításához:	
a) keményfánál	0.6
b) lágyfánál	0.4
1 méter tűzifa több részre való felvágásánál minden egyes rész után az előbb kimutatott napszámhoz:	
a) keményfánál hozzászámítandó	0.25
b) lágyfánál	0.15

Fűrészárú-termelés.

A fűrészgépek hajtásához szükséges erő. Keretfűrészekenél: 1 pengés egyszerű keret hajtásához $2\frac{1}{2}$ lóerő; több pengés keretekenél pedig 1 penge számára 2—4 lóerő s minden további penge után még 0.5—0.75 lóerő. Minél szélesebb a keret, annál több lóerő szükséges 1 penge számára, a 18"-es keretnél például (4—12 pengére 6—9 lóerő; 24"—30"-ésnél pedig (8—18 pengére) 12—18 lóerő szükséges.

Körfűrészekenél: Egy egyszerű deszkaszegélyező körfűrész (0.2—0.3 m átmérőjű penge) hajtására 1.5—2 lóerő; bútófűrész hajtására (1.0—1.2 m átmérőjű penge) 8—10 lóerő; egyszerű gerendák fűrészelésére és tönkők szegélyezésére használt kettős körfűrész hajtására (0.6—0.8 m átmérőjű pengék) 10—15 lóerő.

Borítékfa (fournir)-gépeknél: egy félkeretes fűrész hajtására 3 lóerő; a lerítékfa-hasító gép hajtására 6 lóerő; a borítékfa-hámozógép hajtására pedig 4 lóerő szükséges.

A fűrészgépek munkaképessége. Egy egy vagy két pengés egyszerű keret felvág 12 órai munkaidő alatt naponként 2.5—5.5 m³ fenyő tönköt, egy vízerőre berendezett sok pengés keret 7.5—10.0 m³-t; egy gőzerővel hajtott 18"-es keret 6—8 m³-t; egy 24—30"-es keret pedig 10—13 m³-t. Átlagosan a gőzfűrészkeretek munkaeredménye, naponként 12 órai munkaidőt számítva, 8—10 m³-re tehető. Az éjjelnappal szakadatlanul dolgozó fűrészek munkaeredménye kétszeresen veendő. Nagy átlagban egy sok pengés keret egy év alatt 5000—6000 m³ tönköt képes felvagni. A körfűrészek a keretek mellett többnyire segédszolgáltatást teljesítenek. Ezek közül egy kettős tönkszegélyező körfűrész három keretet képes szegélyezett tönkökkel ellátni, a deszkaszegélyező körfűrészekből minden 1.5—2 keretre egy alkalmaztatik.

A borítékfagépek közül a félkeretes gép naponként 40—70 m² 1.5 mm vastag borítéklemeszt, a hasító gép naponként átlag 3000 m² 0.5—0.75 mm vastag lemezt és a hámozó gép 1200 m² 0.2—1.0 mm vastag borítéklemeszt állít elő.

A tiszta árú kihozatal a keretfűrészekenél: fenyőfánál 50—62%, a tölgyfánál pedig 35—46%; a borítékfa előállításánál félkeretes géppel 1 m³ padlóból előállítható 320 m² 1.5 mm-es borítéklemész és 12 m² 10 mm-es hulladéklemész; a tiszta kihozatal tehát mintegy 48%, a még értékesíthető hulladéklemeszt is számítva pedig 60%. A hasító gépnél a kihozatal már nagyobb; egy m³ padlóból ugyanis mintegy 1000 m² 0.75 mm-es borítékfat és 7 m² 10 mm-es hulladéklemeszt lehet előállítani, úgy, hogy a tiszta árú kihozatal 75%, a hulladéklemész 7%. A hámozó géppel pedig egy m³ gömbölyű fából előállítható 455 m² 1 mm-es lemez, a kihozatal tehát 45.5%.

A termelési költségek a közönséges fűrészekkel előállított fenyő fűrészanyagoknál Szécsi szerint m³-enként átlag 4.10—7.60 Kra, tölgyfűrész árúnál 10.00—10.80 Kra tehető; a borítéklemesznél pedig a fentebbi vastagságú lemezeket véve alapul, m²-enként a félkeretes metszett lemeznél 24—30 f, a hasított lemezeknél 8—12 f, a hámozottnál pedig 2—4 frel számíthatók az előállítási költségek, a nyereség értékét nem számítva.

Donga-termelés.

(Az „Erdészeti segédtablák“, Illés és Danhelovsky után.)

Francia donga.

A francia dongatermelésnél csak oldaldongák készíttetnek, ezekből állítják ugyanis elő felhasználásnál a feneket is. A francia dongák sima, egyenes lapokkal bíró négyoldalú hasáb (deszka) alakúak és sokféle méretekkel bírnak. Hosszuságuk 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54 párisi hüvelyk, vastagságuk 1, $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$, $1\frac{3}{4}$, 2 párisi hüvelyk; szélességük 3—6 p. hüvelyk között váltakozik s e tekintetben két osztályzat létezik: az I. osztályba számítatnak a $4\frac{1}{2}$ —6 p. hüvelykes dongák, melyekből 1000 darabnak legalább 5000 hüvelyket kell szélességben kiadni; a II. osztályba számítatnak a 3— $4\frac{1}{2}$ hüvelykes dongák s ezekből 1000 darabnak legalább 3800 hüvelyk szélességgel kell bírni.

Adás-vevésnél, ugyszinte a munkabérek megállapításánál és a dongatermelésre felhasználandó fatörzsek vagy állabok dongatartalmának becslésénél alapul az ugynevezett normál-donga szolgál, melyre mint általános mértékegységre a másféle méretekkel bíró dongák méreteik arányában számítatnak át. A normál-donga méretei következők: hosszúság 36 p. hüvelyk; vastagság 1 p. hüvelyk; szélesség $4\frac{1}{2}$ —6 p. hüvelyk. Métermértékben kifejezve a normal-donga méreteiül dongabecsléseknél a következők fogadhatók el: hosszúság = 1 méter; vastagság = 3 cm; szélesség 15 cm.

A dongabecslés Illés szerint legegyszerűbben a következő módon történik. A fa átmérőjét oly magasan, a mennyre csak az átlalóval elérni lehet, megmérjük, s az eredményből a kéreg vastagságát kétszeresen véve leütetjük, azután szemre megbecsüljük, hogy a törzs hány 1 méter hosszú, dongának alkalmas rönköt tartalmaz s a nyert számot a becslési könyv azon rovatába írjuk, mely a megmért alsó átmérőnek megfelel. A netalán előforduló ágakra, s másféle hibákra azonban a rönköszámból, mely tört részeket is tartalmazhat, becslés útján előbb bizonyos megfelelő részt leütünk. Ha a megbecsülendő törzsek ily módon mind felvétettek, a becsükönyv egyes rovatait összegezzük s az eredményt minden rovatnál szorozzuk az egy rönkőből készíthető dongák számával. Hogy bizonyos átmérő mellett egy darab, 1 méter hosszú rönkőből hány donga készíthető, Illés szerint a következő képletből lehet kiszámítani:

$m = a - 40$, hol m a dongaszámot, a pedig a rönkő átmérőjét jelenti, kéreg nélkül, centiméterekben kifejezve. Ha azonban az átmérő 70 centiméternél nagyobb, a rönkőből két sor dongát, s ha igen vastag, többet is lehet kihalászni; ez esetben tehát a 2-ik és 3-ik sorból vagy gyűrűből kikerülő dongák számát is meg kell határozni, mi úgy történik, hogy a második sornál az előbbi képletbe 40 helyett $40 + 30$ -at, a harmadiknál $40 + 30 + 30$ -at, s így tovább minden sornál 30-al többet helyettesítünk. Egy 150 cm. vastag rönkőből tehát az előbbieket szerint kihalászható 4 sor donga és pedig:

az első	sorból: $m_1 = 150 - 40 = 110$ drb;
a második	" $m_2 = 150 - 70 = 80$ "
a harmadik	" $m_3 = 150 - 100 = 50$ "
a negyedik	" $m_4 = 150 - 130 = 20$ "

összesen . . . 260 drb.

E képlet kissé magas eredményeket ad, mivel az egy törzsből nyerhető rönkök átlagos átmérőjéül az alsó átmérő vétetett; e mellett a dongák lehasítása sem történhetik oly pontosan, mint feltételeztetett. Ezért a számítás eredményéből a viszonyok szerint 5–15°/_o-ot le kell űtni.

Egy másik eljárás szerint megbecsülendő a törzsből kikerülő 1 m hosszú rönkök száma s minden egyes rönkönek kéreg nélküli felső átmérője s azután az egy rönköből hasítható dongák száma a következő képlet segítségével számítandó ki:

$$\text{a dongák száma: } m = (a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n) \times 0.9 - n$$

hol a_1 az első, a_2 a második, a_3 a harmadik stb., a_n az utolsó dongagyűrű belső átmérőjét centiméterekben, n pedig a dongagyűrű számát jelenti. Az előbbi példát véve fel, egy 150 cm. vastag rönkönél: $a_1 = 110$, $a_2 = 80$, $a_3 = 50$, $a_4 = 20$ és $n = 4$ lenne, a dongák száma pedig $= (110 + 80 + 50 + 20) \times 0.9 - 4 = 260 \times 0.9 - 4 = 230$ darab. E képlet tehát az előbbinél minden esetben kisebb eredményt s talán pontosabbat ad. Tömeges becsléseknél mindamellett egyszerűségénél fogva az első jobban használható.

Legpontosabb eredményt nyerünk azonban, ha a dongabecslésekre a következő 254., továbbá a 255. és 256. oldalon található táblázatokat alkalmazzuk, melyek, miután tapasztalati adatokból állították össze, a valóságot leginkább megközelítő eredményt is adnak.

A 254. oldalon levő táblázatból az egy méter hosszú törzsből kikerülő donga mennyiségét tudhatjuk meg. Ha tehát az alkalmazzuk a becslésre, először meg kell határoznunk, hogy az illető törzsből hány darab dongára alkalmas (tisztá, egyenes, könnyen hasítható, vékonyabb végén legalább 38 centiméter szijács nélküli átmérővel bíró, 1 méter hosszú) tönköcskét lehet kivágni, azonkívül tudnunk kell a magassággal kisebbedő átmérőknek az illető állásban észlelt apadását, valamint a kéreg és szijács vastagságát. Ezen adatokból megállapítván minden tönköcskének kéreg- és szijács nélküli (2–2 centiméterre kikerekített) felső átmérőjét, kivesszük a táblából az azoknak megfelelő dongamennyiségeket, melyeknek összege megadja az illető törzsből nyerhető dongák számát.

Például: egy 100 centiméter alsó átmérővel bíró tölgytörzsből ki lehet vágni szembecslés szerint 8 darab dongára alkalmas 1 méter hosszú tönköcskét, melyek tekintettel a szijács- és kéregnek az illető állásban tapasztalt vastagságára s az átmérők apadására az alábbi kéreg- és szijács nélküli felső átmérőket, s ezeknek megfelelőleg a tábla szerint következő dongaszámokat eredményeznek:

1 tönk, 86 cm átmérő,	69 db. donga,
1 " 84 " " "	65 " "
2 " 82 " " "	$62 \times 2 = 124$ " "
2 " 80 " " "	$58 \times 2 = 116$ " "
1 " 78 " " "	54 " "
1 " 76 " " "	51 " "

Összesen 8 tönk . . . . . 479 db. donga.

A 255. és 256. oldalon levő tábla segítségével megtudhatjuk az egyes törzsekből nyerhető dongák számát közvetlenül, ha megmérjük az illető törzs átmérőjét (szijácscsal és kéreggel) a mellmagasságban (1,3 méter a föld fölött), meghatározzuk a törzs magasságát azon pontig, a meddig az dongára alkalmas, és felkeressük a táblában azt a számot, amely a felvett átmérőnek és magasságnak felel meg.

E két tábla alkalmazásánál szem előtt tartandók a következők:

1. A táblákban kimutatott dongamennyiségek számos tényleges eredménynek átlagát képezvén, a nyerhető dongák számát e táblák segítségével csakis megközelítő pontossággal határozhatjuk meg, mely azonban a gyakorlati célnak inkább megfelel, mint bármely elméleti uton eszközölt számítás, kivált egész állabok becslésénél.

2. A 254. oldalon levő táblából a nyerhető dongák számát csak a szijácsnélküli átmérők szerint tudhatjuk meg minden viszonyok közt helyesen, mert a szijács és kéreg vastagsága az egyes állabokban különböző. A táblában a szijács 4 centiméterrel (az átmérőnek mindkét végén 2—2 cm), a kéreg pedig 38—72 cm szijácsnélküli átmérő mellett 4 centiméterrel, 74—92 cm szijácsnélküli átmérő mellett 5 centiméterrel, s 94—130 cm szijácsnélküli átmérő mellett 6 centiméterrel van számítva. Hasonló módon a köbtartalmak és az 1000 dongára szükséges fatömegek is csak akkor fognak pontosan megfelelni, ha a szijács- és kéregvastagság a fentebbi, és ha az átmérők apadása az egyes tönköcskéknél méterenként 1 centimétert tesz, mint a hogy a táblában feltételeztett. Ugyanazon szijács- és kéregvastagság vétetett fel a 236-ik oldalon kezdődő táblában is; ha tehát a szijács és kéreg vastagsága tényleg nagyobb-nak találtatik, akkor a tábla szerint nyerhető dongamennyiség a szijácsnélküli átmérőnek megfelelőleg kisebbbitendő. Ha például egy 112 cm alsó átmérőjű és 11 méter magasságig dongára alkalmas törzsnél a szijács és kéreg együtt nem 10, hanem 12 centimétert tesz, akkor az illető törzsből nem 799, hanem a 110 cm alsó átmérőnek megfelelő 770 darab donga számítandó, mivel a szijácsnélküli átmérő ($112 - 12 = 100$) nem egyenlő azzal, amely a táblában 112 cm teljes átmérő mellett feltételeztetik ($112 - 10 = 102$), hanem a 110 cm teljes átmérőnek ($110 - 10 = 100$) felel meg.

3 Ha a különben dongára alkalmas törzs külsőleg itélve némileg hibásnak mutatkozik, akkor a dongák számát a hibák kiterjedésének arányában le kell szállítani.

Egy méter hosszú tönkökből nyerhető francia dongák.

A tönk felső átmérője			A tönk köbtartalma			A nyerhető dongák száma	1000 db dongára szükséges gömb. fa		
sziljács nélkül	sziljács-csal	kéreg-gel	sziljács nélkül	sziljács-csal	kéreg-gel		sziljács nélkül	sziljács-csal	kéreg-gel
centiméter			tömörköbméter			darab	tömörköbméter		
38	42	46	0.116	0.142	0.170	5.5	21.1	25.8	30.9
40	44	48	0.120	0.156	0.185	7.5	17.2	20.8	24.7
42	46	50	0.142	0.170	0.200	9.5	14.9	17.9	21.0
44	48	52	0.156	0.185	0.216	11.5	13.6	16.1	18.8
46	50	54	0.170	0.200	0.233	13.0	13.1	15.4	17.9
48	52	56	0.185	0.216	0.251	14.5	12.8	14.9	17.3
50	54	58	0.200	0.233	0.269	16.5	12.1	14.1	16.3
52	56	60	0.216	0.251	0.287	18.5	11.7	13.6	15.5
54	58	62	0.233	0.269	0.307	20.5	11.4	13.1	15.0
56	60	64	0.251	0.287	0.327	22.0	11.4	13.0	14.9
58	62	66	0.269	0.307	0.347	23.5	11.4	13.0	14.8
60	64	68	0.287	0.327	0.369	25.5	11.4	12.8	14.5
62	66	70	0.307	0.347	0.390	27.0	11.4	12.8	14.4
64	68	72	0.327	0.369	0.413	29.0	11.3	12.7	14.2
66	70	74	0.347	0.390	0.436	31.0	11.2	12.6	14.1
68	72	76	0.369	0.413	0.460	33.0	11.2	12.5	13.9
70	74	78	0.390	0.436	0.484	38.5	10.1	11.3	12.6
72	76	80	0.413	0.460	0.509	44.0	9.4	10.4	11.6
74	78	83	0.436	0.484	0.548	47.5	9.2	10.2	11.5
76	80	85	0.460	0.509	0.574	51.0	9.0	10.0	11.2
78	82	87	0.484	0.535	0.601	54.0	9.0	9.9	11.1
80	84	89	0.509	0.561	0.629	58.0	8.8	9.6	10.9
82	86	91	0.535	0.588	0.658	62.0	8.6	9.5	10.6
84	88	93	0.561	0.615	0.687	65.5	8.6	9.4	10.5
86	90	95	0.588	0.643	0.716	69.0	8.5	9.3	10.4
88	92	97	0.615	0.672	0.747	72.5	8.5	9.3	10.3
90	94	99	0.643	0.701	0.778	76.0	8.4	9.2	10.2
92	96	101	0.672	0.731	0.809	79.5	8.4	9.2	10.2
94	98	104	0.701	0.762	0.858	83.0	8.4	9.2	10.3
96	100	106	0.731	0.793	0.891	86.5	8.4	9.2	10.3
98	102	108	0.762	0.825	0.925	90.5	8.4	9.1	10.2
100	104	110	0.793	0.858	0.959	94.0	8.4	9.1	10.2
102	106	112	0.825	0.891	0.994	100.0	8.3	8.9	9.9
104	108	114	0.858	0.925	1.030	105.0	8.2	8.8	9.8
106	110	116	0.891	0.959	1.066	110.0	8.1	8.7	9.7
108	112	118	0.925	0.994	1.103	115.0	8.0	8.6	9.6
110	114	120	0.959	1.030	1.140	120.0	8.0	8.6	9.5
112	116	122	0.994	1.066	1.179	125.0	8.0	8.5	9.5
114	118	124	1.030	1.103	1.217	130.0	7.9	8.5	9.4
116	120	126	1.066	1.140	1.257	135.0	7.9	8.4	9.3
118	122	128	1.103	1.179	1.297	140.0	7.9	8.4	9.3
120	124	130	1.140	1.217	1.338	145.0	7.9	8.4	9.2
122	126	132	1.179	1.257	1.379	150.0	7.9	8.4	9.2
124	128	134	1.217	1.297	1.421	155.0	7.9	8.4	9.2
126	130	136	1.257	1.338	1.463	160.0	7.9	8.4	9.1
128	132	138	1.297	1.379	1.507	165.0	7.9	8.4	9.1
130	134	140	1.338	1.421	1.550	170.0	7.9	9.4	9.1

Egész törzsekből nyerhető francia dongák.

A törzs átmé- rője mellesz, kéreggel cm.	A törzs magassága méterekben, a meddig az dongára alkalmas									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	a nyerhető dongák darabszáma									
46	5	9	.	.	.	.	.	.	.	.
48	7	13	17	.	.	.	.	.	.	.
50	9	17	23	28	.	.	.	.	.	.
52	11	20	28	35	40	44	.	.	.	.
54	13	24	34	42	49	54	58	.	.	.
56	14	27	38	49	58	65	70	75	.	.
58	15	29	42	54	64	73	80	86	90	.
60	17	32	46	60	72	83	92	100	106	111
62	19	36	51	65	79	92	103	113	121	128
64	21	40	57	73	89	103	117	129	140	149
66	23	44	64	82	100	116	131	145	158	169
68	24	47	68	89	108	126	143	158	172	185
70	26	50	73	95	116	136	154	171	186	201
72	27	53	76	100	121	142	162	180	197	212
74	29	56	81	104	127	149	170	191	210	227
76	31	59	86	111	135	158	180	202	223	242
78	33	63	92	119	145	170	195	218	240	262
80	38	70	100	129	157	184	210	235	259	282
82	43	78	110	140	169	197	224	251	276	301
84	45	86	121	153	184	214	243	271	298	324
86	47	91	133	170	204	236	267	297	326	353
88	50	96	141	183	223	258	290	322	353	382
90	53	102	148	193	236	277	314	350	383	414
92	57	108	157	204	249	294	337	377	413	446
94	61	116	168	218	266	312	357	402	445	481
96	64	122	177	229	280	329	377	423	468	510
98	67	129	188	244	298	350	401	450	497	542
100	70	135	197	256	313	368	421	473	523	570
102	73	141	207	269	329	386	441	494	546	596
104	76	147	215	281	344	405	463	519	573	625
106	79	153	224	293	359	422	484	544	602	658
108	81	157	231	302	371	437	501	563	624	683
110	83	162	239	313	385	454	521	586	650	712
112	85	166	246	323	397	469	539	607	673	738
114	88	171	252	332	409	483	556	627	696	763
116	91	176	259	340	420	497	572	645	717	787
118	94	182	267	350	431	511	588	664	738	811
120	98	189	277	362	445	526	606	684	760	835
122	103	197	288	376	461	544	625	706	785	862
124	106	204	298	389	477	562	645	727	808	888
126	110	213	311	405	496	584	670	754	837	918
128	113	219	322	420	514	605	694	781	866	949
130	117	227	333	436	534	628	720	810	893	984
132	121	234	344	450	553	651	746	839	930	1019
134	125	242	355	465	571	674	774	870	964	1056
136	128	249	366	480	590	696	800	901	1000	1094
138	132	257	378	495	609	719	826	931	1034	1134
140	136	264	389	510	628	741	852	961	1067	1171

Egész törzsekből nyerhető francia dongák.

A törzs átmé- réje millimé- terekkel cm.	A törzs magassága méterekben, a meddig az dongára alkalmas									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	a nyerhető dongák darabszáma									
46	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
52	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
54	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
60	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62	133	137	.	.	.	.	.	.	.	.
64	156	161	165	.	.	.	.	.	.	.
66	178	185	190	194	.	.	.	.	.	.
68	196	205	212	217	221	.	.	.	.	.
70	214	225	234	241	246	250	.	.	.	.
72	226	238	249	257	264	269	.	.	.	.
74	242	256	268	279	287	293	273	.	.	.
76	259	275	289	301	311	319	325	302	.	.
78	282	299	314	328	340	350	358	364	369	373
80	303	323	340	355	369	381	392	400	405	409
82	323	344	363	381	396	409	421	431	439	445
84	348	370	391	410	427	442	455	466	475	482
86	378	402	424	445	463	480	494	507	519	528
88	409	434	458	480	500	519	535	549	562	574
90	443	470	495	518	540	568	578	594	608	622
92	476	515	532	557	580	602	622	640	656	670
94	513	544	572	599	624	647	669	688	705	720
96	546	578	608	636	663	688	711	733	753	771
98	583	618	650	680	708	734	759	782	803	823
100	615	656	690	722	752	780	806	830	853	875
102	643	688	729	764	796	826	854	880	904	927
104	675	722	767	806	840	872	902	929	955	979
106	710	759	805	849	887	920	951	980	1007	1031
108	738	789	837	882	925	961	997	1027	1056	1083
110	770	824	875	923	968	1010	1045	1077	1107	1135
112	799	856	909	959	1006	1051	1091	1125	1157	1187
114	827	888	944	996	1045	1091	1136	1175	1208	1239
116	854	917	977	1032	1084	1132	1178	1221	1258	1291
118	880	946	1008	1066	1120	1171	1219	1264	1306	1342
120	907	975	1040	1101	1158	1211	1261	1308	1353	1393
122	936	1007	1074	1137	1197	1253	1305	1354	1400	1444
124	965	1038	1107	1173	1236	1295	1350	1401	1449	1495
126	997	1073	1145	1214	1279	1341	1399	1453	1504	1551
128	1030	1108	1183	1254	1322	1386	1447	1504	1557	1607
130	1067	1147	1224	1298	1368	1435	1498	1558	1614	1666
132	1104	1186	1266	1342	1415	1485	1551	1613	1672	1727
134	1144	1228	1309	1388	1464	1536	1605	1670	1732	1790
136	1185	1272	1355	1436	1514	1589	1661	1729	1793	1854
138	1228	1318	1404	1487	1568	1645	1719	1785	1840	1920
140	1269	1362	1451	1536	1618	1698	1775	1848	1918	1998

Német donga.

A német donga kétféle. Van oldaldonga és fenékdonga. Az oldaldonga бүтүјүн (Frosch) vastagabb, mint hasán (Bauch). Itt a vastagsági méret legkisebb s a бүтүнél körülbelül egy harmaddal kisebb. A fenékdongánál megfordítva a has a legvastagabb s ennél a бүтү körülbelül két harmaddal vékonyabb. Elsőnél a vastagság a бүтүн, másodiknál a hasban mérelik. A német dongák hossza és vastagsága igen különböző s az akó vagy hektoliter tartalomtól függ, melylyel a belőlük készitendő hordó birni fog. A különböző akó és hektoliter tartalomnak megfelelő oldal és fenékdonga hosszúság és oldaldonga vastagság a következő két táblázatban van összefoglalva. Ha esetleg oly dongák méreteit kellene meghatározni, melyeknek megfelelő akó vagy hektoliter tartalom a táblázatba nincs felvéve, a kérdéses akó vagy hektoliter tartalomból harmadik gyököt vonunk s az eredményt szorozzuk az I akós vagy hektoliteres donga hosszúságával és vastagságával: az eredmény a keresett méreteket fogja adni. A fenékdongák méretei egyenlők a fél akóra akótartalomnak megfelelő oldaldongák méreteivel, ezért a fenékdongák hossza a táblázatba nem is vétetett fel.

A szélesség a németdongáknál nem oly szűk határok között mozog, mint a francia dongáknál. Szabály, hogy a nagyobb dongáknál a szélesség a бүтү vastagságnak $1\frac{1}{4}$ -szeresénél, kisebb dongáknál $1\frac{3}{4}$ – $2\frac{1}{2}$ -szeresénél kisebb ne legyen. A fenékdongák aránylag legszélesebbek. Ezekből egy hordónál 6–10 darab szokott alkalmaztatni.

A német dongák „táblák”-ba rakatnak s „akó” vagy „hektoliter” számra értékesitettek. A táblák hosszúsága és szélessége egyenlő a donga hosszúságával. A termelésnél azonban, tekintettel az összeszaradásra, valamivel szélesebbre rakatnak a táblák, azaz több donga rakatik egymásmellé, mint amennyinek szélessége a donga hosszúságát kiadja. E főlősleg az erdőben 5–13, az eladásnál ellenben 5–8 cm szokott lenni. Fenékdongáknál a főlősleg nem oly szükséges és általában kisebb.

Az akó vagy hektoliter szám, mely szerint a dongák értékesitettek, következőleg számittatik ki: egy hordóra 3 tábla oldal- és 2 tábla fenékdonga szükséges, ez a mennyiség tehát annyi akót képvisel, a mennyi a belőlük készülő hordó tartalma. Ha tehát valamely dongakészlet akó vagy hektoliter tartalmát akarjuk tudni, a táblák számát osztjuk az oldaldongáknál 3-al, a fenékdongáknál 2-vel s az eredményt szorozzuk az illető dongaméretnek megfelelő akószámmal. Pl. 45 tábla 10 hektoliteres oldal- és 30 tábla 10 hektoliteres fenékdonga hány hektolitert képvisel? Felelet:

$$\begin{array}{l} 45 : 3 = 15 \text{ hordóra való oldaldongát} \\ 30 : 2 = 15 \text{ " " " fenékdongát} \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{l} 45 : 3 = 15 \\ 30 : 2 = 15 \end{array}} \right\} \times 10 = 150 \text{ hektoliteres} \\ \phantom{\begin{array}{l} 45 : 3 = 15 \\ 30 : 2 = 15 \end{array}} \phantom{\left. \vphantom{\begin{array}{l} 45 : 3 = 15 \\ 30 : 2 = 15 \end{array}} \right\}} = 150 \text{ dongát.}$$

Ha az oldal- és fenékdongák akószáma külön-külön számítandó ki, vagy az oldal- és fenékdongák különféle akós hordónak felelnek meg, a számítást az előbbi módon tesszük meg, de az oldaldongák ekként nyert akó vagy hektoliter számából $\frac{1}{3}$ -dot, a fenékdongákból pedig $\frac{2}{3}$ -ot a hiányzó fenék, illetőleg oldaldongákra számítunk le, vagy pedig, a mi ezzel tökéletesen egy, de rövidebb eljárás: az oldaldongák táblaszámát szorozzuk először az akótarta-

lommal s azután $\frac{2}{9}$ -del, a fenékdongák táblaszámát pedig szorozzuk az akótartalommal s osztjuk 6-al. E szerint:

$$35 \text{ tábla } 15 \text{ hektoliteres oldaldonga} = \frac{35 \times 15 \times 2}{9} = 116\frac{6}{9} \text{ hektoliter}$$

$$\text{és } 21 \text{ „ } 20 \text{ „ fenékdonga} = \frac{21 \times 20}{6} = 70 \text{ hektoliter}$$

$$\text{összesen . . . } 186\frac{6}{9} \text{ hektoliter.}$$

Ha többféle oldal- és fenékdonga hektoliter száma határozandó meg, az oldaldongák táblaszámait először csak az illető hektoliter tartalommal szorozzuk, az ekként nyert eredményeket összeadjuk, s csak a főösszeget szorozzuk $\frac{2}{9}$ -del; hasonlóan járhatunk el a fenékdongáknál is, csak hogy itt a főösszeget a helyett, hogy $\frac{2}{9}$ -del szorozzók, 6-al osztjuk. Például ha volna 10 tábla 30 hektoliteres, 25 tábla 25 hektoliteres, 8 tábla 10 hektoliteres oldaldonga és 30 tábla 35 hektoliteres, 19 tábla 22 hektoliteres, 5 tábla 12 hektoliteres 12 tábla 2 hektoliteres fenékdonga, a számítás következő lenne:

$$10 \text{ tábla } 30 \text{ hektoliteres} = 300$$

$$25 \text{ „ } 25 \text{ „} = 625$$

$$8 \text{ „ } 10 \text{ „} = 80$$

$$\text{összesen} = 1005 \times \frac{2}{9} = 223\frac{33}{9} \text{ hektoliter.}$$

$$30 \text{ tábla } 35 \text{ hektoliteres} = 1050$$

$$19 \text{ „ } 22 \text{ „} = 418$$

$$5 \text{ „ } 12 \text{ „} = 60$$

$$12 \text{ „ } 2 \text{ „} = 24$$

$$\text{összesen} = 1552 : 6 = 258\frac{66}{9} \text{ hektoliter}$$

$$\text{együtt . . . } 481\frac{99}{9} \text{ hektoliter.}$$

Ez a számítási mód azonban csak akkor helyes, ha az oldal- és fenékdongák megfelelő arányban vannak, azaz, ha a fenékdongák hektoliter száma épen felét teszi ki az oldaldongák hektoliter számának; ellenkező esetben, ha t. i.: csak fenékdongánk vagy csak oldaldongánk volna, avagy egyikből vagy másikkól feleslegünk lenne, az előbbi számítást még módosítanunk kellene. Nevezetesen ily esetekben az oldaldongák hektoliter számát a fölöslegnek $\frac{1}{8}$ -ával növelni kell, ellenben a fenékdongák hektoliter számát a fölöslegnek $\frac{1}{4}$ -ével apasztani. Például, ha a számítás eredménye 980 hektolitert adott volna s ebből 760 hektolitert az oldaldongák és 220 hektolitert a fenékdongák tettek volna, a hektoliter szám véglegesen így volna megállapítandó:

$$220 \text{ hektoliter fenékdonga} = 220 \text{ hektoliter.}$$

$$440 \text{ „ oldaldonga} = 440 \text{ „}$$

$$320 \text{ „ „} = 320 \text{ „}$$

$$320 \text{ „ „} = 40 \text{ „}$$

$$8 \text{ „ összesen . . .} = 1020 \text{ hektoliter.}$$

A törzsek becslése német dongára igen nehéz, ezért legcélszerűbb a felhasználandó törzseket francia normál dongára megbecsülni s a nyert eredményt átszámítani. Az átszámításnál 1000 francia normál donga egyenértékűnek vehető 250 akó német dongával.

Hektoliteres német dongák méretei centiméterekben.

Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága		Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága	
		az oldal- dongák- nak a bütün	a fenék- dongák- nak a hasban			az oldal- dongák- nak a bütün	a fenék- dongák- nak a hasban
hekto- liter	centiméter			hekto- liter	centiméter		
0.2	36.7	2.26	1.98	46	225.1	9.13	7.44
0.4	46.3	2.61	2.26	47	226.7	9.19	7.48
0.5	49.9	2.74	2.36	48	228.3	9.25	7.53
0.6	53.0	2.85	2.45	49	229.8	9.31	7.58
0.8	58.3	3.05	2.61	50	231.4	9.36	7.62
1	62.8	3.21	2.74	51	232.9	9.42	7.67
2	79.1	3.81	3.21	52	234.4	9.47	7.71
3	90.6	4.22	3.54	53	235.8	9.53	7.75
4	99.7	4.56	3.81	54	237.4	9.58	7.80
5	107.4	4.84	4.03	55	238.9	9.64	7.84
6	114.1	5.08	4.23	56	240.3	9.69	7.89
7	120.2	5.30	4.40	57	241.7	9.74	7.93
8	125.6	5.50	4.56	58	243.1	9.79	7.97
9	130.7	5.69	4.70	59	244.5	9.84	8.00
10	135.3	5.86	4.84	60	245.9	9.89	8.04
11	139.7	6.02	4.96	61	247.3	9.94	8.08
12	143.8	6.17	5.08	62	248.6	9.99	8.12
13	147.7	6.31	5.20	63	249.9	10.04	8.16
14	151.4	6.44	5.30	64	251.2	10.09	8.20
15	154.9	6.57	5.40	65	252.5	10.13	8.24
16	158.3	6.69	5.50	66	253.8	10.18	8.27
17	161.5	6.81	5.60	67	255.1	10.23	8.31
18	164.6	6.93	5.69	68	256.4	10.28	8.34
19	167.6	7.03	5.77	69	257.6	10.32	8.38
20	170.5	7.14	5.86	70	258.8	10.37	8.42
21	173.3	7.24	5.94	71	260.1	10.41	8.45
22	176.0	7.34	6.02	72	261.3	10.46	8.49
23	178.6	7.44	6.09	73	262.5	10.50	8.52
24	181.2	7.53	6.17	74	263.7	10.54	8.56
25	183.6	7.62	6.24	75	264.9	10.59	8.59
26	186.1	7.71	6.31	76	266.1	10.63	8.63
27	188.4	7.80	6.38	77	267.2	10.67	8.66
28	190.7	7.89	6.44	78	268.4	10.71	8.69
29	193.0	7.96	6.51	79	269.5	10.75	8.73
30	195.2	8.04	6.57	80	270.6	10.80	8.76
31	197.3	8.12	6.63	81	271.7	10.84	8.79
32	199.4	8.20	6.69	82	272.9	10.88	8.82
33	201.5	8.27	6.75	83	274.0	10.92	8.85
34	203.5	8.34	6.81	84	275.1	10.96	8.89
35	205.5	8.42	6.87	85	276.2	11.00	8.92
36	207.4	8.49	6.93	86	277.3	11.04	8.95
37	209.3	8.56	6.98	87	278.3	11.08	8.98
38	211.2	8.63	7.03	88	279.3	11.12	9.01
39	213.0	8.69	7.09	89	280.4	11.15	9.04
40	214.8	8.76	7.14	90	281.5	11.19	9.07
41	216.6	8.82	7.19	92	283.6	11.27	9.13
42	218.3	8.89	7.24	94	285.6	11.34	9.19
43	220.1	8.95	7.29	96	287.6	11.42	9.25
44	221.7	9.01	7.34	98	289.6	11.49	9.31
45	223.4	9.07	7.39	100	290.5	11.56	9.36

Akós német dongák méretei bécsi hüvelykben.

Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága		Hordó- tartalom	Hosszu- sága az oldal- dongák- nak	Vastagsága	
		az oldal- dongák- nak a бүтүн	a fenék- dongák- nak a hasban			az oldal- dongák- nak a бүтүн	a fenék- dongák- nak a hasban
akó	b é c s i h ü v e l y k			akó	b é c s i h ü v e l y k		
1/4	12.4	.	.	48	71.7	2.96	2.42
1/2	15.7	.	.	49	72.2	2.98	2.44
3/4	17.9	.	.	50	72.7	3.00	2.45
1	19.7	1.07	0.92	51	73.1	3.02	2.47
2	24.8	1.25	1.07	52	73.6	3.04	2.48
3	28.4	1.39	1.17	53	74.1	3.05	2.49
4	31.3	1.49	1.25	54	74.6	3.07	2.51
5	33.7	1.58	1.32	55	75.0	3.09	2.52
6	35.8	1.66	1.39	56	75.5	3.10	2.53
7	37.7	1.72	1.44	57	75.9	3.12	2.55
8	39.4	1.79	1.49	58	76.3	3.13	2.56
9	41.0	1.84	1.54	59	76.8	3.15	2.57
10	42.5	1.89	1.58	60	77.2	3.17	2.58
11	43.9	1.95	1.62	61	77.6	3.18	2.60
12	45.2	1.99	1.66	62	78.1	3.20	2.61
13	46.4	2.04	1.69	63	78.5	3.21	2.62
14	47.5	2.08	1.72	64	78.9	3.23	2.63
15	48.6	2.12	1.76	65	79.3	3.24	2.65
16	49.7	2.16	1.79	66	79.7	3.26	2.66
17	50.7	2.20	1.82	67	80.1	3.27	2.67
18	51.7	2.23	1.84	68	80.5	3.29	2.68
19	52.6	2.27	1.87	69	80.9	3.30	2.69
20	53.5	2.30	1.89	70	81.3	3.32	2.70
21	54.4	2.33	1.92	71	81.7	3.33	2.71
22	55.3	2.36	1.95	72	82.1	3.34	2.72
23	56.1	2.39	1.97	73	82.4	3.36	2.74
24	56.9	2.42	1.99	74	82.8	3.37	2.75
25	57.7	2.45	2.02	75	83.2	3.38	2.76
26	58.4	2.48	2.04	76	83.5	3.40	2.77
27	59.2	2.51	2.06	77	83.9	3.41	2.78
28	59.9	2.53	2.08	78	84.3	3.42	2.79
29	60.6	2.56	2.10	79	84.6	3.44	2.80
30	61.3	2.58	2.12	80	85.0	3.45	2.81
31	62.0	2.61	2.14	81	85.3	3.46	2.82
32	62.6	2.63	2.16	82	85.7	3.48	2.83
33	63.3	2.66	2.18	83	86.0	3.49	2.84
34	63.9	2.68	2.20	84	86.4	3.50	2.85
35	64.5	2.70	2.22	85	86.7	3.51	2.86
36	65.1	2.73	2.23	86	87.1	3.53	2.87
37	65.7	2.75	2.25	87	87.4	3.54	2.88
38	66.3	2.77	2.27	88	87.7	3.55	2.89
39	66.9	2.79	2.29	89	88.1	3.56	2.90
40	67.5	2.81	2.30	90	88.4	3.57	2.91
41	68.0	2.83	2.32	91	88.7	3.59	2.92
42	68.6	2.85	2.33	92	89.0	3.60	2.93
43	69.1	2.87	2.35	93	89.4	3.61	2.94
44	69.6	2.89	2.36	94	89.7	3.62	2.95
45	70.2	2.91	2.38	95	90.0	3.63	2.96
46	70.7	2.93	2.39	98	90.9	3.67	2.98
47	71.2	2.95	2.41	100	91.6	3.69	3.00

Vasuti talpfa-termelés.

Vasuti talpfa készítésre természetes állapotban a tölgy, a keskeny évgyűrűs, gyanta tartalmu vörös- és erdei fenyő használatuak; impregnálva pedig főleg a bükk.

A m. kir. államvasutaknál használt talpfák méretei a következők:

az ütköző talpfák:

	I. rendű	II. rendű
	pályáknál	
hossza	2·50 m	2·20 m
magassága	0·15 m	0·14 m
alsó szélessége	0·30 m	0·25 m
felső szélessége	0·25 m	0·17 m

a közbenső talpfák:

hossza	2·50 m	2·20 m
magassága	0·15 m	0·14 m
alsó szélessége	0·25 m	0·20 m
felső szélessége	0·17 m	0·14 m

a váltó talpfák:

hossza	0·7—6·50 m	0·7—6·50 m
magassága	0·15 m	0·14 m
szélessége	0·25 m	0·25 m

A szélességi méretek a talpfa azon részére vonatkoznak, hol a sinitalpak megerősítetnek, az ezen ponton kívül eső végek keskenyebbek is lehetnek, de itt és az I. rendű pályáknál az ütköző talpfák szélessége legalább 0·20 m, a közbensőké legalább 0·15 m, a II. rendű pályáknál pedig az ütköző talpfák szélessége legalább 0·12 m, a közbensőké legalább 0·10 m kell hogy legyen.

Ha azt kell megbecsülni, hogy egy kihalaszásra kerülő erdőből hany darab vasuti talpfa kerül ki, mindenekelőtt a tönköket kell megbecsülni, melyek talpfa készítésre alkalmasak s ezekből kiszámítani a talpfák számát. Egy tönkből 1 vagy több talpfa készíthető.

Általában felvehető, hogy egy tönkből, ha a szijács mentes átmérő:

0·22 m, kikerül belőle	1 drb	II. r. közbenső talpfa
0·27 m	1	I. " " "
0·32 m	2	II. " " "
0·34 m	2	I. " " "
0·39 m	2	I. " " " ütköző
0·43 m	4	II. " " " közbenső
0·50 m	4	I. " " " "
0·55 m	6	II. " " (4 ütköző, 2 közb.) talpfa
0·63 m	6	I. " " (4 " " 2 ") "

A kihozatal a szerint, amint a tönk előnyösen vagy kevésbbé előnyösen használható ki, 73—46% közt változik. Egy elsőrendű talpfa köbtartalma mintegy 0·09 m³ s ennek előállítására ügyes feldolgozás mellett, 0·16 m³ gömbölyű anyag szükséges. Egy köbméter tönkfából tehát nagy átlagban 5—6 darab talpfát lehet termelni.

Hat—nyolcz ügyes krajnai munkás egy nap alatt 25—36 darab bükk talpfát készít.

A termelési költségek az I. rendű ütközőnél darabonként 56 fre, közbenső talpfánál 48 fre; a II. rendű talpfánál pedig 30 fre tehetőek. A váltó talpfák készítéséért köbméterenként mintegy 6 K fiztetetik.

Zsindely-termelés.

A zsindely neve és mérete	1000 drbonként szüks. napszám	
	horony- nyal	horony- nélkül
I. Kézzel készített zsindely.		
T ö l g y f á b ó l.		
0.5 méter hosszú, 13–16 cm széles, 3–4 cm vastag zsindely előállításához	16	12
0.6 méter hosszú, 13–16 cm széles, 3–4 cm vastag zsindely előállításához	19	15
F e n y ő f á b ó l.		
1 méter hosszú 6–10 cm széles dránczának előállításához; a fadöntéssel, kötéssel és az utakhoz való szállítással együtt . . .	.	7
0.5–0.6 m hosszú, 8–13 cm széles, 1.3–1.5 cm vastag zsindelynek előállításához . .	8	5

1000 darab 0.5 méter hosszú, 8–13 cm. széles és átlagosan 1.5 cm vastag zsindely készítésére jól hasadó tönkből 1.0 űm³, kevésbé jól hasadóból pedig 1.5–2.0 űm³ szükséges.

II. Géppel készített zsindely.

A Gangloff-féle zsindelygéppel, melynek hajtására 2–3 lóerő szükséges s üzeménél 3 munkás van elfoglalva, naponként 12 óra alatt 1.200 darab gyalult vagy 2.400 darab gyalulatlan zsindelyt lehet előállítani. A költségek, a nyers anyagot nem számítva, ezrenként mintegy 5 Kra tehetőek.

Ezer darab 50 cm hosszú ilyen gépszindely termelésére mintegy 1.8 m³ közepszerű tönkfa szükséges.

Faszén-termelés.

Állandó szénitőhelyeken.	A termelt faszén mennyis. %/o-ban	
	súly szerint	térfogat szerint
Bakk hasábfából	20	53
„ dorongfából	19	59
Erdei fenyő hasábfából	23	62
„ dorongfából	18	57
Jegenyefenyő hasábfából	24	63
„ dorongfából	20	50
Lúczfenyő hasábfából	25	65
„ dorongfából	22	50
Nyírhasábfából	20	62
Tölgy hasábfából	20	53
„ dorongfából	19	58

Ideiglenes erdei szénítőhelyeken.	A termelt faszén meunyis. ‰-ban	
	súly szerint	térfigat szerint
Bükk hasábfából	19	47
" dorongfából	16	50
Erdei fenyő hasábfából	20	52
" " dorongfából	16	42
Jegenyefenyő hasábfából	19	52
Lúczfenyő hasábfából	19	56
" " dorongfából	18	52
Nyír hasábfából	19	55
Tölgy hasábfából	19	47
" " dorongfából	16	50

Egy hektoliter faszén termelése, minden mellék munkát beszámítva, az állandó szénítő helyeken kemény hasábfából 6—10 fbe; lágyból 4—8 fbe kerül; az ideiglenes erdei szénítő helyeken pedig keményfából 9—18 fbe és lágyfából 8—14 fbe kerül.

Ha a szénítő rakásba berakott fa mennyisége nem jegyeztetett fel, a rakásnak úrtartalma a következő képlettel számíttatik ki.

Úrtartalma = $0,04 k^2 m$, hol k a rakás talpának takaró nélkül számított kerületét, m pedig a rakás magasságát jelenti méterekben kifejezve.

Cserkéreg-termelés.

Cserzésre leginkább a tölgy és a lúczfenyő kérge használtatik, de alkalmas a vörös fenyő, éger, nyírfa és fűz kérge is. Ezek csersav tartalma a következő:

a legjobb minőségű fiatal tölgy kéregé	16—20‰
a középserű tölgy kéregé	10—12‰
a vén tölgy kéregé	8—10‰
a lúczfenyő kéregé	5—15‰
a vörösfenyő kéregé	8—16‰
a mezgés éger kéregé	8—20‰
a nyír kéregé	6—13‰
a fűzfa kéregé	8—10‰

Legjobb ezek közül a tölgy kéreg, mely a kereskedelemben 4 értékosztályba soroztatik, u. m.:

első rendű (prima) vagy szinkéreg a legfeljebb 12 cm átmérőjű fákról lehántott egészen sima zöldesszürke ezüst fényű kéreg, mely közé legfeljebb 5‰ másodrendű kéreg vegyithető;

eredeti (original), mely felerészben első és felerészben másodrendű kéregből áll;

másodrendű (secunda) vagy cserepes kéreg, a szinkérget adó fának tövével vagy idősebb fákról hántott mohamentes kéreg, mely már kisebb mértékben cserepes; és

harmadrendű (tertia) vagy durva kéreg, a másodrendű kérget adó fák tövéről, mely már erősebben fel van cserepesedve, de moha-mentes.

A lehántott és megszáritott kéreg kékébe köttetik vagy űrméterekbe rakatik. A kékék mérete különböző s ezért súlyuk is 7—35 kg között változik; leggyakoribb az 1 m hosszú és 1 m kerületű kége, melynek súlya mintegy 15 kg. Egy űrméter száraz kéreg súlya 100—125 kg.

A leghelyesebb mértékegység az eladásnál a súly mérték, de használtatik ezen és az előbbi mértékeken kívül mértékegységül a vargafa űrmétere is, mely esetben az egységet az a kéregmennyiség képezi, mely egy űrméter hantott fáról (vargafáról lekerül. Baur vizsgálatai szerint egy űrm³ vargafa

szinkérget adó fánál . . .	90 kg	nyers vagy	46 kg	száraz kérget ad:
cserepes kérget adó fánál	150 kg	"	85 kg	"
16 éves törzsnél . . .	142 kg	"	72 kg	"
25 " " . . .	176 kg	"	98 kg	"

Honi tapasztalatok szerint 1·1 űrméter vargafáról 70—82, kivételesen 93 kg, nagy átlagban tehát 76 kg száraz kéreg nyerhető.

Álló fáknál egy munkás naponként 1—2 métermázsza kérget hánt, kopogtatással pedig mintegy 0·75 métermázsát. A felapítás baltával vagy géppel történik.

Baltával egy munkás naponként 30—40 kg-t, géppel pedig 2 munkás 400—500 kg-t aprít fel. A termelési költségek (t. i. a fák megtisztítása, levágása, a kéreg lehántása, szárítása, összehordása, befodése, kötözése, a zsinokok és a kezelési kiadások) az erdőről való elszállítás előtt átlag 2·20—3·60 Kra tehetők.

A lúczkéreg legjobb a 60—80 éves korban, mert a fiatalabb fák kérge kevesebb csersavat tartalmaz. A 80—100 éves törzsekről lehántott kéreg lómőr tartalma a fatartalomnak mintegy 10^{0/10}-át teszi. A lúczkéreg többnyire űrméterekbe rakva adatik el az erdőben, vagy zuzott állapotban métermázsánként. Egy űrméter száraz kéreg 150—175 kg-ot ad. A hántás ugyiszólva semmibe sem számítható, mert a ledöntött lúcz fenyő törzseket egyis le kellene hántani.

A felaprózás többnyire cserkőlyükben történik. A kész zuzott kéreg termelési költségei a szerint, a mint a kérget messziről vagy közletről kell szállítani az eladási helyig, igen változó. 20—30 kilométer utat véve számításba 1 métermázsza zuzott lúczkéreg termelési költségei 2·60—3·20 Kba számíthatók.

Épületkő-termelés.

	Köbméterenként szükséges	
	kőfejtő	kézi
	n a p s z á m	
1. Terméskő fejtéséhez és ölberakásához :		
a) laza kőzeteknél, melyeknek fejtéséhez csákány vagy feszítőrúd is elegendő (agyagpala, márga, homokkő): hegyoldalon szabadon álló bányákban	0·15—0·35	0·50—0·55
hegyben lévő bányákban, hol földtakarítás is szükséges	0·1—0·40	0·55—0·60
b) keményebb kőzeteknél, hol részben lőpor is alkalmazandó (agyagkő, agyagpala, keményebb homokkő, mészkő, tömött conglomeratok): hegyoldalon szabadon álló bányákban	0·50	0·50
hegyben lévő bányákban, hol földtakarítás is szükséges	0·65	0·60
c) kizárólag lőporral repeszthető kőzeteknél: granit, bazalt, keselykő, porphir, keményebb mészkövek stb.): ha a bánya szabadon áll	0·80	0·75
ha a kőfejtés földtakarítással van egybekötve	0·95	0·9
2. Koczkakő termeléséhez és idomításához :		
a) puha kőzetből (homokkő, márga)	3·5—4·2	.
b) keményebb kőzetből (agyagpala, mészkő, homokkő)	4·5—5·0	.
c) igen kemény kőzetekből (bazalt, granit stb.)	5·6—6·5	.
3. Utkavics termeléséhez és szabályos idomokba rakásához :		
a) patakkőből, ha egyes darabok 2—3 részre töretnek	.	0·60
b) kötöttebb kavicsos talajról nyerhető kőből, ha a nagyobb darabok 2—3 részre töretnek	.	0·75
c) ha a kavicskő között sok föld van, s azt átrostálás útján el kell távolítani	.	1·10
d) fejtett terméskövekből, még pedig: az 1. tétel a) pontja alatt felsorolt kőzeteknél	.	0·65
az 1. tétel b) pontja alatt felsorolt kőzeteknél	.	1·35
az 1. tétel c) pontja alatt felsorolt kőzeteknél	.	2·35

Téglatermelés.

	1000 dbonként szükséges	
	téglavető	kézi
	n a p s z á m	
1. Közönséges 29 cm hosszú, 14 cm széles, 6·5 cm vastag tégl a termelésénél: *)		
a) Az agyagásához, vízmerítéshez, gyúrásához, téglavetéshez, a téglák kiterítéséhez, és a félszaraz tégláknak élreállításához . . .	1·20	2·50
b) Ha az agyag iszapolása is szükséges, az a) alatti munkával együtt	1·20	4·50
c) A tégláknak a szárító helyről a szárító pajtákba hordásához és elhelyezéséhez . . .		0·75
d) A tégláknak a szárító pajtából a kemenczékbe helyezéséhez	0·25	1·20
e) A tégláknak közönséges mezei kemenczékben való kiégetéséhez	1·00	1·00
2. Közönséges 35—40 cm hosszú, 16·5 cm sz. fedélcserép termelésénél:		
a) az 1-ső tétel a) pontja alatt említett munkához	1·20	2·50
b) az 1-ső tétel b) pontja alatti említett munkához	1·20	4·50
c) az 1-ső tétel c) pontja alatt említett munkához		0·50
d) az 1-ső tétel d) pontja alatt említett munkához	0·25	1·00
e) az 1-ső tétel e) pontja alatt említett munkához	0·60	0·60
3. 40 cm hosszú, 16 cm széles, 7·5 cm vast., belül üres tégl a termelésénél:		
a) az 1-ső tétel a) pontjában megjelölt munkához	2·00	2·00
b) az 1-ső tétel b) pontjában megjelölt munkához	2·00	5·00
c) az 1-ső tétel c) pontjában megjelölt munkához		0·50
d) az 1-ső tétel d) pontjában megjelölt munkához	0·50	0·50
e) az 1-ső tétel e) pontjában megjelölt munkához	1·00	1·00
A téglaegetéshez szükséges tüzelőanyag 1000 darabonként:		
1. állandó zárt kemenczékben:		
3·3 köbméter lágyfa, vagy 2·5 köbméter keményfa;		
2. szabadon álló ideiglenes kemenczékben:		
4·1 köbméter lágyfa, vagy 2·2 köbméter keményfa.		

*) 25 cm h., 12 cm sz., 6·5 cm vastag tégl a termelésénél a munkabér 20%-kal, a tüzelőanyag pedig 30%-kal kisebb.

Csusztatók, vontató-utak és közönséges erdei utak építéséhez szükséges munka- és anyagmennyiség.

(Wagner V. és Schindler adatai után.)

A táblázat használatánál kedvező, közép-szerű és kedvezőtlen viszonyok alatt a következők értendők:

Kedvezők a viszonyok, ha kövezett utak építésénél a hajlás 5. más utaknál pedig legfeljebb 15 fokig terjed, a talaj könnyen felásható, nagyobb mérvű földásásra vagy feltöltésre nincs szükség, s csak kisebb hasadásokat és völgyrészeket kell áthidalni.

Közép-szerűeknek vehetők a viszonyok, ha a hajlás kövezett utaknál 5—15, más utaknál 15—25 fok között változik, a talaj nehezebben ásható, nagyobb mérvű földásások és feltöltések, s itt-ott körepeztetések is szükségesek.

Kedvezőtlenek a viszonyok, ha a hajlás 25—40 foknyi, a föld-tömött, nehezen ásható, nagyobb bevágásokat és töltéseket kell készíteni, szélesebb nyílásokat és völgyeket kell áthidalni, sziklátak kell repszteni s egyes részeken patakot szabályozni.

Önként értetik azonban, hogy ha a patak-szabályozás hosszabb részekre kiterjesztendő, vagy sok sziklát kell repszteni, avagy nagyobb bevágások és feltöltések hosszabb vonalakon fogatosítandók, ezek külön, egységek szerint számítandók.

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
a) Rönkö-, szálf- és tűzifa-csusztatók.			
1. Egy folyóméter száraz rönkö- és szálf- csusztatónak elkészítéséhez, szállfából, a fa ledöntésével, lezalyázásával és 100—120 méternyire szállításával együtt szükséges:			
a) ha a csusztató 6—7 darab hosszfaból készül	0·35	0·50	0·75
anyag: 6·1—7·1 f.-m 20—25 cm szálf			
b) ha a csusztató 4—5 darab hosszfaból készül	0·20	0·30	0·50
anyag: 4·1—5·1 f.-m 20—25 cm szálf			
2. Egy folyóméter vizes-csusztató elkészítéséhez, szállfák és rönkök számára, az anyag előkészítésével együtt szükséges:			
a) ha a csusztató felső széles. 1 m., mag. 0·6—0·75 m és a földbe van eresztve	0·80	1·00	.
b) ha bakokon áll	1·00	1·75	.
anyag: a bakokon kívül 7—8 f.-m szálf			
3. Egy folyóméter száraz tűzifa-csusztató elkészítéséhez, az anyag előállításával együtt szükséges:			
a) 0·75—0·80 m felső szélesség és 0·6 m mélység mellett	0·25	0·35	0·58

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
b) 0·6 m felső szélesség és 0·4—0·5 méter mélység mellett	0·15	0·25	0·45
anyag: 6—8, illetve 8—10 f.-m szálfá			
4. Egy folyóméter vizes tűzifa- csusztató elkészítéséhez, az anyag elő- állításával együtt szükséges, ha a csusztató			
a) 0·8 m széles, 0·5 m mély és 6—7 drb lágú fából készül	1·00	1·15	.
b) 0·8 m széles, 0·5 m mély és 5 darab kemény fából készül	1·25	1·40	.
c) 0·6 m széles, 0·3 m mély és 1 drbból való alakban készül	0·65	0·75	.
d) 0·7 m széles, 0·35 m mély és 3 drbból való alakban készül	0·75	0·90	.
b) Fa- és vaspályák.			
5. Egy folyóméter fapálya előállítá- sához kettőbe fűrészelt kemény gömbölyű fából, az anyag előállításával és 100—120 méternyire szállításával együtt szükséges, ha a pálya hosszgerendái ászokfákon fe- kűsznek, hosszlécczel szerelgetnek fel, és a két talpfa közötti töltés:			
a) emberi erővel eszközlendő szállításra	1·00	1·60	2·00
b) lőerővel eszközlendő szállításra rendez- tetik be	1·50	2·10	3·00
anyag: 2·1 f.-m fűrészelt talpfa 2·0 hosszlécz 0·65 ászokfa, és 2 darab vasszeg.			
6. Atszállítható vaspályának előállítá- sához 0·7—1·0 méter vágánnyal, vágá- sokban a csusztatókig, vagy rakpartokon az usztató csatornától a rakásokig, szük- séges az ászokfák elkészítésével együtt, folyóméterenként	0·20	0·22	0·26
anyag: 0·65 f.-m gömbölyű tölgyfa, 12·5 kg vas-sín, 2 db karmantyura 2 kg önt. vas, 2 " szeg = 0·07 kg			
7. Egy folyóméter 1 méter vágányu erdei vaspálya készítéséhez szükséges:			
a) ha a sínek hosszalpakra rakatnak	1·56	1·85	2·23
b) " " csak kereszt-ászkokra ra- katnak	1·25	1·55	2·00
c) Gyalogutak, löösvények.			
8. Egy folyóméter gyalogut előállítá- sához hegygerinczek vagy hegy- oldalak hosszában és kanyarulatokban, ha az ut fél szélességben a hegyoldalba vágatik			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között szüks. napszám			
be, másik fele pedig a leasott földdel töl- tetik fel, a hegyoldal felől kis árokkal és az ut egyes részein keresztben, levezető csatornákkal láttatik el, szükséges:			
a) 1·0 m szélességnél	0·15	0·25	0·43
b) 1·5 " " " " " " " " " " " " " "	0·20	0·38	0·65
9. Ha a 8. tétel alatt leirt ut kavicscsal borítottatik; szükséges:			
a) 1·0 m szélességnél	0·20	0·38	0·65
b) 1·5 " " " " " " " " " " " " " "	0·40	0·58	0·85
10. Egy folyóméter gyalogútnak előállításához lapályos erdőkben, ha az ut-töltés a két oldalt kihányt árkokból kikerülő földből készítettik, s a víz leve- zetésére szolgáló csatornákkal láttatik el, szükséges:			
a) 1·0 m szélességnél	0·09	0·12	0·20
b) 1·5 " " " " " " " " " " " " " "	0·13	0·18	0·30
11. Ha a 10. tét. alatt leirt ut kavicscsal borítottatik, vagy vízenyős helyeken rözsével rakatik ki, szükséges:			
a) 1·0 m szélességnél	0·13	0·18	0·30
b) 1·5 " " " " " " " " " " " " " "	0·15	0·25	0·40
12. Egy folyóméter lóössvénynek elő- állításához 1·5—2·0 méter szélességben oly módon, mint a 8-dik tétel alatt leiratott, szükséges	0·40	0·58	0·85
13. Ha a 12. tétel alatti ut 10 cméter vastag kavicsréteggel is elláttatik, szükséges .	0·68	0·93	1·30
14. Egy folyóméter 1·5—2 m szélességű lóössvénynek készítéséhez lapályos vi- déken oly módon, mint a 10. tétel alatt leiratott	0·15	0·25	0·40
15. Ha a 14. tétel alatti ut 10 cméter vastag kavicsréteggel borítottatik	0·40	0·55	0·90
d) Vontató- és szánutak.			
16. Egy folyóméter vontató- vagy szánut-töltésnek keskeny völgyekben partvédő művekkel, korlátfákkal és hidakkal való előállításához szükséges:			
1. ha az ut télen át hóval borítva			
a) szálfák és rönkök vontatására . . .	0·50	0·88	1·25
b) tűzifaszállításra	0·12	0·25	0·35
2. ha az ut nyáron is			
a) szálfák és rönkök vontatására . . .	1·10	1·41	2·15
b) tűzifaszállításra használtatik	0·25	0·55	0·75
e) Közönséges erdei szekérutak.			
17. A szemmérték szerint kijelölt utvonálnak kiegyengetéséhez, közepe felé 5—8% emel- kedés készítéséhez, a föld ledöngöléséhez			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
viszonyok között szüks. napszám			
és keményebb, kavicsos réteggel való borításához, itt-ott vízlevezető árkok készítéséhez szükséges, ha az anyag a közelben található, folyóméterenként:			
a) 3-4 m szélességnél	0.30	0.50	0.80
b) 4-5 " "	0.40	0.80	1.00
c) 5-6 " "	0.50	1.00	1.30
d) 6-7 " "	0.60	1.20	1.50
18. Ha a 17-ik tétel alatt leírt ut két felől vízlevezető csatornákkal látatik el, a vizenyős helyek kővel, rőzsével vagy fával boríttatnak, s ezenkívül vizek mentén partvédművek, a hegyoldal felől támfalak, korlátfák és kisebb hidak is építtetnek, szükséges folyóméterenként:			
a) 3-4 m szélességnél	0.50	0.80	1.20
b) 4-5 " "	0.75	1.14	1.50
c) 5-6 " "	1.00	1.50	1.85
19. Ha a 18. tétel szerint kiépített ut:			
1. 4-5 m szélességnél:			
a) rostált patakkavicssal	0.90	1.28	1.65
b) tört kavicssal boríttatik	1.00	1.50	1.85
2. 5-6 m szélességnél:			
a) patakkavicssal	1.15	1.65	2.00
b) tört kavicssal boríttatik	1.45	1.90	2.25
Ha erdei utak építésénél nagyobb földtömegek mozgósítandók, a szükséglet a következő módon közbegységenként számítandó:			
20. Egy köbméter föld förlásához szükséges az első 2 méter mélységig . .	0.22	0.30	0.44
Minden következő 2 méter mélységnél több	0.22	0.22	0.22
21. Egy köbméter föld vagy kavics elszállításához 20 méter távolságra targonczával, felrakással és kitöltéssel együtt szükséges	0.12	0.18	0.15
Minden további 10-20 m távolságért több	0.03	0.03	0.03

f) Rőzseutak.

Rendszeren 2.5-4 méter szélességben, posványos, süppedékes helyeken készíttetnek. A rőzsekévék 30-40 cméter vastagok és oly hosszúak, mint a minő széles az ut, melynek tengelyére merőlegesen helyeztetnek el, kedvező viszonyok között szorosan egymásmellett egy rétegben, nagyon nedves, posványos helyeken azonban 2-3, sőt több rétegben is. Az ut két oldalán a víz levezetésére csatornák készíttetnek, az ezekből kikerülő föld a rőzseréteg fölé teríttetik, s erre 15-25 centiméter vastag kavicsréteg adatik.

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
22. Egy folyóméter ilyen ut elkészítéséhez szükséges, a rözse vágással és kötéssel együtt:			
a) egy rözseréteg alkalmazása mellett . . anyag: 2·5 darab rözsekéve és 0·75 köbm kavicsos föld	0·45	0·80	1·25
b) két sor rözse alkalmazása mellett . . . anyag: 5 darab rözsekéve és 0·90 köbm kavicsos föld	0·65	1·00	1·50
c) három sor rözse alkalmazása mellett . anyag: 7·5 darab rözsekéve és 1·1 köbm kavicsos föld	0·85	1·20	1·70
23. Ha a rözseréteg vagy rétegek nagyobb szilárdság kedvéért az ut két szélén és a közepén hosszirányban elhelyezett 15 cm átmérőjű kolbászokkal és 1·3—1·6 m hosszú, 5 cm vastag czövekkel is megerősíttetnek oly módon, hogy a páratlan számú rözsekévek a kétszélő, a párosak ellenben a középső rözsekolbászszal kötötnek össze, akkor a 23-ik tétel alatti szükséglethez hozzáadandó . . . . . és anyagban: 3·0 folyóméter rözsekolbász 3·5 darab czövek.	0·15	0·15	1·15
g) Dorongutak.			
24. Rendesen 2·5—4 m szélességben készülnek oly módon, hogy az utvonal irányában a föld felületé kiegyenlítették, s hosszában 2—4 drb 18—21 cm vastag rúd helyeztetik el úgy, hogy a két külső 8 cméternyire, a két belső pedig 5 cméternyire kiejjen a földből. Ezekre keresztben, szorosan egymásmellé 13—15 cméter vastag dorongok jönnek, melyek végül 8—10 cméternyire földdel fedetnek be. Egy folyóméter ilyen ut elkészítéséhez szükséges:			
a) ha az ut 2·5 m széles . . . . . anyag: 4·0 f.-m. 20 cm-es gömbölyű fa 15·0 „ 13—15 cm-es dorongfa 0·4 köbm kavicsos föld	0·34	0·50	0·75
b) ha az ut 3·0 m széles . . . . . anyag: 4·0 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa 18·0 „ 13—15 „ dorongfa és 0·5 köbm kavicsos föld	0·34	0·50	0·75

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
c) ha az ut 3·25 m széles	0·34	0·50	0·75
anyag:			
4 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa			
19·5 f.-m 13—15 cm-es dorongfa és			
0·6 köbm kavicsos föld			
d) ha az ut 3·5 m széles	0·34	0·50	0·75
anyag:			
4 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa			
21 „ 13—15 „ dorongfa és			
0·7 köbm kavicsos föld			
e) ha az ut 4 m széles	0·34	0·50	0·75
anyag:			
4 f.-m 18—21 cm-es gömbölyű fa			
24 „ 13—15 „ dorongfa és			
0·8 köbm kavicsos föld.			
k) Kövezett utak.			
25. Egy folyóméter 4 méter széles			
kőút planirozásához, árkokkal való sze- gélyezéséhez, alapkövezéséhez és 10 cméter vastag kavics-réteggel való ellátásához szükséges:			
planirozásra	1·00	2·00	3·50
árokészítésre	0·12	0·15	0·18
a szegélykövek lerakására, az alapköve- zésre és kavicsolásra	0·80	1·00	1·35
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·0 köbm tört és gömbölyű kő és			
0·4 „ kavics és homok			
26. Egy folyóméter 4·5 m széles kőút			
elkészítéséhez a 25. tét. alatt leírt módon szükséges:			
planirozásra	1·12	2·25	3·75
árokészítésre	0·12	0·15	0·18
alapkövezésre és kavicsolásra	0·90	1·12	1·50
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·3 köbm kő			
0·5 „ kavics és homok			
27. Egy folyóméter 5 méter széles ut			
elkészítéséhez a 25. tét. alatt leírt módon szükséges:			
planirozásra	1·50	3·00	4·50
árkolásra	0·12	0·15	0·18
alapkövezésre és kavicsolásra	1·12	1·50	1·80
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·4 köbm kő			
0·6 „ kavics és homok			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok között szüks. napszám		
28. Egy folyóméter 6 m széles kövezett út elkészítéséhez a 25. t. alatt leírt módon szükséges:			
planírozásra	1·90	3·50	5·20
árkolásra	0·12	0·15	0·18
alapkövezésre és kavicsolásra	1·50	2·25	3·00
felügyeletre	0·15	0·15	0·15
anyagokban:			
1·5 köbm kö			
0·8 „ kavics és homok			
Ha a kövezett erdei utak más méretekben készíttetnek, a szükséglet köbméterek után a következő tételek szerint számítandó.			
29. Egy köbméter úttöltés készítéséhez, ha a föld 60 m-nyi távolságr. hozatik, kiegyenlítették és ledöngöltetik, szükséges	0·72	1·00	1·35
30. Egy köbméter árokásáshoz, padka és gyaigösvény készíttéssel és a felesleges föld eltávolításával együtt szükséges	0·45	0·60	0·75
31. Egy köbméter alapkövezés elkészítéséhez terméskőből vagy törtkőből szükséges	0·45	0·60	0·75
anyag:			
1·1 köbm. terméskő, vagy			
1·3 „ tört kő			
32. Egy köbméter útkavicsoláshoz, ha a tört kavics 25 m-nyi távolságra targonczán szállítandó, szükséges:			
a) új utaknál	0·15	0·22	0·30
b) régi utaknál, sártakarítással	0·20	0·30	0·36
33. Egy köbméter útkavicsoláshoz, ha a kavics vagy törtkő szekereken az utra szállítatik és kis csomókba lerakatik	0·06	0·06	0·06
anyag: 1·0 köbméter kavics vagy törtkő.			
i) Átereszek és csatornák.			
34. Egy 6·5—7·0 méter hosszú 0·25—0·30 □ m nyílású út-áteresz elkészítéséhez szüks. ha az oldalfalak 60 cm, a befedés 15—20 cm és a csatorna burkolat 8—10 cm vastag kövekből készíttetnek, szükséges:			
kőmives napszám	10	12	15
kézi napszám	8	10	12
anyag:			
14·5 köbm kö			
0·6 „ oltatlan mész			
2·5 „ homok			
35. Ha az áteresz 8 m hosszú és 0·30 □ m. nyílású szükséges:			

	Ked- vező	Közép- szerű	Kedve- zőtlen
	viszonyok közötti szüks. napszám		
kőműves napszám	12	14	17
kézi napszám	10	12	11
anyag:			
16·5 köbm kö			
0·66 „ oltatlan mész			
3·0 „ homok			
36. Ha az átereszt 9 m hosszú és 0·40 □ m nyílású, szükséges			
kőműves napszám	14	16	19
kézi napszám	12	14	16
anyag:			
18·5 köbm kö			
0·8 „ oltatlan mész			
3·5 „ homok			
37. Más hosszúságok mellett, ha az átereszt nyílása 0·3–0·4 □ m között van, folyóméterenként átlagosan szá- mitható:			
kőműves napszám	1·5	1·8	2·1
kézi napszám	1·2	1·5	1·8
anyag:			
2·06 köbm kö			
0·086 „ oltatlan mész és			
0·37 „ homok			
k) Terméskő-támfalak.			
38. Egy köbméter terméskőből épített száraz támfalazathoz szükséges:			
kőműves napszám	0·50	0·57	0·65
kézi napszám	0·70	0·85	1·00
anyag:			
1·5 köbm terméskő			
39. Egy köbméter terméskőből mohába rakott támfalazathoz szükséges:			
kőműves napszám	0·58	0·64	0·70
kézi napszám	0·70	0·85	1·00
anyag:			
1·25 köbm terméskő			
0·10 „ moha			
40. Egy köbméter terméskőből vako- latba rakott támfalazathoz szükséges:			
kőműves napszám	0·58	0·64	0·70
vakolatkészítő napszám	0·14	0·14	0·14
kézi napszám	1·00	1·08	1·15
anyag:			
1·20 köbm kö			
0·10 „ oltott mész			
0·22 „ homok			

	Kézi	Kő- mives	Ács
	n a p s z á m		
1) Kerékvetők és utkorlátok.			
41. Egy darab kerékvetőnek elkészítéséhez 1·8 m hosszú, 20—25 cm vast. gömbölyű fából, a fa levágásával, a 0·8 m hosszú földfeletti résznek négyélre faragásával, a felső végnek legömbölyítésével, a gödör kivájasával és az elhelyezéssel együtt szükséges:			
a) keményfánál ácsnapszám			0·27
" kézinapszám	0·15		
b) lágyfából ácsnapszám			0·21
" kézinapszám	0·13		
42. Egy folyóméter utkorlátnak elkészítéséhez, $\frac{13}{16}$ vagy $\frac{16}{18}$ cm felül legömbölyített, gyalult fából, 3—4 m távolságra álló oszlopokkal, melyek egy méter mélyen a földbe ásanak, szükséges:			
a) ha a korlát keményfából készül	0·25		0·40
b) ha a korlát lágyfából készül	0·22		0·33
1 folyóm. 20—25 cm vastag fa karfának és minden 3—4 hossz méterre 2 folyóm. 20—25 cm vastag fa oszlopnak.			
43. Ha a 42. tét. alatt leírt korlát gömbölyű fából készül, a fa lekérgezéséhez, sima legalyazásához, a kötéshez, gödörösáshoz és felállításához szükséges:			
a) ha a korlát keményfából készül	0·25		0·22
b) ha a korlát lágyfából készül	0·22		0·15
anyag: mint a 46. tételnél.			

Az erdőben fekvő tőkék értéke.

I. Az erdőtalaj értéke.

1. A talaj gazdasági értéke. (T_F)

A talaj gazdasági értékét úgy számítjuk ki, hogy a talajtól okszerű erdőgazdasági művelés mellett egy forduló alatt várható összes időszakonként befolyó bevételek értékét kamatos kamatokkal a forduló végére kiszámítjuk, ebből az erdőszítési költségeket ugyan-csak a forduló végére kiszámított utóértékét levonjuk és az eredmény, mint minden forduló végén befolyó örökös korszaki járadékot tőkésítjük,

s végül ebből az évi kiadásoknak, mint örökös évi járadéknak tőke-értékét levonjuk. Képletben kifejezve ezt a számítást:

$$T_g = \frac{V + B_a 1,0 p^{f-a} + B_b 10 p^{f-b} + \dots + B_q 1,0 p^{f-q} - e 1,0 p^f}{1,0 p^f - 1} - K$$

(V = a végső vagy főhasználat értéke a termelési költségek nélkül; B_a, B_b, B_q stb. a forduló $a, b, \dots, q$ -dik évében köztes-, elő-, mellékhasználatokból befolyó bevételek értéke, az előállításukra fordított költségek nélkül; e = erdősítési és telkesítési költségek; K = a kezelésre, őrizésre, adóra stb. évenként kiadott költségeknek lőkeértéke, t. i. $= \frac{k}{0,0 p}$, ha k az évi kiadásokat jelenti; ha azonban ezen évi kiadásokkal szemben évi örökös bevételekre is számítani lehet, minők például az évenként befolyó vadászati bérek stb., akkor ezeket az évi kiadások összegéből le kell űtni; f = a forduló ideje; p = a perzent vagy kamatláb).

2. A talaj befektetési értéke. (T_b)

Egyenlő a talaj megszerzésére és esetleg telkesítésére (erdőgazdasági művelésre alkalmassá tételére) fordított kiadásoknak kamatos kamatokkal a telkesítés befejezése időjére kiszámított értékével, levonva belőle a telkesítés ideje alatt esetleg befolyt jövedelmeknek ugyanazon időre kamatos kamatokkal kiszámított értékét.

3. A talaj forgalmi értéke. (T_f)

Egyenlő a talaj árával, vagyis azzal az értékkel, melyet érte, más használó minőségű erdőtalajok tényleges eladási ára szerint számítva, kaphatnánk.

II. A faállomány értéke.

1. Az állomány gazdasági értéke. (A_g)

Egy n éves állomány gazdasági értékét megkapjuk, ha a forduló végéig várható bevételek értékét kamatokkal a forduló végére kiszámítjuk, ebből a talaj értékének és az évi kiadások tőkéjének a forduló végéig számított (az $f - n$ évekre eső) kamatait levonjuk és az eredményt a jelenre (n -dik évre) visszaszámítjuk. Képletben kifejezve:

$$A_g = \frac{V + B_q 1,0 p^{f-q} + \dots - (T + K) 1,0 p^{f-a} - 1}{1,0 p^{f-a}}$$

vagy ha T helyett T_g értékét helyettesítjük:

$$A_g = \frac{(V + B_q 10 p^{f-q} + \dots)(1,0 p^n - 1) - \left(\frac{B_a}{1,0 p_a} - e\right)(1,0 p^{f-1} - 1,0 p^n)}{1,0 p^f - 1}$$

(n = az állomány kora; a többi betű jelentése mint a T_g képletében).

2. Az állomány befektetési értéke. (A_b)

Az n éves állomány befektetési értékét úgy számítjuk ki, hogy a talaj és az évi kiadások tőkéjének az n -dik évig kiszámított kamataihoz hozzáadjuk az erdősítési költségeket az n -dik évig kiszámított kamatos kamataival és az összegből levonjuk az állományból esetleg korábban már nyert bevételek értékét az n -dik évig számított kamatos kamatokkal együtt.

$A_b = (T + K)(1,0 p^n - 1) + e 1,0 p^n - B_n 1,0 p^{n-a}$
vagy ha T helyett T_g értékét helyettesítjük:

$$A_b = \frac{(V + B_q 1,0 p^{f-a} + \dots)(1,0 p^n - 1) - \left(\frac{B_n}{1,0 p^a} - e\right)(1,0 p^f - 1,0 p^n)}{1,0 p^f - 1}$$

Ez esetben tehát az állomány befektetési értéke egyenlő az állomány gazdasági értékével.

(A betűk jelentése ugyanaz, mint a T_g és A_g képletében.)

3. Az állomány forgalmi értéke. (A)

Ez alatt azt az értéket értjük, melyet az állományért kaphatunk abban az esetben, ha letaroljuk és értékesítjük, vagy pedig a melyet az állománynak más hasonló állományok eladásánál elért árakhoz képest tulajdoníthatunk:

III. A növedék értéke.

1. A növedék gazdasági értéke. (N_{gn} és N_{gm})

Ha egy jelenleg n éves állomány bizonyos számú évek alatt (az m -dik évtől az n -ik évig) képződött növedékének értékét akarjuk kiszámítani, az n éves állomány gazdasági értékéből levonjuk az m éves állomány gazdasági értékét. Ha pedig egy most m éves állománynak az n -dik évig képződő növedékéről van szó, akkor ugyanezt a számítást tesszük meg, de az eredményt az n -dik évről az m -dik évre még visszaszámítjuk. E szerint:

$$N_{gn} = A_{gn} - A_{gm} \text{ és } N_{gm} = \frac{A_{gn} - A_{gm}}{1,0 p^{n-m}}$$

2. A növedék befektetési értéke. (N_{bn} , N_{bm})

Epen ugy számítjuk ki, mint az előbbi, tehát:

$$N_{bn} = A_{bn} - A_{bm} \text{ és } N_{bm} = \frac{A_{bn} - A_{bm}}{1,0 p^{n-m}}$$

3. A növedék forgalmi értéke. (N_{fn} , N_{fm})

$$N_{fn} = A_{fn} - A_{fm}; N_{fm} = \frac{A_{fn} - A_{fm}}{1,0 p^{n-m}}$$

IV. A szabályos fakészlet értéke.

1. A szab. fakészlet gazdasági értéke. (S_{zkg})

Szabályos fakészlet alatt egy olyan üzemosztály fakészletét értjük, melyben egyenlő területen annyi különböző koru állomány (korfok) fordul elő, a lany a forduló (f) éveinek száma; az első korfok azonban 0 éves (vágás), az utolsó pedig $(f-1)$ éves. Egy ilyen üzemosztály szab. fakészletét tehát ugy számíthatnók ki, hogy a különböző koru állományok gazdasági értékét kiszámítva összegezzük. De kiszámíthatjuk rövidebben ezen képletek segélyével is:

$$S_{zkg} = \frac{(V + T + K)(1,0 p^f - 1) + B_n 1,0 p^{f-a}(1,0 p^a - 1) + \dots + B_q 1,0 p^{f-a}(1,0 p^a - 1)}{f \times 0,0 p \times 1,0 p^f} - (T + K);$$

vagy ha T helyett T_g értékét helyettesítjük:

$$S_{zkg} = \frac{V + B_n + \dots + B_q - e}{1 \times 0,0 p} - (K + T_g)$$

Mindkét képlet a szab. készlet értékét az üzemosztály I holdjára vonatkozólag adja; ha tehát az egész üzemosztály szabályos fakészletének értékét akarjuk kiszámítani, akkor az előbbi képletek szerint nyert eredményt a területtel még szorozni kell. (A betűk jelentése ugyanaz, mint a T_g képletében.)

2. A szab. fakészlet befektetési értéke. (S_{zkb})

Kiszámíthatjuk a $0 - (f - 1)$ koru állományok befektetési értékének összegezése útján, vagy pedig röviden ezen képletekkel:

$$S_{zkb} = \frac{(T + K + e)(1,0p^f - 1) - B_n(1,0p^{f-n} - 1) - \dots - B_q(1,0p^{f-q} - 1)}{f \times 0,0p}$$

- $(T + K)$ vagy T helyett T_g értékét helyettesítve:

$$S_{zkb} = \frac{V + B_n + \dots + B_1 - e}{f \times 0,0p} - (K + T_g)$$

Ez a két képlet is csak egy hold értékét adja. (A betűk jelentése, mint a T_g képletében.)

3. A szab. fakészlet forgalmi értéke. (S_{zkf})

Ezt is a különböző koru állományok forgalmi értékéből számíthatjuk ki összeadás útján. Kiszámíthatjuk azonban sokkal kevesebb fáradsággal ezen képlet szerint is:

$$S_{zkf} = \frac{01}{f} \left(A_{f10} + A_{f20} + A_{f30} + \dots + A_{f(f-10)} + \frac{A_{f(f)}}{2} \right) - \frac{A_{f(f)}}{2}$$

Ebben a képletben, mely szintén 1 hold értékét adja, A_{f10} , A_{f20} , ... stb. a 10, 20, 30 stb. éves 1-1 holdnyi állomány forgalmi értékét és f a forduló éveinek számát jelenti.

V. Az erdő értéke.

1. Az erdő gazdasági értéke. (E_g)

Kiszámíthatjuk, ha az n éves állomány gazdasági értékéhez a talaj értékét hozzáadjuk. A képlet rövidítve ez:

$$E_g = \frac{V + B_q 1,0p^{-q} + T - K(1,0p^{f-n} - 1)}{1,0p^{f-n}}$$

vagy T helyett T_g értékét helyettesítve:

$$E_g = \frac{V + B_q 10p^{f-9} + \frac{B_n}{1,0p^n} - e}{10p^{f-1}} - K$$

Ezek a képletek oly erdőkre vonatkoznak, melyeknek állományminősége normális, vagy legalább azt megközelíti és a melyeknek üzemmódja, fordulója és faneme a jövőre is megtartatik.

Ha olyan erdő értékét kell meghatározni melyben a jelenlegi állomány nem normális, vagy a melynek üzemmódja, fordulója vagy faneme az első forduló után megváltozni fog, akkor kiszámítjuk a jelenlegi állomány gazdasági értékét és ehhez hozzáadjuk a talaj gazdasági értékét, de ez utóbbit már a normális állapotnak, s illetve az új üzemmódnak, fordulónak vagy fanemnek megfelelő

jövendőbeli bevételek és kiadások alapján számítjuk ki. A képlet, mely szerint számítottunk, tehát ez:

$$E_g = \frac{V + B_0 1,0p^{f-q} - K (1,0p^{f-n} - 1) + Tg}{1,0p^{f-n}}$$

(E képletben V , B_0 , f , K a jelenlegi nem normális állományból várható bevételeket, illetve a jelenlegi fordulót és jelenlegi kiadásokat jelentik, Tg ellenben a normális erdő, illetve a jövőbeli forduló, üzemmód vagy fanemnek megfelelő adatok alapján kiszámítandó talajgazdasági értéket jelenti.)

2. Az erdő befektetési értéke. (E_b)

Egyenlő az állomány és a talaj befektetési értékének összegével. Kiszámítható ezen képletekkel is:

$$E_b = (T + K + e) 1,0p^n - (B_n 1,0p^{n-a} + K)$$

vagy T helyett T_g értéket helyettesítve:

$$E_b = \frac{(V + B_q 10p^{f-q} + \frac{B_n}{1,0p^{n-a}} - e) 1,0p^n}{1,0p^{f-1}} - K$$

(A betűk jelentése ugyanaz mint a T_g képletében).

3. Az erdő forgalmi értéke. (E_f)

Egyenlő az állomány és a talaj forgalmi értékének összegével, vagy pedig azzal az értékkel, melyet az erdőnek hasonló minőségű erdők tényleges eladásánál elért árak alapján tulajdoníthatunk.

VI. A szabályos állapotú erdő (üzem-osztály) értéke.

1. Gazdasági érték. ($\bar{U}_g$)

Kiszámítható, ha a szabályos készlet értékéhez a talaj értéke hozzáadatik. Képletben kifejezve:

$$\bar{U}_g = \frac{(V + T + K)(10p^{f-1}) + B_n 10p^{f-n}(1,0p^a - 1) + B_q 10p^{f-q}(10p^{a-1})}{f \times 0,0p \times 1,0p^f} - K$$

vagy ha T helyett T_g értéke helyettesítettik:

$$\bar{U}_g = \frac{V + B_n + \dots + B_q - e}{f \times 0,0p} - K$$

Mindkét képlet 1 kat. hold erdő értékét adja. Ha tehát az egész üzem-osztály értékét akarjuk tudni, az eredményt az üzem-osztály területével még szorozni kell. (A betűk jelentése ugyanaz, mint a T_g képletében).

2. Befektetési érték. ($\bar{U}_b$)

Szintén a szab. fakészlet és a talaj értékének összeadása útján számítható ki. Vagy pedig ezen képletek szerint:

$$\bar{U}_b = \frac{(T + K + e)(1,0p^{f-1}) - B_n(10p^{f-a-1}) - \dots - B_q(1,0p^{f-q-1})}{f \cdot 0,0p}$$

vagy T helyett T_g értékét helyettesítve

$$\bar{U}_b = \frac{V + B_n + \dots + B_q - e}{f \cdot 0,0p} - K$$

Ezek a képletek is csak egy hold értékét adják.

3. Forgalmi érték. ($\bar{U}_f$)

Egyenlő a szab. fakészlet és a talaj forgalmi értékének összegével:

$$\bar{U}_f = \frac{10}{f} \left(A_f 10 + A_f 20 + \dots + A_f (f-10) + \frac{A_f(f)}{2} \right) - \frac{A_f(f)}{2} + T_f$$

Ebben a képletben, mely szintén egy hold értékét adja, a betűk jelentése ugyanaz, mint az Sz_k képletében.

VII. Járadék.

1. A talaj járadéka.

A talaj járadéka egyenlő azzal a jövedelemmel, melyet a talaj erdőgazdasági művelés mellett hozna, ha jövedelme évenként egyenletesen folyna be. Értéke egyenlő a talaj gazdasági értékének évi kamatjával:

$$T_j = T_g \times 0,0p.$$

2. Az állomány járadéka.

Az állomány maga jövedelmet nem hajt és ezért a gyakorlati életben állomány-járadékról nem is lehet szó. Elméletileg egyenlő az állomány értékének megfelelő évi kamattal:

$$A_j = A \times 0,0p.$$

3. Az erdő járadéka.

Erdőjáradék tulajdonképpen csak egész üzem-osztályoknak, illetve tartamos üzemre berendezett erdőbirtoknak lehet. Ennek a járadékának egyenlő a tiszta jövedelemmel, vagyis a bevételek és kiadások különbségével, a szabályos állapotú erdőknél pedig az erdő gazdasági értékének megfelelő évi kamattal:

$$\bar{U}_j = \bar{U}_g \times 0,0p = \left(\frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{f \cdot 0,0p} - K \right) 0,0p =$$

$$\bar{U}_j = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{+} - K \cdot 0,0p = \frac{V + B_a + \dots + B_q - e}{+} - k$$

Ebben a képletben V , B_a , B_q , e és k egy holdra vonatkoznak, tehát $\bar{U}_j$ is egy holdnyi erdő járadékát fejezi ki, úgy, hogyha az egész üzem-osztály járadékát akarjuk tudni, akkor az eredményt az üzem-osztály területével még szorozni kell.

Megjegyzés. Az előbbi képletek használatánál a kamatszámítási tényezők $0,0p$, $\frac{1}{0,0p}$, $\frac{1}{1,0p}$ stb. a következő kamatos kamattáblákból kereshetők ki, a megadott utasítások szerint.

Kamatos kamattáblák.

A tőke utóértéke.

Az ezen címet viselő táblázat azon értéket mutatja, melylyel a tőke egysége (közönségesen 1 korona) bizonyos számú (n) év után birni fog, ha ezen idő alatt $2, 2\frac{1}{2}, \dots, 5\%$ -kal kamatozik s a kamatos kamatok a tőkéhez csatoltatnak. Például: $50 \text{ K } 3\frac{1}{2}\%$ -kal

elhelyezve 15 év alatt mily összegre növekszik kamatos kamatjaival? A 282. oldalon levő táblázat szerint 1 Kból ily feltételek mellett 1.6753 K lesz, tehát 50 Kból: $50 \times 1.6753 = 82.660$ azaz 82 K 65 f.

A tőke előértéke.

Ezen táblából viszont azon értéket lehet kiolvasni, melylyel egy kamatos kamatokkal növekvő tőke egysége (n) év előtt birt, vagy a melylyel egy (n) év múlva befolyó tőke egysége jelenleg birt. Egy $3\frac{1}{2}\%$ -al elhelyezett tőkéből például 1 K 20 év előtt a tábla szerint 0.55368 K értékkel birt; egy jelenleg 75 K-at tevő tőkének 20 év előtti értéke tehát $75 \times 0.55368 = 41.526$ K, vagy kereken 41 K 53 f volt.

A járadék végértéke.

E tábla bizonyos számú (n) éven át, évenként megszakítás nélkül befolyó járadék-egység végértékét, vagyis azon összeget mutatja, melyet az évről-évre befolyó, s a befolyás után kamatos kamatokkal növekvő járadék-részletek az utolsó részlet befolyása idejében kitenni fognak. — Egy erdei mellékhaszonvétele 30 éven át évenként 3 K jövedelmet hajt; kérdés: mekkora ezen járadéknak végértéke 30 év múlva, ha a befolyt részletek $5\frac{1}{2}\%$ -al kamatoznak? A tábla szerint egy 1 K járadék 30 év alatt $5\frac{1}{2}\%$ mellett 66.4388 Kra növekszik, 3 K járadék tehát: $3 \times 66.4388 = 199.3164$ K, vagy 199 K 32 fr.

A járadék kezdő értéke.

E táblából viszont valamely (n) éven át, évenként befolyó vagy fizetendő járadék egységének jelenlegi értékét lehet kikeresni. Például: egy hold erdő után évenként 0.3 K adót kell fizetni; kérdés: mily összeget képvisel ez az adótarozás jelenleg az első vágásfordítóra nézve, ha ez 60 évet tesz és a kamatláb $5\frac{1}{2}\%$? A tábla szerint egy 60 éven át évenként befolyó 1 K járadék összegének kezdőértéke = 18.9293 K, 0.3 K járadék összegéé tehát $0.3 \times 18.9293 = 5.67879$ K, vagy kereken 5 K 68 f.

Örökösen ismétlődő korszaki járadékok kezdő értéke.

Az ezen táblában foglalt szám adatok olyan járadékok összegének kezdőértékét mutatják, melyek minden (n)-ik évben befolyznak a nélkül, hogy megszűnnének. Pl.: Egy hold erdőtalaj befásítására minden 60-ik évben ki kell adni 12 K-t. Kérdés: mekkora tőkének felel meg ezen mostantól kezdve minden 60-ik évben kiadandó erdőültetési költség összege, ha a kamatláb $3\frac{1}{2}\%$, vagy más szavakkal: mekkora tőkét kellene most $3\frac{1}{2}\%$ mellett elhelyezni, hogy annak kamatos kamataiból minden 60-ik évben 12 K lehessen erdőültetésre kiadni? A tábla szerint 1 K ilyen járadék kezdőértéke 0.2044 K, 12 K-s járadéké tehát: $12 \times 0.2044 = 2.4528$ K = 2 K 45 f.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A tőke utóértéke:} \\ T_n = T \times 1.0 p^n \end{array} \right\} \quad \text{A tőke utóértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Kamatossitási} \\ \text{tényező} = 1.0 p^n \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$$

Év
 n a tőke egysége n év múlva kamatos kamatokkal a következő összegre növekszik:

1	1.0200	1.0250	1.0300	1.0350	1.0400	1.0450	1.0500
2	1.0404	1.0506	1.0609	1.0712	1.0816	1.0920	1.1025
3	1.0612	1.0769	1.0927	1.1087	1.1249	1.1412	1.1576
4	1.0824	1.1038	1.1255	1.1475	1.1699	1.1925	1.2155
5	1.1041	1.1314	1.1593	1.1877	1.2167	1.2462	1.2763
6	1.1262	1.1597	1.1941	1.2293	1.2653	1.3023	1.3401
7	1.1487	1.1887	1.2299	1.2723	1.3159	1.3609	1.4071
8	1.1717	1.2184	1.2668	1.3168	1.3686	1.4221	1.4775
9	1.1951	1.2489	1.3048	1.3629	1.4233	1.4861	1.5513
10	1.2190	1.2801	1.3430	1.4106	1.4802	1.5530	1.6289
11	1.2434	1.3121	1.3842	1.4600	1.5395	1.6229	1.7103
12	1.2682	1.3449	1.4258	1.5111	1.6010	1.6959	1.7959
13	1.2936	1.3785	1.4685	1.5640	1.6651	1.7722	1.8856
14	1.3195	1.4130	1.5126	1.6187	1.7317	1.8519	1.9799
15	1.3459	1.4483	1.5580	1.6753	1.8009	1.9353	2.0789
16	1.3728	1.4845	1.6047	1.7340	1.8730	2.0224	2.1829
17	1.4002	1.5216	1.6528	1.7947	1.9479	2.1134	2.2920
18	1.4282	1.5597	1.7024	1.8575	2.0258	2.2085	2.4066
19	1.4568	1.5986	1.7535	1.9225	2.1068	2.3079	2.5269
20	1.4859	1.6386	1.8061	1.9898	2.1911	2.4117	2.6533
21	1.5157	1.6796	1.8603	2.0594	2.2788	2.5202	2.7860
22	1.5460	1.7216	1.9161	2.1315	2.3699	2.6337	2.9253
23	1.5769	1.7646	1.9736	2.2061	2.4647	2.7522	3.0715
24	1.6084	1.8087	2.0328	2.2833	2.5633	2.8760	3.2251
25	1.6406	1.8539	2.0938	2.3632	2.6658	3.0054	3.3864
26	1.6734	1.9003	2.1566	2.4460	2.7725	3.1407	3.5557
27	1.7069	1.9478	2.2213	2.5316	2.8834	3.2820	3.7335
28	1.7410	1.9965	2.2879	2.6202	2.9987	3.4297	3.9201
29	1.7758	2.0464	2.3566	2.7119	3.1187	3.5840	4.1161
30	1.8114	2.0976	2.4273	2.8068	3.2434	3.7453	4.3219
31	1.8476	2.1500	2.5001	2.9050	3.3731	3.9139	4.5380
32	1.8845	2.2038	2.5751	3.0067	3.5081	4.0900	4.7649
33	1.9222	2.2589	2.6523	3.1119	3.6484	4.2740	5.0032
34	1.9607	2.3153	2.7319	3.2209	3.7943	4.4664	5.2533
35	1.9999	2.3732	2.8139	3.3336	3.9461	4.6673	5.5160
36	2.0399	2.4325	2.8983	3.4503	4.1039	4.8774	5.7918
37	2.0807	2.4933	2.9852	3.5710	4.2681	5.0969	6.0814
38	2.1223	2.5557	3.0748	3.6960	4.4388	5.3262	6.3855
39	2.1647	2.6196	3.1670	3.8254	4.6164	5.5659	6.7048
40	2.2080	2.6851	3.2620	3.9593	4.8010	5.8164	7.0400

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A tőke utóérték} \\ T_n = T \times 1.0 p^n \end{array} \right\} \quad \text{A tőke utóértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Kamatossítási} \\ \text{tényező} = 1.0 p^n \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2^0/0 \\ 2^{1/2}/0 \\ 3^0/0 \\ 3^{1/2}/0 \\ 4^0/0 \\ 4^{1/2}/0 \\ 5^0/0 \end{array} \right\}$							
Év n	a tőke egysége n év múlva kamatos kamatokkal a következő összegre növekszik:						
41	2.2522	2.7522	3.3599	4.0978	4.9931	6.0781	7.3920
42	2.2972	2.8210	3.4607	4.2413	5.1928	6.3516	7.7616
43	2.3432	2.8915	3.5645	4.3897	5.4065	6.6374	8.1497
44	2.3901	2.9638	3.6715	4.5433	5.6165	6.9361	8.5571
45	2.4379	3.0379	3.7816	4.7024	5.8412	7.2482	8.9850
46	2.4866	3.1139	3.8950	4.8669	6.0748	7.5744	9.4343
47	2.5363	3.1917	4.0119	5.0373	6.3178	7.9153	9.9060
48	2.5871	3.2715	4.1323	5.2136	6.5705	8.2715	10.4013
49	2.6388	3.3533	4.2562	5.3961	6.8333	8.6437	10.9213
50	2.6916	3.4371	4.3839	5.5849	7.1067	9.0326	11.4674
51	2.7454	3.5230	4.5154	5.7804	7.3910	9.4391	12.0408
52	2.8003	3.6111	4.6509	5.9827	7.6866	9.8639	12.6428
53	2.8563	3.7014	4.7904	6.1921	7.9941	10.3077	13.2749
54	2.9135	3.7939	4.9341	6.4088	8.3138	10.7716	13.9387
55	2.9717	3.8888	5.0821	6.6331	8.6464	11.2563	14.6356
56	3.0312	3.9860	5.2346	6.8653	8.9922	11.7628	15.3674
57	3.0918	4.0856	5.3917	7.1056	9.3519	12.2922	16.1358
58	3.1536	4.1878	5.5534	7.3543	9.7260	12.8453	16.9426
59	3.2167	4.2925	5.7200	7.6117	10.1150	13.4234	17.7897
60	3.2810	4.3998	5.8916	7.8781	10.5196	14.0274	18.6792
65	3.6225	4.9780	6.8300	9.3567	12.7987	17.4807	23.8399
70	3.9996	5.6321	7.9178	11.1128	15.5716	21.7841	30.4264
75	4.4158	6.3722	9.1789	13.1985	18.9453	27.1470	38.8327
80	4.8754	7.2096	10.6409	15.6757	23.0498	33.8301	49.5614
85	5.3829	8.1570	12.3357	18.6179	28.0436	42.1585	63.2544
90	5.9431	9.2239	14.3005	22.1122	34.1193	52.5371	80.7304
95	6.5617	10.4416	16.5782	26.2623	41.5114	65.4708	103.035
100	7.2446	11.8137	19.2186	31.1914	50.5049	81.5885	131.501
110	8.8312	15.1226	25.8282	43.9986	74.7597	126.705	214.202
120	10.7652	19.3581	34.7110	62.0643	110.663	196.768	348.912
130	13.1227	24.7801	46.6486	87.5478	163.808	305.575	568.341
140	15.9965	31.7206	62.6919	123.495	242.475	474.549	925.767
150	19.4996	40.6050	84.2527	174.202	358.923	736.959	1507.98
160	23.7699	51.9779	113.229	245.729	531.293	1144.48	2456.34
170	28.9754	66.5361	152.170	346.625	786.444	1777.33	4001.11
180	35.3208	85.1718	204.503	488.948	1164.129	2760.15	6517.39
190	43.0559	109.027	274.835	689.710	1723.191	4286.43	10616.1
200	52.4849	139.564	369.356	972.904	2550.750	6656.69	17292.6

Ha az adott $\frac{0}{0}$ -nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kettős évek és két akkora $\frac{0}{0}$, illetve fél évek és fél akkora $\frac{0}{0}$ szerint keresendő ki az eredmény.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A tőke előértéke:} \\ T_e = T \times \frac{1}{1.0p^n} \end{array} \right\} \quad \text{A tőke előértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Leszámítolási} \\ \text{tényező} = \frac{1}{1.0p^n} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p =$	2 ⁰ / ₀	2 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	3 ⁰ / ₀	3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	4 ⁰ / ₀	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	5 ⁰ / ₀
Év n	az n év múlva lejáró tőkének egysége most a következő értékkel bír:						
1	0.98038	0.97561	0.97087	0.96618	0.96154	0.95694	0.95238
2	0.96117	0.95181	0.94260	0.93351	0.92456	0.91573	0.90703
3	0.94232	0.92860	0.91514	0.90194	0.88900	0.87630	0.86384
4	0.92385	0.90595	0.88849	0.87144	0.85480	0.83856	0.82270
5	0.90573	0.88385	0.86261	0.84197	0.82193	0.80245	0.78353
6	0.88797	0.86230	0.83748	0.81350	0.79031	0.76790	0.74622
7	0.87056	0.84127	0.81309	0.78599	0.75992	0.73483	0.71068
8	0.85349	0.82075	0.78941	0.75941	0.73069	0.70319	0.67684
9	0.83676	0.80073	0.76642	0.73373	0.70259	0.67290	0.64461
10	0.82035	0.78120	0.74409	0.70892	0.67556	0.64393	0.61391
11	0.80426	0.76214	0.72242	0.68495	0.64958	0.61620	0.58468
12	0.78849	0.74356	0.70138	0.66178	0.62460	0.58966	0.55684
13	0.77303	0.72542	0.68095	0.63940	0.60057	0.56427	0.53032
14	0.75787	0.70773	0.66112	0.61778	0.57748	0.53997	0.50507
15	0.74301	0.69047	0.64186	0.59689	0.55526	0.51672	0.48102
16	0.72845	0.67362	0.62317	0.57671	0.53391	0.49447	0.45811
17	0.71416	0.65720	0.60502	0.55720	0.51337	0.47318	0.43630
18	0.70016	0.64117	0.58739	0.53836	0.49363	0.45280	0.41552
19	0.68643	0.62553	0.57029	0.52016	0.47464	0.43330	0.39573
20	0.67297	0.61027	0.55368	0.50257	0.45639	0.41464	0.37689
21	0.65978	0.59539	0.53755	0.48557	0.43883	0.39679	0.35894
22	0.64684	0.58086	0.52189	0.46915	0.42196	0.37970	0.34185
23	0.63416	0.56670	0.50669	0.45329	0.40573	0.36335	0.32557
24	0.62172	0.55288	0.49193	0.43796	0.39012	0.34770	0.31007
25	0.60953	0.53939	0.47761	0.42315	0.37512	0.33273	0.29530
26	0.59758	0.52623	0.46369	0.40884	0.36069	0.31840	0.28124
27	0.58586	0.51340	0.45019	0.39501	0.34682	0.30469	0.26785
28	0.57437	0.50088	0.43708	0.38165	0.33348	0.29157	0.25509
29	0.56311	0.48866	0.42435	0.36875	0.32065	0.27901	0.24295
30	0.55207	0.47671	0.41199	0.35628	0.30832	0.26700	0.23138
31	0.54125	0.46511	0.39999	0.34423	0.29646	0.25550	0.22036
32	0.53063	0.45377	0.38834	0.33259	0.28506	0.24450	0.20987
33	0.52023	0.44270	0.37703	0.32134	0.27409	0.23397	0.19987
34	0.51003	0.43191	0.36604	0.31048	0.26355	0.22390	0.19035
35	0.50003	0.42137	0.35538	0.29998	0.25342	0.21425	0.18129
36	0.49022	0.41109	0.34503	0.28983	0.24367	0.20503	0.17266
37	0.48061	0.40107	0.33493	0.28003	0.23430	0.19620	0.16444
38	0.47119	0.39128	0.32523	0.27056	0.22529	0.18775	0.15661
39	0.46195	0.38147	0.31575	0.26141	0.21662	0.17967	0.14915
40	0.45289	0.37243	0.30656	0.25257	0.20829	0.17193	0.14205

$$\left\{ T_0 = T \times \frac{1}{1.0 p^n} \right\} \quad \text{A tőke előértéke.} \quad \left\{ \text{Leszámítolási} \right. \\ \left. \text{tényező} = \frac{1}{1.0 p^n} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$							
Év n	az n év múlva lejáráó tőkének egysége most a következő értékkel bír:						
41	0.44401	0.36335	0.29763	0.24403	0.20028	0.16453	0.13528
42	0.43530	0.35448	0.28896	0.23578	0.19257	0.15744	0.12884
43	0.42677	0.34584	0.28054	0.22781	0.18517	0.15066	0.12270
44	0.41840	0.33740	0.27237	0.22010	0.17805	0.14417	0.11686
45	0.41020	0.32917	0.26444	0.21266	0.17120	0.13796	0.11130
46	0.40215	0.32115	0.25674	0.20547	0.16461	0.13202	0.10600
47	0.39427	0.31331	0.24926	0.19852	0.15828	0.12634	0.10095
48	0.38654	0.30567	0.24200	0.19181	0.15219	0.12090	0.09614
49	0.37896	0.29822	0.23495	0.18532	0.14634	0.11569	0.09156
50	0.37153	0.29094	0.22811	0.17905	0.14071	0.11071	0.08720
51	0.36424	0.28385	0.22146	0.17300	0.13530	0.10594	0.08305
52	0.35710	0.27692	0.21501	0.16715	0.13010	0.10138	0.07910
53	0.35010	0.27017	0.20875	0.16150	0.12509	0.09701	0.07533
54	0.34323	0.26358	0.20267	0.15603	0.12028	0.09284	0.07174
55	0.33650	0.25715	0.19677	0.15076	0.11566	0.08884	0.06833
56	0.32991	0.25088	0.19104	0.14566	0.11121	0.08501	0.06507
57	0.32344	0.24476	0.18547	0.14073	0.10693	0.08135	0.06197
58	0.31710	0.23879	0.18007	0.13598	0.10282	0.07785	0.05902
59	0.31088	0.23297	0.17483	0.13138	0.09886	0.07450	0.05621
60	0.30478	0.22728	0.16973	0.12693	0.09506	0.07129	0.05354
65	0.27605	0.20089	0.14641	0.10688	0.07813	0.05721	0.04195
70	0.25003	0.17755	0.12630	0.08999	0.06422	0.04590	0.03287
75	0.22646	0.15693	0.10895	0.07577	0.05278	0.03684	0.02575
80	0.20511	0.13870	0.09398	0.06379	0.04338	0.02956	0.02018
85	0.18577	0.12259	0.08107	0.05371	0.03566	0.02372	0.01581
90	0.16826	0.10836	0.06993	0.04522	0.02931	0.01903	0.01239
95	0.15240	0.09577	0.06032	0.03808	0.02409	0.01527	0.00971
100	0.13803	0.08465	0.05203	0.03206	0.01980	0.01226	0.00760
110	0.11323	0.06613	0.03872	0.02273	0.01337	0.00789	0.00467
120	0.09289	0.05166	0.02881	0.01611	0.00904	0.00508	0.00287
130	0.07618	0.04036	0.02143	0.01142	0.00610	0.00327	0.00176
140	0.06251	0.03152	0.01595	0.00807	0.00412	0.00211	0.00108
150	0.05129	0.02463	0.01187	0.00575	0.00278	0.00136	0.00066
160	0.04207	0.01924	0.00883	0.00407	0.00188	0.00087	0.00041
170	0.03452	0.01503	0.00657	0.00289	0.00127	0.00056	0.00025
180	0.02831	0.01174	0.00489	0.00205	0.00086	0.00036	0.00015
190	0.02322	0.00915	0.00364	0.00145	0.00058	0.00023	0.00009
200	0.01906	0.00716	0.00271	0.00103	0.00039	0.00015	0.00006

Ha az adott kamatláb 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kettős évek és kettős %/o, illetve fél évek és fél %/o szerint kell kikeresni az eredményt.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék összege:} \\ J_n = j \times \frac{1.0 p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right.$$

A járadékok összege
vagy végértéke.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék összege-} \\ \text{zési} \\ \text{tényező} = \frac{1.0 p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right.$$

H a a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2^0/0 \\ 2\frac{1}{2}^0/0 \\ 3^0/0 \\ 3\frac{1}{2}^0/0 \\ 4^0/0 \\ 4\frac{1}{2}^0/0 \\ 5^0/0 \end{array} \right.$

Év
 n

az évenként bejövő járadék egysége n éven át a követ-
kező összegre növekszik:

1	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000	1.0000
2	2.0200	2.0250	2.0300	2.0350	2.0400	2.0450	2.0500
3	3.0604	3.0756	3.0909	3.1062	3.1216	3.1370	3.1525
4	4.1216	4.1525	4.1836	4.2149	4.2465	4.2782	4.3101
5	5.2040	5.2563	5.3091	5.3625	5.4163	5.4707	5.5256
6	6.3081	6.3877	6.4684	6.5502	6.6330	6.7169	6.8019
7	7.4343	7.5474	7.6625	7.7794	7.8983	8.0192	8.1420
8	8.5830	8.7361	8.8923	9.0517	9.2142	9.3800	9.5491
9	9.7546	9.9545	10.1591	10.3685	10.5828	10.8021	11.0266
10	10.9497	11.2034	11.4639	11.7314	12.0061	12.2882	12.5799
11	12.1687	12.4835	12.8078	13.1420	13.4804	13.8412	14.2068
12	13.4121	13.7956	14.1920	14.6020	15.0258	15.4640	15.9171
13	14.6803	15.1404	15.6178	16.1130	16.6208	17.1599	17.7130
14	15.9739	16.5190	17.0863	17.6770	18.2919	18.9321	19.5986
15	17.2934	17.9319	18.5989	19.2957	20.0236	20.7841	21.5786
16	18.6393	19.3802	20.1569	20.9710	21.8245	22.7193	23.6575
17	20.0121	20.8647	21.7616	22.7050	23.6975	24.7417	25.8404
18	21.4123	22.3863	23.4144	24.4997	25.6454	26.8559	28.1324
19	22.8406	23.9460	25.1169	26.3572	27.6712	29.0636	30.5390
20	24.2974	25.5447	26.8704	28.2797	29.7781	31.3714	33.0660
21	25.7833	27.1833	28.6765	30.2695	31.9692	33.7831	35.7193
22	27.2990	28.8629	30.5368	32.3289	34.2480	36.3034	38.5052
23	28.8450	30.5844	32.4529	34.4604	36.6179	38.9370	41.4303
24	30.4219	32.3490	34.4265	36.6665	39.0826	41.6892	44.5020
25	32.0303	34.1578	36.4593	38.9499	41.6459	44.5652	47.7271
26	33.6709	36.0117	38.5530	41.3131	44.3117	47.5706	51.1135
27	35.3443	37.9120	40.7096	43.7591	47.0842	50.7113	54.6691
28	37.0512	39.8598	42.9309	46.2906	49.9676	53.9933	58.4026
29	38.7922	41.8563	45.2188	48.9108	52.9663	57.4230	62.3227
30	40.5681	43.9027	47.5754	51.6227	56.0849	61.0071	66.4388
31	42.3794	46.0003	50.0027	54.4295	59.3283	64.7524	70.7608
32	44.2270	48.1503	52.5028	57.3345	62.7015	68.6662	75.2988
33	46.1116	50.3540	55.0778	60.3412	66.2095	72.7562	80.0638
34	48.0338	52.6129	57.7302	63.4532	69.8579	77.0303	85.0670
35	49.9945	54.9282	60.4621	66.6740	73.6522	81.4966	90.3203
36	51.9944	57.3014	63.2759	70.0076	77.5983	86.1640	95.8363
37	54.0343	59.7339	66.1742	73.4579	81.7022	91.0413	101.628
38	56.1149	62.2273	69.1594	77.0289	85.9703	96.1382	107.710
39	58.2372	64.7830	72.2342	80.7249	90.4091	101.464	114.095
40	60.4020	67.4026	75.4013	84.5503	95.0255	107.030	120.800

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék összege:} \\ J_n = j \times \frac{1.0p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right\} \quad \text{A járadékok összege} \\ \text{vagy végértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék összege-} \\ \text{zési} \\ \text{tényező} = \frac{1.0p^n - 1}{0.0p} \end{array} \right\}$$

H a g k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$$

Év
n az évenként bejövő járadék egysége n éven át a követ-
kező összegre növekszik:

41	62.6100	70.0876	78.6633	88.5095	99.8265	112.847	127.840
42	64.8622	72.8398	82.0232	92.6074	104.820	118.925	135.232
43	67.1595	75.6608	85.4839	96.8486	110.012	125.276	142.993
44	69.5027	78.5523	89.0484	101.238	115.413	131.914	151.143
45	71.8927	81.5161	92.7199	105.782	121.029	138.850	159.700
46	74.3306	84.5540	96.5015	110.484	126.871	146.098	168.685
47	76.8172	87.6679	100.397	115.351	132.945	153.673	178.119
48	79.3535	90.8596	104.408	120.389	139.263	161.588	188.025
49	81.9406	94.1311	108.541	125.602	145.834	169.859	198.427
50	84.5794	97.4843	112.797	130.998	152.667	178.503	209.348
51	87.271	100.921	117.181	136.583	159.774	187.536	220.815
52	90.016	104.444	121.696	142.363	167.165	196.975	232.856
53	92.817	108.056	126.347	148.346	174.851	206.839	245.499
54	95.673	111.757	131.137	154.538	182.845	217.146	258.774
55	98.587	115.551	136.072	160.947	191.159	227.918	272.713
56	101.558	119.440	141.154	167.580	199.806	239.174	287.348
57	104.589	123.426	146.388	174.445	208.798	250.937	302.716
58	107.681	127.511	151.780	181.551	218.150	263.229	318.851
59	110.835	131.699	157.333	188.905	227.876	276.075	335.794
60	114.052	135.992	163.053	196.517	237.991	289.498	353.584
65	131.126	159.118	194.333	238.763	294.968	366.238	456.798
70	149.978	185.284	230.594	288.938	364.290	461.870	588.529
75	170.792	214.888	272.631	348.530	448.631	581.044	756.654
80	193.772	248.383	321.363	419.307	551.245	729.558	971.229
85	219.144	286.279	377.857	503.367	676.090	914.632	1245.09
90	247.157	329.154	443.349	603.205	827.983	1145.27	1594.61
95	278.085	377.664	519.272	721.781	1012.79	1432.68	2040.69
100	312.232	432.549	607.288	862.612	1237.62	1790.86	2610.03
110	395.56	564.90	827.61	1228.58	1843.99	2793.47	4264.03
120	488.26	734.30	1123.70	1764.69	2741.56	4350.40	6958.24
130	606.13	951.20	1521.62	2472.79	4070.19	6768.33	11346.82
140	749.82	1228.82	2056.40	3499.85	6036.88	10523.3	18495.35
150	924.98	1584.20	2775.09	4948.62	8948.07	16354.7	30139.55
160	1138.49	2039.12	3740.95	6992.25	13257.3	25410.6	49106.73
170	1398.77	2621.44	5038.99	9874.99	19636.1	39474.1	80002.27
180	1716.04	3366.87	6783.44	13941.4	29078.2	61314.4	130327.8
190	2102.79	4321.08	9127.85	19677.4	43054.8	95231.7	212302.9
200	2574.24	5542.56	12278.5	27768.7	63743.8	147904.1	345831.2

Ha az adott kamatláb (p) 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kikeressük kettős évek és kettős $\frac{1}{2}\%$, illetve fél évek és fél akkora $\frac{1}{2}\%$ szerint a járadéknak, mint tőkének utóértékét s az eredményből levonva 1-et, a maradékot osztjuk 0.0p-vel.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék tőkeértéke:} \\ J_t = j \times \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\} \text{A járadék kezdő-} \left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék tőkésítési té-} \\ \text{vagy tőkeértéke.} \\ \text{nyező} = \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p =$	2 ⁰ / ₀	2 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	3 ⁰ / ₀	3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	4 ⁰ / ₀	4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	5 ⁰ / ₀
Év n	egy minden év végén, összesen n-szer bejövő járadék egy- sége, az első év kezdetén, következő tőkeértékkel bír:						
1	0.9804	0.9756	0.9709	0.9662	0.9615	0.9569	0.9524
2	1.9416	1.9274	1.9135	1.8997	1.8861	1.8727	1.8594
3	2.8839	2.8560	2.8286	2.8016	2.7751	2.7490	2.7232
4	3.8077	3.7620	3.7171	3.6731	3.6299	3.5875	3.5459
5	4.7135	4.6458	4.5797	4.5151	4.4518	4.3900	4.3295
6	5.6014	5.5081	5.4172	5.3286	5.2421	5.1579	5.0757
7	6.4720	6.3494	6.2303	6.1145	6.0021	5.8927	5.7864
8	7.3255	7.1701	7.0197	6.8740	6.7327	6.5959	6.4632
9	8.1622	7.9709	7.7861	7.6077	7.4353	7.2688	7.1078
10	8.9826	8.7521	8.5302	8.3166	8.1109	7.9127	7.7217
11	9.7868	9.5142	9.2526	9.0016	8.7605	8.5289	8.3064
12	10.5753	10.2578	9.9540	9.6633	9.3851	9.1186	8.8633
13	11.3484	10.9832	10.6350	10.3027	9.9856	9.6829	9.3936
14	12.1062	11.6909	11.2961	10.9205	10.5631	10.2228	9.8986
15	12.8493	12.3814	11.9379	11.5174	11.1184	10.7395	10.3797
16	13.5777	13.0550	12.5611	12.0941	11.6523	11.2340	10.8378
17	14.2919	13.7122	13.1661	12.6513	12.1657	11.7072	11.2741
18	14.9920	14.3534	13.7535	13.1897	12.6593	12.1600	11.6896
19	15.6785	14.9789	14.3238	13.7098	13.1339	12.5933	12.0853
20	16.3514	15.5892	14.8775	14.2124	13.5903	13.0079	12.4622
21	17.0112	16.1845	15.4150	14.6980	14.0292	13.4047	12.8212
22	17.6580	16.7654	15.9369	15.1671	14.4511	13.7844	13.1630
23	18.2922	17.3321	16.4436	15.6204	14.8568	14.1478	13.4886
24	18.9139	17.8850	16.9355	16.0584	15.2470	14.4955	13.7986
25	19.5235	18.4244	17.4131	16.4815	15.6221	14.8282	14.0939
26	20.1210	18.9506	17.8768	16.8904	15.9828	15.1466	14.3752
27	20.7069	19.4640	18.3270	17.2854	16.3296	15.4513	14.6430
28	21.2813	19.9649	18.7641	17.6670	16.6631	15.7429	14.8981
29	21.8444	20.4535	19.1885	18.0358	16.9837	16.0219	15.1411
30	22.3965	20.9303	19.6004	18.3920	17.2920	16.2889	15.3725
31	22.9377	21.3954	20.0004	18.7363	17.5885	16.5444	15.5928
32	23.4683	21.8492	20.3888	19.0689	17.8736	16.7889	15.8027
33	23.9886	22.2919	20.7658	19.3902	18.1476	17.0229	16.0025
34	24.4986	22.7238	21.1318	19.7007	18.4112	17.2468	16.1929
35	24.9986	23.1452	21.4872	20.0007	18.6646	17.4610	16.3742
36	25.4888	23.5563	21.8323	20.2905	18.9083	17.6660	16.5469
37	25.9695	23.9573	22.1672	20.5705	19.1426	17.8622	16.7113
38	26.4406	24.3486	22.4925	20.8411	19.3679	18.0500	16.8679
39	26.9026	24.7303	22.8082	21.1025	19.5845	18.2297	17.0170
40	27.3555	25.1028	23.1148	21.3551	19.7928	18.4016	17.1591

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A járadék tőkeértéke:} \\ J_t = j \times \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0p} \end{array} \right\} \quad \text{A járadék kezdő- vagy tőkeértéke.} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Járadék tőkésítési té-} \\ \text{nyező} = \frac{1.0 p^n - 1}{1.0 p^n \cdot 0.0 p} \end{array} \right\}$$

H a . a k a m a t l á b

$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$							
Év n	egy minden év végén, összesen n -szer bejövő járadék egy- sége, az első év kezdetén, következő tőkeértékkel bir:						
41	27.7995	25.4661	23.4124	21.5991	19.9931	18.5661	17.2944
42	28.2348	25.8206	23.7014	21.8349	20.1856	18.7235	17.4232
43	28.6616	26.1664	23.9819	22.0627	20.3708	18.8742	17.5459
44	29.0800	26.5038	24.2543	22.2828	20.5488	19.0184	17.6628
45	29.4902	26.8330	24.5187	22.4954	20.7200	19.1563	17.7741
46	29.8923	27.1542	24.7754	22.7009	20.8847	19.2884	17.8801
47	30.2866	27.4675	25.0247	22.8994	21.0429	19.4147	17.9810
48	30.6731	27.7732	25.2667	23.0912	21.1951	19.5356	18.0772
49	31.0521	28.0714	25.5017	23.2766	21.3415	19.6513	18.1687
50	31.4236	28.3623	25.7298	23.4556	21.4822	19.7620	18.2559
51	31.7878	28.6462	25.9512	23.6286	21.6175	19.8679	18.3390
52	32.1449	28.9231	26.1662	23.7958	21.7476	19.9693	18.4181
53	32.4950	29.1932	26.3750	23.9573	21.8727	20.0663	18.4934
54	32.8383	29.4568	26.5777	24.1133	21.9930	20.1592	18.5651
55	33.1748	29.7140	26.7744	24.2641	22.1086	20.2480	18.6335
56	33.5047	29.9649	26.9655	24.4097	22.2198	20.3330	18.6985
57	33.8281	30.2096	27.1509	24.5504	22.3267	20.4144	18.7605
58	34.1452	30.4484	27.3310	24.6864	22.4296	20.4922	18.8195
59	34.4561	30.6814	27.5058	24.8178	22.5284	20.5667	18.8758
60	34.7609	30.9087	27.6756	24.9447	22.6235	20.6380	18.9293
65	36.1975	31.9646	28.4529	25.5178	23.0467	20.9510	19.1611
70	37.4986	32.8979	29.1234	26.0004	23.3945	21.2021	19.3427
75	38.6771	33.7227	29.7018	26.4067	23.6804	21.4036	19.4850
80	39.7445	34.4518	30.2008	26.7488	23.9154	21.5653	19.5965
85	40.7113	35.0962	30.6312	27.0368	24.1085	21.6951	19.6838
90	41.5869	35.6658	31.0024	27.2793	24.2673	21.7992	19.7523
95	42.3800	36.1692	31.3227	27.4835	24.3978	21.8828	19.8059
100	43.0984	36.6141	31.5989	27.6554	24.5050	21.9499	19.8479
110	44.338	37.355	32.043	27.922	24.666	22.047	19.907
120	45.355	37.934	32.373	28.111	24.774	22.109	19.943
130	46.191	38.385	32.619	28.245	24.847	22.150	19.965
140	46.874	38.739	32.802	28.341	24.897	22.175	19.978
150	47.435	39.014	32.938	28.407	24.930	22.192	19.987
160	47.896	39.230	33.039	28.455	24.953	22.203	19.992
170	48.274	39.390	33.114	28.489	24.968	22.210	19.995
180	48.584	39.530	33.170	28.513	24.979	22.214	19.997
190	48.839	39.632	33.212	28.527	24.985	22.217	19.998
200	49.047	39.713	33.243	28.542	24.990	22.219	19.999

Ha az adott kamatláb (p) 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kikeressük kettős évek és kettős $\%$, illetve fél évek és fél $\%$ szerint a járadék-egységnek mint tőkének előértékét s ezt levonva 1-ből, a maradékot osztjuk 0.0p-vel.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{A korszaki járadék-töke-} \\ \text{értéke } K_{Jt} = \frac{K_j}{1.0 p^n - 1} \end{array} \right\} \text{Korszaki járadék.} \left\{ \begin{array}{l} \text{A korszaki járadék} \\ \text{tőkésítési} \\ \text{tényezője} = \frac{1}{1.0 p^n - 1} \end{array} \right\}$$

H a a k a m a t l á b

$p =$	2%	$2\frac{1}{2}\%$	3%	$3\frac{1}{2}\%$	4%	$4\frac{1}{2}\%$	5%
Év n	egy minden n -dik évben, örökké ismétlődő korszaki járadék egysége az első korszak kezdetén a következő tőkeértékkel bir:						
1	50.0000	40.0000	33.3333	28.5714	25.0000	22.2222	20.0000
2	24.7525	19.7531	16.4204	14.0400	12.2549	10.8666	9.7561
3	16.3377	13.0054	10.7843	9.1981*	8.0087	7.0839	6.3442
4	12.1312	9.6327	7.9676	6.7786	5.8873	5.1943	4.6402
5	9.6079	7.6099	6.2785	5.3280	4.6157	4.0620	3.6195
6	7.9263	6.2620	5.1533	4.3620	3.7690	3.3084	2.9403
7	6.7256	5.2998	4.3502	3.6727	3.1652	2.7711	2.4564
8	5.8255	4.5787	3.7485	3.1565	2.7132	2.3691	2.0944
9	5.1258	4.0183	3.2811	2.7556	2.3623	2.0572	1.8138
10	4.5663	3.5703	2.9077	2.4355	2.0823	1.8084	1.5901
11	4.1089	3.2042	2.6026	2.1740	1.8537	1.6055	1.4078
12	3.7280	2.8995	2.3487	1.9567	1.6638	1.4370	1.2565
13	3.4059	2.6419	2.1343	1.7732	1.5036	1.2950	1.1291
14	3.1301	2.4215	1.9509	1.6163	1.3667	1.1738	1.0205
15	2.8913	2.2307	1.7922	1.4807	1.2485	1.0692	0.9268
16	2.6825	2.0640	1.6537	1.3624	1.1455	0.9781	0.8454
17	2.4985	1.9171	1.5317	1.2584	1.0550	0.8982	0.7740
18	2.3351	1.7868	1.4236	1.1662	0.9748	0.8275	0.7109
19	2.1891	1.6704	1.3271	1.0840	0.9035	0.7646	0.6549
20	2.0578	1.5659	1.2405	1.0103	0.8395	0.7084	0.6049
21	1.9392	1.4715	1.1624	0.9439	0.7820	0.6578	0.5599
22	1.8316	1.3859	1.0916	0.8838	0.7300	0.6121	0.5194
23	1.7334	1.3079	1.0271	0.8291	0.6827	0.5707	0.4827
24	1.6436	1.2365	0.9682	0.7792	0.6397	0.5330	0.4495
25	1.5610	1.1710	0.9143	0.7335	0.6003	0.4986	0.4190
26	1.4850	1.1108	0.8646	0.6916	0.5642	0.4671	0.3913
27	1.4147	1.0551	0.8188	0.6529	0.5310	0.4382	0.3658
28	1.3495	1.0035	0.7764	0.6172	0.5003	0.4116	0.3424
29	1.2889	0.9557	0.7371	0.5841	0.4720	0.3870	0.3209
30	1.2325	0.9111	0.7006	0.5535	0.4458	0.3643	0.3010
31	1.1798	0.8696	0.6666	0.5250	0.4214	0.3432	0.2826
32	1.1305	0.8307	0.6349	0.4983	0.3987	0.3236	0.2656
33	1.0843	0.7944	0.6052	0.4735	0.3776	0.3054	0.2498
34	1.0409	0.7603	0.5774	0.4503	0.3579	0.2885	0.2351
35	1.0001	0.7282	0.5513	0.4285	0.3394	0.2727	0.2214
36	0.9616	0.6981	0.5268	0.4081	0.3222	0.2579	0.2087
37	0.9253	0.6696	0.5037	0.3889	0.3060	0.2441	0.1968
38	0.8910	0.6428	0.4820	0.3709	0.2908	0.2311	0.1857
39	0.8586	0.6175	0.4615	0.3539	0.2765	0.2191	0.1753
40	0.8278	0.5935	0.4421	0.3379	0.2631	0.2076	0.1656

$$\left. \begin{array}{l} \text{A korszaki járadék} \\ \text{tőkeértéke} \end{array} \right\} K_{jt} = \frac{kj}{1.0 p^n - 1} \left. \begin{array}{l} \text{Korszaki járadék.} \\ \text{A korszaki járadék} \\ \text{tőkésítési} \\ \text{tényezője} \end{array} \right\} = \frac{1}{1.0 p^n - 1}$$

H a a k a m a t l á b

$$p = \left\{ \begin{array}{l} 2\% \\ 2\frac{1}{2}\% \\ 3\% \\ 3\frac{1}{2}\% \\ 4\% \\ 4\frac{1}{2}\% \\ 5\% \end{array} \right.$$

Év
n egy minden n-dik évben, örökké ismétlődő korszaki járadék egysége, az első korszak kezdetén, a következő tőkeértékkel bir:

41	0.7986	0.5707	0.4237	0.3228	0.2504	0.1969	0.1504
42	0.7709	0.5492	0.4064	0.3085	0.2385	0.1869	0.1479
43	0.7445	0.5287	0.3899	0.2950	0.2272	0.1774	0.1399
44	0.7194	0.5092	0.3743	0.2822	0.2166	0.1685	0.1323
45	0.6955	0.4907	0.3595	0.2701	0.2066	0.1600	0.1252
46	0.6727	0.4731	0.3454	0.2586	0.1970	0.1521	0.1186
47	0.6509	0.4563	0.3320	0.2477	0.1880	0.1446	0.1123
48	0.6301	0.4402	0.3193	0.2373	0.1795	0.1375	0.1064
49	0.6102	0.4249	0.3071	0.2275	0.1714	0.1308	0.1008
50	0.5912	0.4103	0.2955	0.2181	0.1637	0.1245	0.0955
51	0.5729	0.3964	0.2845	0.2092	0.1565	0.1185	0.0906
52	0.5555	0.3830	0.2739	0.2007	0.1495	0.1128	0.0859
53	0.5387	0.3702	0.2638	0.1926	0.1430	0.1074	0.0815
54	0.5226	0.3579	0.2542	0.1849	0.1367	0.1023	0.0773
55	0.5072	0.3462	0.2450	0.1775	0.1308	0.0975	0.0733
56	0.4923	0.3349	0.2361	0.1705	0.1251	0.0929	0.0693
57	0.4781	0.3241	0.2277	0.1638	0.1197	0.0885	0.0661
58	0.4643	0.3137	0.2196	0.1574	0.1146	0.0844	0.0627
59	0.4511	0.3037	0.2119	0.1513	0.1097	0.0805	0.0596
60	0.4384	0.2941	0.2044	0.1454	0.1050	0.0768	0.0566
65	0.3813	0.2514	0.1715	0.1197	0.0847	0.0607	0.0438
70	0.3334	0.2159	0.1446	0.0989	0.0686	0.0481	0.0340
75	0.2928	0.1861	0.1223	0.0820	0.0557	0.0382	0.0264
80	0.2580	0.1610	0.1037	0.0681	0.0454	0.0305	0.0206
85	0.2282	0.1397	0.0882	0.0568	0.0370	0.0243	0.0161
90	0.2023	0.1215	0.0752	0.0474	0.0302	0.0194	0.0125
95	0.1798	0.1059	0.0642	0.0396	0.0247	0.0155	0.0098
100	0.1602	0.0925	0.0549	0.0331	0.0202	0.0124	0.0077
110	0.1277	0.0708	0.0403	0.0233	0.0136	0.0080	0.0047
120	0.1024	0.0545	0.0297	0.0164	0.0091	0.0051	0.0029
130	0.0825	0.0421	0.0219	0.0116	0.0061	0.0033	0.0018
140	0.0667	0.0326	0.0162	0.0082	0.0041	0.0021	0.0011
150	0.0541	0.0252	0.0120	0.0058	0.0028	0.0014	0.0007
160	0.0439	0.0196	0.0089	0.0041	0.0019	0.0009	0.0004
170	0.0357	0.0153	0.0066	0.0029	0.0013	0.0006	0.0002
180	0.0291	0.0119	0.0049	0.0020	0.0009	0.0004	0.0002
190	0.0238	0.0093	0.0037	0.0015	0.0006	0.0002	0.0001
200	0.0194	0.0072	0.0027	0.0010	0.0004	0.0001	0.0001

Ha az adott kamatláb 2-nél kisebb vagy 5-nél nagyobb, kikeressük kettős évek és kettős %o, illetve fél évek és fél %o szerint a járadék-egységnek mint tőkének utóértékét s ebből levonva 1-et, a maradékkal osztjuk az egységet (1-et).

Adatok a Reichenbach-féle távolságméréshez.

I. Távolságmérővel mért ferde vonalak átszámítása vízszintesre.

A Reichenbach-féle távolságmérés azon módjánál, midőn mérés közben a lécz, melyen a leolvasás történik, függélyes (vertikális) irányban tartatik, a távcső két vízszintes szála közé eső léczhosszból a mérő-műszer középpontja és a lécz álláspontja között fekvő egyenes vonalnak megfelelő vízszintes távolság a következő képlet szerint számítható ki:

$$Tv = a \cos a + bl \cos^2 a,$$

mely egyenletben Tv a két pont keresett vízszintes távolságát; a a mérőműszer úgynevezett összeadó állandóját; b a műszer szorzó állandóját; l a léczen leolvasott hosszúságot (az alsó és felső vízszintes szál közé eső léczdarab hosszát) és a azon szöveget jelenti, melyet a mérő műszer irányugara mérés alkalmával a vízszintes síkkal képezett, s melyet a vertikális körön kellett leolvasni.

Ezen tényezők közül a műszer két állandóját: a és b -t, minden műszernél külön, kísérlet útján kell meghatározni; a léczhosszuság: l közvetlen leolvasása céljából pedig a léczet be kell osztani, még pedig a legcélszerűbben úgy, hogy annak legkisebb osztás része a mérésnél használt hosszegységnek (nálunk rendszeren egy ölnek) annyinyid részét képezze, mint a mennyinek a műszer szorzó állandóját b -t találtuk. Ha például a b szorzót 98.723-nak találtuk, akkor a léczen az egy öllet jelző legkisebb osztásrész $\frac{1}{98.723} = 0,010129$ ölet, vagy métermértékben, 19.₂ mm-t kell hogy kitegyen. Az ilyen beosztású léczen aztán a b és l szorzatát a leolvasott hosszegységek száma közvetlenül adja meg, úgy hogy a számításnál ez a szorzás egészen elmarad, mert a fentebbi képlet a következő egyszerűbb alakot ölti:

$$Tv = a \cos a + h \cos^2 a, \text{ hol } h = bl.$$

Ha $a = 0$, mi akkor áll be, ha a mérés vízszintes területen történik, akkor a megmért vonal hossza:

$$Tv = a + h,$$

vagyis a leolvasott léczhosszusághoz csupán a műszer összeadó állandója a adandó hozzá.

Ha ellenben a mérés hegyoldalon történik, a vízszintes távolságot csak úgy kapjuk meg helyesen, ha úgy az a állandót, mint a h léczleolvasást a fennebbi képlet szerint reducáljuk.

A mi az a állandót illeti, ez a közönséges busszola műszereknél részben véve csekély, például a m. kir. mechanikai tanműhely által

ajabban készített nagyobb Belházy-féle műszereknél rendszeren 45 cm vagyis 0.23 öl. Ezért a gyakorlatban ezen állandót sokan egészen elhanyagolják, bár ez nem helyes, mert ha csekély is az értéke, mindamellett még mindig nagyobb mint az a legkisebb tört rész, mely a mérésnél még figyelembe veendő. De ok nincs az elhanyagolásra, mert az összeadó állandó hozzáadása a léczleolvasás eredményéhez számba vehető fáradsággal vagy időpazarlással nem jár. Más-ként áll a dolog azonban ezen állandónak a reductiojával.

Miként már előbb is említettett, ezen állandó értéke csekély, rendszeren 0.3—0.5 m között áll, a mi 0.2—0.3 ölnök felel meg. Elhanyagolni egészen nem lehet, de reductiója gyakorlati szempontból már csakugyan nem bir nagy jelentőséggel.

Legjobban kitűnik ez a következő számadatokból, melyek azt mutatják, hogy az összeadó állandó értéke mennyivel csökkenhet a különböző lejtőkönál, ha értéke 0.2 vagy 0.3 öl,

ha $a = 0.20$ öl :

0°—12°	hajlásszögnél $a \cos a = 0.20$	öl;
13°—21°	" "	= 0.19 "
22°—28°	" "	= 0.18 "
29°—34°	" "	= 0.17 "
35°—38°	" "	= 0.16 "
39°—43°	" "	= 0.15 "
44°—47°	" "	= 0.14 "

ha $a = 0.3$ öl :

0°—10°	hajlásszögnél $a \cos a = 0.30$	öl;
11°—17°	" "	= 0.29 "
18°—23°	" "	= 0.28 "
24°—27°	" "	= 0.27 "
28°—31°	" "	= 0.26 "
32°—35°	" "	= 0.25 "
36°—48°	" "	= 0.24 "
39°—41°	" "	= 0.23 "
42°—44°	" "	= 0.22 "
45°—46°	" "	= 0.21 "
47°—48°	" "	= 0.20 "

A mint ezekből látható, az a állandó első esetben a 38°-ig csak 0.04 rész öllel változik, úgy hogy ha értékét tizedölekből fejezzük ki, ez a változás figyelembe sem jön. A második esetben szintén csekély a változás, mert 0.3-ból csak a 35°-on felül lesz kikerekítéssel 0.2 tized. A reductio tekintetében tehát elég, ha minden egyes műszer összeadó állandójára nézve telkeresztetik az a hajlásszög, a melyen alul értéke változatlan marad, s illetve a melyen felül 0.1 öllel aspasztandó.

A ki különben pontosan akar eljárni, a század-rész öleket is számításba veheti minden nehézség nélkül, ha az előbbihez hasonló összeállítás készit.

A fennebb említett újabban készült Belházy-féle műszerekre nézve, melyeknek α állandója, miként említettett 0·23 51, ezen táblázat a következő:

α állandó redukált értéke:

0°—12°	foku hajlásszögnél	=	0·23 51
13°—20°	"	=	0·22 "
21°—25°	"	=	0·21 "
26°—32°	"	=	0·20 "
33°—36°	"	=	0·19 "
37°—40°	"	=	0·18 "
41°—44°	"	=	0·17 "
45°—47°	"	=	0·16 "

Ezen adatokat különben könnyebb kezelhetés szempontjából jobb külön táblázat helyett a fentebbi egyenlet második részének: $h \cos^2 \alpha$ -nak kiszámítására szolgáló, itt következő táblázattal összekapcsolni, oly módon, hogy az α értékei az illető fokok közé eső helyen a papír szélére iratnak.

A $h \cos^2 \alpha$ kiszámítására, miként a most mondottakból is következik, a következő oldalon kezdődő táblázat szolgál, melyben a gyakorlatban előforduló hajlásszögeknek és azok 10'-nyi különbséggel vett alrészének megfelelő $\cos^2$ -ek, s illetőleg ezen $\cos^2$ -eknek a mérésnél használt hosszegység (nálunk rendszeren 51) 10, 20 . . . . . 90-szeresével való szorzatai vannak kitüntetve.

A táblázat használatához nem sok magyarázat szükséges, s mindenestre elégséges berendezésének megértésére a következő példa is.

Ha egy Belházy-féle busszólával, melynek α állandója 0·23 51, a léczleolvasás (vagyis az előbbi képlet h tényezője) 69·9 51 volt, a hajlásszög pedig a leolvasás alkalmával 27°—30'-nek találtatott, a megmért vonalnak (a mérőműszer középpontja és a lécz közötti távolságnak) megfelelő vízszintes távolság a következőkép számíttatik ki:

az összeadó állandónak redukált értéke, ($\alpha \cos \alpha$)	0·20;
60 51 lécz leolvasásnak redukált értéke a 298. oldalon levő táblázat 27°—30'-et mutató vízszintes rész 60-at mutató függélyes sora szerint	47·21;
9 51 léczleolvasásnak redukált értéke a 27° 30' és 90-es soroknak megfelelő számítétel egy tized részét véve	7·08;
és 0·9 51 léczleolvasásnak redukált értéke, az előbb nyert számítétel század részét véve	0·71;

összesen . 55·20,

vagyis tized ölekre kikerekítve, 55·2 51.

Félreértések kikerülése czéljából ismételtlen is megjegyeztetik különben, hogy ezen táblázat csak azon távolságmérési módnál használható, melynél a lécz mindig függőlegesen (vertikálisan) tartatik, a mi egyébiránt ugy elméletileg, mint gyakorlatilag is a leghelyek sebb eljárás.

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
0'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00	0'
10'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00	10'
20'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00	20'
30'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	69:99	79:99	89:99	30'
40'	10:00	20:00	30:00	39:99	49:99	59:99	69:99	79:99	89:99	40'
50'	10:00	20:00	29:99	39:99	49:99	59:99	69:99	79:98	89:98	50'
1 ^o —	10:00	19:99	29:99	39:99	49:98	59:98	69:98	79:98	89:97	1 ^o —
10'	10:00	19:99	29:99	39:98	49:98	59:97	69:97	79:97	89:96	10'
20'	9:99	19:99	29:98	39:98	49:97	59:97	69:96	79:96	89:95	20'
30'	9:99	19:99	29:98	39:97	49:97	59:96	69:95	79:94	89:94	30'
40'	9:99	19:98	29:97	39:97	49:96	59:95	79:94	79:93	89:92	40'
50'	9:99	19:98	29:97	39:96	49:95	59:94	69:93	79:92	89:91	50'
2 ^o —	9:99	19:98	29:96	39:95	49:94	59:93	69:91	79:90	89:89	2 ^o —
10'	9:99	19:97	29:96	39:94	49:93	59:91	69:90	79:89	89:87	10'
20'	9:98	19:97	29:95	39:93	49:92	59:90	69:88	79:87	89:85	20'
30'	9:98	19:96	29:94	39:92	49:90	59:89	69:87	79:85	89:83	30'
40'	9:98	19:96	29:93	39:91	49:89	59:87	69:85	79:83	89:80	40'
50'	9:98	19:95	29:93	39:90	49:88	59:85	69:83	79:80	89:78	50'
3 ^o —	9:97	19:95	29:92	39:89	49:86	59:84	69:81	79:78	89:75	3 ^o —
10'	9:97	19:94	29:91	39:88	49:85	59:82	69:79	79:76	89:73	10'
20'	9:97	19:93	29:89	39:86	49:83	59:80	69:76	79:73	89:70	20'
30'	9:96	19:93	29:88	39:85	49:81	59:78	69:74	79:70	89:66	30'
40'	9:96	19:92	29:88	39:84	49:80	59:75	69:71	79:67	89:63	40'
50'	9:96	19:91	29:87	39:82	49:78	59:73	69:69	79:64	89:60	50'
4 ^o —	9:95	19:90	29:85	39:81	49:76	59:71	69:66	79:61	89:56	4 ^o —
10'	9:95	19:89	29:84	39:79	49:74	59:68	69:63	79:58	89:52	10'
20'	9:94	19:89	29:83	39:77	49:71	59:66	69:60	79:54	89:49	20'
30'	9:94	19:88	29:82	39:75	49:69	59:63	69:57	79:51	89:45	30'
40'	9:93	19:87	29:80	39:74	49:67	59:60	69:54	79:47	89:40	40'
50'	9:93	19:86	29:79	39:72	49:65	59:57	69:50	79:43	89:36	50'
5 ^o —	9:92	19:85	29:77	39:70	49:62	59:54	69:47	79:39	89:32	5 ^o —
10'	9:92	19:84	29:76	39:68	49:59	59:51	69:43	79:35	89:27	10'
20'	9:91	19:83	29:74	39:65	49:57	59:48	69:40	79:31	89:22	20'
30'	9:91	19:82	29:72	39:63	49:54	59:45	69:36	79:26	89:17	30'
40'	9:90	19:80	29:70	39:60	49:50	59:40	69:30	79:20	89:10	40'
50'	9:90	19:79	29:69	39:59	49:48	59:38	69:28	79:17	89:07	50'
6 ^o —	9:89	19:78	29:67	39:56	49:45	59:34	69:23	79:13	89:02	6 ^o —
10'	9:88	19:77	29:65	39:54	49:42	59:31	69:19	79:08	88:96	10'
20'	9:88	19:76	29:63	39:51	49:39	59:27	69:15	79:03	88:90	20'
30'	9:87	19:74	29:62	39:49	49:36	59:23	69:10	78:97	88:85	30'
40'	9:87	19:73	29:60	39:46	49:33	59:19	69:06	78:92	88:79	40'
50'	9:86	19:72	29:58	39:43	49:29	59:15	69:01	78:87	88:73	50'
7 ^o —	9:85	19:70	29:55	39:41	49:26	59:11	68:96	78:81	88:66	7 ^o —
10'	9:84	19:69	29:53	39:38	49:22	59:07	68:91	78:75	88:60	10'
20'	9:84	19:67	29:51	39:35	49:19	59:02	68:86	78:70	88:53	20'
30'	9:83	19:66	29:49	39:32	49:15	58:98	68:81	78:64	88:47	30'
40'	9:82	19:64	29:47	39:29	49:11	58:93	68:75	78:58	88:40	40'
50'	9:81	19:63	29:44	39:26	49:07	58:89	68:70	78:51	88:33	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
8°—	9·81	19·61	29·42	39·23	49·03	58·84	68·64	78·45	88·26	8°—
10'	9·80	19·60	29·39	39·19	48·99	58·79	68·59	78·39	88·18	10'
20'	9·79	19·58	29·37	39·16	48·95	58·74	68·53	78·32	88·11	20'
30'	9·78	19·56	29·34	39·13	48·91	58·69	68·47	78·25	88·03	30'
40'	9·77	19·55	29·32	39·09	48·86	58·64	68·41	78·18	87·96	40'
50'	9·76	19·53	29·29	39·06	48·82	58·59	68·35	78·11	87·88	50'
9°—	9·76	19·51	29·27	39·02	48·78	58·53	68·29	78·04	87·80	9°—
10'	9·75	19·49	29·24	38·98	48·73	58·48	68·22	77·97	87·72	10'
20'	9·74	19·47	29·21	38·95	48·69	58·42	68·16	77·90	87·63	20'
30'	9·73	19·46	29·18	38·91	48·64	58·37	68·09	77·82	87·55	30'
40'	9·72	19·44	29·15	38·87	48·59	58·31	68·03	77·74	87·46	40'
50'	9·71	19·42	29·12	38·83	48·54	58·25	67·96	77·67	87·37	50'
10°—	9·70	19·40	29·10	38·79	48·49	58·19	67·89	77·59	87·29	10°—
10'	9·69	19·38	29·07	38·75	48·44	58·13	67·82	77·51	87·20	10'
20'	9·68	19·36	29·03	38·71	48·39	58·07	67·75	77·43	87·10	20'
30'	9·67	19·34	29·00	38·67	48·34	58·01	67·68	77·34	87·01	30'
40'	9·66	19·31	28·97	38·63	48·29	57·94	67·60	77·26	86·92	40'
50'	9·65	19·29	28·94	38·59	48·23	57·88	67·53	77·17	86·82	50'
11°—	9·64	19·27	28·91	38·54	48·18	57·82	67·45	77·09	86·72	11°—
10'	9·62	19·25	28·87	38·50	48·12	57·75	67·37	77·00	86·62	10'
20'	9·61	19·23	28·84	38·46	48·07	57·68	67·30	76·91	86·52	20'
30'	9·60	19·21	28·81	38·41	48·01	57·62	67·22	76·82	86·42	30'
40'	9·59	19·18	28·77	38·36	47·96	57·55	67·14	76·73	86·32	40'
50'	9·58	19·16	28·74	38·32	47·90	57·48	67·06	76·64	86·22	50'
12°—	9·57	19·14	28·70	38·27	47·84	57·41	66·97	76·54	86·11	12°—
10'	9·56	19·11	28·67	38·22	47·78	57·33	66·89	76·45	86·00	10'
20'	9·54	19·09	28·63	38·17	47·72	57·26	66·81	76·35	85·89	20'
30'	9·53	19·06	28·59	38·13	47·66	57·19	66·72	76·25	85·78	30'
40'	9·52	19·04	28·56	38·08	47·60	57·11	66·63	76·15	85·67	40'
50'	9·51	19·01	28·52	38·03	47·53	57·04	66·55	76·05	85·56	50'
13°—	9·49	18·99	28·48	37·98	47·47	56·96	66·46	75·95	85·45	13°—
10'	9·48	18·96	28·44	37·92	47·41	56·89	66·37	75·85	85·33	10'
20'	9·47	18·94	28·40	37·87	47·34	56·81	66·28	75·75	85·21	20'
30'	9·46	18·91	28·37	37·82	47·28	56·73	66·19	75·64	85·10	30'
40'	9·44	18·88	28·33	37·77	47·21	56·65	66·09	75·53	84·98	40'
50'	9·43	18·86	28·28	37·71	47·14	56·57	66·00	75·43	84·85	50'
14°—	9·41	18·83	28·24	37·66	47·07	56·49	65·90	75·32	84·73	14°—
10'	9·40	18·80	28·20	37·60	47·01	56·41	65·81	75·21	84·61	10'
20'	9·39	18·77	28·16	37·55	46·94	56·32	65·71	75·10	84·48	20'
30'	9·37	18·75	28·12	37·49	46·87	56·24	65·61	74·98	84·36	30'
40'	9·36	18·72	28·08	37·44	46·79	56·15	65·51	74·87	84·23	40'
50'	9·34	18·69	28·03	37·38	46·72	56·07	65·41	74·76	84·10	50'
15°—	9·33	18·66	27·99	37·32	46·65	55·98	65·31	74·64	83·97	15°—
10'	9·32	18·63	27·95	37·26	46·58	55·89	65·21	74·52	83·84	10'
20'	9·30	18·60	27·90	37·20	46·50	55·80	65·10	74·41	83·71	20'
30'	9·29	18·57	27·86	37·14	46·43	55·71	65·00	74·29	83·57	30'
40'	9·27	18·54	27·81	37·08	46·35	55·62	64·90	74·17	83·44	40'
50'	9·26	18·51	27·77	37·02	46·28	55·53	64·79	74·04	83·30	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
16° —	9·24	18·48	27·72	36·96	46·20	55·44	64·68	73·92	83·16	16° —
10'	9·22	18·45	27·67	36·90	46·12	55·35	64·57	73·80	83·02	10'
20'	9·21	18·42	27·63	36·84	46·05	55·25	64·46	73·67	82·88	20'
30'	9·19	18·39	27·58	36·77	45·97	55·16	64·35	73·55	82·74	30'
40'	9·18	18·36	27·53	36·71	45·89	55·07	64·24	73·42	82·60	40'
50'	9·16	18·32	27·48	36·65	45·81	54·97	64·13	73·29	82·45	50'
17° —	9·15	18·29	27·44	36·58	45·73	54·87	64·02	73·16	82·31	17° —
10'	9·13	18·26	27·39	36·52	45·64	54·77	63·90	72·03	82·16	10'
20'	9·11	18·22	27·34	36·45	45·56	54·67	63·79	72·90	82·01	20'
30'	9·10	18·19	27·29	36·38	45·48	54·57	63·67	72·77	81·86	30'
40'	9·08	18·16	27·29	36·32	45·40	54·47	63·55	72·63	81·71	40'
50'	9·06	18·12	27·19	36·25	45·31	54·37	63·43	72·50	81·56	50'
18° —	9·05	18·09	27·14	36·18	45·23	54·27	63·32	72·36	81·41	18° —
10'	9·03	18·06	27·08	36·11	45·14	54·17	63·20	72·22	81·25	10'
20'	9·01	18·02	27·03	36·04	45·05	54·06	63·07	72·08	81·10	20'
30'	8·99	17·99	26·98	35·97	44·97	53·96	62·95	71·95	80·94	30'
40'	8·98	17·95	26·93	35·90	44·88	53·85	62·83	71·80	80·78	40'
50'	8·96	17·92	26·87	35·83	44·79	53·75	62·71	71·66	80·62	50'
19° —	8·94	17·88	26·82	35·76	44·70	53·64	62·58	71·52	80·46	19° —
10'	8·92	17·84	26·77	35·69	44·61	53·53	62·45	71·38	80·30	10'
20'	8·90	17·81	26·71	35·62	44·52	53·42	62·33	71·23	80·14	20'
30'	8·89	17·77	26·66	35·54	44·43	53·31	62·20	71·09	79·97	30'
40'	8·87	17·73	26·60	35·47	44·34	53·20	62·07	70·94	79·81	40'
50'	8·85	17·70	26·55	35·40	44·24	53·09	61·94	70·79	79·64	50'
20° —	8·83	17·66	26·49	35·32	44·15	52·98	61·81	70·64	79·47	20° —
10'	8·81	17·62	26·43	35·25	44·06	52·87	61·68	70·49	79·30	10'
20'	8·79	17·59	26·38	35·17	43·96	52·76	61·55	70·34	79·13	20'
30'	8·77	17·55	26·32	35·09	43·87	52·64	61·41	70·19	78·96	30'
40'	8·75	17·51	26·26	35·02	43·77	52·53	61·28	70·04	78·79	40'
50'	8·74	17·47	26·21	34·94	43·68	52·41	61·15	69·88	78·62	50'
21° —	8·72	17·43	26·15	34·86	43·58	52·29	61·01	69·73	78·44	21° —
10'	8·70	17·39	26·09	34·78	43·48	52·18	60·87	69·57	78·27	10'
20'	8·68	17·35	26·03	34·71	43·38	52·06	60·74	69·41	78·09	20'
30'	8·66	17·31	25·97	34·63	43·28	51·94	60·60	69·25	77·91	30'
40'	8·64	17·27	25·91	34·55	43·18	51·82	60·46	69·10	77·73	40'
50'	8·62	17·23	25·85	34·47	43·08	51·70	60·32	68·93	77·55	50'
22° —	8·60	17·19	25·79	34·39	42·98	51·58	60·18	68·77	77·37	22° —
10'	8·58	17·15	25·73	34·31	42·88	51·46	60·03	68·61	77·19	10'
20'	8·56	17·11	25·67	34·22	42·78	51·34	59·89	68·45	77·00	20'
30'	8·54	17·07	25·61	34·14	42·68	51·21	59·75	68·28	76·82	30'
40'	8·51	17·03	25·54	34·06	42·57	51·09	59·60	68·12	76·63	40'
50'	8·49	16·99	25·48	33·98	42·47	50·97	59·46	67·95	76·45	50'
23° —	8·47	16·95	25·42	33·89	42·37	50·84	59·31	67·79	76·26	23° —
10'	8·45	16·90	25·36	33·81	42·26	50·71	59·17	67·62	76·07	10'
20'	8·43	16·86	25·29	33·72	42·16	50·59	59·02	67·45	75·88	20'
30'	8·41	16·82	25·23	33·64	42·05	50·46	58·87	67·28	75·69	30'
40'	8·39	16·78	25·17	33·55	41·94	50·33	58·72	67·11	75·50	40'
50'	8·37	16·73	25·10	33·47	41·84	50·20	58·57	66·94	75·30	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
24° —	8:35	16:69	25:04	33:38	41:73	50:07	58:42	66:77	75:11	24° —
10'	8:32	16:65	24:97	33:30	41:62	49:94	58:27	66:59	74:92	10'
20'	8:30	16:60	24:91	33:21	41:51	49:81	58:12	66:42	74:72	20'
30'	8:28	16:56	24:84	33:12	41:40	49:68	57:96	66:24	74:52	30'
40'	8:26	16:52	24:77	33:03	41:29	49:55	57:81	66:07	74:32	40'
50'	8:24	16:47	24:71	32:94	41:18	49:42	57:65	65:89	74:13	50'
25° —	8:21	16:43	24:64	32:86	41:07	49:28	57:50	65:71	73:93	25° —
10'	8:19	16:38	24:57	32:77	40:96	49:15	57:34	65:53	73:72	10'
20'	8:17	16:34	24:51	32:68	40:85	49:01	57:18	65:35	73:52	20'
30'	8:15	16:29	24:44	32:59	40:73	48:88	57:03	65:17	73:32	30'
40'	8:12	16:25	24:37	32:50	40:62	48:74	56:87	64:99	73:12	40'
50'	8:10	16:20	24:30	32:40	40:51	48:61	56:71	64:81	72:91	50'
26° —	8:08	16:16	24:23	32:31	40:39	48:47	56:55	64:63	72:70	26° —
10'	8:06	16:11	24:17	32:22	40:28	48:33	56:39	64:44	72:50	10'
20'	8:03	16:06	24:10	32:13	40:16	48:19	56:23	64:26	72:29	20'
30'	8:01	16:02	24:03	32:04	40:05	48:05	56:06	64:07	72:08	30'
40'	7:99	15:97	23:96	31:94	39:93	47:91	55:90	63:89	71:87	40'
50'	7:96	15:92	23:89	31:85	39:81	47:77	55:74	63:70	71:66	50'
27° —	7:94	15:88	23:82	31:76	39:69	47:63	55:57	63:51	71:45	27° —
10'	7:92	15:83	23:75	31:66	39:58	47:49	55:41	63:32	71:24	10'
20'	7:89	15:78	23:67	31:57	39:46	47:35	55:24	63:13	71:02	20'
30'	7:87	15:74	23:60	31:47	39:34	47:21	55:08	62:94	70:81	30'
40'	7:84	15:69	23:53	31:38	39:22	47:06	54:91	62:75	70:60	40'
50'	7:82	15:64	23:46	31:28	39:10	46:92	54:74	62:56	70:38	50'
28° —	7:80	15:59	23:39	31:18	38:98	46:78	54:57	62:37	70:16	28° —
10'	7:77	15:54	23:32	31:09	38:86	46:63	54:40	62:17	69:95	10'
20'	7:75	15:50	23:24	30:99	38:74	46:49	54:23	61:98	69:73	20'
30'	7:72	15:45	23:17	30:89	38:62	46:34	54:06	61:79	69:51	30'
40'	7:70	15:40	23:10	30:80	38:49	46:19	53:89	61:59	69:29	40'
50'	7:67	15:35	23:02	30:70	38:37	46:05	53:72	61:39	69:07	50'
29° —	7:65	15:30	22:95	30:60	38:25	45:90	53:55	61:20	68:85	29° —
10'	7:62	15:25	22:87	30:50	38:12	45:75	53:37	61:00	68:62	10'
20'	7:60	15:20	22:80	30:40	38:00	45:60	53:20	60:80	68:40	20'
30'	7:58	15:15	22:73	30:30	37:88	45:45	53:03	60:60	68:18	30'
40'	7:55	15:10	22:65	30:20	37:75	45:30	52:85	60:40	67:95	40'
50'	7:53	15:05	22:58	30:10	37:63	45:15	52:68	60:20	67:73	50'
30° —	7:50	15:00	22:50	30:00	37:50	45:00	52:50	60:00	67:50	30° —
10'	7:47	14:95	22:42	29:90	37:37	44:85	52:32	59:80	67:27	10'
20'	7:45	14:90	22:35	29:80	37:25	44:70	52:15	59:60	67:04	20'
30'	7:42	14:85	22:27	29:70	37:12	44:54	51:97	59:39	66:82	30'
40'	7:40	14:80	22:20	29:59	36:99	44:39	51:79	59:19	66:59	40'
50'	7:37	14:75	22:12	29:49	36:87	44:24	51:61	58:98	66:36	50'
31° —	7:35	14:69	22:04	29:39	36:74	44:08	51:43	58:78	66:13	31° —
10'	7:32	14:64	21:96	29:29	36:61	43:93	51:25	58:57	65:89	10'
20'	7:30	14:59	21:89	29:18	36:48	43:77	51:07	58:37	65:66	20'
30'	7:27	14:54	21:81	29:08	36:35	43:62	50:89	58:16	65:43	30'
40'	7:24	14:49	21:73	28:98	36:22	43:46	50:71	57:95	65:20	40'
50'	7:22	14:44	21:65	28:87	36:09	43:31	50:53	57:74	64:96	50'

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és perc
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
32° —	7·19	14·38	21·58	28·77	35·96	43·15	50·34	57·54	64·73	32° —
10'	7·17	14·33	21·50	28·66	35·83	42·99	50·16	57·33	64·49	10'
20'	7·14	14·28	21·42	28·56	35·70	42·84	49·98	57·12	64·25	20'
30'	7·11	14·23	21·34	28·45	35·57	42·68	49·79	56·90	64·02	30'
40'	7·09	14·17	21·26	28·35	35·43	42·52	49·61	56·69	63·78	40'
50'	7·06	14·12	21·18	28·24	35·30	42·36	49·42	56·48	63·54	50'
33° —	7·03	14·07	21·10	28·13	35·17	42·20	49·24	56·27	63·30	33° —
10'	7·01	14·01	21·02	28·03	35·04	42·04	49·05	56·06	63·06	10'
20'	6·98	13·96	20·94	27·92	34·90	41·88	48·86	55·84	62·82	20'
30'	6·95	13·91	20·86	27·81	34·77	41·72	48·68	55·63	62·58	30'
40'	6·93	13·85	20·78	27·71	34·63	41·56	48·49	55·41	62·34	40'
50'	6·90	13·80	20·70	27·60	34·50	41·40	48·30	55·20	62·10	50'
34° —	6·87	13·75	20·62	27·49	34·37	41·24	48·11	54·98	61·86	34° —
10'	6·85	13·69	20·54	27·38	34·23	41·08	47·92	54·77	61·61	10'
20'	6·82	13·64	20·46	27·28	34·09	40·91	47·73	54·55	61·37	20'
30'	6·79	13·58	20·38	27·17	33·96	40·75	47·54	54·33	61·13	30'
40'	6·76	13·53	20·29	27·06	33·82	40·59	47·35	54·12	60·88	40'
50'	6·74	13·47	20·21	26·95	33·69	40·42	47·16	53·90	60·64	50'
35° —	6·71	13·42	20·13	26·84	33·55	40·26	46·97	53·68	60·39	35° —
10'	6·68	13·37	20·05	26·73	33·41	40·10	46·78	53·46	60·14	10'
20'	6·66	13·31	19·97	26·62	33·28	39·93	46·59	53·24	59·90	20'
30'	6·63	13·26	19·88	26·51	33·14	39·77	46·40	53·02	59·65	30'
40'	6·60	13·20	19·80	26·40	33·00	39·60	46·20	52·80	59·40	40'
50'	6·57	13·15	19·72	26·29	32·86	39·44	46·01	52·58	59·15	50'
36° —	6·55	13·09	19·64	26·18	32·73	39·27	45·82	52·36	58·91	36° —
10'	6·52	13·03	19·55	26·07	32·59	39·10	45·62	52·14	58·65	10'
20'	6·49	12·98	19·47	25·96	32·45	38·94	45·43	51·92	58·41	20'
30'	6·46	12·92	19·39	25·85	32·31	38·77	45·23	51·69	58·16	30'
40'	6·43	12·87	19·30	25·74	32·17	38·60	45·04	51·47	57·91	40'
50'	6·41	12·81	19·22	25·62	32·03	38·44	44·84	51·25	57·65	50'
37° —	6·38	12·76	19·13	25·51	31·89	38·27	44·65	51·03	57·40	37° —
10'	6·35	12·70	19·05	25·40	31·75	38·10	44·45	50·80	57·15	10'
20'	6·32	12·64	18·97	25·29	31·61	37·93	44·26	50·58	56·90	20'
30'	6·29	12·59	18·88	25·18	31·47	37·76	44·06	50·35	56·65	30'
40'	6·27	12·53	18·80	25·06	31·33	37·60	43·86	50·13	56·39	40'
50'	6·24	12·48	18·71	24·95	31·19	37·43	43·66	49·90	56·14	50'
38° —	6·21	12·42	18·63	24·84	31·05	37·26	43·47	49·68	55·89	38° —
10'	6·18	12·36	18·54	24·73	30·91	37·09	43·27	49·45	55·63	10'
20'	6·15	12·31	18·46	24·61	30·77	36·92	43·07	49·22	55·38	20'
30'	6·12	12·25	18·37	24·50	30·62	36·75	42·87	49·00	55·12	30'
40'	6·10	12·19	18·29	24·39	30·48	36·58	42·67	48·77	54·87	40'
50'	6·07	12·14	18·20	24·27	30·34	36·41	42·48	48·54	54·61	50'
39° —	6·04	12·08	18·12	24·16	30·20	36·24	42·28	48·32	54·36	39° —
10'	6·01	12·02	18·03	24·04	30·06	36·07	42·08	48·09	54·10	10'
20'	5·98	11·97	17·95	23·93	29·91	35·90	41·88	47·86	53·84	20'
30'	5·95	11·91	17·86	23·82	29·77	35·72	41·68	47·63	53·59	30'
40'	5·93	11·85	17·78	23·70	29·63	35·55	41·48	47·40	53·33	40'
50'	5·90	11·79	17·69	23·59	29·48	35·38	41·28	47·18	53·07	50'

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90	Fok és percz
	hosszegységnek megfelelő vízszintes távolság									
40° —	5·87	11·74	17·60	23·47	29·34	35·21	41·08	46·95	52·81	40° —
10'	5·84	11·68	17·52	23·36	29·20	35·04	40·88	46·72	52·56	10'
20'	5·81	11·62	17·43	23·24	29·05	34·87	40·68	46·49	52·30	20'
30'	5·78	11·56	17·35	23·13	28·91	34·69	40·48	46·26	52·04	30'
40'	5·75	11·51	17·26	23·01	28·77	34·52	40·27	46·03	51·78	40'
50'	5·72	11·45	17·17	22·90	28·62	34·35	40·07	45·80	51·52	50'
41° —	5·70	11·39	17·09	22·78	28·48	34·17	39·87	45·57	51·26	41° —
10'	5·67	11·33	17·00	22·67	28·34	34·00	39·67	45·34	51·00	10'
20'	5·64	11·28	16·91	22·55	28·19	33·83	39·47	45·11	50·74	20'
30'	5·61	11·22	16·83	22·44	28·05	33·66	39·27	44·88	50·48	30'
40'	5·58	11·16	16·74	22·32	27·90	33·48	39·06	44·64	50·22	40'
50'	5·55	11·10	16·65	22·21	27·76	33·31	38·86	44·41	49·96	50'
42° —	5·52	11·05	16·57	22·09	27·61	33·14	38·66	44·18	49·70	42° —
10'	5·49	10·99	16·48	21·97	27·47	32·96	38·46	43·95	49·44	10'
20'	5·46	10·93	16·39	21·86	27·32	32·79	38·25	43·72	49·18	20'
30'	5·44	10·87	16·31	21·74	27·18	32·61	38·05	43·49	48·92	30'
40'	5·41	10·81	16·22	21·63	27·03	32·44	37·85	43·25	48·66	40'
50'	5·38	10·76	16·13	21·51	26·89	32·27	37·64	43·02	48·40	50'
43° —	5·35	10·70	16·05	21·40	26·74	32·09	37·44	42·79	48·14	43° —
10'	5·32	10·64	15·96	21·28	26·60	31·92	37·24	42·56	47·88	10'
20'	5·29	10·58	15·87	21·16	26·45	31·74	37·03	42·33	47·62	20'
30'	5·26	10·52	15·79	21·05	26·31	31·57	36·83	42·09	47·36	30'
40'	5·23	10·47	15·70	20·93	26·16	31·40	36·63	41·86	47·09	40'
50'	5·20	10·41	15·61	20·81	26·02	31·22	36·43	41·63	46·83	50'
44° —	5·17	10·35	15·52	20·70	25·87	31·05	36·22	41·40	46·57	44° —
10'	5·15	10·29	15·44	20·58	25·73	30·87	36·02	41·16	46·31	10'
20'	5·12	10·23	15·35	20·47	25·58	30·70	35·81	40·93	46·05	20'
30'	5·09	10·17	15·26	20·35	25·44	30·52	35·61	40·70	45·79	30'
40'	5·06	10·12	15·17	20·23	25·29	30·35	35·41	40·47	45·52	40'
50'	5·03	10·06	15·09	20·12	25·15	30·17	35·20	40·23	45·26	50'
45° —	5·00	10·00	15·00	20·00	25·00	30·00	35·00	40·00	45·00	45° —
10'	4·97	9·94	14·91	19·88	24·85	29·83	34·80	39·77	44·74	10'
20'	4·94	9·88	14·83	19·77	24·71	29·65	34·59	39·53	44·48	20'
30'	4·91	9·83	14·74	19·65	24·56	29·48	34·39	39·30	44·21	30'
40'	4·88	9·77	14·65	19·53	24·42	29·30	34·19	39·07	43·95	40'
50'	4·85	9·71	14·56	19·42	24·27	29·13	33·98	38·84	43·69	50'
46° —	4·83	9·65	14·48	19·30	24·13	28·95	33·78	38·60	43·43	46° —
10'	4·80	9·59	14·39	19·19	23·98	28·78	33·57	38·37	43·17	10'
20'	4·77	9·53	14·30	19·07	23·84	28·60	33·37	38·14	42·91	20'
30'	4·74	9·48	14·21	18·95	23·69	28·43	33·17	37·91	42·64	30'
40'	4·71	9·42	14·13	18·84	23·55	28·26	32·97	37·67	42·38	40'
50'	4·68	9·36	14·04	18·72	23·40	28·08	32·76	37·44	42·12	50'
47° —	4·65	9·30	13·95	18·60	23·26	27·91	32·56	37·21	41·86	47° —
10'	4·62	9·24	13·87	18·49	23·11	27·73	32·36	36·98	41·60	10'
20'	4·59	9·19	13·78	18·37	22·97	27·56	32·15	36·75	41·34	20'
30'	4·56	9·13	13·69	18·26	22·82	27·39	31·95	36·51	41·08	30'
40'	4·54	9·07	13·61	18·14	22·68	27·21	31·75	36·28	40·82	40'
50'	4·51	9·01	13·52	18·02	22·53	27·04	31·54	36·05	40·56	50'

II. Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása.

Valamint igen gyakran előfordul azaz eset, hogy egy távolság-
mérővel megmért ferde (lejtős) vonalat át kell számítani a megfelelő
vízszintes távolságra, úgy arra is van eset a gyakorlati életben,
hogy egy megadott vízszintes távolságból a bizonyos hajlásnak meg-
felelő ferde vonalat kell kiszámítani. Így például, ha valamely vágás-
vonalat, a térképről lemért vízszintes távolság alapján, bizonyos
hajlásszöggel bíró hegyoldalon távolságmérővel kell kitűzni.

Ilyen esetben a ferde távolságot a vízszintesből, a megelőző
táblázat előtt közölt képletből:

$Tv = a \cos a + h \cos^2 a$, könnyen ki lehet számítani, ha előbb
a hajlásszög közvetlen felvétel útján megállapítatik.

A ferde távolság ugyanis aynyi, mint $\frac{Tv}{\cos a} = a + h \cos a$.

De a Reichenbach-féle távolságmérő használatánál tulajdonképen
nem a ferde távolságot kell tudni, hanem azon lécz leolvasást (h),
mely ezen távolságnak megfelelő. Ez pedig a következő módon talál-
ható az előbbi képletből:

$$h = \frac{Tv}{\cos^2 a} - \frac{a \cos a}{\cos^2 a} = (Tv - a \cos a) \frac{1}{\cos^2 a}$$

Ezen képletben Tv ismeretes, $a \cos a$ pedig, ha mint már emlit-
tetett, a hajlásszög (a) megmértett, közvetlenül megtalálható az
előbbi táblázat előtt közölt utasítás szerint készített kis kimutatásból,
abban az esetben nevezetesen, ha $a = 0.23 \text{ ől}$, $a \cos a$ értéke a

0—12°	fokok közé eső hajlásszögeknekél	= 0.23
13—20°	" " " "	= 0.22
21—25°	" " " "	= 0.21
26—32°	" " " "	= 0.20
33—36°	" " " "	= 0.19
37—40°	" " " "	= 0.18
41—44°	" " " "	= 0.17
45—47°	" " " "	= 0.16

E szerint tehát csak az $\frac{1}{\cos^2 a}$ tényező kiszámítása adhat mun-
kát. Ennek megkönnyítésére szolgál a következő táblázat, melyben a
különböző hajlásszögeknek megfelelő $\frac{1}{\cos^2 a}$ értékek vannak kimu-
tatva 10-el 20-al . . . 90-el szorozva úgy, hogy a táblázatból tulaj-
donképen nem csak az $\frac{1}{\cos^2 a}$ tényezőt, hanem ennek bármely értéket
képviseelő ($Tv - a \cos a$)-val való szorzatát meg lehet találni. Abban
az esetben például, ha a térképről lemért vízszintes távolság 40.25 ől,
a hajlásszög pedig a műszer felállításánál 15°—30'-nek találtatott
az a léczleolvasás, melyet egy Belházy-féle újabb műszer alkalmazá-
sánál a vertikálisan tartott lécznek mutatni kell, a következő lesz:

$$Tv - a \cos a = 40.25 - 0.22 = 40.03; \text{ ebből megfelel a táblázat}$$

$$\text{szerint } 40 \text{ őlnek} = 43.08 \dots \dots \dots = 43.08$$

$$3 \text{ őlnek} = 3.23 \text{ tehát } 0.03 \text{ őlnek} = 0.03$$

a keresett lécz távolság tehát = 43.11 ől. A ki-
tűzendő vonal végső pontja tehát ott lesz, a hol a lassan előre vagy
hátra vitt lécz ennyit mutat.

208 Vizszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak
kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
0° —	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00
10'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00
20'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:00	60:00	70:00	80:00	90:00
30'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:01	60:01	70:01	80:01	90:01
40'	10:00	20:00	30:00	40:00	50:01	60:01	70:01	80:01	90:01
50'	10:00	20:00	30:01	40:01	50:01	60:01	70:01	80:02	90:02
1° —	10:00	20:01	30:01	40:01	50:02	60:02	70:02	80:02	90:03
10'	10:00	20:01	30:01	40:02	50:02	60:02	70:03	80:03	90:04
20'	10:01	20:01	30:02	40:02	50:03	60:03	70:04	80:04	90:05
30'	10:01	20:01	30:02	40:03	50:04	60:04	70:05	80:06	90:06
40'	10:01	20:02	30:02	40:03	50:04	60:05	70:06	80:06	90:07
50'	10:01	20:02	30:03	40:04	50:05	60:06	70:07	80:08	90:09
2° —	10:01	20:02	30:04	40:05	50:06	60:07	70:08	80:10	90:11
10'	10:01	20:03	30:04	40:06	50:07	60:08	70:10	80:11	90:13
20'	10:02	20:03	30:05	40:07	50:09	60:10	70:12	80:14	90:15
30'	10:02	20:04	30:06	40:08	50:10	60:11	70:13	80:15	90:17
40'	10:02	20:04	30:07	40:09	50:11	60:13	70:15	80:18	90:20
50'	10:02	20:05	30:07	40:10	50:12	60:14	70:17	80:19	90:22
3° —	10:03	20:05	30:08	40:11	50:14	60:16	70:19	80:22	90:24
10'	10:03	20:06	30:09	40:12	50:16	60:19	70:22	80:25	90:28
20'	10:03	20:07	30:10	40:14	50:17	60:20	70:24	80:27	90:31
30'	10:04	20:07	30:11	40:15	50:19	60:22	70:26	80:30	90:33
40'	10:04	20:08	30:12	40:16	50:21	60:25	70:29	80:33	90:37
50'	10:05	20:09	30:14	40:18	50:23	60:27	70:32	80:36	90:41
4° —	10:05	20:10	30:15	40:20	50:25	60:29	70:34	80:39	90:44
10'	10:05	20:11	30:16	40:21	50:27	60:32	70:37	80:42	90:48
20'	10:06	20:11	30:17	40:23	50:29	60:34	70:40	80:46	90:51
30'	10:06	20:12	30:19	40:25	50:31	60:37	70:43	80:50	90:56
40'	10:07	20:13	30:20	40:27	50:34	60:40	70:47	80:54	90:60
50'	10:07	20:14	30:21	40:28	50:36	60:43	70:50	80:57	90:64
5° —	10:08	20:15	30:23	40:31	50:39	60:46	70:54	80:62	90:69
10'	10:08	20:16	30:25	40:33	50:41	60:49	70:57	80:66	90:74
20'	10:09	20:17	30:26	40:35	50:44	60:52	70:61	80:70	90:78
30'	10:09	20:19	30:28	40:37	50:47	60:56	70:65	80:74	90:84
40'	10:10	20:20	30:30	40:40	50:51	60:61	70:71	80:81	90:91
50'	10:10	20:21	30:31	40:42	50:52	60:62	70:73	80:83	90:94
6° —	10:11	20:22	30:33	40:44	50:55	60:66	70:77	80:88	90:99
10'	10:12	20:23	30:35	40:47	50:59	60:70	70:82	80:94	91:05
20'	10:12	20:25	30:37	40:49	50:62	60:74	70:86	80:98	91:11
30'	10:13	20:26	30:39	40:52	50:65	60:78	70:91	81:04	91:17
40'	10:14	20:27	30:41	40:55	50:69	60:82	70:96	81:10	91:23
50'	10:14	20:29	30:43	40:58	50:72	60:86	71:01	81:15	91:30
7° —	10:15	20:30	30:45	40:60	50:76	60:91	71:06	81:21	91:36
10'	10:16	20:32	30:47	40:63	50:79	60:95	71:11	81:26	91:42
20'	10:17	20:33	30:50	40:66	50:83	61:00	71:16	81:33	91:49
30'	10:17	20:35	30:52	40:69	50:87	61:04	71:21	81:38	91:56
40'	10:18	20:36	30:54	40:72	50:91	61:09	71:27	81:45	91:63
50'	10:19	20:38	30:57	40:76	50:95	61:13	71:32	81:51	91:70

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság									
8° —	10·20	20·40	30·59	40·79	50·99	61·19	71·39	81·58	91·78
10'	10·21	20·41	30·62	40·82	51·03	61·24	71·44	81·65	91·85
20'	10·22	20·43	30·65	40·86	51·08	61·29	71·51	81·72	91·94
30'	10·22	20·45	30·67	40·89	51·12	61·34	71·56	81·78	92·01
40'	10·23	20·46	30·70	40·93	51·16	61·39	71·62	81·86	92·09
50'	10·24	20·48	30·73	40·97	51·21	61·45	71·69	81·94	92·18
9° —	10·25	20·50	30·75	41·00	51·26	61·51	71·76	82·01	92·26
10'	10·26	20·52	30·78	41·04	51·30	61·56	71·82	82·08	92·34
20'	10·27	20·54	30·81	41·08	51·35	61·62	71·89	82·16	92·43
30'	10·28	20·56	30·84	41·12	51·40	61·68	71·96	82·24	92·52
40'	10·29	20·58	30·87	41·16	51·45	61·74	72·03	82·32	92·61
50'	10·30	20·60	30·90	41·20	51·50	61·80	72·10	82·40	92·70
10° —	10·31	20·62	30·93	41·24	51·56	61·87	72·18	82·49	92·80
10'	10·32	20·64	30·97	41·29	51·61	61·93	72·25	82·58	92·90
20'	10·33	20·66	31·00	41·33	51·66	61·99	72·32	82·66	92·99
30'	10·34	20·69	31·03	41·37	51·72	62·06	72·40	82·74	93·09
40'	10·36	20·71	31·07	41·42	51·78	62·13	72·49	82·84	93·20
50'	10·37	20·73	31·10	41·46	51·83	62·20	72·56	82·93	93·29
11° —	10·38	20·76	31·13	41·51	51·89	62·27	72·65	83·02	93·40
10'	10·39	20·78	31·17	41·56	51·95	62·34	72·73	83·12	93·51
20'	10·40	20·80	31·21	41·61	52·01	62·41	72·81	83·22	93·62
30'	10·41	20·83	31·24	41·66	52·07	62·48	72·90	83·31	93·73
40'	10·43	20·85	31·28	41·70	52·13	62·56	72·98	83·41	93·83
50'	10·44	20·88	31·32	41·76	52·20	62·63	73·07	83·51	93·95
12° —	10·45	20·90	31·36	41·81	52·26	62·71	73·16	83·62	94·07
10'	10·47	20·93	31·40	41·86	52·33	62·79	73·26	83·72	94·19
20'	10·48	20·96	31·43	41·91	52·39	62·87	73·35	83·82	94·30
30'	10·49	20·98	31·47	41·96	52·46	62·95	73·44	83·93	94·42
40'	10·51	21·01	31·52	42·02	52·53	63·03	73·54	84·04	94·55
50'	10·52	21·04	31·56	42·08	52·60	63·11	73·63	84·15	94·67
13° —	10·53	21·07	31·60	42·13	52·67	63·20	73·73	84·26	94·80
10'	10·55	21·09	31·64	42·19	52·74	63·28	73·83	84·38	94·92
20'	10·56	21·12	31·69	42·25	52·81	63·37	73·93	84·50	95·06
30'	10·58	21·15	31·73	42·30	52·88	63·46	74·03	84·61	95·18
40'	10·59	21·18	31·77	42·36	52·96	63·55	74·14	84·73	95·32
50'	10·61	21·21	31·82	42·42	53·03	63·64	74·24	84·85	95·45
14° —	10·62	21·24	31·87	42·49	53·11	63·73	74·35	84·98	95·60
10'	10·64	21·27	31·91	42·55	53·19	63·82	74·46	85·10	95·73
20'	10·65	21·31	31·96	42·61	53·27	63·92	74·57	85·22	95·88
30'	10·67	21·34	32·01	42·68	53·35	64·01	74·68	85·35	96·02
40'	10·69	21·37	32·06	42·74	53·43	64·11	74·80	85·48	96·17
50'	10·70	21·40	32·10	42·80	53·51	64·21	74·91	85·61	96·31
15° —	10·72	21·44	32·15	42·87	53·59	64·31	75·03	85·74	96·46
10'	10·74	21·47	32·21	42·94	53·68	64·41	75·15	85·88	96·62
20'	10·75	21·50	32·26	43·01	53·76	64·51	75·26	86·02	96·77
30'	10·77	21·54	32·31	43·08	53·85	64·61	75·38	86·15	96·92
40'	10·79	21·57	32·36	43·15	53·94	64·72	75·51	86·30	97·08
50'	10·80	21·61	32·41	43·22	54·02	64·82	75·63	86·43	97·24

300 Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság								
16° —	10:82	21:64	32:47	43:29	54:11	64:93	75:75	86:58	97:40
10'	10:84	21:68	32:52	43:36	54:20	65:04	75:88	86:72	97:56
20'	10:86	21:72	32:58	43:44	54:30	65:15	76:01	86:87	97:73
30'	10:88	21:75	32:63	43:51	54:39	65:26	76:14	87:02	97:89
40'	10:90	21:79	32:69	43:58	54:48	65:38	76:27	87:17	98:06
50'	10:92	21:83	32:75	43:66	54:58	65:49	76:41	87:32	98:24
17° —	10:94	21:87	32:81	43:74	54:68	65:61	76:55	87:48	98:42
10'	10:95	21:91	32:86	43:82	54:77	65:72	76:68	87:63	98:50
20'	10:97	21:95	32:92	43:90	54:87	65:84	76:82	87:79	98:77
30'	10:99	21:99	32:98	43:98	54:97	65:96	76:96	87:95	98:95
40'	11:01	22:03	33:04	44:06	55:07	66:08	77:10	88:11	99:13
50'	11:04	22:07	33:11	44:14	55:18	66:21	77:25	88:28	99:32
18° —	11:06	22:11	33:17	44:22	55:28	66:34	77:39	88:45	99:50
10'	11:08	22:15	33:23	44:31	55:39	66:46	77:54	88:62	99:69
20'	11:10	22:20	33:29	44:39	55:49	66:59	77:69	88:78	99:88
30'	11:12	22:24	33:36	44:48	55:60	66:71	77:83	88:95	100:07
40'	11:14	22:28	33:42	44:56	55:71	66:85	77:99	89:13	100:27
50'	11:16	22:33	33:49	44:65	55:82	66:98	78:14	89:30	100:47
19° —	11:19	22:37	33:56	44:74	55:93	67:12	78:30	89:49	100:67
10'	11:21	22:42	33:62	44:83	56:04	67:25	78:46	89:66	100:87
20'	11:23	22:46	33:69	44:92	56:16	67:39	78:62	89:85	101:08
30'	11:25	22:51	33:76	45:02	56:27	67:52	78:78	90:03	101:29
40'	11:28	22:55	33:83	45:11	56:39	67:66	78:94	90:22	101:49
50'	11:30	22:60	33:90	45:20	56:51	67:81	79:11	90:41	101:71
20° —	11:33	22:65	33:98	45:30	56:63	67:95	79:28	90:60	101:93
10'	11:35	22:70	34:05	45:40	56:75	68:09	79:44	90:79	102:14
20'	11:37	22:75	34:12	45:49	56:87	68:24	79:61	90:98	102:36
30'	11:40	22:80	34:19	45:59	56:99	68:39	79:79	91:18	102:58
40'	11:42	22:85	34:27	45:69	57:12	68:54	79:96	91:38	102:81
50'	11:45	22:90	34:34	45:79	57:24	68:69	80:14	91:58	103:03
21° —	11:47	22:95	34:42	45:90	57:37	68:84	80:32	91:79	103:27
10'	11:50	23:00	34:50	46:00	57:50	68:99	80:49	91:99	103:49
20'	11:53	23:05	34:58	46:10	57:63	69:15	80:68	92:20	103:73
30'	11:55	23:10	34:66	46:21	57:76	69:31	80:86	92:42	103:97
40'	11:58	23:16	34:73	46:31	57:89	69:47	81:05	92:62	104:20
50'	11:61	23:21	34:82	46:42	58:03	69:63	81:24	92:84	104:45
22° —	11:63	23:26	34:90	46:53	58:16	69:79	81:42	93:06	104:69
10'	11:66	23:32	34:98	46:64	58:30	69:96	81:62	93:28	104:94
20'	11:69	23:38	35:06	46:75	58:44	70:13	81:82	93:50	105:19
30'	11:72	23:43	35:15	46:86	58:58	70:30	82:01	93:73	105:44
40'	11:74	23:49	35:23	46:98	58:72	70:46	82:21	93:95	105:70
50'	11:77	23:55	35:32	47:09	58:87	70:64	82:41	94:18	105:96
23° —	11:80	23:60	35:41	47:21	59:01	70:81	82:61	94:42	106:22
10'	11:83	23:66	35:49	47:32	59:16	70:99	82:82	94:65	106:48
20'	11:86	23:72	35:58	47:44	59:31	71:17	83:03	94:89	106:75
30'	11:89	23:78	35:67	47:56	59:46	71:35	83:24	95:13	107:02
40'	11:92	23:84	35:76	47:68	59:61	71:53	83:45	95:37	107:29
50'	11:95	23:90	35:85	47:80	59:76	71:71	83:66	95:61	107:56

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	vízszintes hosszegységek megfelelő ferde távolság								
24° —	11·98	23·96	35·95	47·93	59·91	71·89	83·87	95·86	107·84
10'	12·01	24·03	36·04	48·05	60·07	72·08	84·09	96·10	108·12
20'	12·05	24·09	36·14	48·18	60·23	72·27	84·32	96·36	108·41
30'	12·08	24·15	36·23	48·31	60·39	72·46	84·54	96·62	108·69
40'	12·11	24·22	36·33	48·44	60·55	72·65	84·76	96·87	108·98
50'	12·14	24·28	36·43	48·57	60·71	72·85	84·99	97·14	109·28
25° —	12·17	24·35	36·52	48·70	60·87	73·04	85·22	97·39	109·57
10'	12·21	24·42	36·62	48·83	61·04	73·25	85·46	97·66	109·87
20'	12·24	24·48	36·72	48·96	61·21	73·45	85·69	97·93	110·17
30'	12·28	24·55	36·83	49·10	61·38	73·65	85·93	98·20	110·48
40'	12·31	24·62	36·93	49·24	61·55	73·85	86·16	98·47	110·78
50'	12·34	24·69	37·03	49·38	61·72	74·06	86·41	98·75	111·10
26° —	12·38	24·76	37·14	49·52	61·90	74·27	86·65	99·03	111·41
10'	12·41	24·83	37·24	49·66	62·07	74·48	86·90	99·31	111·73
20'	12·45	24·90	37·35	49·80	62·25	74·70	87·15	99·60	112·05
30'	12·49	24·97	37·46	49·94	62·43	74·92	87·40	99·89	112·37
40'	12·52	25·04	37·57	50·09	62·61	75·13	87·65	100·18	112·70
50'	12·56	25·12	37·68	50·24	62·80	75·35	87·91	100·47	113·03
27° —	12·60	25·19	37·79	50·38	62·98	75·58	88·17	100·77	113·36
10'	12·63	25·27	37·90	50·54	63·17	75·80	88·44	101·07	113·71
20'	12·67	25·34	38·02	50·69	63·36	76·03	88·70	101·38	114·05
30'	12·71	25·42	38·13	50·84	63·55	76·26	88·97	101·68	114·39
40'	12·75	25·50	38·25	51·00	63·75	76·49	89·24	101·99	114·74
50'	12·79	25·58	38·36	51·15	63·94	76·73	89·52	102·30	115·09
28° —	12·83	25·65	38·48	51·31	64·14	76·96	89·79	102·62	115·44
10'	12·87	25·73	38·60	51·47	64·34	77·20	90·07	102·94	115·80
20'	12·91	25·81	38·72	51·63	64·54	77·44	90·35	103·26	116·16
30'	12·95	25·90	38·84	51·79	64·74	77·69	90·64	103·58	116·53
40'	12·99	25·98	38·97	51·96	64·95	77·93	90·92	103·91	116·90
50'	13·03	26·06	39·09	52·12	65·16	78·19	91·22	104·25	117·28
29° —	13·07	26·15	39·22	52·29	65·37	78·44	91·51	104·58	117·66
10'	13·12	26·23	39·35	52·46	65·58	78·69	91·81	104·92	118·04
20'	13·16	26·32	39·47	52·63	65·79	78·95	92·11	105·26	118·42
30'	13·20	26·40	39·60	52·80	66·01	79·21	92·41	105·61	118·81
40'	13·25	26·49	39·74	52·98	66·23	79·47	92·72	105·96	119·21
50'	13·29	26·58	39·87	53·16	66·45	79·73	93·02	106·31	119·60
30° —	13·33	26·67	40·00	53·33	66·67	80·00	93·33	106·66	120·00
10'	13·38	26·76	40·13	53·51	66·89	80·27	93·65	107·02	120·40
20'	13·42	26·85	40·27	53·70	67·12	80·54	93·97	107·39	120·82
30'	13·47	26·94	40·41	53·88	67·35	80·82	94·29	107·76	121·23
40'	13·52	27·03	40·55	54·06	67·58	81·10	94·61	108·13	121·64
50'	13·56	27·13	40·69	54·25	67·82	81·38	94·94	108·50	122·07
31° —	13·61	27·22	40·83	54·44	68·05	81·66	95·27	108·88	122·49
10'	13·66	27·32	40·97	54·63	68·29	81·95	95·61	109·26	122·92
20'	13·71	27·41	41·12	54·82	68·53	82·24	95·94	109·65	123·35
30'	13·76	27·51	41·27	55·02	68·78	82·53	96·29	110·04	123·80
40'	13·81	27·61	41·42	55·22	69·03	82·83	96·64	110·44	124·25
50'	13·85	27·71	41·56	55·42	69·27	83·12	96·98	110·83	124·69

302 Vízszintes távolságoknak megfelelő ferde (lejtős) vonalak kiszámítása.

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság								
32° —	13:91	27:81	41:72	55:62	69:53	83:43	97:34	111:24	125:15
10'	13:96	27:91	41:87	55:82	69:78	83:73	97:69	111:64	125:60
20'	14:01	28:01	42:02	56:03	70:04	84:04	98:05	112:06	126:06
30'	14:06	28:12	42:18	56:24	70:30	84:35	98:41	112:47	126:53
40'	14:11	28:22	42:33	56:44	70:56	84:67	98:78	112:89	127:00
50'	14:16	28:33	42:49	56:66	70:82	84:98	99:15	113:31	127:48
33° —	14:22	28:43	42:65	56:87	71:09	85:30	99:52	113:74	127:95
10'	14:27	28:54	42:81	57:08	71:36	85:63	99:90	114:17	128:44
20'	14:33	28:65	42:98	57:30	71:63	85:96	100:28	114:61	128:93
30'	14:38	28:76	43:14	57:52	71:91	86:29	100:67	115:05	129:43
40'	14:44	28:87	43:31	57:75	72:19	86:62	101:06	115:50	129:93
50'	14:49	28:99	43:48	57:97	72:47	86:96	101:45	115:94	130:44
34° —	14:55	29:10	43:65	58:20	72:75	87:30	101:85	116:40	130:95
10'	14:61	29:21	43:82	58:43	73:04	87:64	102:25	116:86	131:46
20'	14:67	29:33	44:00	58:66	73:33	87:99	102:66	117:32	131:99
30'	14:72	29:45	44:17	58:90	73:62	88:34	103:07	117:79	132:52
40'	14:78	29:57	44:35	59:13	73:92	88:70	103:48	118:26	133:05
50'	14:84	29:68	44:53	59:37	74:21	89:05	103:89	118:74	133:58
35° —	14:90	29:81	44:71	59:61	74:52	89:42	104:32	119:22	134:13
10'	14:96	29:93	44:89	59:86	74:82	89:78	104:75	119:71	134:68
20'	15:03	30:05	45:08	60:10	75:13	90:16	105:18	120:21	135:23
30'	15:09	30:18	45:26	60:35	75:44	90:53	105:62	120:70	135:79
40'	15:15	30:30	45:45	60:60	75:76	90:91	106:06	121:21	136:36
50'	15:21	30:43	45:64	60:86	76:07	91:28	106:50	121:71	136:93
36° —	15:28	30:56	45:84	61:12	76:40	91:67	106:95	122:23	137:51
10'	15:34	30:69	46:03	61:38	76:72	92:06	107:41	122:75	138:10
20'	15:41	30:82	46:23	61:64	77:05	92:45	107:86	123:27	138:68
30'	15:48	30:95	46:43	61:90	77:38	92:85	108:33	123:80	139:28
40'	15:54	31:08	46:63	62:17	77:71	93:25	108:79	124:34	139:88
50'	15:61	31:22	46:83	62:44	78:05	93:66	109:27	124:88	140:49
37° —	15:68	31:36	47:03	62:71	78:39	94:07	109:75	125:42	141:10
10'	15:75	31:50	47:24	62:99	78:74	94:49	110:24	125:98	141:73
20'	15:82	31:63	47:45	63:27	79:09	94:90	110:72	126:54	142:35
30'	15:89	31:78	47:66	63:55	79:44	95:33	111:22	127:10	142:99
40'	15:96	31:92	47:88	63:84	79:80	95:75	111:71	127:67	143:63
50'	16:03	32:06	48:09	64:12	80:16	96:19	112:22	128:25	144:28
38° —	16:10	32:21	48:31	64:42	80:52	96:62	112:73	128:83	144:94
10'	16:18	32:36	48:53	64:71	80:89	97:07	113:25	129:42	145:60
20'	16:25	32:50	48:76	65:01	81:26	97:51	113:76	130:02	146:27
30'	16:33	32:65	48:98	65:31	81:64	97:96	114:29	130:62	146:94
40'	16:40	32:81	49:21	65:61	82:02	98:42	114:82	131:22	147:63
50'	16:48	32:96	49:44	65:92	82:40	98:88	115:36	131:84	148:32
39° —	16:56	33:12	49:67	66:23	82:79	99:35	115:91	132:46	149:02
10'	16:64	33:27	49:91	66:54	83:18	99:82	116:45	133:09	149:72
20'	16:72	33:43	50:15	66:86	83:58	100:29	117:01	133:72	150:44
30'	16:80	33:59	50:39	67:18	83:98	100:77	117:57	134:36	151:16
40'	16:88	33:75	50:63	67:50	84:38	101:26	118:13	135:01	151:88
50'	16:96	33:92	50:87	67:83	84:79	101:75	118:71	135:66	152:62

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	vízszintes hosszegységnek megfelelő ferde távolság								
40° —	17·04	34·08	51·12	68·16	85·21	102·25	119·29	136·33	153·37
10'	17·13	34·25	51·38	68·50	85·63	102·75	119·88	137·00	154·13
20'	17·21	34·42	51·63	68·84	86·05	103·25	120·46	137·67	154·88
30'	17·30	34·59	51·89	69·18	86·48	103·77	121·07	138·36	155·66
40'	17·38	34·76	52·14	69·52	86·91	104·29	121·67	139·05	156·43
50'	17·47	34·94	52·40	69·87	87·34	104·81	122·28	139·74	157·21
41° —	17·56	35·11	52·67	70·23	87·79	105·34	122·90	140·46	158·01
10'	17·65	35·29	52·94	70·58	88·23	105·88	123·52	141·17	158·81
20'	17·74	35·47	53·21	70·94	88·68	106·42	124·15	141·89	159·62
30'	17·83	35·65	53·48	71·31	89·14	106·96	124·79	142·62	160·44
40'	17·92	35·84	53·76	71·68	89·60	107·52	125·44	143·36	161·28
50'	18·01	36·03	54·04	72·05	90·07	108·08	126·09	144·10	162·12
42° —	18·11	36·21	54·32	72·43	90·54	108·64	126·75	144·86	162·96
10'	18·20	36·41	54·61	72·81	91·02	109·22	127·42	145·62	163·83
20'	18·30	36·60	54·90	73·20	91·50	109·79	128·09	146·39	164·69
30'	18·40	36·79	55·19	73·59	91·99	110·38	128·78	147·18	165·57
40'	18·50	36·99	55·49	73·98	92·48	110·97	129·47	147·96	166·46
50'	18·60	37·19	55·79	74·38	92·98	111·57	130·17	148·76	167·36
43° —	18·70	37·39	56·09	74·78	93·48	112·18	130·87	149·57	168·26
10'	18·80	37·60	56·39	75·19	93·99	112·79	131·59	150·38	169·18
20'	18·90	37·80	56·70	75·60	94·51	113·41	132·31	151·21	170·11
30'	19·01	38·01	57·02	76·02	95·03	114·03	133·04	152·04	171·05
40'	19·11	38·22	57·33	76·44	95·56	114·67	133·78	152·89	172·00
50'	19·22	38·44	57·65	76·87	96·09	115·31	134·53	153·74	172·96
44° —	19·33	38·65	57·98	77·30	96·63	115·96	135·28	154·61	173·93
10'	19·44	38·87	58·31	77·74	97·18	116·61	136·05	155·48	174·92
20'	19·55	39·09	58·64	78·18	97·73	117·27	136·82	156·36	175·91
30'	19·66	39·31	58·97	78·63	98·29	117·94	137·60	157·26	176·91
40'	19·77	39·54	59·31	79·08	98·85	118·62	138·39	158·16	177·93
50'	19·88	39·77	59·65	79·54	99·42	119·30	139·19	159·07	178·96
45° —	20·00	40·00	60·00	80·00	100·00	120·00	140·00	160·00	180·00
10'	20·12	40·23	60·35	80·47	100·59	120·70	140·82	160·94	181·05
20'	20·24	40·47	60·71	80·94	101·18	121·41	141·65	161·88	182·12
30'	20·36	40·71	61·07	81·42	101·78	122·13	142·49	162·84	183·20
40'	20·48	40·95	61·43	81·90	102·38	122·86	143·33	163·81	184·28
50'	20·60	41·20	61·80	82·40	103·00	123·59	144·19	164·79	185·39
46° —	20·72	41·45	62·17	82·89	103·62	124·34	145·06	165·78	186·51
10'	20·85	41·70	62·55	83·40	104·25	125·09	145·94	166·79	187·64
20'	20·98	41·95	62·93	83·90	104·88	125·86	146·83	167·81	188·78
30'	21·11	42·21	63·32	84·42	105·53	126·63	147·74	168·84	189·95
40'	21·24	42·47	63·71	84·94	106·18	127·41	148·65	169·88	191·12
50'	21·37	42·73	64·10	85·46	106·83	128·20	149·56	170·93	192·29
47° —	21·50	43·00	64·50	86·00	107·50	129·00	150·50	172·00	193·50
10'	21·64	43·27	64·91	86·54	108·18	129·81	151·45	173·03	194·72
20'	21·77	43·54	65·31	87·08	108·86	130·63	152·40	174·17	195·94
30'	21·91	43·82	65·73	87·64	109·55	131·46	153·37	175·28	197·19
40'	22·05	44·10	66·15	88·20	110·25	132·30	154·35	176·40	198·45
50'	22·19	44·38	66·57	88·78	110·96	133·15	155·34	177·53	199·72

Két pont szintkülönbségének (magassági különbségének) meghatározása.

Az itt közölt adatokat Pohl János főerdész erdőrendezőnek az Erdészeti Lapokban megjelent Tangens Táblázatok című dolgozata alapján állítottuk össze.

A táblázat arra szolgál, hogy két pont szintkülönbségét hosszadalmas számítások nélkül gyorsan meghatározhassuk, ha ismerjük a két pont közötti vízszintes távolságot és a hajlásszöget.

A táblázat első rovatában a természetben rendszerint előforduló hajlásszögek ($0=45^\circ$) vannak $10'$ – $10'$ -nyi különbséggel felsorolva, a többi rovatokban pedig a 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 hosszegységnyi vízszintes távolságnak megfelelő szintkülönbségek vannak 3, illetőleg 2 tizedesig menő pontossággal kitüntetve.

A táblázatból tehát a különböző hajlásszögeknek megfelelő szintkülönbségek 10, 20, 30–90 hosszegységre nézve közvetlenül kiolvashatók.

Igy például, ha a hajlásszög $10^\circ-30'$, a vízszintes távolság pedig 50 m: a szintkülönbség a táblázat $10^\circ-30'$ -al jelölt vízszintes sorának és 50-el jelölt függőleges sorának megfelelő számadat szerint 9·27 m.

A vízszintes távolság azonban csak ritka kivételes esetekben van a hosszegység kerek tízszeresében kifejezve, ezért a szintkülönbségeket a legtöbb esetben csak részletekben kereshetjük ki, s a részletek összeadása útján határozhatjuk meg. A részletek közül a hosszegység tízszereseinek megfelelő szintkülönbségeket az előbbi módon közvetlenül olvassuk ki a táblából, a hosszegység egyeseinek, tizedrészeinek esetleg századrészeinek megfelelő szintkülönbség részleteket pedig úgy határozzuk meg, hogy a táblázat megfelelő adatait 10-el, 100-al, esetleg 1000-el osztjuk.

A táblázat használatát különben legjobban megmagyarázza a következő példa.

Ha két pont között a hajlásszög $12^\circ-40'$, a vízszintes távolság pedig 47·9 m, akkor a két pont közötti szintkülönbséget a következőképpen kapjuk:

40 m-nek megfelel a táblázat szerint . 8·99 m szintkülönbség

7 m-nek   "   15·73 : 10 = 1·573 "   "

0·9 m-nek   "   20·23 : 100 = 0·202 "   "

47·9 m vízszintes távolságnak tehát . 10·765 = 10·77 m szintkülönbség.

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
0° —	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000	0·000
10'	0·029	0·058	0·088	0·116	0·145	0·175	0·204	0·233	0·262
20'	0·058	0·116	0·175	0·233	0·291	0·349	0·407	0·465	0·524
30'	0·087	0·175	0·262	0·349	0·436	0·524	0·611	0·698	0·785
40'	0·116	0·233	0·349	0·465	0·582	0·698	0·815	0·931	1·047
50'	0·145	0·291	0·436	0·582	0·727	0·873	1·018	1·164	1·309
1° —	0·175	0·349	0·524	0·698	0·873	1·047	1·222	1·396	1·571
10'	0·204	0·407	0·611	0·815	1·018	1·222	1·426	1·629	1·833
20'	0·233	0·465	0·698	0·931	1·164	1·396	1·629	1·862	2·095
30'	0·262	0·524	0·786	1·047	1·309	1·571	1·833	2·095	2·357
40'	0·291	0·582	0·873	1·164	1·455	1·746	2·037	2·328	2·619
50'	0·320	0·640	0·960	1·280	1·600	1·920	2·241	2·561	2·881
2° —	0·349	0·698	1·048	1·397	1·746	2·095	2·444	2·794	3·143
10'	0·378	0·757	1·135	1·513	1·892	2·270	2·648	3·027	3·405
20'	0·407	0·815	1·222	1·630	2·037	2·445	2·852	3·260	3·667
30'	0·437	0·873	1·310	1·746	2·183	2·620	3·056	3·493	3·929
40'	0·466	0·932	1·397	1·863	2·329	2·795	3·260	3·726	4·192
50'	0·495	0·990	1·485	1·980	2·475	2·969	3·464	3·959	4·454
3° —	0·524	1·048	1·572	2·096	2·620	3·144	3·669	4·193	4·717
10'	0·553	1·106	1·660	2·213	2·766	3·319	3·873	4·426	4·979
20'	0·582	1·165	1·747	2·330	2·912	3·495	4·077	4·659	5·242
30'	0·612	1·223	1·835	2·447	3·058	3·670	4·281	4·893	5·505
40'	0·641	1·282	1·922	2·563	3·204	3·844	4·486	5·127	5·767
50'	0·670	1·340	2·010	2·680	3·350	4·020	4·690	5·360	6·030
4° —	0·699	1·399	2·098	2·797	3·496	4·196	4·896	5·595	6·294
10'	0·728	1·457	2·185	2·914	3·642	4·371	5·099	5·828	6·556
20'	0·758	1·516	2·273	3·031	3·789	4·547	5·304	6·062	6·820
30'	0·787	1·574	2·361	3·148	3·935	4·722	5·509	6·206	7·083
40'	0·816	1·633	2·449	3·265	4·081	4·898	5·714	6·530	7·347
50'	0·846	1·691	2·537	3·382	4·228	5·073	5·919	6·765	7·610
5° —	0·875	1·750	2·625	3·500	4·374	5·249	6·124	6·999	7·874
10'	0·904	1·808	2·713	3·617	4·521	5·425	6·329	7·234	8·138
20'	0·934	1·867	2·801	3·734	4·668	5·601	6·535	7·468	8·402
30'	0·963	1·926	2·889	3·852	4·814	5·777	6·740	7·703	8·666
40'	0·992	1·985	2·977	3·970	4·961	5·954	6·946	7·938	8·930
50'	1·022	2·043	3·065	4·087	5·108	6·130	7·151	8·173	9·195
6° —	1·05	2·10	3·15	4·20	5·26	6·31	7·36	8·41	9·46
10'	1·08	2·16	3·24	4·32	5·40	6·48	7·56	8·64	9·72
20'	1·11	2·22	3·33	4·44	5·55	6·66	7·77	8·88	9·99
30'	1·14	2·28	3·42	4·56	5·70	6·84	7·98	9·11	10·25
40'	1·17	2·34	3·51	4·68	5·84	7·01	8·18	9·35	10·52
50'	1·20	2·40	3·59	4·79	5·99	7·19	8·39	9·59	10·78

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
7° —	1·23	2·46	3·68	4·91	6·14	7·37	8·60	9·82	11·05
10'	1·26	2·51	3·77	5·03	6·29	7·54	8·80	10·06	11·32
20'	1·29	2·57	3·86	5·15	6·43	7·72	9·01	10·30	11·58
30'	1·32	2·63	3·95	5·27	6·58	7·90	9·22	10·53	11·85
40'	1·35	2·69	4·04	5·38	6·73	8·08	9·42	10·77	12·11
50'	1·38	2·75	4·13	5·50	6·88	8·26	9·63	11·01	12·38
8° —	1·41	2·81	4·22	5·62	7·03	8·43	9·84	11·24	12·65
10'	1·43	2·87	4·30	5·74	7·17	8·61	10·04	11·48	12·91
20'	1·46	2·93	4·39	5·86	7·32	8·79	10·25	11·72	13·18
30'	1·49	2·99	4·48	5·98	7·47	8·97	10·46	11·96	13·45
40'	1·52	3·05	4·57	6·10	7·62	9·14	10·67	12·19	13·72
50'	1·55	3·11	4·66	6·22	7·77	9·32	10·88	12·43	13·99
9° —	1·58	3·17	4·75	6·34	7·92	9·50	11·09	12·67	14·25
10'	1·61	3·23	4·84	6·46	8·07	9·68	11·30	12·91	14·52
20'	1·64	3·29	4·93	6·57	8·22	9·86	11·50	13·15	14·79
30'	1·67	3·35	5·02	6·69	8·37	10·04	11·71	13·39	15·06
40'	1·70	3·41	5·11	6·81	8·52	10·22	11·92	13·63	15·33
50'	1·73	3·47	5·20	6·93	8·67	10·40	12·13	13·87	15·60
10° —	1·76	3·53	5·29	7·05	8·82	10·58	12·34	14·11	15·87
10'	1·79	3·59	5·38	7·17	8·97	10·76	12·55	14·35	16·14
20'	1·82	3·65	5·47	7·29	9·12	10·94	12·76	14·59	16·41
30'	1·85	3·71	5·56	7·41	9·27	11·12	12·97	14·83	16·68
40'	1·88	3·77	5·65	7·53	9·42	11·30	13·18	15·07	16·95
50'	1·91	3·83	5·74	7·65	9·57	11·48	13·40	15·31	17·22
11° —	1·94	3·89	5·83	7·78	9·72	11·66	13·61	15·55	17·49
10'	1·97	3·95	5·92	7·90	9·87	11·84	13·82	15·79	17·77
20'	2·00	4·01	6·01	8·02	10·02	12·02	14·03	16·03	18·04
30'	2·03	4·07	6·10	8·14	10·17	12·21	14·24	16·28	18·31
40'	2·06	4·13	6·19	8·26	10·32	12·39	14·45	16·52	18·58
50'	2·10	4·19	6·29	8·38	10·48	12·57	14·67	16·76	18·86
12° —	2·13	4·25	6·38	8·50	10·63	12·75	14·88	17·00	19·13
10'	2·16	4·31	6·47	8·62	10·78	12·94	15·09	17·25	19·40
20'	2·19	4·37	6·56	8·75	10·93	13·12	15·30	17·49	19·68
30'	2·22	4·43	6·65	8·87	11·08	13·30	15·52	17·74	19·95
40'	2·25	4·49	6·74	8·99	11·24	13·48	15·73	17·98	20·23
50'	2·28	4·56	6·83	9·11	11·39	13·67	15·95	18·22	20·50
13° —	2·31	4·62	6·93	9·23	11·54	13·85	16·16	18·47	20·78
10'	2·34	4·68	7·02	9·36	11·70	14·04	16·38	18·71	21·05
20'	2·37	4·74	7·11	9·48	11·85	14·22	16·59	18·96	21·33
30'	2·40	4·80	7·20	9·60	12·00	14·40	16·81	19·21	21·61
40'	2·43	4·86	7·29	9·73	12·16	14·59	17·02	19·45	21·88
50'	2·46	4·92	7·39	9·85	12·31	14·77	17·24	19·70	22·16

Fok és percz	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
14° —	2.49	4.99	7.48	9.97	12.47	14.96	17.45	19.95	22.44
10'	2.52	5.05	7.57	10.10	12.62	15.15	17.67	20.19	22.72
20'	2.56	5.11	7.67	10.22	12.78	15.33	17.89	20.44	23.00
30'	2.59	5.17	7.76	10.34	12.93	15.52	18.10	20.69	23.28
40'	2.62	5.23	7.85	10.47	13.09	15.70	18.32	20.94	23.55
50'	2.65	5.30	7.94	10.59	13.24	15.89	18.54	21.19	23.83
15° —	2.68	5.36	8.04	10.72	13.40	16.08	18.76	21.44	24.12
10'	2.71	5.42	8.13	10.84	13.55	16.26	18.97	21.69	24.40
20'	2.74	5.48	8.23	10.97	13.71	16.45	19.19	21.94	24.68
30'	2.77	5.55	8.32	11.09	13.87	16.64	19.41	22.19	24.96
40'	2.80	5.61	8.41	11.22	14.02	16.83	19.63	22.44	25.24
50'	2.84	5.67	8.51	11.34	14.18	17.02	19.85	22.69	25.52
16° —	2.87	5.73	8.60	11.47	14.34	17.20	20.07	22.94	25.81
10'	2.90	5.80	8.70	11.60	14.49	17.39	20.29	23.19	26.09
20'	2.93	5.86	8.79	11.72	14.65	17.58	20.51	23.44	26.37
30'	2.96	5.92	8.89	11.85	14.81	17.77	20.73	23.70	26.66
40'	2.99	5.99	8.98	11.98	14.97	17.96	20.96	23.95	26.94
50'	3.03	6.05	9.08	12.10	15.13	18.15	21.18	24.20	27.23
17° —	3.06	6.11	9.17	12.23	15.29	18.34	21.40	24.46	27.52
10'	3.09	6.18	9.27	12.36	15.45	18.53	21.62	24.71	27.80
20'	3.12	6.24	9.36	12.48	15.60	18.73	21.85	24.97	28.09
30'	3.15	6.31	9.46	12.61	15.76	18.92	22.07	25.22	28.38
40'	3.18	6.37	9.55	12.74	15.92	19.11	22.29	25.48	28.67
50'	3.22	6.43	9.65	12.87	16.08	19.30	22.62	25.74	28.95
18° —	3.25	6.50	9.75	13.00	16.25	19.49	22.74	25.99	29.24
10'	3.28	6.56	9.84	13.13	16.41	19.69	22.97	26.25	29.53
20'	3.31	6.63	9.94	13.25	16.57	19.88	23.20	26.51	29.82
30'	3.35	6.69	10.04	13.38	16.73	20.08	23.42	26.77	30.11
40'	3.38	6.76	10.13	13.51	16.89	20.27	23.65	27.03	30.40
50'	3.41	6.82	10.23	13.64	17.05	20.46	23.87	27.29	30.70
19° —	3.44	6.89	10.33	13.77	17.22	20.66	24.10	27.55	30.99
10'	3.48	6.95	10.43	13.90	17.38	20.85	24.33	27.81	31.28
20'	3.51	7.02	10.53	14.03	17.54	21.05	24.56	28.07	31.58
30'	3.54	7.08	10.62	14.16	17.71	21.25	24.79	28.33	31.87
40'	3.57	7.15	10.72	14.30	17.87	21.44	25.02	28.59	32.17
50'	3.61	7.21	10.82	14.43	18.03	21.64	25.25	28.85	32.46
20° —	3.64	7.28	10.92	14.56	18.20	21.84	25.48	29.12	32.76
10'	3.67	7.35	11.02	14.69	18.36	22.04	25.71	29.38	33.05
20'	3.71	7.41	11.12	14.82	18.53	22.23	25.94	29.65	33.35
30'	3.74	7.48	11.22	14.96	18.69	22.43	26.17	29.91	33.65
40'	3.77	7.54	11.32	15.09	18.86	22.63	26.40	30.18	33.95
50'	3.81	7.61	11.42	15.22	19.03	22.83	26.64	30.44	34.25

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
21° —	3·84	7·68	11·52	15·35	19·19	23·03	26·87	30·71	34·55
10'	3·87	7·74	11·62	15·49	19·36	23·23	27·10	30·98	34·85
20'	3·91	7·81	11·72	15·62	19·53	23·43	27·34	31·24	35·15
30'	3·94	7·88	11·82	15·76	19·70	23·63	27·57	31·51	35·45
40'	3·97	7·95	11·92	15·89	19·86	23·84	27·81	31·78	35·75
50'	4·01	8·01	12·02	16·03	20·03	24·04	28·05	32·05	36·06
22° —	4·04	8·08	12·12	16·16	20·20	24·24	28·28	32·32	36·36
10'	4·07	8·15	12·22	16·30	20·37	24·44	28·52	32·59	36·67
20'	4·11	8·22	12·32	16·43	20·54	24·65	28·76	32·86	36·97
30'	4·14	8·28	12·43	16·57	20·71	24·85	28·99	33·14	37·28
40'	4·18	8·35	12·53	16·71	20·88	25·06	29·23	33·41	37·58
50'	4·21	8·42	12·53	16·84	21·05	25·26	29·47	33·68	37·89
23° —	4·24	8·49	12·73	16·98	21·22	25·47	29·71	33·96	38·20
10'	4·28	8·56	12·84	17·12	21·40	25·67	19·95	34·23	38·51
20'	4·31	8·63	12·94	17·25	21·57	25·88	30·20	34·51	38·82
30'	4·35	8·70	13·04	17·39	21·74	26·09	30·44	34·78	39·13
40'	4·38	8·77	13·15	17·53	21·91	26·30	30·98	35·06	39·45
50'	4·42	8·83	13·25	17·66	22·09	26·50	30·92	35·34	39·76
24° —	4·45	8·90	13·36	17·81	22·26	26·71	31·17	35·62	40·07
10'	4·49	8·97	13·46	17·95	22·44	26·92	31·41	35·90	40·38
20'	4·52	9·04	13·57	18·09	22·61	27·18	31·66	36·18	40·70
30'	4·56	9·11	13·67	18·23	22·79	27·34	31·90	36·46	41·02
40'	4·59	9·18	13·78	18·37	22·96	27·55	32·15	36·74	41·33
50'	4·63	9·26	13·78	18·53	23·14	27·77	32·39	37·02	41·65
25° —	4·66	9·33	13·99	18·65	23·32	27·98	32·64	37·30	41·97
10'	4·70	9·40	14·10	18·79	23·49	28·19	32·89	37·59	42·29
20'	4·73	9·47	14·20	18·94	23·67	28·40	33·14	37·87	42·61
30'	4·77	9·54	14·31	19·08	23·85	28·62	33·39	38·16	42·93
40'	4·81	9·61	14·42	19·22	24·03	28·83	33·64	38·44	43·25
50'	4·84	9·68	14·52	19·37	24·21	29·05	33·89	38·73	43·57
26° —	4·88	9·75	14·63	19·51	24·39	29·26	34·14	39·02	43·90
10'	4·91	9·83	14·74	19·65	24·57	29·48	34·39	39·31	44·22
20'	4·95	9·90	14·85	19·80	24·75	29·70	34·65	39·60	44·55
30'	4·99	9·97	14·96	19·94	24·93	29·91	34·90	39·89	44·87
40'	5·02	10·04	15·07	20·09	25·11	30·13	35·16	40·18	45·20
50'	5·06	10·12	15·18	20·23	25·29	30·35	35·41	40·47	45·53
27° —	5·10	10·19	15·29	20·38	25·48	30·57	35·67	40·76	45·86
10'	5·13	10·26	15·40	20·53	25·66	30·79	35·62	41·06	46·19
20'	5·17	10·34	15·51	20·68	25·84	31·01	36·18	41·35	46·52
30'	5·21	10·41	15·62	20·82	26·03	31·23	36·44	41·65	46·85
40'	5·24	10·49	15·73	20·97	26·21	31·46	36·70	41·94	47·18
50'	5·28	10·56	15·84	21·12	26·40	31·98	26·96	42·24	47·52

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
28° —	5·32	10·63	15·95	21·27	26·59	31·90	37·22	42·54	47·85
10'	5·35	10·71	16·06	21·42	26·77	32·13	37·48	42·84	48·19
20'	5·39	10·78	16·18	21·57	26·97	32·35	37·74	43·14	48·53
30'	5·43	10·86	16·29	21·72	27·15	32·58	38·01	43·44	48·87
40'	5·47	10·93	16·40	21·87	27·34	32·80	38·27	43·74	49·21
50'	5·51	11·01	16·52	22·02	27·53	33·03	38·54	44·04	49·55
29° —	5·54	11·09	16·63	22·17	27·72	33·26	38·80	44·34	49·89
10'	5·58	11·16	16·74	22·32	27·91	33·49	39·07	44·65	50·23
20'	5·62	11·24	16·86	22·48	28·10	33·72	39·34	44·96	50·57
30'	5·66	11·32	16·97	22·63	28·29	33·95	39·60	45·26	50·92
40'	5·70	11·39	17·09	22·78	28·48	34·18	39·87	45·57	51·27
50'	5·73	11·47	17·20	22·94	28·67	34·41	40·14	45·88	51·61
30° —	5·77	11·55	17·32	23·09	28·87	34·64	40·41	46·19	51·96
10'	5·81	11·62	17·44	23·25	29·06	34·87	40·69	46·50	52·31
20'	5·85	11·70	17·55	23·41	29·26	35·11	40·96	46·81	52·66
30'	5·89	11·78	17·67	23·56	29·45	35·34	41·23	47·12	53·01
40'	5·93	11·86	17·79	23·72	29·65	35·58	41·51	47·44	53·37
50'	5·97	11·94	17·91	23·88	29·85	35·81	41·78	47·75	53·72
31° —	6·01	12·02	18·03	24·03	30·04	36·05	42·06	48·07	54·08
10'	6·05	12·10	18·14	24·19	30·24	36·29	42·34	48·39	54·43
20'	6·09	12·18	18·26	24·35	30·44	36·53	42·62	48·70	54·79
30'	6·13	12·26	18·38	24·51	30·64	36·77	42·90	49·02	55·15
40'	6·17	12·34	18·50	24·67	30·84	37·01	43·18	49·34	55·51
50'	6·21	12·42	18·62	24·83	31·04	37·25	43·46	49·67	55·87
32° —	6·25	12·50	18·75	25·00	31·24	37·49	43·74	49·99	56·24
10'	6·29	12·58	18·87	25·16	31·45	37·74	44·02	50·31	56·60
20'	6·33	12·66	18·99	25·32	31·65	37·98	44·31	50·64	56·97
30'	6·37	12·74	19·11	25·48	31·85	38·22	44·59	50·97	57·34
40'	6·41	12·82	19·24	25·65	32·06	38·47	44·88	51·29	57·71
50'	6·45	12·91	19·36	25·81	32·26	38·72	45·17	51·62	58·08
33° —	6·49	12·99	19·48	25·98	32·47	38·96	45·46	51·95	58·45
10'	6·54	13·07	19·61	26·14	32·68	39·21	45·75	52·28	58·82
20'	6·58	13·15	19·73	26·31	32·89	39·46	46·04	52·62	59·19
30'	6·62	13·24	19·86	26·48	33·09	39·71	46·33	52·95	59·57
40'	6·66	13·32	19·98	26·64	33·30	39·96	46·63	53·29	59·95
50'	6·70	13·41	20·11	26·81	33·51	40·22	46·92	53·62	60·33
34° —	6·75	13·49	20·24	26·98	33·73	40·47	47·22	53·96	60·71
10'	6·79	13·58	20·36	27·15	33·94	40·72	47·51	54·30	61·09
20'	6·83	13·67	20·49	27·32	34·15	40·98	47·81	54·64	61·47
30'	6·87	13·75	20·62	27·49	34·36	41·24	48·11	54·98	61·86
40'	6·92	13·83	20·75	27·66	34·58	41·49	48·41	55·33	62·24
50'	6·96	13·92	20·88	27·84	34·79	41·75	48·71	55·67	62·63

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
35° —	7·00	14·00	21·01	28·01	35·01	42·01	49·01	56·02	63·02
10'	7·05	14·09	21·14	28·18	35·23	42·27	49·32	56·36	63·41
20'	7·09	14·18	21·27	28·36	35·45	42·53	49·62	56·71	63·80
30'	7·13	14·27	21·40	28·53	35·66	42·80	49·93	57·06	64·20
40'	7·18	14·35	21·53	28·71	35·88	43·06	50·24	57·42	64·59
50'	7·22	14·44	21·66	29·88	36·11	43·33	50·55	57·77	64·99
36° —	7·27	14·53	21·80	29·06	36·33	43·59	50·86	58·12	65·39
10'	7·31	14·62	21·93	29·24	36·55	43·86	51·17	58·48	65·79
20'	7·35	14·71	22·06	29·42	36·77	44·13	51·48	58·84	66·19
30'	7·40	14·80	22·20	29·60	37·00	44·40	51·80	59·20	66·60
40'	7·44	14·89	22·33	29·78	37·22	44·87	52·11	59·56	67·00
50'	7·49	14·98	22·47	29·96	37·45	44·94	52·43	59·92	67·41
37° —	7·54	15·07	22·61	30·14	37·68	45·21	52·75	60·28	67·82
10'	7·58	15·16	22·74	30·32	37·91	45·49	53·07	60·65	68·23
20'	7·63	15·25	22·88	30·51	38·14	45·76	53·39	61·02	68·64
30'	7·67	15·35	23·02	30·69	38·37	46·04	53·71	61·39	69·06
40'	7·72	15·44	23·16	30·88	38·60	46·32	54·04	61·76	69·48
50'	7·77	15·53	23·30	31·06	38·83	46·60	54·36	62·13	69·89
38° —	7·81	15·62	23·44	31·25	39·06	46·88	54·69	62·50	70·32
10'	7·86	15·72	23·58	31·44	39·30	47·16	55·02	62·88	70·74
20'	7·91	15·81	23·72	31·63	39·54	47·44	55·35	63·26	71·16
30'	7·95	15·91	23·86	31·82	39·77	47·73	55·68	63·64	71·59
40'	8·00	16·00	24·01	32·01	40·01	48·01	56·01	64·02	72·02
50'	8·05	16·10	24·15	32·20	40·24	48·30	56·35	64·40	72·45
39° —	8·10	16·20	24·29	32·39	40·50	48·59	56·68	64·78	72·88
10'	8·15	16·29	24·44	32·58	40·73	48·88	57·02	65·17	73·31
20'	8·19	16·39	24·58	32·78	40·97	49·17	57·36	65·56	73·75
30'	8·24	16·49	24·73	32·97	41·22	49·46	57·70	65·95	74·19
40'	8·29	16·58	24·88	33·17	41·46	49·75	58·05	66·34	74·63
50'	8·34	16·68	25·02	33·37	41·71	50·05	58·39	66·73	75·07
40° —	8·39	16·78	25·17	33·56	41·96	50·35	58·74	67·13	75·52
10'	8·44	16·88	25·32	33·76	42·20	50·64	59·08	67·53	75·97
20'	8·49	16·98	25·47	33·96	42·45	50·94	59·43	67·92	76·42
30'	8·54	17·08	25·62	34·16	42·70	51·24	59·79	68·33	76·87
40'	8·59	17·18	25·77	34·36	42·96	51·55	60·14	68·73	77·32
50'	8·64	17·28	25·93	34·57	43·21	51·85	60·49	69·14	77·78
41° —	8·69	17·39	26·08	34·77	43·46	52·16	60·85	69·54	78·24
10'	8·74	17·49	26·23	34·98	43·72	52·46	61·21	69·95	78·70
20'	8·80	17·59	26·39	35·18	43·98	52·77	61·57	70·36	79·16
30'	8·85	17·69	26·54	35·39	44·24	53·08	61·93	70·78	79·62
40'	8·90	17·80	26·70	35·60	44·50	53·40	62·29	71·19	80·09
50'	8·95	17·90	26·85	35·81	44·76	53·71	62·66	71·61	80·56

Fok és perc	10	20	30	40	50	60	70	80	90
	hosszegységnek megfelelő szintkülönbség (tangens) ugyanazon hosszegységben								
42° —	9·00	18·01	27·01	36·02	45·02	54·02	63·03	72·03	81·04
10'	9·06	18·11	27·17	36·23	45·28	54·34	63·40	72·46	81·51
20'	9·11	18·22	27·33	36·44	45·55	54·66	63·77	72·88	81·99
30'	9·16	18·33	27·49	36·65	45·82	54·98	64·14	73·31	82·47
40'	9·22	18·43	27·65	36·87	46·09	55·30	64·52	73·74	82·95
50'	9·27	18·54	27·81	37·08	46·35	55·63	64·90	74·17	83·44
43° —	9·33	18·65	27·98	37·30	46·63	55·95	65·28	74·60	83·93
10'	9·38	18·76	28·14	37·52	46·90	56·28	65·66	75·04	84·42
20'	9·43	18·87	28·30	37·74	47·17	56·61	66·04	75·48	84·91
30'	9·49	18·98	28·47	37·96	47·45	56·94	66·43	75·92	85·41
40'	9·55	19·09	28·64	38·18	47·73	57·27	66·82	76·36	85·91
50'	9·60	19·20	28·80	38·40	48·00	57·60	67·21	76·81	86·41
44° —	9·66	19·31	28·97	38·63	48·28	57·94	67·60	77·26	86·91
10'	9·71	19·43	29·14	38·85	48·57	58·28	67·99	77·71	87·42
20'	9·77	19·54	29·31	39·08	48·85	58·62	68·39	78·16	87·93
30'	9·83	19·65	29·48	39·31	49·14	58·96	68·79	78·62	88·44
40'	9·88	19·77	29·65	39·54	49·42	59·31	69·19	79·07	88·96
50'	9·94	19·88	29·83	39·77	49·71	59·65	69·59	79·54	89·48
45° —	10·00	20·00	30·00	40·00	50·00	60·09	70·00	80·00	90·00
10'	10·06	20·12	30·17	40·23	50·29	60·35	70·41	80·46	90·52
20'	10·12	20·23	30·35	40·47	50·59	60·70	70·82	80·94	91·05
30'	10·18	20·35	30·53	40·70	50·88	61·06	71·23	81·41	91·58
40'	10·24	20·47	30·71	40·94	51·18	61·41	71·65	81·88	92·12
50'	10·30	20·59	30·89	41·18	51·48	61·77	72·07	82·36	92·66

Erdészeti statisztika

I. Az erdőállomány kiterjedése

(A földművelésügyi ministerium által)

Az erdő által elfoglalt terület Magyarországon az 1907. évi hivatalos országban 2,659.326 kat. holdat, összesen tehát 15,655.419 kat. az egyes törvényhatóságokra s talajminőség, fafaj és birtok cím

Törvényhatóság	A z e r d ő .			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
k a t a s z t e r i				
I. Magyarország.				
I. Budapesti erdőfelügyelőség.				
1. Budapest fő- és székv.	394	356	2.269	
2. Kecskemét thj. város .	.	7.845	7.234	776
3. Székesfejérvár sz. k. v.	.	.	.	.
4. Esztergom vármegye .	213	551	32.688	726
5. Fejér vármegye . . .	717	2.312	37.859	18.357
6. Jász-N.-K.-Szoln. vm.	.	1.644	2.256	855
7. Pest stb. vármegye . .	2.853	117.555	77.552	27.726
II. Pozsonyi erdőfelügyelőség.				
1. Pozsony sz. k. v. . . .	.	.	3.849	186
2. Bars vármegye . . .	3.755	.	158.852	7.219
3. Nyitra vármegye . . .	3.510	134	203.097	18.226
4. Pozsony vármegye . .	1.897	11.051	117.096	21.758
III. Turóczt.-mártoni erdőfelügyelőség.				
1. Árva vármegye . . .	8.278	.	98.342	7.467
2. Liptó vármegye . . .	23.867	.	163.783	3.761
3. Trencsén vármegye .	11.475	.	240.120	12.256
4. Turóczt. vármegye . .	3.759	.	90.212	2.918

tikai adatok.

és eloszlása a magyar államban.

közölt hivatalos adatok szerint.)

talos adatok szerint 12,996.093 kat. holdat, Horvát - Szlavonholdat tesz ki. — Hogy ezen összes erdőterületből mennyi esik szerint miként oszlik meg, azt az itt következő táblázat mutatja.

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1870. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő

h o l d t e r ü l e t t e l

3.019	2.052	577	390	2.281	738
15.855	884	14.971	.	11.787	4.068
34.178	28.364	5.725	89	29.224	4.954
59.245	39.897	19.056	292	20.902	38.343
4.755	414	4.341	.	534	4.221
225.686	48.542	176.633	511	94.220	131.466
4.035	719	3.206	110	3.662	373
169.826	68.934	74.199	26.693	116.193	53.633
224.967	80.314	110.318	34.335	90.705	134.262
151.802	20.571	78.982	52.249	83.040	68.762
114.087	.	7.571	106.516	96.147	17.940
191.411	.	8.447	182.964	169.564	21.847
263.851	22.970	143.697	97.184	80.985	182.866
96.889	64	33.595	63.230	50.193	46.696

Törvényhatóság	A z e r d ő			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő fala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
k a t a s z t e r i				
IV. Besztercebányai erdőfelügyelőség.				
1. Selmecz- és Bélabánya sz. k. v.	89	.	7.747	.
2. Hont vármegye . . .	1.677	.	134.620	436
3. Nógrád vármegye . .	10.080	.	193.164	1.609
4. Zólyom vármegye . .	8.328	.	247.657	1.847
V. Miskolczi erdőfelügyelőség.				
1. Borsod vármegye . . .	1.730	.	164.050	2.780
2. Gömör vármegye . . .	3.898	.	352.360	7.013
3. Heves vármegye . . .	521	.	116.234	321
VI. Kassai erdőfelügyelőség.				
1. Kassa sz. kir. város .	.	.	8.024	55
2. Abauj-Torna vármegye	2.215	.	146.870	48.481
3. Sáros vármegye . . .	1.036	.	212.983	7.748
4. Szepes vármegye . . .	7.666	.	254.480	5.896
VII. Ungvári erdőfelügyelőség.				
1. Bereg vármegye	7.695	.	171.494	74.791
2. Ung vármegye	5.288	.	232.499	19.703
3. Zemplén vármegye . .	467	.	278.517	29.991
VIII. Máramarosszigeti erdőfelügyelőség.				
1. Máramaros vármegye .	82.118	.	807.235	41.625
2. Ugocsa vármegye . . .	365	.	31.767	11.280
IX. Debreczeni erdőfelügyelőség.				
1. Debreczen sz. k. v. . .	.	.	.	18.194
2. Szatmár-Németi sz. k. v.	.	.	.	5.730
3. Hajdu vármegye	63	314	4.357	7.343
4. Szabolcs vármegye . .	.	469	10.854	27.985
5. Szatmár vármegye . . .	1.609	.	160.057	81.054

t e r ü l e t h ő l

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	an 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő

h o l d t e r ü l e t t e l

7.836	1.254	1.858	4.724	7.819	17
136.733	100.127	33.224	3.382	95.509	41.224
204.853	145.540	55.005	4.308	58.724	151.129
257.832	30.580	82.060	145.192	207.352	50.480
168.560	116.665	51.696	199	81.942	86.618
363.271	123.310	146.292	93.669	221.389	141.882
117.076	85.806	31.270	.	62.682	54.394
8.079	2.617	2.558	2.904	8.026	53
197.566	104.787	83.659	9.120	83.819	113.747
221.767	24.010	161.623	36.134	77.492	144.275
268.042	3.291	31.480	233.271	177.809	90.233
253.980	64.441	172.919	16.620	221.648	32.332
257.490	32.792	199.701	24.997	196.871	60.619
308.975	73.664	231.954	3.357	89.424	219.551
930.978	32.358	557.099	341.521	676.924	254.054
43.412	18.102	25.310	.	22.614	20.798
18.194	15.554	2.640	.	18.013	181
5.730	5.136	594	.	5.715	15
12.077	9.356	2.721	.	9.140	2.937
39.308	30.833	8.199	276	8.467	30.841
242.720	126.252	116.353	115	124.317	118.403

Törvényhatóság	A z e r d ő			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
k a t a s z t e r i				
X. Nagyvárad erdőfelügyelőség.				
1. Nagyvárad thj. frh. v.	.	.	.	274
2. Békés vármegye	.	.	.	9.552
3. Bihar vármegye	19.857	.	431.262	58.581
4. Szilágys vármegye	563	.	109.006	75.095
XI. Kolozsvári erdőfelügyelőség.				
1. Kolozsvár sz. k. v.	.	.	1.679	1.385
2. B.-Naszód vármegye	7.170	.	319.813	54
3. Kolozs vármegye	8.974	.	253.926	88
4. Szolnok-Doboka vm.	4.793	.	249.327	844
XII. Marosvásárhelyi erdőfelügyelőség.				
1. Marosvásárhely sz. k. v.	.	.	1.309	29
2. Csik vármegye	40.338	.	353.554	.
3. Maros-Torda vármegye	13.330	.	322.281	3.112
4. Udvarhely vármegye	24.581	.	174.084	.
XIII. Brassói erdőfelügyelőség.				
1. Brassó vármegye	14.482	.	91.469	1.289
2. Fogaras vármegye	34.975	.	127.520	3.838
3. Háromszék vármegye	12.143	1.123	384.613	2.889
4. N.-Küküllő vármegye	3.325	.	174.165	1.822
XIV. Nagyszebeni erdőfelügyelőség.				
1. Alsó-Fehér vármegye	6.696	.	116.558	34.333
2. K.-Küküllő vármegye	36	.	25.912	24.153
3. Szeben vármegye	32.320	.	213.698	35.981
4. Torda-Aranyos vm.	12.241	.	131.007	24.247

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cs. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő

h o l d t e r ü l e t t e l

274	274	.	.	274	.
9.552	6.169	3.383	.	4.301	5.251
509.700	221.086	262.671	25.943	338.376	171.324
184.664	120.462	64.202	.	47.406	137.258
3.064	1.963	1.101	.	3.059	5
327.037	18.656	120.889	187.492	313.241	13.796
262.988	89.035	68.590	105.363	141.770	121.218
254.964	80.557	169.423	4.984	100.685	154.279
1.338	1.241	91	6	1.304	34
393.892	1.197	41.167	351.528	362.323	31.569
338.723	27.612	134.238	176.873	173.236	165.487
198.629	27.128	137.117	34.384	140.786	57.943
107.240	14.455	65.286	27.498	107.156	84
166.333	6.324	111.154	48.856	150.753	15.580
400.768	53.671	254.593	92.504	210.313	190.455
179.312	76.298	101.917	1.098	154.873	24.439
157.587	68.997	83.995	4.595	112.510	45.077
50.101	27.955	22.117	29	25.841	24.260
281.999	55.293	127.839	98.867	278.739	3.260
167.495	29.105	74.127	64.263	126.760	40.735

Törvényhatóság	A z e r d ő -			
	véd- erdő	futó homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
k a t a s z t e r i				
XV. Dévai erdőfelügyelőség.				
1. Arad sz. kir. város . . .	.	.	.	.
2. Arad vármegye . . .	18.583	.	237.403	69.619
3. Hunyad vármegye . . .	96.389	.	519.243	13.891
XVI. Temesvári erdőfelügyelőség.				
1. Temesvár sz. k. város	.	.	1.307	.
2. Versecz thj. frh. város	.	.	.	.
3. Krassó-Szörény vm. . .	47.278	.	765.461	86.823
4. Temes vármegye . . .	191	13.266	52.229	60.757
XVII. Szegedi erdőfelügyelőség.				
1. Baja thj. frh. város . . .	.	260	.	.
2. Hód-Mező - Vásárhely thj. frh. város . . .	.	.	.	.
3. Pancsova thj. frh. v. . .	.	.	3	296
4. Szabadka sz. k. v. . .	.	13.501	112	.
5. Szeged sz. k. v. . .	545	6.933	.	3
6. Ujvidék sz. k. v. . .	.	.	255	895
7. Zombor sz. k. v. . .	.	.	.	.
8. Bács-Bodrog várm. 9. Csanád vármegye . . .	1.482	11.968	23.593	14.400
10. Csongrád vármegye . . .	.	.	424	1.522
11. Torontál vármegye . . .	.	2.413	556	1.766
	.	80	5.077	12.230
XVIII. Pécsi erdőfelügyelőség.				
1. Pécs sz. k. v.	.	.	4.217	.
2. Baranya vármegye . . .	114	.	95.822	42.793
3. Somogy vármegye . . .	77	5.557	42.883	177.555
4. Tolna vármegye . . .	.	216	36.937	16.204
XIX. Szombathelyi erdőfelügyelőség.				
1. Sopron sz. k. v.	.	.	8.824	987
2. Sopron vármegye . . .	233	.	65.963	36.316
3. Vas vármegye	43	.	94.397	169.078
4. Zala vármegye	3.986	1.243	93.029	151.337

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1879. évi XXXI. t.-cs. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő

h o l d t e r ü l e t t e l

325.605	166.380	158.867	358	109.564	216.041
629.523	118.196	441.707	69.619	387.109	242.414
1.307	701	606	.	1.249	58
899.562	209.110	667.356	23.096	778.645	120.917
126.443	99.885	26.515	43	72.113	54.330
260	.	260	.	12	248
299	137	162	.	184	115
13.613	.	13.613	.	13.247	366
7.481	.	7.481	.	7.043	438
1.150	839	311	.	1.140	10
51.443	32.305	19.138	.	29.689	21.754
1.946	522	1.424	.	1.766	180
4.735	.	4.735	.	2.007	2.728
17.387	8.689	8.698	.	6.464	10.923
4.217	2.505	1.712	.	4.184	33
138.729	41.796	95.506	1.427	105.637	33.092
226.072	123.968	90.144	11.960	100.019	126.053
53.357	27.437	25.820	100	32.137	21.220
9.811	4.514	2.502	2.795	9.809	2
102.512	44.718	31.184	26.610	81.483	21.029
263.518	63.214	68.866	131.438	63.163	200.355
249.595	105.164	120.311	24.120	139.710	109.885

Törvényhatóság	A z e r d ő			
	véd- erdő	fü- tő homokon álló erdő	feltétlen erdő tala- jon álló erdő	nem feltét- len erdő talajon álló erdő
k a t a s z t e r i				
XX. Győri erdőfelügyelőség.				
1. Győr sz. k. v.	.	.	1	128
2. Komárom sz. k. v. . . .	.	.	.	.
3. Győr vármegye	34	2.434	10.173	7.551
4. Komárom vármegye . .	848	2.410	44.482	10.531
5. Moson vármegye	12	.	8.177	10.517
6. Veszprém vármegye . .	2.294	2.946	110.525	33.671
XXI. Közv. a földm. min. alá rendelve.				
1. Fiume város és kerülete	94	.	955	.
Magyarország összesen	603.590	206.581	10.473.373	1.712.549
2. Horvát-Szlavonország.				
1. Belovár-Kőrös megye . .	.	.	42.900	278.434
2. Lika-Krbava vármegye .	.	454	360.930	102.000
3. Modrus-Fiume "	29.608	.	334.872	1.031
4. Pozsega "	32.516	.	221.775	91.487
5. Szerém "	.	.	35.678	195.240
6. Varasd "	20	.	128.500	30.032
7. Vse "	160	45	167.733	149.186
8. Zá "	150	.	103.910	352.665
összesen	62.454	499	1.396.298	1.200.075
A magyar állam erdőterülete összesen				
Magyarország	603.590	206.581	10.473.373	1.712.549
Horvát-Szlavonország . .	62.454	499	1.396.298	1.200.075
Főösszeg	666.044	207.080	11.869.671	2.912.624

t e r ü l e t b ől

összesen	tölgy erdő	bükk és más lomb- erdő	fenyő erdő	az 1878. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a alá tartozó összes erdőterület	a 17. §. alá nem tar- tozó erdő

h o l d t e r ü l e t t e l

129		129		128	1
20.192	7.319	12.874	499	8.912	11.280
58.271	39.804	17.554	913	35.866	22.405
18.706	4.725	13.910	71	10.042	8.664
149.436	66.463	78.834	4.139	77.956	71.480
1.049	525	369	155	678	371
12,996.093	3,556.594	6,433.521	3,005.978	8,173.795	4,822.298
321.334	71.198	249.701	435	295.985	25.349
463.384	14.440	362.735	86.209	463.384	
365.511	1.273	159.184	205.054	287.426	78.085
345.778	99.107	243.831	2.840	218.022	127.756
230.918	185.378	455	.	208.526	22.392
158.552	26.506	127.599	4.447	38.950	119.602
317.124	104.679	212.445	.	72.393	244.731
456.725	82.014	371.062	3.649	399.860	56.865
2,659.326	584.595	1,772.097	302.634	1,984.546	674.780
12,996.093	3,556.594	6,433.521	3,005.978	8,173.795	4,822.298
2,659.323	584.595	1,772.097	302.634	1,984.546	674.780
15,655.410	4,141.189	8,205.618	3,308.612	10,158.341	5,497.078

Erdőügyi administratio.

Földmivelési miniszterium.

Az erdészeti ügyeket a földmivelésügyi miniszteriumban két főosztály (az I/A. és I/B. főosztály) és kilencz ügyosztály (az I/A. 1., I/A. 2., I/A. 3., I/A. 4., I/A. 5., I/B. 1., I/B. 2., I/B. 3. és I/B. 4. ügyosztály) végzi.

I/A. főosztály. Főnökök: Horváth Sándor, ministeri tanácsos, a Szt. István r., a Lipót r., a III. o. vask. r. és a F. J. r. l. Helyettese: Péch Kálmán min. tanácsos, a II. o. polg. hadi ér. tul.

1. ügyosztály: Erdőfelügyelet. Az 1879. évi XXXI-törvényezikk végrehajtásával kapcsolatos ügyek közül: az erdők fenntartásáról való gondoskodás; a véderdők kijelölése és adómentessége; az erdőrendészeti ügyek, erdei érték és árszabályok jóváhagyása, valamint alkalmazásával kapcsolatos ügyek; az erdei termékek szállítása szárazon és vizen; az országos erdei alap ügyei. Az erdészeti államvizsgákkal és az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatos ügyek; az erdőfelügyelőségek adminisztratív és dologi ügyei. Az 1908. évi VII. és XXXIX. t.-c. végrehajtásával kapcsolatos erdészeti ügyek. Szakegyletek és társulatok ügyei. Szakirodalom. Osztályvezető: Rochlitz Dezső ministeri tanácsos, a II. o. polg. hadi ér. tul. Személyzet: Doroszlai Gábor főerdőtanácsos, dr. Hammersberg Géza főerdőtanácsos és Czillinger János erdőfelügyelő a II. o. polg. h. ér. tul.

2. ügyosztály: Erdőgazdasági üzemtervek, kísérletügy és erdőstatisztika. Az 1879. XXXI. t.-czikk végrehajtásával kapcsolatos ügyek közül a véderdők használati terveinek jóváhagyása, a törvény 17. §-ának hatálya alá tartozó erdők ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveinek jóváhagyása, a jóváhagyott használati tervektől, ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemtervektől eltérő használatok és intézkedések engedélyezése, illetőleg hivatalból való elrendelése, az üzemtervtől eltérő használatok nyilvántartása. Az 1890. XIX. t.-c. végrehajtásával kapcsolatos ügyek a személyi ügyek kivételével. Az erdészeti kísérleti ügy és az erdészeti kísérleti állomások adminisztratív és dologi ügyei. Az erdők törzskönyvének vezetése. Erdőstatisztika. Osztályvezető: Térfi Béla ministeri tanácsos. Személyzet: Raduly János főerdőtanácsos, a II. o. polg. hadi ér. tul. Dezsényi Jenő erdőfelügyelő, Selymessy Ferencz erdőtanácsos a II. o. polg. h. ér. tul. Spettmann János erdőtanácsos a II. o. polg. h. ér. tul. Intzédi Géza főerdőmérnök, Vidos Miklós főerdőmérnök, Králl János erdőmérnök.

3. ügyosztály: Állami erdőtiszték, díjnokok, altiszték és szolgák személyi ügyei, erdészeti szakképzés. A magyar és horvát-szlavon kincstári erdőknél, állami kezelésbe vett erdőknél, erdőfelügyelőségeknél, az erdészeti kísérletügynél és erdőőri szakiskoláknál alkalmazott erdőtiszték, díjnokok, altiszték és szolgák személyi ügyei. A selmeczbányai erdészeti főiskola, és az erdőőri szakiskolák adminisztratív és dologi ügyei. Az 1898. XIX. t.-cz. 14. §-ának végrehajtásával kapcsolatos ügyek. Osztályvezető: Arató Gyula ministeri tanácsos a II. o. polg. h. ér. tul. Személyzet: Hejás Kálmán főerdőtanácsos a II. o. polg. h. ér. tul. Balogh Ernő főerdőtanácsos, Pukács Endre erdőmérnök és Ajtai Sándor segéderdőmérnök.

4. ügyosztály: Állami kezelésbe vett erdők. Az 1898: XIX. t. czikk végrehajtásával kapcsolatos ügyek kivéve a törvény 14. szakaszának végrehajtásával kapcsolatos ügyeket és a személyi ügyeket. Az állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segélyző alap ügyei. Osztályvezető: Ratkovszky Károly főerdőtanácsos a II. o. polg. h. ér. tul. Személyzet: Gruber Gyula a II. o. polg. h. ér. tul. főerdőtanácsos; Tóth Miklós, Gurányi István a II. o. polg. h. ér. tul. erdőtanácsosok; Fröhlich Brúnó főerdőmérnök a III. o. polg. h. ék. tul.

5. ügyosztály: Kópár területek beerdősítése Az 1879: XXXI. t.-cz. 165. §-ának, az 1885: XXIII. t.-cz. 55. §-ának továbbá az 1894: XII. t.-cz. 13. és 14. §§-ainak hatálya alá eső összes kópár, futóhomokos és vízmosásos területek kijelölése és befasításának elrendelése; az állami erdőhivatalok, a selmeczbányai erdészeti főiskola és az erdőéri szakiskolák által kezelt állami erdei facsemetékterteknek ügyei; az ezekben termelt csemeték, valamint a kincstári erdők csemetékterteiből kópár területek beerdősítésére átengedett csemeték kiosztása; a kópár területek beerdősítésének segélyezése. Fiume város és kerületéhez tartozó erdők és kópár területek állami kezelésével kapcsolatos ügyek. Az állami erdőhivatalok és az erdőéri szakiskolák által kezelt állami gyümölcsfaiskolák ügyei, az ezekben termelt magcsemeték és ojtványok kiosztása. Osztályvezető: Rappensberger Andor főerdőtanácsos. Személyzet: Tichy Kálmán erdőfelügyelő, Papp Béla erdőtanácsos és Franciscy Vilmos főerdőmérnök.

I/B. főosztály. Főnökök: Kaán Károly, a III. o. vask. r. l., a II. o. polg. h. ér. k. tul. ministeri tanácsos. Helyettese: Az I., 2. és 3. ügyosztályra nézve Kozma István a III. o. vask. r. l., ministeri tanácsos, a 4. ügyosztályra nézve Kovács Gábor a II. o. polg. h. é. k. tul. ministeri tanácsos. A fakereskedelmi, faipari s erdőgazdasági vám és tarifaügyek, valamint a kincstári erdészeti hozzájárulásával létesülő vasutak ügyeinek ellátására osztályvezetői hatáskörrel szolgálattételre a főosztály főnöke mellé beosztva: Schmidt Károly ministeri tanácsos, a III. o. orosz Szt.-Anna r. és a IV. o. japáni Szt.-Kincs r. l.

I. ügyosztály: Magyarországi kincstári erdők gazdasági és igazgatási ügyei. A magyarországi kincstári erdők szolgálatának szervezése. A kincstári erdőgazdaság és üzem irányítása, fejlesztése, kormányzati felügyelete és ellenőrzése. A gazdasági üzem összes élelmezési kérdései. Az erdőgazdasági fő- és melléktermények értékesítési ügyei. Az erdőkhöz tartozó havasi és más gyepelgelők és egyéb mívelési ágak gazdasági és hasznosítási ügyei. A szállítási eszközök és egyéb gazdasági berendezések létesítésének, valamint a birtokveteli, eladási és csere ügyeknek gazdasági szempontból való tárgyalása. Az állami erdők költségvetése annak végrehajtása és összes hitelügyei. A kincstári erdészeti hozzájárulásával létesített vagy fentartott közutak ügyei (a műszaki rész kivételével). A kincstári faanyagok szárazon vagy vizen való szállítását érintő kérdések (a műszaki rész kivételével.) Általános érvényű rendelkezéseknek a kincstári erdészeti gazdasági érdekei szempontjából való tárgyalása. — Az erdőfeltárási alap ügyei. — Vasutépítésekhez, vízszabályozásokhoz és ármentesítésekhez való hozzájárulás és a követelendő ellenszolgáltatás kérdésének gazdasági szempontból való elbírálása. A minta erdőgazdaságok ügyei. Osztályvezető: Pájer István a II. o. polg. h. é. k. tul. főerdőtanácsos. Személyzet: Szokolóczy József főerdőtanácsos a II. o. p. h. é. k. t. Medveczky Ernő a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos, Barsy Richárd a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos, Biró Zoltán a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos, Osterlamm Ernő erdőtanácsos, Lipcsey László a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos Sándor Jenő a p. h. é. k. t. erdőtanácsos Molesányi

Gábor erdőmérnök a III. o. p. h. é. k. t. Szolgálatteleire beosztva: Ambrus Lajos a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos, és Lengyel Sándor erdőmérnök.

2. ügyosztály: Magyarországi kincstári erdők birtokügyei. A magyarországi kincstári erdőbirtokkal kapcsolatos urbéri, birtokrendezési, kegyuri és censuális ügy (a kegyuri építkezések műszaki kérdéseinek kivételével). A kincstári erdőgazdaság hitele terhére nyújtandó kegyadományok, ingatlanvétel, eladási és csereügyletek intézése (a gazdasági és műszaki szempontból való tárgyalás kivételével). Az 1888 : XXVI. t.-cikk alapján létesített erdővásárlási alap ügyei. A kincstári munkás telepek, társulások, valamint a munkásbiztosítás, nyugellátás és munkásjóléti intézmények ügyei. (Gazdasági szempontból az I/B-1. ügyosztállyal tárgyalandók). A kincstári erdőőrök gyermekeinek nevelését szolgáló internátusok ügyei. Osztályvezető: Kozma István a III. o. vask. r. l., ministeri tanácsos. Személyzet: Kovács Aladár főerdőtanácsos, Konok Tamás erdőtanácsos, Tomassek Miklós erdőtanácsos, Tomasovszky Imre erdőtanácsos.

3. ügyosztály: Horvát-Szlavonországi ügyek. A horvát-szlavonországi kincstári erdők, valamint a Horvát-Szlavonországokkal egyesített volt katonai határőrvidék beruházási alapjához tartozó erdők gazdasági, dologi és adminisztratív ügyei. Véleményadás a társosztályok által tárgyalt, Horvát-Szlavonországokat érintő ügyekben. A Horvát-SzlavonDalmát kir. orsz. kormányhoz, valamint a horvátországi összes hatóságokhoz intézett iratok letördítése. A beérkezett összes beadványok iktatás előtti kivonatolása. Osztályvezető: Kacsanovszky József a II. o. p. h. é. k. t., főerdőtanácsos. Személyzet: Kmetőnyi Emil a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos, Nemes József fordító. Szolgálatteleire beosztva: Masztics Gusztáv főerdőmérnök, Matatyasovszky Emil a III. o. p. h. é. k. t. erdőmérnök, Ciganović Vladimír és Mihalecsis Boskó erdőmérnök.

4. ügyosztály: Kincstári erdők műszaki és erdőrendezési ügyei. A kincstári erdők felmérésének és határrendezésének műszaki ügyei, továbbá a kincstári erdők gazdasági terveinek elkészítésével és végrehajtásának ellenőrzésével járó ügyek (a gazdasági kérdések az I/B-1. ügyosztállyal tárgyalandók). A birtok adásvételek és cserék műszaki (becslési és felmérési) ügyei. Az erdőgazdasági (kezelési és üzemi), kegyuri és egyéb építkezések műszaki irányítása, tervműveleteik felülvizsgálata, végrehajtásuk és leszámolásuk műszaki elbírálása a kormányzati felügyelete és ellenőrzése. A kincstári és kegyuri épületek és építmények fentartásának műszaki ellenőrzése. A kincstári erdőgazdaságok beruházási ügyeinek műszaki tárgyalása és nyilvántartása. A kincstári erdőgazdasághoz tartozó ingatlan vagyon törzskönyvezése. A kincstári erdészetet érdeklő vizsubályozási argumentációs ügyek műszaki része. A kincstári erdők erdősítései, csemetenevelési és kísérleti ügyei. Erdészeti kiállítások ügyei. Osztályvezető: Kovács Gábor a II. o. p. h. é. k. t. ministeri tanácsos. Személyzet: Martian Livius a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos, Chabada Géza erdőtanácsos, Beyer Jenő erdőtanácsos.

Földmivvelésügyi ministeri számvevőség erdészeti csoportja. Főnök: Wilhelmb Gyula főerdőszámtanácsos.

I. Közigazgatási osztály. Osztályvezető: Mentler Sándor főerdőszámtanácsos. Személyzet: Demeczky Jenő, főerdőszámtanácsos, Tergovits Artur, Kovács András, Geyer H. Viktor erdőszámtanácsos, Erdős Béla dr. erdőszámvizsgáló.

II. Könyvelési osztály. Osztályvezető: Brannich Gyula főerdőszámtanácsos. Személyzet: báró Metzger Rezső és Kovács Ferenc erdőszámtanácsos, Nádaskay Richárd, Jámbery József,

2. *Járási erdőgondnokság Fogarason.* Vezetője: Zankó Emil főerdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Sárkányon.* Vezetője: Lotterhof Márton erdőmérnök.

4. *Torcsavári járási erdőgondnokság Zernesten.* Vezetője: Kocziha János erdőmérnök.

XXVIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Segesvár.

Hivatalfőnök: Jncze Manó erdőtanácsos. Beosztva: Tóth Antal segéderdőmérnök.

1. *Járási erdőgondnokság Kőhalmon.* Vezetője: Kadácsy Bálint főerdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Medgyesen.* Vezetője: Sára Jenő segéderdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Nagysinken.* Vezetője; . . . . .

4. *Járási erdőgondnokság Segesváron.* Vezetője: . . . . .

5. *Járási erdőgondnokság Szentágotán.* Vezetője: Henter János segéderdőmérnök.

XXIX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagyszeben.

Hivatalfőnök: Sümegh Ignác főerdőtanácsos. Beosztva: Fazekas Ferencz dr. segéderdőmérnök.

1. *Czödeölgyi járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Spielhauer György főerdőmérnök.

2. *Olmenti járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Henrich Győző főerdőmérnök.

3. *Nagyszebenvidéki járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Lencsés Ambrus főerdőmérnök

4. *Járási erdőgondnokság Szászsebesen.* Vezetője: Schwarz Rezső főerdőmérnök.

5. *Szelistyevidéki járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Plachy Teofil főerdőmérnök.

6. *Járási erdőgondnokság Szerdahelyen.* Vezetője: Seemayer Bódog erdőmérnök.

7. *Járási erdőgondnokság Ujgyházán.* Vezetője: . . . . .

XXX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Dicsőszentmárton.

Hivatalfőnök: Szántner János erdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Dicsőszentmártonban.* Vezetője: Vajda Ákos főerdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Erzsébetvároson.* Vezetője: Orbán József erdőmérnök.

XXXI. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagyenyed.

Hivatalfőnök: Dezső Zsigmond erdőtanácsos. Beosztva: Nagy Ferencz segéderdőmérnök.

1. *Marosmenti alsó járási erdőgondnokság Gyulaférváron.* Vezetője: Szalánty László főerdőmérnök.

a k. a. é. k. t. erdőmérnök . . . . . ; luczatói erdőgondnokság Zólyomlipcsén: . . . . . ; erdőgondnokság Besztercebányán: . . . . . cserpataki erdőgondnokság Kisgaramon; Blattny Tibor főerdőmérnök.

Erdőigazgatóság Maramarosszigeten.

Hivatalfőnök: Szabó József a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos
Személyzet: Glós László, Bartha Gábor, Gyarmathy Mózes a II. o. p. h. é. k. t., Hoós Ernő, Kolos József a II. o. p. h. é. k. t., Lőfi Jenő a II. o. p. h. é. k. t., Bohuniczky Endre a II. o. p. h. é. k. t. és Schlosser István erdőtanácsosok; Kovássy Kálmán a II. o. p. h. é. k. t. főerdőmérnök; orvosok: Felsővívissón: dr. Mátrai Ignác főorvos, Körösmezőn: dr. Ács János, Rahón: dr. Fülely László orvos; erdőmérnök: Lorge Emil, Kriváchy Andor, Marinović Milan, Klausberger József, Kovács Tivadar és Partos Gyula; segéderdőmérnökök: Hénel Jenő, Biró Jenő, Maczkó Lajos, Vona István, Szontagh Ferencz és Dimák Ödön; irodatiszt: Boér József.

Erdőszámvevőség. Főnök: Jamnitsky Antal főerdőszámtanácsos. Személyzet: Koppányi Lajos főerdőszámtanácsos; Méhes Péter erdőszámtanácsos; Szamolányi Gyula és Tessenyi Károly erdőszámvizsgálók; Halasi Pál erdőszámaellenőr, Pajkossy Győző erdőszámítiszt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. Erdőgondnokság Rahón: Branszky László erdőmérnök; erdőgondnokság Felsővívissón: Spanyol Géza erdőtanácsos; erdőgondnokság M.-Szigeten: Kincses József erdőtanácsos; erdőgondnokság Rónaszéken: Szvetelszky Céza erdőtanácsos; feketetiszai erdőgondnokság (székhely: Körösmező): . . . . . ; erdőgondnokság Nagybocskón: Mayer Aurél főerdőmérnök; mezőháti erdőgondnokság (székhely: Körösmező) Jónásch Kornél erdőmérnök; vaséri erdőgondnokság (székhely: Felsővívissó): Rusznyák Győző erdőmérnök; terebesfehérpataki erdőgondnokság: Barna Endre erdőmérnök; tiszabogdányi erdőgondnokság: Braxatorisz Zoltán erdőmérnök; kevelei erdőgondnokság (székhely: Körösmező): Kacsó András a III. o. p. h. é. k. t. főerdőmérnök; fehértiszai erdőgondnokság (székhely: Tiszabogdány): Zimay János erdőmérnök; gyertyánligeti erdőgondnokság: Hoffmann Dezső főerdőmérnök; havasmezői erdőgondnokság: . . . . . ; tiszaközi erdőgondnokság (székhely: Rahó): Weisz Ferencz főerdőmérnök; faraktárgondnokság Nagy-Bocskón: Guary Kálmán főerdőmérnök, Beosztva: Tihanyi László főerdőmérnök, Salix Gyula erdőmérnök.

Erdőigazgatóság Kolozsvarott.

Hivatalfőnök: Nemes Károly a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos. Személyzet: Matavovszky Árpád és Kaufmann Béla a F. J. r. l. a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsosok, Rejtő Adolf, Békó Albert, Kegenhart Pál és Jancsó Gyula erdőtanácsosok; Lattyak Sándor, Barsi Árpád főerdőmérnökök; Zachar Mihály, Csernecky Károly, Jamnik István, Schwartz Béla, Krause Ágoston, Körös Gyula, Szabó Endre a kor. ar. é. k. a vit. er. sz. tul. erdőmérnökök; Kasper Alfréd, Nagy Zoltán, Illés Károly, Nagy László, Krizmanics Ferencz, Bogár Pál, Szabó János, Neumann István és Kovács Lajos segéderdőmérnökök; Opavszky János erdőmérnökgyakornok; Debreczeni Ödön irodatiszt.

Erdőszámvevőség. Főnök: Szilágyi József kir. tanácsos, főerdőszámtanácsos. Személyzet: Wolf Attila főerdőszámtanácsos; Szabó Kálmán és Orencsák Károly erdőszámtanácsosok; Kovács Arthur erdőszámaellenőr, Pálla Jenő erdőszámítiszt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. Görgényi erdőgondnokság (székhely: Görgényszentimre): Szadeczky-Kardos

Miklós erdőtanácsos; erdőgondnokság Fogarason: Aladics Emil erdőtanácsos; erdőgondnokság Gyalu: Katona László főerdőmérnök; laposnyai erdőgondnokság (székhely: Görgényszentimre): Hajdu Gyula erdőmérnök; erdőgondnokság Sárkányban: Györke István főerdőmérnök; erdőgondnokság Abrudfalván: Biró Lajos erdőtanácsos; isztiacsi erdőgondnokság (székhely: Görgényszentimre): Puksa Endre erdőmérnök; erdőgondnokság Désen: Szilágyi Bertalan erdőtanácsos; aranyosfői erdőgondnokság (székhely: Topánfalva): Erődi Balint főerdőmérnök; erdőgondnokság Bihardobrosdon: . . . . .
 . . . . .; erdőgondnokság Topánfalván: Krause Tivadar erdőmérnök; vidrai erdőgondnokság (székhely: Topánfalva): Nyúl Sándor erdőtanácsos; erdőgondnokság Strézakeresztúron: Nyitray József főerdőmérnök; erdőgondnokság Kovásszán: Puskás István főerdőmérnök; erdőgondnokság Josikafalván: Vojtás Árpád erdőmérnök.

Erdőigazgatóság Lugoson.

Hivatalfőnök: Bereczky Gyula a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos. Személyzet: Grünzl Gyula, Székely István, Fekete János a kor. ar. é. k. t. főerdőtanácsosok, Trauer Gyula erdőtanácsos; Kohout János a II. o. p. h. é. k. t. főerdőmérnök, Lengyel Sándor, Modrovich Ferencz Földes Tibor és Zseleznyák Leó erdőmérnökök; Faller József, Nagy Imre, Häuszler Zsigmond, Osztrólczyk Tibor, segéderdőmérnökök.

Erdőszámvevőség. Főnök: Kováts Elek főerdőszámtanácsos. Személyzet: Nyáry Gyula erdőszámvizsgáló.

Alárendelt erdőgondnokságok. Erdőgondnokság Kossón: Erdey János, erdőmérnök; erdőgondnokság Facsádon: Früstök István, erdőmérnök; maroserdői erdőgondnokság (székhely: Facset): Molnár Károly a kor. ar. é. k. t., erdőtanácsos; erdőgondnokság Bálincon Murányi Károly erdőtanácsos; erdőgondnokság Galadnabányán: Kiss István erdőmérnök; erdőgondnokság Lugoson: . . . . .
 . . . . . főerdőmérnök; erdőgondnokság Pancsován: . . . . .
 erdőgondnokság Bégalankáson: Branich Kálmán főerdőmérnök; erdőgondnokság Deliblaton: Ajtay Jenő erdőtanácsos és Bársony József erdőmérnök.

Főerdőhivatal Liptóújváron.

Hivatalfőnök: de Pottere Gerard a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos; Személyzet: Kostialik János, erdőtanácsos, Spengel Sándor, a II. o. p. h. é. k. t. Vartzik Emil, Balaton Antal, Létz Lajos főerdőmérnökök; Kövári György, Kozony József, Muzdoka Damjan erdőmérnökök; Kiss Zoltán, Varga Károly és Jahn Rezső és Begyáts Gábor segéderdőmérnökök; Miletics Zsarkó, Tarczy Pál, Glóser Dezső, Buchalla Jenő, Popoviciu Valér erdőmérnökgyakornokok; dr. Saad Andor főorvos.

Erdőszámvevőség. Főnök: Gözsy Gyula főerdőszámtanácsos. Személyzet: Markovich Béla, Andaházy Géza és Németh András erdőszámintézők.

Alárendelt erdőgondnokságok, erdőgondnokság Liptóoszádnán: Glock Géza erdőmérnök; erdőgondnokság Fekete vágon (u. p. Király-lehota): . . . . .; erdőgondnokság Vichodnán: Iszapi Gyula erdőtanácsos; erdőgondnokság Penyőházán: Onczay László erdőmérnök; erdőgondnokság Malnuszinán: . . . . .; erdőgondnokság Rózsahegyen: Bachó János főerdőtanácsos; erdőgondnokság Szvarinban (u. p. Király-lehota): . . . . .; erdőgondnokság

Teplicskán: . . . . . erdőgondnokság Felkán: Plotenyi Jenő
a III. o. p. h. é. k. t. erdőmérnök.

Főerdőhivatal Ungváron.

Hivatalfőnök: Bekény Aladár a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos. Személyzet: Zachár Jakab főerdőtanácsos; Székely József főerdőtanácsos; Lánczy Antal és ifj. Kőrös László erdőtanácsosok; Gasparik Pál, a II. o. p. h. é. k. t. Keleu Gyula, Matusovits Károly főerdőmérnökök; Sándor Béla és Schlachta László segéderdőmérnökök; Moldován Aurél, Rosu Dániel, Luncz Géza erdőmérnökökgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Sailer György főerdőszámtanácsos; Személyzet: Gyeney Lajos erdőszámvizsgáló; Ács József erdőszámellenőr; Pápay Ferenc erdőszámírt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. erdőgondnokság Fenyvesvölgyön: . . . . . erdőgondnokság Radváczon: Seenger Nándor erdőtanácsos; erdőgondnokság Ókemenzén: Mocsáry Béla, a III. o. p. h. é. k. t. főerdőmérnök; erdőgondnokság Turjaremetén: Sréter Ágoston főerdőmérnök; erdőgondnokság Sóháton: Thegze László erdőmérnök; erdőgondnokság Bercsényifalván: Ladányi Frigyes erdőtanácsos; csontosi erdőgondnokság Nagybereznán: Ranku Miladin erdőtanácsos; poroskői erdőgondnokság Turjaremetén: . . . . . erdőgondnokság Havasközön: Mózs Ferenc erdőmérnök; erdőgondnokság Hátmegen: Mankovich Rezső erdőmérnök; erdőgondnokság Ungváron: Pásztor Sándor főerdőmérnök.

Főerdőhivatal Nagybanján.

Hivatalfőnök: . . . . . Személyzet: Míke Imre, Winkler Miklós a II. o. p. h. é. k. t. Csegery Pál erdőtanácsosok; Szeleczky János, Huszár Kornél, Soltész Gyula, Gombossy József főerdőmérnökök; Pellion Árpád, Schwantzer Gusztáv és Györy Jenő erdőmérnökök; Forster Imre, Mihalecsics Bosko segéderdőmérnök, Rőczei Géza erdőmérnökökgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Wenk Gyula erdőszámtanácsos. Személyzet: ifj. Kovács Ferenc és Berényi Ernő erdőszámírt.

Alárendelt erdőgondnokságok. Fernezei erdőgondnokság Nagybanján: Günther József erdőtanácsos; erdőgondnokság Kapnikbanján: Fromm János erdőmérnök; erdőgondnokság Láposbanján: Balás Emil erdőmérnök; erdőgondnokság Kohóvölgyön: Jeszenszky Kálmán főerdőmérnök; erdőgondnokság Tökésen: Szeőts Béla erdőmérnök.

Főerdőhivatal Lippán.

Hivatalfőnök: Ormai Kálmán főerdőtanácsos. Személyzet: Lágler Gyula főerdőtanácsos; Molnár Imre erdőtanácsos, Vaitzik Éde, Puchreiner Henrik és Szepessy Elek főerdőmérnökök; Fail Ernő Révay Ferenc, és Erős Gyula erdőmérnökök; Richter György, Szőke Győző Borka László, Schiller János segéderdőmérnökök; Árvai Ferenc erdőmérnökökgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Bánovits Dezső főerdőszámtanácsos.
Személyzet: Sükösd Ferencz erdőszámtanácsos Erhardt Lajos erdőszámvizsgáló.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. Erdőgondnokság Aradon: Ormós Zsigmond főerdőmérnök; erdőgondnokság Maria-radnán: Toperczer Árpád főerdőmérnök; erdőgondnokság Ópáloson: Bögözy Antal főerdőmérnök; erdőgondnokság Dorgoson: Héjj János István erdőmérnök; erdőgondnokság Tótváradon: Tompa Ferencz erdőtanácsos; erdőgondnokság Sistarócezen: . . . . .; erdőgondnokság Marosnagyvölgyön: Balogh Dezső erdőtanácsos; erdőgondnokság Pécskán: Petricsek István erdőmérnök; erdőgondnokság Marosborsán: Cseleji József erdőmérnök; erdőgondnokság Lippán: Sikó Aron erdőtanácsos; alsódombrói erdőgondnokság Marosborsán: Jávorszky Zoltán főerdőmérnök.

Erdőhivatal Tótsóváron.

Hivatalfőnök: Draskovich József a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos. Személyzet: Várjon Géza, erdőtanácsos; Kriszta Gyula, és Enyedi János, erdőtanácsos a II. o. p. h. é. k. t.; Klimko Gyula, a II. o. p. h. é. k. t. Papp István, Orosz Tamás, Schmuck Hugó főerdőmérnökök; Radó Gábor, Greguruncic Ferencz, Csutak Álmos, a III. o. p. h. é. k. t. erdőmérnökök; Botos Géza, Apáti László, Spangel Ernő és Nagy József segéderdőmérnökök. Valics Gyula erdőmérnökgyakornok.

Az erdőhivatal diósgyőri kerületi megbízottja: Huszár Pál főerdőmérnök.

Erdőszámvevőség. Főnök: . . . . .
Személyzet: Szilárd Iván erdőszámvizsgáló, Platthy Imre erdőszámírt.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. Erdőgondnokság Diósgyőrön: Ormay Gyula erdőtanácsos; erdőgondnokság Aranyidán: Pécsi Ottó erdőmérnök, erdőgondnokság Mocsolyástelepen: . . . . .; ujhuti erdőgondnokság Diósgyőrön: Lippóczy Béla erdőmérnök; erdőgondnokság Parasznyán: Szabó Lajos erdőmérnök; erdőgondnokság Óvizen: Schmotzer Gyula erdőmérnök; erdőgondnokság Deinekakasfalván: Blickhardt József a kor. ar. é. k. t. erdőmérnök; erdőgondnokság Szomolnokhután: Várnai Géza erdőmérnök; erdőgondnokság Zborón: Hreblar László erdőmérnök; erdőgondnokság Kecserpeklélen: Kolecsányi László erdőmérnök; szentléleki erdőgondnokság Diósgyőrön: Fischl József erdőtanácsos; hertneki erdőgondnokság Lukón: Spangel Ernő erdőmérnök.

Erdőhivatal Apatinban.

Hivatalfőnök: Párnai Attila főerdőtanácsos. Személyzet: Iváncsó Bertalan erdőtanácsos; Remenyik Gusztáv főerdőmérnök, Sobó Sándor erdőmérnök; Szabó Mátyás, Steyer Sándor, Hajdu János segéderdőmérnökök; Popa János, erdőmérnökgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: . . . . .
Személyzet: Schaeffer Mihály, Inkei Ödön és Kováts Gyula erdőszámvizsgálók. Mitták Lajos számgyakornok.

Alárendelt erdőgondnokságok. erdőgondnokság Palánkán: . . . . .; erdőgondnokság Apatinban: Terray Gyula főerdőmérnök; erdőgondnokság Doroszlón: Sándor Elek főerdőmérnök; erdőgondnokság Bezdánban: Bárány Károly erdőmérnök.

Erdőhivatal Gödöllőn.

Hivatalfőnök: Fuherr János erdőtanácsos. Személyzet: Bayer Ágoston, Plech József, Ivanick Ferencz erdőtanácsosok; Daniek Géza, Fischer Károly főerdőmérnökök; Keiner Rezső, br. Marschall Ernő erdőmérnökök; Szadlis Sándor, Szokol András és Kelemen Jenő segéderdőmérnökök, Hrabovecz Gyula, Rohoska Imre erdőmérnökgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Balogh Miklós főerdőszámtanácsos. Személyzet: Groh Gyula erdőszámvizsgáló.

Alárendelt erdő és faraktárgondnokságok. Erdőgondnokság Nagymaroson: . . . . .; erdőgondnokság Isaszeghen: Krause Dezső főerdőmérnök; erdőgondnokság Babathon: . . . . .; erdőgondnokság Visegrádon: Loványi Heribert erdőmérnök; erdőgondnokság Galgamácsán: Garlathy Oszkár főerdőmérnök; erdőgondnokság Budakeszín: Baumann Béla főerdőmérnök; erdőgondnokság Valkón: Vermes Viktor főerdőmérnök; faraktárgondnokság Budapesten: Mezey Rezső erdőtanácsos.

Erdőhivatal Zsarnóczán.

Hivatalfőnök: . . . . . Személyzet: Koller János erdőtanácsos; Irinyi Aurél a II. o. p. h. é. k. t. és Egy Ferencz főerdőmérnök, Kriska Sámuel, Debreczeny András, Fáy Ede, Pilz Alfréd Pászthory Ódön erdőmérnökök; Grillusz Artur, Orbán Ferencz, Dúbravszky János, Zsemlye Imre, Brozsek Pál, segéderdőmérnökök.

Erdőszámvevőség. Főnök: Buttykay Elemér főerdőszámtanácsos. Személyzet: Truszka Gyula erdőszámtiszt.

Alárendelt erdőgondnokságok: erdőgondnokság Jálnán: Szecsődy József főerdőmérnök; erdőgondnokság Bródon: Muftnyanszky Jenő főerdőmérnök; erdőgondnokság Garamréven: Tóth László, erdőmérnök; erdőgondnokság Geletneken: . . . . .; erdőgondnokság Körömözbányán: Röhrich Ernő a III. o. p. h. é. k. t. főerdőmérnök; erdőgondnokság Selmeczbányán: Volfinau Gyula főerdőmérnök; erdőgondnokság Szélaknán: Hajdu Dezső főerdőmérnök

Erdőhivatal Bustyaházán.

Hivatalfőnök: Nagy Károly főerdőtanácsos. Személyzet: Greger Géza, Ondrus Gyula a II. o. p. h. é. k. t. és Ressel István erdőtanácsosok; Lux Árpád a II. o. p. h. é. k. t. főerdőmérnök; Dienes Béla, Navratil Gyula, Törzs István erdőmérnökök, Grozdanic Milan, Fogarasi Béla, Sucin György és Dercsényi István segéderdőmérnökök; Dujic Branko, Pánczél Miklós erdőmérnökgyakornokok; orvosok: Dr. Katona Zoltán (Bustyaházán) és Dr. Andor Samu (Királymezőn).

Erdőszámvevőség. Főnök: Huttya Pál erdőszámtanácsos. Személyzet: Solti Arnold erdőszámvizsgáló; Schwób István és Reisenbüchler Jenő erdőszámtiszt;

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. Erdőgondnokság Huszton: Jeszenszky Ferencz főerdőmérnök; erdőgondnokság Bruszturán: Pap Sándor erdőmérnök; királymezői alsó erdőgondnokság Királymezőn: Schillinger Béla erdőmérnök; királymezői felső erdőgondnokság Királymezőn: Török Béla a III. o. p. h. é. k. t. erdőmérnök; erdőgondnokság Dombón: Dragán Gyula erdőtanácsos. erdőgondnokság Felsőszínevéren: Szepesi Artúr erdőmérnök; erdőgondnokság Németmokrán: Mankinszky Gyula erdőmérnök; erdőgondnokság

Bustyaházán: Ziegler Mihály erdőtanácsos; erdőgondnokság Técsön: Figuli Lajos főerdőmérnök; erdőgondnokság Alsókalocsán: Füstös Zoltán főerdőmérnök.

Erdőhivatal Szászsebesen.

Hivatalfőnök: Burdats János a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos. Személyzet: Röhrich Márton, Földes Tamás, főerdőtanácsosok; Szalagyi Emil, Belházy Gyula, Fűzy Zoltán és Volnhofer Pál erdőtanácsosok; Surjánszky Kálmán, Fabián János, Grüber Rezső erdőmérnökök; Zsák Lajos, Kiss László, Herédy Kálmán segéderdőmérnökök.

Erdőszámvevőség. Főnök: Huszt Aladár dr. Erdőszámvizsgáló; Személyzet: Kuntz Gyula erdőszámvizsgáló; Zacher Emil dr. erdőszámellenőr; Török Ferencz erdőszámtiszt; Banovits Ödön számgyakornok.

Alárendelt erdő- és faraktárgondnokságok. Erdőgondnokság Szászvároson: Szabó Ignác főerdőmérnök; gotuli erdőgondnokság Szászsebesen: Paul Péter főerdőmérnök; erdőgondnokság Kudsiron: Ersek Árpád főerdőmérnök; erdőgondnokság Déván: Vály Ferencz főerdőmérnök; erdőgondnokság Vajdahunyadon: Schalát Béla erdőmérnök; sugági erdőgondnokság Szászsebesen: Bedő Zoltán főerdőmérnök, erdőgondnokság Zalatnan: Linhart Ödön főerdőmérnök beosztva; Briestyánszky Endre erdőmérnök; bisztrai erdőgondnokság Szászsebesen: Lányi Gyula főerdőmérnök; erdőgondnokság Kőrösbányán: Gura Károly főerdőmérnök.

Erdőhivatal Orsován.

Hivatalfőnök: Varnay Ödön főerdőtanácsos. Személyzet: Bécsy Dezső, Aschner Vilmos erdőtanácsosok; Hell Miklós és Hayden Gyula főerdőmérnökök; Törzs Artur, erdőmérnök; Kálmár Elemér és Herczeg János, Kovács József és Czeizel Ignác segédmérnökök; Trusza Sándor erdőmérnökgyakornok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Boda Dénes főerdőszámtanácsos. Személyzet: Novotny Károly és Ujházy Ágost erdőszámvizsgáló.

Alárendelt erdőgondnokságok. Alsó erdőgondnokság Berszászkán: Kakas Ödön főerdőmérnök; felső erdőgondnokság Berszászkán: Zai Ádám főerdőmérnök; erdőgondnokság Biszterén: Szabó Kálmán főerdőmérnök; erdőgondnokság Karansebesen: Kovalitzky Vladimir főerdőmérnök; erdőgondnokság Bozovícson: Ilykavits László erdőmérnök; erdőgondnokság Óasszonyréten: Orosz Zoltán erdőmérnök; erdőgondnokság Herkulesfürdön: Bartók Ernő főerdőmérnök; erdőgondnokság Ruszkabányán: Scholtz Gyula a II. o. p. h. é. k. t. erdőtanácsos; erdőgondnokság Orsován: Kőfalusi Viktor főerdőmérnök.

Erdőigazgatóság Zágrábban.

Hivatalfőnök: Ulreich Gyula a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos. Személyzet: Ruzicska Ágoston, Polacsek Károly, Rozmanith Albert, a koronás arany érdemkereszt és a II. o. ez. vit. ér. tul. Krajnyák János, Lehoczky György és Márton György erdőtanácsosok; Zajc Carmeló, Pere Vilmos erdőtanácsosi czimmal felruházott főerdőmérnökök; Stromszky László főerdőmérnök; Munteanu Amadeus és Kőrösi János erdőmérnökök; Koprić Andás, segéderdőmérnök; Rakassányi Győző és Szpanović Tivadar erdőmérnökgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: Dióssy Dezső főerdőszámtanácsos. Személyzet: Krizsán Mihály erdőszámtanácsos; Mudrovčić Máriausz dr. erdőszámvizsgáló, Mescsovits Imre és Fučak Duzan erdőszámellenőrök

Alárendelt erdőgondnokságok. Erdőgondnokság Pitomačán: Brausil Miksa erdőtanácsosi czimmal felruházott főerdőmérnök; erdőgondnokság Ravnagorán: Schaab Bálint erdőmérnök; erdőgondnokság Draganecen (székhely: Cazma): Frommeyer Antal főerdőmérnök; erdőgondnokság Ivanovoselon: Láhner Károly főerdőmérnök; erdőgondnokság Rujevacon: Višnić Milán erdőmérnök; erdőgondnokság Vojničon: Steller Ede főerdőmérnök; erdőgondnokság Noviban: Zwickelsdorfer János főerdőmérnök; erdőgondnokság Sokolovacon: Kundrať Emil erdőtanácsos; erdőgondnokság Ogulinban: . . . . . erdőgondnokság Glinán: Slipećević Illés erdőmérnök; erdőgondnokság Ivanskán: Holec János segéd-erdőmérnök; erdőgondnokság Fuzinén: Sellmann Béla erdőmérnök; erdőgondnokság Mrkopáljon: Ott Károly erdőmérnök; erdőgondnokság Kaljén: Budisavljević Tódor erdőmérnök; erdőgondnokság Vranovinán: Ambrózy Román erdőmérnök; erdőgondnokság Jaszenakon: Finke Mihály erdőmérnök k. a. é. k. t. Karstfelderősítési felügyelőiség Zenggenben: Nyitray Ottó erdőtanácsos.

Főerdőhivatal Vinkovczen.

Hivatalfőnök: Mariányi János a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos Személyzet: Dianóvszky Pál főerdőtanácsos; Czeisberger Ernő, Kayser Sándor erdőtanácsosok; Jakab István, Melesiczky Pál és Masztics Gusztáv főerdőmérnökök; Horváth Sándor, Gösswein Lajos és Mattyasovszky Emil, a III. o. p. h. é. k. t. erdőmérnök. Ciganović Vladimir, Nemes Imre segéd-erdőmérnökök.

Erdőszámvevőség. Főnök: Horváth Fülöp erdőszámvizsgáló. Személyzet: Tomcsányi Miklós erdőszámellenőr.

Alárendelt erdőgondnokságok: erdőgondnokság Niemcén: Boór Károly főerdőmérnök; erdőgondnokság Vrbanjén: Vassányi Mihály főerdőmérnök; erdőgondnokság Nova-Gradiskán: Bogsch Árpád főerdőmérnök; erdőgondnokság Morovičon: Hamar László főerdőmérnök; erdőgondnokság Novszkán: Volczer Árpád segéd-erdőmérnök; erdőgondnokság Jasenacon: Hajdu Rezső főerdőmérnök; erdőgondnokság Županjen: Barkócai Ferencz erdőtanácsos; erdőgondnokság Lipovljanén: . . . . . ; jaminai erdőgondnokság Morovičon: Boeriu Virgii főerdőmérnök.

Erdőhivatal Sušákon.

Hivatalfőnök: Tordony Emil a II. o. p. h. é. k. t. főerdőtanácsos. Személyzet: Hantos Ernő és Reschner Rezső Suszter Rezső, erdőtanácsosok; Urbanszky István főerdőmérnök; Janussek István főerdőmérnök. Solc Szvetozár főerdőmérnök Márics Antal, Bevelaqua István erdőmérnökök; Zsurilla Pál, Máté Dezső segéd-erdőmérnökök; Soós Károly, Lipták Viktor és Fekete József erdőmérnökgyakornokok.

Erdőszámvevőség. Főnök: . . . . . Személyzet: Baretics Bertalan erdőszámvizsgáló; Gojdičs Béla erdőszámtiszt.

Alárendelt erdőgondnokságok. ellenörködő erdőgondnokság Otoacsáczon: Stojanović Illés főerdőmérnök; erdőgondnokság Sveti-rokon: Lončar Illés segéd-erdőmérnök; erdőgondnokság Krasnón: Balen József segéd-erdőmérnök; erdőgondnokság Gospičon: Berzen

Kovits Antal erdőmérnök; erdőgondnokság Ljeskovácson: Fodor Vincze segéderdőmérnök; erdőgondnokság Kosinjon: . . . . .
 . . . . . erdőgondnokság Karlobagon: Ááron Oktávián erdőmérnök; erdőgondnokság Skaren: Bella János segéderdőmérnök; erdőgondnokság Udbinán: Pavlić Antal segéderdőmérnök.

Erdőrendezőségek.

Erdőrendezőség Besztercebányán. Erdőrendező: Buhescu Terentius, erdőtanácsos.

Erdőrendezőség Máramarosszigeten. Erdőrendező: Hammernyk Béla, főerdőmérnök.

Erdőrendezőség Apatinban. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Nagybányán. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Kólozsvárt. Erdőrendező: Nagy László erdőmérnök.

Erdőrendezőség Lugoson. Erdőrendező: Terényi Sándor erdőtanácsos.

Erdőrendezőség Liptóújváron. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Ungváron. Erdőrendező: Takács Miklós, erdőtanácsos.

Erdőrendezőség Lippán. Erdőrendező: Becker Róbert főerdőmérnök.

Erdőrendezőség Tótsóváron. Erdőrendező: Szecskey Dezső, főerdőmérnök.

Erdőrendezőség Zsarnóczán. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Szászsebesen. Erdőrendező: Jánosi Pál, főerdőmérnök.

Erdőrendezőség Bustyaházán. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Orsován. Erdőrendező: Gasparecz Lajos főerdőmérnök.

Erdőrendezőség Gödöllőn. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Zágrabban. Erdőrendező: Sztripszky Ágost főerdőmérnök.

Erdőrendezőség Vinkovcén. Erdőrendező: . . . . .

Erdőrendezőség Sušákon. Erdőrendező: Hohoss János, főerdőmérnök.

*

Hegyvidéki ministeri kirendeltség Munkácson: Lonkay Antal főerdőtanácsos a II. o. p. h. é. k. t.; Nagyszőlősen: Lator István főerdőmérnök.

*

Állami ménesbirtok igazgatósága Kisbéren: Szorkovszky Libor erdőmérnök; Mezőhegyesen: Früstök László erdőmérnök.

*

Karst felerdősítési felügyelőség Zengg: Nyitray Ottó erdőtanácsos.

Állami kezelésbe vett községi erdők ügyeit intéző
erdőhatóságok.

I. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Budapest.

Hivatalfőnök: Somogy Lajos főerdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Kecskeméten. Vezetője: Muraközy János erdőtanácsos.
2. Járási erdőgondnokság Vácson. Vezetője: Sipos Mihály főerdőmérnök.

II. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nyitra.

Hivatalfőnök: Bossányi István erdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Nyitrán. Vezetője: Wessely Alajos erdőtanácsos.
2. Járási erdőgondnokság Privigyen. Vezetője: Friedrik Árpád erdőmérnök.
3. Szeiczvidéki járási erdőgondnokság Postyénben. Vezetője: Nagy Mihály erdőmérnök.
4. Járási erdőgondnokság Pozsonyban. Vezetője: Urszinyi György főerdőmérnök.

III. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Trencsén.

Hivatalfőnök: Köllő Pal erdőtanácsos.

1. Zsolnai alsó járási erdőgondnokság Zsolnán. Vezetője: Székács Vincze főerdőmérnök. Beosztva: Schauer Gyula segéderdőmérnök.
2. Járási erdőgondnokság Illaván. Vezetője: Zathureczky Nándor erdőmérnök.
3. Járási erdőgondnokság Nagybittsén. Vezetője: Zachár László főerdőmérnök.
4. Zsolnai felső járási erdőgondnokság Zsolnán. Vezetője: ...
5. Járási erdőgondnokság Trencsénben. Vezetője: Hyna Ottó erdőtanácsos.

IV. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Alsókubin.

Hivatalfőnök: Porubszky Gyula erdőtanácsos. Beosztva: Liha Valér, segéderdőmérnök.

1. Járási erdőgondnokság Alsókubinban. Vezetője: Herrmann János főerdőmérnök.
2. Járási erdőgondnokság Turdosinban (Medvedce). Vezetője: Vorák Sándor erdőmérnök.
3. Járási erdőgondnokság Turóczenkútjánban. Vezetője: Paczner Károly erdőmérnök.

V. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Liptószentmiklós.

Hivatalfőnök: Roszinszky János erdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Liptószentmiklóson. Vezetője: Csemiczky Aladár főerdőmérnök.
2. Járási erdőgondnokság Liptóújváron. Vezetője: Zuskin Ferencz erdőtanácsos.
3. Járási erdőgondnokság Rózsaheggyen. Vezetője: Demény Lajos főerdőmérnök.
4. Járási erdőgondnokság Nemetlipcsén. Vezetője: Novák György főerdőmérnök.

VI. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Besztercebánya.

Hivatalfőnök: Karvas Emil főerdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Aranyosmaróton. Vezetője: Náda Dénes főerdőmérnök.
2. Járási erdőgondnokság Garamtadoméren. Vezetője: Pascu Viktor erdőmérnök.
3. Járási erdőgondnokság Besztercebányán. Vezetője: . . . .
4. Járási erdőgondnokság Libetbányán. Vezetője: Asbóth István erdőmérnök.
5. Járási erdőgondnokság Zólyomban. Vezetője: Payer Artur főerdőmérnök.
6. Járási erdőgondnokság Ujbányán. Vezetője: Erdődi György erdőtanácsos.

VII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Balassagyarmat.

Hivatalfőnök: Kondor Vilmos főerdőtanácsos, az ar. é. k. és a kor. é. k. tulajdonosa. Beosztva: Daempff István erdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Egerben. Vezetője: Antaloczy János segéderdőmérnök.
2. Járási erdőgondnokság Ipotyságon. Vezetője: Botka György főerdőmérnök.
3. Járási erdőgondnokság Balassagyarmaton. Vezetője: . . . .
4. Járási erdőgondnokság Losoncson. Vezetője: Hajdu János erdőtanácsos.
5. Járási erdőgondnokság Bakabányán. Vezetője: Schmidt Vilmos főerdőmérnök.
6. Járási erdőgondnokság Korponán. Vezetője: Geschwind Lipót erdőmérnök.

VIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Rimaszombat.

Hivatalfőnök: Pöschl Ferencz erdőtanácsos.

1. Bótvavölgyi járási erdőgondnokság Miskolcson. Vezetője: Rutényi Károly főerdőmérnök.

2. *Bánvölgyi járási erdőgondnokság Sajóvelezden.* Vezetője: Alberti János erdőmérnök.

3. *Nyustyavidéki járási erdőgondnokság Rimaszombatban.* Vezetője: Fábian Béla főerdőmérnök.

4. *Járási erdőgondnokság Rimaszombaton.* Vezetője: Bánik György főerdőmérnök. Beosztva: Kálmán Béla erdőmérnök.

5. *Járási erdőgondnokság Rozsnyón.* Vezetője: Gohn Emil erdőmérnök.

6. *Járási erdőgondnokság Nagyrócén.* Vezetője: Vagács Sándor erdőmérnök.

IX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Lőcse.

Hivatalfőnök: Nádas Béla főerdőtanácsos. Beosztva: Benesik Mátyas segéderdőmérnök és Comsia Aurél erdőmérnökgyakornok.

1. *Járási erdőgondnokság Götniczbányán.* Vezetője: Lollok József főerdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Lőcsén.* Vezetője: Kelecsényi Mihály erdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Podotinban.* Vezetője: Eördögh Bertalan főerdőmérnök.

4. *Járási erdőgondnokság Szepesőfalun.* Vezetője: Wény János erdőmérnök.

5. *Járási erdőgondnokság Szepessombatban.* Vezetője: Zimann Ede főerdőmérnök.

6. *Járási erdőgondnokság Szepesolasziban.* Vezetője: Hornung Gusztáv főerdőmérnök.

X. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Eperjes.

Hivatalfőnök: Szántó Mihály F. J. r. l., a II. o. polg. hadi ér. tul. főerdőtanácsos. Beosztva: Bruder Gyula segéderdőmérnök.

1. *Járási erdőgondnokság Kassán.* Vezetője: . . . . .

2. *Szepesvidéki járási erdőgondnokság Kassán.* Vezetője: Németh Pál erdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Bártfán.* Vezetője: Dávid János főerdőmérnök.

4. *Eperjesvidéki alsó járási erdőgondnokság Eperjesen.* Vezetője: Niederland Rezső erdőmérnök.

5. *Eperjesvidéki felső járási erdőgondnokság Eperjesen.* Vezetője: Marsalkó Ferencz erdőmérnök. Beosztva: Becher Adólf főerdőmérnök.

XI. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Sátoraljaújhely.

Hivatalfőnök: Bodor Gábor erdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Homonnán.* Vezetője: Hábel Lambert főerdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Sátorajhajhelyen.* Vezetője: Szy Dénes erdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Szinnán.* Vezetője: Löber György erdőmérnök.

4. *Járási erdőgondnokság Varannón.* Vezetője: Kellényi Armand erdőmérnök.

XII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Ungvárr.

Hivatalfőnök: Hibbján János, főerdőtanácsos. Beosztva: Moldován János segéderdőmérnök.

1. *Ungi felső járási erdőgondnokság Ungváron.* Vezetője: Radonics Vazul erdőmérnök.

2. *Ungi alsó járási erdőgondnokság Ungváron.* Vezetője: Heinicz János erdőmérnök.

XIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Beregszász.

Hivatalfőnök: Timók János erdőtanácsos. Beosztva: Gaál Imre erdőmérnök Dudácsek Sándor segéderdőmérnök.

1. *Tiszamenti járási erdőgondnokság Beregszászon.* Vezetője: Sziogyártó József dr. erdőmérnök.

2. *Latorcamenti járási erdőgondnokság Munkácson.* Vezetője: Rertsik Andor erdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Nagyszőlősen.* Vezetője: Bauer Sándor segéderdőmérnök.

4. *Ilosvölgyi járási erdőgondnokság Ilosván.* Vezetője: Craciun Báju segéderdőmérnök.

XIV. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Máramarossziget.

Hivatalfőnök: Karácsony Sándor főerdőtanácsos. Beosztva: Török János, Bartha Sándor erdőmérnökök, Vallach Gyula, Ilosvay Lajos és Ágfalvi Imre segéderdőmérnök Hajdu Béla erdőmérnökgyakornok.

1. *Izavölgyi járási erdőgondnokság Máramarosszigeten.* Vezetője:

2. *Járási erdőgondnokság Felsővissón.* Vezetője: . . . . .

3. *Járási erdőgondnokság Huszton.* Vezetője: Szabó István segéderdőmérnök.

4. *Járási erdőgondnokság Máramarosszigeten.* Vezetője: Iváskó Sándor főerdőmérnök.

5. *Járási erdőgondnokság Ökörmezőn.* Vezetője: Papolczy József erdőmérnök.

6. *Técsői járási erdőgondnokság Máramarosszigeten.* Vezetője: Guftyás Jenő főerdőmérnök.

7. *Járási erdőgondnokság Rahón.* Vezetője: Fónai János erdőmérnök.

XV. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagykároly.

Hivatalfőnök: Gábor Sándor erdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Nagybányán.* Vezetője: Nemetz János erdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Szatmárnemetiben.* Vezetője: Kovács Pál főerdőmérnök.

3. *Járási erdőgondnokság Debreczenben.* Vezetője: Deák János erdőtanácsos.

XVI. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagy-Várad.

Hivatalfőnök: Förster Gyula főerdőtanácsos, kor. ar. é. tul.
Beosztva: Schultz Károly dr. erdőmérnök és Ajtay Viktor
segéderdőmérnök.

1. Járási erdőgondnokság *Belényesen*. Vezetője: Muraközy
Pál erdőmérnök.

2. Felső járási erdőgondnokság *Nagyváradon*. Vezetője:
Comaniciu János erdőmérnök.

3. Alsó járási erdőgondnokság *Nagyváradon*. Vezetője:
Bárdos József erdőtanácsos.

XVII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Zilah.

Hivatalfőnök: Derzsi Gábor főerdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság *Szilágysomlyón*. Vezetője: Simonek
Gottthárd főerdőmérnök. Beosztva: Wittling Ottó segéderdő-
mérnök.

2. Járási erdőgondnokság *Zilahon*. Vezetője: Szvobod: Mihály
főerdőmérnök.

XVIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Dés.

Hivatalfőnök: Benedek Bert főerdőtanácsos. Beosztva:
Máthás Gyula, Berényi Ger. Hammerschmidt Ernő
segéderdőmérnökök.

1. *Bellenevidéki járási erdőgondnokság Désen*. Vezetője: Neu-
mann Jenő erdőmérnök.

2. *Désvidéki járási erdőgondnokság Désen*. Vezetője: Sallak
János segéderdőmérnök.

3. *Nagyilondavidéki járási erdőgondnokság Désen*. Vezetője:
Molnár Antal erdőmérnök. Beosztva: Csurilla Béla segéd-
erdőmérnök.

Magyarlápavidéki járási erdőgondnokság Magyarlápason.
Vezetője: . . . . .

XIX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Besztercze.

Hivatalfőnök: a besztercezi erdőigazgatóság főnöke.

1. *Besenyői járási erdőgondnokság Beszterczen*. Vezetője: Egly
József erdőmérnök.

2. *Jaádi járási erdőgondnokság Beszterczen*. Vezetője: . . . . .

XX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Kolozsvár.

Hivatalfőnök: Zárecky Pál főerdőtanácsos. Beosztva:
Babos Károly segéderdőmérnök, Sável Sándor erdőmérnök-
gyakornok.

1. *Járási erdőgondnokság Bánffykhunyadon*. Vezetője: Egyed
György erdőmérnök. Beosztva: Nagy Lajos erdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Hidalmáson.* Vezetője: Déry Károly erdőmérnök.

3. *Szamosvölgyi alsó járási erdőgondnokság Kotosváron.* Vezetője: Csanádi Attila erdőtanácsos.

4. *Járási erdőgondnokság Tekén.* Vezetője: Nagy Jenő segéderdőmérnök.

5. *Szamosvölgyi felső járási erdőgondnokság.* Vezetője: Prunyi Albert erdőmérnök.

XXI. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Torda.

Hivatalfőnök: Ercsényi Béla főerdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Topánfalván.* Vezetője: Zarándi Knöpfler Károly főerdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Tordán.* Vezetője: Gyurcsó József főerdőmérnök.

XXII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Maros-Vásárhely.

Hivatalfőnök: Kiss Ernő főerdőtanácsos. Beosztva: Nagy Samu főerdőmérnök, Biró Endre, Brozsek Károly, Kiss Lajos segéderdőmérnökök; Zeic János erdőmérnökgyakornok.

1. *Régién alsó járási erdőgondnokság S.ászrégenben.* Vezetője:

2. *Járási erdőgondnokság Marosvásárhelyen.* Vezetője: Nyiri Dénes főerdőmérnök.

3. *Régién felső járási erdőgondnokság Szászrégenben.* Vezetője: Horváth József főerdőmérnök.

4. *Járási erdőgondnokság Szecátán.* Vezetője: Garda János főerdőmérnök.

XXIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Csikszередa.

Hivatalfőnök: Schmidt Ferencz erdőtanácsos, Beosztva: Máthé Ambrus erdőtanácsos, Gerecze Sándor és Szabó Benedek erdőmérnökök, Matyasovszky László segéderdőmérnök, Gonda Péter erdőmérnök gyakornok.

1. *Járási erdőgondnokság Csikszentmártonban.* Vezetője: Rákosi István erdőmérnök.

2. *Csikszeredai járási erdőgondnokság Csikszeredán.* Vezetője:

3. *Csikszépvízi járási erdőgondnokság Csikszeredán.* Vezetője: Sztankó Zoltán erdőmérnök, a III. o. polg. h. ér. tul.

4. *Gyergyóalfalui járási erdőgondnokság Gyergyószent-Miklóson.* Vezetője: Barabasy József erdőmérnök, a III. o. polg. hadi ér. tul.

5. *Gyergyószentmiklósi járási erdőgondnokság Gyergyószentmiklóson.* Vezetője: Vető Gyula erdőmérnök, a III. o. polg. hadi ér. tul.

6. *Járási erdőgondnokság Gyergyótólgyesen.* Vezetője: Fejér Kálmán főerdőmérnök.

XXIV. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Székelyudvarhely.

Hivatalfőnök: Kovács Pál erdőtanácsos. Beosztva: Kovács Jenő és Stieber Lajos segéderdőmérnökök.

1. *Járási erdőgondnokság Székelykeresztúron.* Vezetője: Kovács István segéderdőmérnök.2. *Korondi járási erdőgondnokság Székelyudvarhelyen.* Vezetője: Pál János főerdőmérnök.3. *Járási erdőgondnokság Székelyudvarhelyen.* Vezetője: Háger Gyula erdőmérnök.4. *Járási erdőgondnokság Oklándon.* Vezetője: Berecz János, a III. o. polg. hadi ér. tul. erdőmérnök.**XXV. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Sepsiszentgyörgy.

Hivatalfőnök: Nagy György főerdőtanácsos. Beosztva: Pálffy Mihály, Muresianu Aurél erdőmérnökök. Botos Sándor, Moga János, Tamás János, Ütő Barnabás és Györke Ernő segéderdőmérnökök.

1. *Járási erdőgondnokság Baróton.* Vezetője: Borbáth Gerő erdőtanácsos.2. *Járási erdőgondnokság Bereczken.* Vezetője: Valics János erdőmérnök.3. *Járási erdőgondnokság Kézdivásárhelyen.* Vezetője: Stefány Gyula erdőmérnök.4. *Járási erdőgondnokság Kovásznán.* Vezetője: Zalay László főerdőmérnök.5. *Járási erdőgondnokság Nagyborosnyón.* Vezetője: Imreh Ferencz erdőmérnök.6. *Járási erdőgondnokság Sepsiszentgyörgyön.* Vezetője: Magyar János erdőmérnök.**XXVI. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Brassó.

Hivatalfőnök: Jakab József főerdőtanácsos. Beosztva: Sperling Viktor erdőmérnök, Fleischer Mihály segéderdőmérnök.

1. *Brassóvidéki járási erdőgondnokság Brassóban.* Vezetője: Márton Benedek főerdőmérnök.2. *Földvárvidéki járási erdőgondnokság Brassóban.* Vezetője: Tompa Kálmán erdőtanácsos.3. *Hétfalusi járási erdőgondnokság Hosszúfaluban.* Vezetője: Donáth Sándor erdőtanácsos.4. *Feketealmi járási erdőgondnokság Feketealomban.* Vezetője: Horváth Viktor segéderdőmérnök.**XXVII. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Fogaras.

Hivatalfőnök: Várnai Sándor erdőtanácsos. Beosztva: Zsombory Ignác segéderdőmérnök.

1. *Alsóárpási járási erdőgondnokság Fogarason.* Vezetője: Arnaut Miklós főerdőmérnök.

2. *Járási erdőgondnokság Fogarason.* Vezetője: Zankó Emil főerdőmérnök.
3. *Járási erdőgondnokság Sárkányon.* Vezetője: Lotterhof Márton erdőmérnök.
4. *Tórcsvári járási erdőgondnokság Zernesten.* Vezetője: Kocziha János erdőmérnök.

XXVIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Segesvár.

Hivatalfőnök: Jencze Manó erdőtanácsos. Beosztva: Tóth Antal segéderdőmérnök.

1. *Járási erdőgondnokság Köhalmon.* Vezetője: Kadácsy Bálint főerdőmérnök.
2. *Járási erdőgondnokság Medgyesen.* Vezetője: Sára Jenő segéderdőmérnök.
3. *Járási erdőgondnokság Nagysinken.* Vezetője; . . . . .
4. *Járási erdőgondnokság Segesváron.* Vezetője: . . . . .
5. *Járási erdőgondnokság Szentágotán.* Vezetője: Henter János segéderdőmérnök.

XXIX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagyszeben.

Hivatalfőnök: Sümegh Ignác főerdőtanácsos. Beosztva: Fazekas Ferencz dr. segéderdőmérnök.

1. *Czódebtölgyi járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Spielhaupter György főerdőmérnök.
2. *Oltmenti járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Henrich Győző főerdőmérnök.
3. *Nagyszebenvidéki járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Lencsés Ambrus főerdőmérnök
4. *Járási erdőgondnokság Szászsebesen.* Vezetője: Schwarz Rezső főerdőmérnök.
5. *Szelistyevidéki járási erdőgondnokság Nagyszebenben.* Vezetője: Plachy Teofil főerdőmérnök.
6. *Járási erdőgondnokság Szerdahelyen.* Vezetője: Seemayer Ródog erdőmérnök.
7. *Járási erdőgondnokság Ujgyházán.* Vezetője: . . . . .

XXX. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Dicsőszentmárton.

Hivatalfőnök: Szántner János erdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Dicsőszentmártonban.* Vezetője: Vajda Ákos főerdőmérnök.
2. *Járási erdőgondnokság Erzsébetvároson.* Vezetője: Orbán József erdőmérnök.

XXXI. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Nagyenyed.

Hivatalfőnök: Dezső Zsigmond erdőtanácsos. Beosztva: Nagy Ferencz segéderdőmérnök.

1. *Marosmenti alsó járási erdőgondnokság Gyulafehérváron.* Vezetője: Szalánty László főerdőmérnök.

2. Marosmenti felső járási erdőgondnokság Nagyenyeden. Vezetője: Horváth Viktor főerdőmérnök.

3. Ompolybölgyi járási erdőgondnokság Zalatnán. Vezetője: . . . . . Beosztva: Mihalovics Sándor segéderdőmérnök.

4. Abrudvidéki járási erdőgondnokság Abrudbányán Vezetője: Wildmann Kálmán főerdőmérnök.

XXXII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Déva.

Hivatalfőnök: Bodnár Richárd főerdőtanácsos. Beosztva: Polgárdi Béla főerdőmérnök.

1. Járási erdőgondnokság Brádon. Vezetője: Michalus Sándor főerdőmérnök.

2. Járási erdőgondnokság Déván. Vezetője: Létei Gyula főerdőmérnök.

3. Járási erdőgondnokság Hátszegén. Vezetője: Popovits Ottó főerdőmérnök.

4. Járási erdőgondnokság Marosillyén. Vezetője: Ács Sándor erdőtanácsos.

5. Járási erdőgondnokság Petrozsényben. Vezetője: . . . . .

6. Járási erdőgondnokság Szászvároson. Vezetője: Borbély Sámuel erdőmérnök.

7. Járási erdőgondnokság Vajdahunyadon. Vezetője: Fröhlich György erdőmérnök.

8. Járási erdőgondnokság Pujon. Vezetője: Jaczó András segéderdőmérnök.

XXXIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Arad.

Hivatalfőnök: Páll Miklós főerdőtanácsos. Beosztva: Ilrobáts József segéderdőmérnök.

1. Járási erdőgondnokság Aradon. Vezetője: . . . . .

2. Járási erdőgondnokság Borossebesen. Vezetője: Schurina Vilmos főerdőmérnök.

XXXIV. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Temesvár.

Hivatalfőnök: Szakmáry Ferencz erdőtanácsos. Beosztva: Fejfarek József segéderdőmérnök.

1. Járási erdőgondnokság Fehértéplomban. Vezetője: Wingert János segéderdőmérnök.

2. Újmoldovai járási erdőgondnokság Fehértéplomban. Vezetője: Szuppek József erdőtanácsos. Beosztva: Horváth Sándor, Zimits Ferenc, és Laczkó Béla segéderdőmérnökök.

3. Járási erdőgondnokság Verseczen. Vezetője: Csatai Gyula erdőmérnök.

4. Járási erdőgondnokság Karánsebesen. Vezetője: Fiedler Jenő erdőmérnök.

Fehértéplómi vagyonközvetítő pénztár. Pénztárnok: Mamira József erdőmérnök; ellenőr: Braila Illés főerdőmérnök.

XXXV. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Szeged.

Hivatalfőnök: Kiss Ferencz a II. o. polg. hadi er. tul. főerdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Szabadkán.* Vezetője: Takács János erdőmérnök. Beosztva: Harkó Lajos erdőmérnök. Schorscher János segéderdőmérnök.2. *Járási erdőgondnokság Szegeden.* Ellátja a m. kir. állami erdőhivatal főnöke.**XXXVI. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Ujvidék.

Hivatalfőnök: . . . . . Beosztva: Ujfalusy Mihály erdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Újvidéken.* Vezetője: . . . . .**XXXVII. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Pécs.

Hivatalfőnök: Almássy István főerdőtanácsos. Beosztva: Nagy Mihály erdőmérnökgyakornok.

1. *Pécsvidéki járási erdőgondnokság Pécsen.* Vezetője: Sebő Jenő erdőtanácsos.2. *Siklószéki járási erdőgondnokság Pécsen.* Vezetője: . . . . .3. *Járási erdőgondnokság Szekszárdon.* Vezetője: Halász Géza főerdőmérnök.**XXXVIII. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Kaposvár.

Hivatalfőnök: Fás Gyula főerdőtanácsos.

1. *Igali járási erdőgondnokság Kaposváron.* Vezetője: Horváth Miklós erdőmérnök.2. *Kaposvári járási erdőgondnokság Kaposváron.* Ellátja a m. állami erdőhivatal főnöke.3. *Nagyatádi járási erdőgondnokság Kaposváron.* Vezetője: Bükhel János főerdőmérnök.**XXXIX. Állami erdőhivatal.**

Székhelye: Zalaegerszeg.

Hivatalfőnök: Biloveszky Béla erdőtanácsos.

1. *Járási erdőgondnokság Alsólendván.* Vezetője: Ihrig Vilmos főerdőmérnök.2. *Járási erdőgondnokság Nagykanizsán.* Vezetője: Halász József főerdőmérnök.3. *Járási erdőgondnokság Tapolcán.* Vezetője: Vigh József főerdőmérnök.4. *Járási erdőgondnokság Zalaegerszegen.* Vezetője: Mouspárt István főerdőmérnök.

XL. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Szombathely.

Hivatalfőnök; Szigeti Rezső főerdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Kőrmenden. Vezetője: Tomka Jenő főerdőmérnök.

2. Járási erdőgondnokság Szentgotthárdon. Vezetője: Vég Gyula erdőtanácsos.

3. Járási erdőgondnokság Szombathelyen. Vezetője: Szabó Kálmán főerdőmérnök.

XLI. Állami erdőhivatal

Székhelye: Sopron.

Hivatalfőnök; Csöppey Kornél főerdőtanácsos.

1. Csepregvidéki járási erdőgondnokság Sopronban. Vezetője: Anderko Ábel főerdőmérnök.

2. Sopronvidéki járási erdőgondnokság Sopronban. Vezetője: Krausz Ernő főerdőmérnök.

XLII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Komárom.

Hivatalfőnök; Pékh József főerdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Esztergomban. Vezetője: Körmeny Károly főerdőmérnök.

2. Járási erdőgondnokság Komáromban. Vezetője: More László erdőmérnök.

XLIII. Állami erdőhivatal.

Székhelye: Veszprém.

Hivatalfőnök; Hangay Géza főerdőtanácsos.

1. Járási erdőgondnokság Székesfehérváron. Vezetője: . . . .

2. Járási erdőgondnokság Veszprémben. Vezetője: Szabó Kálmán főerdőmérnök.

Erdőigazgatóság.

Székhelye: Besztercze.

Hivatalfőnök; Kallivoda Andor főerdőtanácsos, a II. o. polg. hadi ér. tul. Beosztva: Török Albert műszaki főtanácsos; Petrás Jakab, Koralewski Géza a II. o. polg. hadi. ér. tul. Kolosy Imre, Jüngling János és Köhler Béla erdőtanácsosok; Doloh Jenő erdészeti főmérnök; Bodoni Miklós, Pribnow Pál főerdőmérnökök; Daum Alfréd, Ponner Nándor és Lesenyi Ferencz erdőmérnökök; Kovácsik Dezső, Teutsch Oszkár, Hofstädter Ottó Róbert, Bitai András, Székely Géza, Tomp Frigyes, Thomae Ernő, Haider Henrik, Gondos Jenő, Czebeczauer József, Dénes Jenő, Amon János, Weyda János segéderdőmérnökök; Csernay Antal, Csizék Lajos erdőmérnökgyakornokok.

- Erdőszámvevőség. Főnök: . . . . .
- Személyzet: Szécsi Géza erdőszámellenőr.
1. *Ivai erdőgondnokság Dombháton.* Vezetője: Kuka József főerdőmérnök.
  2. *Radnai erdőgondnokság Óradnán.* Vezetője: . . . . .
  3. *Szamosvölgyi-alsó erdőgondnokság Dombháton.* Vezetője: Puskás Károly erdőmérnök.
  4. *Szamosvölgyi-felső erdőgondnokság Óradnán.* Vezetője: Zseleznyák Péter erdőmérnök.
  5. *Naszódi erdőgondnokság Naszódon.* Vezetője: Pokorny István erdőmérnök.
  6. *Szálavölgyi erdőgondnokság Naszódon.* Vezetője: . . . . .
  7. *Dornavölgyi erdőgondnokság Borgóprundon.* Vezetője: Riedl Gyula erdőmérnök.
  8. *Borgói-felső erdőgondnokság Borgóprundon.* Vezetője: Bodó Károly erdőtanácsos.
  9. *Borgói-alsó erdőgondnokság Borgóprundon.* Vezetője: Schudich Nándor erdőmérnök.
  10. *Sajói erdőgondnokság Besztercén.* Vezetője: Polakovics György főerdőmérnök.
  11. *Bebravölgyi erdőgondnokság Naszódon.* Vezetője: Lukács Ottó segéderdőmérnök.

Erdőfelügyelőségek.

1. Budapesti erdőfelügyelőség. Székhelye: Budapest. Törvényhatóságok: Pest-, Esztergom-, Fejér-, Szolnok-megyék, Budapest főváros, Kecskemét törvényhatósági joggal felruházott város és Székesfehérvár sz. kir. város.
Erdőterület: 342.738 k. hold.
Főnök: Eránosz Antal János főerdőtanácsos.
2. Pozsonyi erdőfelügyelőség. Székhelye: Pozsony. Törvényhatóságok: Bars-, Nyitra-, Pozsonymegyék és Pozsony sz. kir. város.
Erdőterület: 550.630 k. hold.
Főnök: Kolosy Béla főerdőtanácsos.
3. Turócszentmártoni erdőfelügyelőség. Székhelye: Turóc-Szent-Márton. Törvényhatóságok: Trencsén-, Turóc-, Árva-, Liptómegek.
Erdőterület: 666.238 hold.
Főnök: Goró Ferenc erdőfelügyelő. Beosztva: Barrois Andor alerdőfelügyelő.
4. Besztercebányai erdőfelügyelőség. Székhelye: Besztercebánya. Törvényhatóságok: Nógrád-, Hont-, Zólyom-megyék, Selmez- és Bélabánya sz. kir. város.
Erdőterület: 607.254 k. hold.
Főnök: Laukó Sándor főerdőtanácsos. Beosztva: Lehmann Béla alerdőfelügyelő.
5. Miskolczi erdőfelügyelőség. Székhelye: Miskolc. Törvényhatóságok: Heves-, Borsod-, Gömörmegek.
Erdőterület: 648.907 k. hold.
Főnök: . . . . . Beosztva: Craus Géza erdőfelügyelő és Földváry Miksa alerdőfelügyelő.
6. Kassai erdőfelügyelőség. Székhelye: Kassa. Törvényhatóságok: Szepes-, Sáros-, Abauj-Tornamegek és Kassa sz. k. város.

Erdőterület: 695.454 k. hold.

Főnök: Czimra József erdőfelügyelő.

7. Ungvári erdőfelügyelőség. Székhelye: Ungvar. Törvényhatóság: Ung-, Zemplén- és Beregmegyék.

Erdőterület: 820.445 k. hold.

Főnök: Napholtz Jenő főerdőtanácsos. Beosztva: Ferentzy Lajos erdőfelügyelő.

8. M.-szigeti erdőfelügyelőség. Székhelye: M.-Sziget. Törvényhatóságok: Máramaros és Ugocsa megyék.

Erdőterület: 974.390 k. hold.

Főnök: Véssei Mihály erdőfelügyelő. Beosztva: Zavitsa József alerdőfelügyelő.

9. Debreczeni erdőfelügyelőség. Székhelye: Debreczen. Törvényhatóságok: Szabolcs-, Hajdu-, Szatmármegyék, Debreczen és Szatmár szab. kir. városok.

Erdőterület: 318.029 k. hold.

Főnök: Matusovits Péter erdőfelügyelő.

10. Nagyvárad erdőfelügyelőség. Székhelye: Nagyvárad. Törvényhatóságok: Bihar-, Békés- és Szilágymegyék és Nagyvárad törv. hat. joggal felr. város.

Erdőterület: 704.190 k. hold.

Főnök: Dr. Hoffmann Gyula erdőfelügyelő.

11. Kolozsvári erdőfelügyelőség. Székhelye: Kolozsvár. Törvényhatóságok: Szolnok-Doboka-, Besztercze-Nászód-, Kolozsmegyék és Kolozsvár sz. kir. város.

Erdőterület: 848.053 k. hold.

Főnök: Bogdán Géza főerdőtanácsos. Beosztva: Simonffy Ákos erdőfelügyelő.

12. Marosvásárhelyi erdőfelügyelőség. Székhelye: Marosvásárhely. Törvényhatóságok: Maros-Torda-, Csik-Udvarhelymegyék és Marosvásárhely sz. kir. város.

Erdőterület: 932.582 k. hold.

Főnök: . . . . . Beosztva:

Konczvald Ferencz erdőfelügyelő.

13. Brassói erdőfelügyelőség. Székhelye: Brassó. Törvényhatóságok: Nagy-Küküllő-, Fogaras-, Brassó- és Háromszék megyék.

Erdőterület: 853.653 k. hold.

Főnök: Hepke Artur erdőfelügyelő. Beosztva: Wehofer Mihály alerdőfelügyelő.

14. Nagyszombeni erdőfelügyelőség. Székhelye: Nagyszomben. Törvényhatóságok: Alsó-Fehér-, Szeben-, Kis-Küküllő- és Torda-Aranyosmegyék.

Erdőterület: 657.183 k. hold.

Főnök: Pászthy Ferencz a II. o. polg. handi ér. tul. erdőfelügyelő.

15. Dévai erdőfelügyelőség. Székhelye: Déva. Törvényhatóságok: Arad-, Hunyadmegyék és Arad sz. kir. város.

Erdőterület: 955.128 k. hold.

Főnök: Székely Mózes főerdőtanácsos.

16. Temesvári erdőfelügyelőség. Székhelye: Temesvár. Törvényhatóságok: Temes-, Krassó-Szörénymegyék, Temesvár sz. kir. város és Versecz törvényhatósági joggal felruházott város.

Erdőterület: 1,027.312 k. hold.

Főnök: Jausz Sándor főerdőtanácsos.

17. Szegedi erdőfelügyelőség. Székhelye: Szeged. Törvényhatóságok: Csongrád-, Csanád-, Bács-Bodrog-, Torontálmegyék, Szeged, Szabadka, Zombor, Ujvidék sz. kir. városok és Baja, Hódmezővásárhely, Pancsova törv.-h. j. felr. városok.

Erdőterület: 98.314 k. hold.

Főnök: Pető Lajos erdőfelügyelő.

18. Pécsi erdőfelügyelőség. Székhelye: Pécs. Törvényhatóságok: Tolna-, Baranya-, Somogy megyék és Pécs szab. kir. város.

Erdőterület: 422.375 k. hold.

Főnök: Pánczél Ottó főerdőtanácsos.

19. Szombathelyi erdőfelügyelőség. Székhelye: Szombathely. Törvényhatóságok: Zala-, Vas-, Sopron megyék és Sopron sz. kir. város.

Erdőterület: 625.436 k. hold.

Főnök: Kögl Árpád erdőfelügyelő.

20. Győri erdőfelügyelőség. Székhelye: Győr. Törvényhatóságok: Győr-, Komárom-, Veszprém-, Moson megyék. Győr és Komárom sz. kir. városok.

Erdőterület: 246.734 k. hold.

Főnök: Kelecsényi Ferencz főerdőtanácsos.

21. Fiume város és területe. Az erdőfelügyelőségi teendőket a földművelésügyi ministerium I—A1. ügyosztálya látja el.

Közigazgatási gazdasági bizottságok.

I. Vármegyékben.

Abauj-Torna vármegye. Székhelye: Kassa. Elnök: Hammersberg László főispán. Tagok: báró Schell Gyula, Szekeres Fr. Ödön, Pongrácz . . . és Tomcskó Lajos.

Alsó-Fehér vármegye. Székhelye: Nagyenyed. Báró Kemény Pál, gróf Degenfeld Kristóf, Dezső Zsiga és szücs Elemér.

Arad vármegye. Székhelye: Arad. Elnök: Purgly László főispán, helyettese: Schill József alispán. Tagok: gróf Károlyi Gyula, Vásárhelyi József, Aistleitner Hugó, Páll Miklós. Előadók: erdőfelügyelőségnek és a gazd. felügyelőségnek egyik tagja.

Árva vármegye. Székhelye: Alsókubin. Elnök: Bulla György főispán. Tagok: Csillaghy István, dr. Divéky István, Fertsek Ferencz és dr. Izsóf Ferencz.

Bács-Bodrog vármegye. Székhelye: Zombor. Elnök: Dr. Balogh Ernő főispán. Tagok: Falcione Lajos, Geier Péter, Dr. Döngyerszky Gedeon, Szemző Gyula.

Baranya vármegye. Székhelye: Pécs. Elnök: gróf Benyóvszky Mórincz főispán, helyettese: Stenge Ferencz alispán. Tagok: Mándy Samu, Jeszenszky Imre, Almássy István és Kolossváry Andor.

Bars vármegye. Székhelye: Aranyosmarót. Elnök: Beniczky Ödön főispán, helyettese: Rudnyánszky János alispán. Tagok: Dombay Vilmos, Benkovics Géza és Szent-Ivány Egon.

Békés vármegye. Székhelye: Gyula. Elnök: Füzerséry Géza főispán, helyettese: dr. Daimel Sándor alispán. Tagok: gróf Wenkheim Dénes, Domby Lajos, Morvay Mihály és Beliczey Géza.

Bereg vármegye. Székhelye: Beregszász. Elnök: Csuha István helyettese: dr. Gulácsy István. Tagok: Horthy Gyula, Nedeczky János, Czeiner Nándor és dr. Belényessy András.

Besztercze-Naszód vármegye. Székhelye: Besztercze. Elnök: . . . főispán. Tagok: Kalivoda Andor, Petrás Jakab, Boch Vilmos és Zsombory Lőrincz.

Bihar vármegye. Székhelye: Nagy-Várad. Elnök: Malatinszky Lajos főispán, helyettese: Frater Barna alispán. Tagok: Balogh Kálmán, Herman Lajos, Nyisztor Alajos és Karácsonyi János püspök. Előadó: erdőfelügyelő.

Borsód vármegye. Székhelye: Miskolcz. Elnök: Bottlik József. Tagok: Ragályi Béla, Fischl József.

Brassó vármegye. Székhelye: Brassó. Elnök: gróf Mikeš Zsigmond főispán. Tagok: Schiel Gusztáv, Lander Gusztáv, Porr Emil és Hofstädter Frigyes.

Csanád vármegye. Székhelye: Makó. Elnök: Dr. Justh János főispán. Tagok: Návay Tamás, Tőkei Jenő, Rosztoczy Ferencz, P. Eckhardt Vilmos.

Csik vármegye. Székhelye: Csíkszereda. Elnök: Dr. Tolnay Lajos főispán. Tagok: Fejér Sándor, dr. Fodor Antal, Szabó György, id. Pál Gábor.

Csongrád vármegye. Székhelye: Szentes. Elnök: Dr. Kelemen Béla főispán. Tagok: Csúcs Károly, Mátéffy László, Reők Iván.

Esztergom vármegye. Székhelye: Esztergom. Elnök: Beniczky Ödön főispán. Helyettes elnök: Palkovics László, helyettes alispán. Tagok: Erős Rezső, Luczenbacher Pál, Schmid Ernő és Körmeny Károly.

Fejér vármegye. Székhelye: Székesfehérvár. Elnök: gróf Károlyi József főispán. Helyettes elnök: Szűts Jenő alispán. Tagok: Matta Árpád, Kálmán Vincze, gróf Cziráky Antal és Végh István.

Fogaras vármegye. Székhelye: Fogaras. Elnök: dr. Lengyel György főispán. Tagok: Benedek Artur, alispán, Belle Sándor, Szabó Károly és Hersényi Imre.

Gömör és Kis-Hont vármegye. Székhelye: Rimaszombat. Elnök: Putnoky Móricz főispán, Tagok: Farkas Zoltán, dr. Gömöry Olivér, Csaszókóczy Károly, Pöschl Ferencz.

Győr vármegye. Székhelye: Győr. Elnök: Szaló István főispán. Helyettes elnök: Németh Miklós alispán. Tagok: dr. Ziskay Antal, Csomez István, Kegel Lajos és Fricke Emil.

Hajdu vármegye. Székhelye: Debreczen. Elnök: Veszprémy Zoltán főispán, helyettese: Pákozdy Sándor alispán. Tagok: Balogh Sándor, Marjai Péter dr. Czeglédy Mihály és Körner Béla.

Háromszék vármegye. Székhelye: Sepsiszentgyörgy. Elnök: dr. Király Aladár főispán. Tagok: dr. Török Andor alispán, Vajna István, dr. Sinkovits Ottó, Temesvári Gerő és Imreh Béla.

Héves vármegye. Székhelye: Eger. Elnök: dr. Remenyik István. Tagok: Dutkay Pál és Borhy György.

Hont vármegye. Székhelye: Ipolyság. Elnök: Somssich Tihamér gróf főispán. Tagok: Bolgár János, Kondor József, Schmidt Artur és Hudák Aladár.

Hunyad vármegye. Székhelye: Déva. Elnök: Pogány Béla főispán, helyettese: Lázár Farkas h. alispán. Tagok: mezőgazdasági szakférjak: Cs. Lázár László és Apáthy Árpád; erdészetiek: Bodnár Richárd és Vály Ferencz, hivatalból tagjai a gazdasági és erdőfelügyelők vagy azok helyettesei.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye. Székhelye: Szolnok. Elnök: dr. Kuszka István főispán, h. elnök dr. Kury Albert. Tagok: Berky József, gróf Almásy Imre, Baghy Béla és Kury Albert.

Kisküküllő vármegye. Székhelye: Dicsőszentmárton. gf. Haller Jenő, ... Szantner János, Pekri Sándor.

Kolozs vármegye. Székhelye: Kolozsvár. Elnök: Velics Zoltán főispán. Tagok: Szereday Aladár, báró Josika Gábor, Lészay Ferencz és dr. Albrecht Lajos.

Komárom vármegye. Székhelye: Komárom. Elnök: gróf Derosse János főispán. Helyettes elnök: Asztalos Béla alispán. Tagok: Fittler Sándor, Jaross Vilmos, Pék József és Véssey Ferencz.

Krassó-Szörény vármegye. Székhelye: Lugos. Elnök: dr. Eötvös Olivér főispán. Tagok: Issekutz Aurel, Vály Endre, Balás Sándor és Boitner Gyula.

Liptó vármegye. Székh.: Liptószentmiklós. Elnök: Rakovszky Ignác főispán. Tagok: Kossány Róbert, Ruzsák János, Jánovcsik István és Mikó Péter.

Máramaros vármegye. Székhelye: Máramarossziget. Elnök: ifj. Bolgár Ferenc főispán, helyettese: Szabó József alispán. Tagok: Füstös Kálmán, Héder János, dr. Kökényesdi Mihály és Szaploneczay Zoltán. Előadók: erdőfelügyelő és a gazdasági felügyelő.

Marostorda vármegye. Székhelye: Maros-Vásárhely. Elnök: Inezedy Joksmann Nándor főispán. Tagok: Matskássy István, Nagy József, Schmidt Ferencz és Imre Dénes.

Moson vármegye. Székhelye: Magyaróvár. Elnök: . . . . . főispán. Helyettes elnök: Hegyi Miklós alispán. Tagok: Mayer Ernő, Fischer Colbrin Emil, Szentagh Jenő és Erényi Károly.

Nagyküküllő vármegye. Székhelye: Ségességvár. Elnök: báró Petrichevich Horváth Emil dr. főispán. Tagok: Márkus Frigyes, Teutsch B. János, Józsa Pál és dr. Wolf János.

Nógrád vármegye. Székhelye: Balassagyarmat. Elnök: Majláth Géza gróf főispán. Alelnök, elnök h. Nagy Mihály alispán. Tagok: Hanzélyi Gyula, dr. Mocsáry Sándor, Oláh Dezső és Kondor Vilmos.

Nyitra vármegye. Székhelye: Nyitra. Elnök: Janok Madochányi Gyula főispán, helyettese: Thuróczy Károly alispán. Tagok: Juhász Vincze, Ajtics-Horváth Dezső dr. Francziscy Lajos és Leidenfrost Ernő.

Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye. Székhelye: Budapest. Elnök: Palay Tibor dr. főispán. Helyettes elnök: Fazekas Ágoston. Tagok: Beniczky Adám, gróf Keglevich Gábor, dr. Förster Aurél és Somogy Lajos.

Pozsony vármegye. Székhelye: Pozsony. Elnök: Szmrecsányi György főispán, helyettese: Vermes Samu alispán. Tagok: gróf Eszterházy Mihály, dr. Bittó Dénes, Bittner Gusztáv, Vermes Zoltán.

Sáros vármegye. Székhelye: Eperjes. Elnök: Koós Béla főispán. Tagok: Bornemissza Lajos, Piller Kálmán, báró Uszlár Ottó és Brühl Menyhért.

Somogy vármegye. Székhelye: Kaposvár. Elnök: gróf Széchenyi Aladár főispán, helyettese: Kacs Kovács Lajos alispán. Tagok: gróf Hoyos Miksa, Somssich Miklós, Gaál István és Szabó István.

Sopron vármegye. Székhelye: Sopron. Elnök: Cziráky József gróf. Tagok: Rupperecht Oliver, Bauer Ottó, Ruzs Déz és Mikolás Vincze.

Szabolcs vármegye. Székhelye: Nyíregyháza. Elnök: dr. Meskó László főispán, helyettese: Mikecz Dezső alispán. Tagok: Háas Ignác, Szomjas Gusztáv, Megyery Géza és Lázár Kálmán.

Szatmár vármegye. Székhelye: Nagykároly. Elnök: Jékely Sándor főispán, helyettese: Posvay Aladár alispán. Tagok: Ajtay János, Ostadál Jenő, N. Szabó Antal és Gáspár Pál.

Szeben vármegye. Székhelye: Nagyszeben. Pfalz Károly, Binder József, Mesch György és Lüdecke Hugó.

Szepes vármegye. Székhelye: Lőcse. Elnök: báró Máriaassy Tibor főispán. Tagok: Lupkovits Pál, br. Máriaassy Géza, Nádas Béla és Gruber Károly.

Szilágy vármegye. Székhelye: Zilah. Elnök: Kaizler György dr. főispán, helyettese: Török István alispán. Tagok: Dull János, gróf Béli Kálmán és Jeney István.

Szolnok-Doboka vármegye. Székhelye: Dés. Elnök: báró Diószeghy Zsigmond főispán. Tagok: gróf Bethlen Pál, Desbordes Ernő, Hatfaludy József és Külbocher Ferencz.

Temes vármegye. Székhelye: Temesvár. Elnök: Körösy György főispán. Tagok: Csiky Gyula, Juhász Vilmos, Török Sándor és Szakmáry Ferencz.

Tolna vármegye. Székhelye: Szegszárd. Elnök: gróf Apponyi Rezső főispán, helyettese: Forster Zoltán alispán. Tagok: báró Schell József, Sass László, Hoffman Sándor és Halász Géza.

Torda-Aranyos vármegye. Székhelye: Torda. dr. Wolf Gyula, Betegh Sándor, Eresényi Béla és Fekete Ferencz.

Torontál vármegye. Székhelye: Nagybecskerek. Elnök: dr. Steuer György főispán. Tagok: dr. Papp Dezső, dr. Gyertyánfy László, dr. Delimanics Lajos; ifj. dr. Dániel Pál.

Trencsén vármegye. Székh.: Trencsén. Elnök: Mednyánszky László főispán. Tagok: Osztrólcuczy Géza, Petráss Károly, Szilvay Gusztáv és Singer Lajos.

Turóc vármegye. Székhelye: Turócszentmárton. Elnök: Tomcsányi Mórícz dr. főispán. Tagok: Matuskovich Lajos, Keviczky Imre, Wojtek Nándor és Zvárik Egyed.

Udvarhely vármegye. Székhelye: Székelyudvarhely. Elnök: Lengyel Sándor főispán. Tagok: Sebesy János, Soó Gáspár, Pál János és Szentkirályi Ferencz.

Ugocsa vármegye. Székhelye: Nagyszőlős. Elnök: . . . . . főispán, helyettese: Szentpály Miklós alispán. Tagok: György Endre, Rathonyi Ákos, Horthy Vilmos és dr. Volenszky Kálmán; előadók: az erdőfelügyelő és az gazdasági felügyelő.

Ung vármegye. Székhelye: Ungvár. Elnök: Csuha István. Helyettes elnök: Minay István. Tagok: Kende Zsigmond, Plotényi Vilmos, Zachár Jakab és Takács Miklós.

Vas vármegye. Székh.: Szombathely. Elnök: Ostffy Lajos. Tagok: Chernel Antal, Maróthy László, dr. Sipos Antal és Kögl Árpád.

Veszprém vármegye. Székhelye: Veszprém. Elnök: . . . . . főispán. Helyettes elnök: dr. Biró Károly alispán. Tagok: dr. Magyar Károly, Wertheim Armin, Jákóy Géza és Tanka Sándor.

Zala vármegye. Székhelye: Zalaegerszeg. Elnök: Bosnyák Géza. Tagok: Csertán Károly, Malatinszky Ferencz, Mesterházy Jenő és Tarányi Ferencz dr.

Zemplén vármegye. Székhelye: Sátoraljaujhely. Elnök: gróf Széchenyi Victor. Helyettes elnök: Dókus Gyula. Tagok: báró Sennyey Miklós, Nagy Barna, dr. Molnár Béla.

Zólyom vármegye. Székhelye: Besztercebánya. Elnök: dr. Daranyi Kálmán főispán. Tagok: Badiny János, Finka Sándor, Fritz Rezső és Hubert Aladár.

II. Városokban.

Arad sz. kir. város. Elnök: Barabás Béla főispán, helyettese: csejthei Varjassy Lajos polgárm. Tagok: Páll Miklós, Hollós Gyula, előadók: Székely Mózes és Kádár Károly.

Baja thj. város. Elnök: dr. Balogh Ernő főispán. Tagok: dr. Nyirati János, Müller József, dr. Makray László, Winderlich József.

Budapest székesfőváros. Elnök: Bárczy István főpolg. Tagok: Szigeti János, Horváth A. János, Tomcsányi Gyula és dr. Pető Sándor.

Debreczen szabad királyi város. Elnök: Veszprémy Zoltán főispán, helyettese: Márk Endre polgm. Tagok: dr. Balkányi Miklós, gróf Degenfeld József, dr. Magoss György, Komlóssy Dezső.

Győr szabad királyi város. Elnök: Szabó István főispán. Helyettes elnök: Farkas Mátyás polgármester. Tagok: Tauber Károly, Gerő Mihály, dr. Németh Károly és Kaszás Sándor.

Hódmező-Vásárhely thj. város. Elnök: dr. Kelemen Béla főispán. Tagok: Nagy Kardos József, dr. Imre Lajos.

Kassa szabad királyi város. Elnök: Hammersberg László főispán. Tagok: Beke Imre gazd. felügyelő, Leidl Emil állategészségügyi felügyelő, Karsai Károly városi erdőtanácsos és Korláth Ferencz magánzó.

Kecskemét törvényhatósági joggal felruházott város. Elnök: dr. Patay Tibor főispán. Helyettes elnök: Sándor István polgármester. Tagok: Kovács Sándor, Szappanos Elek, dr. Dömötör Lajos és Bakkay József.

Kolozsvár szabad királyi város. Elnök: dr. Papp József. Tagok: dr. Péter Béla, dr. Szentkirályi Ákos, K. Bogdan Géza és Nagy László.

Maros-Vásárhely szabad királyi város. Elnök: Inezedy Joksmann Nándor főispán. Tagok: Bucher Károly, Tóthfalusi József, Imre Dénes és dr. Drexler Béla.

Nagy-Várad törvényhatósági joggal felruházott város. Elnök: Malatinszky Lajos főispán. Helyettes: Rimler Károly polgármester. Tagok: Hermann Lajos, Olasz Elemér és Pap Imre.

Pancsova thj. város. Elnök: dr. Steuer György főispán. Tagok: Graff János Pál, dr. Sesitinszky Adolf, Boldizsár József, dr. Mayerhöfer Ferencz.

Pécs szabad királyi város. Elnök: gf. Benyovszky Mórícz főispán, helyettese: Nendtvich Andor polgármester. Tagok: Majorossy Imre, Horváth István, Seh Jenő és Almássy István.

Pozsony szabad királyi város. Elnök: Szmrecsányi György főispán, helyettese: Kumlik Tódor polgm. Tagok: Rochlitz Tódor, Weinert Győző és dr. Weidenhoffer Károly és Perlaky Ede.

Selmec- és Betabánya szabad királyi város. Elnök: Somssich Tihamér gróf főispán. Tagok: Goldfusz Mihály, dr. Tóth Imre, Bencze Gergely.

Sopron szabad királyi város. Elnök: Cziráky József gf. Tagok: Laehne Vilmos, Müller József dr., Zúgn Nándor és Krausz Ernő.

Szabadka sz. kir. város. Elnök: dr. Balogh Ernő főispán. Tagok: Kiss Lajos, Törley Gyula, Vojnits Gyula.

Szatmár-Németi szabad királyi város. Elnök: Jékey Sándor főispán, helyettese: dr. Vajay Károly polgm. Tagok: Pethő György, Kovács Pál, Ferencz Agoston és Leber Antal.

Szeged sz. kir. város. Elnök: dr. Kelemen Béla főispán. Tagok: Bogáry Kálmán, Kiss Ferencz, Pető Lajos, Vajda Sándor.

Ujvidek thj. város. Elnök: dr. Balogh Ernő főispán. Tagok: Heim Lipót, Zsikits Milos, Schwarcz Lipót.

Verseck törvényhatósági joggal felruházott város. Elnök: dr. Lányi Márton főispán. Tagok: Zoffmann Sándor, Herczog József és Giorgievics János.

Zombor thj. város. Elnök: dr. Balogh Ernő főispán. Tagok: Sztrilich Zsigmond, dr. Konyovits Dávid, Kozma László és Lallosevits György.

Vallás- és közoktatásügyi ministerium.

VIII. ügyosztály. Erdészeti előadó: ministeri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsos: Trsztyánszky László.

IX. ügyosztály. Erdészeti előadó: Hinfner György főerdőtanácsos; erdőtanácsos: Ryll Viktor és Ferenczfi József; főerdőmérnök: Majerszky István; erdőmérnök: Náray Lajos.

A ministerium közvetlen felügyelete alatt álló erdőgondnokságok: közalap. erdőgondnokság Pilismaróthon: erdőmérnök: Tarcsányi Kálmán; segéderdőmérnök: Pintér Sándor; alapítványi erdőgondnokság Vágapátfalun: erdőtanácsos: Genersich Sándor; közalap. erdőgondnokság Zniováralján: főerdőmérnök: Zvarik Egyed; közalap. erdőgondnokság Telkin: főerdőmérnök: Klausberger Károly; közalap. erdőgondnokság Somlóvásárhely: főerdőtanácsosi czimmel felruházott erdőtanácsos: Velics János; közalap. erdőgondnokság Bátaszéken: erdőtanácsos: Partos Vilmos; erdőmérnök: Schenkengel László; közalapítv. erdőgondnokság Szekszárdon: erdőtanácsos: Hoffmann Sándor; közalapítványi erdőgondnokság Vaiszlón: erdőtanácsos: Kodolányi

Gyula; közalap. erdőgondnokság Pécsváradon: főerdőmérnök: Kubicza István; közalapítványi erdőgondnokság Nagykőveresen: . . . . . ligeti közalapítványi erdőgondnokság Nagykőveresen: erdőmérnök: Skultéty Győző; segéderdőmérnök: Sándor István közalap. erdőgondnokság Erszegen: erdőmérnök: Vajda Gyula; Szporny Károly; közalap. erdőgondnokság Csesztén: főerdőmérnök; Janotyik Károly közalap. erdőgondnokság Bazin: erdőtanácsos; Bielek Ede. közalap. erdőgondnokság Alsószalánkon: segéderdőmérnök: Bendik Gyula.

Magán-erdőbirtokok erdőtiszti személyzete.

I. Magyarországon.

Abauj-Torna vármegyében:

Esztergomi papnövelde uradalmánál: főerdész: Wagner Gyula (Garbóczbogdány).

Forgách Erzsébet grófnő nagy-szaláncai és petőszinyei uradalmában: erdőmester: Vaiczik Gyula (N.-Szaláncz).

Gr. Hadik-Barkóczy Endréné, Zichy Klára grófnőnél: erdész: Niemetz Gusztáv (Telkibánya).

Jászói prépostság jászói uradalmában: főerdész: Bajmóczy József (Jászó): erdőm. Csáky Dezső (Jászó).

Gr. Károlyi László füzér-radványi hitbizi uradalmában erdőmester: Schudich Nándor (Füzér); erdőgondnok: (Füzérkomlós); erdőgondnok: Bidló Hubert (Füzér).

Kassa szab. kir. város Abauj-Torna- és Sárosvármegyei erdeinél: erdőtanácsos: Karsai Károly (Kassa); erdészeti ellenőr: Langhammer János erdőmérnök (Kassa); erdőrendező: Schaffer Endre segéderdőmérnök (Kassa); erdőgondnokok: Kédey József és Barcs Kálmán főerdőmérnökök (Kassa); faraktártiszt: . . . . . (Kassa).

Köznyói r. kath. püspökség uradalmánál: (Lásd Gömör vármegyénél).

Báró Solymossy Elek tornai uradalmában: erdész: . . . . . (Miglincz).

Szepesi r. k. püspökség és káptalan közös birtokán: erdőgondnok: Nagy József (Kis-Ida).

Gr. Zichy Jakab boldogkőváraljai és hilyő-bukóci uradalmában: erdőgondnok: . . . . . (Bodókőváralja).

Alsó-Fehér vármegyében:

Balázsfalvi gör. kath. érsekség és káptalan Alsó-Fehér és Kis-Küküllő vármegyei erdeinél: főerdész: Precup Győző, erdőtiszt: Zeic János okl. erdőmérnök (Balázsfalva).

Gyulafehérvári róm. kath. püspökségnél: erdőtiszt: Urbán Gyula főerdőmérnök (Gyulafehérvár).

Nagy-Enyed r. t. városnál: főerdész és gazdasági tanácsos: ifj. Belházy Gyula.

A nagyenyedi Bethlen főiskolánál: főerdész. Szűcs Elemér (N.-Enyed).

Arad vármegyében:

Id. Gr. Almássy Kálmán hitbizományi uradalmában: erdész: Hyross Imre (Gyulavári).

Báró Bohus család uradalmában: erdész: . . . . . (Kaszója).

József főherczeg Ő cs. és kir. Fensége uradalmában: erdőtan.: Aistleitner Hugó (Honeztő), erdészek: Szkaták Károly (Ágya), Gothard János (Miske); erdészeti ellenőr: Holtborn Károly.

Gr. Hunyady Károly soborsini uradalmában: főerdész: Kulász Lipót (Soborsin).

Csanádi róm. kath. püspökség uradalmaiban: uradalmi intéző: Kienitz János uradalmi intéző.

Gróf Potoczky örökösök uradalmában: jószágigazgató és erdőtiszt: Bodor Jenő ny. főerdőtan. (Alsószakács).

Hg. Sulikowsky József Mária uradalmában: erdőtanácsos: Haberfelner Béla (Barakony); főerdész: Antal Miklós (Borossebes).

Borossebesi Uradalom Részvénytársaság. Borossebes erdőtan.: Fogassy Gyula (Borossebes) erdőmérnök: Reisinger Rezső (Borossebes) erdészek: Nagy István (Vadaskert); Perkó Ferencz (Menyháza); Gavalik Sándor (Borossebes); alerdész: Titteldorf Ödön (Nádalmas).

Gróf Zoltowszky Szaniszló és Zsigmond uradalmában: főerdész: Szandtner Adolf (Marospetres).

Arva vármegyében:

Az arvai közbirtokossági uradalomnál: Hivatalfőnök: Fertsek Ferencz főerdőmester: (Árvaváralja); beosztva: Csákány Gyula főerdész (Árvaváralja); Rusznyák Tamás erdész (Árvaváralja); irodavezető: . . . . .; számvétség: Oláh József főerdész (Árvaváralja); központi pénztárkezelő: Medveczky Tivadar tisztartó (Árvaváralja); erdőgondnokok: . . . . . főerdész (Árvapolhora); Wunder Jenő erdőgyakornok (Vitanova); Erdődy Miklós erdész (Zakamene); Michna Bertalan főerdész (Podbjel); Lilge Károly erdész (Árvaváralján); Kavulyák András erdész (Párnicza) . . . . . erdész (Lokcza).

Bács-Bodrog vármegyében

Gr. Chotek Ottó és Rezső uradalmában: erdőtiszt: Tippmann Norbert (Felsőerdő).

A kalocsai érsekség bácsi és pestvármegyei uradalmaiban: Erdőhivatal Kalocsán: hivatalfőnök: Mattarovich Károly erdőtanácsos, beosztva Krizmanics János erdőmérnök, erdőrendező; Ujvári Géza erdőmérnök a központi erdőgondnokság vezetője. Alárendelt erdőgondnokságok: Ósükösi erdőgondnokság: Bucsányi József főerdőmérnök Bajaszentistváni erdőgondnokság: Hárs Richárd főerdőmérnök Doromlási erdőgondnokság: Party József erdőmérnök. Bácsi erdőgondnokság: Nemes Béla erdőmérnök.

A Puthon bárónő kis-szállási uradalmában: erdész: Morava Károly (Terézhalom Jankovác mellett).

Baranya vármegyében:

Biedermann Rezső báró Baranya- és Somogy vármegyei uradalmában: főerdész: Basler Károly (Almamellék).

Gr. Draskovich Iván baranya-sellyei hitb. uradalmában: erdőmester Stark Dezső, erdész Kaffka Károly (Baranya-Sellye).

Hg. Eszterházy Miklós uradalmaiban: (I. Sopron vármegyénél).

Frigyes főherczeg Ö. cs. és kir. Fensége belyei hitb. uradalmaiban. Erdőhivatal: Főherczeglakon: erdőtanácsos: Dokupil Adolf; erdőmester: Haring Vilmos; alárendelt erdőgondnokságok: tőkösi erdőgondnokság: főerdész: Schaller Kálmán (Tőkös); kopácsi erdőgondnokság: főerdész: Dunst Viktor (Bellye); dályok; erdőgondnokság: főerdész: Lostorfer Rezső (Izabellaföld); karapáncsai erdőgondnokság: erdőmester Pfennigberger Felix. erdészsegéd: lovag Hubiczky Frigyes (Karapáncsa); vörösmarti erdőgondnokság; erdőmester: Máhr Károly (Vörösmart); monostori erdőgondnokság: erdőmester Vázsonyi Henrik (Pelmonostor).

Pécs sz. kir. városnál: főerdőmérnök: Tripammer Károly (Pécs).

A pécsi róm. kath. püspökség Baranya- és Tolna vármegyei uradalmában: főerdőmérnök: Ferenczi Ede (Hosszu-Hetény).

A pécsi róm. kath. káptalan uradalmában: főerdész: Ruzs Imre (Bakonya).

A pécsi róm. kath. papnövelde uradalmában: főerdőmérnök: Bálint Ferencz (Magyarherteleni).

A pécsi székesegyház uradalmában: főerdőmérnök: Kolossváry Andor (Pécs).

Hg. Montenuovo Alfréd uradalmában (Baranya-, Tolna vármegyékben): körerdész: Péter Ignác (Ráczöttös); körerdész: Schindler József (Szálka).

Bars vármegyében:

Besztercebányai r. kath. püspökség uradalmában: erdőmester: Mihályfy Mihály (Lutilla); erdőgondnokság Bars-Berzenczén: vezető: Divald Béla ny. erdőtanácsos.

Gr. Breuner Ágost örökösei uradalmában: erdőmester: Heidrich Károly (Zseliz).

Gróf Erdődy Imréné-Migazzy Irma grófnő csaradi és kiskoszmályi hitb. erdőknél: erdőmester: . . . . . (Galgóc). Ideiglenesen az aranyosmaróti járási erdőgondnokság kezeli.

Esztergomi érsekség: főerdőmérnök: Schmidt Ernő. (Esztergom).

Esztergomi főkáptalan: főerdész: Szarkássy János (Zsitvaapáti).

József Ágost főherceg ő fensége kistapolcsányi és kiczói uradalmában: erdőtanácsos: Gálffy István.

Körmöczbánya sz. kir. és főbányaváros Bars- és Turóc-vármegyei uradalmában: erdőmester: Skrbek Károly (Körmöczbánya); főerdészek: . . . . . (A.-Stubnya) . . . . . (F.-Turesek).

Hg. Oldenburg uradalmában: erdősz: Wenzl Ferencz (Brogyán).

A lovag Schoeller-féle lévai uradalomban: erdőmester: Vlaszaty Ödön (Léva).

Selmecz és Bélabánya sz. kir. városnál: (lásd Hont vármegyénél).

Thonet Testvérek uradalmában: főerdész: Frieb János (Nagy-Ugrócz); erdészek: Szvitok János (N.-Ugrócz) és Dobos Miklós (Kulacsna).

Békás vármegyében:

Gr. Almássy Dénes gyulavári uradalmában: erdőmester: Hanzély István; erdészek: Hyross László (gyulavári) és Kalandra Béla (Remete).

Gr. Blankenstein Pálnál erdősz: Kopriva J. (Békásmegyér).

Gr. Wenkheim Dénes dobozi uradalmában: erdősz: Wejsiczky Károly (Doboz).

Horgosi Kárász Imre uradalmában: erdősz: Janaushech Ernő (Békásmegyér), vadász: id. Müller János (Foktöz).

Gr. dr. Merán Jánosnál erdősz: Proks Henrik (Körösladány).

Gr. Széchényi Antalnál: Milota Jaroslav (Póstelek.)

Gr. Wenkheim Frigyes-féle szőlőudvari uradalomnál erdőtanácsos: Fogassy Gyula (Borossebes); főerdész: Hoffmann Antal ((Székudvar).

Gr. Wenkheim Géza pósteleki uradalmában: erdősz: Tokaji Károly (Gerla).

Bereg vármegyében:

Gróf Schönborn-Buchheim Frigyes, Károly munkács Szt.-Miklósi uradalmában; erdőfelügyelő: Kunsch

Mátyás; erdőrendező: . . . . . erdész: Rajnoha Gyula (Munkács); műszakiségéd: . . . . . Sechser Sándor; Erdő-gondnokságok: Munkácson: főerdész: Petz József; Szolyván erdőmester: Kiszely Gyula; Polenán: erdész: . . . . . Alsóvizuiczén: erdész: . . . . . Alsóvereczkén: erdőmester: Komka Zoltán; Szentmiklóson: erdőmester: Hertelendy József.

Besztercze-Naszód vármegyében:

Besztercze városnál: erdőmester: Binder Károly (Besztercze).

Bihar vármegyében:

Gr. Almássy Dénes uradalmában: (l. Békés vármegyénél).

Gr. Bethlen Aladár uradalmában: jószágigazgató: Szűcs Aladár (Élesd); Pagonykezelők: Letsch János (Pestes), ... (Sólyomkő), Pataky Ferencz (Dámos).

A Jászói prépostságnál: (lásd Abauj-Torna vármegyét.)

Junghaus E. uradalmában: főerdész: Stecher Xavér (Lunkaszprie).

Nagyvárad iat. szertartásu püspökségnél:

Erdőtanácsos: Balogh Kálmán; főerdőmérnökök: Somogyi Géza (Nagy-Várad); Ferencsik Ödön (Beél); Sterba Szaboles (Miklóirtás) és Marossi Antal (Tenke); Hesz Ágoston (Biharlonka), erdőmérnökök: Békefi Miklós (Vaskoh), Kardoss Kálmán (Ökrös); Kozlovsky István, (Bélegregy), ... (Bihar Kristyör).

Nagyvárad i görög kath. szert. püspökségnél: erdőmester: Tóbiás Miklós (Belényes); erdőmérnök: Danila Miklós (Bondoraszó), Magyar Gusztáv (Petrósz), Noyák György (Remete), Marián Demeter (Belényes).

Nagyvárad i latin szertartásu káptalannál: erdőmester: Hermann Lajos (Nagy-Várad); főerdész: Bencsik Sándor (Biharsályi) és Jász Károly (Kisjenő), Petrus József (Úrszád); erdészek: Faulvetter Ignác (Bagamér), Revóczky Béla (Rontó); erdőgyakornok: Lutonszky Ernő (Biharsályi).

Sergesi uradalomban: főerdész: Stierandt Keresztély.

Gr. Stubenberg József uradalmában: erdészeti ellenő Neubert Rudolf (Székelyhid); erdész: Schleicher Gyula (Albis).

Hagymádfalvi uradalmában: főerdész: Kuppán József (Tataros).

Gr. Zichy Rafael uradalmában: erdőfelügyelő: Dénes Géza (Nagy-Várad); erdészek: Wanyek Arnold (Feketeerdő), Roschlapil Károly (Magaslak), Gerstbrein Károly (Czigányfalva).

Gr. Zichy Ödön uradalmában: uradalmi főtiszt: Hofmann Antal, erdész Letsch Béla (Rév); főerdész: Fieber Vilmos (Gégény).

Borsod vármegyében:

Egri papnevelő intézet uradalmában: főerdész; . . . . . (Apátfalva).

Gr. Erdődy Gyula uradalmában: főerdész: . . . . . (Gyömrő).

Órgróf Pallavicini A. uradalmában: erdőmester: Zsak Emil; főerdész: Péczér Mihály (Szilvás); erdész: Jellinek Vincze.

A báró Radvánszky család uradalmában: főerdész: űresedésben (Sajó-Kaza).

A szatmári r. kath. püspökség uradalmában: főerdész:

Brassó vármegyében:

Brassó városnál: erdőtanácsos: Orlovsky Gyula; főmérnökök: Gunesch Gottfried (Brassó) és Hain Gusztáv (Brassó); erdőmérnökök: Király Dénes (Csernátfalu) és Albrich Gyula (Zernest).

Csanád vármegyében :

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Csanád vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtishti nincs).

Csik vármegyében :

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Csik vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtishti nincs).

Csongrád vármegyében :

(Az erdőszeti Zsebnaptár értesülése szerint Csongrád vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtishti nincs).

Esztergom vármegyében :

Az esztergomi érsek, bíbornok hercegprímás uradalmaiban. Főerdőhivatal Esztergomban: főerdőmérnök: Schmid Ernő; erdőmérnök: . . . . . (Esztergom). Alárendelt erdőszeti kerületek: 1. esztergomi kerület (Esztergom- és Hont vm.-ben): kezeli a főerdőhivatal; kemencei kerület (Hont és Nógrád vm.-ben): kezelőtiszt: Vaszary Antal főerdőmérnök (Kemence); nagy-sallói kerület (Bars, Nyitra, Komárom és Pozsony vm.-ben): kezelőtiszt: . . . . . erdőmérnök (Nagy-Salló); nyerges-ujfalusi kerület (Esztergom és Komárom vm.-ben): kezelőtiszt: Jándy Arthúr erdőmérnök (Nyerges-Újfalu).

Esztergomi főkáptalan és papnövelde Esztergom-, Hont- és Bars vármegyei uradalmaiban: erdőhivatal Dömösön: erdőmester: Taxner Béla; erdősegéd-tiszt: Bogvay Gyula erdőgyakornok: . . . . .; erdőgondnokság Zsitvaapáti: erdőmester: Szarkássy János; erdőgondnokság Letkésen; főerdész: . . . . . erdőgondnokság Esztergomban: főerdész: Pinter Ferenc; erdőgondnokság Dömösön: vezet: Taxner Béla erdőmester.

Herczeg Pálffy Miklós bátorkesz köbölkúti hitbizományi uradalmában: főerdész: Rettich Károly (Bátorkesz).

Fejér vármegyében :

József főherceg Ö. cs. és kir. Fensége: alcuthi uradalmában: erdősz: Traxelmayer Frigyes (Kőböljárás).

Zirczi apátság: Herczegfalva község határához tartozó előszállási uradalmában: erdőmester: Ferenczi Sándor (Zircz, Veszprém megye).

Veszprémi káptalan (lásd Veszprém megyénél).

Gróf Esterházy Miklós Mórincz csákvári hitbizományi uradalmában: erdőmester: Balogh Boldizsár (Csákvár).

Gróf Nádasdy Tamás nádasdladányi hitbizományi uradalmában: főerdőmérnök: Nagy Imre (Bakony-Nána Veszprém megye).

Gróf Cziráky Antal lovasberény-nadapi hitbizományi uradalmában: főerdész: Varga János (Nadap).

Fogaras vármegyében :

(Az erdőszeti Zsebnaptár értesülése szerint Fogaras vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtishti nincs).

Gömör vármegyében :

Gr. Andrassy Dénes uradalmában: erdőhivatali főnök: Mayer Géza erdőmester (Krasznahorka-Várallyan); erdőhivatali segéd: Levendovszky Nándor erdőgyakornok; segéderdősz: Tamás Frigyes (Gócs); erdőszek: Kostenszky Pál (Dernő), Stripszky P. Mihály (Csetnek); főerdész: Peiszlerle Pál (Monok Zemplénmegye).

Gr. Andrassy Géza uradalmában (Gömör, Zemplén, Abauj-Torna vm.) . . . . . Erdőgondnokság Oláhpatakon :

Gömör vm. vezető főerdész: . . . . . (Oláhpatak), főerdési tanállal famester: Peiszerle Sámuel (A.-Sajó). Erdőgondnokság Betlérén: főerdész Diénes Barnabás (Vészverés-Huta). Nagykemencei erdőhivatal (Zemplén m.): vezető erdőtishti: Peiszerle József főerdész (Házsina). Erdészek: Peiszerle Simon (Agyidócezi), Zsemleska Károly (Kiskemencze), Mafornyik János (Porupka), Rizicska János (Takta-Kenez). Szádvári erdőhivatal (Gömör és Abauj Torna vm.) vezető erdőtishti: Darvas Béla erdész Kisfalupusztá, u. p. Szilicze (Gömör m.).

A csetneki közbirtokosságnál: erdőmester: Kirinyi Béla (Csetnek).

Dobsina városnál: erdőmester: Kellner Viktor (Dobsina.)

Fülöp Szász Coburg Gothai herceg uradalmaiban (Szepes, Gömör, Nógrád, Hont, Pestpilisoltkiskun, Heves és Borsod v. m.): Erdőigazgatóság Jolsván (Gömör). Erdőigazgató: Hering Samu; központi erdőmester: Csoma Gusztáv. Erdőrendezés Jolsván (Gömörm.). Főnök: Szénássy Béla erdőrendező, erdőmester. Erdőmérnökök: Buday Aladár erdőmérnök, Lángos Lajos s. erdőmérnök. Erdőszámvevőség Jolsván: főszámvevő és okmánytárnok: Tindly József erdőmesterszámvevő; Gál György erdőmérnök. Alarendelt erdőhivatalok: Erdőhivatal Garamszécsén (Gömörm.). Főnök: Okolicsányi Lajos erdőtanácsos; pagonykezelők: Wolfram Sándor erdőmérnök (Garamszécsén), Kolbenhayer Gyula erdőmester (Ágostonlak), Szontagh Andor erdőmester (Hélpá); Erdőhivatal Királyhegyalján (Gömörm.). Főnök: Lux János erdőmester; pagonykezelők: Lányi Aladár főerdőmérnök (Vereskő); Király Emil főerdőmérnök. (Sztraczena); Podhradszky Pál főerdőmérnök (Vernár); Krausz János erdőmérnök (Garamfő) fűrészekelők: Hankó Pál főerdőmérnök és Holmann Jenő erdőmérnök (Gömörpüszttamező) Erdőhivatal Murányalján (Gömörm.). Főnök: Przbiszlávszky Adolf erdőmester; pagonykezelő: Holéczy Gusztáv erdőmester (Murányalján); fűrészekelők: Kochen Valdemár főerdőmérnök (Murányalján). Erdőhivatal Nagyrőczén (Gömörm.). Főnök: Hensch Emil erdőmester; pagonykezelők: Plenczer Rezső segéderdőmérnök (Nagyrőcze); Szilvássy László főerdőmérnök (Kövi), Bárdossy Miklós főerdőmérnök (Lubeny); fűrészekelők: Aschner István főerdőmérnök; (Kisrőcze). Murányuradalmi erdőpénztári hivatal Murányalján (Gömörm.). Pénztári főnök: Pauks László erdőmester; pénztári ellenőr: Fozmán Gyula főerdőmérnök. Baloghvári erdőhivatal Meleghegyen (Gömörm.). Főnök: Csasztkóczy Károly erdőtanácsos; pagonykezelők: Szepesházy Kálmán főerdőmérnök (Felső-Balogh), Benczkó József főerdőmérnök (Ratkón). Erdőhivatal Káposztalaluban (Szepesm.). Főnök: Barger Guidó erdőmester; fűrészekelők: Antony Gyula erdőmérnök. Erdőhivatal Edelényben (Borsodm.). Főnök: Kachelmann Walther erdőmester. Erdőhivatal Cserépfaluban (Borsodm.). Főnök: Antony Károly erdőtanácsos; segédtiszt: Bartha Dezső s. erdőmérnök Csábrág-füleki erdőhivatal Füleken. Főnök: . . . . . Segédtiszt, főnökhelyettes: Pokorny Károly erdőmérnök; pagonykezelők: Ferster Ede erdőmérn. (Csábrág). Erdőhivatal Szent-Antalban (Hontm.). Főnök: Hoznek Gyula erdőmester; pagony-és fűrészekelők: Szathmáry Lajos s.-erdőmérnök (Pusztá-Teplicske); segédtiszt: Moldován János erdőmérn. gyak. Erdőhivatal Pusztavacson (Pest-Pilis-Solt-Kis-kun vm.). Főnök: Bradofka Károly erdőmester.

Jolsva r. t. városnál: erdőmérnök: . . . . .

Báró Luzsénszky Henrik örökösei uradalmán: erdész: Dvorzsák Károly (Sasány).

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény-társaság erdőbirtokainál: erdőhivatal Rima Brezón: hivatalfőnök: Áronffy Ernő erdőigazgató; Horváth Béla segéd-erdőmérnök; erdőszámítást: Spéczián Gusztáv. Alárendelt erdő-gondnokságok: Feketepatakon: kezelő erdőtiszt: Wagner József Rima-Brezón: kezelő erdőtiszt: . . . . . egyszersmind a vashegyi erdőgondnokság kezelésével is megbizva; Rimócán: kezelő erdőtiszt: Mitske Gusztáv.

Rimaszombat városnál: erdész: Mőller Gyula (Rimaszombat).

Rozsnyó városánál: erdőmester: Kún István (Rozsnyó).

A rozsnyói r. kath. püspökségnél Gömör és Abauj-Torna vármegyei erdőbirtokánál: erdőmérnök: Pauchly Rezső (Rozsnyó).

Röszner Alajos Uzapanyiti uradalmában: erdőmérnök: Lovik Béla.

Győr vármegyében:

Gróf Khuen-Héderváry Károly hédervári uradalmában: erdész: Fogassy Sándor (Győrzsámoly), Pohl Béla (Lipót).

A pannouhalmi főapátságnál: erdőmérnök: Takács Zsigmond (Ravazd).

Hajdu vármegyében:

Debreczen sz. k. városnál: h. erdőmester: Szűts Kálmán; erdőgyakorlók: Tikos Béla (Debreczen); erdészek: Botos Lajos (Nagy-Csere), László János (Haláp), Erdőgondnokság (Gut, Szabolcs vm.), ellátja a h. erdőmester.

Háromszék vármegyében:

A gróf Beldy-féle keresztvári és bodolai uradalomban: erdész: Málnási Lajos (Keresztvár).

Gr. Mikes Ármin sepsi-bükszádi uradalmában: urad. erdőtanácsos: Elek István.

Heves vármegyében:

Az egri érsekségnél: erdőmester: Gesztes Lajos (F. Párkány); főerdész: Nagy Sándor (Solymos); erdész: Zemanek György (Bakta).

Az egri főkáptalan Borsod- és Heves vármegyei uradalmában: erdőmester: Tornay Gyula, erdőm. s. Natherer Sándor (Sajó-Várkony); erdészek: Hauptvogel Frigyes (Bogács), Lábos Elek (Bátor).

Gyöngyös városnál: erdész: Török Miklós (Gyöngyös, Pusztá Bene).

Gr. Károlyi Mihály hitbizományi uradalmában: erdőmester: Kotzmann Géza (Parád); erdészek: Weinert Tivadár (Sirok), Urbantsek Ignác (Parád).

Hont vármegyében:

Esztergomi érsekség és főkáptalan: (Lásd Esztergom vármegyénél).

Esztergomi r. k. főkáptalan: főerdész: Kraffszki Ferencz (Letskés).

Berg Miksa báró urad. (Palást): erdőtiszt: Obuch Mihály.

Huszár István-féle hitbizomány: erdőmester: Hudák Aladár (Peröcsény).

Herczeg Pálffy Miklós (lásd Esztergom vármegye):
 rdész: Rajner Mátyás (Kisgyarmat).
 Selmecz-Bélabánya sz. k. városnál: erdőmester:
 Solyomi Imre (Selmeczbánya).
 Westfried Ernő uradalmában: erdész: . . . . .
 Ledény).
 Gr. Zichy-féle seniorális uradalomban: (lásd Nógrád vár-
 megyénél).

Hunyad vármegyében:

Gr. Andrássy Sándor uradalmában: erdőm. jel.: Wilde
 Kalmán (Borbátviz).
 Báró Jósika Sámuel uradalmában: erdőtiszt: Jákó
 Jenő ny. erdőtanácsos.
 Gróf Kendeffy Gábor és Lajos uradalmában: főerdész:
 Barthos Gyula (Malomviz).
 Gr. Lónyai Menyhért örökösseinél: főerdész: Karaba
 András.

A Muszári és rudai bányatársulatnál: főerdész:
 Molnár Lajos (Brád).

Salgó-Tarjáni köszénbánya-részvénytársu-
 latnál: főerdőmérnök: Fábry Alajos (Szászváros).

Szászváros rend. tanácsu városnál erdőmester:
 ideiglenesen: Borbély Sámuel erdőmérnök (Szászváros).

Gr. Theroetzky Miklósné uradalmában: az erdők eladás
 alatt állanak. Erdőtisztai állás betöltetlen (Petrozsény).

Ürikány-Zsilvölgyi köszénbánya társulatnál: erdő-
 mérnök: Bocsát P. Valér (Lupény).

Jász-N.-Kun-Szolnok vármegyében:

(Az Erdészeti Ésebnaptár értesülése szerint Jász-Nagy-Kun-
 Szolnok vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Kis-Küküllő vármegyében:

Erdélyi r. kat. status: Alsó-Fehér, Kis-Küküllő és
 Torda-Aranyos megyében fekvő radnóthi és Kis-Küküllő megyében
 fekvő felső-bajomi uradalmi erdőknél: (lásd Kolozs vármegyénél).

Kolozs vármegyében:

Gróf Andrássy Gyula-féle hitbizomány, Kolozs-
 és Torda-Aranyos vármegyében fekvő erdeinél: főerdész: Taszler
 Rezső (Magyar-Fenes).

Gr. Bánffy György kalotaszegi uradalmában: főerdész:
 Venczel Miksa (Bánffy-Hunyad).

Erdélyi r. kath. status kolozsmonostori és nagy-almasi
 uradalmában: Csató Pal . . . . . (Kolozsvár).

Jósika Anna báróné sztolnai (Kolozs vm.) és magyar-
 létai (Torda-Aranyos vm.) birtokán: ellenörködő főerdész: Kleisl
 Gyula (Hadad; erdőgondnok: . . . . . (Isztolna).

Kolozsvár th. város, Kolozs-, Szolnok-Doboka-,
 Torda-Aranyos vármegyében és Kolozsvár szab.
 kir. város határában fekvő erdeinél: főerdész: Bizony
 Ferencz (Kolozsvár).

Urmánczy János erdőbirtokán: erdőgondnok: Majer
 Miklós (Jósikafalva).

Gróf Vigyázó Sándor uradalmában, erdész: . . . . .

Komárom vármegyében:

Esztergomi érsekség: (lásd Esztergom vármegyénél).

Esztergomi főkapitán: (lásd Esztergom vármegyénél.)

Gr. Eszterházy Ferencz tata-tóvárosi hitbizományi uradalmában: főerdész (erdőmérnök): Véssey Ferencz (Tata).

Gr. Eszterházy Miklós Mórítz csákvár-gesztesi hitbiz. uradalmában: erdőmérnök: Balogh Boldizsár (Csákvár); vidéki erdészek: Schlesinger Alajos (Pusztá-Mindszent).

Állami Ménesbirtok Kisbér és Bábólnán: erdészeti intéző: Szorkovszky Libor m. kir. erdőmérnök (Kisbér).

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat bánhida—vértessomlói birtokán vezető erdőtiszt: Ócsárd Károly (Budapest).

Hg. Metternich Sándorné bajnai uradalmában: körerdész: Bohntinszky Károly (Pusztá-Gyarmat).

Herczeg Pálffy Miklós: (l. Esztergom vármegyét).

Krassó-Szőrény vármegyében:

A krassói erdő részvénytársaság birtokán: Istvánhegyen: erdőmester: Mihályik Pál.

A nadrági vasipar társulat nadrági uradalmában: Erdő- és uradalmi hivatal Nadrágon: erdőfelügyelő: Borsitzky Ottó; erdőmérnök ifj. Zadrázill János. Erdőgondnokság Krivinán: erdész:

A szab. osztrák-magyar államvasut-társaság erdő és uradalmi igazgatósága: Oraviczabánya: Központi szolgálat: igazgató: ferenczfalvi Tavi Gusztáv nyug. ministeri tanácsos. Igazgató helyettes: dabasi Halász Géza Erdészeti és mezőgazdasági ügyosztály: Boitner Gyula főerdőfelügyelő. Pető János erdőmérnök. Erdőmérnöki ügyosztály: Póhl János főfelügyelő; Suda János erdőmérnök; Kristen Ottó és Pohl Ferencz erdőmérnökgyakornokok; Alárendelt erdőhivatalok I. *Erdőhivatal Oraviczabányán:* Főnök:

Helyettese: Reif Vendel felügyelő; beosztva: erdőmérnök. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Oraviczabányán: erdőmérnök: Schöpflin Alajos; Kákófalván: erdőmérnök: Richter József. Berlistyén: főerdőmérnök: Tarádi Emil. Szakaláron: főerdőmérnök: Demel Hugó. Szászkan: erdőmérnök: Rumann Gottfried. Szászabányán: főerdőmérnök: Mitták Vilmos. Ujmolodován: főerdőmérnök: Zimmermann Gusztáv. II. *Erdőhivatal Várboksánban:* Főnök: Stéger Antal erdőfelügyelő. Helyettes: Janicsék Ferencz felügyelő. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Várboksánban: főerdőmérnök: Bogsánbányán:

Pérlőn: erdőmérnök: Damsberg Rezső. Dognácskán: erdőmérnök: Tamás Gyula. Királykegyén: felügyelő: Jäger Lipót. III. *Erdőhivatal Resiczabányán:* Főnök: Kubányi Endre főerdőfelügyelő. Helyettes: Brébenár József főerdőmérnök. Beosztva: Sessler János. erdőmérnök. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Resiczabányán (felső): főerdőmérnök: Nickmann Róbert. Resiczabánya (alsó): főerdőmérnök: Rumann Ernő. Ferenczfalván: főerdőmérnök: Fülöp Béla. Beosztva: Erlicz János erdőmérnök. Krassóváron: erdőmérnök: Daneszku Sándor. IV. *Erdőhivatal Stajerlakaninán:* Főnök: Keszler Ödön főfelügyelő. Ezen erdőhivatalnak alárendelt erdőgondnokságok: Stajerlakaninán (északi): főerdőmérnök: Nickmann Rezső. Stajerlakaninán (déli): erdőmérnök: Damsberg Antal.

A volt 13-ik számú román bánági határőrezredből alakult vagyonszövetség: Központi erdőhivatal Karánsebesen: Főnök: Balás Sándor erdőigazgató; Főnök helyet-

tes: Diaconovich Sándor főerdőmester; Pénztárnok: . . . . .
 . . . . .; Központi főerdészek: Pisó János, Liuba Péter, Pascu T. Pál és Mihalescu Péter; erdőgyakornokok: Gonta Pál, Simu Simeon, Fotor Péter és Pallat József. Alárendelt erdőgondnokságok: Biszterén: erdőmester: Dobren János. Karánsebesen: erdőmester: Pépa Szilárd. Teregován: erdőmester: Campian Gusztáv. Orsován: erdőmester: Bortiu Péter; beosztva: Maritia Vazul főerdész. Borovicsen: főerdész: Moldován János.

Gróf Nemes Vinczéné kaprevári uradalma: erdőgondnokság Kapreváron: főerdész: Kemka Gyula.

Liptó vármegyében:

(Az Erdészeti Zsebnaptár értesülése szerint Liptó vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs).

Máramaros vármegyében:

Gróf Chorinszky Frigyes vucskómezői uradalmában: Wallner Linusz birtokkezelő erdész (Vucskómező).

S. J. Kohn kövesligeti; erdőbirtokán: erdő- és fűrészkészítő Peschko Ámin (Kövesliget).

Mihályi Péter és János szarvaszói uradalmában: intéző: Serb Simon (Szarvaszó).

Gróf Merwelt Kelemen uglyai uradalmában: pagonykezelő: Arlovics Antal (Uglya).

V. Papp Simon felsővissói uradalmában: . . . . .

(Borsa-Papfalva).

Gróf Seher-Thoss örök. kövesligeti uradalmában: fővadász: Heublein Frigyes (Körösliget Vulsana).

Báró Schönberg-Donald csónaki uradalmában: főerdész: Fillinger Jenő (Csónak).

Schultz és Pollák batizai uradalmában: . . . . .

(Batiza).

Gr. Teleki család dolhai uradalmában: Bikfalvi József főerdész (Dolha), Kullmann Károly főerdész (Rókamező).

Maros-Torda vármegyében:

A báró Bánffy család gödemesterházi uradalmában. Erdőhivatal: székhelye Szászrégen, hivatalfőnök: Schmidt Ferenc erdőtanácsos; beosztva: Schmidt Dezső erdőmérnökjelölt; alárendelt erdőgondnokságok: Gödemesterházi erdőgondnokság: vezetője: Mojzer Károly, erdőmester (Szászrégen); Szalárdi erdőgondnokság: vezetője: Klózel Oszkár erdőmérnök, ideiglenesen vezeti . . . . .

. . . . . erdőmérnökjelölt.

Az Első szászrégeni tutajkereskedő társulatnál: erdész: Orosz Gusztáv (Szász-Régen).

Kemény Kálmán báró vécsi uradalmában: főerdész: Engli Vilmos (Palota Ilva); Farkas Lajos (Marosdécs).

Moson vármegyében:

Frigyes főherczeg Öcs. és kir. Fensége magyaróvári uradalmában: erdőtanácsos: Fischer-Colbrie Emil (Magyar-Óvár).

Özv. gróf Pálffy Sándorné dunakiliti birtokán: erdész: Vajka János (Dunakiliti).

Gr. Wenckheim Frigyes lébény-szent-miklósi uradalmában: körerdész: Poppr Emil (Lébény).

Nagy-Küküllő vármegyében:

Segesvár sz. kir. városnál: erdőmester: Siegmund Konrád (Segesvár).

Nógrád vármegyében:

Gr. Berchtold Richárd uradalmában: erdész: (betöltetlen) (Nagy-Oroszi).

Észak-magyarországi egyesült kőszénbánya és iparvállalat r. t.-nál: erdész: . . . . . (Mátraszele).

Esztergomi érsekség: (lásd Esztergom vármegyénél.)

Gr. Forgách János uradalmában: igazgató és erdőmester: Velibil Karoly (Gács).

Gr. Forgách József örök. uradalmában: főerdész: Pompe Hugó (Vilke).

Fülöp-Szász-Coburg Gothai herczeg uradalmaiban: (lásd Gömör vármegyét).

Pappenheim Siegfried gróf és grófné bujáki uradalmában: főerdész: . . . . . (Buják); erdőgyakornok:

Rimamurány-salgótarjáni vasmű r. t. (lásd Gömör vm.).

Salgótarjáni kőszénbánya r. t. uradalmában: főerdőmérnök: Fábry Alajos (Szászváros); erdész: Adorján József (Zagyvaróna).

Sváb Sándor uradalmában: főerdész: Kuzma Gyula ny. főerdőtan. (Diósjenő).

Váczi püspökség: erdőmérnök: Barsy Nándor.

A gróf Zichy-féle seniorális-i uradalom. Erdőhivatal Divényben: erdőigazgató: Giller János: erdészjelölt: (betöltetlen) Erdőgondnokságok: A.-Esztergályon: erdőfelügyelő: Bende Mihály; Nagy-Libercsén: főerdőmérn.: Rainiss István; Etréfalván: főerdőmérn.: Szászy József.

Nyitra vármegyében:

Gr. Apponyi Antal uradalmában: jószágfelügyelő és főerdész: Hőhne I. (Jabláncz); erdész: Szemann József (Alsóvadvér); Mazanecz Ferencz (Rakova).

Gr. Apponyi Lajos uradalmában: főerdész: . . . . . (N.-Appony).

Cs. és kir. uradalom: erdőmester: Teutschländer József (Sasvár); főerdész: Tiefenthaler Edgár (Sasvár); erdőgondnok: Stroh Frigyes (Holics).

Gr. Erdődy Imre hitb. uradalmában: erdőmester: . . . . . Ideiglenesen a nyitrai járási erdőgondnokság kezeli. (Galgócz); köreerdész: Zurek János (Drahóc).

Gróf Forgách Károly ghymesi hitb. uradalmában: erdőtanácsos: Tóth Gyula.

Br. Haupt-Stummer Lipót uradalmában: erdőmester: Raffesberg Hugó; ellenőr: Paltinger Arnold és erdőmérnök: Wollek Emil (Nagytapolcsány). Tökésújfalusi uradalom: főerdész: Lachmann Lajos (Tökésújfalú).

Gróf Károlyi Alajos uradalmában: fővadász: Brandeis Antal (Tótmegyer). (I. Pozsony megye.)

Nyitrai püspökség: erdőmester: Péch Dezső (Bobot Trencsén vm.).

Nyitrai káptalan: erdőmester: . . . . . (Szkacsány). Ideiglenesen a privigyei járási erdőgondnokság kezeli.

Hg. Odescalchy Géza nyitra-szerdahelyi uradalmában: erdész: Dvorzsák Károly (Nyitra-Szerdahely).

néh. Gróf Pálffy János bajmóczy uradalmában: erdőmester: Ajtay Sándor (Bajmócz).

Gr. Pálffy József hitb. uradalmában: erdőmester: Gábrriel Gusztáv (Vittencz).

Br. Springer uradalmában: erdőtiszték: Khol Antal (Csejte), Khol Rezső (Lobonya).

Szakolcza városnál: erdőmester: Riegler Béla (Szakolcza).
Szokolóczy Gyula uradalmában: főerdész: Kochwasser
Rudolf (Vághorka).

Herczeg Windischgrätz Alfréd jablánczi uradal-
mában jószágigazgató és erdőmester: Chertek Bohumil.

Gr. Zedtvitz Curt uradalmában: főerdész: Dvorzsák
Károly (Moraván).

Pest-P.-S. és K.-K. vármegyében:

Budapest székesfővárosnál: erdőmester: Guckler
Károly (I. ker., Retek-u. 44., 46.); főerdész: Fekete Béla és
erdész Marsovszky Ede.

József főherczeg Ő cs. és kir. Fensége pilis-csabai
uradalmában: erdész: Szigeti János (Pilis-Csaba); erdészsegéd:
Matzon Ottó (Pilis-Csaba).

Fülöp-Szász-Coburg-Gothai herczeg uradalmában:
erdőmester: Bradofka Károly; segéd tiszt: . . . . .

Kalocsai érsekség pestvármegyei és bácsi uradal-
maiban: Erdőhivatal Kalocsán, hivatalfőnök: Mattanovits Károly
erdőtanácsos; beosztva: Krizmanics János erdőmérnök, erdőrendező;
Ujváry Béla erdőmérnök, a központi erdőgondnokság vezetője. Alá-
rendelt erdőgondnokságok: Bajaszentistváni erdőgondnokság: Hárs
Rikárd főerdőmérnök Óstökösi erdőgondnokság: Bucsányi József
főerdőmérnök, Doromlási erdőgondnokság: Party József erdőmérnök.
Bácsi erdőgondnokság: Nemes Béla erdőmérnök.

Kecskemét sz. kir. városnál: főerdőmérnök: Bakkay
József (Kecskemét); erdőgyak.: Kerner Ede.

Rácskevei cs. és kir. uradalomnál: cs. és kir. főerdész:
Praxa János; erdőgyakornok: ifj. Müller József.

Váczai püspökség: erdőmérnök: Barsi Nándor.

Kalocsai főkáptalan: erdőmester: Lenhard Antal
(Dusnók).

Br. Prónay Dezső acsa-csovári uradalmában:
Czékus György ny. főerdőtanácsos.

Gróf Piszta István nagy-kovácsi uradalmában:
erdőmérnök: ifj. Erős Rezső.

Pozsony vármegyében:

Gf. Apponyi Albert óberhardi uradalmában főerdész:
Koller József (Eberhard).

Bazin sz. kir. városnál: erdőmester: . . . . .
(Bazin). Ideiglenesen a bazini közalapítványi erdőgondnokság kezeli.

Dr. Csecsinkovics Artur morva-szt.-jános uradalmában:
főerdész és jószágkormányzó Stark Miksa (M.-Szt.-János).

Esztergomi érseki uradalom. (I. Bars megyénél.)

Gróf Eszterházy Károly cseklézi hitbiz. uradalmánál:
Schusztler Lajos jószágfelügyelő és erdőmester (Cseklész).

Gr. Károlyi Alajos stomfai s egyéb más uradalmában:
főerdőtanácsos: Hoffmann Antal kir. tan. F. l. r. l. (40); főerdő-
mérnök: Szepessy Gusztáv erdőszámvevő; Szobihárd Gyula (Stomfa).

Modor városnál: erdőmester: Filipek Sándor (Modor).

Hg. Pálffy Miklós hitb. uradalmában: erdőtanácsos:
Bittner Gusztáv (Malaczká); erdőmester: Jenikovszky Lipót,
(Malaczká), főerdész Velancsics István (Dévény); erdőmérnök: Hávör
József (Malaczká).

Gr. Pálffy senior uradalmában: erdőmester: . . . . .

Gr. Pálffy József magán uradalmában: erdész: Rudroff
Ottó (Szomolány).

Gróf Pálffy Béla uradalmánál: Zinzer Arthur erdész
(Csesztén).

Pozsony sz. kir. városnál: erdőmester: Fehér Pál (Pozsony).

Pozsony káptalannál: fővadász: Fray Vilmos (Vásárút).

Szt.-György sz. kir. városnál: erdőmester: (Szt.-Györgyön).

Gr. Wenckheim István uradalmában: erdőmester: Plitek I. (Nagy-Levárd).

Sáros vármegyében:

Alapi Salamon Aladár és Tivadar örököse: uradalmában: Vernóczy Ferencz főerdész (Palocsa).

Alapi Salamon Géza birtokán: erdősz: . . . . . (Kurszin). Haber János (Kishárs).

Gr. Andrássy Dénes uradalmában somos és somosujfalusi hitb. erdőknél: főerdész: Peiszerle K. (Monok); erdőmester: Mayer Géza (K.-H.-Váralja).

Thonet testvérek birtokán: erdősz: . . . . . (Alsókomárnok).

Somogy vármegyében:

Hg. Eszterházy Miklós hitb. uradalmában: (l. Sopron várm.).

Esztergomi r. k. főkáptalan tapsonyi uradalmában: főerdész: . . . . . (Kiskomárom).

Herczeg Festetich Tasziló uradalmában: főerdészek: Lange János (Csurgó); Tatarek Rudolf (Háromfa-Agarév); főerdész:

. . . . . (Vörs); erdősz: . . . . . (Tarany).

Gr. Festetich Pál böhönyi uradalmában: főerdész: Mayer Gyula (Böhönye).

Gróf Festetics Vilmos uradalmában: erdőmester: . . . . . (Toponár).

Hohenlohe herczeg uradalmában: erdősz: König Károly; alerdész: Wittlinger Ede (Kászó-Somogyszob).

Gr. Hunyady Ferencz szili uradalmában: erdősz: . . . . . (Szill).

Gr. Hunyady József kéthely és mesztegnyei uradalmában: főerdész: Rozek Cölesztin (Mesztegnye).

Inkey László bogáti uradalmában: erdősz: . . . . . (A.-Bogát).

Br. Inkey József iharos-berényi uradalmában: főerdész: Krivanek Béla (Iharosberény).

Br. Inkey Pál iharosi uradalmában: főerdész: Metzli Kamill (Iharos).

Pallini Inkey Antal tardi uradalmában: erdősz: Burián János (Puszta-Tard).

Gr. Jankovich János szállós-győröki uradalmában: erdősz: Somogyi Lajos (Szöllös-Győrök).

Gr. Jankovich Besán József öreglaki uradalmában: főerdész: Schmiedt Ferencz (Buzsák).

Gr. Kendeffy Gábor és Lajos pogány-szent-péteri uradalmában: főerdész: Neiger Lajos (Pogány-Szent-Péter).

Magyarországi kegyes tanítórend mernyei uradalmában: főerdész: Odor Ignác (Taszár).

Mándy Samu uradalmában: erdősz: Chalupeczky János (Simongát).

Bálványosi Satzger Pál uradalmában főerdész: . . . . . (Kereki).

Somssich Andor hitb. uradalmában: erdősz: Lossos Ferencz (Sárd).

Szent-Benedek rendi tihanyi apátságánál: erdőmérnök: Traum János (Endréd).

Gr. Széchényi Bertalan segesdi hitb. uradalmában: főerdész: . . . . . (Kaposvár).

Gr. Széchényi Frigyes tarnócai uradalmában: főerdész: . . . . . (Tarnóca).

Gr. Széchényi Géza csokonyai uradalmában: erdész: Puskás Jenő (Erdőcsokonya).

Gr. Széchényi Andor, Pál marczali uradalmában: erdőmester: Bok László (Marczali).

Gr. Széchényi Péter homok-szent-györgyi uradalmában: erdész: Halka Dániel (Homok-Szent-György).

Ifj. gr. Széchényi Imre somogyvári uradalmában: főerdész: Tomka Ákos (Somogyvár).

Gr. Széchényi Viktor köröshegyi uradalmában: főerdész: Jirovecz Emil (P.-Szemes).

Gr. Széchényi István kálmáncsai uradalmában: erdész: Hajek Antal (Kálmánca).

Veszprémi püspökség karádi erdőhivatalánál: Csik Gyula erdőmester (Karád); . . . . .

Gr. Zichy Béla uradalmában (Somogy és Veszprém vármegyékben): erdőfelügyelő: Zbinyovszky Lajos (Tuskós pta. Somogy vm.); főerdész: . . . . . (Nagyvázsony); erdész: Buchet Béla (Vrázsló).

Gr. Zichy Ödön zákányi hitb. uradalmában: körerdész: Stroblich Antal (Surd)

Sopron vármegyében:

Gr. Berchtold Lipót birtokán-erdőintéző: Gáspár Gyula (Peresznye).

Herczeg Eszterházy Miklós hitbizományi uradalmában (Moson, Sopron, Vas, Zala, Tolna, Baranya Somogy vármegyékben.) Az eszterházi hercegi kormányzó alá rendelt kismartoni központi igazgatóságban az erdészeti osztály szakfőnöke: Mikolás Vincze erdőtanácsos (Kismarton). Személyzet: Kovács Béla hercegi erdő-tiszt, ny. erdőtanácsos, Wocher Lajos erdőmester; Urbantsek Jenő, Lopusny János és Tormann József erdőmérnök-gyakornokok. Közvetlen a központi igazgatóság alá rendelt hercegi erdőfelügyelőségek: 1. Hercegi erdőfelügyelőség Kapuvár: (Sopron megye) Hivatalfőnök: Rimler Pál erdőfelügyelő; alárendelt erdőgondnokságok: a) hercegi erdőgondnokság Kapuvárott: erdőgondnok Rimler Pál erdőmester; b) hercegi erdőgondnokság Kismarton: Praznószky Kálmán erdőmérnök; c) hercegi erdőkezelőség Eszterháza: Wessely Ferencz pagonyerdész; erdőkezelőség Csobáncz: vezetője Rimler Pál erdőfelügyelő. 2. Hercegi erdőfelügyelőség Lakompak (Sopron- és Vas megye). Hivatalfőnök: Wocher Jenő erdőfelügyelő; alárendelt erdőgondnokságok: a) hercegi erdőgondnokság Lakompak: Martinkovich Antal erdőmérnök; b) hercegi erdőgondnokság Kaboldon: Kálmán Viktor erdőmérnök; c) hercegi erdőgondnokság Dérföld: d) hercegi erdőgondnokság Lékán: Majtényi István segéderdőmérnök. 3. Hercegi erdőfelügyelőség Lenti: (Zala m.) Hivatalfőnök: Polnisch Árpád erdőfelügyelő, beosztva: Hugyecz József erdőmérnökgyakornok. Alárendelt erdőgondnokságok: a) hercegi erdőgondnokság Lenti: erdőgondnok Polnisch Árpád erdőfelügyelő; b) hercegi erdőgondnokság Bánokszentgyörgy: Doieschall Aladár erdőmester, beosztva: Ajtay Viktor erdőmérnökgyakornok; c) hercegi erdőgondnokság Zalabaksa: Ronchetti Gáspár erdőmérnök; d) hercegi erdőgondnokság Zsitkóc: Schnaider László erdőmérnökjelölt; e) hercegi erdőgondnokság Alsólendva: Vermes György erdőmester. 4. Hercegi erdőfelügyelőség Dombóvár (Tolna-, Baranya- és Somogy megye). Hivatalfőnök:

Börzsönyi Gyula erdőfelügyelő; beosztva Konyecsni Gyula erdőmérnökjelölt; alárendelt erdőgondnokságok: a) hercegi erdőgondnokság Dombóvár: . . . . . erdőmester; b) hercegi erdőgondnokság Gyulaj; Löw Jenő erdőmérnök; c) hercegi erdőgondnokság Tolnatamási; Niklosz Károly erdőmérnök; d) hercegi erdőkezelőség Baranyasszentlőrincz; Warinszky József cz. erdőmester. Erdőfelügyeleti szempontból a dombóvári erdőfelügyelőség alá rendelt bérleti erdők: a kaposvári bérletnél (Magy. Ált. Hitelbank) a) Erdőhivatal Kaposvár: Furmann Antal erdőmester; b) erdőgondnokság Zseliz-Kislakon: Kutasi Béla főerdész.

Győri püspökség. Erdőmester: Nagyváthy Béla (Szany). Sopron sz. kir. városnál: erdőmester: Zúgn Nándor; erdész: Muck András (Sopron).

Gr. Széchényi Béla uradalmaiban: főerdész: Rüss Dénes (Röjtök).

Gr. Zichy-Meskó Jakab uradalmában: erdész: Kremser János (Füles).

Szabolcs vármegyében:

Gr. Forgách László mándoki uradalmában: uradalmi erdőfelügyelő Repászky István (Mándok).

Gróf Majláth József uradalmában: erdész: Friedl Ernő (Ófehértó).

Br. Podmanitzky Géza nyirbaktai uradalmában: erdész: Balogh György (Nyirbakta).

Szatmár vármegyében:

Gróf Hadik-Barkóczy hitbiz. urad. erdőtiszt: Orosz Antal ny. főerdőtanácsos (Jánk).

Gr. Károlyi Alajos-féle Erdőd-Vállaj hitbizományi uradalmában: erdőtanácsos: Ajtai János erdőmérnök . . . . . irodavezető: Kund Pál (Erdőd); Erdőgondnokság vezetők: Foriss József erdőmérnök (Nagysikarló) Burda Károly főerdész, Erdőd-Gyarmat); Ostadal Jenő főerdőmérnök (Szinfalu); Dercsényi Kálmán ny. főerdőtanácsos (Barlafalu.)

Gróf Károlyi László uradalmában: alerdészek: Juris József (Vitka) és . . . . . (Bikszád).

Nagy-Bánya sz. kir. város: erdőügyi tanácsos: Bálint Imre (Nagy-Bánya).

Gróf Pappenheim Siegfriedné szül. Károlyi Erzsébet uradalmában: erdész: Romándy Géza (Mezőfény).

Gr. Teleki László Gyula uradalmában: Syllaba Ernő főerdész (Jeder u. p. Nagy-Somkut).

Szatmár-Németi szab. kir. városnál: Leber Antal erdőtanácsos (Szatmár).

Br. Vécsey László sárközi uradalmában: erdőmérnök: Debreczeni András (Barkócza); erdész: Murányi Károly (Felsőiget); erdész: Medgyesi Pál (Majdlesz).

Szeben vármegyében:

Nagy-Szeben városnál: erdőmester: Fuhrmann Pál (Nagy-Szeben).

Szász-egyetem szász-hétbírói uradalmában: erdőmester: Pfalz Károly; főerdész: Witting Emil; erdész: . . . . . (Nagy-Szeben).

Szepes vármegyében:

Gr. Csáky Vidor birtokán: erdőmester: Gruber Károly (Szepessüveg); főerdész: . . . . . (Szepesolaszi).

Gr. Csáky Albin birtokán: erdőmester: Farkas Pál (Nagy-kunczfalu).

Fülöp-Szász-Coburg gothai fej. herceg káposztafalvi és sztraczenai uradalmában: Barger Guidó erdőmester: (Káposztafalu); fűrészelő: Antony Gyula segéderdőmérnök; Király Emil főerdőmérnök (Sztraczena).

Gölniczbánya városnál: erdőmester: Apáti Vilmos.

Öhringeni hg. Hohenlohe Kraft uradalmában: igazgató: Kégel Árpád kir. tan. (Javorina); főerdész: Römer Frigyes (Landok); körerész: Orosz Sándor (Zugó-Javorina); alerdész: Szikora Géza (Javorina); Tandelmayr Demeter (Alsóhági).

Késmárk városnál: erdőmester: Mauks Vilmos (Tátraháza).

Igló városnál: Retter Frigyes erdőtanácsnok (Iglóhutta); erdőmester: Estefányi Rezső (Iglóvéghely).

Lőcse városnál: erdőmérnök: Tar József (Tarczafő); főerdőmérnök: Halmi László (Lőcse).

Probstner Arthur és Gyula birtokán: erdész: . . . .

. . . . (Sz.-Jakab falu).

Szepesi püspökségnél: erdőmester: Pankovich Béla (Szepesapólcza); főerdész: Janoviczky Béla (Savnik); főerdész:

. . . . (Sz.-Véghely).

Gróf Zamojsky András felsőzugi, lublovári és popradremetei uradalmánál: erdész Tornyos Ferencz (Popradremete).

Szilágy vármegyében:

Br. Bánffy Albert hitb. uradalmánál: erdőmester: Halliarszky Samu (Szilágyosomlyó).

Gr. Bánffy György szilágyesehi uradalmában: alerdész: Fazekas János (Mosóbánya).

Báró Bornemisza Elemér felsőszivágyi uradalmában: erdész: Pechtol János (Felsőszivágy).

Gr. Degenfeld Sándor hadai uradalmában: főerdész: Kleiszl Gyula (Hadad); erdészek: Tóth Pál (Hadad); Rigán Sámuel (Erked); Miklós Gergely (Felsőberekszó).

Báró Jósika Lajos uradalmában: főerdész: Eckhardt Rezső (Kettősmező).

Gr. Károlyi László kegyei uradalmában: főerdész: Ötley István, erdj. Farkas József (Kegye).

Özv. Péchy Mihályné sz. Degenfeld Mária grófnő birtokán: kezelő főerdész: Kleiszl Gyula (Hadad).

Br. Wesselényi Béla örökösei zsidói uradalmában főerdész: Nagy Sándor (Zsidó); erdőkezeléssel is megbízott gazdaszt: Pap Miklós (Solymos); alerdész Incze Miklós (Zsidó).

Báró Wesselényi István uradalmában főerdész: Fekete Ferencz (Bered). Alerdész: . . . . .

Báró Wesselényi Miklós uradalmában: főerdész: Elsnitz Albert (Korond);

Szolnok-Doboka vármegyében:

Gr. Bethlen Pál és gr. Bethlen örök. bethleni uradalmában: erdész: . . . . . erdőgondnok: . . . . . (Bethlen).

Br. Jósika Lajos csáki-gorbói hitb. uradalmában: erdőmester: Tureasa Tivadár (Csáki-Gorbó).

Gr. Teleki László Gyula erdélyrészi uradalmában: erdész: Stenka Lajos (Kendi-Lona).

Br. Bánffy Albert-féle hitbizomány Szolnok-Doboka és Kolozs vármegyében fekvő erdeinél: erdőmester: Halliarszky Samu (Szilágy-Somlyó).

Temes vármegyében:

Br. Baich Milós örökösének márkoveczy és varadi uradalmában: erdész: Neuber Alajos (Markovecz).

Báró Nopcsa Elekné ujaradi uradalmában: erdész: . . . . . (Keszincz).

Gr. Wimpfen örökösök máslak és hódos uradalmában: főerdész: Spanily Adolf (Saroltavár); erdész: Kozák János (Kizdía)

Tolna vármegyében:

Gr. Apponyi Géza högyész-apátii uradalmában: főerdészek: Kadernoska János (Högyész), köreerdész: Csomor Antal (Bátaapáti).

Gr. Apponyi Sándor lengyeli uradalmában: főerdész: Forrai Béla (Lengyel).

Hg. Eszterházy Miklós tolnai hitb. uradalmában: (l. Sopron vármegyénél).

Hg. Montenuovo Alfréd tolnai uradalmában (lásd Baranya vármegyénél).

Pécsi r. kath. püspökség tolnai uradalmában: (l. Baranya vármegyénél).

Gróf Wimpfen Simon simontornyai uradalmában: főerdész: Stiegler Viktor (Kisszékely).

Torontál vármegyében:

A San-Marcoi hercegnő szerb-csanádi uradalmában: erdőtiszt: Schebor Ferencz (Szerb-Csanád).

Torda-Aranyos vármegyében:

Gr. Andrassy Tivadar hesdái hitb. uradalmában: erdőfelügyelő: Tuszier Rezső (M.-Fenes); erdész: . . . . . (Járaviz).

Kolozsvár sz. kir. város Torda-Aranyos- és Kolozs vármegyében fekvő erdeinél: főerdész: Bizony Ferencz (Kolozsvár).

Trencsén vármegyében:

Gr. Berchtold Lipót uradalmában: erdőgondnok: Bayer Arthur (Csicsmány).

Gróf Ballestrem Ferencz uradalmában: Latten Vilmos erdőmester (Ócsad); Kosziol József pénztáros (Ócsad); John Alfred titkár (Ócsad); Kirschner Valdemár irodasegéd (Ócsad); Parpart Károly földmérő (Rajeczfürdő); Grosser Károly földmérő (Rajeczfürdő); Damm Róbert földmérő (Rajeczfürdő); Valentin Valter földmérő (Rajeczfürdő); Böhm Richárd főerdész (Csacza); Kleiner Armin köreerdész (Ócsad); Járos Ferencz köreerdész (Turzófalva); Pénndras Péter erdész (Dombelve); Pistroh Ferencz erdész (Trencsénmakó); Fanfula János erdész (Csacza); Konvicska János erdész (Trencsénrákó); Olschowka József erdész (Ócsad); Riedl Adolf főerdész (Rajeczfürdő); Bienik Guidó erdész (Facsókó); Jagla Szaniszló erdész (Facsókó); Krzos József erdész (Frivalnadas); Planetorz Henrik erdész (Kenyered); Lukačka József erdész (Zsolnaerdőd); Gazsy Willibald erdész (Háromudvar); Krizsán Béla erdész (Sztrecsén).

Gr. Csáky Géza budatini: uradalmában: Környei Ferencz ny. főerdőtan. (Budatin).

Dréher Antal uradalmában: főerdész: Malypeter J. (Liboresudvár); Brunner Felix erdészjel. (Liboresudvár); Budil

Ferencz erdész: (Antalvölgy); Kardasch Gergely erdész (Felső-szenye); Lochmüller Rudolf (Felsőszucs); Caduff Antal (Dretoma); Donim Henrik erdész (Antalvölgy).

Földhitelbank R. T. poroszkai birtokán főerdész: Hausknotz Mihály (Poroszká).

Hazai erdőipar R.-t. Budapest, birtokán: máriatölgyesi uradalom: Bscheidner János erdőmester (Máriatölgyes); . . . . . (Trencsén); erdészek: Nutz Rezső (Barát-szabadi); Kucsera József (Máriatölgyes); Weber Károly (Nagysziklás); Stejskel Ferencz (Szelecz).

Gr. Majláth Györgyné birtokán: erdőmérnök: Kinde, nay Kálmán (Terhely).

Dr. Neumann Richard és Társai Kasza-lédecezi birtokán: . . . . .

A nyitrai r. kath. püspökség erdőbirtokán: Péch Dezső erdőmérnök (Bobot).

Gr. Pongrácz Adolf birtokán: erdész: Blaha Ferencz (Várna).

Popper Hermin bárónő uradalma: főerdőmérnök: Gontkó Ignác (Vágváralfa); főerdész: Doleschál Rezső (Pelyvás); főerdész: Labbey Jenő (Trencsénselmecz); erdész Bartosovszky Lipót (Marikó). főerdész: Winter Gusztáv (Trencsénpéteri); erdész: Kucsá Nándor (Nagyróna).

Schreiber József birtokán: főerdész: Tscherner Ágoston; erdőszámadó; Wartusek József erdész (Ledniczróna).

Gr. Zay Miklós birtokán: főerdész: Bednárovics Győző (Zayugrócz); erdészek: Bertók Samu (Bántölgyes); Szluncsik Adolf (Buzás); Krazel Győző (Felsőszalatna); Meloun Antal (Felsőszalatna):

Zsolnai cellulose gyár r. t. birtokán: főerdész: Boros Marcell (Zsolna).

Turóc vármegyében:

Kőrmöczbánya sz. kir. és főbánya városnál: erdőtanácsos: Skrbek Károly.

Br. Révay Ferencz birtokán: erdőmester: Dittert Gyula (Mosóc).

Udvarhely vármegyében:

Az erdészeti Zzebnaptár értesülése szerint Udvarhely vármegyében felesketett magán uradalmi erdőtiszt nincs.

Ugocsa vármegyében:

Ifj. báró Perényi Zsigmond uradalmában . . . . .
 . . . . . (Nagyszöllös).

Gr. Zselénski Róbert salánki uradalmában: főerdész: Terge Zsigmond (Salánk).

Ung vármegyében:

Gr. Hadik-Barkóczy Endre hitb. birtokán: erdész: Hidvéghy György (Pálóc).

Herczeg Odescalchi Jenő Zoárd örök. antalóczi uradalmában: főerdész Stenczinger Ede (Antalóc).

Gr. Széchenyi Lászlóné, szül. Wanderbilt Gladys uradalmában: főerdész: Früstök Gyula (Remetevasgyár).

Gr. Sztáray Sándor nagy-mihályi uradalmában: főerdész: Pulchardt Miksa (Vinna); főerdész: Kónai Árpád (Hegyombás),
 . . . . . (Jósza).

Vas vármegyében:

Almássy-féle borostyánkői hitb. uradalom: erdész: (I. Xhenemont Ferencz (Borostyánkő).

Hg. Batthyány Strattmann László dr. hitb. birtokán: főerdőmérnök: Sipos Antal; erdőmérnök: ifj. Pálfi Alajos (Körmend).

Gr. Draskovich Pál németujvári hitbizomány: uradalmában: kezelőerdőtiszt: Simenszky Kálmán, ny. főerdőtanácsos (Szombathely).

Gr. Erdődy Ferencz és Tamás hitb. uradalmában: főerdőmérnök: Schleifer Bertalan (Szentpéterfa).

Erdődy Gyula gróf uradalmában főerdész: Zier Árpád (Vörösvár).

Gr. Erdődy Sándor uradalmában: erdőmérnök: . . . . . (Jánosháza); fővadász: Bendl Adolf (Jánosháza).

Hg. Eszterházy uradalmában: (I. Sopron vármegyénél).

Kőszeg szab. kir. város erdeinél: erdőmester Hárs István.

Gr. Szapáry László birtokán: főerdész: Osterer Károly (Muraszombat).

Zirczi Apátság birtokán: erdőmérnök: Szporny Gyula (Csörötnek).

Veszprém vármegyében:

Batthyány Strattmann herceg Veszprém vm. hitb. birtokán. (I. Vas várm.)

Gr. Eszterházy Tamás devecseri uradalmában: Véssey Ferencz főerdész (Tata); erdészeti ellenőr: Vargha Endre, számadó erdész: Löw Károly (Devecser).

Gr. Eszterházy Pál birtokán: erdészek: Kácz Vendel (Szt-Király), Saághy Lajos (Kéde), Lamp Béla erdész (Pálhálás).

Gr. Eszterházy Pál pápa-ngodi hitbizományi uradalmában: erdőmester: . . . . . (Ugod); pagonyerdészek: . . . . . (Fenyőfő).

Győri püspökség: Győr és Veszprém vármegyei birtokán. (I. Sopron vm.)

Klosterneuburgi kanonokrend suri- és duna-neszmélyi (Komárommegyében) birtokán: erdőmester: Ringeisen Lajos (Sur).

n. Gr. Nádasdy Tamás bakony-nánai hitbizományi birtokán: főerdőmérnök: Nagy Imre (B.-Nána).

Pannónhalmi főapátság Komárom és Veszprém vm. birtokán. (I. Győr vm.)

Sz.-Fejérvári püspökség: főerdész: Riffer Sándor (Tés).

Veszprémi káptalannál: főerdőmérnök: Tankó Sándor (Veszprém).

Veszprémi püspökségnél: főerdész: . . . . .

. . . . .

Gróf Zichy Béla nagyvázsonyi uradalmában: főerdész: . . . . . (Nagyvázsony).

Zirczi apátságnál: erdőmester: Ferenczi Sándor (Zircz); erdész: Cséti Viktor (Magyarpolány).

Zala vármegyében:

Gr. Andrassy Sándor hitb. birtokán: főerdész: Wilde Ferencz (Letenye).

Hg. Batthyány-Strattmann László dr. hitb. birtokán: erdőmester: Pálfi Alajos (N.-Kanizsa).

Budapesti központi papnevelő kiskomáromi birtokán (erdőmester; Taxner Béla (Esztergom); főerdész: Dobó Jenő (Kis Komárom).

Ifj. gr. Eszterházy Pál birtokán: erdész: Pákay Ferencz (Lesencze-Istvánd).

Gr. Eszterházy Pál birtokán: erdész: . . . . . (Káptalanfa).

Hg. Eszterházy Miklós uradalmában: (l. Sopron várme-gyénél).

Gr. Eszterházy Sándor pulai birtokán: számadó erdész: . . . . . (Pula).

Gr. Festetics Jenő birtokán: főerdész: Kovács János (Damása).

Herczeg Festetics Tassiló hitb. birtokain: erdőmester: Tomka Kálmán; erdőgyakornok: Rohoska Soma (Keszthely); fő-erdész: Schmillár Károly (Zalaszántó); főerdész: Horváth Károly (Vállus).

Magyarországi kegyes tanítórend dörgicsei birtokán: főerdész: Ódor Ignác (Somogy-Taszár.)

Nagykanizsa városnál: erdőmester: . . . . . (Nagy-Kanizsa).

Pallini-Inkey László birtokán: főerdész: . . . . . (Csehi).

Széchenyi Pál gróf birtokán: erdész: . . . . . (Ótvös).

Tihanyi és Zalavári sz.-benedekrendi apátságánál: erdész: Traum János (Balatonendréd).

Veszprémi püspökség sümegi erdőhivatalánál: erdő-
mester: Csik Gyula (Karád); főerdész: Bachraty József (Monostor-
apáti); főerdész: Vendel János (Sümeg).

Gr. Zichy Agoston bellatincezi birtokán: főerdész: . . . . . (Bellatincez).

Zemplén vármegyében:

Gr. Andrásy Géza uradalmában: erdőfelügyelő: . . . . . (Rozsnyó); főerdész: Peiszerle József (Várjeszenő).

Gr. Andrásy Gyula hitbizományi birtokán: főerdész: May Róbert (Zemplén).

Gr. Andrásy Dénes hitb. birtokán: főerdész: Peiszerle Pál (Monok).

Gr. Andrásy Sándor hitb. birtokán: főerdész: . . . . . (Homonna).

Gr. Hadik-Barkóczy Endre hitb. birtokán: főerdőtan. Ritter Károly (Varannó).

Herczeg Jausoff-Kamil birtokán: főerdész: Traub Aladár (Makkoshogyka).

A jászóvári prépostság uradalmában: főerdőmérnök: Allender Frigyes (Lelesz).

Neuberger Felix fia erdőbirtokán: erdész Müller Richard (Juhászlak).

Gr. Serényi Ottóné uradalmában: főerdész: Henschell Villibald (Harczos).

Lovag Skoda Károly erdőbirtokán: erdőmester: Tribus Gusztáv; főerdész: Buday Sándor (Virava); főerdész: Horák László (Laborezrév).

Özv. gr. Széchenyi Imréné birtokán: erdőmester: Fischer Ede (Órmező).

Gróf Tiele-Winkler uradalmában: főerdész: Willimsky Ede (Utczás); erdészjelölt: Borowka Hubert (Kelen) és Planetorcz Henrik (Utczás).

Br. Waldbott Frigyes uradalmában: főerdész: . . . . . (Erdőbenye); erdész: Orbán Imre (Erdőhórváti).

Gróf Wenckheim István takesányi uradalmában:

B. Határőrvidéki vagyonszomsági erdőtiszték.

Otočaci vagyonszomság gazdasági hivatala Otočac-on.

Althaller Ferencz főerdőmester; Biondić József erdőrendező; Jerbić János főerdész; Premuzić Antal erdőgyakornok; Fanta Jaroslav geodeta. Erdőgondnokságok: Otočac: Badurina Venceslav járási erdész; Perušić: Schmidt József járási erdész; Marian Péter járási erdész, Korenica: Prstec Milan főerdész; Kos Milan járási erdész, Pečina Mihovil járási erdész, Maistorović János járási főerdész.

Ogulini vagyonszomság gazdasági hivatala Ogulinban.

Lasman Károly főerdőmester; Čop András erdőmester; András főerdész-erdőrendező; Grozdanić Milan főerdész; Károly erdész; Maruzzi János erdész; Neuhold Božidar erdész; Erdőgondnokságok: Ogulin: Turkalj Zlatko erdész; Seidel Öszkár erdész. Brinje: Crnadak Milan, erdész. Drenovac Svetozar erdész. Senj: Rukavina József főerdész. Pirsić Vilmos főerdész.

Sluini vagyonszomság gazdasági hivatala Kovac-Karlovácban.

Frkić István főerdőmester; Markić Mihovil főerdész-erdőrendező. Erdőgondnokságok: Vališelo: Murgić erdész. Karlovac: . . . . .

I. báni vagyonszomság gazdasági hivatala Glinában.

Ogrizović Gedeon főerdőmester, Rivosechi Emil erdész, Svetozar erdész, Ervačanin Milos erdőgyakornok. Erdőgondnokságok: Vrginmost: Pipić István főerdész, Branković Mihály erdész, Glina: Dimitrović Radivoj főerdész.

II. báni vagyonszomság gazdasági hivatala Petrinjén.

Benner Antal főerdőmester; Lazić János főerdész-erdőrendező; Zec Dušan erdész. Erdőgondnokságok: Dubica: Duduk Milan erdész, Jasić Dušan erdész. Dvor: Dremil Öszkár főerdész. Blinja: Vlatković Péter erdész.

Gjurgjevaci vagyonszomság gazdasági hivatala Bjelováron.

Slapničar Ede főerdőmester; Lach Gusztav erdőmester; Ferencz erdőmester; Grdinić Mátvás erdőmester-erdőrendező; Miklós főerdész; Milković János főerdész; Heisinger Levin erdész, Böhm Viktor erdész. Erdőgondnokságok: Koprivna: Fuksa Vaclav erdőmester Novigrad: Franjes György főerdész. Okučani: Vladimír erdész. Gyurgyevac: Škrljac Petar főerdész, Bjelovár: Kadežavek Leo főerdész. Rača: Stefović József erdész. Gali: Čević János erdész. Pitomača: Šustić József főerdész. Grubišno: Kreč Milivoj főerdész.

Kőrösi vagyonszomság gazdasági hivatala Bjelováron.

Mark Antal főerdőmester; Beck János, erdőmester; Sever Dier erdőmester; Maier Mirko erdőrendező; Ferencić István, Muhvić erdőrendező. Erdőgondnokságok: Sv. Ivan Žabno: Kovačina Mátvás, Budisker: Mihály Cázma; Solaric Teodor, Kloštar-Ivanić: Csikos István erdőrendező; Crkvenac József. Garesnica: Begna Henrik főerdész, Kritrovac: Simig Ivanska; Stipčić Emlőp, Herak Emil Bjelovár: Kiselják József

Gradiskai vagyonszéli gazdasági hivatala Gradiskán.

hivatala: Rukavina-Liebštadski Rudolf főerdőmester; Hajek Bogoslav erdőmester; Potočnjak Vjenceslav erdőmester; Pečić Viktor, erdőmester; Milorad erdész; Trivanović Milan erdész; Frušić Andrija erdőgyakornok; Draženović János erdőgyakornok; Fischer Miksa erdőgyakornok; Bačević Lajos geodéta. Erdőgondnokságok: Banovajaruga: erdész. Kani: Novska; Hradil Károly főerdész. Kani: Perušić András főerdész. Novi Gradiska: Vidmar Vilmos erdész. Zadar: Prpić Péter főerdész. Nova Kapela: Fischer Miksa erdőgyakornok. Oriovac: Neferović Ferencz főerdész.

hivatala: Bródi vagyonszéli gazdasági hivatala Vinogradban.

erdőmester: Vidale Jaromir főerdőmester. Tropper János erdőmester; Koča erdész; Nagy erdőmester; Anderka Gyula erdőmester; Benaković József erdész; Alković József főerdész. Erdőgondnokságok: Trnjani: erdész. Pločin Zlatko főerdész, Muravić János főerdész. Cerna: Abramović Drenje erdőmester Vinkovci: Vlahović Péter erdőmester, Krček Izidor erdész. Mošćani: Rajevo selo: Staničić Dane főerdész. Otok: Istaković Balázs erdőmester. Podvinje: Agić Oszkár erdőmester. Ivić Ferencz erdész. Pločinica: Tomljenović Antal főerdész, Tropper Antal erdész.

hivatala: Péterváradai vagyonszéli gazdasági hivatala Mitroviczán.

erdőmester: Metláš János főerdőmester, Skorić Milán erdőmester, Stanković János erdőmester, Manojlović Péter főerdész. Popović Dušan, főerdész. Milutinović Sava főerdész, Stanojević Pál főerdész. Mihajlović János főerdész, Simunović Živa főerdész, Šnajder Lukács erdész, Gligović Bogoljub erdész, Vuksanović David erdőgyakornok, erdész. Jagarac Istvan erdőgyakornok. Erdőgondnokságok: Morović: erdőmester János főerdész, Boszuti erdőgondnokság Moroviçon: Nešković János főerdész. Nikinci: Stanić Ivan főerdész. Ogar: Ostojić Dušan erdész, Belanović Sava erdész. Surčin: Žagarec Pál főerdész. Pločinica: Radojčić Svetozár főerdész. Kupinovo: Živanović Zivko erdész.

C. Magánuradalmak.

Zágrábi érsekség uradalma: Főnök: Trötzer Károly erdőmester Zágráb. Erdészek: Dražić György és Nagler Henrik hivatalban; Helebrant Adolf Pokupskón.

Djakovoi püspökség uradalma: Főnök: Maraković erdőmester Djakovón. Hefner József erdész-erdőrendező, erdész. Grubić Gyula erdész. Erdőgondnokságok: Drenje: Marušić erdőmester erdész. Levajska város: Gnjatović Milán erdész. Trnava: Privanjajević György erdész.

sz. Opatovci (Kőrösi) püspökség uradalma: A Kőrösi erdőterületet kezeli: Koritić Ottó kir. járási erdész Vrbovecen. sz. Gali erdőterületet kezeli: Stanisavljević Krešimir kir. járási erdész.

sz. Szepčani: Zágrébi káptalan uradalma: Matolnik János főerdész, erdész. Kani: István és Heda Ferencz alerdészek.

sz. Szepčani: Szerb görögkeleti klastromok uradalma: A Fruska Gora: kezeli: Balić János kir. járási erdész.

sz. Dugo Selo: Herczeg Thurn és Taxis lekeniki uradalma: Hanika erdőterület: erdőterület-vezető; Jedlička Viktor erdészjelölt. Erdőgondnokságok: Cernik: Tocauer Adolf erdőgondnok; Jurjevac: Žak János erdőterület-vezető; Ozalj: Schlicht Alfréd erdőterület-vezető; Peščenica: Simig Lajos erdőgondnok; Ptak György erdőterület-vezető; Siljkovina: Jozsefer Károly erdész.

Herczeg Thurn és Taxis lokvei uradalma: Erdő- és gazdasági hivatal Lokven: Escher Miksa főerdész; Kučera János assistens; Formanek Hubert assistens; Smion Gusztáv erdész. Erdő-gondnokságok: Lokve: Hieb Ferdinánd erdőgondnok, Uchta Ernő erdészjelölt; Ornilug: Pitschman Károly erdőgondnok, Tschunt Rudolf erdészjelölt; Bród a Kupa mellett: Pohl Ede főerdész, Froschaug Rudolf erdészjelölt; Delnice: Bergan Rudolf főerdész, Schramm Károly erdészjelölt; Skrad: Tredl Rudolf erdőgondnok; Zalesina: Csernitzky Károly erdőgondnok; Klana: Dunša Manó erdőgondnok; Platak: Sušterčić János segéderdész.

Gróf Pejačević Tivadar uradalma Našicen: Erdőhivatal Našicen: Gröger Ferencz erdőtanácsos; Bilinski Stankó főerdész; Nikolašević Gyula erdőellenőr; Rohr Petar erdőmérnök; Wolff Róbert pogonyerdész.

Gróf ehrenfelsi Norman Rudolf valpovoi és podgoraci uradalma: Erdőhivatal Valpovon: Hankonyi István erdőfelügyelő; Demel Ede főerdész; Lenstek Albin erdőgyakornok. Erdő-gondnokságok: Valpovo: Zeithammel Večesláv erdőgondnok; Harkanovci és Koska: Rozgonyi László erdész; Budinci: Kopf István erdész; Podgorac: Krnić Lipót erdész.

Gróf ehrenfelsi Norman Rudolf bizovaci uradalma. Erdőhivatal Bizovac: Gödnerer Albert erdőmester; Erdő-gondnokságok Petrijevci: Gettwert András főerdész; Martinci: Dvorzak Ferdinánd pogonyerdész; Paganovci: Dvorzak Ferdinánd pogonyerdész.

Székelyi Majláth Stefania Dolnjimiholjaci uradalma. Erdőhivatal: Čížek József erdőmester; Ton József erdészjelölt; Ryba Vladimír erdészjelölt; Kuna Ferencz erdészjelölt; Fürst Vendel erdőgyakornok. Erdőgondnokságok: Miholjac: . . . . .

Moslavina: Steger Róbert pogonyerdész; Viljevo: Krišković Lambert pogonyerdész; Kučanci: Maresch Károly pogonyerdész; Lacić: Drtik János pogonyerdész.

Herczeg Schaumburg-Lippe verőczei uradalma. Müller György erdőfelügyelő; Viroviticai pagony: Henking Herman erdész; Casselbaum Károly erdész; Slatinai pagony: Gebhard Alfred erdész.

Gróf Drašković János slatinai uradalma. Az erdőgazdaság intézője: Čížek László erdőmester Baranya Sellyén. Erdő-gondnokságok: Senkoveci: Justh János pogonyerdész; Pavlik Jaroslav erdészjelölt; Gettwert Bozidar erdészjelölt; Viljevo gornje: Subr Vencel erdész; Mikleus: Haschke József főerdész; Prokop Ferencz alerdész.

Herczeg Odescalchi uradalma. Ilok. Erdőhivatal: Živnostka Ferencz főerdész; Terrer Albert erdész; Schwarzner Pál erdészjelölt. Erdőgondnokságok: Ilok: Nimmrichter Gyula erdész; Erdevik: Philippović Slavko erdész; Weber Vilmos erdészjelölt; Huga Rudolf számtartó; Susek: Skamrala Lajos erdész; Ležimir: . . . . . Grgurevci: Schwieger Kikárd erdész.

Gróf Chotek Rudolf uradalma Čerevićen. Erdőhivatal: Feul Ferencz erdészjelölt. Erdőgondnokságok: Čerević, Hantich Ferenc erdőgondnok; Nestin: Ružička Vincze erdőgondnok.

Gróf Eltz uradalma. Erdőhivatal Vukovaron. Prandstetter Gyula erdőmester; Kögl István mérnök assistens; Malek János erdészjelölt; Kudelka Kelemen erdészjelölt. Erdőgondnokságok: Vukovar: Franjek Károly alerdész; Gaboš: Kadernoška Károly I. oszt. erdész; Petrovci: Zloch Tamás I. oszt. erdész; Tompojevci: Pirkmaier Ferencz I. oszt. erdész; Šaregrad: Šarh János erdészjelölt.

- Kutjevoi uradalom. Kutjevo: ellátja Pichler Milán kir. járási erdész; Irenovac: Malčić Vatroslav erdőgondnok.
- Báró Guttman de Gelse voćini uradalma. Erdőhivatal Voćin: Koch Károly erdőmester; Müller Vilmos erdőmérnök; Tudolmány-gondnokságok Voćin: Jagodić Antal erdész; Tiergarten: Károly erdész; Drenovac: Singer Vilmos erdész; Zrečevo: . . . . .
- Báró Guttman de Gelse et Belišće dobrowići uradalma. Erdőhivatal Crnc-en: János Gyula erdőmester; Mencik János erdész.
- Báró Guttman de Gelse et Belišće orahovicai uradalma. Erdőhivatal teendőit ellátja János Gyula erdőmester.
- Gróf Bombelles József komari uradalma. Wittman erdőmester.
- Janković Elemér suhopoljei uradalma: Novak Vaclav erdész.
- Gróf Jankovich Aladár cabuni uradalma: Ferencz habil főerdész.
- Pakrac-Buč-kamensko-i uradalom. Főerdész: . . . . . Pakracon. Erdész: Pixa Ernő Pakracon. Erdész: . . . . . Buçon. Erdész: Kamenskon.
- Gróf Erdödy István jaskai uradalma: Kral Ferencz erdész.
- Gróf Kulmer Frigyes šestine-i uradalma. Ellátja: Rudolf kir. I. oszt. megyei erdőfelügyelő.
- Jelačić grófnő novidvori uradalma. Ellátja: Frny Rudolf I. oszt. megyei erdőfelügyelő.
- Tüköry daruvári uradalma. . . . . főerdész; Károly erdész; Sauer László erdőmérnök; Strnad Vaclav erdész.
- Moslavina-Popovača uradalom. Ellátja: Weiner Milán I. oszt. megyei erdőfelügyelő.
- Steiner Ignác kutinai uradalma. Ellátja: Weiner Milan I. oszt. megyei erdőfelügyelő.
- Ansch Viktor és Oskar kutinei uradalma. Ellátja: Weiner Milan II. oszt. megyei erdőfelügyelő.
- Moslavina-Popovačai erdőrezsvénytársaság uradalma. Ellátja: Weiner Milan II. oszt. megyei erdőfelügyelő.
- Szigeti Halper Vladimir zajezdai uradalma: Spješny Vjenceslav erdész.
- Gróf Erdödy Rudolf Greben-marofi uradalma: Roschitz Ferencz főerdész; Zbožil József erdészjelölt; Kynjol N. Páriszjelölt.
- Rakodczay Gabriella trenkovi uradalma. Ellátja: Ferenczffy András kir. járási erdész.
- Abt István kaptoli uradalma. Ellátja: Ferenczffy András kir. járási erdész.
- Klenovnik-i uradalom. Ellátja: Vac Gáspár kir. járási erdész.
- Báró Jordis uradalma. Ellátja: Vac Gáspár kir. járási erdész.
- Lepoglava kir. fegyház erdeje. Ellátja: Vac Gáspár kir. járási erdész.

Önálló erdőgazdaság vezetésére képesítő államvizsga bizottság tagjai:

Elnöke a mindenkori országos erdészeti előadó, kir. osztálytanácsos jelenleg: de Bona Marínó. Helyettes: Ulreich Gyula kir. főerdőtanácsos. Tagok: Gröger Ferencz uradalmi erdőtanácsos Nasícen. Kern Antal I. oszt. országos erdőfelügyelő. Krajnyák János kir. erdőtanácsos. Metlaš János a péterváradí vagyonszétosztás főerdőmestere. Dr. Nenadić György erdészeti akadémiai tanár Zágrábban. Dr. Petračić András erdészeti akadémiai tanár Zágrábban. Polaček Károly kir. erdőtanácsos. Slapničar Slavoljub a gyurgyevaci vagyonszétosztás főerdőmestere. Tordony Emil kir. főerdőtanácsos. Trötzer Károly uradalmi főerdőmester.

Egyesületek és tanintézetek.

I. Országos erdészeti egyesület.

(Helyisége: Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 6. II. em. 10.)

Alakult 1866. évi december hó 9-án.

Elnök: Tallián Béla báró, v. b. t. t., földbirtokos stb.

I. alelnök: . . . . .

II. alelnök: Horváth Sándor ministeri tanácsos.

Választmányi tagok: Almásy Andor, ny. erdőigazgató; Ambrózy Lajos gróf, földbirtokos, rendk. követ és meghatalm. minister; Arató Gyula min. tanácsos; Balázs Sándor, vagyonszétosztási erdőigazgató; Balogh Ernő, főerdőtanácsos; Bittner Gusztáv, hitbizományi urad. erdőtanácsos; Bodor Gyula főerdőtanácsos; Csik Imre ny. ministeri tanácsos; Csapor István, ny. primási főerdőtanácsos; Darányi Ignác dr. v. b. t. t. orsz. képviselő; Eránosz Antal János, erdőfelügyelő; Eszterházy Miklós herceg, v. b. t. t. cs. és kir. kamarás; Fischer-Colbrie Emil, urad. erdőfelügyelő; Fogassy Gyula, hitb. urad. erdőtanácsos; Gaul Károly, a Techn. Múzeum igazgatója; Gesztes Lajos, érseki urad. erdőtanácsos; Giller János, urad. erdőigazgató; Hering Samu, Coburg hercegi erdőigazgató; Hinfner György közalap. főerdőtanácsos; Jákói Géza, orsz. képviselő, jószágigazgató; Jankó Sándor, főerdőtanácsos, főiskolai tanár; Kaán Károly ministeri tanácsos; Kacsanovszky József főerdőtanácsos. Kallivoda Andor, főerdőtanácsos; Karsai Károly, városi erdőtanácsos; Kendeffy Gábor gróf, földbirtokos; Kiss Ernő (gögesit.) erdőtanácsos; Kiss Ferencz főerdőtanácsos; Nemeskéri Kiss Pál cs. és kir. kamarás, földbirtokos; . . . . .

. . . . .; Kovács Gábor min. tanácsos; Kozma István min. tanácsos; Krajcsovicz Béla, nyugalmazott főerdőtanácsos; Krippel Móricz, erd. főisk. tanár; Mikes Armin gróf, földbirtokos; Mikolás Vincze, hgi urad. erdőtanácsos; Muzsnay Géza, főerdőtanácsos; Nemes Károly, főerdőtanácsos; Osztróluetzky Géza, nyugalmazott főispán, földbirtokos; Osztróluetzky Miklós ny. főispán, földbirtokos; Pajer István, főerdőtanácsos; Péch Kálmán, ministeri tanácsos; de Pottere Gerard, erdőtanácsos; Radvánszky Antal báró, föld-

birtokos, orsz. képviselő; Rochlitz Dezső, min. tanácsos; Roth Gyula erdőtanácsos; Schmidt Ferencz hitb. uradalmi erdőtanácsos; Schmidt Károly, ministeri tanácsos; Szabó József, főerdőtanácsos; Tavy Gusztáv, nyug. min. tanácsos, urad. igazgató; Temesváry Béla, főerdőtanácsos; Tórfi Béla, ministeri tanácsos; Tomcsányi Gyula, ny. min. tanácsos; Török Sándor főerdőtanácsos; Tuzson János dr., egyetemi tanár; Ulreich Gyula főerdőtanácsos; Vadas Jenő, min. tan., főisk. tanár; Wellibil Károly, urad. jószágigazgató; Zselénski Róbert gróf, t. b. t. t., földbirtokos, stb.

Számaásvizsgáló bizottság: Elnök: (Üresedésben.) Tagok: Lipcsey László, főerdőmérnök; Petényi Keresztély, bosznia-hercegovinai főerdőtanácsos; Spettmann János, erdőtanácsos; Tomassek Miklós, erdőtanácsos. Póttagok: Marsovszky Ede, székesfevárosi erdőtiszt; Papp Béla, főerdőmérnök.

Tisztikar: Titkár: Bund Károly, F. J. r. l. Segédtitkár: Pukács Endre, erdőmérnök; Krall János erdőmérnök. Pénztáros: Gaal Károly, a. É. k. és a H. o. p. h. é. k. t.

Az egyesület tagjainak száma (1917. végén) 2095, ezek közül 864 alapító és 1211 rendes tag.

Alapító tag lehet minden kellő műveltségű állampolgár, ki az egyesületet Magyarország erdőgazdasági érdekeinek előmozdítására irányuló törekvésében támogatni óhajtván, részére legalább 400 K készpénz-alapítványt tesz, vagy a ki legalább 400 K készpénz-alapítványi tőkére szóló kötvényt állít ki, s abban kötelezi magát, hogy ezen tőke után a törlesztés idejéig évenként 5%-os kamatot fizet.

Rendes tagnak vétetnek fel azok, kik a belépés alkalmával kijelentik, hogy évenkénti 20 K tagsági díj lefizetése mellett, az egyesületnek állandóan vagy legalább 5 éven át tagjai kívánnak maradni.

E kötelezettségek fejében minden egyesületi tag részt vehet a választmányi üléseken, hol azon esetben, ha a választmánynak nem tagja, véleményezési joggal bír és a közgyűléseken, hol ezenkívül szavazati joga is van.

Igénybe veheti bárminő erdőszeti kérdésben az egyesület szaktanácsát, s használhatja az egyesületi könyvtárt; igényt tarthat arra, hogy az egyesület által vagy az egyesület segítségével kiadott irodalmi termékeket a választmány vagy közgyűlés által meghatározandó árkedvezmény mellett szerezhesse meg, s hogy az egyesület közlönyét, az „Erdészeti Lapok“-at az alapítványi kamat, illetőleg tagsági díj fejében ingyen kapja. Joga van használni az egyesület által kiállított oklevélre nyert tagsági címet, s egyáltalában élhet mindazon kedvezményrel, melyet az egyesület erkölcsi támogatásával, tanácsával, a szorult helyzetben levő tagtársaknak és erdőszeti pályára készülő fiainak, továbbá elhalt egyesületi tagok özvegyeinek és árváinak anyagi segélyezésével nyújthat.

Az egyesület közlönye, az „Erdészeti Lapok“ 4—5 ivnyi tartalommal félhavi füzetekben jelenik meg, s ez idő szerint 2350 példányban adatik kf. Nem egyleti tagok részére előfizetési díja egy évre 20 K.

Az egyesület vagyonát 1917. év végén a következő értékek képezték: 1. alkotmány-utczai 6. számú háromemeletes székháza, melynek értéke az építési számadások szerint 400.000 K. 2. értékpapír 825.300 K; 3. magán kötelezvényekkel biztosított alapítványi tőke 37.185 K 66 f; leltari tárgyak 23.081 K 10 f; könyvtár 31.865 K 60 f, készpénz: 15.106 K 50 f. Az egyesület vagyona tehát készpénzben számítva kerek számban 1,332.500 Kra tehető! Ebben benfoglaltatnak:

1. a Deák Ferencz alapítvány (27.500 K tőkével),

melynek kamataiból évenként 100 drb arany pályadíj tűzetik ki erdészeti szakmunkák megírására:

2. a gróf Tisza Lajos alapítvány (50.845 K — f tőkével), melynek kamatai szorult helyzetben levő magyar erdőfisztek és erdészeti altisztek segélyezésére fordíttatnak;

3. a Wagner Károly alapítvány (91.165 K 32 f tőkével), melynek kamataiból elhalt erdőfisztek és erdészeti altisztek özvegyei és árvái nyernek évenként segélyt;

4. a Bedő Albert alapítvány (49.376 K 07 f tőkével), melynek kamataiból magyar erdőfisztek erdészeti pályára készülő szegény sorsu fiainak adatik a selmeczi erdőakadémián ez idő szerint két 800—800 koronás évi ösztöndíj;

5. Erzsébet Királyné alapítvány (23.700 K — f tőkével) kamataiból erdőfiszti árva leányok segélyeztetnek;

6. egy székesfehérvári ismeretlen alapítványa (2.648 K 89 f álló tőkével). Ez atöbbinak rendeltetése még nincs megállapítva;

7. Luczenbacher Pál alapítvány (10.600 K — f tőkével), melynek kamataiból erdőfisztek özvegyei és árvái segélyeztetnek;

8. Nyugdíjalap: jelenleg 124.533 K 95 f tőkével;

9. Horváth Sándor alapítvány (16.500 K — f tőkével) oly egyesületi tagok jutalmazására, kiknek munkássága az erdőgazdaság gyakorlati vagy tudományos művelése terén sikeresnek és hasznosnak találtatik.

10. Faragó B alapítvány, melynek kamataiból erdőfisztek és altisztek árvái segélyeztetnek 8.572 K 47 ft képvisel.

11. Altiszti segélyalapítvány 19.506 K 49 f.

12. Báró Bánffy Dezső alapítvány 25.701 K 70 f.

13. I. Ferencz József alapítvány, rokkant segélyalap: 213.529 K 24 f.

2. Arad-Temes-Déva-Lugos-Vidéki Erdészeti Egyesület.

Alakult: 1906. december 15-ikén. Aradon.

Elnök: Báró Solymosy Lajos nagybirtokos. Apateleak.

I. Alelnök: Székely Mózes főerdőtanácsos Déva.

II. Alelnök: Halász Géza urad. főfelügyelő. Oravicza.

Választmányi tagok: Balázs Sándor erdőigazgató; Bodnár Richárd főerdőtanácsos; Boitner Gyula főerdőfelügyelő; Csathó Pál urad. erdőm.; Dömötör Tihámér ny. erdőfelügyelő; Földes János nyug. főerdőtanácsos; Hammer Károly nyug. főerdőtanácsos; Kendeffy Gábor földbirtokos; Kubányi Endre urad. főerdőfelügyelő; Nagy Károly főerdőtanácsos; Nemes Károly főerdőtanácsos; Osterlamm Ernő erdőtanácsos; Páll Miklós főerdőtanácsos; Ritter Károly nyug. főerdőtanácsos; Szenes József nyug. ministeri tanácsos; Fenczfalvi Favi Gusztáv urad. erdő és jószágigazgató; Török Sándor főerdőtanácsos.

Titkár: Fogassy Gyula urad. erdőmester, Borossebes.

Pénztáros: . . . . .

Számvizsgálóbizottság: időről-időre választva.

Az egyesületnek van: 3 alapító és 108 rendes tagja, összesen 128.

3. Baranya-, Somogy-, Tolnamegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület.

Alakult 1906. évi április hó 22-én.

Székhelye: Pécs.

Elnök: sárvári és felsővidéki gróf Széchenyi Bertalan v. b. t. cs. és kir. kamarás, a főrendiház tagja, nagybirtokos, stb.

I. Alelnök: Pánczél Ottó főerdőtanácsos.

II. Alelnök: Márffy Emil főrendiházi tag, stb

Titkár: Kolossváry Andor urad. főerdőmérnök.

Pénztárnok: Seeh Jenő erdőtanácsos.

Választmányi tagok: Almássy István erdőtanácsos; Csik Gyula veszprémi püspökségi erdőmester; Dokupil Adolf főhercegi urad. erdőtanácsos; Dr. Egry Béla ügyvéd, országgyűlési képviselő; gróf Draskovich Iván nagybirtokos; Horváth István főszolgabíró; báró Inkey József nagybirtokos; Kacsovich Lajos Somogyvármegye alispánja; Kolossváry Andor pécsi székesegyház-uradalmi főerdész; Sárközy György főszolgabíró; Schréter Károly herceg Eszterházy féle uradalmak erdőfeltügyelője; Seeh Jenő erdőtanácsos Bükkhely János főerdőmérnök; Szuly János ügyvéd; ifj. gróf Zichy Ödön nagybirtokos; Hoffmann Sándor közalap. erdőtanácsos.

Az egyesület tagjainak száma: 29 alapító, 131 rendes, összesen 160 tag.

Az egyesület tagja lehet minden oly fedhetlen és kellő műveltségű állampolgár, aki az erdészeti tudományokkal, az erdőgazdasággal vagy erdészeti iparral, továbbá vadászattal vagy vadtenyésztéssel foglalkozik, vagy ezeket pártolásra méltatván a kitűzött cél elérésében támogatni kívánja az egyesületet. Tagok lehetnek továbbá azon városok, községek, testületek, intézetek és birtokosok, melyek a hazai erdőgazdaság és vadászat ügyét az egyesületbe való belépés által pártolni kívánják.

A tagok alapítók, kik egyszer s mindenkorra legalább 100 K főként készpénzben lefizetnek, s rendesek, kik az egyesületbe való belépéssel kijelentik, hogy évenként 5 K tagsági díj fizetése mellett állandóan vagy legalább 3 évig az egyesület tagjai kívánnak maradni.

A leltári tárgyakon kívül az egyesület vagyona készpénzben 4.500 koronát tesz ki, melyből az erdőgazdaságban és a vadászati aliszti szolgálatban érdemeket szerzett erdő- illetve vadőrök között évenként jutalomdíjak osztatnak ki.

4. Borsod-, Gömör-, Hevesmegyék erdészeti egyesülete.

Alakult: 1905. évi április hó 3-án.

Védő: Gróf Serényi Béla v. h. t. t. volt földművelésügyi miniszter.

Elnök: Gesztes Lajos ércségi erdőtanácsos. (F. Tárkány, Hevesm.)

I. Alelnök: Borhii Borhy György udvari tanácsos stb. a H. G. E. elnöke, földbirtokos.

II. Alelnök: Hering Samu hercegi erdőigazgató.

Titkár: Mitske Gusztáv társulati főerdőmérnök.

Segédtitkár: Fábrián Béla főerdőmérnök.

Pénztáros: Szénássy Béla Coburg-hercegi erdőrendező.

Választmányi tagok: Csasztkóczy Károly hercegi erdőtanácsos; Ferency Ede uradalmi erdőmester; Fischl József erdőtanácsos; Gintner Bálint erdőmérnök földbirtokos; Kellner Viktor Dobsinán város erdőmestere; Kolbenhayer Gyula hercegi főerdőmérnök; Kostenszky Pál urad. erdőmérnök; Mayer Géza uradalmi erdőmester; Okolicsányi Lajos hercegi erdőtanácsos; Pauchly Rezső püsp. erdőmester; Kotzmann Géza, uradalmi erdőmester; Tornay Gyula főkáptalani erdőmester; Vadas Jenő min. tanácsos, főiskolai tanár.

Az egyesület tagjainak száma 1917. végén 124, ezek közül 19 alapító tag és 105 rendes tag.

Az egyesületnek tagja lehet a magyar honosságu erdőbirtokosok és a törvényesen képesített erdőtisztviselőkön kívül mindazon

magyar testület és jogi személy, aki az erdőgazdaság iránt érdeklődik, az egyesületet közreműködésével támogatni kívánja, s akit az igazgató választmány tagul befogad.

A tagok háromfélék:

a) alapító tagok, akik az egyesület pénztárába egyszer s mindenkorra legalább 150 koronát fizetnek be. Ennek fejében a tagsági díjtól felmentetnek;

b) rendes tagok, akik legalább három éven át 6 korona tagsági díjat fizetnek;

c) tiszteletbeli tagok, akik bár ezen kerületi szakegyesületbe nem tartoznak, de hazai erdészetünk gyámolításán, előbbrevitelén fáradoznak és ezen törekvéseket szóval és másként támogatják.

Minden tag részt vehet az egyesületnek kirándulásokkal és tanulmányutakkal kapcsolatos rendes vagy rendkívüli közgyűlésein, továbbá a választmányi üléseken is, szavazati joggal azonban csak az első kettőn bír. Használhatja az egyesület szakkönyvtárát. Tiszteletbeli tagok a rendes tagok jogaival bírnak, de tagsági díjat nem fizetnek.

Az egyesületbe lépni szándékozók ezen kívánságukat a titkári hivatalnál — most Rimócza, u. p. Rimabánya (Gömör vármegye) — jelentik be, felvételük fölött a választmány titkos szavazással dönt s az eredményről az illetőket értesíti.

Az egyesület vagyona 1916. év végével volt 6.771 K 50 f, melyből alapítványi tőke 4.000 K hadi költségen kötvényben és 1.429 K 16 f készpénz, „Erdések háza“ internátus alapja 825 K 20 f, „Irodalmi alap“ 13 K 89 f.

5. Szepesvármegyei erdészeti Egyesület.

Alakult: 1910. évi június hó 14-én.

Székhelye: Lőcse.

Elnök: Nádas Béla főerdőtanácsos.

Alnelnök: Barger Guidó Coburg-hercegi urad. erdőmester.

Titkár: Halmi László városi főerdőmérnök.

Pénztáros: Janoviczky Béla szepesi püsp. urad. főerdész.

Az egyesület tagjainak száma ez idő szerint 103, ezek közül 16 alapító tag és 87 rendes tag.

Az egyesület tagja lehet a szepesvármegyei, magyar honosságu, felesketett erdőtiszteken, erdőbirtokosokon és erdészeti iparral foglalkozókön kívül mindazon magyar testület és jogi, vagy magánszemély, aki erdészeti szakügyek iránt érdeklődik, az egyesületet közreműködésével támogatni kívánja s akit az egyesület tagul befogad.

A tagok 3-félék

a) alapító tagok, akik az egyesület pénztárába egyszer s mindenkorra 100 Kt készpénzben fizetnek be. Ennek fejében a tagsági díjtól egyszer s mindenkorra felmentetnek

b) rendes tagok, akik legalább 3 éven át évenként 3 K tagsági díjat fizetnek;

c) tiszteletbeli tagok, kik megyei erdészetünk gyámolításán fáradoznak és törekvéseinket bármiként támogatják.

Az egyesületbe lépni szándékozók ezen kívánságukat az elnöknel jelentik be.

Minden tag résztvehet az egyesületnek kirándulásokkal kapcsolatos rendes, vagy rendkívüli közgyűlésein és ezeken szavazati joggal bír. A tiszteletbeli tagok a rendes tagok jogaival bírnak, de tagdíjat nem fizetnek.

Az egyesület hivatalos közlönyei a „Szepesi Lapok“ és a „Szepesi Hírnök“ című lapok.

Selmezbányai erdészeti főiskola.

A főiskolai hallgatók sorába való felvétel és beiratás, 10 K beiktatási és 10 K segélyező-egyesületi díj befizetése mellett, a teli félévre október 6. és 7-ik, a nyári félévre pedig márczius 6. és 7-ik napján történik.

Rendes hallgatókúl oly ifjak vétetnek fel, akik gymnásiumi vagy realiskolai érettségi bizonyítványt nyertek.

Vendég hallgatókúl oly egyének vétetnek fel, akik csak egyes tantárgyakat kívánnak hallgatni.

A szakképzés az eddigi általános erdészeti tanfolyam megszüntetésével, az erdőmérnöki szakosztályban történik s a tanulmányi idő 4 évre terjed ki.

Kötelező tantárgyak: 1. Mennyiségtan 1-ső rész. (Előadó tanár: dr. Walek Károly.) 2. Ábrázoló mértan 1-ső rész. 3. Szerkesztési rajz 1-ső rész. 4. Technikai rajz 1-ső és 2-dik rész. (E. t. Dr. Fodor László.) 5. Chemia I. rész (anorganikus). 6. Chemia II. rész (organikus). 7. Termőhelyismereftan I. és II. r. (E. t. Benecze Gergely.) 8. Kísérleti fizika 1-ső rész. 9. Gyakorlati electrotechnika. (E. t. Boleman Géza.) 10. Növénytan 1-ső és 2-dik rész. 11. Növénykörtan. 12. Fák anatómiája és fiziológiája. 13. Gyümölcsfa-tenyésztéstan. (E. t. Dr. Kövesi Ferencz.) 14. Mechanika és erdészeti géptan. (E. t. Kövesi Antal.) 15. Általános geológia (E. t. Dr. Vitális Istvan) 16. Nemzetgazdaságtan. 17. Közigazgatási és magánjog. 18. Kereskedelmi és váltójog. 19. Erdészeti, vadászati és urbéri törvények. (E. t. dr. Mihálovich János) 20. Középtéstan I-ső és II-dik rész. 21. Ut- és vasutépítéstan 22. Viz- és hidépítéstan. (E. t. Sobó Jenő a F. I. r. l.) 23. Erdőműveléstan. 24. Erdővédelemtan. 25. Erdészeti állattan. 26. Halászat. 27. Erdészeti kísérletek. (E. t. Vadas Jenő.) 28. Erdőrendezéstan 1-ső és 2-dik rész. 29. Erdőbeesléstan. 30. Erdőértékszámítástan. 31. Erdészeti statistika és adminisztráció. (E. t. Fekete Zoltán) 32. Erdőhasználattan és erdészeti iparműtan 1-ső és 2-dik rész. 33. Mezőgazdasági encyclopaedia és legelőgazdaság. 34. Vadászat és fegyvertan. 35. Lovászet és gyakorlat (E. t. Krippel Móric.) 36. Erdészeti földméréstan 1-ső és 2-dik rész. 37. Erdészeti szállító eszközök és berendezések 1-ső és 2-dik rész. 38. Vadutak szabályozás. (E. t. Jankó Sándor.) 39. Számvitel. (E. Láng Aurel.) 40. Közegészségtan. (E. . . . .)

Adjunktusok és tanársegédek: az erdőrendezéstani tanszéknél adjunktus: . . . . . az erdőműveléstani tanszéknél adjunktus: Kelle Artur; az erdőhasználattan tanszéknél tanársegéd: . . . . . az erdészeti chemiai tanszéknél tanársegéd: Vági István az erdészeti földméréstani tanszéknél tanársegéd: Sebör János; és a növénytani tanszéknél adjunktus: Lintia Valér, tanársegéd: Fehér Dániel.

A semesterenként hallgatók tárgyakat a hallgatók, bizonyos megszorítás mellett, szabadon választhatják, azonban ajánlatos, hogy a hallgatók tanulmányaikat abban rendben folytassák, amelyet a szakosztály tanszerve megszab.

A főiskolán minden félév végén nyilvános rendes szóbeli vizsgálatokat s ezek után minden félév végén és október hó elején nyilvános pótló szóbeli vizsgálatok tartatnak.

Aki valamely tantárgyból az első félév végén tartott rendes vizsgálaton meg nem felelt, ebből a tantárgyból a második félév végén pótló vizsgálatot tehet s ha ezt sem állja ki, a pótlóvizsgálatot a következő október hó elején megismételheti. Aki pedig valamely

tantárgyból a nyári félévben nem állotta ki a vizsgát, október hó elején pótlóvizsgálatot tehet s ha ezt sem állja ki, a pótlóvizsgálatot a nyári semester elején megismételheti.

A vizsga eredményét, valamint az előadások látogatására vonatkozó szorgalmi osztályzatot is a semester végén az illető tárgy előadó tanára jegyzi be a hallgató lezckekönyvébe, és pedig: „jeles”, „jó” vagy „elégséges” megjelölés megfelelő használatával. Ki nem elégitő osztályzat nem jegyeztetik be, azért a vizsgaeredmény hiánya rossz osztályzatnak tekintendő. Ki nem elégitő vizsga az előbb említett pótvizsgák idejében ismétlendő.

A főiskolán harmincz 600 koronas erdészeti állami-, egy Ferencz-József nevet viselő 600 koronás (aranyban) és egy gróf Andrássy Dénes-féle 400 koronás ösztöndíj van-rendszerezítve. Ezen kívül az országos erdészeti egyesület Bedő Albert alapítványának kamatai is selmeczbányai erdőmérnök-hallgatók ösztöndíjazására fordíttatnak. Jelenleg két hallgató élvez ebből 800 koronás ösztöndíjat.

Az állami ösztöndíjak az évenkénti áresedések számában a főiskolai tanács javaslata alapján, a földművelésügyi magyar kir. miniszterium által oly vagyontalan hallgatók részére adományoztatnak, kik a főiskolán legalább egy semestert eltöltöttek s ez alatt magukat úgy szorgalom, mint jó vizsgaeredmény és jó magaviselet által kitüntették. Az egyszer nyert ösztöndíjt a hallgató a főiskola elvégzéséig élvezi, ha ez idő alatt a szabályzatban körülírt kötelezettségeinek teljesén megfelel.

Az erdőmérnöki tanfolyam teljes elvégzése után a hallgató lezckekönyve (index) a következő szó szerinti elbocsátási záradékkal látatik el:

„Hogy N. N. ur az erdőmérnöki szakosztályt a kötelezőleg előírt rendes tantárgyakból tett vizsgálatok alapján teljesen végezte s ez alatt az egyes félévekben az index belső lapjain kimutatott magaviseletet tanusította, ezennel hivatalosan bizonyíttatik.”

Ennélfogva a záradék hiánya vagy az előbbtől eltérő záradék azt tanusítja, hogy az index tulajdonosa a főiskolát szabályszerű módon teljesen nem végezte.

Erdészeti szakiskolák.

A földművelésügyi minister az eddig fennállott két éves tanfolyamu erdőőri szakiskolák (és a hozzájuk kapcsolott továbbképző tanfolyam) megszüntetésével két új intézmény létesítését kezdte meg: az erdészeti szakiskolákét és az erdőőri és vadőri iskolákét.

Az erdőőri és vadőri iskolákra vonatkozó tudnivalókat a 353. oldalon találja meg az érdeklődő, az erdészeti szakiskolákra vonatkozó adatokat pedig az eddig nyilvánosságra jutott tájékoztató közlemények alapján itt közöljük.

Az erdészeti szakiskolák célja az, hogy rendszeres oktatással olyan szakembereket neveljenek, akik az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokokon és a nagyobb magánbirtokokon a gazdaság irányításával, intézésével és ellenőrzésével megbízott okleveles erdőtiszttek (erdőmérnökök munkáját szakszerűen előkészíteni és végrehajtani, a kisebb magán erdőbirtokokon pedig a tulajdonos vagy megbízottjának irányítása és ellenőrzése mellett az összes kezelési teendőket sikeresen elvégezni képesek.

Az oktatás az erdészeti szakiskolákban három évre fog terjedni, főképen gyakorlati irányu lesz és az iskola megfelelően berendezett gazdaságával fog szoros összefüggésben állani.

Mintán a megszűnő erdőőri szakiskolák közül csak a vadász-erdeinek van olyan gazdasága, mely az erdészeti szakiskolai igények-

nek megfelel, a földművelésügyi miniszter az 1918. évben egyelőre csak egy szakiskolát nyitott meg Vadászerdőn (Temesvár mellett), a többi fokozatosan a következő években fogja felállítani olyan helyeken, hogy a szakiskolák gazdaságaiban az országnak minden jellegzetes erdővidéke (sik- és dombvidék, oláhhegység és magashegység) megfelelően képviselve legyen. Összesen tehát négy-öt erdészeti szakiskola felállítására lehet számítani.

A vadászerdei erdészeti szakiskola személyzete: Igazgató: Török Sándor főerdőtanácsos. F. J. r. I. a II. o. polg. hadi ér. tul., tanár Muck András erdőmérnök; beosztva: Maróthy Emil, Katona István és Horváth Dezső erdőmérnökök; Tober Samu, Fekete Lajos és Szegedi Oszkár segéderdőmérnökök; intézeti főerdőr Kolb Gyula, Szakiskolai számvevőség. Főnök; Vallent Emil erdőszámtanácsos; beosztva:

A szakiskolákba való felvétel feltételei az első ízben közölt erre vonatkozó hirdetés szerint a következők:

1. A tanulók felvétele pályázat alapján történik.
2. A pályázónak saját kezűleg írt és kellően felszerelt kérvényét az erdészeti szakiskola igazgatóságához kell legkésőbb az iskolai évet megelőző július hónap végéig beküldenie.

3. Elkészett és megfelelően fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

4. A kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó a 11. 12. és 13. pont szerinti ellátást az erdészeti szakiskola internátusában az 5. g) pont értelmében saját költségére vagy a 14., 15. pontok értelmében az állam költségére kívánja-e?

5. A pályázónak a következőket kell kérvényében hitelesen igazolnia:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy a pályázat naptári évében legalább a tizenhetedik életévébe be lép, de a huszonegyedik élet évébe még nem lép be;

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy a középiskola (gymnásium, reáliskola vagy polgári iskola) negyedik osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos bizonyítványával azt, hogy ép, erős, egészséges és edzett testalkata és különösen jó látó-, halló- és beszélni való képessége van;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy a középiskola elhagyásától kérvényének benyújtásáig eltelt idő alatt kifogástalan magaviseletet tanúsított;

e) aki valamely alkalmazásban áll (vagy állott) alkalmazójának vagy alkalmazója megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart, (meddig tartott) és mire terjed (miben állott) és ha erdészeti alkalmazásról van szó, az erdőbirtok a 7. b. pontban foglalt meghatározás alá esik-e?

f) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek-, továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen szüleinek a vagyoni helyzete, ha pedig szülőtlén árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

g) aki a maga (vagy iskolázatója) költségén való ellátásra kíván felvétetni, állami közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget: évenként 800 (Nyolczszáz) koronát, arra-az időre, melyet az erdészeti szakiskolánál tölt, szülője, gyámja vagy más hozzátartozója illetőleg maga (vagy iskolázatója) az erdészeti szakiskola pénztárába negyedévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan befizeti.

6. Azt, hogy a pályázók közül kik vétetnek fel, a szakiskolák igazgatóiból alakított tanács javaslata alapján — a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

7. A felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál elsőbbségben részesülnek azok:

a) akiknek iskolai előképzettsége jobb és nagyobb

b) akik valamely kötött forgalmu birtok rendszeres erdőgazdaságában legalább egy teljes évig gyakorlati alkalmazásban állottak;

c) akik erdőbirtokosoknak vagy erdőgazdasági alkalmazottaknak gyermekei vagy árvái.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek az erdészeti szakiskolánál a velük közölt időben személyesen megjelenni.

A pontos megjelenés elmulasztása a felvételre való igény elvesztésével járhat.

9. A felvételre jelentkezőket az erdészeti szakiskola igazgatója szabályszerű orvosi vizsgálat alá veti.

Akit az erdészeti szakiskola orvosa valamely ragályos, vagy szakiskolai foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek avagy hiányos testi szervezetűnek talál, annak felvételét meg kell tagadni.

10. Azokat, akiknek felvétele ellen kifogás fel nem merül, az igazgató az erdészeti szakiskolába befogadja és a tanulók törzskönyvébe bejegyezteti.

11. A tanulók az erdészeti szakiskola internátusában laknak és élelmeztetnek.

12. Az egyenruha jellegű öltözetet (kalapot, öltönyt, köpenyt és lábbelit) használatra az erdészeti szakiskola bocsátja ott tartózkodásuk éve alatt a tanulók rendelkezésére.

A szükséges alsó ruháról és egyéb ruházati kellékekről (ing, alsónadrág, kapca vagy harisnya, zsebkendő stb.) a tanulóknak maguknak kell gondoskodniok.

13. Az oktatáshoz és a gyakorlatokhoz szükséges kellékekkel (tankönyvekkel rajzeszközökkel, papírral s egyéb felszerelésekkel) az erdészeti szakiskola látja el a tanulókat.

14. Aki a megelőző 11., 12. és 13. pontok szerinti ellátást az erdészeti szakiskola internátusában állami költségén kívánja igénybe venni, annak két tanu előtt szülőjének vagy gyámjának hozzájárulásával kiállított és a pályázati kérvényhez csatolt nyilatkozatban — köteleznie kell magát, hogy az erdészeti szakiskola három éves tanfolyamának elvégzése után annyi évet tölt az állami erdészet alkalmazásában, ahány évig az ellátást az állam költségén élvezte.

15. Az állami ellátás a megelőző 14. pontban említetten kívül ahhoz a további feltételhez van még kötve, hogy az abban részesülő tanuló az erdészeti szakiskola három éves tanfolyamát valóban, sikeresen elvégezze.

Ehez képest az erdészeti szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló végleges befogadása után, — akinek pedig az állami ellátás igénybe vétele a tanfolyam második vagy harmadik évében engedtetik meg, az arra vonatkozó értesítés vétele után három héten belül szülőjének, gyámjának vagy más hozzátartozójának állami közjegyző előtt kiállított nyilatkozatával biztosítani tartozik azt, hogy ha az erdészeti szakiskolából a három éves tanfolyam sikeres bevégezése előtt önként kilépne vagy saját hibájából elbocsáttatnék, abban az esetben érte az erdészeti szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget — az 5 g) pontban meghatározott évi összeggel számítva — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója az erdészeti szakiskola igazgatójának felszólítása után legkésőbb hat héten belül megtéríti.

Erdőőri és vadőri iskolák.

A földművelésügyi minster akkor, amikor az eddig erdőőri szakiskolák megszűntetésével erdészeti szakiskolák szervezését rendelte el, egyttal a megszűnő szakiskolák pótlására erdőőri és vadőri iskolákat is szervezett.

Az erdőőri és vadőri iskoláknak a célja az, hogy az 1879: XXXI. t. c. értelmében teljesítendő erdőőri és egyszersmind a vadőri teendők végzésére rendszeres iskolai s főleg gyakorlati oktatással alkalmas egyéneket neveljenek.

Ilyen iskolát a földművelésügyi minster az 1918. év őszén egyelőre két helyen állított fel: Görgényszentimrén (Maros-Torda vármegyében) és Királyhalmán (Csongrád vármegyében).

A görgényszentimrei erdőőri és vadőri iskola személyzete: Igazgató: Krajcsovits Ferenc erdőtanácsos; tanársegéd: . . . . .; intézeti főerdőr Béli György; erdőőr Törkeny István.

A királyhalmi erdőőri és vadőri iskola személyzete: Igazgató: Teodorovits Ferenc főerdőtanácsos; tanársegéd: Avram György segéderedmérnök; intézeti erdőőr: Rozsa István.

A tanítás mind a két iskolában egy évre terjed. A tanulók felvétele a következő tettelek szerint történt s előreláthatólag jövőre is ezek szerint fog történni:

1. A tanulók felvétele pályázat útján történik.

2. A pályázó által sajátkezűleg írt és kellően felszerelt kérvényt július hó 31. ig ahhoz az iskolához kell beküldeni, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik iskolánál jelentkezzenek felvételre, a pályázók számához és az iskolák tanulólainak megállapított létszámához képest, a pályázók kívánságának lehető figyelembe vételével a földművelésügyi minster határozza meg.

3. A pályázati határidőn túl beküldött, vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik iskolába kíván felvétetni és hogy ellátását az iskolában saját költségére vagy az állam költségére kívánja-e s végül, hogy kérvényére a válasz milyen cím alatt s hová (vármegye, hely, utolsó posta állomás) küldessék.

5. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket, nevezetesen:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy a pályázat naptári évében legalább tizenkilencedik életévébe lép be, de a huszonhatodik életévébe még nem lép be (Kivételnek a „Tanusítvánnyal“ ellátott továbbszolgáló katonai altisztek, akik a 28 éves korig folyamodhatnak felvételert).

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola negyedik osztályát sikeresen elvégezte; és magyarul írni és olvasni tud;

c) kinstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott edzett testalkattal s különösen: jó látó, halló és beszélőképesseggel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

f) aki valamely alkalmazásban áll, gazdájának, vagy gazdája megbízottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart, mennyi időre s mire terjed;

g) hatóság által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek, továbbá: hogy ha szülei látják el milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlennel árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete,

h) aki saját költségén való ellátásra kíván felvételt, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget: évenként 600 (Hatszáz) koronát — arra az időre, melyet az iskolánál tölt — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, avagy maga, az iskola igazgatójának kezéhez félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti;

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a földművelésügyi minister állapítja meg.

7. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál a kérvényhez csatolt okmányokban foglalt adatokhoz képest elsőbbségben részesülnek:

a) elsősorban azok, akiknek iskolai előképzettsége jobb és nagyobb;

b) másodsorban azok, akik már is valamely erdőgazdaságnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak;

c) harmadsorban azok, akik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földműveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei vagy árvái.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek annál az iskolánál, melyhez beosztattak, az iskola által velük közölt időben felvételi vizsgára jelentkezni.

9. A felvételre jelentkezőket az iskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

Akit az iskola orvosa valamely ragályos, vagy az iskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál; az felvételi vizsgára nem bocsátható.

10. A felvételi vizsgát az iskola igazgatója a tanszeméllyel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, amelyek az elemi népiskola negyedik osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

Aki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét az iskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

11. Azokat, akik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató az iskolába befogadja s az iskolai tanulók törzskönyvébe bevezeteti.

12. Az iskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles jó állapotban magával hozni a szükséges alsó ruhát és egyéb felszerelést (inget, alsónadrágot, zsebkendőt, kapezát vagy hariznyát stb).

A tanulóknak egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönböztetve a tanulóknak lakással és étellemezéssel való ellátásáról az iskolában töltött idő alatt a tanulóért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére az iskola gondoskodik, de viszont az iskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartása és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

13. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló az iskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezze.

Ehhez képest az iskolába állami ellátás mellett felvett tanuló — végleges befogadását követő három héten belül állami közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy amennyiben az iskolából a tanfolyam bevégezése előtt önként kilépne,

szülei vagy saját hibájából elbocsátatnék, abban az esetben érte az iskolában töltött időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, az iskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Erdészeti kísérleti állomások.

Központi kísérleti állomás Selmeczbányán:

Vezető: Vadas Jenő ministeri tanácsos és főiskolai tanár.

Adjunktus: Roth Gyula a II. o. polg. hadi ér. tul. erdőtanácsos.

Beosztva: Szilágyi Ernő erdőmérnök a III. o. p. h. ér. tul.

Szolgálatételre kirendelve: Rónai György főrdőmérnök.

Külső kísérleti állomások:

Királyhalmán: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.

Beosztva: . . . . .

Vadászerdőn: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.

Beosztva: . . . . .

Liptóújvárt: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.

Beosztva: . . . . .

G.-Szt.-Imrén: Vezető az erdőőri szakiskola igazgatója.

Beosztva: . . . . .

A m. kir. földm. ministerium által 91.928. I/A. 2. 1905. szám alatt kiadott működési szabályzat.

I. Cél és állomáshely.

Az erdőgazdaság körében felmerülő gyakorlati és elméleti kérdéseknek kísérletek és tudományos kutatások útján való kiderítése végett Selmeczbányán egy központi, a négy erdőőri szakiskolánál pedig egy-egy külső erdészeti kísérleti állomás létesítettik.

II. Szolgálati viszony, vezetés.

A m. kir. központi erdészeti kísérleti állomás közvetlenül a földművelésügyi m. kir. ministerium fenntartósága alatt áll.

Az erdőőri szakiskoláknál létesített m. kir. erdészeti kísérleti állomások ellenben azon hivatásuknál fogva, hogy a központi erdészeti kísérleti állomás által előírt kísérleteket és kutatásokat eszközöljék s az adatokat a központi állomásnak beszolgáltatassák, ennek alá vannak rendelve. Szabadságukban áll azonban külön költség felszámítása nélkül önálló kísérleteket is tenni s azokról a szakköröknek beszámolni.

A központi erdészeti kísérleti állomás vezetője a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőműveléstani tanára, míg a külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola igazgatójának vezetése alatt állanak.

III. Személyzet.

A központi állomás személyzete a vezetőből, egy VIII. fizetési osztályba sorozott adjunktusból és két főerdőőrből áll.

A vezetője a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőműveléstani tanára.

Adjunktus csak törvényes minősítéssel bíró erdőtiszt lehet; a kinevezést a földművelésügyi minister eszközli.

Az ezen kívül időnként még szükséges erdőtisztai segédmunkaerő kirendelése iránt a központi állomás vezetőjének megokolt javaslatára a földművelésügyi minister esetről-esetre intézkedik.

Az altisztai személyzetet a központi állomás vezetőjének előterjesztésére az erdőéri szakiskolát végzett növendékek közül szintén a földművelésügyi minister nevezi ki.

A központi állomás ezenkívül igénybe veheti továbbá, eddig hivatásuk érintetlenül bagyása mellett, az erdészeti főiskola kertészét és a kis-iblyei erdő őrzésével megbízott erdészeti altisztait is.

A külső kísérleti állomások az illető erdőéri szakiskola igazgatójának vezetése alatt állanak, a kinek a szakiskola tanársegédje segédkezik.

IV. A központi erdészeti kísérleti állomás vezetőjének, adjunktusának és altisztjeinek kötelességei.

A központi állomás vezetőjének teendői a következők:

a) A központi erdészeti kísérleti állomás közvetlen vezetése;
b) az évi költségvetés készítése és a földművelésügyi ministeriumhoz való felterjesztése; a jóváhagyott költségvetés keretén belül a felmerülő kiadások fedezése az V. pontban foglaltak értelmében; számadástétel;

c) évi munkaterv bemutatása és jelentéstétel a földművelésügyi ministeriumhoz, levelezés a külső kísérleti állomásokkal, a külföldi erdészeti kísérleti állomásokkal, a kincstári erdőhatóságokkal, erdőbirtokosokkal stb.;

d) a jóváhagyott munkaterv kivételének ellenőrzése; a kísérletek és kutatások eredményeinek rendszeres összeállítása és közzététele;

e) az erdészeti kísérleti állomás képvisellete az országban és külföldön, a földművelésügyi ministerium által megállapított módon;

f) a segédszemélyzet beosztására, segélyezésére vagy jutalmazására vonatkozó javaslatlattétel;

g) a szükséges leltári tárgyak beszerzése és nyilvántartása.

Az adjunktus feladata a kísérleti területeken eszközlendő felvételek megejtése, a gyűjtött adatok feldolgozása és egyáltalán a vezető mellett való segédkezés.

A két főerdőör egyike a belső irodai és laboratoriumi, a másika pedig a külső, csemétekerti és egyéb kísérleti munkálatoknál segédkezik. Munkakörüket az állomásvezető állapítja meg.

V. Költségek, számadás.

Az erdészeti kísérleti állomások költségei, a mennyiben nem képeznek kincstári erdőkben végzett kísérleteknél felmerült dologi kiadásokat, az országos erdei alapot terhelik.

A kincstári erdőkben végzett kísérletek dologi költségei ellenben az illető erdőhatóság költségvetését terhelik és általa a kísérletet fogantató közeg részéről láttamozott bérjegyzék, illetve számla alapján a munkálat természetének megfelelő hitelrovat terhére utalványoztatnak.

Szintugy az illető erdőhatóságot terhelik a kísérleti ügy érdekében kiránduló kincstári erdőtisztek által a fennálló utiszabályok értelmében felszámítható utazási költségek is.

Az országos erdei alapot terhelő kiadások a következők:

1. Személyi járandóságok:

- a) A központi állomás vezetőjének évi tiszteletdíja. 1.400 K,
 b) a központi állomás adjunktusának járandósága (fizetés-,
 törvényszerű személyi pótléka és lakpénze,
 c) a külső állomások vezetőinek egyenkint 600—600 K, ösz-
 2.400 K,
 d) a külső állomások segédeinek egyenkint 300—300 K, ösz-
 1.200 K,
 e) a központi állomásnál alkalmazott két főerdőőr járandósága
 (fizetés, törvényszerű személyi pótléka és lakpénze).

A tiszteletdíjakat és járandóságokat a földművelésügyi minis-
 terium utalványozza.

2. Az erdészeti kísérleti állomások összes alkalmazottjainak a
 kísérleti ügyekben történt kiküldetésük alkalmával az állami erdő-
 méternél alkalmazottakat megillető szabályszerű napidíjak és utazási
 költségek járnak, melyek a központi erdészeti kísérleti állomás által
 egyedévenként bemutatott utazási naplók alapján a földművelésügyi
 miniszter által utalványoztatnak.

A központi erdészeti kísérleti állomás személyzete által az
 erdészeti főiskola tanterdejébe, a külső állomások személyzete által az
 illető erdőőri szakiskola erdejébe tett kirándulásoknál csakis azon
 napidíjak és utazási költségek érvényesíttetnek, melyek az illetőnek
 a kirándulásoknál különben is járnak.

3. A kísérleti állomások felszerelésének költségei és azon
 kísérletek dologi kiadásai, melyek nem kincstári erdőkben végeztenek.

Idé tartozik az erdészeti főiskola tanterdejében, illetve növény-
 csemetekertjében végzett kísérletek költsége is, amennyiben a
 végzett munkálatok nem történtek közvetlenül az oktatás céljából.

Ezen kiadások fedezésére a központi állomás a külső állomások
 vezetői számára megfelelő pénzellátmány kiutalványozását hozza
 javaslatba a földművelésügyi ministeriumnál. Az elszámolás ugyancsak
 a központi állomás útján évenként történik.

A központi állomás által évenként bemutatandó költségvetésben
 külön tárgyalandók azon kiadások, melyek az országos erdei alapot
 érvelik, s külön azok, melyek a kincstári erdőkben levő kísérleti
 területeken előreláthatólag felmerülnek.

VI. Az erdészeti kísérleti állomások felszerelése.

Azon leltári tárgyakon és anyagokon kívül, melyek különlege-
 sen a kísérleti állomások által saját céljukra szereztenek be, a
 központi állomás szabadon használhatja az erdészeti főiskola gyűjte-
 ményeit, könyvtárát, laboratóriumát, tanterdjét, növény- és csemete-
 kertjét; mindenik külső állomás pedig az illető erdőőri szakiskola
 taneszközeit, erdejét és csemetekertjét, a tanczél, illetve a csemete-
 kertek különleges hivatásának csorbítása nélkül.

VII. Kísérleti területek kijelölése.

Kísérleti területek kijelölésére első sorban a kincstári erdők
 és csemetekertek állanak a kísérleti állomások rendelkezésére.

A kijelölés a központi erdészeti kísérleti állomás által az illető
 erdőhatósággal és erdőrendezősséggel egyetértőleg történik. Vitás ese-
 lkekben a földművelésügyi m. kir. ministerium dönt.

A kísérleti területek épségben maradásáért azon kezelő erdő-
 tiszték és erdészeti altiszték felelősek, kiknek kerületében a kísérleti
 terület fekszik, illetve a kiknek az a kísérleti állomás részéről meg-
 őrzés végett átadatott.

Magánerdőbirtokon létesítendő kísérleti területekre nézve a
 központi állomás az illető erdőbirtokossal lép érintkezésbe,

VIII. Kincstári erdőhatóságok közreműködése.

A kincstári erdőhatóságok személyzetének közreműködésére nézve, ha rövid idejű és a szolgálat hátrányával nem jár, a kísérleti állomás írásbeli vagy szóbeli megkeresésére az erdőhatóság főnöke különben pedig a földművelésügyi ministerium határoz.

A kísérleti állomások a dolog természetéhez mértén vagy az erdőhatóságokkal, vagy közvetlenül az erdőgondnokságokkal állanak érintkezésben, s viszont az erdőgondnokságok is közvetlenül érintkeznek a kísérleti állomásokkal.

IX. Az erdészeti főiskola tanári karának közreműködése.

A központi kísérleti állomás az erdészeti főiskola tanáraival és tanársegédeivel közvetlen érintkezésben áll, azoknak közreműködését vagy szakvéleményét bármikor kikérheti, s viszont ezek a folyamatban lévő kísérleteken és vizsgálódásokon az oktatás érdekében bármikor résztvehetnek.

A központi kísérleti állomás részéről valamely kísérlet megajtására felkért tanár az erre a kérdésre vonatkozólag esetleg szükséges levelezést önállóan végzi és munkálataiért teljes felelősséggel tartozik.

X. Az erdészeti kísérletügy iránya.

Az erdészeti kísérleti állomások tevékenysége első sorban a gyakorlati erdészetre közvetlenül kihatással bíró kérdésekre terjesztendők ki és erdészeti-termeszettudományi kísérletek és kutatások kezdetben csak oly terjedelemben veendőek elő, a mennyire az a gyakorlati kísérletek eredményeinek tudományos megvilágítására szükséges, illetve ezektől függetlenül a kísérleti állomás személyzete és az erdészeti főiskolai tanárok részéről a gyakorlati kísérleti ügy s illetőleg a tanári hivatás csorbitása nélkül a rendelkezésre álló eszközökkel teljesíthetők.

XI. Ügykezelés.

A központi erdészeti kísérleti állomás levelezését saját pecsétje alatt, a külső kísérleti állomások az illető erdőőri szakiskola pecsétje alatt hivatalból teljesítik.

Az erdőőri szakiskoláknál a kísérleti ügyre vonatkozó levelezésről külön iktatókönyv fektetendő fel.

Budapesten, 1908. évi szeptember hó 6-án.

Darányi s. k.

földművelésügyi m. kir. minister

Erdőtörvény.

1879. évi XXXI. törvényczikk.

(Szentesítési nyert 1879. évi június hó 11-én. — Kihirdettetett az országgyűlés mindkét házában 1879. évi június hó 14-én. — Eletbe lépett 1880. évi július hó 1-én.)

Első czim.

Az erdők fentartásáról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Az erdők használatát és kezelését, mások jogainak épen tartása mellett, csak a jelen törvényben meghatározott intézkedések korlátozzak.

2. §. (Véderdők.) Azon erdőkben vagy erdőrészekben, melyek magasabb hegyek kö-görgetegjein, havasok fensíkjaian vagy hegytetőkön és gerinczeken, meredek hegyoldalakon és ezek lejtőin, hegyomlások, kö- vagy hó-görgetegek és vízmosások támadásának és terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy a melyek elpusztulása folytán, alantabb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biztonsága veszélyeztetnék, vagy szélvészke rombolásának út nyitnatnék — az irtás és tarvágat tiltatik.

(Véderdők kijelölése.) Ezen erdők, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium által a szükséges előmunkálatok alapján, a tulajdonos és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, lehetőleg a jelen törvény kihirdetése napjától számítandó 5 év alatt, részletenkint ki fognak jelöltetni, terjedelmük a helyi viszonyokhoz képest meg fog határozottatni és köztudomásra hozatni, s ezen időponttól kezdve teljes adómentességben, vagy a viszonyokhoz képest adókedvezményben részesítendőek.

3. §. (Használati mód megállapítása.) A 2. §. alá eső véderők használati módját — a meenyiben az a 17. §-ban említett rendszeres üzemterv által nem volna megállapítva — a birtokosok által előterjesztett javaslat alapján, az erdőfelügyelő és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister határozza meg.

4. §. (Irtás.) Az irtás tiltatik oly erdőkben, melyeknek eltávolítása által a futóhomok terjedésének út nyitnatnék, vagy melyeknek talaja másnemű gazdasági mivelésre (szántóföld, rét, kert vagy szőlő) állandóan nem alkalmas.

Az ily talajon álló erdők föltétlenül fentartandók.

5. §. (Tarvágatok, újra erdősités.) Ha a 2. §-ban megjelölt véderdőkben, tarvágat, vagy e törvény rendeletével ellenkező másnemű vágás vagy épen irtás — vagy a 4. §. határozatai alá eső futóhomokon álló erdőkben, vagy oly erdőkben, melyeknek talaja másnemű gazdasági mivelésre nem alkalmas, irtás eszközöltetik: a kivágott vagy irtott terület, legfeljebb 6 év alatt újra beerdősítendő.

6. §. (Tuskó- és gyökérirtás.) A 2. és 4. §§. alá eső erdőkben, a tuskó- és gyökérirtás tilos.

7. §. (Legeltetés.) A 2. §. alá eső véderdőkben és futóhomokon álló erdőkben a legeltetés mindaddig tilos, míg az a fák- és sarjadékok- vagy a talajban kárt okozhat, — ez iránt az erdőfelügyelőnek vagy a tulajdonosnak megkeresésére, de mindenesetre az erdőfelügyelő véleményének meghallgatása után, a közigazgatási bizottság határoz.

(Nyilvános jelek.) Azon erdőrészek, melyekre névvelgetési tilalom áll fenn, az erdőbirtokos által nyilvános jelekkelátandók el.

8. §. (Alomgyűjtés.) A 2. §. alá tartozó véderdőkben és a futóhomokon álló erdőkben almot gyűjteni tilos.

9. §. (Tűzelés.) Az erdőkben s azok közelében 100 méternyi távolságon belül — csak az erdőégések megakadályozására szükséges övrendszabályok megtartása, s idegeneknek még ezen felül, csak az erdészeti személyzet engedélye mellett, szabad tüzet rakni; azonban az erdőőrök az általuk őrzött területeken, a favágók a vágásokban, a kőfejtők a kőbányákban, és a nyájukat legeltető pásztorok főzés és fölmelegedés végett, oly veszélytelen helyen, melyeken az erdőbirtokos a tűzgerjesztést világosan el nem tiltotta, a kellő övrendszabályok megtartása mellett, rakhatnak tüzet.

A ki tüzet rak, minden esetben tartozik azt távozása elől teljesen eloltani.

Különösen száraz időjárás alkalmával, az erdőrendészeti hatóság a tüzelést az erdőben egészen eltilthatja.

10. §. A megelőző §. határozatai alá nem esnek, a rendszeres üzletből folyó szükséges tüzelések.

11. §. (Tűzoltás.) A ki erdőben vagy annak közelében elhagyott tüzet talál, tartozik azt lehetőleg eloltani, ha pedig azt eloltani már nem bírja, vagy ha erdőégetést vesz észre, vagy annak tudomására jut, tartozik azt az útjában eső legelső ház lakosainak tudtára adni, ezek pedig tartoznak az erdőégesről az erdőbirtokost, vagy annak háznépét, vagy az erdőfelügyelettel megbízott személyzetet haladék nélkül értesíteni, vagy a legközelebbi községi előjáróságnak (lehetőleg a szolgabírónak, mezei rendőrkapitányuk) bejelenteni.

12. §. A szolgabíró (mezei rendőrkapitány), illetőleg a községi előjáró, mihelyt valamely erdőéges tudomására jut, azon község lakosságát, melynek határában az erdő létezik, s a körülményekhez képest, a szomszédos községek lakosságát is, az oltásra kirendeli.

A kirendelték a községi előjárókkal együtt, kötelesek az oltáshoz szükséges oltószerekkel, ugymint csákánnyal, kapáival, baltával stb. tüstént az égés helyére sietni.

(Tűzoltás vezetés.) Az oltás vezetése a helyszínén levő rangban első erdőtisztet, különben a szolgabírót (illetőleg a városi kapitányt) s ha ezek közül senki sem volna jelen, — azon község előjáróját illeti, melynek határában vagy legközelebbi szomszédságában az erdőéges van.

13. §. Az oltásvezetőnek, az oltás iránt tett rendelkezéseit, a megjelentek föltétlenül s minden munkabérre vagy jutalomra való igény nélkül, teljesíteni tartoznak.

Az oltás bevégzése után az égés helye egy — s ha szükségesnek mutatkozik — több napig, az e végre kirendelt erdőőrök, illetve községi lakosok által őrizet alatt tartandó.

14. §. (Rovar-károk.) Az erdőbirtokosok az erdei rovarok pusztításai vagy azok terjedésének megakadályozására nézve, az erdőrendészeti hatóságnak esetenkénti intézkedéseit végrehajtani tartoznak.

15. §. (Rovar-károk elleni hatósági intézkedések.) A közigazgatási bizottságnak a rovarkárok megakadályozása iránt tett intézkedései ellen, a felelkezés felfüggesztő hatással nem bír, s azokat mind a közvetlen érdekek, mind a szomszédos erdőbirtokosok, haladéktalanul teljesíteni tartoznak.

Ez alól kivételt képez azon eset, ha a közigazgatási bizottság által az erdőnek vagy az erdő egy részének kivágatása rendeltetnék el, mely esetben a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez beadott felelkezés felfüggesztő hatással bír.

Ha az erdőbirtokosok a közigazgatási bizottság meghagyásainak, a kiszabott idő alatt eleget nem tesznek, az intézkedő hatóság, a szükséges munkálatokat az erdőfelügyelő által, a késedelmes erdőbirtokos költségére végrehajthatja.

(Községek tömeges kirendelése, költségek kivetése.) Nagyobb veszély esetére a községek tömeges közreműködése, a helyi munkabérek megtérítése mellett, hivatalból igénybe vehető.

Az esetben, ha a rovarkárok megakadályozása céljából, nagyobb kiadásokkal járó munkálatok voltak eszközözendők, mely kiadásoknak azonban az illető megvédett erdőrészek egy évi állami adóját meghaladni nem szabad, — a költségeket az érdekllett erdőtulajdonosok, a megvédett erdőterületek arányában viselik, mi iránt az érdekeltek meghallgatása után, a közigazgatási bizottság határoz. Ezen határozat ellen azonban az érdekeltek felek birtokon kívül a földművelésipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz felebbezhetnek.

16. §. (Községi adó.) Az 1876. évi V. t.-czikk 33. §-ának azon rendelkezése, hogy „az első pont alatt említett közigazgatási költségek kivetésének alapjául a községekhez közigazgatásilag csatolt puszták, illetőleg havasok után fizetett egyenes adóknak csak fele része vétethetik“ — minden rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőre is alkalmazandó.

II. FEJEZET.

Különös határozatok az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek, az alapítványok, a hitbizományok és közbirtokosságok erdeiről.

17. §. (Gazdasági üzemtervek.) Az állam, a törvényhatóságok, a községek, az egyházi testületek és egyházi személyek — mint ilyenek — birtokában levő, továbbá a köz- és magánalapítványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, valamint a közbirtokossági erdők is (ezen elnevezés alatt értetvén az úrbéri rendezés alkalmából, mint erdő illetőség, a volt úrbéresek tulajdonába átment erdők is) addig, míg közösen használatnak, gazdasági rendszeres üzemterv szerint kezelendők.

Ugyanezen szabály áll a bányaipar és más iparvállalatok céljaira alakult részvénytársulatok erdeire is. Ezen megszorítás azonban nem alkalmazandó az illető társulatok azon erdeire, melyeket a törvény életbelépte előtt birtokba vettek s ezt egy év leforgása alatt igazolni is képesek; ha azonban ezen erdők letaroltatnak, ismét csak mint erdők kezelendők.

(Üzemterv kellekei.) Ezen gazdasági tervek — tekintettel az erdők terjedelmére, állapotára, az erdőbirtokos szükségleteire és az erdők okszerű jövedelmezésére — akként készítendők, hogy az erdők jókarbantartása s használatuk tartamossága biztosítottak, s a fatenyésztésen kívül, az erdei melléktermények használata is szabályoztassék.

Az erdőkezelési és erdőőrzési személyzet létszáma, valamint ott, hol az erdő a volt úrbéreseket megillető szolgálommal van terhelve, — ezen szolgálomnak — ugy a mint az 1848. évi január hó 1-en érvényben volt, és a mint ma is gyakorlatban van, minősége, terjedelme és értéke, valamint a szolgálmányosok által teljesített vagy teljesítendő viszontszolgálatok minősége, terjedelme és értéke, a gazdasági tervben szintén kimutatandó.

A gazdasági terv készítésénél követendő részletes szabályok külön ministeri utasításban fognak kibocsáttatni.

18. §. Az előző §-ban megjelölt erdőbirtokosok tartoznak a gazdasági tervet ezen törvény kihirdetése napjától számítandó öt év alatt önköltségükön elkészíttetni; ha azonban annak végleges kidolgozása előtt új fölmérés vagy hosszabb időt igénylő egyéb munkála-

tok valónak szükségesekké, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister, a közigazgatási bizottság, az esetben pedig, ha az erdő több törvényhatóság területére terjedne ki, az illető bizottságok meghallgatása után, annak elkészítésére 3 éven túl nem terjedhető időhaladékok engedélyezhet, az időközben alkalmazandó kezelési szabályokat azonban a közigazgatási bizottság, illetőleg bizottságok meghallgatása után, rendeleti úton megállapítja.

(Üzemterv elkészítésének határideje.) Törvényhatóságok és községek erre nézve a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, az illető közigazgatási bizottság meghallgatása után, rendeleti úton a gazdasági terv elkészítésére öt évnél rövidebb határidőt is szabhat.

A gazdasági terv, ha az erdő egy törvényhatóság területére terjedne ki, az illető közigazgatási bizottságnak — ha pedig több törvényhatóság területeire terjedne ki, közvetlenül a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumnak két példányban bemutatandó. — Utóbbi esetben a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister a terveket sorrendben leküldi mindazon törvényhatóságoknak, melyeknek területére az erdő kiterjed.

A közigazgatási bizottság a hozzá közvetlenül beterjesztett vagy a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által a törvényhatóság útján leküldött terveket, a kir. erdőfelügyelő meghallgatása után és saját véleményének kíséretében, — a mennyiben azok az állam tulajdonát képező, valamint a közvetlen állami kezelés alatt álló egyéb erdők gazdaságára vonatkoznak — az illető kezelő ministerhez, a mennyiben pedig a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokos által bemutatott gazdasági tervek — a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti föl.

A közigazgatási bizottság által, az illető ministerhez fölterjesztett gazdasági tervek, ennek részéről a közigazgatási bizottság véleményének kíséretében — a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez átteendők.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister az illető kezelő minister által hozzá áttett gazdasági tervek fölött, az illető kezelő ministerrel egyetértőleg, — a közigazgatási bizottság részéről közvetlenül felterjesztett gazdasági tervek fölött pedig önállóan határoz, és szükség esetében ezek módosítását, vagy egészen új gazdasági tervnek készítését is rendelheti el.

19. §. (Üzemterv mellőzése.) Gazdasági terv készítése a jelen fejezet határozatai alá eső erdők közül csak azon erdőknél mellőzhető, a melyek rendes gazdálkodásra nem alkalmasak, mi fölött az illető erdőbirtokos bejelentése folytán a közigazgatási bizottság és felelősség útján a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister határoz.

20. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapított gazdasági tervtől önkényszerűen eltérni nem szabad; ha azonban a megváltoztatást fontos okok kívánják, az iránt a birtokos a közigazgatási bizottság útján mely véleményét ehhez csatolja, az illető ministerhez folyamodhatik, esetleg az által a módosításra köteleztethetik is.

21. §. (Erdőtisztek.) A 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok, a gazdasági terv szerinti erdőkezelés biztosítása végett, kötelesek szakértő erdőtiszteket tartani, s azokat a közigazgatási bizottságnak, — a mennyiben a m. kir. kormány által nevezetnének ki, — tudomásvétel, egyébként pedig ezen állásukban való hivatalos megerősítés végett, bejelenteni, és ha ezen erdőtisztek a megkívánt képességgel bírnak, megerősítésük meg nem tagadható.

A közigazgatási bizottság beleegyezésével, közös erdőtiszt tartására, több erdőbirtokos is egyesülhet.

22. §. (Erdőörök.) A 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok, az erdők megőrzése végett elegendő számú erdőörököt is kötelesek tartani.

(Erdőkezelés és erdőörzés egyesítése.) Csekélyebb terjedelmű vagy kisebb értékű erdőknél, a közigazgatási bizottság megengedheti, hogy az erdőkezelés az erdőörzéssel ugyanazon egy személyben vagy személyekben egyesítessék, továbbá, hogy közös erdőör tartására több erdőbirtokos egyesülhessen.

23. §. (Erdőkezelő és őrző személyzet hivatalbóli alkalmazása.) Ha az állam tulajdonát képező vagy közvetlen állami kezelés alatt álló erdők kezelésénél a szükséges számú kezelő és őrző személyzet kellő időben való alkalmazása elmulasztatnék, a közigazgatási bizottság a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek jelentést tesz, ki az illető szakminiszteriumot a szükséges orvoslás megtételére felhívja; ha pedig a 17-ik §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok érdeinél merül fel az eset, akkor a közigazgatási bizottság azokat, határidő kitűzése mellett felhívja, hogy a kellő személyzet alkalmazásait, az 50. §-ban kiszabott bírság terhe alatt teljesítsék, a mennyiben pedig községi erdők forognának szóban, a közigazgatási bizottság az illető birtokosok költségére eszközli a kinevezést.

Ha pedig a törvényhatóság mulasztaná el a törvényhatósági tulajdont képező erdőben az okszerű kezelésre megkívántató számban alkalmazni az erdőszemélyzetet, ez esetben az illető kir. szakközeg vagy a főispán fölterjesztése folytán, azt neki a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeli el.

24. §. Magán-személyeknek a 17. §-ban említett erdőbirtokokkal, osztatlan tulajdonát képező erdekben, e törvény intézkedései, a magán-személyekre nézve is kötelezők.

III. FEJEZET.

Az erdőrendészeti hatóságokról és közegekről.

25. §. (Elsőfoku erdőrendészeti hatóság.) Az elsőfoku erdőrendészeti hatóságot a közigazgatási bizottság gyakorolja s ennél fogva:

1. örködik a felett, hogy az erdők kezelésénél, a törvény határozatai és az ebből folyó ministeri rendeletek, szorosan megtartassanak és a törvény szerint hozzá utasított gazdasági tervek (3. és 17. §§.) szorosan követtessenek. — Ez utóbbi czélból a közigazgatási bizottság a hozzá benyújtott gazdasági tervek egyik jóváhagyott példányát magánál megtartja;

ha az illető erdőbirtok több törvényhatóság területén fekszik, mindegyik érdekelt törvényhatóságnál a gazdasági terv egy jóváhagyott példánya teendő le;

2. a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter által kiadott rendeleteket és utasításokat végrehajtja;

3. a törvény által hozzá utasított esetekben, rendeleteket és utasításokat bocsát ki, melyeket tudomására végett, a szomszéd törvényhatóságokkal is közöl, és a tudomására jutott törvényellenes cselekményeket, az illető kir. e dőfelügyelő véleményének meghallgatása után, azonnal betiltja; halasztást nem tűrő esetekben azonban, a kir. erdőfelügyelő véleményének meghallgatása előtt is intézkedhetik, erről a kir. erdőfelügyelőt egyidejűleg értesítvén;

4. a közigazgatási bizottság esketi fel az erdőtiszteket és örködik a felett, hogy az alkalmazott tiszti és altiszti személyzet a 36. és 37. §-okban körülírt kötelekkel birjon, egyszersmind pontos névjegyzéket vezet a törvényhatóság területén alkalmazott, összes fölesketett erdőtisztek és erdőőrökről;

5. intézkedik az erdőégés támadásának vagy terjedésének, valamint az erdei rovarok pusztításainak megakadályozása iránt;

6. a felügyelete alatt álló erdők állapotáról, a törvényhatóságnak évenként jelentést tesz;

7. teljesíti mindazt, a mit a jelen törvény különösen a hatáskörébe utal.

26. §. (Albizottság választása.) A közigazgatási bizottság a jelen törvényben meghatározott teendői végrehajtására saját kebeléből egy külön három tagu bizottságot választ, melynek ülésében az erdőfelügyelő is, mint véleményező tag részt vesz. Ezen albizottság működéséről, a közigazgatási bizottságnak rendes üléseiben jelentést tesz.

(Szakértő kültagok.) A belügyminister a törvényhatóságnak indokolt fölterjesztése folytán megengedheti, hogy az a jelen törvény értelmében a közigazgatási bizottság megbízott tagjai által végzendő ügyek elintézésére, a közigazgatási bizottságon kívül álló, de erdészeti ügyekben jártas tagokat is választhasson.

Ezen tagok azonban a közigazgatási bizottság üléseiben, csak az erdészeti ügyek tárgyalásában és a 120. §-ban megjelölt esetben — a másodfoku bíraskodásban vesznek részt, mely ügyekben szavazati joggal bírnak.

27. §. (Másodfoku erdőrendészeti hatóság.) A másodfoku s egyszersmind a legfőbb erdőrendészeti hatóságot, az egész országra nézve, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister gyakorolja, ki a szükséges szabályrendeleteket és utasításokat, ezen törvény alapján adja ki.

28. §. (Erdőfelügyelők.) Az összes erdők felett gyakorlandó felügyelet céljából, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister az országot, az erdőterületekhez képest, kerületekre osztja fel, s mindenik erdőkerület élén egy, Ő Felsege által a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister előterjesztésére kinevezendő kir. erdőfelügyelő áll, a szükséges segéd-személlyel ellátva.

29. §. (Erdőfelügyelők minősítvénye.) Királyi erdőfelügyelő csak oly magyar honpolgár lehet, ki elméleti szakképzettségét valamely erdészeti akadémia teljes bevégezéséről, valamint belföldön tett erdészeti állammvizsgálatról szóló bizonyítványok által igazolja s legalább 8 évig erdészeti, még pedig részben gyakorlati erdei szolgálatban volt.

30. §. (Erdőfelügyelők feladata.) A királyi erdőfelügyelő örökösök a felett, hogy kerületében a jelen törvény határozatait, s a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi ministernek, valamint a közigazgatási bizottságnak rendeletei pontosan végrehajtassanak.

Tartozik különösen meggyőződést szerezni arról, vajjon a megállapított gazdasági tervek mindenkor megtartatnák-e?

A törvénybe vagy hatósági rendeletbe ütköző erdőkezelést, az illetékes közigazgatási bizottságnak azonnal bejelenti.

31. §. (Az erdőfelügyelő részéről teendő közvetlen intézkedés.) Ha a kir. erdőfelügyelő az erdőbirtokosok részéről oly világosan törvénybe ütköző erdőkezelést tapasztal, mely a hatóság haladék nélküli beavatkozását teszi szükségessé, a törvénybe ütköző cselekményt ideiglenesen saját felelősségére betiltani köteles, miről a közigazgatási bizottságot azonnal értesíti.

(Rendőri közegek közreműködése.) Ily betiltás végrehajtásához ugy a törvényhatósági, mint községi rendőri közegek, az erdőfelügyelő felhívására, rögtön közreműködni tartoznak.

32. §. (Véleményadás és javaslattevés.) A kir. erdőfelügyelő, a közigazgatási bizottság felhívására, erdőügyekben véleményt s javaslatot ad. Ugyszintén, ha a közigazgatási bizottság hatáskörébe tartozó intézkedések szüksége forog fenn, felhívás nélkül is tartozik erre a közigazgatási bizottságot figyelmeztetni.

33. §. (A közigazgatási bizottság és erdőfelügyelő összeütközése.) Ha a közigazgatási bizottság a kir. erdőfelügyelő előterjesztésére, a szükséges intézkedéseket megtennék, vagy oly erdőrendészeti intézkedéseket tenne, melyeket a kir.

erdőfelügyelő törvénybe vagy ministeri rendeletbe ütközőknek vél, vagy amelyeket a helyes erdőgazdászati érdekeivel összeegyeztethetőknek nem tart, ez esetben tartozik a kir. erdőfelügyelő, a főispán útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez, indokolt fölterjesztést tenni.

34. §. (Kerületek beutazása.) A kir. erdőfelügyelő köteles kerületét évenként legalább egyszer beutazni, s magának az erdők állapotáról meggyőződést szerezni, és eként szerzett tapasztalatait, — véleménye kíséretében, a közigazgatási bizottság útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek fölterjeszteni.

35. §. (Erdők megvizsgálása.) Minden erdőbirtokos köteles megengedni, hogy a kir. erdőfelügyelő vagy annak helyettese, erdejét bármikor bejárja, hogy magának az erdők állapotáról meggyőződést szerezzen.

36. §. (Erdőtisztek minősítvénye.) Erdőtiszt a 17. §-ban megnevezett erdőbirtokosok erdeiben csak oly egyén lehet, a ki:

a) feddhetlen életű;

b) az erdőakadémiai tanfolyamot teljesen és sikerrel bevégezte, s az erdészeti államvizsgát belföldön letette.

(Régebben alkalmazott erdőtisztok.) A jelen törvény hatályba-léptét megelőzőleg alkalmazásba lépett erdőtisztok azonban ezen minőségükben a jelen §. b) pontjában megszabott elméleti képesség igazolása nélkül is meghagyhatók; azonban előléptetésben csakis a b) pontban említett erdészeti államvizsga letétele után részesülhetnek.

37. §. (Erdőőrök minősítvénye.) Erdőőr, ki egyuttal a vadászatra való felügyeletet is gyakorolhatja, csak oly egyén lehet, a ki:

a) feddhetlen életű;

b) életének 24-ik évét betöltötte;

c) a 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben, e törvény kihirdetésétől számított 10 év letelte után, kizárólag csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik a fenn elősorolt kelléken felül, bizonyítvánnyal képesek igazolni, hogy az erdőőri szakvizsgát a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által, a belügyi ministerrel egyetértőleg kiadandó utasítás szerint, jó sikerrel kiállották.

38. §. (Erdőtisztek és erdőőrök eskütétele. Eskümintá.) A 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben az erdőfelügyelettel megbízott egyének és pedig, az erdőtisztok — a közigazgatási bizottság, az erdőőrök pedig a szolgabíró (rendezett tanácsú városokban a mezei rendőri kapitány, fővárosban a főkapitány) előtt a következő esküt tartoznak tenni:

„En N. N. esküszöm a mindentudó és mindenható Istenre, hogy a gondviselésem alá bízott erdőre, a vadállományra és szóval mindenre, a mi az erdőhöz tartozik, szorgalommal és föltétlen hűséggel felvigyazok, és azt bárminemű kártól lehetőleg megvédem: — hogy azokat, kik az erdőt vagy bármi ahhoz tartozót valamiképen károsítani megkísérlenék, vagy tetteleg károsítanák, személyválogatás nélkül, a törvény értelmében megzálogolom és lelkiismeretem szerint késedelem nélkül följelentem és bevallom; ártatlanra soha semmit reá nem fogok, az erdőőrizetet vagy szolgálatomat előljáróm tudta és beleegyezése avagy mellőzhetlén szükség nélkül el nem hagyom, s mindarról a mi gondviselésem alá bízatik, minden időben számot adok Isten, ugy segéljen.“

A 17. §-ban meg nem nevezett erdőbirtokosoknak is szabadságukban áll, erdőtisztjeiket s erdőőreiket hatóságilag föleskettetni, ezekre nézve azonban az erdőbirtokos a közigazgatási bizottság előtt kimutatni tartozik, hogy ők: a 36. §. a), illetőleg a 37. §. a) és b) pontjaiban kijelölt kellékekkel bírnak.

39. §. (Eskü-bizonylat.) Az eskü letételéről rovatos bizonyítvány állítatik ki, melyben világosan kiteendő, hogy az eskületélre becsátott, a 36. és 37. §§-ban, az a) b) c) pontok alatt foglalt kellékek közül melyeknek felel meg.

40. §. A hatóságilag fölesketett erdőtisztek és erdőőrök, szolgálataikban közbiztonsági közegeknek tekintendők és mint ilyenek, löfegyvert is viselhetnek. Ezen fegyverük vadászatjegy-adómentes.

41. §. (Erdei naplók vezetése. Erdei napló kellékei.) Az állami erdők és a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok fölesketett erdőőrei kötelesek, a mennyiben a 37. §. c) pontjában kikötött föltételeknek megfelelnék, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által meghatározandó minta szerint, erdei rovatos naplót vezetni, melybe a felügyeletükre bizott erdőterületen elkövetett minden erdei kihágást bejegyeznek, akár önmaguk közvetlenül jöttek azoknak tudomására, akár mások közleménye által.

Ezen naplónak magában kell foglalnia lehetőleg a tettesek nevét, polgári állását és lakhelyét, a tett elkövetésére vonatkozó bizonyítékokat s a kártétel megjelölését.

Az erdőőrök a naplót önmaguk tartoznak írni és aláírni.

A bejegyzéseken változtatni vagy azokat kitörölni vagy kivakarni nem szabad. Minden pótlás vagy helyreigazítás a kelet kitételeivel külön bejegyzendő.

Mindazon eseteknek, melyekben az erdőbirtokos vagy ennek megbízottja és a kár okozója vagy szavatosa (84. §.) között kiegyezés nem jött létre, vagy melyeket a községi bíró el nem intézett, ezen napló alapján szerkesztett kimutatása, minden hónap 1. és 10-dik napján az illető szolgabíróhoz (rendezett tanácsu városokban a mezei rendőri kapitányhoz, a fővárosban a ker. előljáróságához) beküldendő.

42. §. (Erdei naplók magánerdőknel.) A magán-erdőbirtokosok szintén jogosítva vannak fölesketett erdőtiszteik vagy erdőőreik által kihágási naplót vezettetni; az ez utóbbiak által vezetett napló azonban csak az esetben egyenértékű a 41. §-ban meghatározott naplóval, ha ezen erdőőrök eskü-letételi bizonyítványuk szerint, a 37. §. c) pontjában kijelölt kellékeknek megfeleltek.

Az ily erdőbirtokosok azonban tartoznak a kihágási napló vezetésével megbízott erdőtisztet vagy erdőőrt, a felügyelete alá tartozó erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

43. §. (Erdőszemélyzet szolgálatbéli kilépése.) Ha valamely fölesketett erdőtiszt vagy erdőőr a szolgálatból kilép, az erdőbirtokos erről a közigazgatási bizottságot, illetőleg a szolgabíró, mezei rendőri kapitányt, kerületi előljáróságot, 15 nap alatt értesíteni tartozik.

44. §. Az erdőtisztek azon erdőbirtokosok erdeire nézve, kiknél szolgálatban állanak, a hatóságok által szakértőkül nem alkalmazhatók.

45. §. (Erdőszemélyzet egyenruhája és külső jelvénye.) A fölesketett erdőtisztek, midőn szolgálatban vannak, egyenruhát, az erdőőrök pedig a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapítandó, könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni.

IV. FEJEZET.

Az erdőbirtokosok által, saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokról.

46. §. Az ezen törvény fentebbi intézkedései ellen, az erdőbirtokosok által elkövetett cselekmények és mulasztások, mint erdőrendészeti áthágások, a következő §§. szerint büntetendők.

47. §. (Irtás. Tarvágat. Ujraerdősítés. Ujraerdősítés végrehajtása.) A ki erdőt irt, a 2. §. alá tartozó területeken, vagy amely erdők látávolításával a futóhomok terjed-

nek út nyittatik, holdanként 100—400 forintig, oly területeken pedig, melyeknek talaja másnemű gazdasági művelésre (szántóföld, kert vagy szőlő) allandóan nem alkalmas, holdanként 50—300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Ha a 2. §. alá eső véderdő-területeken tiltott tarvágat eszközöltetett, holdanként 50—300 frtig terjedhető pénzbüntetés szabandó ki.

Azonkívül az erdőrendészeti hatóság a felsorolt esetekben kivágott vagy elpusztított területeknek újra erdősítését rendeli el, s annak foganatosítására határidőt szab, mely azonban hat éven túl nem haladhat. A beerdősítési munkálatok a legközelebbi alkalmas időszakban azonnali megkezdendők s folytatandók s ninddaggi, míg a beerdősítés megtörténte az erdőfelügyelő által igazoltatik.

48. §. Ha az erdőbirtokos a kivágott vagy kiirtott erdőnek, az 18. §-ban rendelt beerdősítést célzó munkálatokat egész terjedelmükben teljesíteni elmulasztotta, holdanként és évenként 10—100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

49. §. (Üzemterv benyújtásának elmulasztása.) Ha az egyházi személyek, egyházi testületek, köz- és magánalapítványok, hitbizományi birtokosok, törvényhatóságok, községek, közbirtokosságok és a 17. §-ban említett testületek és részvénytársulatok, a gazdasági tervet a törvényes időben, az illető törvényhatóságnál, esetleg (18. §.) a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál — mely utóbbi esetben az átadásról szóló elismervényt kell az illető hatóságnál beadni — bemutatni önhibájuk miatt elmulasztják, 500 holdat meg nem haladó erdőknél 100—300 forintig, azontul pedig 300—1000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ezen büntetés minden újabb félévi mulasztás után ismétlendő.

50. §. (Erdőszemélyzet alkalmazásának elmulasztása.) Ha a 17. §-ban megjelölt erdőbirtokosok nem alkalmazták a megállapított üzemterv szerint szükséges számú kezelő és őrző személyzetet, a közigazgatási bizottság által felhivandók, hogy azt a meghagyás kézhezvételétől számítandó 3 hónap alatt eszközöljék, s ha ezen idő alatt a meghagyásnak eleget nem tesznek, 500 holdat meg nem haladó erdőknél 100—300 forintig, 500 holdat meghaladóknál 300—1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, s egyuttal a 23. §-ban foglalt intézkedések foganatosítandók.

51. §. (Tuskó-, gyökérirtás, legeltetés és alomgyűjtés iránti rendszabályok megszegése.) A tuskó-, gyökérirtásról, a legeltetésről, alomgyűjtésről és fölesketett erdőbirtokok és erdőőrök szolgálati kilépéséről szóló 6., 7., 8. és 43. §§. áthágásai 5—25 frtig, ismétlés esetében 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek.

52. §. (Üzemterv ellenére eszközölt túlvágatás.) A 17. §-ban elősorolt erdőbirtokosoknál, a megállapított gazdasági terv ellenére eszközölt netaláni túlvágatás esetében, az erdőbirtokos pénzbüntetéssel büntetendő, mely a megállapított mennyiségen túl vágott fa-többség értékének egy negyed részénél kisebb és egész értékénél nagyobb nem lehet; ezenkívül pedig az erdő állagában, a túlvágatás által okozott hiányt, a közigazgatási bizottság által megszabandó idő alatt, az évi vágatási terület megszorítása, esetleg a vágatásnak bizonyos időre való teljes beszüntetésével is, helyre-pótolni tartozik.

53. §. (Üzemtervtől való egyéb eltérés.) A 17. §-ban elősorolt erdőbirtokosoknál, a megállapított gazdasági tervtől való minden meg nem engedett eltérés — a mennyiben arra nézve a fentebbi §§. nem intézkednek — 25—500 forintig, s ismétlés esetében 1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

54. §. (Erdőbirtokos felelőssége.) Az erdőrendészet áthágásoknál a bírság és költségekre nézve az erdőbirtokos felelős: a vele együtt lakó hazastárs, a vele hazi közösségben élő gyermekei,

erdő- vagy gazdatiszteiért, s a gyámok és gondnokok: gyámoltjaik és gondnokoltjaikért.

Ha azonban az erdőbirtokos, illetőleg gyám vagy gondnok kimutatja, miszerint az áthágás tudta nélkül történt, s azt megakadályozni felügyeleti kötelességének szigorú gyakorlata mellett sem volt képes — ez esetben felelőssége megszűnik.

Az erdőbirtokosnak az újra beerdősítésre nézve, a 47. és 48. §§-ban megállapított kötelezettsége, ez esetben is fennmarad.

55. §. Azon erdőbirtokos, a ki erdejében másnak oly cselekvényt enged meg, mely a fentebbiek szerint erdőrendészeti áthágást képez, ha az valóban elkövetetet, úgy büntetendő, mint ha azt ő maga követte volna el.

56. §. (Eljárási költségek behajtása.) Az erdőrendészeti áthágás miatt elítélt, az eljárási költségekben s elmarasztalandó.

Főlmentő ítélet esetében az eljárási költségeket az erdei alap (208. §.) viseli.

57. §. A kiszabott pénzbüntetés az elmarasztalt hagyatékat csak akkor terheli, ha az ítélet annak életében jogerejűvé válik. Egyéb erdőrendészeti intézkedések fogantatását vagy befejezését, az erdőbirtokos halála nem akadályozza.

58. §. (Büntethetőség és pénzbüntetés elévülése.) Az erdőrendészeti áthágások büntethetősége, ha ezen törvény által megállapított pénzbüntetés legmagasb összege 100 frtot meg nem halad — az áthágás elkövetésének napjától számítva egy év alatt, más esetekben két év alatt, a kiszabott pénzbüntetés pedig a határozat jogerőre emelkedésétől számított három év alatt elévül.

Ha azonban az áthágás oly természetű, melynél fogva a jelen törvény 47. és 48. §§. értelmében, az erdőbirtokos az újra beerdősítésre vagy valamely átalakításra köteleztetik, akkor ennek megállapítása végett, az eljárás az elévülési idő eltelté után is megindítandó.

59. §. Az elévülés megszakad az illető áthágásra nézve, a kiszabott határidőn belül, az illetékes hatóságnál bárki által tett irásbeli vagy jegyzőkönyvbe foglalt bejelentés által.

60. §. (Erdőrendészeti áthágás által másnak okozott kár.) Erdőrendészeti áthágások által másoknak okozott károk megtérítése polgári eljárás útján érvényesítendő.

V. FEJEZET.

A hatóságokról, az illetékességről és eljárásról, az erdőbirtokosok által saját erdeikben elkövetett erdőrendészeti áthágásokra nézve.

61. §. (Hatóságok.) A jelen törvényben elősorolt erdőrendészeti áthágásokra nézve elsőfoku hatóság azon közigazgatási bizottság, melynek területén azok elkövetettek, másodfoku hatóság a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium.

62. §. (Erdőrendészeti áthágások bejelentése.) A IV. fejezetben elősorolt erdőrendészeti áthágások miatt, az eljárás hivatalból megindítandó.

A községi előljárók és a községi egyéb hivatalos közegek, továbbá az erdőtisztek és erdőőrök, mezei rendőri és közbiztonsági közegek, végre a csőszök és pásztorok, a tudomásukra jutott erdőrendészeti áthágásokat megyékben a községi előljáróság-, illetőleg a szolgabírónál, törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsú városokban a kapitánynál, vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselőnél, végül Budapesten az illető kerületi előljáróságnál bejelenteni kötelesek.

63. §. (Erdőrendészeti áthágások tárgyalása.) Ezen hatósági közegek a történt följelentésről az illető erdőfelügyelőt azonnal értesítik; kinek kötelessége a följelentés alaposágáról előzetes meggyőződést szerezni, s a mennyiben a följelentés alaptalannak

nem mutatkozik, az eljárás megindítását indítványozni. Ennek folytán a tényálladéknak szükség esetén a helyszínén való fölvételére és megállapítására 3 héten túl nem terjedhető tárgyalási határnap tűzetik ki, melyre ugy a kir. erdőfelügyelő, valamint az érdekelt felek, az esetleg szükséges szakértőkkel és tanukkal együtt meghívottnak.

64. §. A felek a tárgyalásnál magukat meghatalmazottak által is képviseltethetik. A meghatalmazás érvényéhez két tanu aláírása szükséges.

Azon körülmény, hogy a megidézett felek a tárgyalásra meg nem jelentek, a tárgyalás megtartását nem akadályozhatja.

65. §. (Jegyzőkönyv felvétele.) A tárgyalásról, mely alatt a kir. erdőfelügyelő a meghívott egyénekhez tárgyszerű kérdéseket intézhet, — a tényálladékokat, valamint az előadások lényegét világosan kitüntető rövid jegyzőkönyv veendő fel, mely a jelenvöltek által aláírandó.

66. §. Ezen jegyzőkönyvet az arra vonatkozó iratokkal, esetleg fölvételekkel és rajzokkal, a jelen törvény 62. §-ában megnevezett hatósági közegek, legkésőbb 8 nap alatt tüzetes jelentés kíséretében, közvetlenül az illető közigazgatási bizottság elé terjesztetni kötelesek.

67. §. (Első fokú határozat.) A közigazgatási bizottság, a mennyiben az ügyet kiderítettnek találja, első fokban határozatot hoz, s azt a kir. erdőfelügyelővel is közli, ellenkező esetben a tárgyalást kiegészítetteti, s annak eszközzésére megfelelő határnapot szab.

68. §. (Első fokú határozat felebbezése.) A közigazgatási bizottság határozata, annak az illetők által való kézhezvételével számítandó 15 nap alatt, ugy az érdekelték, valamint a kir. erdőfelügyelő által a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez felebbezhető, kinek határozata végérvényes. A főispán és szakelőadónak az 1876. évi VI. törvényczikk 22. §-án alapuló felebbezési joga ez esetre is kiterjesztetik.

Második czim.

Az erdei kihágásokról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

69. §. (Erdei kihágások meghatározása.) A jelen törvény második czim II. fejezetének A) és B) pontja alatti meghatározott lopások és másnak erdejében elkövetett károsítások erdei kihágást képeznek, ha

a) lopás esetében, a lopott dolog értéke — a külön megtérítendő kár beszámítása nélkül —

b) károsítás esetében pedig az okozott kár összege 30 frtot nem halad túl.

A cselekmény e minősége nem változik az által, hogy a jelen szakaszban meghatározott érték vagy kár összege a tettes elítéltetése előtt általa elkövetett több erdei kihágásból származik.

70. §. A közös erdőben, a közbirtokos által elkövetett lopás vagy károsítás — ha, ez által más közbirtokos joga megsértetik, az előbbi szakaszban meghatározott feltételek alatt — szintén erdei kihágást képez.

71. §. (Veszélyes cselekmények és mulasztások.) A jelen törvény második czim II. fejezetének C) pontja alatti meghatározott veszélyes cselekmények és mulasztások — tekintet nélkül a veszély nagyságára, s a mennyiben a különös határozatokban az ellenkező nem rendeltetik — az esetben is erdei kihágást képeznek, ha nem idegen erdőben követtetnek el.

72. §. Mulasztás által csupan azon esetben követtetnek el erdei kihágás, melyekre vonatkozólag ez a törvény intézkedésében kimondatik.

73. §. (Vétségek, illetőleg büntettek.) Ha a lopott dolog értéke vagy okozott kár összege 30 forintot felül halad, a cselekmény, a büntetőtörvénykönyv értelmében vétséget, illetőleg büntettet képez.

Több külön erdei lopásnak, az érték szerinti minősítésénél, büntetőtörvényeknek rendelkezései tartandók meg.

74. §. Büntettet képez az erdei lopás, habar a lopott dolog értéke 30 forintot nem halad túl, ha erre vonatkozólag valamelyike azon körülményeknek forog fenn, melyeknél fogva a lopás, tekintet nélkül a lopott dolog értékére, a büntetőtörvények szerint büntetnek állapítatik meg.

A büntetőtörvényeknek a fegyverviselésre vonatkozó megállapítása, erdei lopást illetőleg, csakis löfegyverre értendő.

A visszaesésnek a büntetőtörvénykönyv 338. §-ában meghatározott hatálya, erdei lopásra nézve megszűnik, ha az utolsó elkövetését megelőző büntetés kiállása óta 3 év már eltelt.

75. §. (Büntetések: pénzbüntetés.) Erdei kihágás miatt pénzbüntetés, s mindenik kihágásért, valamint a kihágást elkövetett mindenik személyre nézve, külön tételben állapítandó meg.

76. §. (Elzárás.) A pénzbüntetés behajthatlansága esetében elzárás alkalmazandó; ez okból a büntetés megállapításánál, egyuttal az e helyett alkalmazandó elzárás tartama is megállapítandó.

77. §. (Elzárás tartama.) A pénzbüntetésnek elzárásra való elváltoztatásánál következő szabályok követendők.

Három forintot fölül nem muló pénzbüntetés helyett egy napi elzárás, azon fölül pedig minden további 1 frttől 3 frtig terjedő összeg helyett szintén egy napi elzárás számítandó.

78. §. (Elzárási büntetés maximuma.) Tíz napnál hosszabb ideig terjedő elzárás, erdei kihágás miatt nem állapítható meg.

79. §. A károsultat illető megtérítés vagy kártalanítás helyett elzárásnak nincs helye.

80. §. (Kísérlet, részesség, szándék, gondatlanság.) A lopás kísérlete is büntetendő.

Az erdei kihágások egyéb eseteiben a kísérletet illetőleg, a kihágásokra nézve fennálló szabályok alkalmazandók.

A részesség, továbbá a szándék és gondatlanság, valamint a büntetést kizáró vagy enyhítő körülmények tekintetében — amennyiben a jelen törvény kivételt nem állapít meg — a rendőri kihágásokra vonatkozó szabályok rendelkezései, az erdei kihágások eseteiben is alkalmazandók.

81. §. (Utások által elkövetett kihágások.) Ha valakit utközben akár az erdőben, akár annak közelében oly baj ért, mely miatt kénytelen volt erdei kihágást elkövetni, de ezt az erdőfelügyelettel megbízott személynek azonnal, vagy a legközelebbi község-elöljárónak 24 óra alatt följelenti, ugy ezen cselekmény nem büntetetik mint kihágás.

Az okozott kár vagy az eltulajdonított dolog értéke azonban ez esetben is megtérítendő.

82. §. (Indítványtétel.) Erdei kihágás miatt, a büntető eljárásnak, csak a sértett fél panaszára van helye.

A 109. és 110. §§-ban, valamint a 116. §-ban meghatározott kihágások miatt azonban az eljárás hivatalból indítandó meg.

83. §. (Több erdei kihágás büntetése.) Ha valaki több erdei kihágást követett el, melyek miatt még meg nem büntetett, a pénzbüntetés mindenik erdei kihágásért külön állapítandó meg.

A pénzbüntetés helyett alkalmazandó elzárás azonban a 78. §-ban meghatározott időtartamot ez esetben sem haladhatja felül.

84. §. (A tettessel együtt felelős személyek.) A családtagok, a gyámság és gondnokság alatt álló egyének, a csele-

dek, az iparos tanoncok és segédek és a gyári munkások által elkövetett erdei kihágások eseteiben az értékek, a kárnak és a költségeknek megtérítésére nézve a családok, a gyámok és gondnokok, a gazdák, s illetőleg az iparosok és gyárosok is felelősséggel tartoznak, azon esetben, ha a köteleességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztották. Ezen esetben utóbb nevezettek az érték, kár és költségek megtérítésében a tettessel együtt, mindazonáltal visszkereseti joguk épségben tartása mellett, elmarasztalandók; de ellenük a végrehajtás csak azon esetben fogantatosítható, ha annak a tettes elleni fogantositása, ez utóbbinak vagyontalansága következtében, részben vagy egészben eredménytelen maradt.

Ugyanezen szabály szerint felelősek az erdei termékeknek az erdőben feldolgozására vagy az erdőből elszállítására jogosítottak megbízottjaikért és munkásaikért, a mennyiben ezek az erdei kihágást megbízatásuk körében követték el.

85. §. (Érték- és árszabályzatok.) Az eltulajdonított dolog értékének és a kártérítési összegnek, valamint a hajtó-pénzek megállapítása végett, mindenik közigazgatási bizottság saját területe számára, a kir. erdőfelügyelőkkel egyetértve, egy — s ha a vidék különböző részein e tekintetben jelentékeny különbsétek mutatkoznak, több érték- és ár-szabályzatot állapít meg, s azt a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek jóváhagyás végett fölterjeszti, s jóváhagyás után közhírré teszi.

Ezen szabályzat három évről három évre, vagy az időközben beállott jelentékenyebb árváltozások esetében korábban is újból állapítatik meg.

Ha egymással összefüggő erdőterületek több törvényhatóság területén fekszenek, a szabályt az érdekelt közigazgatási bizottságok és erdőfelügyelők közösen állapítják meg.

Az érték- és árszabályzat készítésénél követendő elv és eljárás ministeri utasítás által határozatik meg.

86. §. (Erdei kihágások elévülése.) Az erdei kihágások büntethetősége, a kihágás elkövetésének napjától számított két év alatt évül el.

87. §. Az elévülés szünetelésére és ismétli megkezdésére nézve, a büntetőtörvények rendelkezései alkalmazandók.

88. §. (Erdei kihágások büntetésének elévülése.) Az erdei kihágás miatt megállapított büntetés végrehajthatása megszűnik, az ítéletnek jogerőre emelkedésétől számított 3 év elteltével.

Ezen elévülés mindazonáltal, az ítélet végrehajtására irányzott és az ítélt ellen intézett hatósági cselekmény által félbeszakíttatik, azonban a félbeszakító cselekmény elrendelésének, illetőleg fogantositásának napján újra kezdetét veszti.

89. §. (Kártérítési kötelezettség elévülése.) Az ítéletben megállapított megtérítés, vagy kártalanítás elévülésére nézve, erdei kihágás esetében is, a polgári törvények rendelkezései követendők.

II. FEJEZET.

Különös határozatok.

A) Az erdei lopásról.

90. §. (Lopás büntetései.) A ki valamely erdőben létező élő fát vagy ott létező levágott, de eladásra vagy felhasználásra még fel nem dolgozott fát lop (69. §.), az ellopott fa értékét, s kártérítésül ezen érték egy negyed részét tartozik megtéríteni; ezen felül pedig a két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

91. §. A lopott fa értékét és kártérítésül ezen értékkel egyenlő összeget tartozik megfizetni, ezenfelül pedig e két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki az erdőben:

a) szórtau fentartott hagyonczt, fölfát, vagy magfát, avagy tiz évesnél fiatalabb csemetét lop;

b) ritkás erdőből több, vagy zárt erdőből annyi egymás mellett álló fát lop, hogy ez által hézag támad;

c) a termő föld megkötésére védezközüln szolgáló, vagy sardzadás végett meghagyott tuskót kiás és ellop, avagy habár nem az ezen pontban megjelölt czélok valamelyikére szolgáló tuskót lop el, de az annak ellopása végett kiásott gödröt nem tölti be.

92. §. A ki valamely élőfa ágait, galyait letöri vagy levágja és ellopja (illetőleg jogtalanul eltulajdonítja), ezen tárgy értékét s kártérítésül az érték felét tartozik megtéríteni, s egyszersmind a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélandó.

A ki pedig valamely élőfáról annak kérgét leháshitja és ellopja, a fa és a kéreg értékét tartozik megtéríteni, s ezen felül azon értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

93. §. A ki valamely elszáradt vagy az elemek által letört fát, ágat, galyat vagy tuskót lop el (illetőleg eltulajdonít), ezen tárgy értékét egyszerszen tartozik megtéríteni s ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

94. §. A ki valamely nem-élő fa kérgét hántja le s ellopja, vagy már lehántott fakérgét lop, a fakéreg értékét megtéríteni tartozik, s egyszersmind ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

A ki szárász vagy zöld faleveleket vagy mohot lop, a lopott tárgy értékét s kártérítésül ugyanannyit fizetni tartozik, ezenfelül pedig az értékkel egyenlő pénzbüntetésre büntetendő.

95. §. A ki gubacsot, tölgy, bükk, fenyő vagy más erdei magot vagy erdei gyümölcsöt, gombát, korhadékot, földet, agyagot, lözeget, meszet, gyephantot, fagyökeret, fávét vagy egyéb erdei terméket lop (eltulajdonít), annak értékének megtérítésén felül, az értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

Ha pedig a tettes az erdei magot, gubacsot vagy gyümölcsöt leverte vagy leszakgatta, a fentebbi pontban meghatározott fizetésén felül kártérítésül az értékkel egyenlő összeget is tartozik fizetni.

96. §. A ki fanedvet (gyanta, terpentín, nyir és jávorlé) lop, a lopott tárgy értékét megtéríteni, s kártérítésül azzal egyenlő összeget tartozik fizetni, s azonfölül a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélandó.

97. §. (Orgazdaság. Bűnpártolás.) Az orgazdaság és bűnpártolás, a mennyiben erdei kihágást képező cselekményből származó dologra, illetőleg ily kihágás tettesére vonatkozólag követtetik el, 5 frttól 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Orgazdák és bűnpártolók az értéket, a kárt és a költségeket, a tettesekkel egyetemlegesen megfizetni tartoznak.

98. §. Ha a visszaesés az orgazdára nézve forog fenn, ennek cselekménye, tekintet nélkül az erdei kihágásban bűnös tolvajra, a büntetőtörvények rendelkezései szerint minősítendő.

Erdei kihágásokra vonatkozó orgazdaság esetében, a visszaesés hatálya 3 év alatt szűnik meg.

99. §. (Kísérlet.) A fentebbi fejezetben meghatározott cselekmények kísérlete is büntetendő.

A kísérlet büntetésénél a büntetőtörvények erre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

Ha az eltulajdonítani szándékolt dolognak, a büntetés kimérésénél alapul szolgáló értéke nem határozható meg, a kísérlet 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

B) Az erdei kártételekről.

100. §. (Legeltetési kihágás.) A ki oly erdőben, melyben a legeltetésre nincs joga, szándékosan vagy gondatlanságból legeltet, az okozott kár és esetleg a hajtópénz megtérítésén felül, pénzbüntetéssel a következő mértékben büntetendő:

1. egy darab szarvasmarháért	50 kr.
2. " " kecskéért	50 "
3. " " ló, öszvér vagy szamárért	40 "
4. " " juhért	15 "
5. " " sertésért, makkoltatás idején	30 "
6. " " sertésért, makkoltatási időn kívül	10 "
7. " " szopós csikóért	5 "
8. " " ludért	2 "
9. egyéb baromfiért darabonként	1 "

Ha a legeltetés 15 éven aluli, vagy tilalom alatt álló erdőben, vagy pedig véderdőkben, avagy futóhomokban álló erdőkben történik, a fentebbi 1—7 alatt felszámított pénzbüntetés mindenik darab állatért kétszeresen veendő.

Ha pedig a legeltetés, hat éven aluli, mesterséges ültetvények, vagy erdei vetések közt, avagy falkolában történt, a pénzbüntetés háromszoros összegben szabandó ki.

101. §. Az előző §. határozatai az esetben is alkalmazandók, ha a legeltetésre jogosított, ebbeli jogosultságát, a legeltetés helyére, idejére vagy a legeltetett állatok fajára vagy azok számára nézve állépte.

102. §. Legeltetési kihágás esetében, a kártérítési összeg a 100. §-ban megszabott pénzbüntetés felénél, s ha az említett szakasz 7. pontja alatt felsorolt állatokkal 15 éven aluli vagy laza talajú erdőben vagy nedves időjárásakor történt, vagy ha a kárt tevő egy napnál tovább legeltetett, annak teljes összegénél kevesebb nem lehet.

103. §. A 100. §-ban meghatározott büntetés felére szállítható, ha valaki az azon §-ban megjelölt valamely állatot, másnak erdőbe legeltetési szándék nélkül ugyan, de jogtalanul behajt; vagy a felügyelőre bízott állatot másnak erdejébe gondatlanságból behajteni engedi.

Ha mindazonáltal valamely állat, csak is az erdőbe való menekülés által óvathatott meg a fenyegető közvetlen veszélytől, ez esetben büntetésnek nincs helye; az okozott kár azonban ez esetben is megtérítendő.

104. §. (Hajtópénzek.) Jogtalan legeltetés, vagy valamely állatnak idegen erdőbe való jogtalan behajtása esetében, a kártérítések és a pénzbüntetésen felül, az állatok után hajtópénz is fizetendő.

A hajtópénz nagyságát, mindenik állat-nemre nézve a közigazgatási bizottság a 85 §. értelmében határozza meg.

A szárnyas állatokat behajthatlanság esetében jogukban áll az erdőőrizzettel megbízott egyéneknek lelőni, mely esetben a lelőtt állatok a helyszínén hagyandók s az állat tulajdonosa által elvihetők.

105. §. (Károsítások.) A ki élőfát levágás, megvágás, rovatozás, gyűrűzés, jelzés, lehámozás, fűrészelés, a gyökerek eltakarása, gyantanyilások fel- vagy tovább szakítása, vagy bármi más módon megrongál, az okozott kár megtérítésén felül, 15 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki pedig az élőfa galyját vagy ágát letöri, levágja, megvágja, vagy a fát más hasonló módon megrongálja, az élőfa értékének egy tizedrészétől annak egész értékéig terjedhető kártérítést terjesztik fizetni, s azonfelül 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

106. §. A levágott fáknak vagy más erdei termékeknek, a kerítésnek, ároknak, medernek, partnak, töltésnek, hidnak, átmetszetnek, útnak, ergettyűnek vagy csusztatónak, vízfogónak, vagy a fa-úsztatásra szolgáló más eszközöknek, továbbá tilalmi táblának, jelző vagy útmutató póznának, a távolsági vagy bármely más az erdőművelés vagy használat céljából alkalmazott jelnek, vagy műveknek megromlása, ugyszintén a szénégetésre összehordott vagy ölbe rakott fák szétbontása, ötven krajczártól huszonöt forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az okozott kár mindenik esetben megtérítendő.

107. §. A ki másnak erdejében jogtalanul földet, érczet, kőszén, követ, gypet vagy egyéb talaj-alkatrészeket ás, vagy az erdőbe követ vagy más a talajra nézve kártékony anyagot hord, a kár és az odahordott anyag elhordása által okozott költség megtérítésén fölül, ötven krajczártól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

108. §. A ki idegen erdőben faizási vagy alomhordási vagy egyéb termékszedésre engedéllyel bír, de a fát, galyjat, almot vagy egyéb erdei terméket, nem a meghatározott mennyiségben, időben, vagy nem azon erdőrészből viszi, melyből annak vételére jogosítva van, ötven krajczártól tíz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetéssel büntetendő az is, a ki az alomgyűjtésnél, vagy galyszedésnél vasgereblyét vagy vágó eszközt használ, vagy pedig az őt illető faizási vagy erdőtermék szedési jogával visszaélve, azt vagy másra ruhazza, vagy másnak érdekében gyakorolja, vagy pedig a szedett fát, illetőleg erdei terméket eladja, egyáltalán, ha a megjelölt jogának határain túllép.

C) A veszélyes cselekményekről és mulasztásokról.

109. §. (T ü z e l é s.) Két forinttól húsz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik:

1. a ki a 9. §. határozmányainak megsértésével, az erdőben vagy annak közelében tüzet gerjeszt;

2. a ki az általa vagy hozzájárulásával avagy jelenlétében gerjesztett tüzet kellő felügyelet nélkül hagyja, vagy a tűzveszélynek kikerülésére szükséges, és a létezett viszonyok közt eszközölhetővé vált intézkedéseket elmulasztja;

3. a ki a jelen törvény 11. §-ának eleget tenni elmulasztja. (Erdőégések oltása.) 4. a ki erdőégés esetében annak oltására kötelezve lévén, ezen kötelezettségének alapos ok nélkül nem tesz eleget, vagy az oltást vezető hatósági közeg rendelkezését alapos ok nélkül nem teljesíti.

110. §. Azon közigazgatási hivatalnok, ide számítva a községi előljárót is, a ki erdőégés esetében, a hivatalánál fogva őt illető intézi kedések körül köteleességét megszegi, szintén az előbbi §-ban meghatározott büntetéssel büntetendő.

Megyei közigazgatási hivatalnok ellen így vád esetében, az elsőfoku bíróságot a legközelebbi erdei kihágási bíróságok közül, a másodfoku erdei kihágási bíróság bíróküldés által határozza meg.

E büntetés mindazonáltal nem zárja ki a közigazgatási tisztviselő s községi előljárónak, a törvényhatóságok és községek rendezéséről szóló törvényekben megállapított felelősségét.

111. §. (Veszélyes cselekmények.) A ki valamely erdőbe jogtalanul vagy engedély nélkül, vagy az engedélyezett helyen kívül ergettyűt (csusztatót) készít; meszet vagy szenet éget; szurkot, hamuszirt vagy kátrányt főz; kormot készít, fűrész- vagy egyéb gödröt és fa-rakodó vagy dolgozó helyet, vagy műhelyet felállít; épületszerszám- vagy egyéb használatra szánt fát farag, vagy más hasonló

munkát teljesít: öt forinttól husz forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, és a fent elősorolt cselekmények által esetleg okozott kárt, szakértői becslő alapján megtéríteni köteles.

Ily esetben, ha az erdőbirtokos kívánja, az ezen czélokra netán felállított építmények és művek, a kihágást elkövetőnek vagy annak költségén, a ki ezért magánjogi felelősséggel tartozik — elhordandók, s az előbbi állapot visszaállítandó.

112. §. (Veszélyes cselekmény vagy mulasztás folytán származott erdőézés.) Ha a 109. §. 1., 2., 3. alatt meghatározott cselekmény vagy mulasztás folytán, gondatlanságból tűzkár származott, a cselekmény vagy mulasztás vétséget képez, s a büntetőtörvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Ugyanezen szabály alkalmazandó az esetben is, ha a tűzvész, a méz- vagy szénégetés, a szurok- vagy kátrányfőzés avagy a koromkészítés vagy hamunyerés végett gerjesztett tűzből gondatlanság folytán származott, ugyszintén, ha a tűz, az égés következtében nyerdő hamu jogtalan eltulajdonításának céljából gerjesztett, habár tűzvész nem származott.

113. §. (Erdőben engedély nélküli járaskelés.) A ki az erdőben engedély nélkül kocsival tilos uton jár, vagy habár azon erdőségben makkoltatásra vagy legeltetésre jogosított is, marhát tilos uton hajt; a ki engedély nélkül új utat tör, vagy hat övesnél fiatalabb utánnövények közt jár, ötven krajczártól 20 frtig terjedhető büntetéssel büntetendő.

114. §. A ki idegen erdőben a nélkül, hogy ahhoz jogosultsága volna, a közutakon kívül találtatik, ha ottani jelenléte közbiztonsági vagy az erdőtulajdon biztonsága szempontjából aggályosnak tűnik fel, az erdész-személyzet tagjai által, az erdőből kiutasítható és ha fejsze, fűrész, vagy az erdőtermék szedésére alkalmas más eszköz vagy fegyver volna birtokában, az tőle elveendő; azonban az illető által az elvett tárgy 14 nap alatt további intézkedés végett, a legközelebbi közigazgatási hatóságnak jelentés mellett átadandó.

A mennyiben tettes az erdőben tartózkodásra, illetőleg fegyverviselésre vonatkozó jogosultságát a hatóság előtt sem tudná igazolni, az által a fentnevezett s nála talált tárgyak elkobzandók.

Ha az erdőből kiutasított személy, a meghagyásnak nem tesz eleget, öt frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig ellenszegül, cselekménye közhatósági közeg elleni erőszak büntetést képezi, s a büntető törvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Kivételes intézkedések.

115. §. (Faeladási igazolványok.) Ha valamely vidéken az erdői lopások igen gyakoriakká válnak, a közigazgatási bizottságok — az erdőtulajdonosok kérelmére, vagy a nélkül — fölterjesztett javaslata folytán a belügyminister elrendelheti, hogy azon területen, valamint azokon is, a hol a lopott erdőtermékek eladatni szoktak, ily termékek eladása és vétele csak azon föltétel alatt legyen eszközölhető, hogy az eladó, az eladni szándékolt erdőtermék jogos szerzését, annak — a községelöljáróság által láttamozott — bizonyítványával igazolja, kitől azon erdőterméket szerezte.

A bizonyítványban körülírandó az eladni szándékolt erdőtermék neme, minősége, nagysága, száma és mértéke.

Azon esetben, ha a közigazgatási bizottság a jelen szakaszban határozott fölterjesztést, az érdeklettek kérelme nélkül rendelte el, az iránti határozata az illető megye területén körözendő, és a törvényhatósági épületnek a határozatok kifüggesztésére szolgáló helyén kifüggesztendő. Minden érdekeltnek joga van, a kifüggesztéstől szá-

mitott 15 nap alatt, főlegbezni a belügyministerhez. Ha pedig a közigazgatási bizottság az érdekletteknek a jelen §-ban meghatározott kivételes intézkedés elrendelése iránti kérelmüket mellőzendőnek találja, a folyamodóknak ez esetben is joguk van, a megtagadó határozat ellen, ugyancsak 15 nap alatt szintén a belügyministerhez felebbezni, a ki — ha az intézkedéseknek akár mellőzését, akár elrendelését szükségesnek látja, eziránt a közigazgatási bizottság határozatának megváltoztatásával is intézkedhetik.

116. §. A ki az előbbi §-ban megjelölt rendelet megszegésével erdőterméket elad vagy vesz, 2 frttől 10 frtig terjedő pénzbüntetéssel, s a mennyiben más erdei kihágás is forogna fenn, egyszersmind az erre elrendelt büntetéssel is büntetendő.

III. FEJEZET.

A bíróságokról, az illetékességről, és az eljárásról, erdei kihágások eseteiben.

117. §. (Első fokú erdei kihágási bíróság.) Erdei kihágások eseteiben a bírói hatóságot első fokban gyakorolják:

1. megyékben a szolgabírák;

2. rendezett tanácsu, valamint törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselője;

3. Budapest mindenik kerületében az illető kerületi előljáró.

118. §. (Községi bíró.) Tíz forintot felül nem haladó lopások vagy ugyanezen összeget felül nem haladó kártételek eseteiben, az elsőfokú bíráskodás kis és nagy községekben, a szolgabírókn kívül, a községi bírót is, akadályoztatása esetében pedig ennek helyettesét illeti.

Ez esetekben a sértett fél választásától függ, vajjon a szolgabíró vagy a községi bíró eljárását kívánja-e igénybe venni.

E választási jog azonban panasztétellel megszűnik.

119. §. (Másodfokú erdei kihágási bíróság.) Erdei kihágási ügyekben a másodfokú bírói hatóságot a főispánból (fővárosban a főpolgármesterből) akadályoztatása esetében az alispánból, illetőleg polgármesterből vagy annak helyetteséből, mint elnök, és a közigazgatási bizottságnak két tagjából alakított bíróság gyakorolja.

120. §. (Másodfokú erdei kihágási bíróság alakítása.) A másodfokú erdei kihágási bíróság alakítása céljából, a közigazgatási bizottság a közgyűlés által választott, vagy a jelen törvény 26-ik §-ban megjelölt erdészeti szakértő tagok közül, négy rendes és négy póttagot választ, a kik közül lehetőleg fölváltva — kettő a főispán (főpolgármester) akadályoztatásuk esetében az alispán, illetőleg a polgármester elnöklete alatt, mint társas bíróság képezik az erdei kihágási másodfokú bíróságot.

121. §. (Semmiségi panasz.) A jelen törvény 158. §-ban meghatározott semmiségi panasz esetében, a Curia, mint legfőbb ítélőszék határoz.

122. §. Az erdei kihágási másodfokú bíróság üléseire a királyi ügyész meghívandó.

A királyi ügyész távolléte azonban az eljárást és határozathozatalt nem akadályozza.

123. §. (Másodfokú erdei kihágási bíróság székhelye, egybehívása.) A másodfokú bíróság ülései a törvényhatóság székhelyén tartatnak.

Az ülésekre az elnök meghívja a tagokat, s az értesíti a királyi ügyészt is, az ülés tartásának napjáról, órájáról és helyéről.

124. §. (Erdei kihágási bíróságok jegyzőkönyveinek vezetése.) A jegyzőkönyvvezető teendőit az elsőfoku bíróságnál — a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény 5-ik §-ában megjelölt személyek végzik.

A másodfoku bíróságnál a jegyzőkönyvvezetésre, a törvényhatóság jegyzői személyzetéből, az elnök rendel ki tagot.

125. §. (Erdei kihágási bíróságok tagjainak eskütétele.) Ugy az első foku, valamint a másodfoku erdei kihágási bíróság tagjai e hivatásukra nézve — a mennyiben a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény értelmében föl nem eskettettek volna — külön esküt tesznek le.

Az idézett törvénynek a községi bíráskodással megbízott közegekre vonatkozó rendelkezése, az erdei kihágások eseteiben eljáró községi bírakra is alkalmazandó.

A másodfoku bíróságnak a jelen szakasz intézkedései alá nem eső tagjai, a közigazgatási bizottság ülésén, szintén a fentidézett törvényezikk 7. §-ában megállapított esküt teszik le.

126. §. Az első foku erdei kihágások bírósága, egy másik hasonló bíróságnak, erdei kihágási ügyben hozzá intézett megkereséseit teljesíteni köteles.

127. §. (Rendőri közegek közreműködése.) A rendőri közegek kötelesek az erdei kihágási bíróságnak hivatása körében kiadott meghagyásait, s ha más törvényhatóságnak lennének közegei, megkereséseit pontosan teljesíteni.

128. §. A fölesketett erdőfisztek és erdőőrök az elkövetett erdei kihágás, és az ezt elkövetett személy nyomozásnál, szintén mint rendőri közegek járnak el.

129. §. Az előbbi szakaszban megjelölt személyeknek, az erdei kihágás vagy a kihágást elkövetőnek nyomozásában foganatosított és hatáskörükbe eső cselekményei hatálya és hitelességére nézve, a törvénynek és a szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmazandók.

130. §. (Illetékesség.) Az eljárás rendszerint a tettes lakhelyének, illetőleg tartózkodási helyének bírósága előtt indítandó meg. Ha azonban a tettes közvetlenül a kihágás elkövetésén éretett, vagy ha tőle zálog vétetett, vagy ha ő zálogot adott, az eljárás a tett elkövetésének bírósága előtt is megindítható.

Tettenkapás az is, ha a tettes nem éretett ugyan közvetlenül a kihágás elkövetésén, hanem a közvetlen rajtaérés kikerülése végett megfutamodván, vagy elrejtőzván, folytonos üldöztetése közben elfogatott, illetőleg fölfedeztetett; ugyszintén, ha folytonos üldöztetése közben az őt üldöző rendőri közeg (127. és 128. §§.) vagy több üldöző által avagy az üldözésben részt nem vett, de többek által fölismeretett, habár menekülése vagy elrejtőzése sikerült is volna.

131. §. A tettes vagy tettesek, avagy ezek egyikének illetékessége, a részesek illetékességét is megállapítja.

132. §. Ha az erdei kihágást elkövető ellen az eljárás folyamában más büntetendő cselekmény jelensége is félmerül, az erdei kihágás miatti eljárás azonnal félbeszakítandó és az iratok, további eljárás és ítélethezatal végett, azon bírósághoz teendők át, mely azon másik büntetendő cselekményre nézve illetékes.

133. §. (Illetékességi összeütközések.) Első foku erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében, ha valamennyinek másodfoku bíróságát ugyanazon közigazgatási bizottság képezi, a határozati jog ezt illeti.

Ha pedig az illetékességi összeütközésben levő erdei kihágási bíróságok másodfoku bírósága nem ugyanaz, ugyszintén másodfoku erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében, az illetékesség kérdésében a belügyminister határoz.

134. §. Rendes bíróság és erdei kihágási bíróság közötti illetékességi összeütközés esetében, az illetékesség fölötti határozat az 1869: IV. t.-cz. 25. §-a alapján a ministeriumot illeti.

135. §. Erdei kihágások esetében, a mennyiben a jelen törvény márt nem állapít meg, a kihágásokra nézve hatályban levő eljárás továbbra is fentartatik.

136. §. (Eljárás iránti indítványtétel.) Azon esetekben, melyekben a jelen törvény rendeletei szerint, az eljárás csak a sértett fél panaszára indítható meg, a panasz a büntetőtörvények rendelkezései szerint erre jogosított személyeken kívül, a sértett fél erdőkezelő tisztje által is — külön meghatalmazás nélkül előterjeszhető.

Az erdőkezelő tiszt jogositva van továbbá a sértett felet, az eljárás további folyama alatt is, a bíróság előtt képviselni, és a megengedett jogorvoslatot használni.

A panasz szóval is előterjeszhető.

Ha a panasz írásban terjesztetik be, s ahhoz több erdei kihágást s kihágót tartalmazó jegyzék mellékeltetett, az indítvány mindazon kihágási esetekre és személyekre, melyek a jegyzékben, mint ilyenek megjelölve vannak, kiterjesztettnek tekintendő.

137. §. (Hivatalból indított eljárás.) Azon erdei kihágások esetében, melyekben a jelen törvény (109., 110. és 116. §§.) szerint, hivatalból eszközlendő az eljárás, tartozik az illetékes bíró, a neki feljelentett vagy hivatalos tudomására jutott kihágást illetőleg, külön indítvány nélkül is megindítani az eljárást.

138. §. (Kártérítési igények leszállíthatása.) Oly erdei kihágási ügyekben, melyekben az érték, illetőleg a kár nagysága állapítja meg az erdei kihágás bíróság illetékességét s az érték, illetőleg kár nagyobb volna, mint a mely az ezen bíróság illetékességére nézve a jelen törvény 69. és 118. §-aiban meg van állapítva, joga van a sértett félnek az elsőfoku bíróság ítéletének hozataláig, megtérítési, illetőleg kártalanítási igényeit, a 69. §., illetőleg a 118. §-ban meghatározott összegre vagy azon alul is leszállítani; erdei lopások esetében azonban csak akkor, ha a lopott tárgy értéke 50 forintot meg nem halad.

Az ekként eszközölt leszállítás a bíróság illetéktelenségét megszünteti.

139. §. (Ismeretlen vagy külföldi tettesek.) Ismeretlen egyének vagy külföldiek, tettenkapás vagy folytonos üldöztetés esetében, a legközelebbi község előljárósága elé, ha pedig az erdei kihágás bírása közelebb volna, ez elé vezetendő.

140. §. (Kihallgatás.) A községi előljáró, az elővezetett személylyel azonnal jegyzőkönyvet vesz föl, s ha ez kilétét s azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, azonnal szabadon bocsátandó, ellenkező esetben pedig, az erdei kihágási bíróságnak haladéktalanul átadandó.

141. §. Az erdei kihágási bíró tartozik a hozzá elővezetett vagy a községi előljáró által átküldött személyt azonnal kihallgatni, s a kihallgatásról jegyzőkönyvet fölvenni. Ha az elővezetettnek előadása, az ellene felhozott gyanút elhárítja, vagy ha az állítólag általa okozott kár valószínű összegére nézve biztosítékot ad vagy alkalmas kezeit állít, azonnal szabadon bocsátandó.

142. §. (Letartóztatás.) Letartóztatható és a 139. és 140. §§. rendelkezései szerint elővezetendő a tetten kapott vádlott az esetben is, ha a rendőrség vagy az erdő őrizetére szolgáló személyzet tagja által, a kihágás abbanhagyására felszólíttatván, a felszólításnak nem felel meg.

143. §. Elővezetést rendelhet el az erdei kihágási bíróság azon esetben, ha a megjelenésre megidézett vádlott a kitűzött időben a

biróság előtt meg nem jelent, s elmaradását alapos mentséggel nem igazolja.

144. §. (Vizsgálati fogság.) Vizsgálati fogság, erdei kihágási ügyben, csak az esetben rendelhető el, ha az ismeretlen vagy az országban állandó lakással nem bíró vádlott megszökésétől lehet tartani.

A vizsgálati fogság 48 óránál hosszabb ideig egyáltalában nem tarthat és a büntetésbe beszámítandó.

145. §. Az előbbi szakaszban meghatározott idő előtt is, azonnal megszüntetendő a vizsgálati fogság, mihelyt a letartóztatott vádlott kilétét és azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, vagy pedig, ha kilétének igazolásán felül, a vád tárgyát képező kihágásból származott kárnak és büntetésnek valószínű összegére nézve biztosítékot ad, vagy alkalmas kezeset állít.

146. §. (Kihágásnál használt tárgyak lefoglalása.) Ha a kihágás megállapítása vagy folytatásának megakadályozása végett szükséges, a rendőri közegek, illetőleg az erdőőrök jogosítva vannak, a kihágást elkövetőnél létező azon eszközöket, melyekkel a kihágást elkövette, annak kocsiját, szánját és vonó marháját, valamint a kárban talált állatokat lefoglalni.

Az ekként lefoglalt tárgyak, — ha csak azok a sértett fél által egyezség folytán a tulajdonosnak vissza nem adattak — állatoknál legfőlegb 48 óra — egyéb tárgyaknál pedig legfelebb 14 nap alatt az esetben is átadandók a község előljáróságának, ha vádlott nem is vezetettnek elé.

Az átadás alkalmával jegyzőkönyv veendő fel, melyben a vád tárgyát képező kihágás körülményesen, az okozott kár összegének megjelölése mellett körülírandó, s egyszersmind a lefoglalt tárgyak is a leltár fölvételére megállapított szabályok szerint följegyzendők.

147. §. (Lefoglalt tárgyaknak megőrzése.) Az előző szakasz értelmében lefoglalt tárgyak megőrzése és fentartása a községet, a rendelkezési jog azonban a kihágási bíróságot illeti.

148. §. (Lefoglalt tárgyaknak kiadása.) A lefoglalt tárgyak kiadandók a tulajdonosnak, — ha az a kár valószínű összegeért biztosítékot ad.

149. §. Biztosíték-adás nélkül is visszaadandó a lefoglalt tárgyak azon része, melynek értéke a kár, a költségek és a pénzbüntetés valószínű összegét felülmulja.

150. §. (Tettes üldözése.) A tetten kapott vagy folytonosan üldözött tolvaj által eltulajdonított erdei termékek, a rendőri vagy erdei közegek által onnan vehetők el, a hová azok elhelyeztettek.

(H á z k u t a t á s.) Ezen eseteken kívül az eltulajdonított erdei termékek kutatása czéljából, a házmotózás elrendelése és foganatosítása tekintetében, a fennálló szabályok és a törvényes gyakorlat irányadók.

151. §. (Erdei kihágások tárgyalása.) Az erdei kihágások soron kívül, a leggyorsabban tárgyalandók és intézendők el és ott, a hol az erdei kihágások gyakoriak, azok elintézésére, legalább minden hónapban, tárgyalási napok tartandók.

152. §. (Felelbezés.) A ki magát az elsőfoku bíróság ítéletével sértve találja, ez ellen a másodfoku bírósághoz felelbezzhet.

A felelbezés az ítélet kihirdetésétől, vagy — ha az írásban közöltetett volna, — a kézbesítéstől számítandó 48 óra alatt, akár szóval, akár írásban jelentendő be.

A 48 óra letelte után bejelentett felelbezés hivatalból visszautasítandó.

Törvénykezési szünnapok nem számíttatnak.

153. §. A törvényes időben szóval vagy írásban bejelentett felelbezés az ítélet végrehajtását megakasztja.

154. §. (Erdei kihágási ügyek tárgyalása a másodfoku bíróság előtt.) A másodfoku bíróság, az ügynek az előadó általi tüzetes, a cselekmény minőségére, a netalán okozott kár nagyságára, vádlott bűnösségére vagy ártatlanságára, valamint a súlyosító és enyhítő körülményekre részletesen kiterjedő előadvány, — s az esetben, ha a kir. ügyész jelen van, annak meghallgatása — után határoz.

Az előadó előterjeszti egyszersmind az ítélet vagy végzés tervét is.

Az előadói tisztet a bírák, vagy szükség esetén az elnök által e célra kirendelt törvényhatósági jegyző teljesíti. — Ez utóbbi azonban szavazattal ez esetben sem bír.

155. §. Az előadó után a kir. ügyész indokolt előterjesztésében tartozik nyilatkozni az iránt, vajjon a vád tárgyát képező cselekmény nem képez-e a rendes bíróságok hatósági körébe eső büntetendő cselekményt?

Ha a kir. ügyész azon nézetben van, hogy a törvény a jelen §-ban meghatározott irányban megsértetett, az eljárás megszüntetését s az ügynek az illetékes bírósághoz való áttételét indítványozza.

156. §. (Kir. ügyész előterjesztése s indítványtételle.) Az esetben, ha a kir. ügyész, az iratokból és az előadmányból azon meggyőződésre jutna, hogy az elsőfoku bíróság megsértette az eljárásra nézve fennálló valamelyik lényeges szabályt, vagy hogy a cselekmény erdei kihágást képez ugyan, de arra a jelen törvénynek nem azon rendelkezése lett volna alkalmazandó, mely alá azt az elsőfoku bíróság foglalta, e körülményekre is tartozik előterjesztésében kiterjeszkedni s ennek megfelelő indítványt tenni.

157. §. (Kir. ügyész előterjesztése fölötti határozata.) A másodfoku bíróság mindenekelőtt a kir. ügyésznek a 155. §-ban körülírt előterjesztése fölött határoz, s ha a kir. ügyésznek azon nézetéhez járul, hogy az elsőfoku bíróság hatósága körén túl terjeszkedett, az eljárást megsemmisíti s az ügyet a rendes bírósághoz teszi át, s egyszersmind erről az első fokban eljáró bírót is értesíti.

A másodfoku bíróságnak ezen határozata, melylyel a fenforgó ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe nem tartozónak állapítja meg, mind a kir. ügyész és a felekre, mind pedig a bíróságokra nézve végérvényes s ez utóbbiak ellenkező felfogása indokából, az eljárás és elintézés nem tagadható meg s az ügy nem utasítható vissza.

158. §. (Kir. ügyész részéről semmiségi panasz bejelentése.) Ha a másodfoku bíróság a kir. ügyész indítványa ellenére, az ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe tartozónak nyilvánítaná, a kir. ügyésznek jogában áll, a határozat, illetőleg az ítélet kihirdetésekor, az ellen semmiségi panaszát szóval vagy ugyanazon napon esti 6 óráig írásban bejelenteni s az indokok bővebb kifejlesztését, a bejelentés utáni 24 óra alatt, írásban benyújtani.

159. §. (Semmiségi panasz esetébeni eljárás.) A kir. ügyész által emelt semmiségi panasz folytán, az ügyiratok a legfőbb ítélőszékhez terjesztendők.

A legfőbb ítélőszék elbirálása csupán a kir. ügyész által a 158. §. értelmében semmiségi panaszszal megtámadott kérdésre szorítkozik, s a mennyiben a semmiségi panaszt alaposnak találja.

157. §. esetében az egész eljárást megsemmisíti s az iratokat a rendes bírósághoz való áttétel végett, a másodfoku erdei kihágási bírósághoz visszaküldi.

160. §. A kir. ügyésznek a 156. §. alapján tett előterjesztése mellőzése miatt, perorvoslatnak helye nincsen.

161. §. (Pótvizs átalrendelése.) A törvényes időben felebbezett ügyben joga van a másodfoku bíróságnak, ha a vizs-

gálatot nem találja kielégítőnek, annak pótlását az első bíróság ítéletének feloldása nélkül is elrendelni.

A másodfoku erdei kihágási bíróságnak határozatai, a 158-ik §-ban foglalt eset kivételével végérvényesek.

162. §. (Pénzbüntetés és kártérítési összeg behajtása.) Ha a jogerejűvé vált ítélettel elmarasztalt fél, a kártérítés és a pénzbüntetés összegét az ítéletben meghatározandó határidő alatt be nem fizeti, végrehajtásnak van helye.

A végrehajtásnak közigazgatási uton elrendelése és foganatosítása iránt az eljárt elsőfoku erdőbíróság hivatalból intézkedik.

A végrehajtás iránt egyébként a jelen törvény, a perrendtartás, valamint az 1876. évi XV. törvényczikknek, az egyenes és közvetett adók stb. végrehajtás útján behajtásáról szóló rendelkezéseire való tekintettel, a következő 164. §-ban érintett ügyrendtartás részletesen intézkedik.

163. §. A végrehajtást teljesítő közeg eljárásának szabályszerűsége ellen fölmerült panasz fölött, első fokban a közigazgatási bizottság s másodfokban a belügyminister határoz.

164. §. (Ügyrendtartás.) Az ügyrendtartást a belügyminister, egyetértőleg a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterrel, rendeletileg állapítja meg és teszi közzé.

Harmadik czim.

A kopár területek beerdősítéséről.

165. §. (Beerdősítendő területek.) Oly kopár területek, melyeken hegyomlások, hó vagy kő-görgetegek megakadályozása, szélvészrek és vizek rombolásának, valamint a futóhomok tovább terjedésének meggátlása végett, a talaj megkötése közgazdászati szempontból szükséges, — beerdősítendőek s azontúl a 2-ik illetőleg a 4-ik §. szerint kezelendőek.

(Beerdősítendő területek meghatározása.) A beerdősítendő területeket a kir. erdőfelügyelő előmunkálatai alapján, az érdekelt földbirtokosok, községek és törvényhatóságok, valamint az illetékes közigazgatási bizottság meghallgatása után, a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister határozza meg, s azok beerdősítését, ha azt az érdekelt vagy érdekeltek önként tenni nem akarnák, esetről-esetre a törvényhatóság útján a 177. §. értelmében elrendelheti, még pedig, ha több törvényhatóság területén fekszik a birtok, akkor a szükséges intézkedések megtételével, valamint a további felügyelettel ezek egyikét megbizsa és a többit erről értesíti.

A beerdősítés kötelezettsége első helyen azt vagy azokat területeket, kinek vagy kiknek birtoka, általa megvédi.

166. §. (Beerdősítési társulatok alakítása.) A beerdősítendő terület tulajdonosának jogában áll az erdősítést kizárólag önmagának eszközölni.

Ha az illető terület tulajdonosa azonban e jogával élni nem kíván és kimutatható, hogy a beerdősítés által a szomszéd birtokok is részben vagy egészben megóvatnak a hegyomlások, hó vagy kő-görgetegek, szélvészrek és vizek rombolásának vagy a futóhomok terjedésének veszélyétől, melynek különben ki vannak téve, akkor, ha valamely területnek beerdősítése a 165. §. értelmében elrendeltetett, az érdekelt birtokosok társulattá alakulni kötelesek.

A társulatok megalakítását a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi miniszternek ebbeli leirata alapján, a közigazgatási bizottság, mint erdőrendészeti elsőfoku hatóság (25. §.) küldöttség kirendelése által eszközözi.

Ezen küldöttség, melynek a kir. erdőfelügyelő hivatalból tagja, az érdekeltek feleknek, valamint szükség esetén, részrehajlatlan szakértőknek is meghallgatásával és a birtokosok által, ha ez követeltetnék, kötelelességszerűleg bemutatott térképek nyomán, az érdekeltség fokának megállapítása iránt, a felek barátságos megegyeztetését megkísérli, siker esetében a társulatot megalakultnak nyilvánítja, ellenkező esetben pedig az érdekeltségben való részvétel kötelezettségét, valamint az érdekeltség fokát hivatalból állapítja meg, s erről a közigazgatási bizottságnak jelentést tesz.

167. §. A közigazgatási bizottság a jelentés alapján és ha követeltetnék, egyes érdekeltek felek ellenvetéseit meghallgatva, a társulat alakulása iránt határoz.

(Felelbezés.) A meg nem elégedő fél részére 30 napon belül nyitva áll, a reá nézve sérelmesnek vélt határozat ellenében, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez való felelbezés, aki végérvényesen határoz.

168. §. (Beerdősítési társulatok szervezése.) Ha a 30 napon belül felelbezés nem jelentetett be, avagy a felelbezésre a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek, a közigazgatási bizottság határozatát helybenhagyó végzése leérkezett, az alakulás rögtön foganatosítandó.

A társulat tényleges megalakulása végett, a közigazgatási bizottság egyik tagját az érdekeltek összehívására megbizva, ki a gyűlést megnyitván, annak tagjait a szervezkedésre felszólítja.

(Társulati tisztviselők választása.) A gyűlés először is elnököt, pénztárnokot általános szótöbbséggel, munkavezetőt és szükség esetében választmányi tagokat, viszonylagos szótöbbséggel választ, alapszabályait és ügyrendjét megállapítja, s mindezeket jóváhagyás végett, a törvényhatóság útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek fölterjeszti.

Minden erdősitő társulatnak a kir. erdőfelügyelő, hivatalból véleményező tagja.

169. §. (Elnök teendői.) Az elnök az előző §. értelmében esetleg választott választmányal együtt, különben pedig önállólag intézi a társulat minden ügyeit, intézkedik a részletes műszaki tervzet elkészítése iránt, megállapítja a munkák sorozatát s a végrehajtási időket, elkészíti az évi költségelőirányzat tervzetét s mindezen munkálatát megerősítés végett, a társulat közgyűlésének előterjeszti, a közgyűlés által megszavazott összegeket kivetíti és behajtás végett, az illető közegeknél a kellő lépéseket megteszi, a társulat vagyona fölött őrködik és azt nyilvántartja.

170. §. (Társulati tisztviselők.) A társulat tisztviselőszemélyzete áll: az elnökből, pénztárnokból és munkavezetőből, — a mennyiben azonban a társulat pénzbeli ereje nem engedi, hogy külön munkavezetőt tartson, a műszaki teendőket más alkalmazásban levő munkavezetőre vagy erdőszere is bízhatja.

171. §. (Közgyűlés.) Minden erdősitő társulat köteles évenként legalább egy közgyűlést tartani és ennek jegyzőkönyvét az illetékes törvényhatóság útján, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministernek fölterjeszteni.

172. §. A közgyűlés főbb teendői: az erdősités menetéről és folyamatáról az elnök által beadandó jelentés fonalán a legközelebb foganatba veendő munkálatok iránt intézkedni; a részletes műszaki tervzetet, a munkák sorozatát s a végrehajtási időket, ugyszintén az évi költségelőirányzatot megállapítani; a befolyt évi számadásoknak társulati, de nem választmányi tagok által leendő átvizsgálását elrendelni; a számadást a társulati tagokkal átnézhető végei alkalmas módon közölni; a választmány vagy egyes társulati tagok által előterjesztendő indítványok, javaslatba hozandó alapszabály-változtatások, ügyviteli rendelkezések fölött tanácskozni, tisztviselőit választani

Ha a társulat valamely tagjának egy vagy más ügyben kifogása lenne, panaszát a jegyzőkönyvbe tett bemondás útján hozza illetékes tudomásra.

173. §. (Költség-járulékok befizetése, illetőleg behajtása.) A költség-járulékot a társulati tagok, a társulat-pénztárába fizetik be. A félévenkinti hátralékokra nézve azonban rendelkezik, hogy azok közigazgatási úton az egyenes adó beszedésére fennálló szabályok szerint, az adóhivatalok által szedessenek be.

Az elnök gondoskodni fog, hogy a hátralék kimutatása az adóhivataloknak pontosan benyújtassék.

Ezen hátralékok után 6% késedelmi kamat jár, melynek $\frac{5}{8}$ -od része a társulat, $\frac{1}{8}$ -od része pedig az adóhivatalok javára esik.

Az adóhivatalok az ilykép beszédett hátralékokat évnegyedenkint a társulati pénztárakba minden kifogás mellőzésével átszolgáltatandják.

174. §. (Kisajátítási jog.) A megalakult társulatnak a kisajátítási jog megadatik és az 1868. évi LV. t.-cz. értelmében gyakorlandó; a kisajátítandó ár azonban ott, hol katasteri tiszta jövedelem állapított meg, annak huszszorosát meg nem haladhatja.

(Vadászati jog.) A vadászati jogot azon esetben, ha a kisajátított terület a tulajdonos birtoka által körül van véve és 100 holdat meg nem haladó birtokrész — a földbirtokos gyakorolja mindaddig, míg a következő §-ban megállapított visszaváltási joga tart.

175. §. (Visszaváltási jog.) A magánbirtokos vagy jogutódai jogosítva vannak, a kisajátított és beerdősített területnek visszaváltása iránt, a beerdősítés befejezésére következő év első napjától számítandó 6 év alatt nyilatkozni.

A visszaváltás a kisajátítási árnak s a beerdősítési költségeknek 6% kamattal leendő megtérítése mellett, törlesztés útján, legfőbb 10 év alatt történhetik.

176. §. Az ily területek tulajdona a visszaváltásra nem jogosult más személyekre az előbbi §-ban említett határidő előtt telekkönyvileg csak akkor kebelezethetik be, ha igazoltatik, hogy a visszaváltásra jogosult e' belüli jogával a törvényes határidő alatt élni nem kíván.

177. §. (Az állam által nyújtott kedvezmények.) A beerdősítéseket az állam előmozdítja:

a) a beerdősítés alá vett területeknek adómentessé tételével (1875: VII. t.-cz. 6. §. c) pont;

b) mag és csemetéknek ingyen kiosztásával;

c) pénzkölcsönökkel azon esetben, ha az erdősítés hivatalból rendeltetik el, és az egyesek és társulatok hitelesen kimutatják, hogy a munkát önerejükön teljesíteni képtelenek;

d) pénzsegélyvel azon esetben, ha a beerdősítés végrehajtása hivatalból elrendeltetnék és az érdekelték képesek bebizonyítani, hogy a beerdősítés folytán elért előny csekélyebb lesz, mint a beerdősítésre fordított munka és költség.

Ez esetben az állam köteles az elrendelt érték és a beerdősítésre fordítandó költség közötti különbözetnek megfelelő tőkeösszeget, a munka előhaladásának megfelelő aránylagos évi részletekben, visszafizetésre való igény nélkül, államsegélyképen engedélyezni.

A törvényhozás évről-évre fogja meghatározni azon összeget, mely a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által, egyetértőleg a pénzügyministerrel, beerdősítési célokra kölcsön és államsegélyképen fortható lesz.

A határidőt, mely alatt egyes esetekben a beerdősítés teljesítendő, az érdekelt földbirtokosoknak és a közigazgatási bizottságnak meghallgatása után — ugyszintén az állam által esetleg nyújtott pénzkölcsön visszafizetésének, vagy az államsegély folyóvá tételének feltételeit is, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, a pénzügyministerrel egyetértőleg határozza meg.

Negyedik czim.

Az erdei termékek szállításáról.

I. FEJEZET.

Szállítás szárazon.

178. §. (Általános határozat. Pénzbeli biztosíték.) Minden földbirtokos tartozik megengedni, hogy idegen erdei termékek bármily művelési ághoz tartozó földjein, illetőleg magán-útjain átszállíttassanak, ha azok az erdőből különben vagy éppen nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhordhatók, azon föltétel alatt, hogy a termékek szállítója a netalán okozandó károk, költségek, s a használt magánutak és hidak előbbeni jókarba helyezésére szükséges kiadások megtérítésére nézve, az illetékes elsőfokú erdőrendészeti hatóságnál megfelelő pénzbeli biztosítékot tesz le.

A fuvarosoknak a szállítmányt szabatosan megjelölő igazolvánnyal kell ellátva lenniök.

179. §. Az átszállítás szüksége, iránya, tartama és módzatai, és lehető legkevesebb károsítással való keresztülvitele, valamint a biztosítási összeg iránt, a felek meghallgatása, s a körülmények megvizsgálása után, a közigazgatási bizottság határoz. A határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez felfolyamodásnak van helye.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter köteles a felfolyamodást 40 nap alatt elintézni, az esetben azonban, ha a ministerium részéről ezen idő alatt intézkedés nem tétetnék — a közigazgatási bizottság határozata végrehajtható.*)

180. §. (Átszállítás befejeztének bejelentése.) A szállítás befejezése a szállító által az alispánnak (törvényhatósági joggal felruházott városokban, a polgármesternek) bejelentendő, ki a földbirtokost erről 8 nap alatt hivatalosan értesíti.

A szállító által fizetendő kártérítési összeg megállapítására az illető felek mindenekelőtt barátságos egyezsége utasíttatnak; ha ez a szállítás befejeztének, a tulajdonossal írásban történt közlése után 15 nap alatt sikerül, vagy ez idő alatt az illetékes bíróság előtt kártérítési keréset nem indított, — a biztosíték a szállítónak visszaadatik; ha pedig a kártérítési keréset a fentebbi határidő alatt beadatott, akkor a biztosíték azon bírósághoz, mely a kártérítési kerésetre nézve illetékes, hivatalból letéteménykép átteendő.

II. FEJEZET.

Szállítás a vizen.

181. §. (Általános határozatok, a tutajozás és usztatásra nézve.) A tutajozás a hajózható folyókon, valamint azon folyószakaszokon vagy patakokon, melyeken mesterséges vízépítmények létesítése nélkül, eddig is tényleg állandóan gyakorlatban van, a fennálló folyó-, csatorna- és tói hajózási rendszabályok megtartása mellett, mindenki által szabadon gyakorolható.

Azon nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, melyeken annak előmozdítása érdekében, mesterséges építmények létesítettek, csak hatósági engedély mellett gyakorolható.

A fa-usztatás a hajózható folyók azon szakaszain, melyek hajózásra tényleg használtatnak, általában nem gyakorolható; a nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, csak az alább meghatározott föltételek alatt szerzett engedély mellett eszközölhető.

*) E §. 1. bekezdésének utolsó mondata és 2. bekezdése hatályunkat veszítetek. Helyükbe az 1896: XXVI. t.-cz. 73. §-a lépett.

182. §. (Engedélyező hatóság.) A fa-usztatásra vagy tutajozásra és az e célra szolgáló vízepítványok felállítására az engedélyt az illető törvényhatóság, vagy törvényhatóságok meghallgatása mellett, a közlekedési miniszterrel egyetértőleg, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter adja meg.

183. §. A tutajozásra vagy fa-usztatásra az engedély csak annak adható meg, a ki az okozható károokra nézve, elegendő biztosítékot képes nyújtani.

184. §. Olyan folyókon vagy patakokon, melyek mentén árvédelmi célokból szabályozási munkák hajtattak végre, vagy vannak folyamatban, az engedély csak azon esetben adható meg, ha az usztatás gyakorlása által az árvédelmi építkezések nem veszélyeztetnek.

185. §. Az engedély a vállalat és befektetendő tőke nagyságával arányban álló időtartamra, legföljebb azonban 50 évig terjedhető időre adható.

186. §. (Engedély-okmány kellékei.) Az engedélyben: a) megállapítandó azon famennyiség, melyet az engedélyes évenként leszállítani jogosítva van;

b) világosan felsorolandók és megállapítandók azon vízepítványok, melyek a tutajozás vagy usztatás céljából, nemkülönbön azok, melyek a partbirtokosok vagy a víz másnemű használatára jogosítottak érdekében létesítendőek;

c) esetleg megállapítandó azon évi járulékok, melyet az előtte már engedélyt nyert engedélyeseknek a 191. §. a) pontja értelmében fizetni tartozik; és

d) meghatározandó azon határidő, a meddig tervszerinti berendezésük befejezendő.

187. §. A tutajozás vagy usztatás csak a berendezés teljes befejezése után kezdhető meg.

A szállítandó tutajfák és épületek, a szállító bélyegével megjelölendőek.

A tűzifa csak kötetlen hasábokban szállítható.

188. §. (Szállítási engedély oly vizekre, hol az usztatás vagy tutajozás gyakorlatban van.) Oly vizen, melyen fa-usztatás vagy tutajozás gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott ki, újabb engedély csak a jelenlegi jogélvezők, illetőleg engedményesek meghallgatása után adható; még pedig:

1. a mennyiben kitűnik, hogy az illető víz az eddigi jogélvezők számára szállítani engedélyezett famennyiségen felül, még több fa leszállítására is alkalmas, ezen többlet erejéig, történt legyen a kérelmezés akár a fa-usztatás berendezésére kiszabott határidőn belül, akár az usztatási jog tétlleges gyakorlatba vétele után;

2. az esetben, ha az illető víz, csak a tényleges jogélvezők számára adott engedélyben foglalt famennyiséget képes leszállítani, de bebizonyítatik, hogy az engedmény birtokosai, a berendezés befejezésétől számított öt éven át, egyszer sem szállították az engedélyben foglalt összes fatömeget, akkor azon tömeg leszállítására adható újabb engedély, mely az illető engedményesek által valamely évben szállított legnagyobb famennyiség és az engedélyezett összeg közti különbözethetnél nem nagyobb; végül:

3. ha valamely víz a tényleges jogélvezők számára szállítani engedélyezett tömegnél több faanyag leszállítására alkalmas, az illetők azonban a berendezés befejezésétől számított 5 év alatt, az engedélyezett tömeget egyszer sem szállították le; ez esetben szállítási engedély adható azon tömegre, mely a szállításra engedélyezett és a tétlleg leszállított tömeg közötti különbözethetből, valamint az engedélyezett tömeg határán felül elszállítható mennyiségből áll.

Ily esetben a jogosítottak mindenikének usztatási idő szabatik, mely alatt az usztatást, kártérítés terhe alatt, befejezni tartozik.

189. §. (Szállítási engedély oly vizekre, hol a usztatás vagy tutajozás kizárólagos joggal gyakorol-
tatik.) Ha a jogtulajdonos időhöz nem kötött kizárólagos jog-
képes kimutatni, másnak újabb engedély, a jelen törvény kihirdetés-
után számított 50 év alatt, csak a kizárólagos jogtulajdonos bele-
egyezésével adható.

A kizárólagos usztatási vagy tutajozási joggal bírók azonban
kötelesek a szállítás tekintetében, az illető usza-vizre utalt erdő-
birtokosoknak — a mennyiben azokkal a ra-usztatás teljesítésén-
nézve megegyezni nem tudnának, s a mennyiben saját fájuk leszá-
llítása ez által nem akadályoztatnék — az usztatást vagy tutajozást
megengedni, vagy azoknak a szállításra előkészített fakészleteit,
helyi árak mellett megvenni, vagy a költségek megtérítése mellet-
leusztatni.

Ha az illető usza-vizre utalt valamennyi erdőbirtokos fája nem
lenne leszállítható, akkor az elsőség azt illeti, kinek fája a kizáró-
lagos usztatási vagy tutajozási jog birtokosának leszállítandó fa-
készletéhez legközelebb esik.

190. §. (Többeknek együttesen adott usztatási
engedély.) Ha ugyanazon vizen többeknek adatik usztatási enge-
dély, mindenik engedélyesnek usztatási idő szabandó meg, mely alatt
az usztatást kártérítés terhe alatt befejezni tartozik.

Az egyes engedélyeseknek megszabandó usztatási idő meg-
állapításánál az elsőség a korábbi jogélvezőket illeti, a többi szállí-
tani óhajtókra nézve, a kellező felszerelt folyamodvány benyújtásána-
ideje, az ugyanazon időben beadott folyamodványoknál, a szállítandó
fa nagyobb becsértéke ad elsőséget.

191. §. (Szállítók kötelezettségei egymás irányá-
ban.) Az, ki oly vizen nyer szállítási engedélyt, melyen az usztatá-
s vagy tutajozás már gyakorlatban van, tartozik:

a) az addigi jogélvezőknek, a vállalat berendezésére tett köl-
tségek megtérítése fejében, a szállítandó famennyiség és használat
idő arányában, az engedélyben megállapítandó évi járulékot fizetni
ugyszintén a fenntartási költségeket, valamint az esetleges kártéri-
téseket is; az engedélyben megállapítandó részben viselni;

b) a szállítás céljából általa netán újabban létesített folyó
vagy patak-szabályozások, vagy más, a szállításra szolgáló épít-
mények használatát, a raktári helyiségek és mesterséges kikötők
kivételével, a szállításra korábban jogosultaknak ingyen, — a későbbi
engedményeseknek pedig ezen §. a) pontja szerint megengedni. Az
által létesített építmények költségeinek, a szállításra korábbi joga-
sultak által leendő megtérítésére, igényt nem tarthat.

192. §. (Engedélyért folyamodás és annak kellekei.)
A tutajozásra és fausztatásra szükséges engedély iránti folyamodás
a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál nyújtandó be-

Folyamodó köteles a szállítandó famennyiséget és annak vá-
lasztékát (sortiment) kimutatni és kérvényéhez a folyó vagy patak
azon szakaszának tervrajzát mellékelni, melyen a tutajozás vagy
usztatás érdekében vízműveket létesíteni kíván.

Ezen tervrajzban ugy a már létező vízepítmények, különösen
malomgáták, minden esatornák, véd- és szabályozási művek, valamint
az usztatás vagy tutajozás céljaira felállítani szándékolt vízepít-
mények, nemkülönbön a folyó vagy patak medrét vagy vízjárását
módosító munkálatok, világosan föltüntetendők.

Köteles végre folyamodó tüzetesen kimutatni azt, miké-
szándékozik a tutajozás vagy fausztatás érdekeit a folyón vagy
patakon létező malmok vagy más iparüzletek, vagy az öntözési
telepek, a víz használata iránt korábbi szerzett jogaival össze-
egyeztetni.

193. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter a folyamodványt mellékleleteivel együtt, véleményezés végett leküldi az érdekelt törvényhatóságnak vagy esetleg törvényhatóságoknak.

194. §. Ha olyan vizen való tutajozásra vagy usztatásra kérik az engedély, melyen a tutajozás vagy fa-usztatás a folyamodvány beadását megelőző legalább 5 egymásután következő éven át nem gyakoroltatott, vagy ha a tutajozás vagy usztatás volt ugyan gyakorlatban, de az engedélyért folyamodó az usztatás céljából az illető folyón vagy patakon új vízepítményeket szándékozik létesíteni, az érdekelt és jelesen a folyó vagy patak mentén lévő községek, továbbá a folyón vagy patakon létező malom vagy más iparüzletek és az öntözési telepek tulajdonosai, a törvényhatóság alispánja vagy hasonló állású tisztviselője által, a folyamodványok a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt, kézbesítés útján értesítendők.

A tervek a kihirdetési napon túl, közszemlére 30 napig kitéve maradnak.

Minden a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok és észrevételek az illetékes hatósághoz ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

195. §. Ha oly vizen való tutajozásra vagy usztatásra kérik az engedély, melyen tutajozás vagy usztatás már gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott és újabb vízepítményeket a folyamodó létesíteni nem szándékozik, azok, kik a tutajozást vagy usztatást tényleg gyakorolják, vagy erre engedélyt nyertek, a törvényhatóság alispánja vagy hasonállású tisztviselője által, a folyamodványnak a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt kézbesítés útján értesítendők.

A tervek az értesítés napján túl 30 napig általuk megtekinthetők.

Minden, a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok vagy észrevételek ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

A 30 nap eltelte után az összes iratok és tervek az érdekelt részéről beérkezett nyilatkozatokkal együtt, legfőjebb további 15 nap alatt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez fölterjesztendők, ki az engedély tárgyában, a 182. §. szerint végérvényesen határoz.

196. §. (Szállítási jog megszűnése.) A fa-usztatás vagy tutajozás joga megszűnik:

a) ha az idő, melyre az engedélyeztetett, lejárt;

b) ha a jogosított a vállalat berendezését az arra megszabott idő alatt elmulasztotta.

197. §. Az esetben, ha a szállítási jog a jelen törvény kihirdetése előtt bármi czim alatt 50 évnél hosszabb vagy határozatlan időre szerzetett meg, a szállítási jog, a jelen törvény kihirdetésétől számított 50 év után megszűnik, még az esetben is, ha a jog annak idejében kizárólagosan szerzetett volna meg; ezen utóbbi esetben azonban, a volt kizárólagos jogtulajdonos az újabb engedély megnyerésére előjoggal bír.

198. §. (Kisajátítási jog, a vizen való szállítás érdekében.) A kisajátítási jog, a jelen törvény értelmében engedélyezendő tutajozás és fa-usztatás céljából szükséges folyó- vagy patakszabályozások, vagy másnemű vízepítmények végrehajtására, vagy az usztatott és tutajozott fának a gereblyéknél való kifogására és elhelyezésére szükséges területek megszerzésére, az 1868. évi LV. törvénycikk értelmében, az engedélyesnek megadatik.

199. §. (Szállítók kötelezettségei partvédelmi tekintetben.) A fa-usztatást vagy tutajozást gyakorlók tartoznak azon partrészeket, épületeket, víz- és útépítményeket, melyek a tutajozás vagy fa-usztatás által veszélyeztetnek, saját költségükön veleművekkel biztosítani.

Amennyiben az engedélyben felsorolt ilyenmű vízépítmények, azon célra, hogy a veszélyeztetett partrészeket, épületeket, víz-útépítményeket, a tutajozás vagy fa-usztatás által való károsítást megóvják, a gyakorlatban elégtelennek bizonyulnának, a földművelés- és kereskedelmi miniszter, a közmunka- és közlekedési miniszterrel egyetértőleg, a tutajozás vagy fa-usztatás megkezdésétől számított három évig újabb biztosítási építkezések létesítését, vagy a meglévők átalakítását az engedély különbeni megszüntetésének terhe alatt elrendelheti.

A tutajozási vagy usztatási engedély megadása után, más által saját céljaikra felállított épületeket és vízépítményeket, a tutajozás vagy fa-usztatás általi megkárosítás ellen tulajdonosai nem pedig az usztatást gyakorlók tartoznak megvédeni.

200. §. (Másnemű vállalkozók kötelezettségei vizen való szállítás érdekeivel szemben.) A zsilip- és malomtulajdonosok, vízépítményeiknek, a tutajozók vagy usztatás költségén és a hatóság által megengedett módon leendő átalakítását, hogy ez által a tutajozás vagy usztatás lehetővé tétessék, nem gátolhatják.

Ha a tutajozás vagy usztatás másként eszközölhető nem lenne kötelesek beleegyezni abba, hogy üzletük bizonyos, az usztatási engedélyben előre meghatározott vagy a szükség szerint, a hatóság által később megállapítandó időszakban és tartam alatt szüneteljen, mely szünetelésért a tutajozást vagy usztatást gyakorlók a hatóság által megállapítandó kártérítést a szünetelés beállta előtt előtér megfizetni kötelesek.

201. §. (Szállítás által okozott, másrésztől pedig a szállítóknak okozott károk megtérítése.) Az usztatás vagy tutajozás által okozott károkért a vállalkozó teljes kártérítéssel tartozik, ha azonban a kár nem csupán tutajozás vagy usztatás miatt támadt, akkor annak csak aránylagos része térítendő meg a vállalkozó által.

Azok, kik az usztatási vagy tutajozási jog gyakorlásáért szolgáló építményeket, utakat, partokat stb. megrongálják, vagy jogosan gyakorolt usztatást és tutajozást akadályozzák, az illetékes jog birtokosának mindenben teljes kártérítéssel tartoznak.

202. §. (Szállítók jogai a partbirtokosokkal szemben.) A fausztatásra vagy tutajozásra jogosítottak s azok munkásai, amennyiben ez a szállítás eszközlése szempontjából elkerülhetetlenül szükséges, közvetlen a víz partján fekvő földeken szabadon járhatnak.

Az okozott károkat azonban a vállalkozók a föld birtokosának megtéríteni kötelesek.

203. §. (Usztatás megkezdése.) A fa-usztatók kötelesek a szállítás megkezdését legalább 8 nappal megelőzőleg mindazon törvényhatóságoknak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás eszközöltetni fog, — kötelesek továbbá a fa-usztatók a leusztatandó anyagok útjába eső malomgát- és zsilip-tulajdonosokat, az usztatás indításáról legalább 24 órával előbb értesíteni.

Oly kisebb vizeknél azonban, melyeken az usztatás megkezdhetése közvetlenebbül van az időjáráshoz kötve, az usztatásnak (a kedvező körülmények be nem állta esetében) a bejelentett napon meg nem kezdése, mulasztásnak nem tekinthető, ha az a 8 napnak letelte után beállott legelső kedvező vízállásnál megindítottatik.

204. §. (Usztatás befejezése.) Az usztatás befejezését, a fa-usztatók az azt követő 8 nap alatt, úgy a törvényhatóságoknak, valamint mindazon községeknek is tartoznak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás történt.

A községek kötelesek újabb 3 nap alatt, az érdekelt partbirtokosokat hirdetmény útján felhívni, hogy az usztatás által netalán szenvedett káraikra nézve, ha keresetet akarnak indítani —

ennyiben ezt még nem tették volna — az illetékes bíróságnál nap alatt, az alább leírt következmények terhe alatt megtegyék. A hirdetmény szokásos módon közzéteendő s a község házában napon át nyilvánosan kifüggesztendő.

A megtörtént kihirdetésről jegyzőkönyv veendő fel, melyben a hirdetmény szóról-szóra beiktatandó, s úgy a községi bíró, valamint községi jegyző és két helybeli lakos által, kik a kihirdetésnek tanúi voltak, aláírandó.

205. §. (Kártérítési kereset.) A ki a hirdetés után követelményét 30 nap alatt, kártérítési igénye iránt, a keresetet meg nem tartja, az kereseti jogát elveszti.

206. §. (Büntető határozatok.) A ki engedély nélkül fát usztat vagy oly folyó- vagy patakszakaszokon, melyeken engedély nélkül usztat meg (181. §.) tutajoz, vagy a ki engedély nélkül vagy a községi rendelettől eltérőleg vízépítményeket állít fel, vagy az usztatás és tutajozás céljaira szükséges építkezéseket, folyó- és patak-árbályozási munkálatokat tesz (182. §.), erdőrendészeti áthágást követ el, s 100—1000 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki az usztatás megkezdését vagy annak befejezését köllően be nem jelenti (203. és 204. §§.), 10—100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

207. §. Ha az engedély nélküli építkezés vagy az usztatás és árbályozás céljaira engedély nélkül foganatosított folyó- és patak-árbályozás másokra nézve káros, tartozik az építkező, a pénzbüntetésen kívül, az előbbeni állapotot saját költségén helyreállítani, különben az, az ő költségén eszközlendő.

Ötödik czim.

Az országos erdei alapról.

208. §. (Erdei alap képezése.) A jelen törvény alapján a kártérítésen felül fennmaradt behajható pénzbüntetésekéből és az eldobzott tárgyak eladásából befolyt összegek $\frac{1}{5}$ részben az illető községi szegény- vagy betegápolási alap, $\frac{4}{5}$ részben a képezendő országos erdei alap javára fordíttatnak.*

209. §. (Erdei alap kezelése.) Az erdészeti célokra szolgáló országos erdei alapot, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter kezeli.

Hatodik czim.

Zárhatározatok.

210. §. (Az erdőtörvény hatályba léptének határideje.) A jelen törvény életbeléptetésének idejét, annak kihirdetése napjától számítandó egy év alatt, a kormány külön rendelet által határozza meg.

Azon közbeeső időre, míg ezen törvény 2. és 18. §§-nak rendelkezései életbe fognak lépni, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter, amennyiben tudomására jönne annak, hogy a 2., 4., 5. és 18. §§-ban az állam felügyelete alá helyezett erdőkben czélszerűtlen, az erdő-állagot megtámadó üzem folytattatnék, azt esetről-esetre adóhatósági uton betiltja s a tulajdonosnak, az erdőfelügyelőnek és a hatóságoknak meg kell hallgatásának meghallgatásával, azon erdők számára szükséges gazdasági tervet állapít meg.

* E §. az 1901. XX. t.-cz. 23. és 24. §-alban foglalt rendelkezések következtében akként módosult, hogy az orsz. erd. alapot az erdei kihágási pénzbüntetésekéből és az eldobzott tárgyak eladásából befolyó pénzüsszegek $\frac{4}{5}$ része helyett az az országos erdei alapot, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter kezeli, mely az idézett törvény 23. §-ának 4. bekezdése értelmében a földmivelésügyi tarcza céljaira fordítandó összegből aránylagosan az erdei kihágásokra fordíttatnak.

211. §. (Hatályon kívül helyezett törvények.) Az 1807. évi XXI. t.-czikk és az erdélyi részekben fennálló erdészeti szabályok, ezen törvény életbeléptetésével hatályon kívül helyeztetnek, az azoknak értelmében elrendelt zárlatok — a mennyiben azok magánerdőbirtokosokra vonatkoznak — a jelen törvény kihirdetésétől számítandó egy év alatt — a mennyiben pedig a jelen törvény 17-ik §-ában említett erdőkre intéztettek — azon időponttól fogva feloldottaknak tekintendők, a melyben a zár alatt levő erdőrészre nézve, a jelen törvényben megszabott gazdasági terv érvénybe lép.

212. §. Az 1807: XX. törvényzikk, valamint a mezei rendőrségről szóló 1840: IX. t.-cz., úgyszintén a vizek- és csatornákról szóló 1840: X. t.-cz. intézkedései — a mennyiben a jelen törvénnyel ellenkezők — hatályon kívül helyeztetnek.

213. §. A jelen törvény végrehajtásával, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi, továbbá az igazságügyi, pénzügyi, belügyi és közmunka- és közlekedési ministerek bizatnak meg.

1898. évi XIX. törvényzikk

a közsegi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresék osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

Első czím.

Az erdők állami kezeléséről.

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

1. §. A következő a)–g) pontok alatt felsorolt erdők és kopár területek, azoknak az erdőgazdasági teendőknél az ellátása végett, melyek szakértő erdőtisztek által végzendők (1879. évi XXXI. t.-cz. 21. §-a), az állam kezelésébe adandók át, u. m.:

a) a kis- és nagyközségek, továbbá az 1873. évi XXX. t.-cz. 2. §-ában említett községek (vagyonközségek), mint ilyenek birtokában levő erdők;

b) az urbéri rendezés alkalmából erdőilletőség fejében a volt urbéresék tulajdonába átment, közösen kezelt erdők;

c) az urbéri rendezés alkalmából légalilletőség fejében a volt urbéresék tulajdonába átment, közösen kezelt erdők, a mennyiben az 1879. évi XXXI. törvényzikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

d) a volt urbéreséknél ajándékozás, vétel, csere útján, vagy más jogcímen birtokába jutott, közösen kezelt erdők, a mennyiben az 1879. évi XXXI. törvényzikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

e) a törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsú városok, mint ilyenek, tulajdonában levő erdők, ha a jelen törvény életbeléptetése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha jövedelmezőségük külön erdőtiszt tartását nem engedi meg;

f) az egyházi testületek és egyházi személyek, mint ilyenek, birtokában levő erdők, továbbá a köz- és magánalapítványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, a közbirtokossági erdők és az 1879. évi XXXI. törvényzikk 17. §-ának hatálya alá eső részvénytársulati erdők, ha a jelen törvény életbe lépése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha birtokosaik, a jelen törvény életbeléptetésétől számított hat hónapon belül, külön szakértő erdőtiszttel nem alkalmaznak;

g) az 1879. évi XXXI. törvényezikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényezikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt kopár területek közül azok, a melyek a jelen szakasz a)–f) pontjainak hatálya alá eső erdők birtokosainak tulajdonát képezik, továbbá azok a kopár területek, melyeken az erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 166. §-ában említett társulatnak kell eszközölni;

2. §. A földmivvelésügyi minister a birtokosok kérelmére, azoknak az erdőgazdasági teendőkhöz az ellátása végett, melyek szakértő erdőfisztek által végzendők, a következő erdőket és kopár területeket az állam kezelésébe veheti át, u. m.:

a) az 1. §-ban nem említett birtokosok tulajdonában levő véd-erdőket;

b) az 1879. évi XXXI. törvényezikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényezikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt, de a jelen törvény 1. §-ának g) pontja alá nem sorozható kopár területeket;

c) az 1879. évi XXXI. törvényezikk 165. §-ának és az 1894. évi XII. törvényezikk 13. és 14. §-ainak hatálya alá nem eső kopár területeket.

3. §. Az 1. §. c), d) és g) pontjaiban említett erdőkre, illetőleg kopár területekre az 1879. évi XXXI. törvényezikk 17. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek hatálya kiterjesztetik, mindamellett a c) pontban említett erdőket illetőleg azzal a megszorítással, hogy ezeknél, miután rendeltetésök a legelő-erdők hivatását szolgálni, nem a faanyagok termelése a főcél, hanem a legeltetés igényeinek a kielégítése, személfogva azok üzemterveiben a legeltetés és az állomgyűjtés csak oly mértékben korlátozható, a mily mértékben ezt a talaj termőképességének biztosítása megkívánja.

A 3. §. b) és e) pontjai alapján állami kezelésbe vett kopár területek birtokosai kötelesek az erdősítést a földmivvelésügyi minister által jóváhagyott részletes terv szerint fogamatosítani és a beerdősített területeket az 1879. évi törvényezikk 2-ik, illetőleg 4-ik §-a szerint kezelni.

4. §. A felett a kérdés felett, hogy az 1. §. e) pontjában említett erdők, tekintettel jövedelmeczőségükre, az állam kezelésébe adandók-e át, vagy a birtokosok azok kezelésére külön erdőfisztek tarthatnak, illetőleg tartani kötelesek, a birtokosok és az illetékes közigazgatási bizottságok meghallgatása után, a belügyi ministerrel egyetértésben, a földmivvelésügyi minister határoz.

5. §. Az állami kezelés, az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek állagával és hasznaival való rendelkezés tekintetében, a birtokosoknak törvények és egyéb jogszabályok által biztosított jogait nem érinti.

6. §. Az állami kezelés megszűnik, ha annak az 1. és 2. §-okban meghatározott feltételei megszűnnek.

Az 1. §. feltételeinek megszűnése esetében az állami kezelés folytatása a 2. §. alapján kérelmezhető.

A megszüntetés iránt a földmivvelésügyi minister, attól az időponttól számítva, a melyben az állami kezelésnek az 1. és 2. §-okban meghatározott feltételei megszűntek, egy éven belül intézkedni tartozik.

7. §. A földmivvelésügyi minister az 1. §. e) és f) pontjaiban, továbbá a 2. §. a)–c) pontjaiban említett erdők és kopár területek birtokosainak kérelmére a 6. §. esetein kívül is megszüntetheti az állami kezelést a birtokukban levő erdőkre és kopár területekre nézve, de csak a jelen törvény életbe lépése után következő minden tizedik év végén beálló hatálylyal.

A birtokos a megszüntetés iránt a földmivvelésügyi ministerhez legkésőbb az illető tíz éves időszak nyolczadik naptári évének végéig írásban köteles folyamodni. Ha a folyamodó birtokos erdeje az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. és 21. §-ainak hatálya alá esik, folyamod-

ványában hitelesen igazolni köteles, hogy erdejének szakszerű kezeléséről a törvény követelményének megfelelően gondoskodni képes.

Törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott város, rendezett tanácsú város, egyházi testület, egyházi személy, köz- vagy magánalapítvány ezenkívül azt is köteles igazolni, hogy az állami kezelés megszüntetéséhez törvényszerinti felsőbb hatósága hozzájárult.

II. FEJEZET.

Az állami kezelés közegeiről.

8. §. Az állami kezeléssel összekötött teendők végzésére a földművelésügyi minister m. kir. állami erdőhivatalokat, és a szükséghez képest, ezeknek alárendelt m. kir. járási erdőgondnokságokat szervez.

A m. kir. állami erdőhivatalok működési köre egy vagy több törvényhatóság területére, a m. kir. járási erdőgondnokságok működési köre pedig rendszerint egy vagy több főszolgabírói járás területére terjed ki.

A m. kir. állami erdőhivatalok és a m. kir. járási erdőgondnokságok székhelyeit és kerületeit, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a földművelésügyi minister állapítja meg.

9. §. A m. kir. állami erdőhivatal személyzete a hivatalfőnökből, a szükséghez mért számban alkalmazott központi és járási erdőtiszttekből és a szükséges segédszemélyzetből áll.

10. §. A m. kir. állami erdőhivatal személyzetét a földművelésügyi minister nevezi ki és az szolgálati és fegyelmi tekintetben közvetlenül a földművelésügyi miniszternek van alárendelve.

III. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal hatásköréről.

11. §. A m. kir. erdőhivatal feladatát az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek kezelése körül azok az összes teendők képezik, melyeknek végzéséhez erdészeti szakképzettség szükséges; nevezetesen:

a) kijelöli a birtokosok által rendelkezésre bocsátott hiteles adatok alapján a birtokhatárokat; intézkedik a határok állandó megjelölése iránt; felügyel arra, hogy a határjelek állandóan fentartassanak;

b) teljesíti a birtokok felméréséhez, térképezéséhez és gazdasági beosztásához szükséges mérnöki munkálatokat; kimutatja és nyilván tartja a birtokok területét;

c) elkészíti az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveket és azokat a munkálatokat, melyek a rendszeres gazdasági üzemtervek időszaki átvizsgálása végett az erdőrendészeti hatóságnak betérjesztendőek;

d) kijelöli a helyszínén a gazdasági üzemtervek rendelkezéséi és az erdőrendészeti hatóság külön intézkedései alapján a fogantatható használatokat; tervet készít és utbaigazítással szolgál a használatok fogantatosítására nézve; felügyel a használatok gyakorlásánál a törvények és rendeletek megtartására;

e) kijelöli a helyszínén az erdősítéseket és miudazokat a teendőket, melyek az erdő védelme, ápolása és a gazdaság emelése érdekében fogantatosítandók; tervet és költségvetést készít a végzendő munkákról, utbaigazítással szolgál a kivitelre nézve; ellenőrzi a munkálatok teljesítését;

f) megállapítja az értékesítés alá kerülő fakészletek és más erdei termékek becsértékét, ugyszintén minden más erdei hasznóvétel becsértékét; javaslatot tesz az erdei termékek felosztására, vagy azok értékesítésének módjára és feltételeire nézve;

g) felügyel a birtokosok által alkalmazott erdőőrökre; nyilván-
tartja a tudomására jutott erdei kihágásokat, intézkedik a fetten nem
ert kihágók kinyomozása iránt; jogosítva van az erdei kihágást elkö-
vetők ellen az illetékes bírósághoz külön meghatalmazás nélkül is
panaszt előterjeszteni, a birtokost az eljárás további folyamán alatt
a bíróság előtt képviselni és a megengedett jogorvoslatot használni,
valamint a birtokos felhatalmazása esetében a kárra nézve egyezsé-
get kötni;

h) az illetékes erdőrendészeti hatóságnak bejelenti az erdőren-
dészeti áthágásokat s teljesíti azokat a szakmunkálatokat, melyek az
eljárásnál a tényállás megállapítására szükségesek;

i) felvilágosítással szolgál és véleményt ad a birtokosoknak és
az illetékes hatóságoknak az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár
területek kezelésére vonatkozó minden kérdésben.

A m. kir. állami erdőhivatal jelen szakaszban meghatározott
hatáskörének további részleteit és az eljárást a földművelésügyi minis-
ter rendeletileg állapítja meg.

12. §. A m. kir. állami erdőhivatal, a közigazgatási bizottság
felhívására, a működési köréül kijelölt törvényhatóságban, illetőleg
törvényhatóságokban a közigazgatás körében előforduló erdészeti szak-
teendőket is teljesíteni köteles; ebbeli hatáskörét a földművelésügyi
minister a belügyi miniszterrel egyetértően állapítja meg.

13. §. A m. kir. állami erdőhivatalnak a 11. §-ban megállapi-
tott hatásköre az állami kezelésbe vett erdőkben és kopár területeken
szükséges erdei munkáknak az elkészített tervek és megadott utba-
igazítások szerint való közvetlen végrehajtására (a határjelek elke-
szítésére, a fa- és más termékek termelésére, szállítására, raktározá-
sára és értékesítésére, az erdősítések foganatosítására stb.) továbbá
az anyag- és pénzkezelésre, ugyszinte az erdővédelem közvetlen gya-
korlására nem terjed ki.

Ezeket a feladatokat saját munkaerejükkel és saját költségükön
az érdekelt birtokosok kötelesek teljesíteni. A földművelésügyi minis-
ter azonban megengedheti, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a költ-
ségek megtérítése ellenében a birtokosok feladatát képező egyes, vagy
összes teendők teljesítését is elvállalja.

14. §. Az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek
birtokosai kötelesek az 1879. évi XXXI. törvényezikk 22., 23., 37.,
38. és 50. §-ai szerint alkalmazott erdőőrök és az erdőőrzésnél alkalm-
mazott segédszemélyzet részére, a m. kir. állami erdőhivatal meghall-
gatásával, szolgálati és fegyelmi szabályokat alkotni és azokat a jelen
törvény életbe lépésétől számított hat hónapon belül jóváhagyás
végett a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni; kötelesek továbbá a
kötelességeiket nem teljesítő erdőőrök és segédszemélyzet ellen a jóvá-
hagyott fegyelmi szabályokat szigorúan alkalmazni.

Ha a birtokosok ezen kötelességeiknek eleget nem tesznek, a
szolgálati és fegyelmi szabályokat, a m. kir. állami erdőhivatal meg-
hallgatásával, a közigazgatási bizottság állapítja meg, illetőleg a köte-
lességeiket megszegő erdőőrökkel és segédszemélyzettel szemben
alkalmazandó fegyelmi eljárás iránt, a m. kir. állami erdőhivatal
panaszára, a közigazgatási bizottság intézkedik.

A fegyelmi büntetesképen kirótt pénzbírságot a birtokos az
elmarasztalttól beszédni és az „Országos erdei alap“ javára a járási
főszolgabírónak átszolgáltatni köteles.

15. §. A m. kir. állami erdőhivatal jelen törvényben meghatá-
rozott teendőit a fennálló törvények és szabályok, az érvényben levő
gazdasági üzemtervek és a birtokosokhoz esetről-esetre kiadott külön
hatósági rendeletek részletes intézkedéseinek megfelelően teljesíti;
ezeken a korlátokon belül az érdekelt birtokosok kívánságát figye-
lembe venni tartozik.

16. §. A hatóságok a birtokosokhoz intézett rendeleteiket a

mennyiben azok végrehajtásánál a m. kir. állami erdőhivatalnak közreműködni kell, a m. kir. állami erdőhivattal is közölni tartoznak.

17. §. A m. kir. állami erdőhivatal által kezelt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek meghatalmazottat kijelölni, ki őket a m. kir. állami erdőhivattal szemben képviseli.

IV. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal költségeiről.

18. §. A m. kir. állami erdőhivatal közegei részére a 11. §-ban felsorolt teendők teljesítésekor szükséges kézi munkaerőt, anyagokat és szereket, továbbá a község határában belül szükséges fuvar- és, ha a munkálatok egy napnál tovább tartanak, az elszállásoláshoz szükséges helyiséget az a birtokos, illetőleg azok a birtokosok kötelesek szolgáltatni, a kinek, illetőleg a kiknek erdeje érdekében a munkálatok teljesítettnek.

19. §. A m. kir. állami erdőhivatalnak a 18. §-ban nem említett összes egyéb szükségleteit az állam fedezi; az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosai azonban az államnak kezelési költség czimén törvényhatóságunkint évi átalányt fizetnek.

Az évi átalányt, a m. kir. állami erdőhivatal költségeihez mérten, a közigazgatási bizottság meghallgatásával öt évről — öt évre a földművelésügyi miniszter állapítja meg; a megállapításnál azonban a földművelésügyi miniszter figyelembe venni tartozik, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a 12. §. szerint olyan teendőket is teljesíteni köteles, a melyekkel járó költségek az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosait nem illetik.

Az ekként megállapított évi átalány, azokban a törvényhatóságokban, melyekben az 1. és 2. §-okban említett erdők a jelen törvény életbe lépése előtt szerződés alapján már az állam által kezeltettek, az állami kezelés iránt kötött szerződések lejártáig. — a többi törvényhatóságokban pedig az első öt év leteltéig, kat. holdankint átlagosan nem lehet nagyobb annál az összegnél, a melyet a birtokosok kezelési költség czimén a jelen törvény életbe lépését megelőző évben kat. holdankint átlag fizetni tartoztak.

A m. kir. állami erdőhivatalok szükségleteit és a birtokosok által fizetendő évi átalányokat a földművelésügyi miniszter az állami költségvetésben törvényhatóságunkint irányozza elő.

20. §. A földművelésügyi miniszter által megállapított évi átalányból az egyes birtokosokra eső évi járulékokat az erdők, illetőleg a kopár területek terjedelme alapján és egyszersmind azok jövedelmezőségének is figyelembevételével a közigazgatási bizottság veti ki és tartja nyilván.

21. §. A 20. §. szerint kivetett legmagasabb évi járuléknak egy kataszteri holdra eső összege nem lehet nagyobb, mint a 20. §. szerint ugyanabban a törvényhatóságban kivetett legalacsonyabb évi járulékok egy kataszteri holdra eső összegének háromszorosa.

22. §. A közigazgatási bizottságnak az évi járulékok kivétele tárgyában hozott határozata ellen, továbbá a kivetett járulékok beszedésénél és behajtásánál követett eljárás ellen, a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye. A panasz a határozat végrehajtását nem függeszti fel.

23. §. A véderdők és kopár területek birtokosait a földművelésügyi miniszter, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a kivetett évi járulékok megfizetésének kötelezettsége alól meghatározott időre részben, vagy — kivételes indokok alapján — egészen felmentheti. Az ekként elengedett évi járulékok a 19. §. szerint megállapított évi átalányból beszámítanak.

24. §. Az évi járulékok a közadók módjára hajtataknak be.

Második czim.

A közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

25. §. A közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyeit, a jelen törvény értelmében készült szabályzat szerint, a közös birtokosok gyűlése intézi.

A közös birtokosok gyűlésének határozatait a közös birtokosok által választott elnök és végrehajtó közegek (választmány, erdőgazda, pénztárnok stb.) hajtják végre.

A közös birtokosok gyűlésének jogában áll a jelen törvényben meghatározott hatáskörének egy részét a szabályzatban az elnökre és a végrehajtó közegekre bízni.

26. §. A közös birtokosok gyűlését a bírósággal, a közigazgatási hatósággal és, a mennyiben a közösen használt erdő és kopár terület állami kezelés alatt van, a m. kir. állami erdőhivatallal szemben az elnök képviseli. Kivételes esetekben a közös birtokosok képviselétével e végből választott külön meghatalmazott is megbízható.

27. §. A közös birtokosok gyűlését az elnök hívja össze.

Összehívandó a szabályzatban meghatározott időben s azonkívül valahányszor az összehívásnak szüksége beáll, vagy a közös birtokosoknak fejenként számított egytized része, az ok bejelentésével, kívánja.

A gyűlés napja a tárgyalás alá kerülő ügyek kitüntetésével legalább 15 nappal előre kihirdetés által közhírré teendő.

A jelen törvény értelmében készült szabályzat megállapíthatja, hogy a közhírrététel a kihirdetésen kívül más módon is történjek.

A gyűlést az elnök vezeti, kivéve azt az esetet, ha a közigazgatási bizottság kiküldöttje jelen van: ebben az esetben a gyűlést a közigazgatási bizottság kiküldöttje vezeti.

A gyűlés határozatait az elnök mondja ki s ő gondoskodik arról: hogy a határozatok kihirdetessenek és végrehajtsanak.

A hatósági határozatok végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe nem utalt intézkedéseket az elnök teszi meg.

28. §. A gyűlésen szavazásra a tényleges birtokosok jogosultak.

A határozatok hozatalánál, a mennyiben a jelen törvény másképen nem intézkedik, a közös birtokosoknak az arányrészek szerint számított többsége dönt.

A gyűlésen meg nem jelentek úgy tekintendők, mint akik a jelenlevők többségének határozatahoz hozzájárultak.

Fontosabb esetekben a közös birtokosoknak fejenként számított egynegyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kívánhatja és a gyűlés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet.

A mennyiben a közös birtokosok tulajdonát képező erdő és kopár terület állami kezelés alatt áll, a közös birtokosok gyűlésén a m. kir. állami erdőhivatal közegei is részt vehetnek, de szavazati joggal nem bírnak.

29. §. A szavazásra jogosultakról az arányrészek kitüntetésével jegyzék vezetendő.

Ha az arányrészek egyáltalában meg nem állapíthatók, a jogosultak fejenként egyenlő arányban gyakorolják szavazati jogukat mindaddig, míg a jogosultság aránya biróilag meg nem állapíttatik.

Ha valakinek a közös erdő és kopár terület használatához való joga vagy jogosultságának aránya kétséges, addig, a míg a vitás kérdés biróilag elbíroltatik, az illetőnek a szavazásra jogosultak jegyzékébe való felvételéig a közös birtokosok gyűlése határoz.

Ennek a határozatnak a meghozatalában az érdekelt szavazalával részt nem vehet.

30. §. A közös birtokosok gyűlésének jelen törvényben meghatározott hatásköre a közösen használt erdők és kopár területek állagának elidegenítésére, egyénekenként való felosztására és megterhelésére nem terjed ki.

Ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy a közös birtokosok gyűlése a határjelek kijavitása és kiigazítása körül felmerülő vitás kérdések elintézésére végezt a szükséges intézkedéseket megtehesse.

31. §. A közösen használt erdők és kopár területek jövedelme, amennyiben az a gazdasági üzemterv szerint kihasználható terményekből és egyéb rendes haszonvételekből származott, a közös terhek és költségek fedezése után a jogosultak között a jogosultság arányában felosztandó.

Ha azonban a közösen használt erdőkben és kopár területeken a gazdasági üzemtervtől eltérő rendkívüli használatok gyakoroltattak, a földművelésügyi minister elrendelheti, hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelemből a közös terhek és költségek fedezésére szükséges összeg gyümölcsözőleg helyeztessék el, a jövedelemnek ezen felül megmaradó része pedig annyi évre felosztva használtassék fel a jelen szakasz első bekezdésében meghatározott célra, a hány évi rendes használatnak a rendkívüli használat megfelelt; — vagy pedig hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelem gazdasági beruházásokra, ingatlan birtok vásárlására, vagy adósságok törlesztésére fordítottassék.

32. §. Ha a közösen használt erdők és kopár területek jövedelméből a közös terheket és költségeket nem lehet fedezni, a közös birtokosok gyűlése a közös terhek és költségek fedezésére járulékot vehet ki, vagy pedig a közös munkával teljesíthető gazdasági teendőknek természetben való lerovását határozhatja el.

33. §. A kivetett járulékok a közadók módjára szedetnek, illetőleg hajttnak be; de külön számolandók el és a közös birtokosok pénztárának szolgáltatandók át; a közös birtokosok gyűlésének azonban jogában áll a járulékokat saját végrehajtó közegei által is beszedetni.

A természetben lerovandó közös munkát a közös birtokosok a jogosultság arányában teljesítik. A közös munka a közös birtokosok gyűlése által meghatározandó pénzértékben megváltható, illetőleg a munka nem teljesítése esetében annak pénzértéke a járulékok módjára behajtható.

34. §. A közös birtokosok határozata szerint eladás útján értékesítendő fatermékek mennyisége és értéke, a mennyiben az erdő állami kezelés alatt van, a m. kir. állami erdőhivatal becslése alapján, más esetekben pedig az erdő kezelésével megbízott erdőtiszt becslése alapján, az eladás előtt pontosan megállapítandó és szintén az eladás előtt meghatározandók az értékesítés egyéb feltételei is.

35. §. A jelen törvény értelmében alkotott szabályzat megállapíthatja, hogy a helybeli lakosság fogyasztására szánt fatermékek, kis részletekben, árszabály szerint értékesíttessenek.

Az árszabályt a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a kezeléssel megbízott erdőtiszt javaslata alapján, évről-évre, a közös birtokosok gyűlése állapítja meg.

36. §. Az eladásra szánt fatermékeknek az a része, mely a 35. §-ban megállapított módon nem értékesíthető, nyilvános árverésen adandó el.

Kivételnek csak akkor van helye, ha valamely más értékesítési mód alkalmazását a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak legalább háromnegyed része határozza el.

Ennél a határozatnál a szavazatok fejenként számíttatnak, a

háromnegyed rész többségbe pedig a távollevők szavazatai nem tudhatók be.

2.000 koronánál nagyobb becsértéket képviselő fakészlet nyilvános árverésen kívül csak a közigazgatási bizottság jóváhagyásával adható el.

37. §. Az árverési és szerződési feltételeknek és ezek kihirdetése módjának megállapításában, a kihirdetés végrehajtásának ellenőrzésében és az árverésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje is közreműködhetik, ha pedig a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak fejenként számítva legalább egynegyed része kívánja, közreműködni tartozik.

Az árverés napja és feltételei legalább 15 nappal előre kihirdetendők.

38. §. Ha a becsérték az első árverésen nem éretik el, második árverés hirdetendő s csak akkor, ha a becsérték a második árverésen sem éretik el, fogadható el a becsértéknél kisebb ajánlat. Ha a becsérték 2.000 koronát meghaladott, a becsértéknél kisebb ajánlatot a közös birtokosok gyűlése csak a jelenlevő szavazásra jogosult közös birtokosok szavazatának háromnegyed részével fogadhat el. Ennél a határozatnál a szavazatok és a többség a 36. §. harmadik bekezdése szerint számítandók.

39. §. Ha a becsérték 2.000 koronánál nagyobb, a közös birtokosok kötelesek az árverési hirdetményt, melybe mindenkor felveendő, hogy utóajánlatok egyáltalában nem fogadhatók el, a közigazgatási bizottságnak betérjeszteni; a közigazgatási bizottságnak pedig jogában áll az árverést megelőzőleg, vagy az árverés után nyolcz napon belül elrendelni, hogy az árverésre vonatkozó iratok az árverés befejezése után az árverési eljárás hivatalból való felülvizsgálása végett hozzá berterjesztessenek. A közigazgatási bizottság az árverési eljárás felülvizsgálása alapján hozott határozatát az iratok betérjesztésétől számított 30 napon belül a közös birtokosok gyűlésével közölni tartozik; ha ez alatt az idő alatt a közigazgatási bizottság nem intézkedik, az árverés következtében szükséges további intézkedések megtehetőek.

40. §. Az elnököt és a 25. §-ban említett többi közegeket a közös birtokosok a 27. §. értelmében összehívott gyűlésen a határozatok hozatalára megszabott módon választják. A megválasztott elnök 8 nap alatt a közigazgatási bizottságnak bejelentendő.

Ha a közös birtokosok az elnököt és a 25. §-ban említett közegeket megválasztani és az elnököt bejelenteni elmulasztják, a közigazgatási bizottság a közös birtokosokat a választás megejtése végett gyűlésre hívja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, elnökül és végrehajtó közegekül a szabályzatban megállapított hatáskörrel, ideiglenesen, arra alkalmas közös birtokosokat, vagy szükség esetében a közös birtokosok körén kívül álló más alkalmas egyéneket rendel ki.

41. §. Ha a közös birtokosok az elnök által összehívott gyűlésen meg nem jelennek, vagy a tárgyalásra kifűzött ügyekben határozatot nem hoznak, vagy ha a közigazgatási bizottság jogerőre emelkedett határozatainak végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe tartozó intézkedéseket meg nem teszik, a közigazgatási bizottságnak jogában áll a gyűlés hatáskörét ideiglenesen az elnökre ruházni.

42. §. Ha az elnök a 25., 26., 27. és 41. §-okban meghatározott kötelezéseit nem teljesíti, a közigazgatási bizottságnak jogában áll öt tisztségétől elmozdítani és a közös birtokosok gyűlését új elnök választására felhívni.

43. §. A közös birtokosok, addig is, a míg a végleges szervezkedés megtörténhetik (48. §.), kötelesek a jelen törvény életbe lépésétől számított két hónap alatt elnököt választani, vagy a mennyiben elnökük már van, azt a jelen törvényben meghatározott elnöki hatás-

kör gyakorlására meghatalmazni és a megválasztott, illetőleg meghatalmazott elnököi a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

Ha a közös birtokosok ennek a köteletségüknek eleget nem tesznek, a 40. §. második bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények állanak be.

44. §. A 25. §-ban említett szabályzatot a közös birtokosok a 27. §. értelmében összehívott gyűlésen a határozatok hozatalára megszabott módon állapítják meg.

A szabályzatban az erdő és kopár terület szabatos megjelölésén kívül meg kell állapítani:

a) a közös birtokosok gyűlésének székhelyét, szervezetét és hatáskörét;

b) az elnök hatáskörét;

c) a közös birtokosok határozatainak végrehajtására hivatott közegek jogait és kötelezéseit;

d) az alkalmazottak felfogadásának és alkalmazásának módját és feltételeit, valamint az alkalmazottak szolgálati utasítását;

e) azokat a rendszabályokat, a melyek a jelen §. b), c) és d) pontjaiban felsoroltak ellen kötelelességmulasztás, vagy szabálytalan eljárás esetében az ügyvitel akadálytalan menetének biztosítása végett alkalmazandók;

f) az erdei termékek és más haszonvételek értékesítésének szabályait;

g) a közös költségek kivetésének és beszedésének módját;

h) az anyag- és pénzkezelés szabályait;

i) az erdei haszonvételek természetben való gyakorlásának és a készpénzben befolyó jövedelem felosztásának szabályait.

A szabályzatnak ezek az intézkedései a 25—43. §-okban foglalt rendelkezésektől nem térhetnek el.

45. §. A közös birtokosok kötelesek a jelen törvény életbe lépésétől számított egy éven belül a szavazásra jogosultak jegyzékét összeállítani és a szabályzatot megállapítani a jegyzék két példányban, a szabályzatot pedig három példányban a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni.

A jegyzék összeállításánál és a szabályzat megállapításánál a közigazgatási bizottság kiküldöttje is közreműködik.

46. §. A szavazásra jogosultak beterjesztett jegyzékét a közigazgatási bizottság csak a netalán beadott panaszokra való tekintettel veszi bírálatalá. Panasz esetében a vitás kérdést az eddigi gyakorlatnak megfelelően dönti el s ehhez a határozatához képest a netalán szükséges kiigazításokat a jegyzék mindkét példányán megteszi.

A szabályzatot a közigazgatási bizottság a m. kir. állami erdőhivatal és a kir. erdőfelügyelőség meghallgatásával, saját véleménye kíséretében a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

A földművelésügyi miniszter a felterjesztett szabályzatnak törvénybe, vagy rendeletbe ütköző intézkedéseit megváltoztatja; más hiányok esetében pedig, záros határidő kitűzésével, a szabályzat módosítását, vagy új szabályzat készítését rendelheti el.

A változatlanul hagyott, vagy kiigazított jegyzéknek és a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott szabályzatnak egyik példányát a közigazgatási bizottság visszatartja, másik példányát pedig az elnöknek leküldi.

47. §. Ha a közös birtokosok a szavazásra jogosultak jegyzékét, vagy a szabályzatot a 45. §-ban meghatározott, illetőleg a földművelésügyi miniszter által a 46. §. alapján kitűzött határidőn belül be nem terjesztik, a szavazásra jogosultak jegyzékének összeállítása iránt ideiglenesen a közigazgatási bizottság intézkedik, a szabályzatot pedig, a közigazgatási bizottság javaslata alapján, ideiglenesen a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

48. §. A szavazásra jogosultak jegyzéke és a jóváhagyott, ille-

tőleg megállapított szabályzat a földmivelésügyi miniszternek a jóváhagyásra vonatkozó határozatával együtt a leérkezéstől számított 15 napon belül kihirdetendő. Ha a földmivelésügyi miniszternek a szabályzat jóváhagyására, illetőleg megállapítására vonatkozó határozata ellen 15 napon belül panasz nem adatik le, vagy ha a metalan beadott panasz elintézését nyert, a szabályzat 30 napon belül a közös birtokosoknak e végből összehívott gyűlésén életbe léptetendő.

A szabályzat életbe léptetésével a 43. §. szerint bejelentett, illetőleg kirendelt elnök és a közös birtokosok által addig alkalmazott végrehajtó közegek működése megszűnik s a közös birtokosok kötelesek a szabályzat életbe léptetése végett összehívott gyűlésen elnököt és végrehajtó közegeket választani és a végleges szervezkedés tekintetében szükséges egyéb intézkedéseket is megtenni.

Ha a közös birtokosok a jelen §. második bekezdésében említett köteleességüknek eleget nem tesznek, a 40. §. második bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények állanak be.

49. §. A telekkönyvben fel kell jegyezni, hogy a 25. §. hatálya alá tartozó erdő és kopár terület közös használatát a jelen törvény értelmében alkotott szabályzat rendezi.

A közigazgatási bizottság a szabályzatnak egy hiteles példányát, a 46. §. utolsó bekezdésében említett intézkedésével egyidejűleg, telekkönyvi feljegyzés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

A telekkönyvi feljegyzés és a feljegyzés törlése tárgyában kövendő eljárást az igazságügyi miniszter rendeltileg szabályozza.

50. §. A jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzatnak módosítására, vagy egészen új szabályzattal való helyettesítésére a 44. §-t kell alkalmazni és a módosított, illetőleg az új szabályzatot három példányban be kell terjeszteni a közigazgatási bizottsághoz, mely a 46. §-nak a szabályzatra vonatkozó rendelkezései szerint jár el.

A közigazgatási bizottság a módosított, illetőleg az új szabályzatnak egy hiteles példányát a telekkönyvi okiratgyűjteményben való elhelyezés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

51. §. Ha a jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzat a 25. §. hatálya alá tartozó valamely erdőre, vagy kopár területre akár azért, mert a közös birtokosok később szerezték, akár más oknál fogva nem terjed ki, a közös birtokosok kötelesek a közigazgatási bizottság által kitűzött záros határidő alatt az ilyen erdőre, vagy kopár területre a szabályzat hatályát kiterjeszteni és e részben a közigazgatási bizottság útján a földmivelésügyi miniszter jóváhagyását kieszközölni, vagy pedig az 50. §. első bekezdésében foglalt rendelkezések megtartása mellett külön szabályzatot alkotni.

Ha a közös birtokosok a jelen §-ban meghatározott köteleességüknek eleget nem tesznek, a szabályzat kiterjesztése, illetőleg az új szabályzat megállapítása iránt, a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földmivelésügyi miniszter intézkedik.

A 49. §. rendelkezéseit a jelen §. eseteiben megfelelően kell alkalmazni.

52. §. A közigazgatási bizottság kiküldetésekre szükség esetében a m. kir. állami erdőhivatal közegeit is igénybe veheti.

53. §. A hatósági kiküldetések költsége abban az esetben, ha a kiküldetés a közös birtokosok kérelmére történt, vagy a közös birtokosok mulasztása folytán vált szükségessé, az érdekelt közös birtokosokat terbelik és a közadók módjára hajtának be.

54. §. A közös birtokosok gyűlésének határozatai ellen, a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt, a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

Panaszszal élhet minden érdekelt fél és a közös birtokosok gyűlésének elnöke, habár nincs is érdekelve.

A közös birtokosok gyűlésének határozata ellen emelt panasz egymagában nem akadályozza a határozat végrehajtását, de a köz-

igazgatási bizottság olyan esetekben, midőn a panasz érdemében azonnal nem határozhat, a megtámadott határozat végrehajtását előzetes intézkedéssel megtilthatja

A kiküldetések iránti hatósági rendelkezések panaszszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

A közigazgatási bizottság határozatai ellen, továbbá a földművelésügyi miniszternek a 31., 40., 47. és 51. §-okban említett határozatai ellen a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.

55. §. Azok a közös birtokosok, a kiknek a jelen törvény hatályaba léptekor még nem volt a 25. §. hatálya alá tartozó erdejük vagy kopár területük és csak később jutnak ilyen erdő vagy kopár terület birtokába, szintén kötelesek a 25—54. §-okhoz alkalmazkodni, de rájuk nézve azokat a határidőket, melyek az idézett §-ok értelmében a jelen törvény hatályaba léptétől számítandók, a közigazgatási bizottság által hozzájuk intézett felszólítástól kell számítani.

56. §. Ha a 25. §. hatálya alá tartozó valamely erdő vagy kopár terület két vagy több törvényhatóság területén fekszik, a földművelésügyi miniszter határozza meg azt, hogy a jelen törvény „Második cím”-ében említett közigazgatási teendőket melyik törvényhatóság közigazgatási bizottsága teljesítse.

H a r m a d i k e z i m.

Záróhatározatok.

57. §. Az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek állami kezelése iránt a birtokosok és a földművelésügyi miniszter között, illetőleg a birtokosok nevében a törvényhatóságok és a földművelésügyi miniszter között létrejött szerződések határozatai helyébe a jelen törvény rendelkezései lépnek.

58. §. A jelen törvény életbe lépése előtt az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek kezelésére szervezett erdőtisztai intézmények a m. kir. állami erdőhivatalok szervezésével megszűnnek. A megszüntetett erdőtisztai intézményeknél az 1879. évi XXXI. t.-cz. 36. §-ában megszabott minősítéssel alkalmazott személyzetnek megfelelő alkalmazásáról, vagy végellátásáról az állam gondoskodik.

59. §. Olyan kis- vagy nagyközségnek és vagyonközségnek, melyeknek az 1. §. a) pontja értelmében állami kezelésbe adandó területe legalább 5.000 kat. hold terjedelemmel bír, jogában áll a jelen törvény életbe lépésétől számított hat hónapon belül, illetőleg ennek az időnek letelte után, a 7. §. második bekezdésében meghatározott időpontokig a földművelésügyi miniszterhez írásban folyamodni az iránt, hogy erdejét és kopár területét az állami erdőhivatal helyett saját erdőtisztje által kezeltesse.

A földművelésügyi miniszter az ekként kért engedélyt a közigazgatási bizottság meghallgatása után a belügyi miniszterrel egyetértésben adja meg, de csak abban az esetben, ha az illető erdő fövedelmességét a külön erdőtiszt tartásával járó költségek állandó fedezhetése szempontjából megfelelőnek és a kért külön kezelés sikerét egyéb tekintetben is kellőleg biztosítottak találja.

A földművelésügyi miniszter engedélye alapján külön erdőtiszt által kezelt erdő és kopár terület kezelését a m. kir. állami erdőhivatal évenként megvizsgálni és tapasztalatairól a földművelésügyi miniszternek jelentést tenni köteles.

A földművelésügyi miniszter, ha arról győződik meg, hogy a kezelés az ilyen erdőkben és kopár területeken a czélszerű erdőgazdaság követelményeinek nem felel meg, a külön erdőtiszt tartására adott engedélyt a belügyi miniszterrel egyetértésben visszavonhatja és az erdőnek és kopár területnek az állam kezelésébe való átadását rendelheti el.

A jelen §-ban a kis-, vagy nagyközségeknek és vagyonszék-eknek nyújtott kedvezmény által sem az ebben a törvényben, sem az 1879. évi XXXI. törvényezikkben foglalt rendelkezések nem érintetnek.

60. §. A jelen törvényben szabályozott eljárással kapcsolatos beadványok és iratok bélyeg- és illetékmentesek. Ez a bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki a közös birtokosok és alkalmazottaik és más harmadik személyek közt létrejött jogügyletekre és a fatermek nyilvános árverésénél felvett árverési jegyzőkönyvekre.

61. §. A közigazgatási bizottságnak a jelen törvényben megállapított hatáskörét, az 54. §. első, harmadik és negyedik bekezdésében említett ügyeket kivéve, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 26. §-ában említett háromtagu albizottság gyakorolja.

Az 54. §. első, harmadik és negyedik bekezdésében említett ügyekben, az előbbi bekezdésben említett albizottság meghallgatásával, maga a közigazgatási bizottság határoz.

A jelen §. első bekezdése szerint az ott említett albizottság hatásköréhez tartozó, de halasztást nem tűrő egyes esetekben, az albizottság előadójának meghallgatásával, az albizottság elnöke vagy helyettese saját felelősségére intézkedik, de intézkedését és azt, hogy miért nem tartotta az ülést levárthatónak, a legközelebbi ülésnek bejelenteni tartozik.

62. §. A földművelésügyi minister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvény végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket kiadhassa, azokat módosíthassa, vagy hatályon kívül helyezhesse.

63. §. Jelen törvény az 1890. évi t.-cz. hatályát nem érinti.

64. §. Fiume városát és kerületét illetőleg felhatalmaztatik a földművelésügyi minister, hogy a jelen törvényt az ottani viszonyoknak megfelelőleg léptesse hatályba.

65. §. Jelen törvény végrehajtásával a földművelésügyi, belügyi és igazságügyi ministerek bizatnak meg.

66. §. Jelen törvény életbe lépésének idejét a földművelésügyi minister rendelettel állapítja meg.

1884. évi XXVI. törvényezikk

az urbéri rendezés következtében avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományaért befolyó pénz felhasználásáról.

1. §.

Az urbéri rendezés következtében, avagy telepítési célból törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők fa-állományaért befolyó pénz ismét kincstári birtokok kiegészítésére alkalmas erdőrészek vásárlására, vagy a kincstár birtokában levő és a rendes územlerven kívül eső mezőgazdasági területek befásítására fordítandó, vagy pedig esetleg a kincstár, mint erdőbirtokos által a helyi érdekű vasúttokról szóló 1880 : XXXI. törvényezikk 7. §-a értelmében teljesítendő hozzájárulásra fordítható.

Az erdőértékesítésről és vételről a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister évenként a költségvetés indokolásában jelentést tesz.

2. §.

Az ekként begyűlt pénz rendeltetésére való felhasználásáig a budapesti központi állampénztárnál gyűmöleszőleg kezelendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

1890: XIX. Törvényczikk,

a volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában.

(Szentelést nyert 1890. évi június hó 3-án. — Életbe lépett 1890. évi július 10-én.)

Az 1890. évi XVIII. törvényczikk 6. §-a értelmében községi vagyont képező, volt naszódvidéki erdőknek, kivéve Marosoroszfalu és Monosfalu községeknek Maros-Torda vármegyében fekvő nem revindicált havasbéli erdeit, az 1879. évi XXXI. törvényczikknek megfelelő kezelésére nézve a következők rendeltetnek:

1. §. Minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen erdei kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasok, a mennyiben a lakosság tüzi- és épületfajzására szükségesek, a házi faipar czéljainak is lehető figyelembevételével, községenkint kihasítandók.

A kihasítási tervet a községi elöljáróságnak, a főszolgabírónak meghallgatásával és a kir. erdőfelügyelőnek közbejöttével a m. kir. erdőigazgatóság (4. §.) készíti.

A kihasítási tervet az illető községben a községhezánál 30 napon át kitétetik és ezen 30 nap alatt felebbezéssel megtámadható.

A felebbezés felett, mely a m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandó be, a földmivelésügyi minster határoz.

2. §. Minden egyes község erdejének az 1. §-ban említett célra kihasítandó erdőterületen felül fenmaradó részei a többi volt naszódvidéki községeknek erdeiből hasonló kihasítás után fenmaradó részekkel és az ezekkel területi összefüggésben levő községi havasokkal egyesítve kezelendők.

Az illető községeknek az egyes erdőrészekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók.

Az erdőgazdaság üzemi czéljaira valamint a fatfeldolgozó ipartelepek és az ezeknél alkalmazott munkások lakásának elhelyezésére szükséges földterületekre azonban, a kisajátítási jog a földmivelésügyi minster részére megadatik.

Az egyesített kezelés alatt álló erdők terményeiből származó jövedelem a közös terhek és a költségek levonása után, a községek között felosztandó, az egyesítve kezelt községi erdők terfogatának, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában.

A vonatkozó aránykulcsot a m. kir. erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján, a földmivelésügyi minster állapítja meg.

A közös kezelésre rendelt erdőkkel területi összefüggésben álló községi havasok felügyelete és őrzése szintén az erdőigazgatóság feladatát képezi. Az ezen feladat teljesítésénél felmerülő költségek a közös kezelés alá rendelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál, terület-aránylag azon községek terhére számolandók el, melyeknek ezen havasok tulajdonát képezik.

3. §. A községi lakosság tüzi- és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar czéljaira (1. §.) kihasítandó erdőkre nézve községenkint külön üzemtervek készitendők.

A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők üzemtervei akként készitendők, hogy az okszerű kezelés és czélszerű jövedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakittassanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindicált havasok közé tartoztak vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportosított erdőrészek egy vagy több község tulajdonai.

4. §. A községek saját külön használatára (1. §.) fenntartott erdők, valamint a közös kezelésre (2. §.) rendelt erdők összes gazdasági ügyeinek intézésére (1879: XXXI. törvényczikk 21. §-a), nemkülönb a jelen törvény 1., 2., 3., 5. §-ában körülírt teendők végzésére Besztercze-Naszód vármegye székhelyén: Beszterczén kelő

1890. A községi erdőgazgatóság költségvetéséről ezen erdők érdekében kiadott költségek is 5. §. harmadik bekezdésében említett kezelési költségek közé sorolának. Az erdőgazgatóság költségeit szükség esetére az állam előlegezi.

5. §. A községek jogosultak a m. kir. erdőgazgatóság által kifizetendő költségvetésekbe és számadásokba betekinteni és azokra észrevételeiket megtenni.

A községek e jogukat a vármegyei törvényhatóság által kijelölt két kiküldött és az összes községek által választandó nyolcz tagú bizottságtól alakított bizottság által gyakorolják, mely bizottságnak a lakosok az alispán.

A m. kir. erdőgazgatóság tartozik a költségvetéseket és számadásokat e bizottsággal közölni.

Az említett bizottság alakítására és működésére vonatkozó rendelkezéseket a belügyi és a földművelésügyi minster rendeleti úton szabályozhatják megállapítani.

E bizottság határozatai a vármegyei törvényhatóság elé terjesztendők, melynek határozata ellen, úgy az erdőfelügyelő, mint a bizottság vagy annak valamely tagja által a belügyi minsterhez fellebbezésnek helye, a ki e tárgyban a földművelésügyi minster-vel egyetértve határoz.

6. §. Faizási jogát, a községnek erre jogosított lakossága (7. §.) gyakorolhatja az 1. §-ban említett községi erdőrezszekben gyakorolhatja.

A legeltetési jog gyakorlata azonban az erdőtörvény és az erdőgazgatási tervvel korlátai között nemcsak a tűzi- és épületfa-szükséglet kielégítésére, valamint a házi faipar céljaira fentartott községi erdőrezszekben (1. §.), hanem a községi havasokon, legelőkön és az illető községi tulajdonában levő azon erdőterületeken is fentartatik, melyek a 4. §. szerint egyesítve kezelhetnek.

7. §. A 6. §-ban említett haszonvételeket gyakorolhatják a községi tulajdonos község azon lakosai, a kik a községben községi illetőségűek és földművelőknek bírnak.

Ezen haszonvételekért a község az 1886: XXII. t.-czikk 112. §-ában értelmében díjakat állapíthat meg.

Ez általános kötelező díjszabályzat megerősítés végett, a törvényhatósághoz felterjesztendő. Érintetlenül marad a községnek a törvényhatóság jogja, hogy a község kötelezésbe való felvétel a most idézett törvényczikk 14. §-a alapján külön díj fizetésétől tegye függővé, de a törvényhatóságban alkotandó szabályrendelet érvényéhez, tekintettel a haszonvételes viszonyokra, a belügyi minster megerősítése szükséges.

8. §. A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők fatermeinek tisztaságának jövedelméből az egyes községekre eső részek községi tulajdonosokra fordítandók.

9. §. Az egyesített kezelés alatt álló területekre községi pótdíj csak akkor és annyi vehető, a mennyiben az 1890. évi XVIII. törvényczikk 11. §-a értelmében egy község határába összesített, azaz községek tulajdonát képező területek az illető község közigazgatási költségeit szaporítanak, ezen szaporulat erejéig de ezen esetben is a törvényhatóság által jóváhagyott kivetés érvényesítése végett a belügyminsterhez felterjesztendő jóváhagyás végett.

10. §. A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési feladatokra nézve megadatik a bélyeg- és illetékmentesség.

11. §. Felhatalmaztatik a belügyi-, pénzügyi- és földművelésügyi minster, hogy jelen törvény életbeáramításának idejét rendeleti úton határozza meg; felhatalmaztatnak különösen arra is, hogy az életbeáramlást előkészítő intézkedéseket és az eljárás részleteit rendeleti úton szabályozzák.

Jelen törvény végrehajtásával a belügyi-, pénzügyi- és földművelésügyi minster bizatik meg.

Vadászati törvény.

1883. évi XX. törvényczikk.

(Szentelést nyert 1883. évi márczius hó 19-én. — Kihirdettetett 1883. évi márczius hó 25-én.)

I. FEJEZET.

A vadászati jogról.

1. §. A vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka.

2. §. Saját földbirtokán a tulajdonos, vagy az, a kinek az jogot vagy engedélyt adott, a vadászatot az ezen törvényben meghatározott korlátok között szabadon gyakorolhatja, ha az:

1. egy tagban vagy összefüggésben álló részekben legalább 200 holdra terjed, holdját 1600 □ ölével számítva, habár több határban fekszik vagy utak, vasutak, csatornák, folyók vagy patakok által hasítottak is; vagy ha a földbirtok:

2. kétszáz holdnál kisebb ugyan, de kertileg műveltetik és kerítéssel vagy árkolattal el van zárva, belső telket, szőlőt vagy állandó szigetet képez;

3. az egy tagban legalább — holdját 1600 □ öllel számított — 50 holdat tevő földbirtokok tulajdonosai összefüggésben levő földjeikre nézve a vadászati jog gyakorlására egyesülhetnek, émenyben az egyesített területek a 200—1600 □ öllel számított — holdat megütik.

Ha az iránt, hogy valamely terület ezen szakaszban körülírt területek közé tartozik-e vagy nem, vitás kérdés támad, a fölött első sorban a járás közigazgatási szolgabírája, rendezett tanácssal bíró városokban a polgármester, — törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány, — végre Budapesten a kerületi előljáróság, — másod fokban pedig a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester), Budapesten a városi tanács határoz.

3. §. A 2. §. alá nem tartozó földbirtokon és a községek tulajdonát képező területeken az utóbiak terjedelmére való tekintet nélkül, a vadászati jogot az azon egy határbeli földbirtokoknak a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbe adni kötelesek; az évi tiszta jövedelem a tulajdonosokat birtokaránylag illeti. Ha az arány ily módon nem lenne megállapítható, az egész jövedelem a községet illeti, mely azt közigazgatási célokra fordítani köteles.

Az egy folytonosságban levő ily terület, ha az 2000 kataszt. holdnál nem nagyobb, egyben adandó, különben több, legalább is 2000 kataszt. hold részletben is adható bérbe. A hérbeadásnál az 1871: XVIII. t.-cz. 110. §-ban megállapított eljárás szabályai tartandók meg, de a bérszerződés mindig a megyei alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács jóváhagyása alá terjesztendő, kinek határozata ellen a belügyministerhez felebbezés intézhető.

A községi birtokok vadászati bérlete, az 1871: XVIII. t.-cz. 36. §-a b) pontjának intézkedése alá nem esik.

Ha valamely külön vadászterület képező nagyobb erdőterület által egy vagy több birtokosnak 1600 □ öllel számítandó 200 holdnál kisebb terjedelmű birtoka legalább három oldalról körülvé-
tetik, az ilykép elszigetelt birtok tulajdonosa a vadászati jogot az azt környező vadászterület birtokosának, vagy haszonbérlőjének haszonbérbe adni, ez viszont haszonbérbe venni köteles.

A barátságos egyesség létre nem jötte esetére a 2-ik §-ban megnevezett közigazgatási hatóság határoz.

4. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és az urbéri földönzés még nem eszközöltetett, a vadászati jog a közös legelő-erdőkben és nádasokban a községet; azon erdőkben és nádasokban, melyek a korábbi földesur tulajdonát képezik, habár a volt urbéreseket illető faizás vagy egyéb szolgálomakkal vannak terhelve, kizárólag a volt földesurat; irtványokon, udvartelki bérfizetés mellett (curialis és censualis) és egyéb urbéri természetű tartozásokkal terhelt ingatlanokon pedig, a törvényhozásnak az ily természetű viszonyok iránti további intézkedéseig a jelenlegi birtokosokat illeti.

5. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és urbéri földönzés megtörtént és a korábbi földesur a vadászati jogot a volt urbéresek tulajdonában magának jövőre is fentartotta, az ily kikötés érvényét veszti. A volt urbéresek azonban kötelesek, ha a földesur a vadászati jog fentartásaért akár ingatlanban, akár más módon ténylegmi árt adott, ezen szolgálmat azon szabályok szerint megváltani, melyek az urbéri természetű szolgálmányok megváltására külön törvény által megállapítottak.

6. §. A haszonbérő a vadászati jog gyakorlatában csak ezen törvény mezei rendőrségi törvény határozatai által korlátozható. A vadászati jog közben okozott károkat illetőleg a 16. §. rendelkezései alkalmazandók.

II. FEJEZET.

A vadak által tett károk megtérítéséről.

7. §. A fővadak (szarvas, dämvad) által a vetésekben, ültetvényekben, vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott károkat minden kárért azon birtokos vagy haszonbérő, kinek vadászterületen említett fővad tenyésztetik; teljes kárpótlással tartozik.

E végre megkiváncatlik, hogy a kár a hatóságoknak a kár elkövetésétől számítandó 8 nap alatt felvehető és bejelentendő.

A vetésekben okozott kárnak becslése mindig oly időben meg kell történnie, midőn a termékmennyiségben megállapítható; a kár vagy természetben vagy pénzértékben téríthető meg.

8. §. Ragadozó vagy kártékony állatok (III. fejezet, 13. §.) által tett károk, mivel ezen vadak a föld birtokosa által bármikor pusztíthatók — meg nem téríttetnek.

III. FEJEZET.

A vadászati tilalmakról.

9. §. Az általános vadászati tilalom tart február hó 1-től, augusztus hó 15-ig, mely idő alatt hajtókutyákkal (kopó, tacsó, gár, komondor vagy egyéb hajtó-ebbel) egyáltalán nem szabad vadászni.

Ettől eltérőleg tilos a vadászat:

- a) szarvas bikára október hó 15-től, dämvad bikára november 15-étől július hó 1-ig;
- b) szarvas, dämvad és öz-tehénre január hó 1-től október hó 15-ig;
- c) őzbakra január hó 15-től ápril 1-ig;
- d) zergére december 15-től augusztus 1-ig; zerge-gidára pedig minden időben;
- e) siket- és nyir-fajdkakasra június hó 1-től márczius hó 1-ig, jércékre pedig minden időben;
- f) császár-madarakra december hó 1-től, fácánokra és tuzókra február hó 1-től augusztus hó 15-ig;
- g) foglyokra január hó 1-től augusztus hó 1-ig;
- h) éneklő madárra minden időben;

i) minden más madárra a 11. és 12. §§-ban meghatározott kivételekkel február hó 1-től augusztus hó 15-ig; a tilalmi időszak alatt sem a vadak flait elfogni, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad, kivéteven ez alól azon tulajdonosok vagy bériők, kik a tojást ép a vadtenyésztés céljából szedetik.

10. §. A tilalmi időszakban az első 14 napot kivéve, vadat általában, vagy ha a tilalom csak némely vadra vonatkozik, ilyen árulni, venni, vagy nyilvános helyiségekben étlapra jegyezni nem szabad.

11. §. A madarak közül kivételt képeznek a vándor- és vízimadarak, de ott, hol ez utóbbiak költenek, a párosodás és költés időszaka alatt a tilalom reájuk is kiterjed.

12. §. Tiltott időszak alatt is szabad vadászni a seregekben vonuló vadludakra, vadkácsákra, vad- és szelid galambokra, keselyűkre, és sasok, sólymok, kányák, vércsék, heják és ölyvek minden nemeire, valamint a nagysuholyra, s végül a hollókra, szarkákra, varjakra, verebekre, és seregélyekre; a seregélyekre azonban csak szőlők és gyümölcsösökben.

13. §. A ragadozó vagy kártékony állatokat, ugymint: medvét, farkast, rókát, hiuzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, horzot, tengeri nyulat, höresögöt, űrgét, görényt, menyétet, nyustot, vidrát saját területén a birtokos bármikor elpusztíthatja azon esetben is, ha a vadászat bérbe volna adva; ha azonban a pusztítást vadászati, hajtókkal vagy bárminemű vadászebekkel akarja végbevinni, erre ez esetben a bérlő beleegyezését tartozik kieszközölni.

Oly vidékeken, hol a vaddisznók nagyobb mérvű károkat okoznak, a vadászterületek tulajdonosai, bérlői, kötelesek az érintett kártékony vadakat lehetőleg pusztítani. Ebbeli kötelezettségük teljesítésére felmerülő alapos panaszok folytán a közigazgatási bizottság, — vagy annak elnöke által záros határidő kitűzése mellett figyelemzetendők; a határidő elmulasztása esetére az érintett vadak elpusztítása a jelen törvény IV. fejezetében megállapított módon hivatalból eszközölnöd.

14. §. A vadászati területen talált házi macskákat és kőbereket a vadászatra jogosított elpusztíthatja.

15. §. Szabad időben is tiltatik minden szörmes vagy szárnyas hasznos vadat törökkel, hálókka, hurkokkal elfogni, vagy megölni, különösen tuzokokat ólmos esők alkalmával behajtani vagy agyon verni.

Kivételnek a fenyves-madarak, melyeket hurokkal és léppel fogni szabad időben megengedettik.

Tenyésztés céljából a befogas csak a vadászat tulajdonosai, bérlői, vagy azok szakértő megbizottjai részére engedtetik meg.

16. §. A vadászat csak lőfegyverrel vagy lóháton bárminemű vadászebek használatával gyakorolható.

A vadászat gyakorlása közben a vetésekben, ültetvényekben vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért, a vadászatot gyakorlók teljes kárpótlással tartoznak. A kár bejelentése, becslése és megtérítése a 7. §-ban megírt módon eszközölnöd.

A vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármi fajú ebeket bocsátani; kivételnek a nyájőrök, kik azonban kötelesek ebeik nyakára oly nehezéket függesztetni, mely első lábaik térdein alul 3 centiméternyi távolságra lóg alá.

17. §. A sebzett vadat idegen területen üzni nem szabad. Ha a vadászatra jogosultak vadászebei idegen területre átmennek, ott az illető vadászatra jogosult által letartóztathatók mindaddig, mig gazdáik az okozott káróért teljes elégtételt nem adtak; a kártérítés iránti követelés joga az ebek le nem tartóztathatása esetén is fennmaradván.

18. §. Keritással kellőleg elzárt oly helyeken, melyeken a vad nem válthat, a tulajdonos vagy vadászati bérlő a vadászatot minden időben gyakorolhatja és megengedheti.

IV. FEJEZET.

A hivatalból való vadászatról.

19. §. A ragadozó vadak elpusztítása végett a hivatalból való vadászatok megtartását, a mutatkozó szükséghez képest, esetről-esetre a közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke engedélyezi; az engedély megadásáról az illető vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének egyidejűleg való értesítése mellett, egyszersmind a belügyministerhez azonnal indokolt jelentést tesz.

20. §. Az előző §. alapján engedélyezett vadászat megtartását az illető terület tulajdonosa vagy bérlője nem gátolhatja.

21. §. Azon esetben, ha a belügyminister arról győződne meg, hogy valamelyik közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke a hivatalból való vadászatot alapos indokok nélkül engedélyezi: az illető közigazgatási bizottságtól a 19. §-ban körvonalozott engedélyezési jogosultság gyakorlását rendeleti úton meghatározott időtartamra magához vonhatja.

22. §. Ily vadászatokon ragadozó vadakon kívül más vadat lőni nem szabad.

A ki más vadat lő, az a további vadásztól eltiltandó, s ha az elejtett vad a jelen törvény 12. és 13. §-aiban említettek közé nem tartozik, reá a 26. §-ban megállapított pénzbüntetés alkalmazandó.

Ily hivatalos vadászatokon elejtett ragadozó és dúvadak mindig azon tulajdonost vagy bérlőt illetik meg, kinek területén elejtettek.

23. §. Az ily vadászatoknál hajtók gyanánt közreműködni az illető hatóság rendelkezésére azon községek lakói kötelesek, amelyek érdekében a vadászat tartása engedélyeztetett.

24. §. Ily vadászatok hatósági felügyelet alatt tartatnak, s azokban az illető törvényhatóság főispánjának, vagy annak akadályoztatása esetében alispánjának, — polgármesterének esetről-esetre szóló írásbeli meghívása mellett olyanok is részt vehetnek, kik a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló törvény értelmében, — mert vadászati jeggyel ellátva nincsenek — vadászatra jogosultsággal nem bírnak.

25. §. Oly megyékben, a hol a ragadozó vadak a természeti viszonyoknál fogva nagyon elszaporodnak, azok pusztítására, illetve elejtésére a közigazgatási bizottság indokolt felterjesztése alapján a belügyminister jutalomdíjakat (praemiumokat) állapíthat meg.

V. FEJEZET.

Vadászati kihágások és azok büntetéséről.

26. §. A ki a tulajdonosnak, vagy ha a vadászat bérbé van adva, a haszonbérlőnek engedélye nélkül vadász: 10 frttól 50 frtig, és ha a vadászat lőháton történt, 20 frttól 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

27. §. Ha az orvvadászat éjjel vagy kerített helyen vagy tiltott eszközökkel történt, vagy ha az orvvadász álcázva avagy más-képen ismerhetlenné téve találtatik, vagy ha nevét eltagadja avagy álnévvel azt, ki tetten kapja, félrevezetni igyekszik, vagy azt veszélyesen fenyegeti, ellene fegyvert fog vagy erőszakot használ, 100 frttól 200 frtig terjedhető pénzbüntetésben elmarasztalandó.

Azon felül, a mennyiben az elszámlált esetek a büntető törvényekben is tiltott cselekvényt képeznek, a bűnvádi eljárás külön megindítandó.

28. §. Ha a haszonbérbe adott vadászati téren a tulajdonosok valamelyike a haszonbérletet vagy azt, a ki ennek engedélyével vadász, megtámadja vagy akadályozza: annyiszor, a mennyiszor 10 frttől 50 frtig terjedhető pénzbüntetésben marasztalandó.

29. §. A ki tiltott időben vadász, 5 frttől 50 frtig büntetendő.

30. §. A ki a vadak fiai elfogja, a madarak fészkeit (kivéve a a 12. és 13. §§-ban említett ártalmasokét) elrombolja, tojásait elszedi, 1 frttől 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

31. §. A ki tiltott időben hasznos vadat lő, árul vagy vesz, ha a vad nála találtatik, a következő pénzbüntetésekben marasztalandó: szarvas vagy dämvadbikaért darabonként 60 frt, — szarvas- vagy dämvadtehénért 50 frt, — őzért 20 frt, fáján- és tüzökért 5 frt, ugy minden más vadért darabonként 3 frt pénzbüntetésben. Ezen kívül a lefoglalt vad a helyi szegények javára elkobzandó.

32. §. A ki ebét szándékosan valamely reá nézve tilos vadászati térre viszi, ugyszintén az is, a ki a nyájörző ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét, 1 frttől 10 frtig büntetetik.

33. §. A megelőző §-okban foglalt kihágások ismétlése esetében a büntetés megkétszerezendő oly módon, hogy a kiszabandó pénzbüntetés a megelőző esetben alkalmazottnak mindig kétszeresét tegye; mely azonban a 300 forintot meg nem haladhatja.

34. §. Ha az ezen fejezetben elősorolt esetekben a vadállományban is kár okoztatott, a vadászatra jogosult azon kihágási bíróság előtt, mely a pénzbüntetés kiszabására illetékes, egyttal kártérítést is követelhet.

35. §. Ha valaki egyszerre több kihágásért kerül vád alá, a pénzbüntetés minden egyes kihágásért külön szabandó ki.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetésénél szolgálait vagy napszámósait használta segédekül, a segédek ellen kiszabott pénzbüntetésekért szintén felelős.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetéséhez családtagjait a vele közös háztartásban élőket, gyámsága és gondnoksága alatt álló egyéneket, cselédeket, iparos és kereskedő tanoncokat vagy munkásokat használja, az ezek ellen kiszabott pénzbüntetésekért — fizetéképtelenségök esetében — első sorban felelős. Az eljárás a 44. §-ban megszabott módon alkalmazandó.

36. §. A pénzbüntetések fele mindenkor a feljelentőt illeti a másik fele azon község szegényei javára esik, melynek határában a kihágás elkövetett.

37. §. A pénzbüntetés a vétkes fizetési képességére való tekintet nélkül szabatik ki, egyszersmind az ítéletben az elzárás tartama is meghatározandó, a mely a pénzbüntetés be nem hajthatása esetében fog alkalmaztatni.

Ezen átváltoztatásnál két forintot felül nem haladó pénzbüntetés helyett hat óránál rövidebb s tizenkét óránál hosszabb ideig tartó elzárás nem állapítható meg.

Két frttől tíz frtig egy napi, azon felül pedig minden tíz frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapítandó meg.

Ha az elzárásban levő a pénzbüntetésnek a szenvedett elzárás által még le nem rótt részét lefizeti, azonnal szabadon bocsátandó.

38. §. Ha valamely vidéken az orvvadászat, s a vadnak tilalmi időben való lövetése igen gyakoriakká válnak, a belügyminister a közigazgatási bizottság által, az érdekelt vadászterület tulajdonosa vagy bérletje kérelmére, vagy a nélkül is saját kezdeményezéséből felterjesztett indokolt javaslat folytán elrendelheti, hogy azon vidéken, valamint azokon is, ahol az oroszva lőtt vad eladatni szokott:

a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása, a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjék.

Ily igazolványul szolgálnak: az eladóra vagy szállítóra nézve azon vadászati terület tulajdonosának, vagy bérlőjének vagy ezek megbizottjának az illetékes községi előljáráóság által láttamozandó bizonyítványa, a kitől a vad szereztetett.

A bizonyítványon vagy szállító-levélen megjelölendő a vad fajja, neme és mennyisége.

VI. FEJEZET.

Az eljárásról.

39. §. Az előbbi fejezetben meghatározott büntetéseknek kiszabása végett az illetékes bíróság nem csak a vadászattulajdonos vagy haszonbérbe vevő panaszára, hanem a 29., 30., 31. §-ok eseteiben a közrend fentartására felállított hatósági vagy községi előljáráóknak feljelentésére hivatalból is tartozik eljárni.

40. §. A vadászati területre való felvigyázattal megbizott személyeknek hit alatt teendő vallomása teljes bizonyító erővel bír, míg annak ellenkezője be nem bizonyíttatik.

41. §. Az előbbi szakaszban említett felvigyázó személyek kitételére csak akkor bocsáttathatnak, ha:

a) nagykorúak;

b) hamis eskü, hamis tanuzás, hamis vád, lopás, rablás, zsarolás, sikkasztás, zártörés, orgazdaság, csalás vagy okirat-hamisítás büntette miatt soha büntetve nem voltak;

c) az illetékes hatóság előtt felvigyázói minőségük eleve bejelentetvén, e felől hivatalos bizonyítvánnyal vannak ellátva.

42. §. A vadászat tulajdonosa vagy haszonbérelője és a felvigyázó személyzet, nemkülönbén a közrend fentartására hivatott közegek jogosítva vannak mindenkit, kit tilos vadászatot kapnak, ha magát fel nem ismerhetővé tette, nevét eltagadta, vagy állandó lakhelye ismeretlen, a legközelebbi községi hatósághoz kisérni, hogy itt kitétele kideríttessék.

43. §. Vadászati kihágásokra nézve a hatósági illetőséget az elkövetés helye határozza meg.

Ha az elkövetés helye szerint több birói hatóság lenne illetékes, ezek közül a panaszló szabadon választhat.

44. §. Ha többen társaságban követtek el valamely kihágást a kártérítésért egyetemleg felszólósek.

A büntetés mindenik tettesre külön-külön szabandó ki.

45. §. A vadászati kihágások által okozott költségek és közvetlen károk, a mennyiben az eljárás folyama alatt bejelentetnek, a kihágás felett hozandó ítéletben megállapítandók.

Ha alapos megbirálásuk bővebb bizonyítási eljárást igényelne, s a kihágás feletti ítélet hozatalát késleltetné a káros fél követelésével polgári perre utasítandó.

Ha a panaszlott a vád alól felmentetik, költségei a magánvádló ellen megítélendők.

46. §. Ha a vadászati kihágás miatt a kihágási bíróságnál a tett elkövetése napjától számítandó három hó alatt panasz vagy feljelentés nem történik, a kihágás büntethetősége elévül.

Ha azonban a büntető törvények alá tartozó eset fõrog fenn, az elévülési idõ is a büntető törvények értelmében határozottatik meg.

47. §. A vadászati kihágások elítélése ezután is az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-a értelmében illetéke közigazgatási hatóság hatásköréhez tartozik.

A közigazgatási eltirálás alá tartozó kihágások eseteiben követendő eljárásra nézve az előbb idézett törvény 42. §-a alapján kibocsátott ministeri szabályrendelet, a törvényhozás további intézkedéseig, a vadászati kihágásokra nézve is zsinórmértékül szolgál.

48. §. A vadászatról szóló 1872. évi VI. t.-cz. és az 1876: XLIV. t.-cz. hatályon kívül helyeztetnek.

49. §. A jelen törvény hatályba lépte előtt történt eselekmények, — úgy a büntetés mint kártérítés tekintetében a korábbi törvények határozatai szerint ítélendők meg.

50. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyi-, igazságügyi-, földmívelés-, ipar-, és kereskedelemügyi ministerek bizatnak meg.

1900. évi XXVIII. törvénczikk.

Az erdőmunkásokról.

(Szentelést nyert 1900. évi december hó 14-én.)

I. FEJEZET.

Általános határozat.

1. §. Annak, a ki fatermelésnél, az erdei termékek szállításánál és az azzal kapcsolatos munkálatoknál, valamint az erdőgazdaság egyéb munkálatainál, munka teljesítésére, mint napszámos vagy munkás szerződik, az 1898: II. törvénczikkben körülírt munkásigazolvánnyal kell bírnia. (43. §.)

Külföldi munkásoknál a munkásigazolványt az útlevél vagy a munkás hazájabeli illetékes hatóság által kiállított igazoló okmány pótolja.

II. FEJEZET.

A munkás-szerződés megkötéséről.

2. §. A szerződés feltételeinek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya; a törvénnel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az olyan szerződés, mely nem ezen törvényben meghatározott módon, vagy olyan munkással kötött meg, a kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

3. §. Minden szerződésnek, illetőleg feljegyzésnek (6. §.) tartalmaznia kell:

a) a munka nemének, időtartamának vagy mennyiségének megjelölését;

b) a munkabér megállapítását;

c) a munkások szállításának költségeire, az előlegekre, továbbá a munkaeszközökre, az elszállításra, a tüzelő-anyagra és az ivóvízszállításra vonatkozó megállapodásokat.

4. §. Ha a munkások nem közös munkatéren, közösen teljesítendő munkára vállalkoznak, a szerződésben a munkások egyetemleges kötelezettségét megállapítani nem szabad. (41. §.)

5. §. A munkaadó (megbízott) a munkások szállítási költsége ezimén a szállítás tényleges költségének megfelelő összeget, előleg vagy kölcsön ezimén pedig legfeljebb annyit adhat a munkásnak, a mennyit ez a szerződésben meghatározott munkabér mellett két hét alatt valószínűleg megkereshet. (41. §.)

6. §. A szerződés, ha a munka egészben vagy nagyobb részében annak a törvényhatóságnak területén teljesítendő, a melynek területén a munkások laknak, szóval is megköthető. Minden más esetben köteles a munkaadó a szerződés létrejöttéről s a megállapodásokról

a munkásnak, illetőleg a munkások megbizottjának a megegyezés helyén, írásos feljegyzést átadni, vagy pedig a szerződést két tanú, vagy egy hatósági tanú előtt írásba foglalni.

A szerződés bélyeg- és illetékmentes.

7. §. A szerződéskötésnél hatósági tanuként községi előljárók, törvényhatósági tisztviselők, állami erdőtiszték, s a mezeiben nem a magán erdőtiszték által kezelt erdőgazdaságban házilag foganatosított munkára alkalmaztatnak a munkások, hatóságilag felesketett magán erdőtiszték is szerepelhetnek.

A tanuskodásért díjat szedni tilos.

8. §. A tanu a szerződési okiraton igazolja azt, hogy a szerződés az ő jelenlétében a munkások előtt felolvastatott, azok anyanyelvén megmagyaráztatott, s azok által elfogadtatott és aláíratott.

Ha a munkásoknak nincsen munkásigazolványuk (1. §.), vagy ha a tanu tudomása szerint a munkások ugyanarra az időre már mással szerződtek volt, a tanu a szerződésnek a fenti értelemben való aláírását megtagadni köteles.

9. §. Ha a szerződési okirat két példányban állittatik ki, az egyik a munkások megbizottjának adandó át, a másik a munkaadónál (megbizott) marad. Ha azonban a szerződés csak egy példányban állittatik ki, a munkaadó (megbizott) köteles azt, az aláírások keltétől számított három nap alatt, ahhoz az elsőfoku közigazgatási hatósághoz beterjeszteni, a melynek területén a munka egészen vagy nagyobb részében teljesítendő lesz. (41. §.)

A hatósághoz beterjesztett okiratról a felek egy koronát kitevő másolási díj lefizetése után bélyegmentes hitelesített másolatot kaphatnak. Az eredeti okirat hivatalos megkeresés folytán csak hatóságoknak adható ki.

10. §. A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződés létrejöttét a munkás igazolványába bejegyezni; az igazolványt azonban csak a munkahelyen való megjelenés után köteles a munkás átadni. (41. §.)

11. §. Ha a felek a szerződés érvényességének ideje alatt a szerződés feltételeit egyetértőleg módosítani kívánják, minden tekintetben azt az eljárást kell követniök, melyet a törvény az eredeti szerződés megkötésére megszab.

III. FEJEZET.

A szerződés teljesítéséről és megszüntetéséről.

12. §. Ha a szerződés a munka megkezdésének időpontját nem határozta meg, köteles a munkaadó (megbizott) a munkásokat közvetlenül vagy a megbizottjukhoz intézett szó- vagy írásbeli felszólítással legalább három nappal a munkának tervbe vett megkezdése előtt a munkahelyen való megjelenésre és a szerződés teljesítésére felhívni; a munkások megjelenésekor a munkát megkezdetni; intézkedésre jogosult megbizottjának nevét a munkásokkal közölni. Köteles továbbá a munkaadó a szerződésben kikötött munkabért a szerződés szerinti időben és részletekben kifizetni; a szerződéses viszony megszűntével a munkásoktól átvett munkásigazolványt visszaadni, s ha abba a szerződés létrejötte feljegyeztetett, a szerződés megszüntét igazolni, s általában szerződés szerinti kötelezettségeit teljesíteni. (41. §.)

Ha a szerződés vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó vagy megbizottja megszegi, az okozott teljes kár- és eljárási költségek megfizetésére mindenkor a munkaadó kötelezendő.

A munkaadó visszkereseti joga megbizottja ellen érintetlen marad.

Ha a munkásigazolvány a munkaadó (megbízott) kezén elvesz, az igazolvány megszerzésének költségét a munkaadó viseli, ha pedig a szerződéses viszony megszűntekor az igazolványt, vagy annak masodlatát a munkásnak bármely okból át nem adja, mindaddig, a míg azt a munkásnak rendelkezésre nem bocsátja, a késedelem minden napjára, a munka helyén abban az időben ízetett napszám-bért köteles annak naponként megfizetni.

13. §. A munkások kötelesek a szerződésben, vagy a munka-adónak a 12. §. szerint közölt felhívásában megjelölt időben, még pedig, ha a szerződés szerint erre kötelezvék: munkaeszközeikkel és segéd munkásaikkal a munkahelyen megjelenni, a munkát megkezdeni, s általában törvényes és szerződés szerinti kötelességeiket teljesíteni. (43. §.)

14. §. Ha a munka elemi akadály (árviz, szélöntés, hófúvás, tűz stb.) miatt egy huzamban három napon át meg nem kezdhető vagy nem folytatható, és a munkaadó a szerződésben nem kötelezte magát a szünetelés idejére bizonyos élélmezési járandóság kifizetésére, vagy ellátás kiszolgáltatására, a munkások a menyiben munkabérük nem egy bizonyos meghatározott összegben (átalányban) van megállapítva, az előleg (kölcsön) megtérítésének, vagy biztosításának kötelezettsége mellett a szerződéstől elállhatnak.

Az odaszállítás költségének megtérítésére azonban a munkások ilyen esetben nem kötelesek; de a munkaadó sem köteles a visszazállítás költségét fedezni.

15. §. Ha a munkabér a teljesített munka mennyisége szerint fizetetik, a méréseknel a megfelelő szokásos hiteles mértékeket és eszközöket kell használni. A felmért teljesítmény után a munkabér fillérig számítandó és fizetendő ki. (41. §.)

Ha a félek a szerződésben másként nem állapodtak meg az osztályozás- és a mérésekre nézve, az állami erdők kezelésénél fennálló szabályok alkalmazandók.

16. §. A munkaadó a munkások által okozott kárának értéke erejéig a munkás munkabérét, egyéb járandóságát és ingóságát visszatarthatja, köteles azonban — ha a munkás a visszatartásban meg nem nyugszik — kárkövetelésének megállapítása végett az eljárást a visszatartás napjától számított három nap alatt az elsőfoku hatóságnál megindítani. (41. §.)

Más jogcímen fennálló követelésének fedezetére a munkaadó a visszatartás joga meg nem illeti. (41. §.)

17. §. A munkások munkabérét szeszes italokkal vagy árucikkkel egészben vagy részben megváltani, abból bárki követelésének fedezésére barmit levonni, a munkásokat arra kötelezni, hogy élelmi, élvezeti, ruházati cikkeiket, eszközeiket a munkaadónál vagy az általa kijelölt egyénnél vásárolják, valamint a munkásoknak adott előleg, kölcsön, vagy szállítási költség után kamatot szedni, vagy ezek értékéről váltót venni — tilos. (41. §.)

Tilos továbbá a munkások munkabérét utalvánnyal, barchával, jeggyel fizetni. (41. §.)

18. §. Ha a munkaadó kormányhatósági rendelkezéssel vagy szerződési megállapodással a munkások gyógykezeltetése és ellátása tekintetében messzebb menő intézkedésekre nem köteleztetett, — a munkaadó (megbízott) köteles a munkahelyen megbetegedett idegen községbeli munkást, akkor is, ha a szerződést vele szemben felbon-totta (20. §.), legalább nyolcz napon át gyógykezeltetni és annak ellátásáról gondoskodni, s ha a betegség nyolcz napnál tovább tart, a községi előljárósságot intézkedés végett értesíteni. (41. §.)

A járványos vagy ragályos megbetegedési esetek azonnal való bejelentésének köteleességét ezen §. rendelkezése nem érinti.

19. §. A munkásnak a szerződésből eredő követeléseit sem kincstári, sem törvényhatósági, sem községi, sem magánkövetelés czinén végrehajtás alá nem vonhatók.

A munkaadó csődjében a munkások összes követeléseit a tömeg tartozásának tekintendők. (1881: XVII. t.-cz. 48. §. 2.)

20. §. A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződést azzal a munkással szemben felbontani, a ki a szerződés megkötése utáni időben:

a) a munkaadót (megbizottat), hozzátartozóját tetteleg bántalmazza; testi épsége, élete vagyona ellen büntetendő cselekményt követ el, vagy illet megkísérel;

b) az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-aiba ütköző kihágás miatt elítélteftett;

c) a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik. (18. §.)

d) a munkahelyen való megjelenés után munkásigazolványának átadását és általában szerződési kötelezettségének teljesítését megtagadja.

21. §. A munkás akkor jogosult a szerződés felbontására:

a) ha a munkaadó (megbizott) őt vagy hozzátartozóját tetteleg bántalmazza, vagy testi épsége, élete, vagyona ellen irányuló büntetendő cselekményt követ el, vagy illet megkísérel;

b) ha a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik,

c) ha arra az időre, melyben a szerződést kellene teljesíteni; katonai szolgálatra behívatik;

d) ha a munkaadó vele szemben a szerződés megállapodásait, vagy a törvény rendelkezéseit meg nem tartja.

22. §. A szerződés felbontása esetében a munkásnak a jogos levonások mellett csak a tényleg megszolgált munkabér fizetendő ki.

A 21. §. a) és d) pontja esetében azonban az oda- és visszaszállítás költségein felül köteles a munkaadó annyi munkabért megfizetni, a mennyi a szerződésben megjelölt egész munkaidő vagy munkamennyiség után járt volna a munkásnak.

23. §. Az a fél, a ki a szerződést a 14. §., illetőleg a 20. és 21. §§. alapján felbontani akarja, köteles a másik felet, a felbontás okául felhozott eset tudomására való jutása után legfeljebb három nap alatt szóval, vagy ezen az időn belül feladott ajánlott levélben értesíteni.

A ki a szerződés teljesítését ilyen közlés nélkül szünteti meg, szerződés-szegőnek tekintendő. (41., 43. §§.)

24. §. Az a körülmény, hogy a munkaadó egy vagy több munkással szemben a szerződést felbontotta, a többi munkást a szerződés felbontására fel nem jogosítja, viszont az egyes munkásokkal szemben érvényesíthető bontó okok sém jogosítják fel a munkaadót arra, hogy a szerződést a többi munkással szemben is felbonthassa. (41., 43. §§.)

IV. FEJEZET.

A napszamosokról.

25. §. A munkaadó és a napszamos között a szerződés szóval is megkötendő. A szerződési feltételek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya. A törvénnyel vagy a törvényhatósági szabályrendelettel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az a szerződés, melyet a munkaadó olyan egyénnel köt meg, kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

26. §. Napszámost a munkaadó intézkedésre jogosított megbizottja, vagy felügyeletre használt alkalmazottja is szerződthet. A napszámos megbizottja által is köthet szerződést, ha az által munkásigazolványát a munkaadónak átadhatja.

27. §. A napszámos, ha a felfogadó kívánja, felfogadaskor köteles munkásigazolványát átadni. A munkaadó köteles az átveit igazolványt megőrizni s a munka befejeztével azt a munkásnak visszaadni. (41., 43. §§.)

Ha a munkásigazolvány a munkaadó kezén vesz el, a másodlat kiállításának költségeit a munkaadó köteles viselni.

28. §. Ha a munka tartamára nézve más világosan ki nem kötött, mindig egy napi munka értendő.

A napszámos munkanapja, ha az iránt a felek között más megállapodás nem létesült, napkeltétől napnyugtáig számítatik, mely időre a napszámosnak délben egy egész órai, ápril 15-től szeptember 30-ig pedig reggel és délután is egy-egy félórai szünidő számítatik. (41. §.)

29. §. A munkaadó köteles a szerződött napszámost elfogadni, annak munkabérét és járandóságát pontosan kiszolgáltatni. (41. §.)

A napszámos köteles a munkát, a melynek teljesítésére felfogadtatott, vagy ha ez a munka bármely véletlen akadályozó körülmény miatt nem folytatható, a munkaadó által meghatározott más gazdasági munkát teljesíteni. Ha a munkaadó a napszámost így foglalkoztatni nem képes, vagy nem akarja, akkor a tényleg munkában töltött idő aránya szerint, a kikötött munkabérnek egy-, két-, vagy háromnegyed része fizetendő, s ha étkezés is kikötött, a délelőtti munka után az ebéd, a délutáni munka után pedig az estebéd is kiszolgáltatandó. (41., 43. §§.)

30. §. Ha a napszámos munkája legalább egy havi időre biztosított, a kikötött munkát megakasztó bármely körülmény beálltával, a mennyiben más világosan ki nem kötött, a felfogadó jogosítva van a napszámost más gazdasági munkára felhasználni, mit a napszámos teljesíteni köteles. Ha azonban az akadály olytonosan legalább egy hétig tart, ez esetben mindkét fél visszaléphet a szerződéstől. (41., 43. §§.)

31. §. Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó szegné meg, a hatóság által köteletségének teljesítésére, a munkásnak okozott teljes kár és eljárási költség megfizetésére kötelezendő s a 41. §. szerint megbüntetendő.

Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadónak intézkedésre jogosult megbizottja szegné meg: a büntetés a megbizott ellen alkalmazandó, a kár- és eljárási költségek megtérítési kötelezettsége azonban ebben az esetben is mindenkor a munkaadót terheli. A munkaadónak viszkereseti joga megbizottja ellen érintetlen marad.

32. §. Ha a napszámos a meghatározott időben igazolatlanul meg nem jelen, vagy a megkezdett munkát abban hagyva jogtalanul eltávozik, az elsőfokú hatóság által — a munkaadó írásbeli vagy jegyzőkönyvbe vett szóbeli kérelmére, előleges tárgyalás nélkül a munkahelyre, kényszereszközök alkalmazásával is, kivezetése határozatilag elrendelendő. Ha pedig a munkát a munkahelyen önként megjelenvé vagy kivezetés után sem kezdi meg, illetve nem folytatja, a 43. §. szerint megbüntetendő.

33. §. A munkaadó a napszámos által okozott kárának érteke erejéig annak munkabérét visszatarthatja. Köteles azonban a munkaadó, ha a napszámos a visszatartásban meg nem nyugszik, kárkövetelésének megállapítása végett az illetékes hatóságnál az eljárást a visszatartás után három napon belül megindítani. (41. §.)

Más jogczimen fenálló követelésének fedezésére a munkaadót a napszámos vagy munkással szemben visszatartási jog nem illeti meg.

34. §. Ha a felek között a kifizetésekor a napi bér nagysága tekintetében vita merül fel, s a megállapodás ki nem deríthető, a hatóság a napi bért oly összeg szerint állapítja meg, a melyent azon időben és helyen, vagy annak legközelebbi vidékén hasonló munkaért rendszerint fizetnek.

35. §. A 17. §. rendelkezései a napszamosokra is kiterjednek. (41. §.)

V. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

36. §. Az a vállalkozó vagy megbízott, a ki munkások felvételére véget valamely községben megjelenik, ha a munkásokat nem annak a törvényhatóságnak területén végzendő munkára kívánja szerződtetni, a melynek területén az ill-ő község fekszik: köteles a község előjáróságánál azonnal jelentkezni, s ha mint megbízott jár el, meghatalmazását felmutatni. (42. §.)

37. §. A vállalkozó a munkásoknak szerződésből eredő köteleléseit közvetlenül akkor is felelős, ha a munkásokat nem ő, hanem személyzete vagy alvállalkozó alkalmazta volt.

38. §. Az a vállalkozó, a ki maga, vagy a kinek intézkedésre jogosult megbizottja a jelen törvény 41. §-ának első bekezdése alapján két éven belül két ízben jogerősen elítéltetett, az állami törvényhatósági és községi munkavállalatokból a m. kir. földművelésügyi minister rendelkezésével, a körülmények mérlegelésével, meghatározott időre, kizárandó.

A kizáró rendelet a hivatalos lapba és a szükséghez képest más lapban is közzé teendő.

39. §. A munkahelyen a munkások élelmezése céljából létesült alkalmi vállalat tulajdonosa (kantinos) köteles az eladásra szánt étel- és italneműek árjegyzékét az elsőfokú iparhatósághoz az üzlet megkezdése előtt, azután pedig havonként bemutatni.

Ha az elsőfokú iparhatóság a hozzá érkezett panaszokból arról győződik meg, hogy a vállalat tulajdonosa akár a kiszolgáltatott árak minősége, akár a követelt árak magassága által a munkások hátrányára visszaéléseket követ el s azokat a megintés daczára sem szünteti meg: köteles az illetékes pénzügyigazgatóságot az italmérési engedélynek az 1899: XXV. t.-cz. 15. §., 3. d) alapján leendő elvonása iránt teendő intézkedés végett megkeresni.

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

40. §. A mennyiben ez a törvény ellenkező rendelkezéseket nem tartalmaz, az 1879: XL. t.-cz. általános határozatai a jelen törvény által megállapított kihágási ügyekben is alkalmazandók. Az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-ai a jelen törvény hatálya alá tartozó munkásokra és napszamosokra is kiterjednek.

41. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbízott), a ki ennek a törvénynek 15., 16., 17., 18., 35. §-aiban foglalt rendelkezéseit, vagy tilalmait megszegi.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbízott), a ki ennek a törvénynek 4., 5., 9., 10., 12., 23., 24., 27., 28., 29., 30., 31., 33. §-aiban foglalt rendelkezéseit vagy tilalmait megszegi.

42. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a munkaadónak az a megbízottja, a ki magának a munkásoktól szándékosan anyagi előnyöket köt ki, vagy ilyen előnyöket elfogad:

b) a ki a munkásokat a munka minősége, a bérfeltételek, a kereseti viszonyok felől a valóságnak meg nem felelő közlések, vagy alaptalan ígérekkel szándékosan megtéveszti;

c) a ki a 36. §. rendelkezésének meg nem felel;

d) a ki más által felfogadott munkást vagy napszámost, e körülményt tudva, ugyanegy időre felfogad vagy munkaadóját eletszámból elcsábít.

43. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki ugyanegy időre két vagy több munkaadóhoz szerződik el. Ily esetben a munkás vagy napszámos azzal a munkaadóval szemben köteles a szerződést teljesíteni, a kívül először szerződött, a többi munkaadónak kártérítéssel tartozik, kivéven, ha azok az előző szerződésről tudva kötötték vele szerződést.

Kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki

a) jelen törvény 1. §-ának rendelkezését megszegi;

b) jelen törvény 13., 23., 24., 27., 29., 30., 32. §-ainak vonatkozó rendelkezéseit megszegi.

44. §. A kihágási eljárás ennek a törvénynek 41. §-a második bekezdésében, továbbá a 42. §. a), b), d), valamint a 43. §. első bekezdésében és b) pontjában megállapított kihágások esetében csak a sértett fél indítványára tehető folyamatba.

A munkás ellen kiszabott szabadság veszteségi büntetések, ha a munkaadó az elzárási büntetés végrehajtásának elhalasztását kívánja, csak a szerződési munka elvégzése után hajthatók végre.

Ha az elítelt, a kiszabott pénzbüntetést 48 óra alatt le nem fizeti, az erre az esetre az ítéletben megállapított szabadságvesztési büntetés, az előző bekezdés esetét kivéve, azonnal végrehajtható.

A jelen törvény alapján kirótt és beszedett pénzbüntetések az 1898: II. t.-cz. 71. §-ában meghatározott észlra fordítandók.

VII. FEJEZET.

Hatóságok. Eljárás. Záróhatározatok.

45. §. Mindazon ügyekre nézve, melyek a jelen törvény szerint hatósági intézkedést igényelnek, s az ezen törvényben megállapított kihágások megtorlására, nemkülönbén az egyénenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetelés elbírálására,

1. elsőfokú hatóság:

a) vármegyékben a főszolgabíró;

b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács kijelölt tagja; r. t. városokban a polgármester;

c) Budapesten a kerületi előljáró;

2. másodfokú hatóság: a közigazgatási bizottságnak munkásügyi albizottsága; (1898: II. t.-cz. 72. §. 2.)

3. harmadfokú hatóság: a földművelésügyi minister.

Két érdemben egybehangzó határozat ellen felebbezésnek helye nincsen.

A sértett fél akkor sem felebbezhet, ha a másodfokú hatóság az elsőfokú hatóság által kiszabott büntetést súlyosbította; valamint a vádlott sem felebbezhet, ha a másodfokú hatóság az ő büntetését enyhítette.

Rendkívüli felülvizsgálatnak csak abban az esetben van helye, ha vagy az eljárás hatósága nem volt illetékes, vagy nem a jelen törvény szerint elbírálandó ügyben határozott, vagy pedig, ha a felülvizsgálat a közérdek megóvása céljából indokolt.

Az ezen törvény szerint a közigazgatási hatóság elé tartozó ügyek minden fokozaton soron kívül tárgyalandók és intézendők el.

Az eljárási szabályokat a földművelésügyi miniszter a belügyi és az igazságügyi miniszterrel egyetértéssel állapítja meg.

A 100 koronát meghaladó kártérítési ügyek, továbbá az ezen törvényben előírt alakszerűségek megtartása nélkül kötött szerződésekben eredő minden vitás kérdések elbírálására a rendes bíróságok illetékesek.

Az 1898: II. t.-cz. 75., 76. §-aiban foglalt intézkedések a jelen törvény hatálya alá eső ügyekre is kiterjednek, azzal az eltéréssel, hogy a 75. §. utolsó bekezdésében említett felmentés oly esetekre is szólhat, midőn a munkás vagy napszámos a szomszédos törvényhatóság illetve járás területén teljesítendő munkára vállalkozik.

46. §. A jelen törvénynek a munkásigazolványokra, továbbá a szerződéskötés alakszerűségére vonatkozó rendelkezései erőhatalom (vis major) folytán szükségessé vált halaszthataflanul sürgős munkák idejére nem alkalmazandók.

47. §. Ha a szerződési feltételek tekintetében a felek közt vita merül fel és a szerződésből a felek megállapodása ki nem deríthető, — a hatóság döntésénél a szokást veszi irányadónak.

48. §. Felhatalmaztatik a m. kir. földművelésügyi miniszter, hogy a jelen törvény életbe léptének napját s az átmeneti intézkedéseket rendeleti úton állapítsa meg.

49. §. Jelen törvény végrehajtásával, a m. kir. földművelésügyi miniszter bizatik meg.

Erdészeti államvizsga.

Az erdőtörvény életbelépése óta az erdészeti államvizsga letétele minden magyar erdészre nézve igen kívánatos, mivel a törvény 17. §-ában felsorolt erdőbirtokokosok uradalmaiban, melyek hazánkban a nagyobb, rendezettebb erdőgazdaságok zömét képezik, 1880. július 1-seje óta csak oly szakemberek neveztetethetnek ki erdőtiszttekké, kik az erdészeti államvizsgát belföldön letették, azok pedig kik a most említett időben már alkalmazva voltak, szintén csak az államvizsga letételének igazolása esetében léptethetők elő valamely magasabb erdőtisztzi állomásra.

Az erdészeti államvizsgák évenként kétszer, az őszi és tavaszi hónapokban Budapesten tartatnak, az alább szószerint következő szabályzat és ennek módosítására vonatkozó rendelet szerint. Az ebben említett bizottság jelenleg a következő szakemberekből áll:

Elnök: Horváth Sándor min. tanácsos, stb. Állandó helyettese: Péch Kálmán min. tanácsos.

Tagok: Almásy Andor, ny. erdőigazgató; Arató Gyula min. tanácsos; Bodor Gyula főerdőtanácsos; Bund Károly az Orsz. Erd. Egyesület titkára; Csik Imre nyug. min. tanácsos; Csopor István hg. primási uradalmi erdőtanácsos; Eránosz Antal János erdőfelügyelő; Fekete Zoltán főiskolai tanár; Havas József, ny. min. tan.; Hering Samu Coburg hercegi erdőigazgató; Hinfner György közalap. főerdőtanácsos; Jankó Sándor főerdőtanácsos; Kaán Karoly ministeri tanácsos; Karsay Károly városi erdőtanácsos; Kiss Ferencz főerdőtanácsos; Kovács Gábor min. tanácsos; Kozma István min. tanácsos; Krippel Móric főiskolai tanár; Laitner Elek ny. min. tanácsos; Muzsnay Géza nyug. főerdőtanácsos; Pajer István főerdőtanácsos; Rappenberger Andor főerdőtanácsos; Rochlitz Dezső min. tanácsos; Tavy Gusztáv, ny. min. tanácsos; Térfi Béla min. tanácsos; Tomcsányi Gyula ny. min. tanácsos; Török Sándor főerdőtanácsos; Vadas Jenő, min. tanácsos, főiskolai tanár.

Az 1900. évi február hó 18-án kihirdetett szabályzat szó szerinti szövege következő:

1. §. Az 1879. évi XXXI. törvénycikkbe iktatott erdőtörvény értelmében alkalmazandó erdőtiszttektől megkívánt szakképzettség, valamint általában az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges képesség mértékének megbíralása végett erdészeti államvizsgálat tartatik, melynek célja az, hogy a 2. §. szerint szakférfiakból alkotott vizsgáló bizottság megítélje, vajjon a jelölt az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges elméleti és gyakorlati képzettséggel rendelkezik-e.

2. §. A vizsgáló bizottság áll: az elnökből és három vizsgáló biztosból, kik közül az elnök által megbízott a jegyzőkönyvet is vezeti.

3. §. A vizsgáló bizottság elnöke a m. kir. országos főerdőmester vagy helyettese.

Vizsgáló biztosok gyanánt azok a bizottsági tagok működnek, a kiket az elnök, a földművelésügyi minister által az „Országos Erdészeti Egyesület” meghallgatásával 6 évről 6 évre államvizsgálati bizottsági tagnak kinevezett 30 (harmincz) szakképzett erdész közül az államvizsgálatához esetről-esetre meghív.

4. §. Az államvizsgálatához csak az bocsátható, a ki hiteles okiratokkal előlegesen igazolja, hogy:

- a) feddhetlen életű;
- b) főgymnasiumon, vagy főreáliskolán az érettségi vizsgát sikerrel letette;
- c) a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémián vagy azzal egyenlő rangu valamely más szakintézetben a selmec-

bányai akadémia rendes erdészhallgatói számára előírt összes tantárgyakból a vizsgálatokat sikerrel letette (a ki a m. kir. tudományegyetemeken, vagy a m. kir. műgyetemen némely a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia rendes hallgatói számára előírt rendes tantárgyakat hallgatott, és azokból kielégítő vizsgálati eredményt mutat fel, attól ezen tantárgyakra nézve a selmeczbányai m. kir. akadémia részéről külön bizonyítvány nem kívántatik);

d) a fennebb említett vizsgák letétele után legalább 2 (kettő) évig rendszeresen kezelt erdőgazdaságnál gyakorlati szolgálatban állott és végül:

e) ha mindazokról az erdészeti szakdolgozokról, melyeket gyakorlati szolgálata alatt az erdőgazdaság körében látott és végzett, önállóan kidolgozott, sajátkezűleg írt leírást mutat be.

A szakleírást a jelöltnek előjáró tisztviselője a következő záradékkal látja el: „Igazolom, hogy ezen szakleírást N. N. (a folyamodó neve kiirandó) készítette, s hogy az abban foglaltak a valóságnak megfelelnek.“

5. §. Az, a ki a selmeczbányai akadémian az erdőmérnöki szakot végezte, vagy az általános erdészeti szak elvégzése után akár bel-, akár külföldön valamely felsőbb tanintézetben legalább egy tanéven át tanulmányokat folytatott és azt a megfelelő vizsgálati eredményekkel igazolni képes, már egy évi gyakorlat-szolgálat után is államvizsgálatra bocsátható.

6. §. Államvizsgálat évenként kétszer, tavasszal és ősszel, tartatik Budapesten a földművelésügyi minister által kitűzött helyen és időben.

Az államvizsgálat ideje a „Budapesti Közlöny“-ben, a „Földművelési Értesítő“-ben és az „Országos Erdészeti Egyesület“ szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok“-ban közhírré tétetik.

Az államvizsgálatot letenni szándékozók tartoznak a jelen szabályzat 4. §-a értelmében felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványukat, a tavaszi államvizsgálatához legkésőbb február hó, az őszihez pedig augusztus hó végéig a vizsgáló bizottság elnökéhez bérmentve beküldeni.

7. §. A vizsgáló bizottság elnöke a folyamodványokkal beterveztett leczkekönyveket („Index“) és egyéb vizsgálati bizonyítványokat, a törzskönyvi adatokkal való összehasonlítás végett, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémianak küldi meg, s azokat visszaérkezés után a folyamodványokkal és egyéb okiratokkal együtt véleménye kíséretében a földművelésügyi ministerhez terjeszti fel.

8. §. Államvizsgálati díj fejében 50 (ötven) korona fizetendő, melyet a jelölt közvetlenül a vizsgálat megkezdése előtt a földművelésügyi minister által e célból kiküldött számvevőségi tisztviselő kezéhez lefizetni tartozik.

Azon jelöltnek, ki vagyontalanságát hitelt érdemlően igazolja, a vizsgálatdíj részben, vagy egészben kivételesen elengedtetik, a mi az államvizsgálatra való bocsátásáért benyújtott folyamodványban egyidejűleg kérhető.

9. §. Az államvizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll s az erdészeti tudományok következő ágazataira terjed ki:

- a) erdészeti növénytan, talajtan és éghajlatlan;
- b) erdőtenyésztés, erdővédelem és erdőhasználat;
- c) erdőbecslés, erdőérték-számítás és erdőrendezés;
- d) erdészeti iparműtan;
- e) erdészeti földmérés és építkezések;
- f) vadászattan;

g) erdészeti statistika és erdészeti irodalomtörténet;

h) magyarországi erdészeti, vadászati törvények, szabályok és rendeletek, valamint az erdőgazdaságot illető birtokrendezési és adótörvények;

i) az erdészeti közszolgálat szervezete.

10. §. Az írásbeli vizsgálat zárt helyen s a vizsgáló bizottság legalább két tagjának felügyelete alatt az államvizsgálat első napjának délelőtti 9 órájától, délután 6 óráig tart.

Az írásbeli vizsgálat tárgya három szakkérdés, melyeket az elnök és a vizsgáló biztosok az államvizsgálat előtti napon a selmeczbányai erdészeti akadémiától s az „Országos Erdészeti Egyesület”-től ez iránt bekívánt javaslatoknak figyelembe vételével együttesen állapítanak meg.

11. §. A jelölt a kérdéseket külön-külön iven önállóan kidolgozni, s míhelyt valamely kérdést megfejtett, azt az elnöknek vagy a vizsgáló biztosok valamelyikének azonnal átadni tartozik. A kérdések kidolgozásánál az elnök megállapította segédkönyveken (Erdészeti segédtablak, Erdészeti zsebnaptár) kívül semmi más könyvet, vagy irományt használni nem szabad.

12. §. A szóbeli vizsgálat nyilvános, s arra az eziránt érdeklődők az elnöktől kérnek bebocsáttatást.

13. §. A jelöltek a szóbeli vizsgálatra — a melynek tartama egy jelöltnél $1\frac{1}{2}$ óránál kevesebb nem lehet és 2 óránál tovább nem terjedhet — abban a sorrendben tartoznak jelentkezni, a mint az az írásbeli vizsgálat kezdetén e végből megtartott sorshuzás utján megállapított.

Ha valaki a sorshuzás megállapította sorrend szerint (kellően igazolt ok miatt) a vizsgálatra nem jelentkezik, a vizsgát csak soron kívül, vagyis akkor teheti le, ha az összes többi jelölt a vizsgálatot letette.

14. §. A vizsgálat eredményét a bizottság, a házi dolgozat, továbbá az írásbeli kérdések megfejtése és a szóbeli feleletek alapján egyetértően, vélemények eltérése esetén pedig szótöbbséggel hozott határozat szerint állapítja meg s a jelöltnek a vizsgálat napján élőszóval kihirdeti.

A szavazatok egyenlő száma esetében az elnök s. avazata dönt.

15. §. Az államvizsgálat letételéről a következő szakaszban körülírt szövegű, függő pecséttel és a vizsgáló bizottság tagjainak aláírásával ellátott oklevél fog kiadatni, melyben a kitandó képességi fokozatok a következők: „képesített”, vagy „kitüntetéssel képesített”.

16. §. Az erdészeti államvizsgálatról szóló oklevél szövege a következő:

Oklevél.

Mi, az erdészeti államvizsgáló bizottság alulírt elnöke és tagjai . . . . . urát, ki . . . . . n
 . . . . . vármegyében . . . . . ben
 született és szaktanulmányait a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia rederes (erdész erdőmérnöki) hallgatói számára előírt tantervnek megfelelően elvégezte, a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak . . . . . évi . . . . . számú rendelete alapján Budapesten . . . . . (évszám betűkkel kiírva) . . . . . év . . . . . hó . . . . . napjain megtartott erdészeti államvizsgálat alkalmával az erdészeti tudományokból megvizsgálván, az erdőgazdaság önálló vezetésére (kitüntetéssel képesítettnek képesítettnek) találtuk.

minek hitelül részére az államvizsgáló bizottság nagy pecsétjével ellátott és saját aláírassal megerősített ezen oklevelet kiszolgáltattuk.

Kelt Budapesten . . . . . évi . . . . . hó . . . . . n.

Az erdészeti államvizsgáló
bizottság elnöke:

N. N.
ministeri tanácsos.

Az erdészeti államvizsgáló
bizottság tagjai:

N. N. állása.
N. N. állása.
N. N. állása.

(Az erdészeti államvizsgáló bizottság
nagy pecsétje.)

17. §. Az oklevél kiállításáért, a bélyegilletéken kívül, díj nem fizetendő, s annak költségeit, valamint az államvizsgálat megtartásával egybekötött egyéb kiadásokat az országos erdei alap fedezi, ennek fejében azonban a befizetett vizsgálati díjak nevezett alap javára vételeztetnek be.

18. §. Az, a ki képesítést nem nyert, rendszerint legfeljebb még kétszer, még pedig a vizsgáló bizottság által a jelölt készült-ségéhez képest megállapítandó félévi, esetleg egy évi gyakorlati szolgálat után bocsájtható államvizsgálatra. Ezen kívül csak kivételesen adhat a földművelésügyi m. kir. minister engedélyt további vizsgálatételre.

Az ismételt megjelenésre az engedély a fennebbiek értelmében kérendő, s a vizsgálati díj minden ismétlés esetében újólaj fizetendő.

19. §. Az államvizsgálat folyamáról jegyzőkönyv veendő fel, melynek a megtörténtek felsorolása mellett tartalmaznia kell azt is, hogy a jelöltek a kiérdemelt képességi fokozatokat egyhangulag vagy szótöbbséggel nyerték el.

A jegyzőkönyvet, valamint az írásbeli dolgozatokat az elnök a földművelésügyi ministerhez terjeszti fel, ki a jegyzőkönyvet hiteles másolatban a selmeczbányai akadémiának beküldi.

20. §. A vizsgáló bizottság elnöke és a vizsgáló biztosok napidíj és utiköltség megtérítésében részesülnek, mi iránt a földművelésügyi minister külön rendeletben intézkedik.

21. §. Jelen szabályzat a „Budapesti Közlöny“-ben történt kihirdetés után azonnal hatályba lép és az említett Közlöny 1878/106. számában közzétett szabályzat, valamint az azt módosító 1888. évi 2911. számú rendelet érvénye megszűnik.

(Figyelmeztetés.) A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia 1904-ben főiskolává alakítottván, azok számára, akik szakképzettségüket már az ujrászervezett bányászati és erdészeti főiskolának erdőmérnöki szakosztályán, az 1904—1905. tanév elejétől életheleptetett új tanrendszer alapján szerzik meg, új államvizsgái szabályzat állapított meg, amely „A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola tanterve és rendszabályai“ IV. fejezetének 65—84. §-aiban foglaltatik.

Ez az új szabályzat lényegében teljesen egyezik a fentebb közölt szabályzattal, melynek rendelkezései a korábbi rendszer szerint végzett vizsgájelöltekre továbbra is érvényben maradnak.

Az eltérések a következők:

1. A szövegben „a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia“ elnevezés helyébe mindenütt „a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola“ elnevezés lépett; a 3. §. c. pontjában pedig az „akadémia rendes hallgatói számára“ meghatá-

rozást — „a főiskola erdőmérnöki szakosztálya számára“ meghatározás váltotta fel.

2. A korábbi szabályzat 5. §-a az új szabályzattól teljesen elmaradt.

3. A korábbi szabályzat 9., 16. és 21. §-ai helyébe következőképpen szövegezett §-ok lépnek.

A 9. §. helyébe (új 72. §.): „Az államvizsga szóbeli és írásbeli részből áll s az erdészeti tudományok következő ágazataira terjed ki:

- a) erdészeti növénytan, növénykórtan, talajtan és éghajlatlan;
- b) erdőművelés, erdővédelem, erdőhasználat és erdészeti iparműtan;
- c) erdőbecslés, erdőérték- és nyereségszámítás és erdőrendezés;
- d) erdészeti szállító eszközök és berendezések;
- e) erdészeti földmérés és építkezés;
- f) vadászatlan;
- g) erdészeti statisztika, adminisztráció és gyakorlati közigazgatás;
- h) magyarországi erdészeti, vadászati törvények, szabályok és rendeletek, valamint az erdőgazdaságot illető birtokrendezési és adótörvények.“

A 16. §. helyébe (új 79. §.): „Az erdészeti államvizsgáról szóló oklevél szövege a következő:

Oklevél.

Mi, az erdészeti államvizsga bizottság alulírt elnöke és tagjai urat, ki ..... n .....
 vármegyében ..... ben született, és szaktanulmányait a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztálya hallgatói számára előírt tantervnek megfelelően elvégezte, a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak ..... évi ..... számú rendelete alapján Budapesten (évszám betűkkel kiírva) ..... év ..... hó ..... napjain megtartott erdészeti államvizsga alkalmával az erdészeti tudományokból megvizsgálvan, az erdőgazdaság önálló vezetésére .....
 kiténtetéssel képesítettnek .....
 képesítettnek
 a ránk ruházott hatalomnál fogva ezennel okleveles erdőmérnöknek nyilatkoztatjuk, minek hitelül részére az államvizsga bizottság nagy pecsétjével ellátott és saját aláírásunkkal megerősített ezen oklevelet kiszolgáltattuk.

Kelt Budapesten, ... évi ..... hó ..... n.

Az erdészeti államvizsga
 bizottság elnöke:

N. N.

ministeri tanácsos.

Az erdészeti államvizsga
 bizottság tagjai:

N. N. aláírása.

N. N. „

N. N. „

(Az erdészeti államvizsga bizottság nagy pecsétje.)“

A 21. §. helyébe (új 84. §.): „Jelen szabályzat csak azokra a jelöltekre érvényes, a kik a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályát az 1904—1905. tanév elejétől életbe léptetett új tanrendszer alapján végezték; a régi tanrendszer alapján végzett jelöltekre nézve pedig érvényben marad a m. kir. földművelésügyi miniszter által az 1899. évi 76.866. szám alatt kiadott szabályzat.“

Erdőőri szakvizsga.

Az erdőtörvény 37. §-ban foglalt rendelkezés szerint a törvény 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosoknál 1889. június hó 14-ike után kizárólag oly erdőőrök lesznek alkalmazhatók, kik az itt következő utasítás szerint az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel kiállották:

Utasítás

az erdőőrök szakvizsgája ügyében.

A m. kir. belügyministerrel egyetértőleg kiadta: A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister 1880. évi 25347. szám alatt.

1. §. Az 1879. évi XXXI. törvénycikk értelmében teljesítendő erdőőri szolgálatra szükséges szakteli képesség törvényes igazolása czéljából, az ország különböző vidékein évenként az őszi hónapokban hivatalos erdőőri szakvizsgák tartatnak.

2. §. Ezen erdőőri szakvizsga letételére bocsátatnak mindazok, kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni, olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak, s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 20-ik életévüket betöltötték.

A vizsgára engedélyt azon kir. erdőfelügyelő ad, kinek kerületében a vizsga megtartatik.

3. §. A vizsgáló-bizottság áll az elnökből és két bizottsági tagból, kiket az országos erdészeti egyesület és az illető kerületi erdőfelügyelő javaslata alapján, esetről-esetre a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister nevez ki.

4. §. A vizsgálat tárgyát képezi mindaz, mit az erdészeti műszaki segédszolgálat sikeres teljesítésére s az erdőörnek a fennálló erdőtörvényben előirt teendőire és jogaira nézve tudni kell. Ezen gyakorlaton belől a vizsgálatra és a tanulóknak vezérfonalul ajánlatik Bedő Albert országos főerdőmesternek „Erdőőr, vagy az erdészeti alapvonalai“ czimű és az országos erdészeti egyesület által az erdőőrök tankönyvére kiirt pályadíjjal jutalmazott műve.

5. §. A vizsgára jelentkezők a vizsgáló-bizottsági elnök kezéhez vizsgálati díj fejében 5 forintot kötelesek lefizetni.

6. §. A vizsgálat szóval és írásban tartandó. Az írásbeli vizsgánál, mely a szóbeli előtt tartatik meg, az összes jelentkezők a vizsgáló-bizottság elnöke által feltett ugyanazon három kérdést felelik meg. Az írásbeli vizsgálat letételére elegendő, ha az illető a 4. §-ban megjelölt szakkönyv alapján tehető kérdésekre kellően megfelel. Az írásbeli vizsgálat tárgya csak olyan kérdés lehet, melynek írásbeli uton való megoldása a gyakorlati erdőőri szolgálatnál előfordul.

7. §. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium nevében és azon vármegye pecsétje alatt, melynek székhelyén a vizsgálat tartatott, a vizsgálatot kiállott egyéneknek bizonyítvány adatik, melyet a vizsgáló-bizottság elnöke és annak mindkét tagja ir alá.

8. §. A bizonyítványban kiteendő képességi osztályzatok a következők: „kitűnően alkalmas“, „jó alkalmas“ és „kielegítően alkalmas.“

9. §. A bizonyítványban kiadandó képességi osztályzatot a bizottság egyetértésben vagy szótöbbséggel állapítja meg.

10. §. A vizsgálatról a következő tartalmu bizonyítvány adatik ki:

Erdőőri szakvizsgálat bizonyítványa.

A vizsgáló bizottmány által adható osztályzatok:

„kitűnően alkalmas“,
„jó alkalmas“,
„kielégítően alkalmas“.

A nagyméltósága földmívelési m. kir. ministerium

19 . . . évi

. . . . . hó . . . napján . . . . . szám alatt kelt rendelete alapján
. . . . . 19 . . . évi . . . . . hó . . . napján . . . . . városában megtartott erdőőri szakvizsgálat alkalmával. alulírt vizsgáló-bizottság által

N. N.

ki Magyarország . . . . . vármegyéjének . . . . . községében született, az erdészeti műszaki segédszolgálat teljesítéséhez szükséges ismereteiből megvizsgáltatván, az 1879. évi XXXI. törvencikk értelmében teljesítendő erdőőri szakszolgálatra . . . . . alkalmasnak találtatott, miről is részére ezen bizonyítvány kiadatott

Kelt . . . . . 19 . . . . . hó . . . n.

A vizsgáló-bizottmány:

N. N.

vizsgáló biztos
(és erdőtisztí állása).

N. N.

N. N.
vizsgáló biztos
(és erdőtisztí állása).

a vizsgáló-bizottmány
elnöke
(és erdőtisztí állása).

11. §. A vizsgáló-bizottság tagjai ezen működésükért külön díjazásban részesülnek, és pedig az államhivatalnokok az őket szabályszerűen megillető — a nem államhivatalnokok pedig 5 frt (öt forint) napidíjban.

12. §. A vizsgálat egész folyamáról jegyzőkönyv vétetik fel, melynek tartalmazni kell a vizsgálat leírását, a vizsgált egyének neveit s az ezek részére a vizsgáló biztosok által adott osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, melyet az illető bizonyítványában nyerend. Ezen, a bizottság összes tagjai által aláírt jegyzőkönyv a vizsgáló bizottság elnöke által a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz terjesztendő fel.

13. §. A ki a vizsgát nem állotta ki, a következő évben, vagy később is annak letételére legfeljebb kétszer még jelentkezhetik, de ha ez alkalmakkal sem talátnának kielégítően alkalmasnak, többé vizsgára nem bocsátható.

14. §. A vizsgálat megtartásának helye és ideje a „Budapesti Közlöny“ czimű hivatalos lapban és az országos erdészeti egyesület szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok“-ban a vizsgálat megtartásának napja előtt legalább 6 héttel köztudomásra hozatik s azt az illető megyei hatóságok köröztetés útján a községekben is kihirdettetik.

15. §. Az eddig fennállott és ugynevezett alsóbbrendű erdészeti államvizsgálóról nyert bizonyítványok a jelen szabályzat értelmében megtartott erdőőri szakvizsgálóról nyert bizonyítványokkal egyenlő értékűeknek tekintendők.

Erdőtisztek és erdőőrök hatósági felesketése.

Az erdőtörvény 38. §-a értelmében a 17-dik §-ban felsorolt erdőbirtokosok kötelesek, a magán birtokosok pedig jogositva vannak erdőtisztjeiket és erdőőreiket hatóságilag feleskettetni. Az így feleskettett erdőtisztek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintetnek, mint ilyenek vadászati-jegy-adómentes fegyvert viselhetnek, bizonyító erővel bíró „rovatos napló”-t vezethetnek, az erdei kihágások vagy kihágást elkövetők nyomozásánál mint erdőőrök járhatnak el és ezen irányban foganatosított cselekményeikre hatály és hitelesség tekintetében a törvényeknek és szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmazhatnak.

Miután a hatósági eskü ily fontos jogokkal ruhazza fel az erdőőröket és erdőtiszteket, annak letétele csak bizonyos feltételek alatt engedtetik meg. E feltételek a földművelési ministerium 1880. évi 30680. szám alatt kiadott körrendeletében vannak körülírva, melyben egyszersmind a felesketésnél követendő eljárás is szabályozva van, s melyből mi a következőket tartjuk szükségesnek kivonatosan közölni.

A hatósági felesketés a magyar honpolgárság igazolásán kívül a következő feltételekhez van kötve:

1. Erdőtiszt i eskü re csak olyan egyén bocsátható, ki a) feddhetlen életű, b) ki tényleges erdészeti szolgálatban áll, s ki a mellett, hogy az erdőbirtokos vagy felettes hivatal által tiszt i rangban állónak jelentetik be, egyuttal azt is igazolni képes, hogy az erdőgazdaság valamely szellemi munkálkodást és szakértelmet igénylő ágának vezetésével vagy önálló intézésével van megbízva.

A 17. §-ban felsorolt erdőbirtokosok tisztjeinek ezen kívül még igazolni kell vagy azt, hogy szolgálatukat még az erdőtörvény életbelépte előtt megkezdték vagy pedig azt, hogy az erdőakadémiát teljesen és sikerrel bevégezték és egyszersmind az erdészeti államvizsgát is belföldön letette.

Az ezen utóbbi kellék igazolására szolgáló államvizsga bizonyítványokra nézve megjegyeztetik, hogy az 1867. előtti időből származók érvényeseknek tekintetnek akár Magyarországon, akár az osztrák örökös tartományok valamelyikében állítottak ki, míg az 1867. utáni időben keltek közül csak azok fogadtatnak el, melyek Magyarországon állítottak ki.

2. Erdőőri eskü re általában csak olyan egyének bocsáthatók, kik: a) feddhetlen életűek és b) 24-dik életévüket betöltötték. A 17. §-ban felsorolt erdőbirtokosoknak alkalmazott erdőőrök azonban 1889. évi június hó 14-ike után csak akkor lesznek feleskethetők, ha ezen kellékeken kívül azt is bejagazolják, hogy az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letették.

Az erdőtiszteket a közigazgatási bizottság, az erdőőröket ellenben megyékben a szolgabíró, rendezett tanácsu városokban a mezei erdőrkapitány és a fővárosban a főkapitány esketi fel. Ezen közegek állítják ki egyszersmind a megtörtént felesketésről szóló törvényszerű eskübizonyítványt is.

Az eskübizonyítvány csak addig érvényes, míg a feleskettett erdőtiszt vagy erdőőr a bizonyítványban megjelölt birtokosnál és állomáson marad. Ha az erdőtiszt vagy erdőőr szolgálatát elhagyja vagy állomást cserél, avagy előléptetik, köteles a bizonyítványt erdőbirtokosának, ez pedig a felesketést teljesített hatóságnak 15 nap alatt beszolgáltatni. A hatóság a szolgálatát elhagyó erdőtiszt vagy erdőőr bizonyítványát megsemmisíti, az állomás cseréjét ellenben a szükséges megjegyzéssel elv. továbbra is érvényesnek nyilatkoz-

tatja. Hasonlóan jár el az előléptettekével is, csak hogy ezeknél előbb az előléptetéshez szükséges kellékekre nézve meggyőződést szerez. Ha előléptetés vagy állomáscsere esetében az erdőtiszt vagy erdőőr szolgálati helye más megyébe esik, a birtokos a bizonyítványt közvetlenül az új szolgálati helyre nézve illetékes hatósághoz küldi, ennek megtörténtéről azonban a régi hatóságokat is, mely a felesleget teljesítette volt, értesíteni tartozik.

Elveszett eskübizonyítványok helyett az illetékes hatóságok által vezetett eskületételi jegyzőkönyvek alapján, új másolati példányok szolgáltatnak ki.

Országos erdei alap.

Az országos erdei alap — miként tudva van — az erdőrendészeti áthágások és erdei kihágások után behajtott pénzbüntetések és az erdőtörvény alapján elkobzott tárgyak eladásából befolyt összegek négy ötödrészből képeztetik és tisztán erdészeti célokra szolgál. Kezeléséről és rendeltetéséről a földmívelési ministerium 1880. évi 36776. szám alatt kiadott szabályzata alapján a következőket tartjuk szükségesnek közölni:

Az alap bevételeit az előbb említett pénzekben és az ezekből képezett tőkék kamatain kívül az erdészeti államvizsga- és az erdőőri szakvizsgadíjak és azon apróbb bevételek képezik, melyeknek megfelelőleg a kiadásokat is az alap viseli.

Ezen bevételeknek legalább egy ötödrésze minden évben tőkésítettik és az alaphoz csatoltatik, másik négy ötödrészből ellenben a szükséghez képest a következő kiadások fedeztetnek:

1. Az erdőtörvény végrehajtásánál felmerült oly természetű kiadások, melyek más közalapról nem fedezhetők, vagy a melyek az illető félben nem hajthatók.

Ilyen kiadásokat képezhetnek:

a) az erdőrendészeti hatóság által halasztást nem tűrő esetekben az erdők fennállását veszélyeztető rovarkárok és esetleg más veszélyek megakadályozása céljából az érdekelt birtokosok terhére közvetlenül elrendelt intézkedések összes költségei, mint előlegek és az ezekből esetleg be nem hajtható összegek mint végleges kiadások;

b) erdőrendészeti intézkedések eljárási költségei, azon esetben, ha az erdőbirtokos, ki ellen az eljárás folyamatba tétetett az ítélethezatalnál felmentetik;

c) az erdőfelügyelői intézmény fejlesztésére szükséges kiadások;

d) az erdei kihágási bíráskodás eljárási költségei, ha az eljárás az erdőtörvény 109., 110. és 116. §§-ban meghatározott kihágások miatt hivatalból indítatik meg és a költségek a kihágást elkövetőkön nem hajthatók be.

2. Az erdőgazdaság emelésére és az erdészeti ismeretek általános terjesztésére szolgáló következő kiadások:

a) az erdőgazdasági üzem emelése érdekében szükségesnek ismert tanulmányok és kísérletek költségei;

b) az erdőőri szakiskolák felállítását előmozdító és fentartását lehetővé tevő segélyezések;

c) az erdészeti államvizsgák évi kiadásai;

d) az erdészeti irodalom fejlesztésére szolgáló kiadások és alkalmas szakmunkák kiadását előmozdító segélypénzek.

HIRDETÉSEK.

Magyar szakkönyvek jegyzéke.

- Arató Gyula:** Cseres Józsi és Boros Rózsi szép históriája, vagy: Ki mint vet úgy arat. — (Az erdészeti ponyva-irodalmi kiadványok I. füzeté). Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület, 1895. — Teljesen elfogyott.
- — Hogyan ment férjhez Gödör Julcsa, vagy: A gonosz lelku embert megbünteti az Isten. — (Az erdészeti ponyva-irodalmi kiadványok II. füzeté.) — Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület, 1896. — Teljesen elfogyott.
- Boros M.:** Hogyan lett igazzá a bolond beszéde, avagy: többet észszel, mint erővel. (Az erdészeti ponyva-irodalmi kiadványok III. füzeté.) Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Teljesen elfogyott.
- Bedő Albert:** Az „Erdő-őr“, vagy az erdészet alapvonalai. IX. kiadás 1912. Ára 6 K. Megrendelhető az „Erdészeti Lapok“ kiadóhivatalánál. (Budapest V. ker. Alkotmány-utca 6.)
- — „A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelm leírása“. 3 kötet, az állam összes erdőségeinek átnézeti térképével. Kiadta a földművelésügyi miniszterium. 1896. Ugyanott rendelhető meg.
- Belházy Emil:** Az erdőrendezés kézi könyve. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Ára egyesületi tagoknak 6 K, nem tagoknak 10 K. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, Alkotmány-utca 6.).
- Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.:** A vadászati ismeretek kézi könyve. 4 kötet ára tagoknak füzve 9 korona, diszkrétésben 13 korona. Grill K. kiadása.
- Béký Albert:** Számtan erdőőri szakiskolák számára, ára tagoknak Kiadta az Orsz. Erd. Egyesület. Teljesen elfogyott.
- — Utmutatás erdei facsemeték nevelésére és azokkal való bánásra. Kapható díjtalanul a m. kir. földmiv. min. könyvtárána
- Berendi Béla:** Legelő és Havasgazdálkodás. Ára 5 K; kapható Láner Péter postamesternél, Rahó, Máramaros vm.
- Bund Károly:** Értekezések az erdőrendezés köréből. Elfogyott.

- Cséti Ottó**: Erdészeti földméréstan. 100 arannyal jutalmazott pályamunka II. kiadása. Kiadta Jörgeš Ágoston özvegye és fia Selmecezen. Ára 9 K.
- Engel Sándor**: „Magyarország faipara és fakereskedése“. Budapest, 1882. Grill Károly kir. udvari könyvkereskedése.
- Fekete Lajos**: „Erdészeti tulajtan“. II. teljesen átdolgozott kiadás a Magyar állam talajtani térképével. Selmecezen 1891. Ára 5 K. Joerges Ágoston özvegye és fia tulajdona. Selmecezen.
- — „A mezőség kopárainak befásítása“, pályadíjnyertes munka. Ára 2 K. Stein Jánosnál Kolozsvárott.
- — „Beszélgetések az új erdőtörvényről“. Ára 40 f. Stein Jánosnál Kolozsvárott.
- — „Erdőérték számítástan“. Második javított és bővített kiadás. Ára 6 K, tagoknak 4-50 K. Kapható Fekete Zoltán főiskolai tanárnál Selmecezbánya.
- — „A Tölgy és Tenyésztése.“ Pályadíj-nyertes munka. Kiadta az Orsz. Erdészeti Egyesület. Ára egyesületi tagoknak 4 K, másoknak 6 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- — „Az erdei vetésről és ültetésről“. Pályadíjnyertes népszerű munka. Teljesen elfogyott.
- — Az erdők berendezése. Népszerű erdészeti munka. Ára 2 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál.
- — A vágásra érett erdő kihasználása. Népszerű erdészeti munka. Teljesen elfogyott.
- — Az erdők felujtása. Népszerű erdészeti munka. Ára 2 K. Elfogyott.
- — „Erdészeti nyereség-számítástan“. Ára 4 K, tagoknak 3 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- — „A szálaló erdők berendezése“. Ára 1 K 20 f tagoknak 90 f. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél.
- — „Népszerű erdészeti növénytan“ I. füzet. Sporás növények. Elfogyott. II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok. Tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházas növények. Ára 3 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- — Erdőrendezéstan (1903.) Ára 12 K tagoknak 9 K. Kapható a szerzőnél és az Országos Erdészeti Egyesületnél.
- — Magyarország főbb fafajneveinek termesztése. Teljesen elfogyott.
- Fekete Lajos és Mágocsy-Dietz Sándor**: Erdészeti Növénytan. 200 drb. arannyal jutalmazott pályamunka. Kiadja az Országos Erdészeti Egyesület. I. kötet teljesen elfogyott; II. kötet 1897. Ára egyesületi tagoknak 12 K; másoknak 18 K.
- Földes János**: A legelő-erdők. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Teljesen elfogyott.
- — Az Erdő. annak művelése, hasznai, védelme és rendezése Megrendelhető a „Patria“ nyomdánál Budapest, IX., Üllői-u. 25

- Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse:** Termési táblák. Lőcsén 1886. Kapható a hercegi jószágigazgatóságnál Jolsván (Gömör megye). Ára 2 K.
- Gaul Károly:** „Hazánk Házi faipara.“ Ára tagoknak 1 K 40 f, nem tagoknak 2 K. Megrendelhető az Orsz. Erd. Egyesületnél.
- Gellért József:** A bükktüzifa romlása és az ellene való védekezés. Ára tagoknak 60 fillér. Másoknak 1 K. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél.
- Grundner és Schwappach:** Táblák álló fák és faállományok fa-tömegének meghatározására, Magyar nyelven kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Ára tagoknak 4 K 50, másoknak 6 K.
- Hollendonner Ferencz dr.** A fenyőfélék fájának összehasonlító szövegtana. Kiadta az Orsz. Erdészeti Egyesület. Ára tagoknak 16 K, másoknak 25 K.
- Horváth Sándor:** „Erdészeti Zsebnaptár“ 1918. évi 37-dik évfolyama. Kiadja az Országos Erdészeti Egyesület. Ára 5 K 50 f. az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és „Az Erdő“ előfizetői és könyvkereskedők részére 4 K. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. Budapest V. ker. Alkotmány-utca 6. szám.
- Kövesi Antal:** Erdészeti Géptan, különös tekintettel az erdőmérnöki szak hallgatóinak igényeire. Ára 5 K. Egyesületi tagoknak 4 K. Kapható a szerzőnél és az Országos Erdészeti Egyesületnél.
- **Grafosztatika és Vaskerkezetek.** Ára tagoknak 8 K másoknak 10 K. Kapható a szerzőnél Selmezbányán.
- Dr. Klekner Alajos:** „Az erdőtörvény (1879. évi XXXI. törv.-czikk magyarázata“. Franklin-társulat. Ára 4 K.
- M. kir. földmívelési ministerium:** „Erdészeti segéd táblák“. Ára 8 K. Megrendelhető a m. kir. földmívelésügyi ministerium erdőszámvevőségénél. Budapest.
- Márton Sándor:** A legelő erdők stb. 100 drb arannyal jutalmazott pályamunka. Ára 6 K, az Orsz. Erdészeti Egyesület tagjai 4 K 80 f-ért szerezhetik meg az egyesület útján.
- Muzsnay Géza:** Erdőrendezésünk fejlesztéséről. Ára 5 K. Kapható a szerzőnél Zsarnócza, Bars m.
- — Erdőrendezéstan. Ára 10 K, bérmentze ajánlva 10 K 55 f. Kapható a szerzőnél Zsarnócza, Bars m.
- Országos Erdészeti Egyesület:** „Erdészeti Rendeleték Tára“. 1880—1884. évi I—IV. évfolyam III. kiadása is elfogyott. 1885—1889. évi V—IX. évfolyam teljesen elfogyott. 1890. évi X. évfolyam teljesen elfogyott. 1891. évi XI. évfolyam. Ára 1 K 20 f, az orsz. erd. egyesület tagjainak 60 f.

1892. évi XII. évfolyam teljesen elfogyott.

1893—1894. évi XIII. és XIV. évfolyam teljesen elfogyott.

1895. teljesen elfogyott.

1896. évfolyam. Ára tagoknak 50 f, másoknak 1 K.

1897. évfolyam. Ára tagoknak 60 f, másoknak 1 K 20 f.

1898. " " " 70 " " 1 " 40 "

1899. " teljesen elfogyott

1900. " Ára tagoknak 60 f, " 1 " 20 fillér.

1901—1903. évf. teljesen elfogyott.

1904. évf. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 40 f.

1905. évf. Ára tagoknak 50 f, másoknak 1 K.

1906—1907. évf. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 50 f.

1908. évf. Ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.

1909. évf. Ára tagoknak 1 K, másoknak 2 K.

1910/911. évf. Ára tagoknak 2 K, másoknak 4 K.

1912/915. évf. Ára tagoknak 5 K, másoknak 10 K.

Kapható az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál.

Péchy Dezső: A külföldi faemeknek hazánkban való telepítéséről

Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K, másoknak 4 K.

Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél.

Petricsek Adolf: Magyar birodalom fontosabb fásnövényeinek mag

és terméshatározója. Ára 1 K 60 f. Kapható Joergesnél
Selmecezen.

Pohl János: Tangens-Táblázatok. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak

2 K. Kapható az Orsz. erdészeti egyesületnél.

Ifj. Sárossy-Kapeller Ferencz: „Az erdőtörvény (1879. évi XXXI.

törv.-cikk) magyarázata“. Budapest, Weiszmann testvérek.

Ára 4 K.

Sobó Jenő: Erdészeti építéstan. Három részben.

Első rész: Középitéstan. Két kötetben.

Második rész: Ut-, vasut- és hidépitéstan.

Harmadik rész: Vizépitéstan. (Még nem jelent meg.)

Megjelent a Középitéstan I. kötete. 756 oldal szöveg 2494

ábrával. Ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjainak

11 K 20 f, másoknak 16 K; II. kötetének ára tagoknak

11 K 20 f, másoknak 16 K; második rész: ut-, vasut-

és hidépitéstan ára tagoknak 12 K, másoknak 16 K.

Kapható a szerzőnél Selmecezbányán.

Soltz Gyula és Fekete Lajos: „Erdőbecsléstan“. Második teljesen

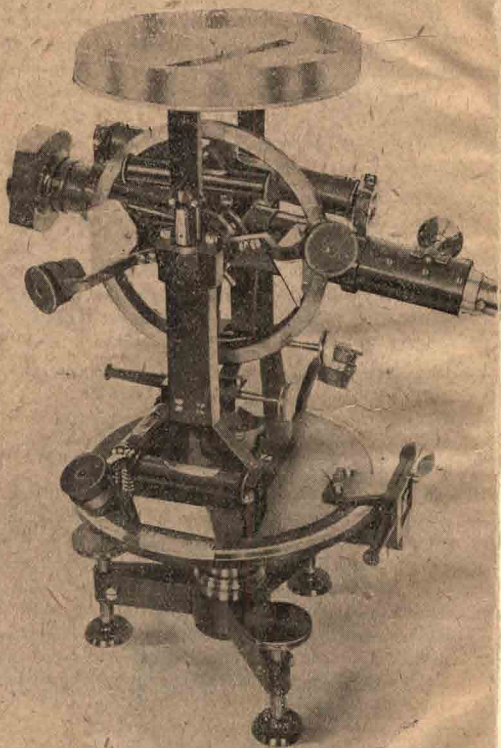
átdolgozott kiadás. Ára 8 K, tagoknak 6 K. Kapható Sel-
mecezen Fekete Zoltánnál.

Stark Dezső: A vadászvizsla. III. kiadás. Ára 2 K. Kapható „Pát-

rai nyomda“ Budapest.

- Szécsi Zsigmond:** „Az erdőhasználatban kézi könyve.” Pályadíjnyertes munka. Kiadta az Országos Erdészeti Egyesület. Második kiadás; ára 16 K, az Orsz. Erdészeti Egyesület tagjai részére: 12 K. Kapható Joerges Ágostonnéál Selmecezen.
- Szondy János:** Államerdészeti utiköltség szabályzatok gyűjteménye. Ára 3 K.
- Tagányi Károly:** Magyar erdészeti oklevéltár. Magyarország ezred-éves fennállásának emlékére kiadja az Országos Erdészeti Egyesület. Ára az egyesületi tagok számára 20 K, nemtagok számára 40 K. Megrendelhető az Orsz. Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál. Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 6. sz.
- Téglás Károly:** „Erdővédelemtan.” Ára 5 K 40 f. Megrendelhető Joerges Ágostonnéál Selmecezen.
- Tomasovszky Imre:** Betűsoros tárgymutató az Erdészeti rendeletek Tára I—XXIV. évfolyamához. Kapható a szerzőnél Budapest, V. Zoltán-utca 16. sz. Ára 1 K.
- Tomcsányi Gusztáv:** „Erdői facsaemeték nevelése.” Az Országos Erdészeti Egyesület kiadása. Ára egyesületi tagoknak 3 K, másoknak 4 K. Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest V. ker., Alkotmány-utca 6. szám).
- Dr. Tuzson János:** A bükkfa kórhadása és kóuzerválása. Kapható Kilián könyvkereskedőnél Budapest. Ára 4 K.
- — Rendszeres növénytan. I. Általános rész és a virágtalan növények. Ára egyesületi tagoknak 8 K. Másnak 10 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- Vadas Jenő:** A selmecezbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. 17 képpel, 1 térképpel és 1 diagrammos kimutatóval. Ára 4 K (erdőgyakornokoknak 3 K, akadémiai hallgatóknak 2 K). Kapható szerzőnél Selmecezen és az Orsz. Erdészeti Egyes. titkári hivatalánál.
- — Erdőmivelés tan. Az Országos Erdészeti Egyesület által. 150 db arannyal jutalmazott pályamunka, 742 oldal, 220 ábrával. Ára az Országos Erdészeti Egyesület tagjai részére 7 K, mások részére 10 K. Kapható a szerzőnél Selmecezbányán.
- — Az árvédelmi füzesek telepítése és művelése. A földművelésügyi minisztérium hivatalos kiadványainak 12. füzeté.
- — Az Ákácdfa Monografiája: Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 6 K, másoknak 8 K. Kapható az Orsz. Erdészeti Egyesületnél.
- Dr. Zemplén Géza:** Fából készített cukor és alkohol. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K.

:: **SÜSS NÁNDOR** ::
PRÄCISIÓS MECHANIKAI RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG,
BUDAPEST, I. KER., CSÖRSZ-UTCZA 39.

**TART RAKTÁRT ÉS ELVÁLLAL MINDENFÉLE ERDÉ-
SZETI MŰSZEREK SZÁLLITÁSÁT ÉS JAVITÁSÁT.**

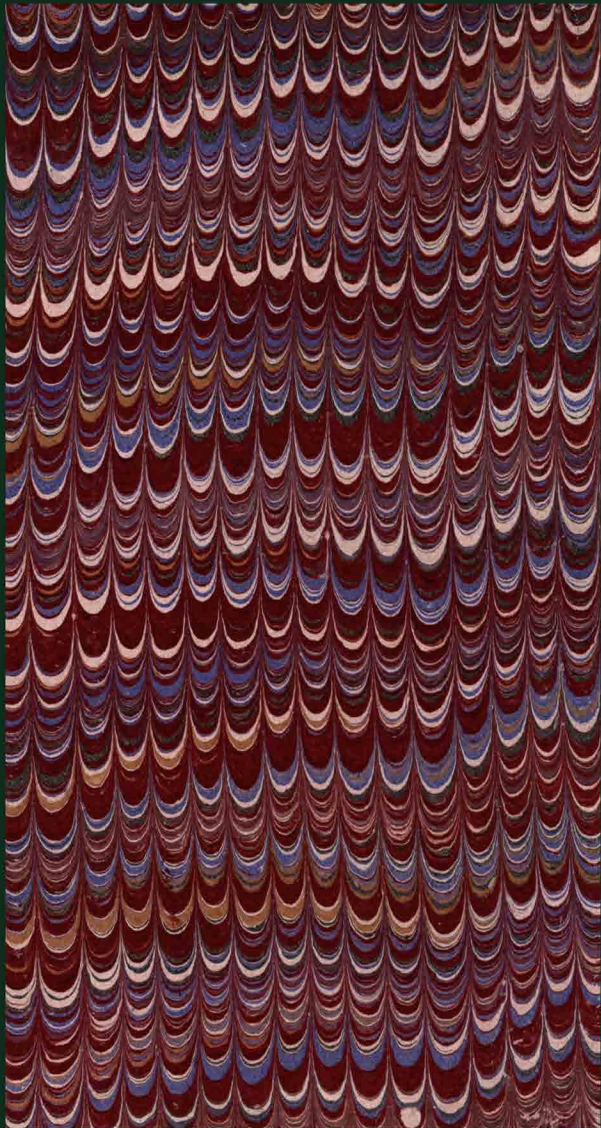

DK

350

HORVÁTH
SÁNDOR

ERDÉSZETI
ZSEBNAPTÁR
XXXVIII.
1919.